

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
Agnieszka Kuźmińska – Wicestarosta / Powiat Pruszkowski						
1	171	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	Funkcjonowanie ZIT na Mazowszu opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy gmin, położonych w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym, wyznaczonym zgodnie z metodologią Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Nadrzędnym celem realizacji ZIT Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego jest wzmocnienie funkcji metropolitalnych.	Jednym z celów realizacji ZIT jest promowanie partnerskiego modelu współpracy różnych jednostek administracyjnych na miejskich obszarach funkcjonalnych. Zgodnie z dokumentem pn. Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z lipca 2013 r. wynika, że „w skład Związku ZIT mogą wejść samorzady gminne, powiaty, jak i samorząd województwa, w zależności od zakresu jego działania”. Współpraca Miasta Stołecznego Warszawy oraz gmin wchodzących w skład ZIT z powiatami umożliwi realizację zintegrowanych projektów, odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby miasta i jego obszaru funkcjonalnego. Dobrym przykładem zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa jest formuła Związku ZIT Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta[1]. Stronami porozumienia ZIT będzie 36 gmin i powiatów zgodnie z zasięgiem Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta. Oprócz włączenia powiatów w struktury ZIT, zaproszono również zainteresowane współpracą jednostki samorządu terytorialnego ze Stowarzyszenia Gdański Obszar Metropolitalny, Forum Norda i Stowarzyszenia GOM do udziału w ZIT w charakterze obserwatorów. Warto podkreślić, że samorzady o statusie obserwatorów będą miały prawo uczestniczyć w projektach finansowanych ZIT. W związku z powyższym, zwracam się z prośbą o uwzględnienie w zakresie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa w ramach ZIT możliwości udziału powiatów, w tym Powiatu Pruszkowskiego, w Związku ZIT.	uwzględniona	
Osoba fizyczna						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
2	142	2.8OŚ PRIORYTETOWA VIII Edukacja dla rozwoju regionu[SEKCJA 2.A.1]PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1	Podniesienie wartości wskaźnika dotyczącego upowszechnienia wychowania przedszkolnego jest nadal jednym z najważniejszych wyzwań dla polityki oświatowej w skali krajowej (...)Jak wskazano w diagnozie, zapewnienie wysokiej jakości kształcenia ogólnego w województwie mazowieckim natrafia na problemy, np. wyniki uczniów różnicują się w zależności od wielkości miejscowości. (...)	Już w chwili obecnej, w niektórych rejonach, zauważalne są braki lokalowe dla uczących się dzieci, dlatego celowym byłoby wskazać działania w obszarach, gdzie baza oświatowa jest niewystarczająca dla wdrożenia rozwoju wychowania przedszkolnego i podnoszenia jakości kształcenia ogólnego.	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz. Jednocześnie należy zauważyć, że ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
3	143	2.8OŚ PRIORYTETOWA VIII Edukacja dla rozwoju regionu[SEKCJA 2.A.2.1]Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1	W obecnych warunkach (niż demograficzny) najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, dotychczas nie w pełni wykorzystanej (np. wolnych pomieszczeń w szkołach podstawowych) (...)	Jak wyżej. Warto zwrócić uwagę, iż niż demograficzny może w żaden sposób nie mieć przełożenia na sytuację oświatową w danym rejonie. W niniejszym punkcie brak jest rozwiązań w sytuacji, gdy dany rejon, np. miasto podwarszawskie, ciągle rozwijające się, nie dysponuje wystarczającą bazą lokalową przeznaczoną na cele oświatowe, nie mówiąc już o jakichkolwiek rezerwach. Stąd wniosek o rozważenie dodania na stronie 89 w punkcie 2.4 Oś priorytetowa IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu - Celu Tematycznego 10 i zawarcie w nim zapisu określającego inwestycje na obszarach zagrożonych deficytem infrastruktury oświatowej, niezbędnej do realizacji założeń zawartych w pkt. 2.8 Oś priorytetowa VIII – Edukacja dla rozwoju regionu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Alicja Trojanowska, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Warszawie						
4	80-81	Rozdział II – osie priorytetowe	Priorytet Inwestycyjny 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym. <u>Zestawienie głównych grup beneficjentów</u>	Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Warszawie wnioskuje o rozszerzenie <i>Zestawienia głównych grup beneficjentów</i> o dodatkowy rodzaj beneficjenta – tj. o: „Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego jednostki organizacyjne” (Rozdział II, Priorytet Inwestycyjny 4.3, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020; str. 80-81). Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest „państwową jednostką organizacyjną sektora finansów publicznych” podległą Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej – organowi administracji rządowej. Ponieważ w wyżej wymienionym <i>Zestawieniu</i> nie wymieniono oddzielnie tego rodzaju beneficjenta, jakim jest Zakład, istnieje zatem ryzyko, że II Oddział ZUS w Warszawie może – z w/w przyczyny formalnej – zostać wykluczony z udziału w konkursach i w konsekwencji może zostać pozbawiony możliwości dofinansowania ze środków europejskich w ramach Priorytetu 4.3 <i>Wspieranie efektywności energetycznej</i> , dla projektów mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków, będących siedzibami terenowych jednostek organizacyjnych - świadczących usługi dla ludności i przedsiębiorców z terenu całego województwa mazowieckiego. II Oddział ZUS w Warszawie jest jedną z 43 jednostek organizacyjnych ZUS – największej w Polsce instytucji publicznej, działającej na rzecz ubezpieczenia społecznego, z której usług ZUS korzysta obecnie około 24 mln klientów. W 8 lokalizacjach, II Oddział ZUS w Warszawie obsługuje: ponad 212 tysięcy świadczeniobiorców, ponad 93 tysięcy płatników składek,	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				ponad 536 tysięcy ubezpieczonych z terenu dzielnic m.st. Warszawy: Praga-Południe, Rembertów, Wawer, Wesoła oraz powiatów: legionowskiego, wołomińskiego, otwockiego i nowodworskiego. Kompleksowa modernizacja energetyczna części budynków publicznych, w których II Oddział w Warszawie świadczy usługi na rzecz społeczeństwa, w znaczący sposób wpłynie na zwiększenie efektywności energetycznej (w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii – OZE) oraz redukcji emisji CO ₂ w całym Województwie Mazowieckim. Na zakończenie, podkreślić należy fakt, że w wykazie beneficjentów Działania 4.3 <i>Ochrona powietrza, energetyka w Szczegółowym Opisie Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013</i> (str. 153) beneficjenci typu „jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną” (status ZUS) były uwzględnione.		
Andrzej Polakowski – Zastępca Dyrektora Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie						
5	80-81	Rozdział II – osie priorytetowe	Priorytet Inwestycyjny 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym. <u>Zestawienie głównych grup beneficjentów</u>	Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie wnioskuje o rozszerzenie Zestawienia głównych grup beneficjentów o dodatkowy rodzaj beneficjenta – tj. o: „Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego jednostki organizacyjne” (Rozdział II, Priorytet Inwestycyjny 4.3., Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020; str. 80-81) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest „państwową jednostką organizacyjną sektora finansów publicznych” podległą Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej – organowi administracji rządowej. Ponieważ w wyżej wymienionym Zestawieniu nie wymieniono oddzielnie tego rodzaju beneficjenta, jakim jest Zakład, istnieje zatem ryzyko, że I Oddział ZUS w Warszawie może – z ww. przyczyny formalnej – zostać wykluczony z udziału w konkursach i w konsekwencji może zostać pozbawiony możliwości dofinansowania ze środków europejskich w ramach Priorytetu 4.3 <i>Wspieranie efektywności energetycznej</i> , dla projektów mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków, będących siedzibami terenowych jednostek organizacyjnych - świadczących usługi dla ludności i przedsiębiorców z terenu całego województwa mazowieckiego. I Oddział ZUS w Warszawie jest jedna z 43 jednostek organizacyjnych ZUS – największej w Polsce instytucji publicznej, działającej na rzecz ubezpieczenia społecznego, z	niewuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>której usług korzysta obecnie około 24 mln klientów. W 5 lokalizacjach, I Oddział ZUS w Warszawie obsługuje: - około 200 tysięcy świadczeniobiorców, - ponad 95 tysięcy płatników składek, - ponad 367 tysięcy ubezpieczonych, z terenu dzielnic m. st. Warszawy: Śródmieście, Żoliborz, Wola, Ochota. Kompleksowa modernizacja energetyczna części budynków publicznych, w których I Oddział ZUS w Warszawie świadczy usługi na rzecz społeczeństwa, w znaczący sposób wpłynie na zwiększenie efektywności energetycznej (w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii - OZE) oraz redukcji emisji CO₂, w całym Województwie Mazowieckim. Na zakończenie podkreślić należy fakt, że w wykazie beneficjentów Działania 4.3 <i>Ochrona powietrza, energetyka</i> w Szczegółowym Opisie Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 (str. 153, 158) beneficjenci typu „jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną” (status ZUS) były uwzględnione.</p>		
ANDRZEJ WIEŚLAW WALASEK PROMOTECH CONSULTING						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
6	52	2.1 OŚ PRIORYTETOWA I - Innowacyjność i przedsiębiorczość	<p>W wyniku działań powstaną nowe przedsiębiorstwa jak również nastąpi rozwój już istniejących podmiotów poprzez podniesienie ich efektywności, wprowadzenie nowych ulepszonych usług i produktów, w tym centrów badawczo-rozwojowych. Nacisk przede wszystkim położony zostanie na podmioty o charakterze innowacyjnym. Dodatkowo, dla stworzenia dogodnych warunków dla lokowania i rozwijania działalności gospodarczej, w szczególności o charakterze produkcyjnym, podejmowane będą działania dotyczące infrastrukturalnego otoczenia przedsiębiorstw.</p>	<p>Preferencyjne traktowanie dzielności produkcyjnej wydaje się nieuzasadnione. Działalność usługowa powinna być co najmniej traktowana na równi z produkcją. Z reguły nakłady inwestycyjne na produkcję są zdecydowanie większe niż w sektorze usług, które dodatkowo wykazują również większą elastyczność, większe możliwości zatrudniania czy przysposabiania do pracy nowych pracowników, również tych zagrożonych wykluczeniem społecznym (niepełnosprawność, wiek, płeć, wykształcenie, miejsce zamieszkania etc.). Dla przykładu przedstawiono poniżej syntetyczny opis możliwych do oferowania i świadczenia usług przez np. nowe centra logistyczne czy dystrybucji (CLD). Centra lokowane poza głównymi ośrodkami miejskimi na Mazowszu, w tym na obszarach o dużym bezrobociu oraz na terenach wiejskich, będą szansą na powstawanie nowych miejsc pracy, dogodnych dla okolicznych mieszkańców, którzy nie muszą legitymować się specjalistycznym wykształceniem i doświadczeniem wymaganym w produkcji. Dodatkowo, takie centra, działające w sektorach inteligentnej specjalizacji czy przemysłów wysokiej technologii (np. ICT, elektronika, elektrotechnika, produkty OZE etc.) zapewnią budowę i rozwój społeczeństwa informacyjnego. Ponadto CLD, ze względu na charakter i zasięg prowadzonej działalności oraz naturalne dążenie do wzrostu przewag konkurencyjnych zainteresowane byłyby prowadzeniem własnej działalności B+R, bądź nawiązywaniem współpracy z jednostkami naukowymi/innymi instytucjami B+R, w celu ciągłego ulepszania oferowanych i świadczonych usług, które na zasadzie dyfuzji dobrych praktyk mogłyby być wdrażane przez inne zainteresowane jednostki. Usługi świadczone przez CLD stanowiłyby również istotne wsparcie dla producentów (regionalnych, krajowych, zagranicznych), którzy nie musieliby tworzyć/prowadzić rozbudowanych działów obsługujących zbyt własnych produktów. CLD umożliwiłyby nie tylko usprawnienie całego procesu dystrybucji towarów, ale również zapewnienie skrócenie czasu dostawy towaru do klienta oraz rozszerzenie oferty asortymentowej utrzymywanej na stocku i dostępnej dla każdego klienta np. w kraju w ciągu max 24 godzin. Istotny jest również aspekt środowiskowy. Aktualnie większość regionalnych producentów/dystrybutorów tworzy własne lokalne ośrodki dystrybucji. Ponoszą zatem istotne nakłady na ich wyposażenie i utrzymanie i stanowią problem w okresie spadków koniunktury.</p>	niewuzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>CLD zapewniłyby np. eliminację transportu towarów między magazynami lokalnymi (zmniejszenie emisji spalin), ograniczenie ilości uszkodzonych towarów (np. odpadów trudnych do utylizacji), powstających w trakcie przewożenia między magazynami, usprawnienie procesów logistycznych z wykorzystaniem zaawansowanych narzędzi nowoczesnych platform ICT, redukcję ciężkiego sprzętu do załadunku/rozładunku. Regionalne CLD lokowane na Mazowszu zwiększałyby również konkurencyjność województwa poprzez wzrost zainteresowania producentów/dystrybutorów/odbiorców z innych regionów Polski i krajów sąsiadujących dostawą/odbiorem produktów.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
7	54		Ze względu na spodziewany duży popyt i przewidzianą formę wdrażania zaplanowane działania wdrażane będą w trybie konkursów zamkniętych i otwartych, które pozwolą na zarządzanie strumieniem ograniczonej interwencji i ukierunkowanie jej na konkretne efekty.	Dotychczas dostępne na Mazowszu działania w ramach RPOWM (np. 1.2) nie potwierdzają stwierdzenia o dużym popycie na prace B+R. Stosowanie procedury konkursów otwartych wydaje się rozwiązaniem chybionym, ponieważ na sukces mogą liczyć projekty, które wcale nie muszą być najbardziej innowacyjne i konkurencyjne. Podanie, z wystarczającym wyprzedzeniem, jasnych i precyzyjnych zasad i warunków dostępu oraz udziału w konkursie powinno umożliwić przygotowanie odpowiednich aplikacji wszystkim zainteresowanym w ramach konkursów zamkniętych. Doświadczenie wskazuje, że formuła konkursów otwartych dla przedsiębiorstw nie sprawdziła się, a przedsiębiorcy nie oceniają jej pozytywnie. Ze względu na zagrożenie wykonania dużej pracy związanej z przygotowaniem aplikacji i poniesieniem znacznych wydatków na jej przygotowanie, bez gwarancji skutecznego złożenia dokumentacji konkursowej („kto pierwszy ten lepszy”) często odstępują od udziału w konkursie. Dla przykładu można podać, że konkursy otwarte trwały od kilkudziesięciu godzin (np. Działanie 8.1 POIG) do kilku miesięcy (np. Działania 1.2, 6.2 RPOWM). I tak, po negatywnych doświadczeniach, np. PARP wycofał się z tego trybu konkursów.	niewwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
8	53		Działania spowodują przyciągnięcie inwestycji gospodarczych. Poprawa dostępności dobrze skomunikowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych, możliwość lokowania inwestycji w obszarach o największym potencjale rozwoju tj. w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu przyciągnie inwestorów zewnętrznych i przełoży się na powstawanie miejsc pracy oraz podniesienie innowacyjności województwa.	W pierwszej kolejności do lokowania inwestycji na Mazowszu powinny być zachęcane przedsiębiorstwa prowadzące już tutaj działalność gospodarczą, zatrudniające jego mieszkańców oraz zasilające budżety lokalne czy wojewódzki (np. w formie podatków bezpośrednich, pośrednich, czy innych). Można zaproponować, że będą oni traktowani preferencyjnie np. poprzez przyznawanie dodatkowych punktów przy ocenie merytorycznej. Np. dla dużych jednostek min. okres operacyjnej działalności na Mazowszu powyżej 5 lat, a dla MSP (z wyłączeniem nowo tworzonych jednostek) powyżej 3 lat skutkowałąby uzyskaniem 5 pkt/100 pkt. Warto również rozważyć umożliwienie aplikacji w ramach priorytetów inwestycyjnych dla dużych przedsiębiorstwa z Mazowsza, przy jednoczesnym ograniczeniu dostępnego wsparcia (np. do 20% alokacji na konkurs). Nowe inwestycje realizowane przez duże jednostki generują większe ilości nowych miejsc pracy i zapewniają ich dłuższe utrzymanie (okres trwałości 5 lat). Szczególnie inwestycje w usługi (np. CLD) stanowiąc będą atrakcyjną, również kosztowo, ofertę dla jednostek mniejszych, co przełoży się na lepsze i bardziej efektywne (efekt skali i oddziaływania) wykorzystanie publicznych środków pomocowych.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Archiwum Państwowe w Warszawie						
9	69	Rozdział II- Osie Priorytetowe Podrozdział- 2.2 Oś Priorytetowa II-Wzrost e-potencjału Mazowsza	Zwiększenie świadczenia TIK dla świadczenia e-usług nastąpi również w obszarze edukacji	Propozycja zmiany tekstu: Zwiększenie świadczenia TIK dla świadczenia e-usług nastąpi również w obszarze edukacji i zachowania dziedzictwa kulturowego, między innymi poprzez umożliwienie digitalizacji zasobów muzealnych, bibliotecznych i archiwalnych. Uzasadnienie: edukacja i dziedzictwo kulturowe są ze sobą powiązane. Poza tym w dobie społeczeństwa informacyjnego niezbędne jest również wzrost świadczenia e-usług w obszarze dziedzictwa kulturowego.	częściowo uwzględniona	Rozszerzenie w zakresie digitalizacji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz. Natomiast projekty w zakresie e-kultury będą możliwe do realizacji.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
10	69	Rozdział II- Osie Priorytetowe Podrozdział- 2.2 Oś Priorytetowa II-Wzrost e-potencjału Mazowsza	a w 66 % elektroniczny system obsługi studentów	Propozycja dodania zdania: [...] , a w 66 % elektroniczny system obsługi studentów. Z kolei udostępnienie on-line zdigitalizowanych zasobów muzealnych, bibliotecznych i archiwalnych, stanowiących niejednokrotnie podstawę do prowadzenia zajęć z młodzieżą szkolną i studentami przyczyni do dynamicznego rozwoju e-edukacji. Uzasadnienie: edukacja i dziedzictwo kulturowe są ze sobą powiązane.	częściowo uwzględniona	Rozszerzenie w zakresie digitalizacji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz. Natomiast projekty w zakresie e-kultury będą możliwe do realizacji.
11	70	Rozdział II- Osie Priorytetowe Podrozdział- 2.2 Oś Priorytetowa II-Wzrost e-potencjału Mazowsza	Wykorzystanie TIK do udostępnienia treści edukacyjnych, rekrutacji,	Propozycja zmiany tekstu: Wykorzystanie TIK do udostępnienia treści edukacyjnych, zasobów muzealnych, bibliotecznych i archiwalnych, rekrutacji Uzasadnienie: edukacja i dziedzictwo kulturowe są ze sobą powiązane.	częściowo uwzględniona	Rozszerzenie w zakresie digitalizacji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz. Natomiast projekty w zakresie e-kultury będą możliwe do realizacji.
12	70	Rozdział II- Osie Priorytetowe Podrozdział- 2.2 Oś Priorytetowa II-Wzrost e-potencjału Mazowsza	Zestawienie głównych grup beneficjentów	Proponujemy dodać do listy: archiwa państwowe Uzasadnienie: archiwa państwowe działają zarówno w obszarze dziedzictwa kulturowego , jak i edukacji. Są również państwową jednostką budżetową uznawaną lub nie za część administracji rządowej.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
13	81-82	Rozdział II-Osie Priorytetowe Podrozdział -2.3 Oś priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Zestawienie głównych grup beneficjentów	Proponujemy dodać do listy beneficjentów: archiwa państwowe Uzasadnienie: archiwa państwowe są państwową jednostką budżetową uznawaną lub nie za część administracji rządowej.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
14	100	Rozdział II-Osie Priorytetowe 2.4 Oś Priorytetowa IV- Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zabytki, ze względu na unikalne wartości historyczne i kulturowe, potrzebują nieustannych prac zabezpieczających i konserwatorskich.	Propozycja zmiany tekstu: [...] w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zabytki, ze względu na unikalne wartości historyczne i kulturowe, potrzebują nieustannych prac zabezpieczających i konserwatorskich. W obszarze dziedzictwa kulturowego działają instytucje kultury, archiwa państwowe wykorzystujące w swej pracy, zarówno zasoby zabytkowe, jak i dziedzictwo dokumentacyjne (w tym archiwalne). Niezwyczajnie istotny składnik dziedzictwa kulturowego stanowią zasoby archiwalne (m.in. fotografie, nagrania dźwiękowe, filmy zbiory kartograficzne) gromadzone i przechowywane w archiwach państwowych. Zabytki nieruchome wraz z otoczeniem oraz zabytki ruchome, w tym archiwalia, ze względu na unikalne wartości kulturowe i historyczne, potrzebują nieustannych prac zabezpieczających i konserwatorskich. Uzasadnienie: archiwa państwowe są specyficznym, bardzo ważnym typem organizacji działającym w obszarze dziedzictwa kulturowego	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
15	101	Rozdział II-Osie Priorytetowe 2.4 Oś Priorytetowa IV- Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	[...]i innych placówkach prowadzących działalność w obszarze upowszechniania dziedzictwa kulturowego [...]	Propozycja uzupełnienia tekstu: [...]i innych placówkach, w tym w archiwach państwowych, prowadzących działalność w obszarze upowszechniania dziedzictwa kulturowego [...] Uzasadnienie: archiwa państwowe są specyficznym bardzo ważnym typem organizacji działającym w obszarze dziedzictwa kulturowego	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						ustalania warunków poszczególnych konkursów.
16	101	Rozdział II-Osie Priorytetowe 2.4 Oś Priorytetowa IV- Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	Zestawienie głównych grup beneficjentów:	Proponujemy dodać do listy beneficjentów archiwa państwowe. Uzasadnienie: archiwa państwowe są specyficznym bardzo ważnym typem organizacji (państwową jednostką budżetową) działającym w obszarze dziedzictwa kulturowego	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych						
17	91	[SEKCJA 2.A.2.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 5.2	Zestawienie głównych grup beneficjentów PI 5.2	Proponujemy uzupełnienie listy beneficjentów o „Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne”. Uzasadnienie: Ekosystemy leśne stanowią ważny element w procesie powstrzymywania gwałtownego spływu oraz przechwytywania wód opadowych. W ramach perspektywy finansowej 2007-13 Lasy Państwowe realizują dofinansowywany ze środków POIiŚ projekt „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych”. Działania ukierunkowane na zatrzymanie wody na obszarach o szczególnie niekorzystnym bilansie wodnym powinny być prowadzone w dalszym ciągu. Działania tego rodzaju będą miały ponadto korzystny wpływ na różnorodność biologiczną i kondycję ekosystemów, jak również mogą przyczynić się do odgraniczenia zagrożenia przeciwpowodziowego spowalniając spływ powierzchniowy	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				występujący po gwałtownych opadach deszczu.		
18	101	[SEKCJA 2.A.1]PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.3	Zestawienie głównych grup beneficjentów PI 6.3	Proponujemy uzupełnienie listy beneficjentów o „Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne”. Uzasadnienie: Ponieważ jednym z planowanych typów działań w ramach P.I. 6.3 jest „ochrona, modernizacja i renowacja obiektów zabytkowych” należy zwrócić uwagę, że w zasobach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych PGL LP znajduje się wiele obiektów zabytkowych, które wymagają specjalistycznej opieki konserwatorskiej a także przeprowadzenia prac rewitalizacyjnych. Realizacja tego typu projektów przyczyni się niewątpliwie do poprawy stanu poszczególnych zabytkowych składników dziedzictwa kulturowego regionu.	uwzględniona	
Centrum Rehabilitacji, Edukacji i Opieki TPD „Helenów”						
19		Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Wnioskujemy o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
20		Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania – LGD.np. str 170	Brak powyższego skutkuje niejasnością w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko – wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
21	od. Str. 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
22	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe „Jednocześnie wsparcie dla”	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	
23	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
24	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
25	31-33 i 44-154	Podrozdział 1.5 – Rozkład Środków Finansowych Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
26	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota”	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	częściowo uwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
27	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej”	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IŻ (Instytucja Zarządzająca – Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
28	156	2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.1] Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.3]	<p>Cel szczegółowy 2: Zapewnienie wsparcia dla działań na rzecz podnoszenia kompetencji beneficjentów.</p> <p>Oczekiwane rezultaty: § podnoszenie potencjału kompetencyjnego beneficjentów, umożliwianie tworzenia sieci kontaktów oraz redukowanie barier administracyjnych; § identyfikacja i selekcja najbardziej adekwatnych projektów, w tym przede wszystkim system wsparcia projektów kluczowych lub innowacyjnych.</p>	<p>Dopisać rezultat: Wsparcie instytucjonalne organizacji pozarządowych.</p> <p>Mazowsze poza Warszawą i dużymi ośrodkami miejskimi charakteryzuje się słabymi instytucjonalnie organizacjami pozarządowymi. Dla właściwego rozwoju Mazowsza należy wzmocnić ich potencjał, tak aby mogły efektywnie wykorzystywać środki unijne z różnych programów operacyjnych.</p>	niewzględniona	<p>Udział partnerów społeczno-gospodarczych został zapewniony na każdym etapie realizacji Programu, np.. W formie udziału w pracach Komitetu Monitorującego.</p> <p>Ze środków PT instytucjonalnie wspierane mogą być wyłącznie instytucje zaangażowane w implementację FE na podstawie udzielonej desygnacji.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
29	169	ROZDZIAŁ 4 - ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE[SEKCJA 4]	W ramach Programu przewidziano także Projekty Partnerskie. Wspieranie rozwoju lokalnego poprzez realizację Projektów Partnerskich odbywać się będzie w ramach wybranych Priorytetów Inwestycyjnych, nie zaś poprzez utworzenie odrębnej Osi Priorytetowej.	Postulujemy o wpisanie zastosowania mechanizmu „Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność” (RLKS) w formule bezpośredniej z zastosowaniem wielofunduszowych Lokalnych Strategii Rozwoju. Postulujemy o wydzielenie w RPO oddzielnego Priorytetu Inwestycyjnego na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju oraz przeznaczenie na ich realizację 10% alokacji EFS dla Mazowsza oraz 5% alokacji EFRR przewidzianej dla Mazowsza. Uzasadnienie: Komisja Europejska (KE) w okresie programowania 2014 – 2020, zwróciła szczególną uwagę na rozwój lokalny w polityce regionalnej. Za szczególnie ważny uznała instrument, jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Instrument ten zapisany jest w art. 28 – 31 projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) objętych zakresem Wspólnych Ram Strategicznych (WRS). Zgodnie z zapisami Umowy Partnerskiej Efektywność programowania i realizacji społeczno-gospodarczych działań rozwojowych jest uwarunkowana właściwym dostosowaniem interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów. Wymiar terytorialny jest traktowany jako jedna z głównych zasad programowania na lata 2014-2020, powinien znaleźć swoje praktyczne odzwierciedlenie w większej decentralizacji zarządzania środkami unijnymi. Jako jedną z barier ograniczającą rozwój Mazowsza. Wpisana w wiele dokumentów strategicznych, jest niski kapitał obywatelski. Formuła RLKS jest podstawą budowy społeczeństwa obywatelskiego i warunkuje rozwój społeczno-gospodarczy kraju, regionu jak i lokalnych społeczności	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego, i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
30	170	ROZDZIAŁ 4 - ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE [SEKCJA 4]	<p>RAMY REALIZACJI RLKS [Sekcja 4.1]</p> <p>W RPO WM 2014-2020 realizowany będzie mechanizm - Projekty Partnerskie, włączający lokalne społeczności w sposób elastyczny, wnoszący wkład w rozwiązania zidentyfikowanych problemów. W programie nie zaplanowano zastosowania mechanizmu RLKS czyli Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. Zaproponowane Projekty Partnerskie uznano za bardziej efektywne na Mazowszu, które w najbliższej perspektywie finansowej Unii Europejskiej jest traktowane jako region lepiej rozwinięty.</p> <p>Celem projektów partnerskich będzie rozwój społeczno-gospodarczy społeczności lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia inicjatyw oddolnych, głównie z udziałem Lokalnych Grup Działania. Poprzez promocję projektów realizowanych w formie partnerstwa osiągnięte zostanie włączenie przedstawicieli społeczności lokalnych w rozwiązywanie problemów i zaspakajanie potrzeb identyfikowanych na różnych szczeblach, w tym głównie lokalnym. Realizacja projektu w partnerstwie umożliwi partycypację społecznościom lokalnym w inicjowaniu i realizacji działań rozwojowych. Zapewnia on wykorzystanie potencjału społeczności lokalnych w kreowanie mechanizmów rozwojowych w sposób komplementarny z przyjętymi kierunkami rozwoju i co ważniejsze wzmacnia rolę i współodpowiedzialność obywateli reprezentowanych przez szeroko rozumiane środowisko organizacji społecznych i pozarządowych w procesach rozwoju.</p> <p>Zasadnicze jest włączenie w proces podejmowania inicjatywy stymulującej rozwój społeczno gospodarczy lokalnych społeczności skupionych wokół m.in. organizacji pozarządowych i jednostek samorządu</p>	<p>Wniosek:</p> <p>Zamienić tekst w projekcie RPO WM na następujący: <i>Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność</i> (RLKS) będzie realizowany w formule bezpośredniej z zastosowaniem wielofundusowych Lokalnych Strategii Rozwoju. Na jego realizację zostanie wydzielony oddzielny Priorytet Inwestycyjnego. Szczegóły wdrażania RLKS zostaną opracowane w dalszych pracach nad RPO WM 2014-2020.</p> <p>Uzasadnieni: tak jak w pkt 1. Jednocześnie apelujemy o jak najszybsze rozpoczęcie prac nad wdrożeniem RLKS w RPO WM</p>	częściowo uwzględniona	<p>Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego, i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
			<p>terytorialnego poprzez zawiązywanie partnerstw na rzecz osiągnięcia zidentyfikowanych celów. Nie zakłada się formalnego wymogu udziału w partnerstwie jednostek sektora finansów publicznych. Jednak, uzgodnienie projektu z samorządem lokalnym, pozwoli na wypracowanie ścieżki porozumienia wśród podmiotów funkcjonujących na danym obszarze i zapewni mu zgodność z kierunkami rozwoju inicjowanego przez władze lokalne. Realizacja przedsięwzięć w formule partnerstwa jest adresowana zarówno do organizacji społecznych jak i samorządów lokalnych. Pozwala na kontynuowanie i rozwijanie dobrych praktyk wypracowanych w poprzednich latach np. przez Lokalne Grupy Działania oraz promuje współpracę ponadgminną. Mechanizmy premiujące projekty partnerskie mogą zostać wprowadzone w poszczególnych osiach RPO WM 2014-2020, w szczególności w ramach rewitalizacji, włączenia społecznego, edukacji i rynku pracy.</p> <p>Promowanie projektów partnerskich poprzez dodatkowe punkty na etapie oceny lub ogłaszanie dedykowanych konkursów jest elementem podejścia terytorialnego do rozwoju regionu poprzez włączenie inicjatyw społeczności lokalnych, w tym Lokalnych Grup Działania i innych organizacji oraz stworzenie zachęt dla samorządów lokalnych do podejmowania wspólnych inicjatyw.</p>			
Contino Wind Partners Sp. z o.o.						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
31	78	Rozdział 2- Osie Priorytetowe, 2.3 Oś Priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	„Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych: instrument finansowy, np. finansowanie dłużne, instrumenty mieszane.”	Naszym zdaniem w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 4.1. powinny zostać zastosowane instrumenty bezzwrotne. Naszym zdaniem zastosowanie instrumentów zwrotnych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 4.1. niesie za sobą bardzo wiele negatywnych konsekwencji. Swoją tezę popieramy następującymi argumentami:1. Zaniechanie inwestycji w energetykę odnawialną17 września 2013 r. Ministerstwo Gospodarki przedstawiło założenia dotyczące systemu wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, które będą obowiązywać w następnych kilkadziesiąt lat. Przyjęte założenia, które będą wprowadzone do Ustawy o odnawialnych źródłach energii, w znaczny sposób obniżają rentowność projektów OZE, czyniąc je niejednokrotnie nieopłacalnymi dla inwestorów, a przez to niemożliwymi do realizacji. Ponadto obecny system wsparcia dla producentów energii ze źródeł odnawialnych znajduje się w stanie recesji. W ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy miało miejsce załamanie rynku cen zielonych certyfikatów będących w obrocie na Towarowej Giełdzie Energii, stanowiących jedno z dwóch źródeł przychodów przedsiębiorstw wytwarzających energię z odnawialnych źródeł. Obecną sytuację na rynku uznać należy za dramatyczną. W ciągu ostatnich miesięcy cena praw majątkowych do świadectw pochodzenia dla energii elektrycznej wyprodukowanej w OZE spadła z 280 PLN/MWh (w czerwcu 2012 roku) do 99 PLN/MWh w lutym 2013 roku. Na dzień dzisiejszy cena ta wynosi około 200 PLN/MWh, co oznacza spadek rentowności projektów OZE do poziomu nieopłacalnego. Sytuacja ta przekłada się na dramatyczną sytuację finansową producentów energii ze źródeł odnawialnych. Spadek cen zielonych certyfikatów wywołał efekt kuli śnieżnej, przyczyniając się do: wypowiedziania umów sprzedaży zielonych certyfikatów przez zakłady energetyczne, wstrzymania finansowania przez instytucje kredytowe oraz renegotjowania zawartych już umów. Obecna sytuacja rynkowa pozwala wyciągnąć wnioski, iż finansowanie inwestycji energetycznych instrumentami zwrotnymi będzie nie tylko nierentowne dla przedsiębiorstw, ale również doprowadzi do ich upadłości. Ograniczenie bezzwrotnych form finansowania na korzyść form zwrotnych, w połączeniu z bardzo niekorzystną sytuacją rynkową, która z pewnością rozleje się na perspektywę finansową 2014-2020, spowoduje zaniechanie inwestycji w odnawialne źródła energii. Przełoży się	niewuzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>to do niezrealizowania udziału energii pochodzącej z OZE w bilansie energii finalnej w 2020 r., który zgodnie z przepisami unijnymi, w szczególności zapisami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 28 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych i w następstwie dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, ma wynieść dla Polski 15%. Ponadto spowoduje to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieosiągnięcie celu strategii Europa 2020 dotyczącego zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% w UE oraz zmniejszenia CO₂, a przez to brak wzmocnienia „zielonego” aspektu gospodarki regionu i jego konkurencyjności. • Niewypełnienie zobowiązań OZE wynikających z Pakietu Energetyczno-Klimatycznego. • Nieosiągnięcie celu 19%, jako udziału energii elektrycznej z OZE do 2020 r. wyznaczonego w Polityce Energetycznej Polski do 2030 roku (powtózonego w Krajowym Planie Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych). <p>2. Wprowadzenie ograniczeń kapitałowych Mechanizm finansowania zwrotnego zmusi przedsiębiorstwa energetyczne do wykazywania pełnej zdolności kredytowej; w chwili obecnej, dążąc do upowszechnienia instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii, szczególnie źródeł rozproszonych, źródeł przyrostu mocy zainstalowanej należy upatrywać przede wszystkim w inwestycjach opartych na krajowym kapitale. Zmiana systemu wsparcia na fundusze zwrotne doprowadzi do dyskryminacji i pogorszenia pozycji podmiotów tego typu ze względu na bariery kapitałowe, które nie występują przy okazji realizacji inwestycji przez podmioty oparte na kapitale zagranicznym.</p> <p>3. Ograniczenie ilości inwestycji i znaczne zmniejszenie ich zakresu Wprowadzenie pomocy zwrotnej ograniczy możliwości finansowe przedsiębiorstw pragnących zainwestować w proekologiczne rozwiązania oraz pogorszy dostęp potencjalnych Beneficjentów do źródeł kapitału, ograniczy ilość inwestycji i/lub zmniejszy ich zakres. Prawdopodobnie tylko część z zaplanowanych na kolejne lata inwestycji energetycznych powstanie, co więcej, bardzo prawdopodobne jest, że ich stopień innowacyjności będzie niewielki. Ograniczone możliwości doprowadzą do wzrostu ilości montowanych środków używanych (używanych turbin wiatrowych czy kotłów na biomasę) oraz ograniczą dostęp do nowych, ekologicznych i niskoemisyjnych technologii. Brak opisanych stymulantów</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>innowacyjności w postaci funduszy bezzwrotnych ograniczy możliwość opuszczenia przez Polskę ostatnich lokat w rankingach innowacyjności gospodarek europejskich. Dodatkowo, finansowanie takie zredukuję możliwość wytworzenia nowoczesnych i innowacyjnych rozwiązań dla energetyki wiatrowej, słonecznej i opartej na biogazie i biomasie, przez co osiągniany przez nie efekt ekologiczny będzie mniejszy, niż w przypadku zastosowania funduszy bezzwrotnych. Z całą pewnością można stwierdzić, że zwrotne formy finansowania nie skłoniłyby przedsiębiorstw energetycznych do podjęcia kosztownych prac badawczo-rozwojowych, których efektem jest realizacja projektów energetycznych, w ramach konkursów opartych na innowacyjności rozwiązań. Sama perspektywa uzyskania dofinansowania sprawia, że plany inwestycyjne stają się ambitniejsze, a kupowane maszyny (np. turbiny wiatrowe) należą do najbardziej innowacyjnych i najmniej zagrażających środowisku naturalnemu. Ograniczenie funduszy bezzwrotnych na rzecz funduszy zwrotnych doprowadzi do sytuacji, w której będą one postrzegane przez inwestorów jako kolejne obce źródło finansowania, co ograniczy ich zdolność do ich pozyskiwania i chęć angażowania się w przedsięwzięcia innowacyjne o największym potencjale. Co więcej, sytuacja zastosowania funduszy zwrotnych doprowadzić może do znacznie szerszego niż w obecnej perspektywie procedury kupowania przez przedsiębiorców tańszych, używanych środków trwałych, takich jak np. stare, wyeksploatowane turbiny wiatrowe.4. Wzrost kosztów obsługi systemu funduszy UE w latach 2014-2020Zmiana systemu ma także negatywny wymiar ekonomiczny, gdyż niezbędne będzie tworzenie kolejnych instytucji, które zarządzać będą funduszami zwrotnymi, co spowoduje wzrost kosztów obsługi systemu funduszy UE w latach 2014-2020 względem lat 2007-2013. W naszej opinii największym błędem, który można popełnić programując kolejną perspektywę to odrzucenie dobrych praktyk i doświadczeń poprzedniej, próbując zamienić bardzo dobrze funkcjonujący i pełniący istotną funkcję dla gospodarki system dotacyjny na niesprawdzony i niezwerifikowany system finansowania zwrotnego. Zadaniem zarówno Państwa jak i naszym jest robienie wszystkiego, aby w przyszłej perspektywie finansowej kontynuować najlepsze praktyki, które generują rozwój inwestycji w odnawialne źródła energii, pomijając lub znacząco</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>ograniczając wydatkowanie środków na fikcyjne lub bezproduktywne działania, takie jak niektóre programy szkoleniowe, których jedynym celem jest osiągnięcie wskaźników, a nie propagowanie poszukiwanej na rynku pracy wiedzy, kompetencji i know-how. Dotychczasowe zespoły eksperckie zaangażowane w rozdzielanie środków unijnych mogą mieć problem z przystosowaniem się do nowych warunków. W związku z przewidywanymi zmianami ich doświadczenie może okazać się niewystarczające, a koszty przekwalifikowania kadr zarządzających Instytucji Pośredniczących i Instytucji Zarządzających spowodują znaczne obciążenie budżetowe. Nowe Instytucje Zarządzające w celu prawidłowego wdrożenia procesów udzielania „pożyczek” zobligowane będą do wdrożenia procedur i systemów, które pozwolą na sprawne ich rozdysponowywanie, co będzie się wiązać z ponoszeniem kolejnych wydatków. Przełoży się na wzrost kosztów obsługi funduszy UE, tym samym pogarszając rentowność i efektywność całego systemu i doprowadzając do nieefektywnej alokacji środków publicznych. Opisanie zmiany doprowadzą również do wydłużenia terminu przygotowania instytucji oraz uniemożliwią deklarowane przez agencje rządowe „płynne” przejście z perspektywy 2007-2013 do perspektywy 2014-2020.5. Wzrost dysproporcji między inwestorami System finansowania zwrotnego sprawi, że będą one atrakcyjne wyłącznie dla nielicznych, często wykorzystujących kapitał zagraniczny, gdyż tylko one będą w stanie zapewnić odpowiedni efekt skali inwestycji, przez co preferencja wynikająca z finansowania zwrotnego będzie zapewniała znaczący wzrost rentowności przedsięwzięcia energetycznego. W związku z faktem, że już dziś większość przekazywanych przez Unię Europejską dotacji wraca pośrednio lub bezpośrednio do najbardziej rozwiniętych zachodnich gospodarek (czołowych producentów technologii) uważamy, że kolejne rozwiązanie kierujące kapitał w kierunku najzasobniejszych podmiotów jest nie do przyjęcia. Mniej atrakcyjne warunki przełożą się na mniejszą atrakcyjność konkursów, mniejszą ilość składanych wniosków, mniejszą konkurencję, a co za tym idzie obniżenie jakości wyłonionych do dofinansowania projektów. Dlatego uważamy, że najlepszym rozwiązaniem jest zachowanie systemu dotacyjnego w ramach priorytetu inwestycyjnego 4.1. Zastosowanie instrumentów zwrotnych w inwestycjach energetycznych, których</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>beneficjentami będą głównie duże przedsiębiorstwa, doprowadzi również do transferu zysków za granicę, przez co obniżony zostanie poziom krajowego mnożnika inwestycyjnego. Transfer zysków będzie się również wiązał z uszczupleniem dochodów budżetu państwa.6. Brak możliwości ponownego wykorzystania środkówJak pokazały doświadczenia perspektywy 2007-2013, rozdysponowanie środków finansowych przeznaczonych na realizację celów związanych ze zmniejszeniem emisyjności gospodarki poprzez zwiększenie efektywności energetycznej oraz wzrostu udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) zajęło cały okres perspektywy finansowej. Dodatkowo, okres spłaty zwrotnych form finansowania dla inwestycji tego typu wynosił będzie minimum 7-10 lat, w związku z tym wielokrotne rozdysponowanie tych samych środków w trakcie trwania jednej perspektywy będzie niemożliwe z praktycznego punktu widzenia.</p> <p>Co więcej, dotacje które udzielane są jednorazowo, wprowadzane są do gospodarki przez Beneficjentów dużo szybciej, stymulując bieżąco wzrost gospodarczy i kolejne inwestycje. Finansowanie zwrotne nie posiada tego atutu, gdyż jego Beneficjenci zobowiązani są do jego zwrotu, przez co odsuwają w czasie realizację kolejnych zadań inwestycyjnych, a kwota zaoszczędzona na np. preferencyjnym oprocentowaniu najczęściej nie będzie wystarczająca dla realizacji kolejnej inwestycji w odnawialne źródła energii.Podsumowując, z całą stanowczością uważamy, iż system finansowania zwrotnego, dla którego ekwiwalent dotacji brutto będzie wyraźnie niższy niż w przypadku dotacji, okaże się zbyt małą zachętą do realizacji projektów w odnawialne źródła energii.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
32	33	Rozdział 1- Wkład programu w realizację strategii Europa 2020 oraz osiągnięcie spójności gospodarczo- społecznej i terytorialnej, 1.5. Rozkład środków finansowych, Tabela 6. Podział alokacji RPO w ramach osi priorytetowych	„Oś Priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną- całkowita alokacja środków EU 245 mln EUR.”	<p>W naszej opinii alokacja środków na Oś Priorytetową III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną jest zdecydowanie za niska. Uważamy, iż wkład Unii Europejskiej w energetykę i ekologię powinien być zdecydowanie wyższy, w szczególności w Priorytet Inwestycyjny – 4.1. Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Naszą uwagę popieramy następującymi argumentami:</p> <p>1) 1. Kluczowe znaczenie sektora energetycznego dla Polskiej gospodarki</p> <p>Rynek energetyczny jest jednym z kluczowych segmentów polskiej gospodarki. Dla każdego kraju wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej jest gospodarczym „krwiobiegiem”. Jego stabilizacja jest determinantą bezpieczeństwa ekonomicznego i gospodarczego kraju. Z uwagi na duże uzależnienie Polski od dostaw gazu oraz wyczerpywalnych zasobów węgla, odnawialne źródła energii są jednym z głównych źródeł zapewnienia stabilizacji sektora energetycznego w Polsce. Wyłączenie ich dynamiczny rozwój spowoduje osiągnięcie niezależności energetycznej Polski, która pozwoli na dalszy rozwój gospodarczy kraju.</p> <p>W związku z powyższym tak kluczowe jest wspieranie Osi Priorytetowej III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną w szczególności Priorytetu Inwestycyjnego – 4.1. Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii, który obejmuje takie przedsięwzięcia jak: budowa oraz rozbudowa instalacji służącej do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych czy budowa i modernizacja instalacji służących dystrybucji ciepła pochodzących z OZE.</p> <p>2) 2. Zaniechanie inwestycji w energetykę odnawialną</p> <p>Niska alokacja środków w ramach Osi Priorytetowej III, ograniczenie bezzwrotnych form finansowania na korzyść form zwrotnych oraz bardzo niekorzystna sytuacja rynkowa (opisana w punkcie dotyczącym zwrotnych form finansowania), spowodują zaniechanie inwestycji w odnawialne źródła energii (lub powstanie wyłącznie nielicznych projektów). Przełoży się to w sposób niezwykle negatywny na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niezrealizowanie udziału energii pochodzącej z OZE w bilansie energii finalnej w 2020 r., który zgodnie z przepisami unijnymi, w szczególności zapisami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 28 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych i w 	niewuzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>następstwie dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, ma wynieść dla Polski 15%.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieosiągnięcie celu strategii Europa 2020 dotyczącego zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitym zużyciu energii do 20% w UE oraz zmniejszenia CO₂, a przez to brak wzmocnienia „zielonego” aspektu gospodarki regionu i jego konkurencyjności. • Niewypełnienie zobowiązań OZE wynikających z Pakietu Energetyczno-Klimatycznego. • Nieosiągnięcie celu 19%, jako udziału energii elektrycznej z OZE do 2020 r. wyznaczonego w Polityce Energetycznej Polski do 2030 roku (powtórnego w Krajowym Planie Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych). <p>Podsumowując, z całą stanowczością uważamy, iż zwiększenie alokacji w ramach Osi Priorytetowej III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną jest warunkiem koniecznym do osiągnięcia przyjętych przez Polskę założeń dotyczących wykorzystania energetyki odnawialnej oraz pomoże w osiągnięciu stabilizacji energetycznej kraju.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
33	78	Rozdział 2- Osie Priorytetowe, 2.3 Oś Priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Potencjalne preferencje: • projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/ inteligentnych specjalizacji regionu, • projekty wykorzystujące innowacyjne rozwiązania w zakresie urządzeń i systemów z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji, • projekty tworzące „zielone” miejsca pracy, • projekty przyczyniające się do zwiększenia jakości edukacji ekologicznej.”	W naszej opinii powinno zostać wprowadzone premiowanie projektów, które mają wyższy wkład własny tj. wnioskuje o mniejszy poziom dofinansowania z uwagi na możliwość dofinansowania większej liczby projektów. Proponujemy odrzucenie pomysłów przedstawianych przez niektóre organizacje pozarządowe proponujące obniżenie intensywności finansowania na szczeblu poszczególnych programów operacyjnych średnio dla wszystkich inwestycji w OZE do 30%. Takie działanie zmniejszy efekt zachęty, powodując realizację zadań w ograniczonym zakresie bądź nawet zaniechanie realizacji niektórych projektów bardziej ryzykownych inwestycyjnie. Inwestycje znajdujące się w obrębie Priorytetu Inwestycyjnego 4.1., w tym między innymi budowa elektrowni wiatrowych w obecnych czasach są związane z dużą niepewnością spowodowaną wolnymi pracami nad regulacjami prawnymi dotyczącymi tego sektora. Przyczyną poprawiającą tę sytuację nie jest na pewno obniżanie intensywności finansowania a jedynie jego wzrost powodujący wzrost zachęty inwestorów do planowania i realizacji przyszłych projektów. Postulujemy natomiast premiowanie inwestorów, którzy będą wnioskowali o mniejszy wkład własny. Podsumowując, wnosimy o przyznawanie w ramach projektów konkursowych większej punktacji tym projektom, które zadeklarują posiadanie większego wkładu własnego. Jednocześnie opowiadamy się przeciwko wprowadzaniu progów maksymalnych dofinansowań, przy zachowaniu warunku premiowania projektów wnioskujących o niższy poziom dofinansowania.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
34	78	Rozdział 2- Osie Priorytetowe, 2.3 Oś Priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	<p>Potencjalne preferencje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/ inteligentnych specjalizacji regionu, • projekty wykorzystujące innowacyjne rozwiązania w zakresie urządzeń i systemów z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji, • projekty tworzące „zielone” miejsca pracy, • projekty przyczyniające się do zwiększenia jakości edukacji ekologicznej.” 	<p>W naszej opinii powinno zostać wprowadzone premiowanie projektów realizowanych przy przeprowadzeniu pełnej procedury planistycznej oraz pełnej procedury oddziaływania na środowisko.</p> <p>Podczas oceny wniosków o dofinansowanie dodatkowa punktacja na etapie oceny wniosków powinna być przyznawana projektom uwzględniającym pełną procedurę planistyczną w tym takich, które są realizowane na obszarze, gdzie został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz posiadających zrealizowaną pełną procedurę oceny oddziaływania na środowisko, w tym decyzję środowiskową. Realizacja obydwu tych procedur jest zgodnie z prawem elementem niezbędnym w procesie planowania wiatrowej wielu rodzajów inwestycji w odnawialne źródła energii, gwarantującym udział</p> <p>w powstawaniu inwestycji szerokiej grupy zainteresowanych podmiotów m.in. społeczności lokalnej. Wsparcie takich inwestycji będzie skutkowało rozdysponowaniem środków unijnych na projekty, których realizacja ma większą szansę powodzenia niż projekty przedsiębiorstw, które nie przeprowadziły tych procedur bądź są dopiero na etapie ich uzyskiwania.</p> <p>Podsumowując, wnosimy o przyznawanie w ramach projektów konkursowych większej punktacji tym projektom, które posiadają pełną procedurę oceny oddziaływania na środowisko, a także realizowanych w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z uwagi na ich realizację w sposób jawny i transparentny, gwarantujący udział społeczeństwa.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
35	78	Rozdział 2- Osie Priorytetowe, 2.3 Oś Priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	<p>Potencjalne preferencje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/ inteligentnych specjalizacji regionu, • projekty wykorzystujące innowacyjne rozwiązania w zakresie urządzeń i systemów z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji, • projekty tworzące „zielone” miejsca pracy, projekty przyczyniające się do zwiększenia jakości edukacji ekologicznej.” 	<p>Wprowadzenie premiowania projektów posiadających rzetelne i wiarygodne prognozy produkcji energii elektrycznej. Dodatkowa punktacja powinna być również przyznawana projektom, które posiadają rzetelne i wiarygodne badania przewidywanej wielkości produkcji odnawialnej energii (np. dla energii wytworzonej z wiatru są to pomiary wietrzności dokonane na terenie, na którym planowana jest inwestycja). Fachowo przeprowadzone badania są gwarantem prawidłowego obliczenia rentowności oraz wzmocnienia bezpieczeństwa projektu. Projekty, które posiadają profesjonalne pomiary dają większą gwarancję osiągnięcia założonych wskaźników produktu. Podsumowując, wnosimy o przyznawanie w ramach projektów konkursowych większej punktacji tym projektom, które posiadają rzetelne i wiarygodne prognozy produkcji energii elektrycznej.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
36	78	Rozdział 2- Osie Priorytetowe, 2.3 Oś Priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	<p>Potencjalne preferencje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/ inteligentnych specjalizacji regionu, • projekty wykorzystujące innowacyjne rozwiązania w zakresie urządzeń i systemów z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji, • projekty tworzące „zielone” miejsca pracy, projekty przyczyniające się do zwiększenia jakości edukacji ekologicznej.” 	<p>Wprowadzenie premiowania projektów posiadających przeprowadzone konsultacje społeczne.</p> <p>Dodatkowym atutem na rzecz przedsiębiorstw starających się o dofinansowanie wchodzące w zakres Priorytetu Inwestycyjnego 4.1. powinno być prowadzenie dodatkowych konsultacji społecznych z mieszkańcami obszarów na terenie których ma zostać zlokalizowana inwestycja. Wdrożone w przedsiębiorstwach mechanizmy konsultacji społecznych wpływają na bezkonfliktowe przeprowadzenie budowy a więc pozwalają ograniczyć możliwość wystąpienia nieporozumień na etapie realizacji inwestycji oraz ograniczenia negatywnych skutków społecznych. Skutkiem tego jest zwiększenie skuteczności i efektywności w wykorzystywaniu przez regiony unijnych środków i rozdysponowanie środków finansowych w wymaganym przez Unię Europejską okresie przyszłej perspektywy finansowej. Zdajemy sobie sprawę z tego, że Komisja Europejska kładzie duży nacisk podczas projektowania przyszłych programów operacyjnych na kwestię konsultacji społecznych. W związku z tym projekty przedsiębiorstw, które przewidują w procesie inwestycyjnym pozytywne praktyki jakim jest dialog z regionalną społecznością powinny być honorowane dodatkowymi punktami w trakcie oceny projektów konkursowych.</p> <p>Podsumowując, wnosimy o przyznawanie w ramach projektów konkursowych większej punktacji tym projektom, których realizacja została poprzedzona przeprowadzonymi konsultacjami społecznymi</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
37	78	Rozdział 2- Osie Priorytetowe, 2.3 Oś Priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	„Potencjalne preferencje: • projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/ inteligentnych specjalizacji regionu, • projekty wykorzystujące innowacyjne rozwiązania w zakresie urządzeń i systemów z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji, • projekty tworzące „zielone” miejsca pracy, • projekty przyczyniające się do zwiększenia jakości edukacji ekologicznej.”	<p>Wprowadzenie premiowania dodatkowymi punktami w procesie oceny wniosków projektów finansowanych ze środków własnych oraz przedsiębiorstw starających się o mniejszy poziom dofinansowania względem starających się o większe wsparcie. Uważamy, że dodatkowa punktacja w procesie oceny wniosków powinna być także przyznawana projektom, które finansowane są ze środków własnych, a dotacja jest refundacją wydatków. Momentem w którym wypłacane będzie dofinansowanie może być wydanie pozwolenia na użytkowanie lub uzyskanie koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej. Model ten gwarantuje że przedsiębiorstwo jest w stanie samodzielnie skończyć zamierzoną budowę, a więc w dużo mniejszym stopniu narażone jest na niepowodzenie. Projekty których realizacja jest oparta głównie na funduszach unijnych bez możliwości finansowania z własnego kapitału są obciążone różnego rodzaju ryzykami mogącymi wpływać na ostateczny rezultat przedsięwzięcia. Atutem przemawiającym na rzecz przedsiębiorstw będących w stanie samodzielnie sfinansować projekt jest to, że dofinansowanie wypłacane jest dopiero w momencie sfinalizowania inwestycji. Dotacje wypłacane przed realizacją są obciążone dużo większym ryzykiem np. nieukończenia budowy związanego z różnymi rodzajami przeszkód na etapie realizacji. Promowane powinny być również przedsiębiorstwa, które wnioskuje o mniejszy poziom dofinansowania niż firmy żądające większego wsparcia na realizację projektu. Obydwa te postulaty są podyktowane tym że realizacja inwestycji przez podmiot posiadający własne nakłady pieniężne mają dużo większą szansę na realizację oraz są obciążone znacznie mniejszym ryzykiem finansowym. Podsumowując, wnosimy o przyznawanie dodatkowej punktacji projektom, które finansowane są ze środków własnych a dotacja stanowi dla nich refundację wydatków. Dodatkowa punktacja powinna być również przyznawana przedsiębiorstwom wnioskującym o mniejszy poziom dofinansowania względem tych starających się o większą dotację.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
38	78	Rozdział 2- Osie Priorytetowe, 2.3 Oś Priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	<p>„Potencjalne preferencje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/ inteligentnych specjalizacji regionu, • projekty wykorzystujące innowacyjne rozwiązania w zakresie urządzeń i systemów z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji, • projekty tworzące „zielone” miejsca pracy, projekty przyczyniające się do zwiększenia jakości edukacji ekologicznej.” 	<p>Wprowadzenie dodatkowej punktacji za lokalizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii na terenach wiejskich. Według nas lokalizacja projektów dotyczących odnawialnych źródeł energii na terenach wiejskich również powinna skutkować korzystniejszym punktowaniem. Umieszczenie inwestycji na tym obszarze niesie wiele korzyści ekonomiczno-społecznych mieszkańcom tych terenów. Dochody z podatków dla gmin związane z odnawialnych źródeł energii przyczyniają się do szybkiego rozwoju terenów wiejskich dzięki nowym inwestycjom poprawiającym standard życia ludzi tam żyjących. Ich realizacja bardzo często związana jest również z poprawą sieci drogowej oraz infrastruktury energetycznej. Rozwój energetyki na wyżej wspomnianych obszarach wpływa znacząco na lokalną aktywizację zawodową. Nie można również pominąć zysku z inwestycji jaki posiadają rolnicy dzierżawiący pola pod wiatraki, farmy fotowoltaiczne czy dostarczający substraty do biogazowni. Lokalizacja inwestycji OZE na tych terenach zapewni realizację koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju co przyczyni się do osiągnięcia jego strategicznych celów jakim są efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności gospodarczej. Przyczyni się to także do poprawy zaopatrzenia obszarów wiejskich w energię produkowaną w odnawialnych źródłach energii poprawiając tym samym bezpieczeństwo energetyczne między innymi poprzez poprawę stanu technicznego infrastruktury energetycznej.</p> <p>Podsumowując, wnosimy o przyznanie dodatkowej punktacji projektom zlokalizowanym na terenach wiejskich.</p>	niewzględ niona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
39	78	Rozdział 2- Osie Priorytetowe, 2.3 Oś Priorytetowa III- Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	<p>„Potencjalne preferencje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/ inteligentnych specjalizacji regionu, • projekty wykorzystujące innowacyjne rozwiązania w zakresie urządzeń i systemów z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji, • projekty tworzące „zielone” miejsca pracy, projekty przyczyniające się do zwiększenia jakości edukacji ekologicznej.” 	<p>Wprowadzenie dodatkowej punktacji dla projektów cechujących się wysoką ekonomicznością realizacji biorąc pod uwagę kryterium koniecznych nakładów do osiągniętych rezultatów. Przy ocenie wniosków o dofinansowanie powinna być brana przede wszystkim relacja efektów uzyskanych w wyniku poniesienia określonych nakładów inwestycyjnych do wartości tych nakładów. W przypadku kiedy dwa projekty kosztują tyle samo uwzględniany powinien być w szczególności efekt poniesionych nakładów, czas w jakim korzyść zostanie uzyskana oraz ryzyko związane z realizacją inwestycji. Inwestycje do których realizacji wymagane były takie same środki finansowe mogą być chociażby różnicowane ze względu na wyprodukowaną ilość energii w określonym czasie. Poprzez efekty należy rozumieć w szczególności pozytywne skutki z zrealizowanych działań. Efektywność rozumiana w powyższym znaczeniu powinna stać się elementem wyróżniającym najlepsze projekty. W przypadku jeżeli przedsiębiorca jest w stanie osiągnąć ten sam lub nawet lepszy efekt końcowy za tę samą kwotę pieniędzy powinien być premiowany dodatkowymi punktami podczas oceny wniosku. Podsumowując, wnosimy o uwzględnienie w procesie oceny wniosków dodatkowych punktów dla przedsięwzięć charakteryzujących się możliwością zwrotu poniesionych nakładów poprzez różnego rodzaju korzyści względem pozostałych projektów</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>
Ewa Ferensztajn - Galardos/Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. K. Pułaskiego w Radomiu						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
40	8	ROZDZIAŁ 1 - WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ 1.1 DIAGNOZA WYZWAÓ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM [SEKCJA 1.1] INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	Dużym problemem jest brak rozwoju współpracy w zakresie nauka - biznes. Przedsiębiorcy nie wykazują znacznego zainteresowania współpracą w zakresie badawczo-rozwojowym.	Stworzenie systemu koordynacji – pomiędzy biznesem i nauką [systemu informacji na temat tego – czego potrzebują przedsiębiorcy – rodzaje analiz, badań i ekspertyz jakie należy wykonać z jednej strony i systemu informacji na temat oferty Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego jakie rodzaje analiz, badań i ekspertyz mogą być wykonane przez pracowników naukowo-dydaktycznych] Powołanie koordynatora współpracy?	niewzględniona	Ta część dokumentu nie jest miejscem na proponowane zapisy

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
41	25	ROZDZIAŁ 1 - WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ 1.3 CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	CEL GŁÓWNY: Inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy.	CEL GŁÓWNY: Inteligentny, zrównoważony i trwały rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy w aspekcie zmiany reorientacji z wydatkowania na zarządzanie publicznymi środkami pieniężnymi	niewzględniona	Przyjęty cel w większym stopniu koreluje z celami SRWM.
42	25	ROZDZIAŁ 1 - WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ 1.3 CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	CELE STRATEGICZNE: Wsparcie działań wzmacniających zrównoważony rozwój środowiska na Mazowszu.	CELE STRATEGICZNE: Wsparcie działań wzmacniających zrównoważony i trwały rozwój środowiska na Mazowszu w odniesieniu do efektywności ekonomicznej i efektywności społecznej - ekologicznej	niewzględniona	Przyjęte cele w większym stopniu korelują z celami SRWM.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
43	34	ROZDZIAŁ 2 1.6 MATRYCA LOGICZNA STRATEGII INWESTYCYJNEJ PROGRAMU [SEKCJA 1.2] Oś Priorytetowa: Innowacyjność i przedsiębiorczość	Wskaźniki wspólne i wskaźniki rezultatu specyficzne dla Programu – Nakłady na działalność badawczo – rozwojową 3.2. Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu internacjonalizacji	Wskaźniki wspólne i wskaźniki rezultatu specyficzne dla Programu: a) Nakłady na działalność badawczo – rozwojową b) Efekty prowadzonej działalności badawczo – rozwojowej 3.2. Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP w zakresie zarządzania w aspekcie nowoczesnych technologii, elastycznych struktur, zaangażowania pracowników i pracy zespołowej – w zakresie zarządzania zorientowanego na klienta, wskazując przy tym jako najbardziej wyróżniającą cechę wytworzenie pewnej kultury ustawicznego procesu uczenia się wszystkich jej uczestników	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
44	163	ROZDZIAŁ 3 - PLAN FINANSOWY PROGRAMU	Zasady wyboru celów tematycznych i poszczególnych priorytetów inwestycyjnych determinowały wymogi wynikające z zapisów rozporządzenia, poziomów koncentracji wynikających Polityki Spójności, wniosków z diagnoz potrzeb rozwojowych Mazowsza określonych w celach Strategii Województwa Mazowieckiego 2030, struktury beneficjentów, a także zachowania zasady koncentracji interwencji w celu zapewnienia jej skuteczności i efektywności. W związku z koniecznością poprawy stanu finansów publicznych (Polska objęta jest obecnie procedurą nadmiernego deficytu) należy uwzględnić zasady mające na celu zapewnienie odpowiednich środków na wkład krajowy:	Odniesienie do budżetu zadaniowego jako zmiany reorientacji z wydatkowania na zarządzanie publicznymi środkami pieniężnymi – racjonalność wydatkowania środków pieniężnych	nieuwzględniona	Rozdział zredagowany zgodnie z wymogami szablonu KE
Ewa Jaskólska / Kinokawiarnia Stacja Falenica						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
45	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	M.st. Warszawa wnioskuje o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
46	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania - LGD.np. str 170	Brak powyższego skutkuje niejasnościami w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko - wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
47	Od str. 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
48	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe "Jednocześnie wsparcie dla"	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) "Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie".	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
49	-	Cały dokument	Cały dokument	W programie nie został ujęty rozwój oferty rekreacyjnej . Natomiast obecnie mieszkańcy aglomeracji warszawskiej nie mają dostępnej szerokiej oferty rekreacyjnej w promieniu do 50 km od Warszawy - aby odpocząć w trakcie weekendu. Mazowsze powinno rozwinąć ofertę rekreacyjną w oparciu o Mazowiecki Park Krajobrazowy, Kampinos, Bug, Narew i inne zasoby naturalne oraz dziedzictwo kulturowe regionów wchodzących w skład mazowsza. Program powinien wspierać integrację wewnątrz małych regionów (złożonych z kilku gmin) opartych o jakieś wspólne zasoby - naturalne, kulturowe. Finansowane powinno być tworzenie wspólnej oferty rekreacyjnej, systemu informacji, rewitalizacja zdegradowanych obiektów dziedzictwa, wykorzystanie zasobów naturalnych, jak dostęp do rzeki, lasy, itd. Takie podejście może być pomysłem na rozwój miejscowości poza Warszawą, a jednocześnie sposobem na zapewnienie lepszego życia mieszkańcom aglomeracji. I sposobem na redystrybucję dochodów. Przykładem małych regionów może być linia otwocka, historycznie tworząca obszar przedwojennego letniska. Obecnie leżąca na terenie Dzielnicy Wawer, gmin Józefów i Otwock.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
50	44-154	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety InwestycyjneOd 1.1 do 10.3"Potencjalne preferencje."	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	uwzględniona	
51	44-154	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety InwestycyjneOd 1.1 do 10.3"Potencjalne preferencje."	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: "(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT".	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
52	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	M.st. Warszawa zgłasza także kilka propozycji do zapisów dot. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
53	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego" Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota"	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
54	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego" Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierające m.in.:"	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
55	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego"Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej"	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IŻ (Instytucja Zarządzająca - Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
56	44-64	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe 2.1 Oś Priorytetowa I - Innowacyjność i przedsiębiorczość	2.1 Oś Priorytetowa I - Innowacyjność i przedsiębiorczość	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuję się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
57		Oś 2.7	2.7 Oś Priorytetowa I - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	Ważne jest aby w tym priorytecie wspierać tworzenie "małych ojczyzn" i większe utożsamianie się mieszkańców z miejscem w którym żyją. Powinni się znać i współdziałać dla lepszego życia w danej małej społeczności. To będzie miało wpływ na rozwój społeczny i poprawę jakości życia. Powinno się wspierać tworzenie lokalnych grup działania (jak w projekcie "Działaj lokalnie" Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności). W skład lokalnej grupy działania powinny wchodzić również Dzielnice Warszawy.	niewzględniona	Propozycja w obecnym kształcie nie wskazuje na jej związek z wykluczeniem społecznym i walki z ubóstwem.
Federacja MAZOWIA						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
58	44-162	Rozdział 2 – Osie priorytetowe	<p>Wskazanie jako kolejna oś priorytetowa: Rozwój lokalny kierowany przez społeczność bądź</p> <p>wpisanie w cel tematyczny: IX. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem także lokalnych strategii rozwoju.</p> <p>Propozycja zapisu celu tematycznego IX: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem oraz lokalne strategie rozwoju realizowane przez społeczność.</p>	<p>Wskazana oś priorytetowa wpisuje się w cel tematyczny (EFS) 9.9. lokalne strategie rozwoju realizowane przez społeczność oraz priorytetu inwestycyjnego (EFRR) przedsięwzięcia inwestycyjne w kontekście rozwoju LSR kierowanych przez społeczność.</p> <p>Priorytety inwestycyjne przypisane do IX CT odnoszą się do działań realizowanych w społecznościach lokalnych, w tym szczególnie na podstawie lokalnych diagnoz i prognoz społecznych. Nie może więc zabraknąć w projektowaniu, jak i realizacji działań, społeczności lokalnych (zarówno wiejskich, jak i miejskich odpowiednio rozdrobnionych, by dążyć do efektywności podejmowanych przedsięwzięć).</p> <p>W przedstawionym do konsultacji projekcie „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020” (wersja 1.2) wielokrotnie wskazywane są kwestie związane z rozwojem lokalnym czy społecznym. W kontekście innowacji i przedsiębiorczości na Mazowszu zdiagnozowano m.in. niski poziom zaufania społecznego (wpływającego na niskie zainteresowanie przedsiębiorców klastrami i inicjatywami klastrowymi). W aspekcie środowiskowym uwzględniono także degradację przestrzeni połączoną z akumulacją problemów społecznych i gospodarczych. Także kwestie rynku pracy w woj. mazowieckim oscylują wokół lokalności (w tym zróżnicowanie bezrobocia) czy skutecznej aktywizacji zawodowej i innych spraw społecznych (nie tylko gospodarczych). Przywoływane w dokumencie same dane diagnostyczne wskazują już na potrzebę uruchomienia instrumentu rozwoju lokalnego jakim jest rozwój lokalny kierowany przez społeczność. Przy czym po dogłębnej analizie należałoby doprecyzować zgodnie z zaproponowanymi krajowymi ramami wdrażania instrumentu RLKS (realizacja na różnego typu terytoriach przy uwzględnieniu trzech możliwych formuł realizacji RLKS).</p> <p>„Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku” (jeden z dokumentów strategicznych województwa, w który powinien wpisywać się RPO) określa jako cele strategiczne m.in. budowę społeczeństwa informacyjnego i poprawę jakości życia mieszkańców województwa oraz poprawę spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Cele te, jak i cele pośrednie – Rozwój kapitału społecznego; Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych; Rozwój społeczeństwa obywatelskiego</p>	częściowo uwzględniono	<p>Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego, i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>oraz kształtowanie wizerunku regionu) powinny być także realizowane z wykorzystaniem RLKS.</p> <p>Województwo mazowieckie jest społecznie, gospodarczo i rozwojowo zróżnicowane (obszary dużego bezrobocia, obszar metropolitalny, przedsiębiorczość). Szansą na poprawę spójności społecznej i terytorialnej jest rozwój lokalny kierowany przez społeczność oparty o partycypacyjne określanie potrzeb, propozycji ich rozwiązań, jak i samą ich realizację. Wszystko to wpływa na mobilizację LOKALNYCH sił i potencjału tak niezbędnych do zmiany sytuacji na danym obszarze. Nie będziemy mogli mówić o rozwoju woj. mazowieckiego, o jego spójnym rozwoju bez wykorzystania mechanizmów lokalnych. Projektowane rozwiązania w ramach RPO WM 2014-2020 powinny być więc szansą na wyrównywanie rozwoju lokalnego, wzmacnianie potencjału społeczności do rozwiązywania problemów, tam gdzie to możliwe, na najniższym, lokalnym poziomie. Chcąc wzmacniać kapitał społeczny musimy uruchamiać siły społeczne, wspierać oddolne inicjatywy. Nie można mówić o włączeniu społecznym i walce z ubóstwem bez uruchamiania lokalnych sił społecznych, współdecydowania o rozwiązaniach i wspólnym wdrażaniu ich. Terytorialne, a dokładniej lokalne działania mają szansę na zintegrowane podejście do rozwiązania problemów oraz wpisują się w zarządzanie wielopoziomowe promowane w UE.</p>		
Federacja Regionalnych LGD						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
59				pismo z dnia 12.02.2014 r., nr esod 29977	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.
Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski						
60	33	1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Tabela 6.Podział alokacji RPO WM 2014-2020 w ramach osi priorytetowych	W związku z tym, że działania z zakresu polityki społecznej stanowić powinny główny obszar wdrażania funduszy strukturalnych w okresie programowania 2014 – 2020, co wynika z dokumentów strategicznych na poziomie Unii Europejskiej (Strategia Europa 2020) oraz krajowych (Krajowy Program Reform/Umowa Partnerstwa) postuluje się zwiększenie alokacji w ramach Osi Priorytetowej VII. W obecnej propozycji RPO środki finansowe na cele społeczne są na najniższym poziomie spośród wszystkich obszarów wsparcia EFS, co w żaden sposób nie jest uzasadnione. Odnieść można wrażenie, że wśród priorytetów władz regionalnych, walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, ma mniejsze znaczenie. Jest to nieuzasadnione	niewzględniona	Alokacja środków dla CT 9 została ustalona z zachowaniem ring-fencingu wymaganego przez UP

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				wskaźnikami ekonomicznymi i znacznym stopniem wewnątrzregionalnych dysproporcji, które z resztą w RPO zostały podkreślone. Tym bardziej taka alokacja środków wydaje się być niezrozumiała. Proponowane zmiany w alokacji środków powinny zostać poddane konsultacjom społecznym.		
61	34 - 43	1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	1.6 MATRYCA LOGICZNA STRATEGII INWESTYCYJNEJ PROGRAMU	Proponujemy zamieszczenie w RPO informacji o podziale środków finansowych na poszczególne priorytety inwestycyjne. Pozwoli to na określenie skali interwencji w poszczególnych obszarach. Podział środków na poszczególne PI powinien podlegać konsultacjom społecznym.	niewzględzona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
62	102	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.1	Podjęcie skutecznej interwencji terapeutycznej w przypadku najważniejszych problemów zdrowotnych: chorób: układu krążenia, nowotworowych, układu kostno – stawowo – mięśniowego, układu oddechowego, jest uzależnione w dużym stopniu od nowoczesnej bazy diagnostycznej oraz dostępności do nowoczesnej aparatury medycznej.	Postuluje się uwzględnienie wśród chorób istotnych z punktu widzenia na stan zdrowia zasobów pracy także chorób układu nerwowego. W tym zakresie również należy prowadzić profilaktykę, szczególnie w odniesieniu do zasobów pracy.	niewzględzona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
63	103 - 104	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.1	Inwestycje w infrastrukturę będą polegać na: § remontowaniu/modernizacji/doposażaniu w sprzęt istniejących i posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia oddziałów szpitalnych i innych jednostek organizacyjnych podmiotów leczniczych; § tworzeniu pracowni diagnostycznych (roboty budowlane, doposażanie); § zakupie wysokospecjalistycznego sprzętu do przeprowadzania badań profilaktycznych.	Sugerujemy dodanie jeszcze jednego typu operacji, który polegał będzie na tworzeniu infrastruktury poradni specjalistycznych, w szczególności poradni zdrowia psychicznego a także dot. tworzenia/remontowaniu/modernizacji/doposażaniu w sprzęt nowych i istniejących zakładów/placówek rehabilitacyjnych. Uzasadnione jest to występującymi w województwie mazowieckim brakami i deficytami (białe plamy, w tym szczególnie na obszarach wiejskich) punktów dostępu do specjalistycznych usług zdrowotnych, w tym diagnostyki i rehabilitacji oraz poradnictwa w zakresie zdrowia psychicznego. Możliwe jest również tworzenie mobilnych centrów zdrowia, w tym zdrowia psychicznego.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
64	107	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.1	Zestawienie głównych grup docelowych	Sugerujemy dopisanie grupy docelowej: Podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-społeczne zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Tego typu podmioty zagwarantują możliwość uczestniczenia w realizacji inwestycji finansowanych z RPO podmiotom o rodowodzie obywatelskim, w tym przede wszystkim podmiotom sektora pozarządowego.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020
65	117	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	<i>Zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy, w szczególności osób z grup defaworyzowanych.</i>	Cel główny PI 8.5 został określony w sposób bardzo ostrożnie w stosunku do planowanych efektów, które mają być osiągnięte. Wielokrotnie wskazuje się na „doprowadzenia do zatrudnienia”, czyli zatrudnieniowy efekt podejmowanych działań. Cel natomiast odnosi się jedynie do aktywności zawodowej osób bezrobotnych, której poziom nie został rozpoznany, a dodatkowo realizacja celu nie musi skutkować zatrudnieniem osób objętych wsparciem. W tym kontekście należy stwierdzić, że cel został sformułowany bardzo ogólnie i niekonkretnie.	nieuwzględniona	Nazwa celu szczegółowego jest wprost związana ze wskaźnikiem zatrudnienia. Efekty interwencji określono w sekcji 2.A.5

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
66	117	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	Niniejsze cele przeciwdziałają będą negatywnym zjawiskom zdiagnozowanym na mazowieckim rynku pracy, do których należy m.in. najwyższa w Polsce liczba zarejestrowanych bezrobotnych (271 927 osób) oraz duże zróżnicowanie poziomu bezrobocia w poszczególnych subregionach województwa.	Uzasadnia się podejmowanie interwencji liczbą całkowitą osób bezrobotnych, które są zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w województwie. Dane te nie obrazują w sposób adekwatny sytuacji na rynku pracy, gdyż fakt najwyższej liczby osób zarejestrowanych należy połączyć z chłonnością rynku pracy, liczbą miejsc pracy i liczbą ludności zamieszkującą region. Umożliwia to chociażby stopa bezrobocia, która została w dalszej części scharakteryzowana. Proponuje się jednak, by zweryfikować argumentację opartą o najwyższą w Polsce liczbą osób bezrobotnych.	niewzględni	Liczba bezwzględna bezrobotnych jest istotnym problemem regionu a nie stopa bezrobocia. Co ośmy bezrobotny w Polsce jest mieszkańcem Mazowsza.
67	119	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	<i>wspieranie samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy;</i>	W opisie założeń PI 8.5 nie podano informacji o komplementarności tego typu operacji w stosunku do PI 8.7, który ukierunkowany jest bezpośrednio na tworzenie samodzielnej działalności gospodarczej.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
68	119	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	Działania te obejmowały będą m.in. pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (jako element towarzyszący zaplanowanemu wsparciu), która polegała będzie m.in. na przeprowadzeniu analizy sytuacji zawodowej uczestnika projektu oraz zaplanowanie jego ścieżki kariery w formie Indywidualnego Planu Aktywizacji Zawodowej. Planowane jest także zastosowanie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz wsparcia psychologicznego dla osób wykazujących brak motywacji do zmiany swojej sytuacji na rynku pracy. (...) Będą one polegały na przeszkoleniu osób pozostających bez zatrudnienia i przyznaniu im nowych kwalifikacji zapewniających zwiększenie szans na reaktywację zawodową. Osiągnięte to zostanie poprzez szkolenia zawodowe dla osób dorosłych.	Dostępne badania ewaluacyjne wskazują na konieczność organizacji kursów łączących szkolenie teoretyczne z praktyczną nauką z danego zakresu, np. poprzez schematy szkolenie plus praktyka/staż zawodowy. Postuluje się wprowadzenia tego typu mechanizmów poprzez zaakcentowanie łączenia form wsparcia w kompleksowe programy aktywizacji zawodowej, które będą opracowywane w ramach projektu lub projektów, jeżeli zakres wsparcia ma bardziej skomplikowaną naturę. Takie podejście może być realizowane z założeniem podanym w Programie, wg którego wsparcie powinno zakończyć się zatrudnieniem lub zdefiniowaniem kolejnych kroków, które nazwać można ścieżką do zatrudnienia.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
69	120	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	osoby z grup defaworyzowanych	Pojęcie grup defaworyzowanych nie jest ostre i nie wskazuje bezpośrednio o jakie grupy osób chodzi. W treści uzasadnienia i opisu podejmowanych działań podano katalog osób, które mają być objęte wsparciem w ramach RPO. Sugeruje się, by informacje to zostały zamieszczone w punkcie „Zestawienie głównych grup docelowych”	częściowo uwzględniona	Pojęcie zostało doprecyzowane w sekcji 2.A.6.1

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
70	120	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	wynikających z monopolu PSZ na rynku pracy.	Pojęcie monopolu może być nacechowane negatywnymi konotacjami. W związku z tym postuluje się zastąpieniem tego typu stwierdzenia innym, bardziej odpowiadającym charakterystyce prowadzonej w Polsce aktywnej polityki rynku pracy, dla której PSZ są głównym narzędziem, jako wyspecjalizowana w działaniach na rzecz osób bezrobotnych struktura instytucji. W kontekście aktywizacji osób niepełnosprawnych, które stanowią grupę priorytetową ważne jest podejmowanie międzyinstytucjonalnego dialogu z podmiotami wyspecjalizowanymi w realizacji zadań na rzecz tej grupy. Wynika tak z przeprowadzonej w województwie mazowieckim ewaluacji, w której wskazano: <i>Wsparciem w zakresie rynku pracy powinny zajmować się przede wszystkim instytucje rynku pracy. Rozwiązaniem pożądanym w tym zakresie jest organizowanie współpracy międzyinstytucjonalnej (np. PCPR – PUP, OPS – PUP), w ramach której instrumenty aktywnej integracji społecznej stosowane będą przez instytucje pomocy społecznej, natomiast instrumenty integracji zawodowej przez instytucje rynku pracy.</i>	uwzględniona	
71	121	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	projekty przyczyniające się do powstawania miejsc pracy;	Zapis ten wymaga wyjaśnienia. Wskazano preferencję dot. tego typu projektów, podczas gdy w zasadzie z dostępnych form wsparcia możliwe jest to jedynie w ramach udzielania środków na podjęcie działalności gospodarczej lub praktyk/staży (możliwość oddziaływania jedynie w ograniczonym zakresie). Wsparcie ukierunkowane na podniesienie lub zmianę kwalifikacji osób bezrobotnych w celu ich dostosowania do potrzeb pracodawców, raczej już takiego charakteru nie będą miały. Dotyczy to również pozostałych typów operacji. Przede wszystkim związane jest to z tym, że w ramach tego PI nie przewiduje się wsparcia ukierunkowanego na pracodawców – przedsiębiorców, a odbiorcami wsparcia są osoby bezrobotne. Działania w obszarze dopasowania zasobów pracy do potrzeb pracodawców (skutkujące uzyskaniem zatrudnienia, ale na istniejących miejscach pracy) są równie cenne z punktu widzenia osoby bezrobotnej oraz efektu dla całego rynku pracy, jak te związane z powstawaniem nowych miejsc pracy, uzyskujące preferencje programowe.	niewzględniona	Powstawanie miejsc pracy jest kluczowe dla wzrostu wskaźnika zatrudnienia w regionie.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
72	121	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	efektywność zatrudnieniowa (2012);	Wskazano szereg miar i wskaźników, które posłużyć mają do określania obszarów interwencji – oprócz stopy bezrobocia rejestrowanego wskazano na „efektywność zatrudnieniową”, przy czym nie podano informacji czego konkretnie ten wskaźnik dotyczy i jak jest wyliczany. Jeżeli odnosi się do działań podejmowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy, to jego rozszerzenie na realizowane projekty konkursowe jest nieuzasadnione. Ponadto, nawet w przypadku działań podejmowanych przez PUP wskaźnik ten nie jest adekwatny ze względu na ograniczone możliwości lokalnych/powiatowych rynków pracy, które nie są w stanie zaabsorbować siły roboczej skupionej w rejestrach osób bezrobotnych. Jest to także ważne ze względu na sposób wydawania środków publicznych w ramach Funduszu Pracy. Dodatkowo postuluje się wprowadzanie do algorytmów wyznaczających obszary terytorialnej interwencji danych i wskaźników z dłuższego okresu czasu, uśrednionych, gdyż pojedynczy pomiar (np. wg stanu na dzień 31 grudnia) może zakłócać realną ocenę sytuacji na lokalnym rynku pracy poprzez jednorazowe wahania koniunktury i inne czynniki oddziałujące na rynek pracy (choćby dostępność środków na aktywizację osób bezrobotnych, które tym samym wyłączane są z ewidencji osób bezrobotnych).	częściowo uwzględniona	Podane wskaźniki są powołane jako przykładowe. Doprecyzowanie ich nastąpi w szczegółowych dokumentach na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będzie uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
73	122	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.7	Będą one określone za pomocą wskaźników (on going w cyklach co najmniej rocznych, z okresem początkowym wg stanu na koniec 2012 roku lub roku dla którego podano statystyki GUS) takich jak: stopa bezrobocia rejestrowanego, efektywności zatrudnieniowa, jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności, obciążenie demograficzne - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych, udział osób w wieku do 25-30 w ogólnej liczbie bezrobotnych.	Należy zweryfikować listę wskaźników związanych z obszarami preferowanymi interwencji. Ponieważ wsparcie związane z realizacją PI 8.7 nie jest bezpośrednio ukierunkowane na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych (nie stanowią one grupy docelowej) niezasadne wydaje się posługiwanie stopą bezrobocia oraz danymi dotyczącymi efektywności zatrudnieniowej (komentarz, jak powyżej). Sugeruje się wykorzystanie danych dotyczących potencjału zatrudnieniowego MSP postrzeganego jako wskaźnik udziału tego sektora w odniesieniu do zatrudnienia, stopa kreacji podmiotów oraz nasycenie na 10 tys. ludności (dane ogółem).	częściowo uwzględniona	Powołane wskaźniki są podane jako przykładowe. Doprecyzowanie ich nastąpi w szczegółowych dokumentach na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będzie uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
74	124	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.7	projekty związane z promowaniem i przeciwdziałające wykluczeniu osób niepełnosprawnych;	Należy zweryfikować tę preferencję. Osoby niepełnosprawne zostały zaliczone do grup defaworyzowanych, które wspierane są w ramach PI 8.5. Z drugiej strony osoby te powinny uzyskiwać wsparcie w ramach instrumentów bezwrotnych ze względu na ich gorsze położenia na rynku pracy oraz występujące stereotypy społeczne. Występuje realne zagrożenie, że zastosowanie instrumentów zwrotnych do tej grupy praktycznie wykluczy ją z możliwości uzyskania wsparcia.	niewzględniona	Osoby niepełnosprawne niebędące w zatrudnieniu są jedną z grup osób o największych trudnościach na rynku pracy. Dlatego założono wspieranie ich w formie dotacji w PI 8.5. W PI 8.7 przewidziano preferencje dla zwiększenia ich szans.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
75	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	Przewiduje się, że dzięki planowanej interwencji, przede wszystkim w postaci wszechstronnego, zintegrowanego działania kierowanego do indywidualnych osób osiągnięty będzie efekt w postaci zwiększenia zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenia kompetencji niezbędnych do uzyskania pracy i do samodzielnego poruszania się na rynku pracy. Ponadto planowana interwencja służyć będzie zapobieganiu zjawisku ubóstwa, a także zwiększeniu skuteczności działań, dzięki monitorowaniu problemów społecznych i dotychczas realizowanej pomocy.	Inkluzja społeczna jest procesem. Nie może być traktowana jako działania doraźne. Obecnie tak została potraktowana – skutkiem tego jest wiele mało efektywnych projektów - zakładających, że proces społecznej zmiany odbędzie się np. poprzez 2miesięczny cykl doradztwa i kursów zawodowych. W przypadku osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 60 – 70 % przypadków mamy do czynienia ze środowiskami, w których dysfunkcje są sprzężone, a uzależnienie jest dziedziczne w 2 lub 3 pokoleniu tworząc swoisty model funkcjonowania społecznego oparty o bezpieczeństwo socjalne uzyskane kosztem minimalizacji potrzeb. W takim przypadku konieczne jest odwrócenie tego negatywnego procesu - ma to jednak charakter długotrwałego procesu. Wymaga to kompleksowego i zindywidualizowanego podejścia opartego o ścieżki integracji (opisane poniżej). Przy czym należy umożliwić realizację wieloletnich projektów skierowanych do tej samej grupy osób (i ich środowiska). W ramach przeprowadzonej w województwie mazowieckim ewaluacji wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie (osób niepełnosprawnych) bazując na analizie efektywności zatrudnieniowej wskazano, że: <i>Skuteczność projektów ukierunkowanych na wsparcie ON uzależniona jest od podejmowanych działań związanych z integracją społeczną i zdrowotną, która stanowi przygotowanie do integracji ON z rynkiem pracy. Konieczne jest promowanie szerszego wykorzystania instrumentów tj. trening kompetencji społecznych/trening umiejętności społecznych, wsparcie trenera pracy czy wsparcie psychologiczne. Jednocześnie należy podejmować działania ukierunkowane na zwiększenie skuteczności instrumentów tj.: kluby integracji społecznej, centra integracji społecznej, staże i praktyki zawodowe oraz zastosowanie na szerszą skalę instrumentów, które pozwolą na zdobywanie wiedzy praktycznej i doświadczenia zawodowego, tj. subsydiowane zatrudnienie i dotacje na funkcjonowanie przedsiębiorstw (w tym także społecznych).</i> Dlatego postuluje się, by wsparcie realizowane w ramach RPO przede wszystkim ukierunkowane było na reintegrację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych, a dopiero w dalszej konsekwencji zorientowane było na aktywizację zawodową, której skutkiem będzie podjęcie pracy. Należy podkreślić, że dla aktywizacji zawodowej kluczowe znaczenie ma uprzednia aktywizacja zdrowotna, społeczna i edukacyjna, a więc JOPS powinny	częściowo uwzględniona	Uwaga jest mało czytelna, nie ma charakteru konkretnej propozycji. Można jednak ocenić, że w dotychczasowym RPO WM 2014-2020 propozycje wynikające z uwagi są już uwzględnione.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>zajmować się przygotowaniem osób do podejmowania aktywności związanej z rynkiem pracy, usług i instrumentów rynku pracy dostępnych w publicznych i niepublicznych instytucjach rynku pracy. Należy więc tworzyć odpowiednie warunki do współpracy JOPS z instytucjami rynku pracy w zakresie realizacji zadań na włączenie społeczne i integrację z rynkiem pracy wspólnych klientów. Wskazują na to także ustalenia metaewaluacji działań OPS i PCPR przeprowadzonej przez MRR (str. 26 i 29). Takie podejście jest zgodne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (Nowy wymiar aktywnej integracji).</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
76	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	O wykluczeniu społecznym w dużej mierze decyduje posiadanie pracy oraz wzorce pracy, jakie są przekazywane w najbliższym otoczeniu, o czym świadczą przytaczane wcześniej dane o przyczynach ubiegania się o pomoc społeczną – ubóstwo i bezrobocie. Dlatego realizacja zadań wynikających PI 9.4 będzie skierowana na zwiększenie możliwości uzyskania zatrudnienia, w tym wśród osób niepełnosprawnych.	Jw. tym bardziej w odniesieniu do osób niepełnosprawnych. Nie uwzględniono przy tym aspektu „pracujących biednych” – zjawiska coraz bardziej powszechnego.	częściowo uwzględniona	Uwaga jest mało czytelna, nie ma charakteru konkretnej propozycji. Można jednak ocenić, że w dotychczasowym RPO WM 2014-2020 propozycje wynikające z uwagi są już uwzględnione. Grupy docelowe nie są z założenia wymieniane zbyt szczegółowo, aby nie wykluczać ze wsparcia żadnej z grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
77	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:	<p>Proponujemy w szerszym zakresie wykorzystanie ścieżki reintegracji – jako modelu pracy socjalnej. Przy czym bazując na doświadczeniach instytucji rynku pracy realizujących podobne instrumenty (Indywidualne Plany Działania) konieczne jest opracowanie standardów realizacji ścieżki reintegracji. Realizacja indywidualnych ścieżek w polityce rynku pracy nie zawsze przynosi pożądane efekty ze względu na różny wymiar wsparcia oraz jego zakres. Stąd postuluje się wprowadzenie zestandaryzowanego narzędzia diagnozowania (w oparciu o pracę socjalną oraz specjalistyczne usługi np. psychologiczne, zdrowotne) i realizacji ścieżki wsparcia ukierunkowanej na włączenie społeczne. Przy czym ścieżka ta nie powinna być narzędziem jednorazowym (w jednym projekcie), ale powinna należeć do dokumentacji klienta OPS/IPS (całej rodziny) i niejako za nim podążać za nim, jeżeli uczestniczy w kilku projektach bądź w działaniach rozciągniętych w dłuższym okresie trwania. Przy czym ścieżka może być weryfikowana i zmieniana wg opracowanego standardu. Ścieżka ma na celu ustalenie takiej kombinacji form wsparcia (instrumentów aktywnej integracji oraz wsparcia towarzyszącego), które powinny być ułożone w logiczny ciąg prowadzący do uzyskania samodzielności na otwartym rynku pracy. Nie wystarczy tu indywidualna diagnoza potrzeb - bowiem często w obecnych projektach zamieniała się ona w listę życzeń, ponadto potrzeby BO wymagają weryfikacji z wiedzą o jego środowisku i rynku pracy. Tą wiedzą dysponują właśnie OPS. Stosowane obecnie diagnozy psychologiczne i psychospołeczne nie powinny występować jako jedyne instrumenty służące rozwiązaniu sytuacji, gdyż istotna jest wiedza o środowisku, która skumulowana jest w OPS (np. poprzez ciągłą pracę z klientem przez dłuższy okres czasu).</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
78	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:	<p>Proponujemy wykorzystanie w ramach dostępnych metod „systemową aktywizacją rodzin” . Instrument ten powstał z dążenia do wsparcia rodziny w jej naturalnym środowisku i oparty jest na systemowej koncepcji rodziny jako całości, realizującej szereg kompleksowych i komplementarnych wobec siebie funkcji związanych z niemal wszystkim aspektami życia oraz funkcjonowania w społeczeństwie. Odwołuje się do koncepcji argentyńskiego psychologa, twórcy szkoły terapii strukturalnej - Salvatora Minuchina „rodzinny system ma integralną strukturę, która nie jest prostą sumą elementów składowych, jest to całość, która może być porównywana z żywym organizmem”. Ten cytat obrazuje podejście SAR, które zakłada, że każdy element tego organizmu może mieć wpływ na jego ogólne i szczególne funkcjonowanie (w tym także innych elementów). Stąd osoba zagrożona i wykluczona społecznie nie działa w oderwaniu od najbliższego otoczenia, a całe to otoczenie wymaga wsparcia, gdyż niejednokrotnie kumuluje w sobie, inicjuje bądź przyjmuje skutki związane z oderwaniem od społeczeństwa jej członka. Odbiorcami SAR są całe rodziny – rodzice i opiekunowie oraz ich dzieci, a w rodzinach wielopokoleniowych również pozostali członkowie. Dodatkowo SAR jest skierowany do osób wspierających rodzinę. SAR zakłada współwystępowanie różnego rodzaju instrumentów, które oddziałują na integrację emocjonalną, relacje międzyludzkie, kompetencje rodzicielskie, rozwój psychospołeczny i rozwiązywanie bieżących problemów. Tak sporządzone narzędzie może być wykorzystywane w stosunku do rodzin z dysfunkcjami, z niezaradnością w kwestiach opiekuńczo wychowawczych, ale także i rodzin, których członkowie doświadczeni zostali niepełnosprawnością. W obliczu założeń celów integracji społecznej na następny okres programowania instrument Systemowej Aktywizacji Rodzin będący efektem wieloletniej pracy z osobami i rodzinami zagrożonymi wykluczeniem i wykluczonymi społecznie może stać się jednym z najistotniejszych i najskuteczniejszych narzędzi realizacji polityki społecznej. Działania ukierunkowane na rodziny, zgodnie z rekomendacjami z ewaluacji służą też zapobieganiu pojawiających się licznych problemów związanych z przerywaniem uczestnictwa w projekcie (metaewaluacja str. 38).</p>	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
79	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4: Proponujemy dodanie typu operacji: <i>Wspólne inicjatywy partnerskie jednostek pomocy społecznej w zakresie wsparcia rodziny, zwiększające efektywność i kompleksowość udzielanego wsparcia.</i>	Realizacja zadań projektowych przez jednostki sektora pomocy i integracji społecznej są ściśle powiązane z zapisami zawartymi w ustawie o pomocy społecznej. Zadaniem państwa w sferze integracji społecznej jest: (art. 1 ust. 1 uops) <i>umożliwienie osobom i rodzinom przewyższanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.</i> Art. 3 ust. 2 uops stanowi zaś, że kluczowym zadaniem jednostek sektora jest: <i>podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.</i> Tym samym od jednostek sektora pomocy społecznej wymagać należy przede wszystkim realizacji projektów skoncentrowanych na procesie usamodzielniania osób i rodzin i ich integracji ze środowiskiem (integracja społeczna). Stawianie OPS wymagań ściśle wiążących ich działania z rynkiem pracy (praktyki, staże itd.) wykracza daleko poza zakres zadań JOPS i skutkuje realizacją działań, do których pracownicy OPS nie są profesjonalnie przygotowani. Ponadto proces usamodzielniania osób i rodzin jest kluczowym (bazowym) procesem społecznym, który powinien być skoncentrowany na wywołaniu trwałej, a nie pozornej zmiany społecznej. Często działania z tego zakresu (aktywizacji zdrowotnej, społecznej) mają długotrwały charakter i wykraczają poza okres roku budżetowego. Tylko w przypadku gdy OPS realizują zadania zgodne z ustawą - projekt zgodnie z metodologią projektową - stanowi narzędzie wykonania zadań. Z ustaleń raportu metaewaluacyjnego MRR wynika, że „warto, by OPSy i PCPRy koncentrowały się bardziej na integracji społecznej sowych beneficjentów, wspierały osoby wykluczone społecznie i 1wzmacniały ich potencjał – natomiast aktywizacja zawodowa powinna następować przez wyspecjalizowane do tego instytucje rynku pracy” (str. 60). Jednocześnie wskazuje się na dobre efekty stosowania instrumentów aktywnej integracji społecznej, które powinny być szerzej stosowane i promowane wśród jednostek pomocy społecznej.	niewuzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
80	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	<p>Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4: W ramach celu szczegółowego 1: <i>Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</i> planowane będą do realizacji następujące typy projektów: <i>integracja osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na aktywizację społeczno-zawodową; § wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami niepełnosprawnymi oraz rodzin z innymi osobami zależnymi; § działania profilaktyczne i informacyjne adresowane do osób i rodzin wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem;</i></p>	<p>Nawiązując do zagadnień związanych z funkcjonowaniem rodzin, proponujemy również uwzględnienie na szerszą skalę zagadnień funkcjonowania rodzin zastępczych i ich relacji z rodzinami biologicznymi, które, co wynika z doświadczeń, wymagają wsparcia, szczególnie skierowanego do dzieci korzystających z pieczy zastępczej, które niejednokrotnie w naturalny sposób dążą do kontaktu z rodzinami biologicznymi, a co ze z różnych względów, natury prawnej, psychologicznej jest niesamowicie trudne i problemowe. Rodziny zastępcze zostały wskazane w „Zestawieniu głównych grup docelowych”, natomiast w odniesieniu do tej specyficznej grupy odbiorców wsparcia nie przewidziano odpowiadającego im typu operacji.</p>	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
81	132	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7	<p>Ważny jest system wspierania rodziny, organizowanie systemu pieczy zastępczej, w tym adopcji oraz aktywizacja jej wychowanków. Nie wszystkie gminy przygotowały programy wspierania rodziny, brakuje asystentów rodzin i placówek wsparcia dziennego dla dzieci.</p>	<p>W kontekście funkcjonowania pieczy zastępczej, w tym przede wszystkim rodzin zastępczych, konieczne jest również podejmowanie wyzwań związanych z funkcjonowaniem rodziny biologicznej. Dotyczy to zarówno edukacji rodzicielskiej, kompetencji wychowawczych i kształtowania relacji rodzic-dziecko, jak i systemu wsparcia rodzin (centra rodziny), które świadczyłyby wysokiej jakości usługi na rzecz rodzin. Chodzi tutaj także o asystentów rodzin, których w dalszym ciągu jest niewystarczająca liczba.</p>	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
82	135	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7	Opis kierunkowych zasad wyboru projektów Tryb wyboru projektów: konkursowy. pozakonkursowy	<p>Analizując zakres przewidzianego w ramach PI 9.7 wsparcia niezbędnym w ramach trybu systemowego wyboru projektów jest uwzględnienie instytucji pomocy społecznej (OPS/PCPR), które świadczą usługi na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie, a ich potencjał w dalszym ciągu jest niewystarczający do niwelowania w znacznym zakresie problemów na poziomie lokalnym. Samo założenie zwiększenia dostępu do usług społecznych powinno uwzględniać te instytucje, które w środowisku lokalnym bezpośrednio kojarzone są z realizacją zadań z obszaru polityki społecznej i identyfikowane są jak pierwsze, a często także na poziomie lokalnym – jedyne – źródło wsparcia dla osób potrzebujących. W treści uzasadnieni wskazano na istotny problem obsługi pieczy zastępczej, której organizacja pozostaje, w oparciu o obecnie funkcjonujące regulacje w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego („Ważny jest system wspierania rodziny, organizowanie systemu pieczy zastępczej, w tym adopcji oraz aktywizacja jej wychowanków. Nie wszystkie gminy przygotowały programy wspierania rodziny, brakuje asystentów rodzin i placówek wsparcia dziennego dla dzieci”). W dalszej części podano również, że „prowadzone działania będą miały na celu wsparcie procesu deinstytucjonalizacji w regionie oraz zwiększenie jakości usług społecznych świadczonych przez kadre systemu pieczy zastępczej i wspierania rodziny, pracowników socjalnych, opiekunów, pracowników instytucji sprawujących opiekę nad osobami niesamodzielnymi. W tym celu prowadzone będą działania doradcze oraz rozwijające współpracę podmiotów i instytucji na rzecz świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych”. Systemowy charakter wsparcia pozwoli na równomierny rozwój usług, bez względu na poziom rozwoju i zaangażowania innych (w tym pozarządowych) organizacji zajmujących się problematyką wykluczenia społecznego i walki z biedą. W tym kontekście położenie nacisku, przede wszystkim, na deinstytucjonalizację usług społecznych nie ma racjonalnego uzasadnienia. Tym bardziej, że rozwiązania w tym zakresie będą dopiero opracowywane (w tym standardy) w ramach Programu Krajowego (PO WER). O zasadności zwiększania potencjału w zakresie świadczenia usług publicznych i społecznych wskazanych wyżej podmiotów świadczą także dotychczasowe doświadczenia zaangażowania publicznych instytucji pomocy społecznej w realizację projektów EFS, co z</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>perspektywy czasu uznać trzeba za rozwiązanie o charakterze pozytywnym, tym bardziej, że dzięki temu procesowi następuje zmiana z podejścia biernego opartego tylko i wyłącznie o instrumenty finansowe do aktywnych działań zorientowanych na integrację klientów pomocy społecznej z rynkiem pracy. Ten kierunek zmian powinien być podtrzymany, a zebrane doświadczenia wykorzystane w następnym okresie programowania. O pozytywnym wpływie zaangażowania OPS w realizację projektów PO KL świadczą także dane pochodzące z ewaluacji (np. województwa pomorskiego, podkarpackiego, czy ostatniego raportu dot. ewaluacji wsparcia osób niepełnosprawnych w województwie mazowieckim), a problemy napotykane przez beneficjentów systemowych są zbliżone do problemów beneficjentów konkursowych (dotyczą np. informacji o możliwości dofinansowania przedsięwzięcia, procedur ubiegania się o środki i rozliczania projektów oraz komunikacji i nadzoru ze strony IP). Zgodnie z wynikami metaewaluacji projektów systemowych OPS i PCPR w ramach Priorytetu VII PO KL (MRR, maj 2011) potencjał OPS jest zróżnicowany i w znacznej mierze uzależniony od wielkości jednostki. Jednak wnioski wskazują na to, że potencjał jest „zapewniony”. Działania aktywne wymagają natomiast wzmocnienia kadrowego OPS.</p> <p>Tego typu postulaty mogą być zrealizowane właśnie dzięki Priorytetowi Inwestycyjnemu 9.7, który ukierunkowany jest na zwiększanie zakresu i dostępności usług publicznych. Rezygnacja z systemowego sposobu wdrażania projektów pozbawi te podmioty istotnego źródła finansowania działalności, a także będzie podstawą dowolności realizowanych działań i ich zakresu.</p> <p>W schematach systemowych występuje znacznie większa możliwość standaryzacji usług świadczonych przez OPS i realizacja spójnej polityki włączenia społecznego na poziomie regionalnym, dla której Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej jest inicjatorem i koordynatorem. Projekty są więc narzędziem realizacji polityki regionalnej. Z naszych doświadczeń wynika, że przy rezygnacji z systemowych schematów maksymalnie 30% najbardziej zaangażowanych ośrodków przystąpi do konkursów. Argumentem za realizacją projektów w sposób systemowy są również aktualne doświadczenia inicjowania projektów partnerskich na styku OPS – PCPR. Formuła partnerskiego podejścia do rozwiązywania problemów społecznych jest wartością ważną i należy tego typu działania podtrzymywać i</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>upowszechniać. Istnieje zagrożenie, że doświadczenia tego typu zostaną zaprzepaszczone. Kolejnym argumentem jest działanie OPS na najniższym poziomie samorządu terytorialnego w oparciu o społeczność lokalną. Umożliwia to z jednej strony najbardziej adekwatne rozpoznanie potrzeb, a z drugiej dostosowanie wsparcia do ich zaspokojenia. W chwili obecnej nawet beneficjenci realizujący projekty w trybie konkursowym skierowane do osób wykluczonych społecznie bardzo często korzystają z tego powodu ze wsparcia właśnie JOPS (dane w oparciu o bieżącą ewaluację wsparcia dla osób niepełnosprawnych). Systemowy sposób wdrażania projektów to wreszcie większe prawdopodobieństwo realizacji budżetu państwa z poszanowaniem zasad zawartych w ustawie o finansach publicznych. Służyć temu mają przede wszystkim zamówienia publiczne, których standardy są stale podnoszone.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
83	137	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.8	<p>Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.8: W ramach celu szczegółowego 3: <i>Poprawa jakości i zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej w obszarze integracji społecznej i zawodowej</i> planowane będą do realizacji następujące typy projektów: <i>tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ; świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej; koordynowanie i monitorowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej.</i></p>	<p>PES, w tym przedsiębiorstwa społeczne, w działalności bieżącej muszą konkurować na otwartym rynku dóbr i usług, i w związku z tym powinny korzystać z dostępnego i rozwijanego pod tym kątem systemu wsparcia skupionego w różnego rodzaju instytucjach otoczenia biznesu. Nie jest uzasadnione tworzenie odrębnego, wyspecjalizowanego tylko w tym obszarze systemu wsparcia działań o charakterze społecznym. Nie jest uzasadnione kierowanie wsparcia do wybranego / jednego typu podmiotów działający na rzecz i skupiających aktywność osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Tym bardziej, że brakuje potwierdzenia wpływu podmiotów ekonomii społecznej na efektywności prowadzenia ogółu zadań państwa w obszarze polityki społecznej. Większość argumentów związanych z rozwijaniem tego sektora opiera się na pewnych „możliwościach”, które rozwinięty sektor ekonomii społecznej będzie generował, a nie pewnych pozytywnych rezultatach działań w tym obszarze. Wsparcie sektora ekonomii społecznej nie powinno być celem „samym w sobie”, a o wartości działań w tym obszarze powinna świadczyć skala pozytywnych rezultatów, które ten sektor wniesie w ograniczaniu obszarów ubóstwa i wykluczenia społecznego. Obecne zapisy RPO nie uwzględniają tego aspektu, a rozwijanie sektora ekonomii społecznej traktują jako cel i dobro, do którego osiągnięcia należy zmierzać.</p>	niewzględni	Uwaga niezrozumiała, nieudokumentowana.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
84	143	PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1	<p>§ wsparcie wysokiej jakości kształcenia ogólnego (w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów)zwłaszcza przez: ü wspieranie szkół w zakresie pracy z uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia; ü wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym wspieranie edukacji włączającej; ü rozwój zainteresowa uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych; ü rozwój kompetencji uczniów w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej i postaw przedsiębiorczych;</p>	<p>Dodatknie typu operacji ukierunkowanego na upowszechnianie doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach prowadzących kształcenie ogólne, przede wszystkim na poziomie gimnazjalnymDziałania związane z tego typu wsparciem mają kluczowe znaczenie dla poprawnego kształtowania podaży pracy w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku pracy i trendy rozwojowe. Decyzje te podejmowane są już (i powinny być) podejmowane na ostatnim szczeblu kształcenia ogólnego, który dla wielu uczniów związany jest z edukacją na poziomie gimnazjum. Dotyczy to również osób, które chcą kontynuować naukę w liceum ogólnokształcącym, przy czym odpowiednie rozeznanie predyspozycji ma znaczenie również przy wyborze tego typu szkół, choć w większości nie określają one konkretnego profilu edukacyjno-zawodowego.</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
85	143	PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1	<p>§ wsparcie wysokiej jakości kształcenia ogólnego (w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów)zwłaszcza przez: ü wspieranie szkół w zakresie pracy z uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia; ü wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym wspieranie edukacji włączającej; ü rozwój zainteresowa uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych; ü rozwój kompetencji uczniów w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej i postaw przedsiębiorczych;</p>	<p>Dodanie typu operacji: międzyszkolne (gminne/powiatowe) platform edukacyjnych (e-edukacja)Projekty międzyszkolne umożliwią wspólną realizację przedsięwzięć szkołom mniej doświadczonym, posiadającym mniejszy lub inny potencjał infrastrukturalny. Dzięki temu zasoby bazy dydaktycznej w różnych szkołach będą dostępne dla szerszej rzeszy uczniów, którzy nie uczęszczają (np. ze względu na dojazd) do tych szkół. Szkoły będą się mogły jednocześnie wymieniać doświadczeniami i korzystać z procesu wzajemnego uczenia się. Tego typu rozwiązania pozwolą na wykorzystywanie efektów Programu związanych z upowszechnianiem TIK oraz pozostają w zgodności z ideą e-szkoły i e-nauczyciela, o których wspomniano w RPO. Działanie zorientowane na współpracę szkół są również uzasadnione w kontekście informacji przedstawionych na str. 9 – 10 RPO.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
86	143	PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1	<p>§ wsparcie wysokiej jakości kształcenia ogólnego (w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów)zwłaszcza przez: ü wspieranie szkół w zakresie pracy z uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia; ü wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym wspieranie edukacji włączającej; ü rozwój zainteresowań uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych; ü rozwój kompetencji uczniów w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej i postaw przedsiębiorczych;</p>	<p>Dodanie typu operacji: równy start dla dzieci z rodzin wieloprotymowych i dysfunkcyjnych w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnejDziałanie tego typu będzie komplementarne z podejmowanymi w Osi Priorytetowej VII inicjatywami ukierunkowanymi na rodziny z dziećmi, które napotykać różnego rodzaju problemy. Deficyty w prawidłowym rozwoju rodziny i dziecka ujawniają się już na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, stąd realizacja programów profilaktycznych i programów wsparcia dzieci na tym etapie mogą zapobiegać pogłębieniu się barier i problemów związanych z edukacją szkolną (w tym mentalnych, psychicznych). Działania te mogą być ukierunkowane np. na funkcjonowanie asystentów nauczycieli, których bezpośrednim zadaniem będzie wspieranie dzieci napotykających szczególne trudności w pierwszym etapie edukacji.</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
87	176	ROZDZIAŁ 5 - UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	<p>Ze względu na kompetencje jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, a także na związaną z tym strukturę organizacyjną instytucji rynku pracy, obszary wymagające szczególnej uwagi i wsparcia w działaniach w CT 8 to powiaty.</p> <p>Punktem odniesienia dla koncentracji terytorialnej będą m.in. poniższe wskaźniki: § stopa bezrobocia rejestrowanego (dane BDL GUS, MPiPS); § efektywność zatrudnieniowa (MPiPS); § jednostki nowo zarejestrowane wg REGON na 10 tys. ludności (BDL GUS); § obciążenie demograficzne - osoby w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (BDL GUS); § udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (BDL GUS, MPiPS); § udział osób w wieku od 25 do 34 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (MPiPS).</p>	<p>Jak już to wcześniej zaznaczono, przy określaniu obszarów terytorialnych, na których koncentrować ma się wsparcie nie powinno się odnosić do wskaźnika oceny skuteczności działań jednostki samorządu terytorialnego (jej jednostki organizacyjnej jaką jest PUP). Zastrzeżenie to jest poparte przede wszystkim sposobem wydatkowania środków publicznych pochodzących z Funduszu Pracy, a także możliwościami lokalnego rynku pracy (liczba wygenerowanych przez przedsiębiorstwa i innych pracodawców, miejsc pracy). Postuluje się również podanie wszystkich wskaźników, które posłużą do wyboru powiatów, w których wdrażany będzie Program (treść RPO sugeruje, że oprócz wskazanych będą również inne, w tej chwili nieokreślone wskaźniki – „m.in.”). Należy również wskazać założenia metodologiczne związane z okresem, za który analizowane będą dane oraz częstotliwością przeprowadzania analiz dla określania obszarów koncentracji terytorialnej. Wskaźniki te powinny być poddane konsultacjom społecznym oraz zaprezentowane z użyciem symulacji ewentualnego wsparcia, co pozwoli na wyobrażenie zasięgu oddziaływania RPO.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych.</p> <p>Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
88	176 - 177	ROZDZIAŁ 5 - UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	Obszary wymagające szczególnej uwagi przy udzielaniu wsparcia w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem w CT 9, (gminy, ze względu na kompetencje samorządu gminnego w zakresie pomocy i integracji społecznej), wyznaczone zostały przy pomocy, m.in. następujących wskaźników: § udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (BDL GUS); 177 § udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (BDL GUS).	Sugeruje się prezentację wszystkich wskaźników, które posłużą do określania koncentracji terytorialnej wsparcia w obszarze włączenia społecznego i walki z ubóstwem, a nie tylko przykładowych (podano, że są to <u>m.in.</u> dwa podane obok wskaźniki). Na uwagę zasługuje fakt nieuwzględnienia typowych wskaźników służących do opisu poziomu ubóstwa na danym obszarze. Należy również wskazać założenia metodologiczne związane z okresem, za który analizowane będą dane oraz częstotliwością przeprowadzania analiz dla określania obszarów koncentracji terytorialnej. Wskaźniki te powinny być poddane konsultacjom społecznym oraz zaprezentowane z użyciem symulacji ewentualnego wsparcia, co pozwoli na wyobrażenie zasięgu oddziaływania RPO.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi (w tym podanie pełnej listy wskaźników) mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
89	177	ROZDZIAŁ 5 - UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	<p>W CT 10 zastosowane zostały m.in. następujące wskaźniki: § w zakresie edukacji przedszkolnej: ü odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych edukacją przedszkolną; § w zakresie edukacji na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum: ü udział uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ogólnej liczbie uczniów w podziale na szkoły podstawowe i gimnazja; ü udział uczniów dodatkowo uczących się języka obcego w ogólnej liczbie uczniów w szkołach podstawowych; ü odsetek uczniów powtarzających klasę w ogólnej liczbie uczniów w podziale na szkoły podstawowe i gimnazja.</p>	Uwagi j.w.	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi (w tym podanie pełnej listy wskaźników) mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
90	177	ROZDZIAŁ 5 - UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	Przyjęto, że obszarami w najbardziej niekorzystnym położeniu jest 30% (13) powiatów w Osi Priorytetowej VI (CT8) RPO WM 2014-2020, 30% (94) gmin w Osi Priorytetowej VII (CT) oraz 30 % gmin w Osi Priorytetowej VIII (CT10). Zakłada się również ewaluację on going wyznaczonych obszarów, nie częściej jednak niż co rok, w całym okresie wdrażania RPO WM 2014-2020.	O terytorialnym zasięgu oddziaływania RPO nie powinien świadczyć odgórny limit jednostek terytorialnych (gmin lub powiatów), a skala występowania problemów mierzona syntetycznymi wskaźnikami. Należy zatem określić koncentrację na obszarach za pomocą wartości wskaźnika syntetycznego.	nieuwzględniona	Brak konkretnej propozycji wskaźnika syntetycznego. Wskaźniki, o których mowa (pochodzące ze statystyki publicznej) pokazują skalę problemu i są jednym z wielu kryteriów, które będą mogły być brane pod uwagę przy wyborze projektów. Nie określamy przy ich pomocy koncentracji, a jedynie pewne preferencje przy wyborze projektów.

Fundacja Aktywizacja

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
91	118	OŚ PRIORYTETOWA VI – Rozwój rynku pracy PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5 Zapewnienie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowanie inicjatyw lokalnych na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników Cel szczegółowy 1: Zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy, w szczególności osób z grup defaworyzowanych	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 8.5	W opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 8.5 konieczne jest uwzględnienie, że pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy będzie dotyczyła także wsparcia trenera pracy. Wsparcie trenera pracy jest narzędziem mającym szczególne znaczenie w procesie zwiększania aktywności zawodowej osób z grup defaworyzowanych, w szczególności dla osób niepełnosprawnych. Trener pracy jest osobą, której zadaniem jest zapewnienie optymalnych warunków do podjęcia i utrzymania aktywności zawodowej przez osoby niepełnosprawne. Trener pracy udziela wsparcia danej osobie od momentu poszukiwania pracy, poprzez przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, aż do wsparcia w procedurach zatrudnienia oraz w wykonywaniu obowiązków pracowniczych, a także w kontaktach z pracodawcą i współpracownikami. Dlatego też możliwość korzystania ze wsparcia trenera pracy jest szczególnie istotna dla osób niepełnosprawnych, które są grupą mającą największe trudności w funkcjonowaniu na rynku pracy.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
92	120	OŚ PRIORYTETOWA VI – Rozwój rynku pracy PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5 Zapewnienie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowanie inicjatyw lokalnych na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników Cel szczegółowy 1: Zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy, w szczególności osób z grup defaworyzowanych	Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	Nie jest zasadne dopuszczanie trybu pozakonkursowego w przypadku projektów wynikających z monopolu PSZ na rynku pracy oraz ogłaszanie w tym trybie konkursów dla części alokacji ukierunkowanej na osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia – szczególnie z grup defaworyzowanych, wymaga podejmowania specjalistycznych i kompleksowych działań, które nie zawsze mogą być realizowane przez PSZ. Zadania wykonywane przez służby publiczne są niejednokrotnie uzupełniane przez organizacje pozarządowe, w tym organizacje prowadzące Agencje Zatrudnienia. Aktywność Agencji Zatrudnienia prowadzonych przez podmioty trzeciego sektora obejmuje nie tylko pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe i personalne oraz delegowanie do pracy tymczasowej, ale także tworzenie i rozwijanie innowacyjnych form wsparcia osób potrzebujących. Agencje te przyjmują mniej formalny charakter i utrzymują bliższy kontakt z klientami, dzięki czemu mogą lepiej rozpoznawać ich potrzeby oraz świadczyć kompleksowe usługi prowadzące do faktycznego zaktywizowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Agencje prowadzone przez organizacje pozarządowe mają szczególne możliwości systemowego odpowiadania na potrzeby grup wymagających największego wsparcia, a więc (zgodnie z <i>ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>) osób do 25 r.ż., powyżej 50 r.ż., długotrwale bezrobotnych, bez kwalifikacji zawodowych, samotnie wychowujących dziecko oraz osób niepełnosprawnych. Na szczególne znaczenie Agencji Zatrudnienia prowadzonych przez organizacje pozarządowe wskazują wyniki raportu „Niepubliczne agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Możliwości i dylematy rozwoju w sektorze pozarządowych” z badania niepublicznych agencji zatrudnienia osób niepełnosprawnych” przeprowadzonego w 2013 r. na zlecenie Fundacji Aktywizacja. Z informacji zawartych w raporcie jednoznacznie wynika, iż działalność Agencji Zatrudnienia prowadzonych przez podmioty trzeciego sektora jest pozytywnie oceniana przez osoby pozostające bez zatrudnienia i znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Dodatkowo wskazać należy, że III sektor jest główną siłą realizującą zadania z obszaru aktywizacji zawodowej osób z jednej z najbardziej defaworyzowanych grup, a mianowicie osób niepełnosprawnych. Dla przykładu w 2011	niewuzględniona	Częściowe wdrażanie PI 8.5 w formule pozakonkursowej zapewnia komplementarność podejmowanych działań z polityką rządu oraz zapewnia udział środków FP w realizowanych przedsięwzięciach.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				roku statystyczny PUP zrealizował wsparcie indywidualne dla 49 osób niepełnosprawnych (18.769 osób /380 PUP), podczas gdy w każdym Centrum Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych prowadzonych przez Fundację Aktywizacja wsparciem indywidualnym zostało objętych średnio 530 osób niepełnosprawnych (2.651/5 Centrów). Udział osób niepełnosprawnych w szkoleniach realizowanych przez PUP wyniósł średnio 10 osób na PUP (3.999 osób/380 PUP); podczas gdy w Centrach było to średnio 371 osób niepełnosprawnych na Centrum. Należy zauważyć, że dokonano porównania tylko JEDNEJ organizacji pozarządowej ze wszystkimi Powiatowymi Urzędami Pracy!		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
93	123	OŚ PRIORYTETOWA VI – Rozwój rynku pracy PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.7 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy Cel szczegółowy 2: Zwiększenie roli MSP w kreowaniu nowych miejsc pracy na regionalnym rynku pracy	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 8.7		niewzględzona	Uwaga niezrozumiała.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
94	134	OŚ PRIORYTETOWA VII – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7 Ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym Cel szczegółowy 2: Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7	Proponowana jest zmiana zapisu z: „rozwój dziennych form wsparcia, usług środowiskowych, usług społecznych dla osób niesamodzielnych;” na „rozwój dziennych form wsparcia, usług środowiskowych, usług społecznych dla osób niesamodzielnych, w tym usług i dziennych centrów aktywności prowadzonych przez organizacje pozarządowe” Organizacje pozarządowe prowadzą wiele usług wsparcia dziennego i dla osób zależnych i/lub niesamodzielnych, zapewniając tym samym możliwość opieki, spędzania wolnego czasu oraz podejmowania różnorodnej aktywności społecznej. W związku z powyższym, a także ze względu na fakt, iż z usług wsparcia dziennego świadczonych przez podmioty trzeciego sektora mogą korzystać osoby, które nie mogą korzystać z analogicznych działań realizowanych przez podmioty publiczne (np. z powodu przekroczenia określonego progu dochodowego bądź też brak miejsc), usługi wsparcia dziennego organizowane przez organizacje pozarządowe powinny być możliwe do sfinansowania w ramach PI 9.7.	niewzględniona	Organizacje pozarządowe będą mogły być beneficjentami projektów w ramach PI 9.7. Wymienianie w typie operacji jednego z potencjalnych beneficjentów nie jest uzasadnione.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
95	135	OŚ PRIORYTETOWA VII – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7 Ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym Cel szczegółowy 2: Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia	Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	<p>Nie jest zasadne dopuszczanie trybu pozakonkursowego w przypadku projektów realizowanych przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej. Pamiętać należy, że zadania z zakresu pomocy i integracji społecznej nie są realizowane wyłącznie przez instytucje samorządowe. Analogiczne zadania wykonują także inne podmioty, przede wszystkim organizacje pozarządowe. Organizacje kierują swoje działania także do znacznej grupy osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, które nie mogą korzystać ze świadczeń pomocy społecznej (np. ze względu na przekroczenie progu dochodowego) i dzięki temu obejmują wsparciem znacznie większą liczbę osób niż jednostki pomocy społecznej. W związku z tym, nie jest uprawnione odgórne zakładanie, że środki finansowe przeznaczone na wspomniane działania zostaną poza konkursem przekazane jednostce podległej Samorządowi Województwa. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej powinno, analogicznie do innych podmiotów, składać wnioski o dofinansowanie w projektach konkursowych.</p>	niewzględzona	W RPO WM 2014-2020 wyjaśniono potrzebę pozakonkursowego trybu wyboru projektów. Tryb konkursowy pozostaje podstawowym trybem.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
96	142	OŚ PRIORYTETOWA VIII – Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	Priorytet inwestycyjny 10.1Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	W opisie PI 10.1 konieczne jest zwrócenie uwagi na aspekt planowania na wczesnym etapie drogi życiowej poprzez wybór placówki kształcenia, co powinno być poparte rzetelną diagnozą predyspozycji uczniów, w tym uczniów niepełnosprawnych – szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne. Osoby niepełnosprawne charakteryzują się niższym niż osoby w pełni sprawne poziomem wykształcenia, co wynika w dużej mierze z szeroko rozumianych trudności w dostępie do edukacji. Niższy poziom wykształcenia w tej grupie przekłada się z kolei na niski udział osób niepełnosprawnych w rynku pracy – zgodnie z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego 2011, zarobkowo pracuje zaledwie 12,4% osób niepełnosprawnych. Konieczne jest więc podejmowanie działań ukierunkowanych na wzrost poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji tej grupy. Jednym z takich działań jest dokonywanie na wczesnym poziomie edukacji analizy predyspozycji uczniów niepełnosprawnych i dzięki temu umożliwienie im wyboru adekwatnych do ich potrzeb, możliwości i zainteresowań placówek kształcenia, do których będą uczęszczać na kolejnych etapach nauki. Obecnie wielu uczniów niepełnosprawnych podejmuje naukę w szkołach specjalnych, pomimo predyspozycji do uczęszczania do innych typów szkół. Szkoły specjalne z kolei od wielu lat kształcą w tych samych zawodach i kierunkach co sprawia, że znacząca część absolwentów tych szkół posiada przygotowanie do wykonywania zawodów, na które od dawna nie ma popytu na rynku pracy. Tymczasem, rzetelna diagnoza potrzeb, potencjału, zainteresowań i umiejętności, przeprowadzona przez doświadczonego i wykwalifikowanego doradcę, pozwoli uczniowi niepełnosprawnemu na dostrzeżenie szerszego spektrum możliwości edukacyjnych i tym samym na wyrównanie szans edukacyjnych poprzez wybranie odpowiedniego dla siebie kierunku kształcenia.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
97	143	OŚ PRIORYTETOWA VIII – Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1	Konieczne jest uzupełnienie przykładowych typów projektów przewidzianych w ramach PI 10.1 o przedsięwzięcie ukierunkowane na wspieranie instrumentów diagnozy potrzeb edukacyjnych oraz wyboru ścieżki kształcenia zgodnej z predyspozycjami i odpowiadającej na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy. Umożliwienie finansowania w ramach PI 10.1 instrumentów diagnozy potrzeb edukacyjnych oraz wyboru ścieżki kształcenia zgodnej z predyspozycjami i odpowiadającej na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy, przyczyni się do zwiększenia poziomu wykształcenia, umiejętności i kwalifikacji uczniów, w tym przede wszystkim uczniów zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów niepełnosprawnych. Rzetelna diagnoza potrzeb, potencjału, zainteresowań i umiejętności, przeprowadzana przez doświadczonego i wykwalifikowanego doradcę na poziomie gimnazjum pozwoli każdemu uczniowi, szczególnie niepełnosprawnemu, na świadomy i zgodny ze swoimi możliwościami i preferencjami, a także dostosowany do potrzeb lokalnego rynku pracy, kierunek dalszego kształcenia. Szczególne znaczenie tego narzędzia dla uczniów niepełnosprawnych wynika z faktu, iż zazwyczaj trafiają oni do szkół specjalnych, w których kształcą się w kierunkach niezgodnych ze swoimi zainteresowaniami i umiejętnościami i w zawodach, na które nie ma popytu na lokalnym rynku pracy.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
98	147	OŚ PRIORYTETOWA VIII – Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.3 Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie, podniesienie umiejętności i kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy, zwiększenie dopasowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy m.in. przez poprawę jakości kształcenia i szkolenia zawodowego oraz utworzenie i rozwijanie systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych	Priorytet Inwestycyjny 10.3 Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych	Konieczne jest uzupełnienie opisu PI 10.3 o informację, że wszystkie działania będą dostępne dla osób niepełnosprawnych jako grupy narażonej na największe wykluczenie społeczne, w tym mającej znacznie utrudniony dostęp do systemu kształcenia i szkolenia. Podkreślenie w opisie PI 10.3, że wszystkie działania będą dostępne dla osób niepełnosprawnych jako grupy narażonej na największe wykluczenie społeczne, w tym mającej znacznie utrudniony dostęp do systemu kształcenia ogólnego jest niezbędne dla wyrównywania szans tych osób i przeciwdziałania dyskryminacji. Osoby niepełnosprawne charakteryzują się niższym niż osoby w pełni sprawne poziomem wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, co wynika w dużej mierze z szeroko rozumianych trudności w dostępie do edukacji i kształcenia ustawicznego. Niższy poziom wykształcenia i kwalifikacji w tej grupie przekłada się z kolei na niski udział osób niepełnosprawnych w rynku pracy – zgodnie z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego 2011, zarobkowo pracuje zaledwie 12,4% osób niepełnosprawnych. Konieczne jest więc zagwarantowanie, że wszystkie działania ukierunkowane na podnoszenie jakości szkolnictwa zawodowego oraz zwiększanie uczestnictwa w kształceniu ustawicznym, będą dostępne dla osób niepełnosprawnych.	niewuzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Jednocześnie w preferencjach horyzontalnych zapisano, że preferowane będą m.in. projekty związane z promowaniem i przeciwdziałające wykluczeniu osób niepełnosprawnych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
99	148	OŚ PRIORYTETOWA VIII – Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.3 Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie, podniesienie umiejętności i kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy, zwiększenie dopasowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy m.in. przez poprawę jakości kształcenia i szkolenia zawodowego oraz utworzenie i rozwijanie systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.3	Konieczne jest dodanie do katalogu przykładowych typów przedsięwzięć przewidzianych w ramach PI 10.3 działań ukierunkowanych na wsparcie placówek kształcenia pozaformalnego realizowanego na rzecz grup defaworyzowanych, w tym osób niepełnosprawnych. Osoby z grup defaworyzowanych, w tym w szczególności osoby niepełnosprawne, często kończą edukację na wczesnym etapie. Szczególne znaczenie więc, zwłaszcza w kontekście zwiększania udziału tych osób w rynku pracy, ma więc kształcenie pozaformalne, umożliwiające zdobywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych na lokalnym rynku pracy. Większość obecnie funkcjonujących placówek prowadzących edukację pozaformalną nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Niedostosowane są zazwyczaj całe budynki (brak wind, przystosowanych toalet, zbyt wąskie korytarze itp.) bądź też sale szkoleniowe (np. brak wyposażenia w sprzęt specjalistyczny). Czynniki te sprawiają, że wiele osób niepełnosprawnych pomimo swoich chęci nie może podnosić swoich kwalifikacji i na skutek tego nie podejmuje aktywności na rynku pracy. W ramach PI 10.3 powinny być więc finansowane także te przedsięwzięcia, które będą miały na celu zwiększanie udziału osób niepełnosprawnych w kształceniu ustawicznym i tym samym zwiększanie udziału tej grupy w rynku pracy.	częściowo uwzględniona	Wsparcie dla osób z grup defaworyzowanych zaplanowano również w Osi VII w ramach PI 9.4 poprzez interwencję <i>dostosowanie oferty kształcenia i szkolenia osób dorosłych o niskich kwalifikacjach do potrzeb rynku pracy.</i> Jednocześnie należy zauważyć, że ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
100	66	2.2 OŚ PRIORYTETOWA II – Wzrost e-potencjału Mazowsza PRIORYTET INWESTYCYJNY 2.3 Wzmacnianie zastosowania rozwiązań cyfrowych w ramach e-gov, e-edukacji, włączenia cyfrowego, e-kultury i e-zdrowia Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności i jakości e-usług publicznych dla obywateli	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 2.3	Konieczne jest wprowadzenie zapisów podkreślających, że wszystkie usługi udostępniane przez urzędy kanałami elektronicznymi będą spełniały wymogi dostępności (zgodnie ze standardem WCAG 2.0). Niezbędne jest również przeprowadzenie audytów weryfikujących spełnianie rekomendacji WCAG 2.0. Zgodnie z <i>Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych</i> , wszystkie instytucje publiczne oraz jednostki realizujące działania publiczne mają obowiązek zagwarantowania dostępności swoich stron internetowych do końca 2015 roku. Tymczasem z badań przeprowadzonych na przełomie 2012 i 2013 roku przez Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego wynika, iż dostępnych (a więc spełniających wymogi WCAG 2.0) jest zaledwie 8 promili publicznych serwisów internetowych. W związku z powyższymi danymi, wprowadzenie zapisu odnoszącego się do dostępności usług upowszechnianych przez urzędy kanałami informacyjnymi, wydaje się niezbędne. Proponowany zapis umożliwi korzystanie z e-usług szerokiej liczbie osób (w tym przede wszystkim osobom niepełnosprawnym), a zarazem zagwarantuje, że wdrażane w ramach RPO projekty będą skuteczne i zgodne z istniejącymi rekomendacjami w tym zakresie.	uwzględni na	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
101	195	7.8 SYSTEM OCENY I WYBORU PROJEKTÓW	System oceny i wyboru projektów	<p>Należy zauważyć znaczącą rozbieżność występującą pomiędzy zapisami punktu 7.8 SYSTEM OCENY I WYBORU PROJEKTÓW, a zapisami opisów kierunkowych zasad wyboru projektów w poszczególnych priorytetach inwestycyjnych – przede wszystkim PI 8.5 i PI 9.7. Z informacji zawartych w opisie Systemu oceny i wyboru projektów jednoznacznie wynika, że projekty wybierane w trybie pozakonkursowym będą projektami „o kluczowym znaczeniu dla realizacji Programu” oraz identyfikowane będą „głównie w celu realizacji inwestycji o szerokim zasięgu, kompleksowo rozwiązujących zdiagnozowany problem”. Zapisy odnoszące się do wyboru projektów w trybie pozakonkursowym w ramach PI 8.5 oraz PI 9.7 wydają się jednak nie spełniać tych kryteriów (zgodnych z obecnymi wytycznymi IZ). W ramach PI 8.5 w trybie pozakonkursowym wybierane mają być projekty „wynikające z monopolu PSZ na rynku pracy”. Należy jednak zauważyć, że monopol ten, szczególnie w przypadku zwiększania aktywności zawodowej osób z grup defaworyzowanych, jest pozorny. Zadania wykonywane przez służby publiczne są bowiem niejednokrotnie uzupełniane przez organizacje pozarządowe, w tym organizacje prowadzące Agencje Zatrudnienia. Agencje te, dzięki swojemu mniej formalnemu charakterowi oraz utrzymywaniu bliższego kontaktu z klientami, w większym stopniu niż PSZ realizują działania prowadzące do faktycznego aktywizowania zawodowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Agencje prowadzone przez organizacje pozarządowe mają szczególne możliwości systemowego odpowiadania na potrzeby grup wymagających największego wsparcia, a więc (zgodnie z <i>ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>) osób do 25 r.ż., powyżej 50 r.ż., długotrwale bezrobotnych, bez kwalifikacji zawodowych, samotnie wychowujących dziecko oraz osób niepełnosprawnych. Na szczególne znaczenie Agencji Zatrudnienia prowadzonych przez organizacje pozarządowe wskazują wyniki raportu „Niepubliczne agencje zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Możliwości i dylematy rozwoju w sektorze pozarządowych” z badania niepublicznych agencji zatrudnienia osób niepełnosprawnych” przeprowadzonego w 2013 r. na zlecenie Fundacji Aktywizacja. Z informacji zawartych w raporcie jednoznacznie wynika, iż działalność Agencji Zatrudnienia prowadzonych przez podmioty trzeciego sektora jest pozytywnie oceniana przez osoby pozostające bez</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>zatrudnienia i znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Dodatkowo wskazać należy, że III sektor jest główną siłą realizującą zadania z obszaru aktywizacji zawodowej osób z jednej z najbardziej defaworyzowanych grup, a mianowicie osób niepełnosprawnych. Dla przykładu w 2011 roku statystyczny PUP zrealizował wsparcie indywidualne dla 49 osób niepełnosprawnych (18.769 osób /380 PUP), podczas gdy w każdym Centrum Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych prowadzonych przez Fundację Aktywizacja wsparciem indywidualnym zostało objętych średnio 530 osób niepełnosprawnych (2.651/5 Centrów). Udział osób niepełnosprawnych w szkoleniach realizowanych przez PUP wyniósł średnio 10 osób na PUP (3.999 osób/380 PUP); podczas gdy w Centrach było to średnio 371 osób niepełnosprawnych na Centrum. Należy więc zauważyć, że PSZ nie są w stanie samodzielnie kompleksowo rozwiązać zdiagnozowanego problemu, którym w przypadku PI 8.5 są m. in. wysoki poziom bezrobocia w województwie mazowieckim oraz duża liczebność grup defaworyzowanych. W związku z powyższym należy uznać, że opis kierunkowych zasad wyboru projektów w ramach PI 8.5 jest niezgodny z zapisami Systemu oceny i wyboru projektów. Analogiczna sytuacja dotyczy także PI 9.7, w przypadku którego w trybie pozakonkursowym wybierane mają być projekty realizowane przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej. Jednostka ta – podległa Samorządowi Województwa, nie jest w stanie kompleksowo przyczynić się do zwiększenia dostępu do usług społecznych, gdyż nie jest jedyną instytucją realizującą na terenie województwa zadania z zakresu pomocy i integracji społecznej. Analogiczne zadania wykonują także inne podmioty, przede wszystkim organizacje pozarządowe, które kierują swoje działania do znacznej liczby osób pozbawionych możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
102	9	Punkt 1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb (...). Innowacje i przedsiębiorczość, akapit II.	„Na uwagę zasługuje Płock, na terenie którego działa jedyny w województwie park przemysłowo-technologiczny”	Po zdaniu „Na uwagę zasługuje...” proponuje się dopisanie zdania: Ciekawą inicjatywę podjęła Fundacja Centrum Zrównoważonej Przestrzeni, której celem jest budowa kreatywnego miasteczka w Nowym Zamieniu gm. Lesznowola k/Warszawy. Jednym z elementów tego projektu jest utworzenie parku naukowo-technologicznego wspierającego początkujące firmy high-tech współpracujące z sektorem nauki Mazowsza. Jest to pierwszy park na Mazowszu budowany z udziałem kapitału prywatnego.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
103	46	2.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 1.1., Sekcja 2.A.2.1	Wsparcie kierowane będzie do jednostek naukowych, jednak ze względu na konieczność (...) w partnerstwie z przedsiębiorcami	Treść akapitu adresowana jest wyłącznie do jednostek naukowych i trudno w nim zidentyfikować beneficjentów w postaci parków naukowo-technologicznych (str. 47). Proponujemy zapis: „Wsparcie będzie kierowane do beneficjentów prowadzących badania w obszarach zgodnych z zapotrzebowaniem regionalnej gospodarki i będzie przeznaczone na projekty realizowane w partnerstwie instytucji naukowych z przedsiębiorcami.”	nieuwzględniona	W najnowszej wersji Programu beneficjentami są tylko i wyłącznie jednostki naukowe (oraz ich konsorcja), co jest zgodne z aktualną linią demarkacyjną.
104	52	2.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., Sekcja 2.A.2.1.	Dodatkowo, dla stworzenia dogodnych warunków dla lokowania i rozwijania działalności gospodarczej, w szczególności o charakterze produkcyjnym, podejmowane będą działania dotyczące infrastrukturalnego otoczenia przedsiębiorstw.	W związku z brakiem działających na Mazowszu parków n-t i zjawiskiem likwidowania inkubatorów technologii przy czołowych uczelniach (UW, PW), proponujemy uzupełnić zdanie w sposób następujący: ... podejmowane będą działania dotyczące infrastrukturalnego otoczenia przedsiębiorstw również w postaci parków n-t i inkubatorów technologii.	częściowo uwzględniona	W sekcji 2.A.6.1 dla PI 3.1 dodano następujący zapis „Możliwe będzie również tworzenie i rozwój infrastruktury inkubatorów przedsiębiorczości oraz ośrodków wspierających przedsiębiorczość akademicką, jednak wyłącznie jako elementu szerszego projektu dotyczącego tworzenia lub rozbudowy stref aktywności gospodarczej oraz z uwzględnieniem warunków wskazanych w Umowie Partnerstwa.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
105	53	2.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., Sekcja 2.A.2.1.	Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację kompleksowych działań obejmujących m.in. uzbrojenie terenu, uporządkowanie i przygotowanie pod inwestycję, promocję inwestycyjną regionu	Tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorczości nie polega jedynie na uzbrojeniu terenów, lecz także stworzeniu odpowiedniej infrastruktury wspierającej innowacyjną przedsiębiorczość. Do takiej infrastruktury należy zaliczyć parki n-t i inkubatory technologii. Jak dotychczas, mimo dużego potencjału innowacyjnego, na Mazowszu nie działa żaden park n-t, a aktualny zapis zamyka ścieżkę do finansowania takich inwestycji z RPO PW. Dlatego proponujemy zastąpienie zapisu następującym tekstem: „Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację kompleksowych działań obejmujących m.in. uzbrojenie, uporządkowanie i przygotowanie terenu pod inwestycję, budowę inkubatorów i parków technologicznych, promocję inwestycyjną regionu.”	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
106	54	2.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., SEKCJA 2.A.2.4 Opis planowanego zastosowania dużych projektów	Na obecnym etapie programowania nie jest planowana realizacja dużych projektów.	W związku z proponowanym wsparciem budowy infrastruktury w formie parków n-t i inkubatorów technologii, proponujemy zapis: „Na obecnym etapie programowania planowana jest realizacja kilku dużych projektów inwestycyjnych w postaci obiektów infrastruktury wsparcia dla innowacyjnych przedsiębiorców, z preferencją dla projektów z udziałem kapitału prywatnego.”	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych). Na obecnym etapie programowania nie zostały zidentyfikowane duże projekty w rozumieniu Art. 100 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
107	80-81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3 Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2	„Zestawienie głównych grup beneficjentów:”	Do zestawienia głównych grup beneficjentów proponowane jest dopisanie kolejnej grupy beneficjentów:- parki naukowo-technologiczne	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
108	107	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2 Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych	„Natomiast w zakresie rewitalizacji fizycznej realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów.”	Po zdaniu „Natomiast w zakresie rewitalizacji fizycznej realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów”, proponujemy dopisać: „..., w tym obiektów przemysłowych.”	nieuwzględniona	Obszary przemysłowe i powojenne wpisują się w zakres działania osi priorytetowej I

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
109	107	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2 Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych	„Zestawienie głównych grup beneficjentów:”	Do pozycji - organizacje pozarządowe proponujemy dodać: w tym instytucje otoczenia biznesu	uwzględniona	
110	143	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1 Cel szczegółowy 1: 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	„W obecnych warunkach (niż demograficzny) najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, dotychczas nie w pełni wykorzystanej (np. wolnych pomieszczeń w szkołach podstawowych).”	Po cytowanym obok zdaniu, proponujemy dopisanie zdania: „Ze względu na potrzebę zapewnienia równych szans kobiet i mężczyzn wspierane będzie tworzenie przykładowych przedszkoli i punktów przedszkolnych”.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
111	145	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1 Cel szczegółowy 1: 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	„Zestawienie głównych grup docelowych:”	Do zestawienia głównych grup docelowych proponowane jest dopisanie kolejnej grupy docelowej: - przykładowe przedszkola i punkty przedszkolne	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Fundacja Centrum Zrównoważonej Przestrzeni						
112	47	SEKCJA 2.A.2.2Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	Tryb wyboru projektów Pozakonkursowy	Tryb wyboru projektów Konkursowy	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (Linia demarkacyjna)
113	46	OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 1.1., Sekcja 2.A.2.1	Wsparcie kierowane będzie do jednostek naukowych, jednak ze względu na konieczność (...) w partnerstwie z przedsiębiorcami	Treść akapitu adresowana jest wyłącznie do jednostek naukowych i trudno w nim zidentyfikować beneficjentów w postaci parków naukowo-technologicznych (str. 47).Proponujemy zapis: „Wsparcie będzie kierowane do beneficjentów prowadzących badania w obszarach zgodnych z zapotrzebowaniem regionalnej gospodarki i będzie przeznaczane na projekty realizowane w partnerstwie instytucji naukowych z przedsiębiorcami.”	nieuwzględniona	W najnowszej wersji Programu beneficjentami są tylko i wyłącznie jednostki naukowe (oraz ich konsorcja),co jest zgodną z aktualną linią demarkacyjną.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
114	52	2.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., Sekcja 2.A.2.1.	Dodatkowo, dla stworzenia dogodnych warunków dla lokowania i rozwijania działalności gospodarczej, w szczególności o charakterze produkcyjnym, podejmowane będą działania dotyczące infrastrukturalnego otoczenia przedsiębiorstw.	W związku z brakiem działających na Mazowszu parków n-t i zjawiskiem likwidowania inkubatorów technologii przy czołowych uczelniach (UW, PW), proponujemy uzupełnić zdanie w sposób następujący:..... podejmowane będą działania dotyczące infrastrukturalnego otoczenia przedsiębiorstw <i>również w postaci parków n-t i inkubatorów technologii.</i>	częściowo uwzględniona	W sekcji 2.A.6.1 dla PI 3.1 dodano następujący zapis „Możliwe będzie również tworzenie i rozwój infrastruktury inkubatorów przedsiębiorczości oraz ośrodków wspierających przedsiębiorczość akademicką, jednak wyłącznie jako elementu szerszego projektu dotyczącego tworzenia lub rozbudowy stref aktywności gospodarczej oraz z uwzględnieniem warunków wskazanych w Umowie Partnerstwa.”
115	53	OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., Sekcja 2.A.2.1.	Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację kompleksowych działań obejmujących m.in. uzbrojenie terenu, uporządkowanie i przygotowanie pod inwestycję, promocję inwestycyjną regionu	Tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorczości nie polega jedynie na uzbrojeniu terenów, lecz także stworzeniu odpowiedniej infrastruktury wspierającej innowacyjną przedsiębiorczość. Do takiej infrastruktury należy zaliczyć parki n-t i inkubatory technologii. Jak dotychczas, mimo dużego potencjału innowacyjnego, na Mazowszu nie działa żaden park n-t, a aktualny zapis zamyka ścieżkę do finansowania takich inwestycji z RPO PW. Dlatego proponujemy zastąpienie zapisu następującym tekstem: „Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację kompleksowych działań obejmujących m.in. uzbrojenie, uporządkowanie i przygotowanie terenu pod inwestycje, budowę inkubatorów i parków technologicznych, promocję inwestycyjną regionu.”	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych). Uwaga odnosi się do innego programu „ Jak dotychczas, mimo dużego potencjału innowacyjnego, na Mazowszu nie działa żaden park n-t, a aktualny zapis zamyka ścieżkę do finansowania takich inwestycji z RPO PW.”

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
116	54	2.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., SEKCJA 2.A.2.4Opis planowanego zastosowania dużych projektów	Na obecnym etapie programowania nie jest planowana realizacja dużych projektów.	W związku z proponowanym wsparciem budowy infrastruktury w formie parków n-t i inkubatorów technologii, proponujemy zapis: „ <i>Na obecnym etapie programowania planowana jest realizacja kilku dużych projektów inwestycyjnych w postaci obiektów infrastruktury wsparcia dla innowacyjnych przedsiębiorców, z preferencją dla projektów z udziałem kapitału prywatnego.</i> ”	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych). Na obecnym etapie programowania nie zostały zidentyfikowane duże projekty w rozumieniu Art. 100 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013
117	80 - 81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2	„Zestawienie głównych grup beneficjentów:”	Do zestawienia głównych grup beneficjentów proponowane jest dopisanie kolejnej grupy beneficjentów:- <i>parki naukowo-technologiczne</i>	nieuwzględniona	Zbyt szczegółowa. Katalog beneficjentów przewiduje jednostki naukowe

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
118	107	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych	„Natomiast w zakresie rewitalizacji fizycznej realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów.”	Po zdaniu „Natomiast w zakresie rewitalizacji fizycznej realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów”, proponujemy dopisać: „..., w tym obiektów przemysłowych.”	niewzględniona	Obszary przemysłowe i powojskowe wpisują się w zakres działania osi priorytetowej I
119	107	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych	„Zestawienie głównych grup beneficjentów:”	Do pozycji - organizacje pozarządowe proponujemy dodać: w tym instytucje otoczenia biznesu	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
120	143	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1Cel szczegółowy 1: 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	„W obecnych warunkach (niż demograficzny) najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, dotychczas nie w pełni wykorzystanej (np. wolnych pomieszczeń w szkołach podstawowych).”	Po cytowanym obok zdaniu, proponujemy dopisanie zdania: „Ze względu na potrzebę zapewnienia równych szans kobiet i mężczyźn wspierane będzie tworzenie przykładowych przedszkoli i punktów przedszkolnych”.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
121	145	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1Cel szczegółowy 1: 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	„Zestawienie głównych grup docelowych:”	Do zestawienia głównych grup docelowych proponowane jest dopisanie kolejnej grupy docelowej:- <i>przykładowe przedszkola i punkty przedszkolne</i>	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
122	75	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.1	<p>Obecna treść: Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii</p> <p>Proponowana treść: Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii</p>	<p>Hasło „niekonwencjonalne źródła energii” jest pojęciem obszerniejszym, niż energia ze źródeł odnawialnych i obejmuje m.in. energię jądrową oraz pochodzącą z gazu łupkowego, które to źródła nie powinny być wspierane w ramach niniejszego priorytetu.</p>	uwzględniona	
123	4	[WSTĘP]	<p>Ze względu na stan zaawansowania prac nad programowaniem perspektywy finansowej 2014-2020, a w szczególności roboczy charakter projektów rozporządzeń i dokumentów strategicznych, na których opiera się RPO WM 2014-2020, zapisy będą ulegać modyfikacji na kolejnych etapach opracowania Programu.</p>	<p>Usunąć lub zmodyfikować, biorąc pod uwagę okoliczność, że rozporządzenia unijne zostały już przygotowane i opublikowane.</p>	uwzględniona	
124	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe programu	<p>W RPO WM 2014 - 2020 nacisk na emisyjność nie jest tak duży jak na rozwój przedsiębiorczości i spójności gdyż cel ten Mazowsze w znacznym stopniu osiągnie poprzez zaangażowanie Funduszu Spójności.</p>	<p>Proponujemy usunięcie tego fragmentu i położenie nacisku także na zmniejszenie emisji CO2 oraz energochłonności gospodarki. Zaangażowanie środków finansowych na poziomie województwa spowoduje łatwiejszy dostęp do tych środków, co umożliwi skorzystanie z nich szerokiemu gronu podmiotów (w tym osobom fizycznym). Ponadto, niewystarczająca koncentracja na obniżeniu emisji CO2 i poprawie efektywności energetycznej może spowodować, że Polska nie zrealizuje unijnych celów w zakresie obniżenia emisji i poprawy efektywności energetycznej.</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
125	33	1.5 Rozkład środków finansowych [SEKCJA 1.2], Tabela 6 Podział alokacji RPO WM 2014-2020 w ramach osi priorytetowych	Alokacja na cel 4 w wysokości 245 mln Eur, co stanowi 12% alokacji RPO WM 2014-2020	Zaangażowanie środków finansowych na poziomie województwa spowoduje łatwiejszy dostęp do tych środków, co umożliwi skorzystanie z nich szerokiemu gronu podmiotów (w tym osobom fizycznym). Ponadto, niewystarczająca koncentracja na obniżeniu emisji CO2 i poprawie efektywności energetycznej może spowodować, że Polska nie zrealizuje unijnych celów w zakresie obniżenia emisji i poprawy efektywności energetycznej.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
126	76	[SEKCJA 2.A.2.1]Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.1:	Dopisać: Interwencje w regionie w realizację projektów inwestycyjnych dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii planuje się skierować do jednostek o mniejszej mocy wytwarzania. Realizacja założeń będzie opierała się na generowaniu energii w systemie rozproszonym, w oparciu o budowę lokalnych, małych źródeł energii elektrycznej i ciepłej na potrzeby lokalne, które nie będą wymagały przesyłania jej na duże odległości.	Produkcja energii w małych zdecentralizowanych wytwórniach będzie jednocześnie dodatkowym źródłem dochodów lokalnych społeczności (co byłoby możliwe w przypadku wytwórni zarządzanych przez osoby fizyczne lub podmioty prawne tworzone przez mieszkańców gminy i samorządy). Przy takich założeniach produkcja energii odnawialnej będzie przyczyniać się dodatkowo do wzrostu potencjału ekonomicznego słabych strukturalnie regionów wiejskich. Ponadto, produkcja energii bliżej odbiorcy końcowego, która występuje w systemie rozproszonym, skutkować będzie zmniejszeniem strat energii związanych z przesyłem.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
127	79	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3:	Usunąć: Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej Kogeneracji.	Wg demarkacji, kogeneracja powinna być wspierana w ramach priorytetu 4.7.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
128	79	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3:	<p>Obecna treść: Głównym celem działania jest wspieranie interwencji zwiększających efektywność energetyczną, także poprzez wykorzystanie udziału odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz wsparcie sektora MŚP w zakresie zmniejszenia strat energii, ciepła i wody.</p> <p>Proponowana treść: Głównym celem działania jest wspieranie interwencji zwiększających efektywność energetyczną, także poprzez wykorzystanie udziału odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych w zakresie zmniejszenia strat energii, ciepła i wody.</p>	Wg demarkacji, działania wiązane ze zwiększaniem efektywności energetycznej sektora MŚP powinny być wspierane w ramach priorytetu 4.2.	niewzględ- niona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
129	80	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3	W szczególności podkreślana jest potrzeba wykonywania tzw. głębokiej/kompleksowej modernizacji energetycznej. Związana jest ona z wykorzystaniem technologii odzysku ciepła i wysokimi parametrami termoizolacyjności, co daje znaczne oszczędności energii (ok. 30%).	<p>Proponujemy zmianę na:</p> <p>„W szczególności podkreślana jest potrzeba wykonywania tzw. głębokiej/kompleksowej modernizacji energetycznej. Związana jest ona z wykorzystaniem technologii odzysku ciepła i wysokimi parametrami termoizolacyjności, co daje znaczne oszczędności energii (powyżej 30%).”</p> <p>Uzasadnienie: oszczędność energii do 30% jest osiągnięta za pomocą standardowej modernizacji energetycznej. Za głęboką modernizację energetyczną uważa się modernizację, która prowadzi do oszczędności energii znacznie przekraczających ten poziom.</p>	uwzględniona	
130	80	[SEKCJA 2.A.2.4]Opis planowanego zastosowania dużych projektów:	<p>Obecna treść:Na obecnym etapie programowania nie jest planowana realizacja dużych projektów.</p> <p>Proponowana treść:W ramach priorytetu inwestycyjnego możliwa jest realizacja dużych projektów, których koszty kwalifikowalne przekraczają 50 mln EUR, przyczyniających się w znaczący sposób do osiągnięcia założonego celu szczegółowego PI 4.5.</p>	Zgodnie z treścią Projektu RPO (s.82-83), „2011 r. zdecydowanie największy udział w całkowitej gazów cieplarnianych miały emisje pochodzące z indywidualnych palenisk domowych i lokalnych kotłowni.” Dlatego też proponuje się, wzorem RPO dla Małopolski, wprowadzenie odrębnej procedury dla wymiany palenisk, która polegałoby na uwzględnieniu możliwości rozliczania wszelkich prac zrealizowanych bezpośrednio przez ww. indywidualnych końcowych odbiorców projektu w oparciu o wystawiane na nich, jako na osoby trzecie rachunki, przy założeniu, że beneficjentem przyznawanej pomocy byłyby jednostki samorządu terytorialnego. Oznacza to, iż rozliczenie projektu następowaloby na podstawie wydatków poniesionych przez osobę trzecią, a nie beneficjenta projektu. W takiej sytuacji własność zakupionych rzeczy (pieców, instalacji grzewczych) od początku przysługiwałaby odbiorcom końcowym projektu, a nie beneficjentowi projektu. W celu zachowania m.in. trwałości rezultatów projektu będą zawierane umowy pomiędzy beneficjentem projektu, a odbiorcami końcowymi.	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii						
131	5	WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW/SYMBOLI	Tabela- brak skrótu	Dodać skrót EE efektywność energetyczna Uniwersalny skrót, ekonomika zapisu, podstawowe koncepcja CT4	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
132	10 i 11	Rozdz.1. Przejście ...	W ciągu ostatnich 10 lat Polska (...) do obniżenia emisji CO2	Krajowa gospodarka jest trzykrotnie bardziej energochłonna niż najbardziej rozwinięte państwa UE 2 W strategicznych dokumentach na poziomie kraju m.in. „Polityce energetycznej Polski do 2030”, zwiększanie efektywności energetycznej zostało uznane jako priorytetowe działanie (najbardziej efektywne kosztowo) w drodze do obniżenia emisji CO2 W ciągu ostatnich 10 lat Polska dokonała już ogromnego postępu w zakresie ZWIĘKSZENIA efektywności energetycznej. Dwa najbardziej regiony województwo mazowieckie wraz z województwem śląskim zużywają w sumie aż 33% energii elektrycznej. Od 2009 r., na obszarze samego Mazowsza występuje spadek zużycia energii w przemyśle, natomiast wyraźny wzrost notowany jest w gospodarstwach domowych . //// ZMIANY głównie redakcyjne, doprecyzowanie przy EE	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
133	11	Rozdz.1. Przejście ... ostatni akapit	Duże (...) związanych z wymianą oświetlenia ulicznego	Wykorzystanie potencjału tkwiącego w poprawie efektywności energetycznej ma duże znaczenie dla redukcji zanieczyszczeń powietrza. Inwestycje związane z wymianą oświetlenia ulicznego generując znaczne oszczędności należą do najbardziej efektywnych kosztowo. // Uporządkowanie wypowiedzi, zmiana szyku wskazanie na znaczenie oszczędności i rachunku ekonomicznego , UWAGA - Dla przedsiębiorstw pożyczki, i instrumenty finansowe, stworzenie szansy przejęcia infrastruktury oświetleniowej przez JST	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
134	10 i 11	Rozdz.1. Przejście	Cały zapis	<p>Ad4 niżej przeredagowany: UZASADNIENIE W PROJEKCIE rpo wm pomimo istotnej roli EE (CT4)w brak jest kompleksowego podejścia do Zasady zarządzania energią poprzez popyt (DSM) i zrozumienia potencjału jakie niesie poprawa EE, zwana w wielu dokumentach Pierwszym Paliwem. (IEA) , brak jest odniesień do planowania energetycznego oraz programowania rozwoju »gospodarki Niskoemisyjnej, Za: Projektem Umowy Partnerstwa z 8.01.2014, ustawą o EE z 15.04.2011, Dyrektywami DOT . ee 2006/32/WE, 2012/27/UE oraz za 1 CoM(2006) 545 final z dnia19 października 2006 r. – Plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii: sposoby wykorzystania potencjału a także za:bip.mg.gov.pl/node/16479 , Strategia ma kluczową rolę wg Umowy Partnerstwa (X2013, s 62, i 17 przypis 14) dla Celów tematycznych 4, 5, 6</p> <p>Gospodarka Niskoemisyjna oraz Efektywność Energetyczna (EE) Prowadzenie realnych i skutecznych działań w zakresie tworzenia innowacyjnej gospodarki niskoemisyjnej wymaga działań systemowych opartych o przyjętą uprzednio/wcześniej strategię, Działania bowiem winny być realizacją strategii, a nie strategia tworzona w wyniku realizacji różnorodnych działań. Szczególną rolę w strategii pełni zasada zasobooszczędności i ściśle związana z nią działanie: poprawa efektywności energetycznej. To właśnie poprawa EE jest określana przez Międzynarodową Agencje Energetyczną jako „pierwsze paliwo na świecie. Większa efektywność energetyczna oznacza zużywanie mniejszej ilości energii w celu uzyskania równoważnego poziomu działalności gospodarczej lub usługi. Działania na rzecz efektywności energetycznej oferują wciąż niewykorzystane możliwości ograniczenia zużycia energii, złagodzenia negatywnych skutków działalności człowieka oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego. Poprawa EE ma charakter horyzontalny</p> <p>Zwiększanie EE jest najbardziej efektywnym kosztowo sposobem ograniczenia emisyjności gospodarki. Potencjał działań z zakresu efektywności energetycznej jest znaczący nie tylko dla obniżenia emisji CO2, ale także zwiększenia konkurencyjności gospodarki, co ma odzwierciedlenie w podstawowych dokumentach strategicznych na poziomie krajowym BEIŚ. Innymi strategicznym dokumentami są trzyletnie jest KPDEE, a ważnym aktem prawnym ustawa 15 kwietnia 2011 roku o efektywności energetyczne wprowadzająca system</p>	niewuważniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>finansowania EE poprzez świadectwami efektywności energetycznej (Białe certyfikaty)</p> <p>Istotna poprawa efektywności energetycznej w regionie może odciążać sieci, które nie są przystosowane do aktualnie występujących obciążeń i generują znaczne straty przesyłowe.</p> <p>Wzrostowi efektywności energetycznej nie stanie na przeszkodzie stan niektórych odcinków sieci, na których występuje brak możliwości przyłączenia do sieci urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, jednak wygenerowane oszczędności wyrażane w „Negawtgodzinach”, mogą być uznane za tożsame z MWh generowanymi przez OZE.</p> <p>Na Mazowszu występuje obecnie wątpliwe zainteresowanie EE co w praktyce potwierdza brak informacji na internetowych witrynach jednostek sektora publicznego o stosowanych środkach poprawy EE (mimo ustawowych obowiązków).</p> <p>Informacje z URE określające faktyczny poziom zainteresowania świadectwami efektywności energetycznej, mierzony ilością wystąpień o nie w roku 2013 pozwalają twierdzić, iż jest wręcz znikome. Tymczasem „Białe certyfikaty” mogłyby odegrać znaczącą rolę w rozwoju usług energetycznych i poprawie EE w regionie. Zgodnie z ustawą o efektywności energetycznej krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią to uzyskanie do 2016 r. oszczędności energii finalnej w ilości nie mniejszej niż 9% średniego krajowego zużycia z roku bazowego. Obecnie realizowany jest Drugi KPDEE - Krajowy Plan Działań dotyczący Efektywności Energetycznej, który stanowi, iż rozwój rynku usług energetycznych i wzorcowa rola budynków publicznych pozwala na realizację istotnych oszczędności energii.</p> <p>Podsumowując, należy stwierdzić, że region mazowiecki posiada duży potencjał wymiernej poprawy efektywności energetycznej. Jego wykorzystanie zapewni promowanie działań służących poprawie EE (termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych, energooszczędne urządzenia i instalacje wykorzystywane w procesach przemysłowych, odzysk energii w procesach przemysłowych oraz ograniczanie strat sieciowych), wykorzystanie OZE. EE zwiększa bezpieczeństwo energetyczne podobnie jak: wykorzystanie możliwości zagospodarowania odpadów na cele energetyczne, rozwój energetyki rozproszonej (zwłaszcza na terenach wiejskich), wprowadzanie rozwiązań wysokosprawnej kogeneracji oraz zasad zrównoważonego transportu</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
135	77	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.1 Zestawienie głównych grup beneficjentów:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	dostawcy usług energetycznych (art.2.u24 dyrektywy 2012/27/UE) // (ogólna koncepcja opisana Dyrektywami DOT . ee 2006/32/WE, 2012/27/UE, Polska jest zobowiązana "Wspierać rynek usług energetycznych" Art.18, B367	uwzględniona	
136	79	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3 Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3:	Wprowadzić nowy akapit przed Głównym celem działania(...)"	Wszelkie dofinansowywane działania winne wynikać z lokalnych gminnych strategii rozwoju powiązanych z systemowym planowaniem energetycznym obecnie. Niestety w większości gmin jest brak właściwej strategii oraz konsekwentnego planowania energetycznego, którego obowiązek wynika z art18-19 ustawy Prawo Energetyczne. Choć niemal połowa gmin Mazowsza zgłasza wiedzę w tym zakresie to zaledwie kilka – kilkanaście procent mazowieckich gmin posiada aktualne Plany lub chociażby Założenia do planów zaopatrzenia w ciepło energię elektryczną oraz paliwa gazowe. // Uzasadnienie" za USTAWA PRAWO ENERGETYCZNE ORAZ ZA » Gmina planuje i zarządza energią, stan obecny i perspektywy, w świetle wyników badań« Sławomir Pasierb, Szymon Liszka, Jakub Czajkowski, Małgorzata Kocoń, Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, Katowice www.fewe.pl	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
137	80/ 81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3 Zestawienie głównych grup beneficjentów:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	dostawcy usług energetycznych (art.2.u24 dyrektywy 2012/27/UE) // (ogólna koncepcja opisana DYREKTYWAMI DOT . EE 2006/32/WE, 2012/27/UE, POLSKA JEST ZOBOWIĄZANA "WSPIERAĆ RYNEK USŁUG ENERGETYCZNYCH" ART.18,	uwzględniona	
138	81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3 Zestawienie głównych grup beneficjentów:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	PARTNERZY PUBLICZNI ORAZ PRYWATNI REALIZUJĄCY „OPERACJE PPP” // ZA UMOWĄ PARTNERSTWA '2014 I ROZP. OGÓLNYM 1303/2013/UE ORAZ ZA WWW.COMBINES-CE.EU NAJLEPSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA DZIAŁANIA NA RZECZ TRWAŁEJ POPRAWY EE ZIDENTYFIKOWANO W FORMULE PPP /EPC Z GWARANCJĄ WYNIKU, UMOWY O EFEKT ENERGETYCZNY art.2.u27 dyrektywy 2012/27/UE) WSPARCIA NA SZERSZĄ PPP SKALĘ NIE WYKLUCZA PO IIŚ	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
139	81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3Potencjalne preferencje:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	projekty pilotażowe i demonstracyjne, mające potencjał do powielania //// brak znajomości np. usług energetycznych . PPP , postępowań w dialogu konkurencyjnym wymaga stworzenia "kół zamachowych"	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
140	81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3Potencjalne preferencje:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	projekty realizowane jako "operacje ppp" /// ZA UMOWĄ PARTNERSTWA '2014 I ROZP. OGÓLNYM 1303/2013/UE ORAZ ZA WWW.COMBINES-CE.EU NAJLEPSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA DZIAŁANIA NA RZECZ TRWAŁEJ POPRAWY EE ZIDENTYFIKOWANO W FORMULE PPP /EPC Z GWARANCJĄ WYNIKU, UMOWY O EFEKT ENERGETYCZNY art.2.u27 dyrektywy 2012/27/UE) WSPARCIA NA SZERSZĄ PPP SKALĘ NIE WYKLUCZA PO IIŚ	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Fundacja SYNAPSIS						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
141	Str. 15	1.	Konieczne jest wsparcia także innych PES (m.in. spółdzielni socjalnych, warsztatów terapii zajęciowej, warsztatów terapii zajęciowej, centrów integracji społecznej), w celu wzrostu zatrudnienia w tym sektorze.	Wykreślenie powtórzenia "warsztatów terapii zajęciowej" i zastąpienie wyrazami "zakładów aktywności zawodowej". Brak wymienienia zakładów aktywności zawodowej wśród przedsiębiorstw społecznych nie ma żadnego uzasadnienia i jest jak się wydaje skutkiem omyłki. Brak wymienienia zakładów aktywności zawodowej może rodzić wątpliwości, czy działania skierowane do PES mogą być kierowane do ZAZ.	uwzględniona	
142	29	1.4. tabela IX CT PL 9.4	Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem, a tym samym zapobieganie zjawisku dziedziczenia biedy (Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu..).	Po punkcie 2 dodanie pkt 3 w brzmieniu: "Wspieranie rodzin dotkniętych niepełnosprawnością w celu zwiększenia zatrudnialności zdrowych członków rodziny" Wśród działań brakuje bardzo istotnych i potrzebnych działań na rzecz rodzin osób niepełnosprawnych. W tych rodzinach niepełnosprawność powoduje konieczność rezygnacji z pracy osób zmuszonych do opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Są to często młode i wykształcone osoby, które przy wsparciu w funkcjach rodzinnych mogą łatwo wrócić na rynek pracy. Wsparcie udzielone tym rodzinom może znacząco zwiększyć zatrudnialność.	częściowo uwzględniona	Uzupełniono tabelę "Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych" proponowanym zapisem. Wsparcie dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi było już przewidziane w konsultowanym RPO WM 2014-2020, zarówno w 1, jak też w 2 celu szczegółowym w Osi VII.
143	29	1.4. tabela X CT 9.7	Zapobieganie wykluczeniu przez działania na rzecz dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją i wczesne wspomaganie dziecka (Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu...).	Zapobieganie wykluczeniu przez działania na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez poprawę dostępu do placówek opieki i rehabilitacji. Bezsporne jest, że osoby niepełnosprawne podlegają bardzo silnemu wykluczeniu. Problem jest szczególnie palący w przypadku niepełnosprawnych osób dorosłych. Brak dostępnych usług społecznych, w tym dziennych placówek opieki i rehabilitacji, lub niedostosowanie ich do specyfiki niepełnosprawności powoduje całkowite wykluczenie tych osób oraz ich rodzin. Dyskryminowane są szczególnie osoby o wysokim stopniu niesamodzielności, które ze względu na konieczność zapewnienia zwiększonej opieki nie są przyjmowane do istniejących placówek. Taka sytuacja ma miejsce przy osobach z autyzmem. Wpisanie opisanego wyżej zadania do celu "Wspieranie włączenia społecznego" jest całkowicie zasadne, ponieważ działania na rzecz osób niepełnosprawnych nie są wystarczająco zidentyfikowane w zaprojektowanych typach zadań.	częściowo uwzględniona	W dotychczasowych zapisach RPO jest przewidziane wsparcie dla osób niepełnosprawnych. W PI 9.7 są to dzienne placówki opieki. W PI 9.4 reintegracja społeczna i zawodowa oraz wspieranie rodzin z osobami niepełnosprawnymi.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
144	30	1.4. tabela IX CT	Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu i szkoleniu mające na celu nabywanie i podnoszenie kwalifikacji i zwiększenie szans tych osób na rynku pracy (Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Perspektywa uczenia się przez całe życie, Strategia Europa 2020).	Nadanie zapisowi brzmienia: Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych, w tym osób niepełnosprawnych, w kształceniu i szkoleniu mające na celu nabywanie i podnoszenie kwalifikacji i zwiększenie szans tych osób na rynku pracy. Kształcenie dorosłych osób niepełnosprawnych jest bardzo ważnym instrumentem służącym integracji społecznej i zwiększenia zatrudnialności. Brak proponowanego zapisu może ograniczyć dostępność zadań dla osób niepełnosprawnych. Co prawda z założenia wszystkie programy mają być dostępne dla osób niepełnosprawnych, ale jak wskazuje praktyka, zwykle oznacza to dostępność architektoniczną, a nie dostosowanie działań do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi	częściowo uwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Jednocześnie wskazuje się, że w Osi VII wprowadzono interwencję ukierunkowaną na kształcenie dorosłych o najniższych kwalifikacjach, ze środowisk i grup defaworyzowanych.
145	39	1.6. tabela oś priorytetowa VIPriorytet inwestycyjne 8.5.	Rubryka priorytet inwestycyjny 8.5.. Zapewnianie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników	Dodanie wyrazów: "zatrudnienia wspomaganego a także wspieranie wychodzenia osób niepełnosprawnych z chronionego na otwarty rynek pracy" Nadanie zapisowi brzmienia "8.5.. Zapewnianie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników, zatrudnienia wspomaganego, a także wspieranie wychodzenia osób niepełnosprawnych z chronionego na otwarty rynek pracy" Niezmiernie ważne jest i zgodne z polityką prozatrudnieniową wychodzenie osób niepełnosprawnych zatrudnionych np. w zakładach aktywności zawodowej na otwarty rynek pracy. Ponieważ mają one status osób zatrudnionych, realizacja projektów na ich rzecz byłaby niemożliwa. Zatrudnienie wspomaganie jest, na równi z mobilnością zdrowych pracowników, szansą dla pracowników niepełnosprawnych	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wska

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
146	38	1.6 tabela oś priorytetowa IV Priorytet inwestycyjny 9.1	Wskaźniki: Liczba osób korzystających z pomocy podmiotów leczniczych, które uzyskały wsparcie, realizujących deficytowe usługi opieki zdrowotnej (zdiagnozowane na poziomie kraju)	Dodanie do wskaźników, po projektowanym zapisie: Liczba osób niepełnosprawnych, w szczególności z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności, które uzyskały wsparcie, korzystających z pomocy podmiotów świadczących usługi społeczne z zakresu opieki i/lub rehabilitacji społecznej i zawodowej. Proponowany zapis nie uwzględnia zupełnie innych usług społecznych, w tym usług dot. Opieki i rehabilitacji dorosłych osób niepełnosprawnych	nieuwzględniona	Proponowany wskaźnik nie jest spójny z zapisami w ramach PI 9.1 RPO WM
147	40	1.6. tabela oś priorytetowa VII Priorytet inwestycyjny 9.4. Cel szczegółowy powiązany z priorytetem inwestycyjnym: Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia	Rubryka Wskaźniki wspólne i wskaźniki rezultatu specyficzne dla Programu	Dodanie do wskaźników: "Liczba osób niepełnosprawnych, w tym osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności oraz ze specyficznymi niepełnosprawnościami, objętych wsparciem;" oraz "objętych trwale usługami społecznymi" i "przebywających w placówkach opieki i/lub rehabilitacji społecznej i zawodowej" zatem nadanie wskaźnikom brzmienia: Liczba osób w niekorzystnej sytuacji społecznej, poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) w wyniku programu Liczba osób niepełnosprawnych, w tym osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności objętych trwale usługami społecznymi; przebywających w placówkach opieki i/lub rehabilitacji społecznej i zawodowej w wyniku programu. Liczba osób niepełnosprawnych, w tym osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności oraz specyficznymi niepełnosprawnościami objętych wsparciem w ramach programu" Projekt programu zbyt małą wagę przykładając do wsparcia osób niepełnosprawnych. Oś priorytetowa VII jest jedna z nielicznych (oprócz edukacji) w której mogą znaleźć wsparcie osoby niepełnosprawne. Nie wszystkie osoby niepełnosprawne mogą pracować. We wskaźnikach przeważają jednak zatrudnieniowe. Przewidzenie jedynie wskaźnika "osoby w niekorzystnej sytuacji społecznej" absolutnie nie wystarcza. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza w stopniu umiarkowanym i znacznym jest dużo bardziej kosztowne, zatem wskaźniki są dużo niższe i konkurowanie o środki na te cele w ramach jednego wskaźnika dyskryminuje jednoznacznie osoby niepełnosprawne. Jednocześnie samo uczestnictwo w programie przynosi osobom niepełnosprawnym włączenie społeczne. Nie tylko stopień niepełnosprawności decyduje o możliwości osiągnięcia odpowiednio wysokiego poziomu wskaźnika, ale	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych - dotyczy to także wskaźników. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Na poziomie Programu mierzone będą zagregowane wskaźniki, dotyczące wszystkich grup docelowych objętych wsparciem. Realizacja szczegółowych wskaźników będzie mogła być monitorowana na poziomie projektów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>także specyfika niepełnosprawności, dlatego również wskaźniki powinny to uwzględniać, w przeciwnym razie osoby o specyficznych potrzebach, ja osoby z autyzmem będą systemowo dyskryminowane w dostępie do programów.Co prawda z założenia wszystkie programy mają być dostępne dla osób niepełnosprawnych, ale jak wskazuje praktyka, zwykle oznacza to dostępność architektoniczną, a nie dostosowanie działań do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
148	43	tabela oś priorytetowa VIII Priorytet inwestycyjny 10.3	Cel szczegółowy powiązany z priorytetem inwestycyjnym Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych	Dodanie na końcu wyrazów: "w tym niepełnosprawnych"	niewzględniona	Planowane wsparcie nie wyłącza osób niepełnosprawnych. Ponadto w preferencjach wskazano na projekty związane z promowaniem i przeciwdziałaniem wykluczeniu osób niepełnosprawnych. Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
149	43	tabela oś priorytetowa VIII Priorytet inwestycyjny 10.3	Wskaźniki wspólne i wskaźniki rezultatu specyficzne dla Programu Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, dostosowujących ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy (w tym prowadzących doradztwo edukacyjno-zawodowe)	Dodanie do pierwszego wskaźnika wyrazów, "w tym niepełnosprawnych" oraz do drugiego wskaźnika wyrazów "oraz potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych" Nadanie wskaźnikom brzmienia: Liczba osób, w tym niepełnosprawnych, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, dostosowujących ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy (w tym prowadzących doradztwo edukacyjno-zawodowe) Co prawda z założenia wszystkie programy mają być dostępne dla osób niepełnosprawnych, ale jak wskazuje praktyka, zwykle oznacza to dostępność architektoniczną, a nie dostosowanie działań do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi	niewzględniona	Planowane wsparcie nie wyłącza osób niepełnosprawnych. Modyfikowanie/uszczegóławianie wskaźników będzie mogło być dokonywane w takim zakresie, w jakim będzie służyć efektywniejszej realizacji celów RPO i lepszemu dostosowaniu wsparcia do potrzeb obszarów defaworyzowanych/grup docelowych. Ponadto w preferencjach wskazano na projekty związane z promowaniem i przeciwdziałające wykluczeniu osób

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						niepełnosprawnych.
150	103	Rozdział 2 SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.1:	W ramach celu szczegółowego 6: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną planowany jest do realizacji następujący typ projektu: " inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia wynikające ze zdiagnozowanych potrzeb regionu oraz ze zidentyfikowanych obszarów deficytowych na poziomie krajowym.	Należy wpisać typu projektu w infrastrukturę społeczną, wraz ze wszystkimi wymogami, przy do beneficjentów zaliczyć należy m.in. organizacje pozarządoweTen brak oznacza zawężenie celu szczegółowego do ochrony zdrowia i całkowite pominięcie infrastruktury społecznej, na którą jest ogromne zapotrzebowanie - np. na ośrodki opieki i /lub rehabilitacji społecznej i zawodowej dla osób dorosłychNiezbędne jest wpisanie typu projektu w infrastrukturę społeczną	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
151	104	[SEKCJA 2.A.2.2] Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	Tryb wyboru projektów " konkursowy. " pozakonkursowy: " projekty wynikające z dokumentów strategicznych w zakresie zwiększenia dostępności do usług ochrony zdrowia i zmniejszenia dysproporcji terytorialnych w dostępie do specjalistycznych świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie: chorób układu krążenia, nowotworowych, układu kostno - stawowo - mięśniowego, układu oddechowego, chorób psychicznych (np. Strategia Rozwoju WM, Mazowiecki Program Ochrony Zdrowia Psychicznego); " projekty wynikające	Zastąpienie wyrażenia "chorób psychicznych" wyrażeniem "zaburzeń psychicznych", które jest wyrażeniem ustawowym i obejmuje:- choroby psychiczne- upośledzenie umysłowe(niepełnosprawność intelektualną) - inne zaburzenia psychiczne, jak całościowe zaburzenia psychiczne w tym autyzmProponowany zapis bezpodstawnie wykluczałby świadczenia opieki zdrowotnej na rzecz ogromnej rzeszy osób, objętych Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego	niewzględniona	Uwaga niezrozumiała, w tekście jest zapis: Zaburzenia psychiczne"

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
152	119	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 8.5:	W ramach celu szczegółowego 1: Zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy, w szczególności osób z grup de faworyzowanych planowane będą do realizacji następujące typy projektów: " pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy; " podnoszenie lub zmiana kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy; 119 " pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego; " wspieranie samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy; " zwiększenie dostępności do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wspieranie powstawania nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 ; " wspieranie mobilności, w tym na poziomie międzynarodowym w ramach sieci EURES;	Dodanie punktu w brzmieniu:"zwiększenie dostępności do opieki nad osobami niepełnosprawnymi niesamodzielnymi oraz wspieranie powstawania nowych miejsc opieki nad osobami niepełnosprawnymi niesamodzielnymi"	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
153	129	SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4 Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	Tabela - wskaźniki rezultatu	Uwzględnienie w tabeli wskaźników, wskaźników zaproponowanych w punkcie 7 niniejszych uwagUzasadnienie jak w pkt. 7	niewuzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych - dotyczy to także wskaźników. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Na poziomie Programu mierzone będą zagregowane wskaźniki, dotyczące wszystkich grup docelowych objętych wsparciem. Realizacja szczegółowych wskaźniki będzie mogła być monitorowana na poziomie projektów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
154	134	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7	<p>Realizacja projektów umożliwi rozwój wsparcia dziennego przez zwiększenie dziennych domów pomocy, a także zapewni transport do tych placówek dla osób z sąsiednich miejscowości. Interwencje te realizowane będą w szczególności w mniejszych gminach oraz na terenach wiejskich. Przewiduje się także możliwości rozwijania nowych form opieki nad osobami niesamodzielnymi z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i systemu monitoringu. Rozwój środowiskowych form wsparcia to również kreowanie nowych miejsc pracy na lokalnych rynkach zatrudnienia.</p>	<p>Proponujemy usunięcie zdania: "Interwencje te realizowane będą w szczególności w mniejszych gminach oraz na terenach wiejskich." Placówki wsparcia dziennego powinny uwzględniać specyfikę niepełnosprawności. Zdanie zostało napisane z myślą o placówkach dla osób starszych. Nie można dyskryminować młodych osób niepełnosprawnych, dla których nie ma sensu i możliwości tworzenia placówek w małych miejscowościach i na terenach wiejskich. Na Mazowszu są ogromne potrzeby placówek dziennych i ograniczanie dostępności do projektów jest sprzeczne z interesem społecznym.</p>	uwzględniona	
155	Str. 133	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7 Cel szczegółowy 2: Poprawa dostępu do usług opieki	<p>gora drugi akapit od góry Zwiększenie dostępności do wysokospecjalistycznej diagnostyki i rehabilitacji dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym słów: oraz z zaburzeniami rozwojowymi</p>	<p>dodać po fragmencie: Zwiększenie dostępności do wysokospecjalistycznej diagnostyki i rehabilitacji dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym słów: oraz z zaburzeniami rozwojowymi.</p>	niewzględniona	<p>Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
156	Str. 133	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7 Cel szczegółowy 2: Poprawa dostępu do usług opieki	gora drugi akapit od góry Zwiększenie dostępności do wysokospecjalistycznej diagnostyki i rehabilitacji dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym słów: oraz z zaburzeniami rozwojowymi	dodać po fragmencie: Zwiększenie dostępności do wysokospecjalistycznej diagnostyki i rehabilitacji dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym słów: oraz z zaburzeniami rozwojowymi. W poniższej tabelce wskaźniki - dodać: Liczba osób/rodzin korzystająca ze wsparcia w ramach projektu;	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
157	Str. 134	SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7	Na środku strony w akapicie zaczynającym się od zdania: Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, to także poprawa jakości pomocy kierowanej do dzieci i rodzin wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem,	dodać słowa: szczególnie rodzin sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
158	134	SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7	dół w akapicie zaczynającym się :W ramach poprawy dostępności do usług opieki zdrowotnej, wsparcie będzie kierowane przede wszystkim na wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych u dzieci. Wsparcie będzie realizowane przez wdrożenie programu rehabilitacji dzieci z porażeniem mózgowym oraz badań przesiewowych służących wczesnemu wykrywaniu zaburzeń słuchu, jak również wzroku i mowy u dzieci	dodać: oraz zaburzeń rozwojowych u dzieci.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Gabriel Wieczorek Wójt Gminy Sanniki / GMINA SANNIKI						
159	170	ROZDZIAŁ 4 ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE [SEKCJA 4.1] RAMY REALIZACJI RLKS	W programie nie zaplanowano zastosowania mechanizmu RLKS czyli Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. Zaproponowane Projekty Partnerskie uznano za bardziej efektywne na Mazowszu, które w najbliższej perspektywie finansowej Unii Europejskiej jest traktowane jako region lepiej rozwinięty.	Projekt programu nie zakłada wsparcia funduszami EFS ani EFRR celem lepszego wykorzystania już istniejących 35 Lokalnych Grup Działania na Mazowszu, ani też tworzenia nowych Grup, obejmujących obszary miejskie, mimo że podejście Leader uzyskało „wysoki stopień akceptacji na terenie całej Unii Europejskiej”. Postuluje się przeznaczenie 10% EFS oraz 5% EFRR na Mazowszu na realizację podejścia RLKS w ramach RPO WM (poprzez wyodrębnienie specjalnej osi tematycznej RLKS – lub poprzez inne równoważne rozwiązanie organizacyjne). Lokalne Grupy Działania potrzebują podejścia wielofundusowego z wykorzystaniem EFS i EFRR. Sama realizacja PROW 2014-2020 jest niewystarczająca.	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.
Gmina Błonie						
160		Oś priorytetowa 3	Uwaga odnosi się do PI 4.3 oraz PI 4.5	Brak wsparcia dla inwestycji budownictwa pasywnego	niewzględniona	Zasadność interwencji potwierdzona m.in. statystyką publiczną, wyniki badań (np. analizy ex-ante), wpisuje się w specjalizacje regionalne. Z uwagi na stosunek wysokości poniesionych nakładów do zamierzonych rezultatów. Aby zmniejszyć emisję CO2 o 1kg należy ponieść nakłady inwestycyjne w wysokości ok. 2350 zł na z 1 m2.
Gmina Cegłów						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
161	142	Rozdział 2 Osie priorytetowe/ 2.8 Oś Priorytetowa VIII Edukacja dla rozwoju regionu	Planowana interwencja ma na celu zminimalizowanie negatywnych zjawisk powiązanych z dostępnością i jakością edukacji, jej poziomem, (a tym samym powodujących zróżnicowanie osiągnięć uczniów.) Wpływać będzie na wyrównywanie szans edukacyjnych, zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zwiększanie ukierunkowania na pracę z uczniem młodszym, indywidualizację nauczania, kompetencje cyfrowe uczniów i nauczycieli, kompetencje matematyczno-przyrodnicze oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych i kreatywnych dzieci i młodzieży, rozwój zawodowy nauczycieli.	Gmina Cegłów zwraca się z prośbą o rozważenie możliwości dofinansowywania w ramach działań dotyczących edukacji, budowy i rozbudowy obiektów oświatowych, a jeżeli jest to zbyt szerokie to przynajmniej obiektów sportowych w szczególności hal sportowych. Aktywność fizyczna jest niezwykle istotna dla prawidłowego i zdrowego rozwijania się społeczeństwa. Rekrutacja uzdolnionej młodzieży i inwestowanie w jej rozwój intelektualny musi odbywać się od najmłodszych lat. Do tego potrzebni są oczywiście dobrzy nauczyciele, ale również odpowiednia baza dydaktyczna i doświadczalna. W związku z powyższym uważam, że należy rozważyć możliwość dofinansowania rozbudowy, przebudowy i doposażenia placówek oświatowych	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
162	97	Rozdział 2/Oś Priorytetowa IV Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	Zatem w ramach Programu nadal istnieje potrzeba wsparcia inwestycji z zakresu gospodarki ściekowej oraz zaopatrzenia w wodę na obszarach aglomeracji o wielkości 2-9,999 tys. RLM, ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), w celu wypełnienia wymagań dyrektywy ściekowej (Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych).	<p>Gmina Cegłów wnosi zastrzeżenia do Osi priorytetowej IV Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu dla celu szczegółowego 3: Zmniejszenie dysproporcji w dostępie do usług komunalnych w zakresie gospodarki wodno- ściekowej. Warunkiem uzyskania wsparcia na rozbudowę kanalizacji sanitarnej w projekcie RPO WM 2014-2020 założono, iż konieczna jest aglomeracja 2 tys. 9,999 tys oraz zagęszczenie 120 osób na 1 km sieci. Ponieważ tereny wiejskie są rozporoszone, a zabudowa nie jest zwarta uzyskanie wskaźnika 120 osób na 1 km dla większości gmin będzie niemożliwy poza miejscowościami defacto już nie rolniczymi. Rozwiązaniem problemu mogłoby być odstępianie od wskaźnika 120 osób na 1 km, lub chociaż liczenie tego wskaźnika jedynie dla sieci „zbiorczych” np. grawitacyjnych (lub innych systemów kanalizacyjnych) i nie wliczanie odcinków tłocznych służących jedynie transportowaniu ścieków między przepompowniami do wyliczania wskaźnika 120 osób na 1 km.</p> <p>Pozostawienie tego wskaźnika i metody jego obliczania stosowanej na chwilę obecną, w związku z brakiem środków w PROW na gospodarkę wodno-ściekową, faktycznie oznacza brak możliwości pozyskania środków na gospodarkę ściekową przez gminy wiejskie. Dotyczy to nawet obszarów wiejskich o zwartej zabudowie (200-300osób, ale oddalonych np. przez las, czy tereny nie nadające się pod zabudowę) gdzie budowa przydomowych oczyszczalni jest niezasadna, zaś odległość do miejscowości gdzie zlokalizowana jest oczyszczalnia wykluczy ją (ponieważ będzie trzeba doliczyć odcinek tłoczny-lub inny „transportujący” ścieki) z możliwości tworzenia aglomeracji z reżimem 120 osób na 1 km. Budowa kilku oczyszczalni dla obsługi takich wsi jest też niezasadna. Pragniemy poddać pod rozprawę promowany przez Państwa system oczyszczalni przydomowych. Uważam że jest to ostateczność i można to dopuszczać jedynie na terenach tzw „kolonii”. Rosnące wymogi dotyczące doczyszczania ścieków mogą niedługo doprowadzić do tego, że montowane oczyszczalnie nie spełniają wymogów oczyszczania i defacto przyczyniają się do pogarszania środowiska. Ponadto jest wiele ograniczeń do ich stosowania chociażby bliskość wód powierzchniowych czy podwodnych.</p> <p>Obecnie można już spotkać opracowania dla terenów małopolski(gdzie montowano oczyszczalnie przydomowe) gdzie odnotowuje się niepokojące wskaźniki – pogarszanie się jakości wód gruntowych i cieków. Uważamy, że bezwzględnie powinna</p>	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wynikami badań i analiz. W ramach RPO WM 2014-2020 wsparta będzie budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				być dopuszczona i dofinansowana możliwość budowania sieci na terenach wiejskich nawet jeżeli nie uzyskuje się wskaźnika 120 osób na 1 km. Można to osiągnąć między innymi tak jak nadmieniliśmy wcześniej nie wliczając do wyliczenia tego wskaźnika sieci tłocznych – służących do transportu ścieków w kierunku oczyszczalni, i odcinków w terenach niezabudowanych, lasach, terenach podmokłych, a koniecznych do wykonania by transportować ścieki do jednej dużej, a zatem najbardziej wydajnej ekonomicznie i ekologicznie oczyszczalni.		

Gmina Długosiodło

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
163	83	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną [SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5:	W ramach celu szczegółowego 3: Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście planowane będą do realizacji następujące typy projektów: § Wspieranie proekologicznego transportu miejskiego; § Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych; § Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłej.	Brzmienie celu szczegółowego 3: „Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście” oznaczać może, lub oznacza że ten cel szczegółowy nie będzie mógł być realizowany na terenach wiejskich. W związku z powyższym przedsięwzięcia takie jak: 1 „Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych” oraz 2 „Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłej. „będą mogły być realizowane wyłącznie na terenach miejskich co jest niesprawiedliwe i krzywdzące dla znacznej ilości terenów wiejskich województwa mazowieckiego, oraz przyczyniać się będzie do dalszego rozwarstwiania i potęgowania różnic rozwojowych na Mazowszu. Wnioskujemy zatem o wyraźną sygnalizację i wprowadzenie zapisów, z których wynikać będzie możliwość realizacji wyżej wymienionych przedsięwzięć również na terenach wiejskich.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
164	84	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną [SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5:	Poandto, istotne znaczenie dla realizacji strategii niskoemisyjnych będą miały kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych.	1. Poandto, istotne – literówki 2. „Kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich,” – ponownie wskazuje się wyłącznie obszary miejskie jako godne działań modernizacyjnych w zakresie modernizacji publicznych systemów oświetleniowych. Wspomniane wykluczenie wydaje się nieuzasadnione żadnymi obiektywnymi względami w tym w szczególności rezultatami związanymi z ograniczeniem emisji CO2. W związku z powyższym proponujemy zmianę zaznaczonego na szaro fragmentu zapisu na: „kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich i wiejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych.” lub: „kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego, w tym publicznych systemów oświetleniowych.”	uwzględniona	
165	98	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu [SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.2	Potencjalne preferencje: - wspieranie budowy sieci wodociągowych tylko w przypadku zintegrowania ich budowy z budową zbiorczej sieci kanalizacyjnej - wspieranie przede wszystkim inwestycji na obszarach aglomeracji od 2 – 9,99 tys. RLM ujętych w KP OŚK w celu wypełnienia dyrektywy ściekowej;	Proponujemy możliwość budowy tylko sieci wodociągowej bez budowy sieci kanalizacji sanitarnej. W przypadku miejscowości o zabudowie rozproszonej jest to warunek uniemożliwiający realizację projektów z racji braku ekonomicznej opłacalności budowy sieci kanalizacji sanitarnej. W przypadku naszej gminy wskaźnik zwodociągowania wynosi ok. 32%. Brak możliwości dofinansowania budowy tylko samej sieci wodociągowej spowoduje, że nasi mieszkańcy na wodę będą czekać kolejne dziesięciolecia. Preferowanie aglomeracji dyskryminuje miejscowości gdzie liczba osób na kilometr sieci jest poniżej 120RLM a historycznie uwarunkowana zabudowa uniemożliwia wzrost tego wskaźnika. Z racji gęstej zabudowy w takich miejscowościach jest konieczność budowy sieci kanalizacji sanitarnej.	niewzględniona	W RPO WM nie będzie wspierana budowa sieci wodociągowych

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
166		„Ekonomia Społeczna na Mazowszu”	„Najczęściej wymienianymi problemami we współpracy z organizacjami pozarządowymi są: mała liczba organizacji na terenie gminy/powiatu, brak odpowiednio przygotowanych kadr...” „Konieczne jest zwiększenie aktywności obywatelskiej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów peryferyjnych...”	Postulujemy przeznaczenie 10 % EFS oraz 5 % EFRR na Mazowszu na realizację podejścia RKLS w ramach RPO (poprzez wyodrębnienie specjalnej osi tematycznej RKLS – lub poprzez inne równoważne rozwiązanie organizacyjne).	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.
Gmina Grodzisk Mazowiecki						
167	Str. 31	1.5 Rozdział środków finansowych	Przyjęcie preferencji dla pewnych typów obszarów	Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych. Takie podejście spowoduje dekoncentrację środków w wyniku której zagrożone będzie osiągnięcie założonych celów strategii.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
168	STR. 91	2.4 OŚ PRIORYTETOWA 4	Tryb wyboru projektów	Proponuje się nie zawężanie trybu do pozakonkursowego ze względu na ważność inwestycji o znaczeniu lokalnym a w to miejsce wprowadzić punktową ocenę zgodności ze strategiami branżowymi np. Programem małej retencji (...).	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
169	Str. 99	Priorytet inwestycyjny 6.3	Opis przedsięwzięć	Opis przedsięwzięć całkowicie pomija aspekt wsparcia rozwoju dziedzictwa naturalnego jaki stanowią np. parki zabytkowe, a wskaźnik strategiczny błędnie zawężono do liczby osób odwiedzających instytucje muzealne. Te ograniczenia potencjalnie wykluczają realizację projektów z zabytkowych częściach miast, na które składają się także elementy otoczenia instytucji kultury. Dopiero kompleksowe wsparcie terenów może zapewnić rozwój gospodarczy obszaru, w tym poprzez rozwój turystyki miejskiej, zainteresowanie inwestorów a w konsekwencji wzrost zatrudnienia.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
170	Str. 106	Priorytet inwestycyjny 9.2	Opis przedsięwzięć	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuję się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	uwzględniona	
171	Str. 26	1.4	Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
172	Str.3 1	1.5	Rozkład środków finansowych	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków,	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
Gmina Izabelin						
173	78	[SEKCJA 2.A.2.2]	Potencjalne preferencje:	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT, a w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych.	uwzględniona	
174	169	ROZDZIAŁ 4 - ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE		W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
Gmina Jednorzec						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
175	83	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną [SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5:	<p>W ramach celu szczegółowego 3: Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <p>§ Wspieranie proekologicznego transportu miejskiego;</p> <p>§ Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych;</p> <p>§ Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłej.</p>	<p>Brzmienie celu szczegółowego 3: „Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście” oznaczać może, lub oznacza że ten cel szczegółowy nie będzie mógł być realizowany na terenach wiejskich. W związku z powyższym przedsięwzięcia takie jak:</p> <p>1 „Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych” oraz</p> <p>2 „Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłej. „ będą mogły być realizowane wyłącznie na terenach miejskich co jest niesprawiedliwe i krzywdzące dla znacznej ilości terenów wiejskich województwa mazowieckiego, oraz przyczyniać się będzie do dalszego rozwarstwiania i potęgowania różnic rozwojowych na Mazowszu.</p> <p>Wnioskujemy zatem o wyraźną sygnalizację i wprowadzenie zapisów, z których wynikać będzie możliwość realizacji wyżej wymienionych przedsięwzięć również na terenach wiejskich.</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
176	84	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną [SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5:	Ponadto istotne znaczenie dla realizacji strategii niskoemisyjnych będą miały kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych.	1. „Kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich,” – ponownie wskazuje się wyłącznie obszary miejskie jako godne działań modernizacyjnych w zakresie modernizacji publicznych systemów oświetleniowych. Wspomniane wykluczenie wydaje się nieuzasadnione żadnymi obiektywnymi względami w tym w szczególności rezultatami związanymi z ograniczeniem emisji CO2. W związku z powyższym proponujemy zmianę zaznaczonego na szaro fragmentu zapisu na: „kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich i wiejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych.” lub: „kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego, w tym publicznych systemów oświetleniowych.”	uwzględniona	
Gmina Karczew						
177				Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	
178				Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				m.in. następujące typy projektów (...)”		
179				Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
180				Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuję się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
181				Wnioskuję się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
182				Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
183				Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuję się o dopuszczenie samorządów lokalnych prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
184				Wnioskuję się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
185				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuję się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
186				Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
187				Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
188				Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 i dokumentów wdrożeniowych
189				Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
190				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
191				Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, w dokumentach wdrożeniowych
GMINA KONSTANCIN-JEZIORNA						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
192	25	1.3 CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza.	Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie.	uwzględniona	
193		Wszystkie, gdzie występują potencjalne preferencje	Potencjalne preferencje	Proponujemy umieszczenie na każdej liście potencjalnych preferencji następującego zapisu: projekty wynikające ze Strategii ZIT	uwzględniona	
194		Wszystkie, gdzie występuje tryb wyboru projektów	Tryb wyboru projektów	Proponujemy umieszczenie na każdej liście potencjalnych preferencji następującego zapisu: Tryb wyboru projektów: Tylko pozakonkursowy dla projektów wynikających ze Strategii ZIT	częściowo uwzględniona	Preferencja została ujęta w PI 3.4 poprzez dodanie „projekty wynikające ze Strategii ZIT”. W przypadku pozostałych PI preferencja nie została dodana.
195				Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
196				Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
197				Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.	uwzględniona	
198				Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
199				Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
200				Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MIIR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
201				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MIIiR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
202				Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
203				Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
204				Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 i dokumentów wdrożeniowych
205				Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, w dokumentach wdrożeniowych

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
206	25	Rozdział 1 / Podrozdział 1.3	Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza.	Uzasadnienie dla celu głównego i celów szczegółowych programu RPO WM 2014-2020 powinno odnosić się do roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego, dlatego proponowana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	
207		Cały dokument	Cały dokument	Projekt dokumentu określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Proponowane jest złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
208	33	Rozdział 1 / Podrozdział 1.5	Tabela 6.Podział alokacji RPO WM 2014-2020	Projekt dokumentu nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
209	33	Rozdział 1 / Podrozdział 1.5	Tabela 6.Podział alokacji RPO WM 2014-2021	Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych (w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 3.1.). Są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
210		Cały dokument	Cały dokument	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.	uwzględniona	
211		Cały dokument	Cały dokument	Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
212		Cały dokument	Cały dokument	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
213	60	Rozdział 2 / Podrozdział 2.1	Przewiduje się również zaangażowanie władz regionalnych w celu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład w celu wzmocnienia wizerunku regionu i mazowieckiej gospodarki. Promowane będą projekty realizowane przez przedstawicieli samorządu regionalnego realizowane we współpracy z przedsiębiorstwami.	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia samodzielnych działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
214	60	Rozdział 2 / Podrozdział 2.1	Wspierane będą projekty oferujące usługi poza obszarem OMW lub sieciujące IOB oferujące usługi w subregionach oraz w obszarze metropolitalnym jak i również w samym subregionie oraz OMW. Ich celem będzie niwelowanie różnic w dostępie do wsparcia na terenie województwa. Spośród 137 zidentyfikowanych instytucji otoczenia biznesu działających na Mazowszu w 2012 roku, 95 podmiotów posiadało siedzibę w Warszawie. Poza miastem stołecznym instytucje wsparcia skupione były w ośrodkach subregionalnych.	Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
215	171	Rozdział 4	Funkcjonowanie ZIT na Mazowszu opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy gmin, położonych w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym, wyznaczonym zgodnie z metodologią Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.	Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
216	171	Rozdział 4	Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierająca m.in.:- cele i priorytety rozwojowe ZIT;- listę przedsięwzięć strategicznych w ramach ZIT;- plan finansowy;- system wdrażania;- raport z przygotowania Strategia ZIT.	Proponuje się usunięcie z projektu RPO WM 2014-2020 zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
217	171	Rozdział 4	Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota w wysokości 165 mln EURO (8 % środków RPO WM 2014-2020).	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO WM 2014-2020 na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
218	171	Rozdział 4	<p>Projekty w ramach ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej.</p> <p>Projekty strategiczne wstępnie wybrane w ramach ZIT do sfinansowania ze środków RPO WM 2014-2020, zostaną ocenione pod względem formalnym i merytorycznym przez podmioty reprezentujące ZIT oraz IZ, a następnie zatwierdzone i przyjęte do realizacji.</p> <p>W przypadku ram konkursów opracowany projekt ZIT będzie akceptowane przez IZ/IP.</p>	<p>Obecne zapisy RPO WM 2014-2020 mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).</p>	uwzględniona	
219				<p>Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM 2014-2020, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.</p>	nieuwzględniona	<p>Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.</p>
220				<p>Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych.</p> <p>Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 i dokumentów</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						wdrożeniowych
Gmina Łomianki						
221			Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza.	Celem właściwego ujęcia roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”	uwzględniona	
222			Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów.	Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
223			Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych.	Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
224			Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT.	Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuję się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.	uwzględniona	
225			Preferencje dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych.	Wnioskuję się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
226			Projekty w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane.
227			Promocja gospodarcza – potencjalni Beneficjenci (grupa docelowa)	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuję się o dopuszczenie samorządów lokalnych prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.		
228			Delimitacja obszaru Warszawski Obszar Funkcjonalny ZIT (WOF ZIT)	Wnioskuje się o doprecyzowanie zapisów dotyczących metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
229			Alokacja na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne WOF	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
230			Ocena formalna i merytoryczna projektów ZIT	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
231			Elementy strategii ZIT	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
232			Kwalifikowalność wydatków w zarządzaniu projektami	Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						2014-2020
233			Alokacja na PI 3.1	Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
234			Alokacja na PI dotyczące rewitalizacji	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	uwzględniona	
235			Modele instytucjonalne realizacji projektów partnerskich wielozadaniowych	Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. opracowywania kolejnych dokumentów.
Gmina Łyse						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
236	83	OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5:	W ramach celu szczegółowego 3: Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście planowane będą do realizacji następujące typy projektów: " Wspieranie proekologicznego transportu miejskiego; " Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych; " Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłej.	Brzmienie celu szczegółowego 3: "Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście"oznaczać może, lub oznacza że ten cel szczegółowy nie będzie mógł być realizowany na terenach wiejskich. W związku z powyższym przedsięwzięcia takie jak:1 "Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych"oraz2 "Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłej. "będą mogły być realizowane wyłącznie na terenach miejskich co jest niesprawiedliwe i krzywdzące dla znacznej ilości terenów wiejskich województwa mazowieckiego, oraz przyczyniać się będzie do dalszego rozwarstwiania i potęgowania różnic rozwojowych na Mazowszu.Wnioskujemy zatem o wyraźną sygnalizację i wprowadzenie zapisów, z których wynikać będzie możliwość realizacji wyżej wymienionych przedsięwzięć również na terenach wiejskich.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
237	str 84	OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5:	Poandto, istone znaczenie dla realizacji strategii niskoemisyjnych będą miały kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych.	Poandto, istone - literówki"Kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich," - ponownie wskazuje się wyłącznie obszary miejskie jako godne działań modernizacyjnych w zakresie modernizacji publicznych systemów oświetleniowych. Wspomniane wykluczenie wydaje się nieuzasadnione żadnymi obiektywnymi względami w tym w szczególności rezultatami związanymi z ograniczeniem emisji CO2. W związku z powyższym proponujemy zmianę zaznaczonego na szaro fragmentu zapisu na:"kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich i wiejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych."lub:"kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego, w tym publicznych systemów oświetleniowych."	uwzględniona	
Gmina Miasta Radomia						
238	11	Rozdział 1	W 2011 r., zdecydowanie największy udział w całkowitej emisji PM10, PM2,5, metali ciężkich (As, Cd, Ni, Pb) oraz B(a)P miały emisje pochodzące z indywidualnych palenisk domowych i lokalnych kotłowni. Całkowita emisja PM10 z domów ogrzewanych indywidualnie na obszarze województwa mazowieckiego była w 2011r. 12,4 razy większa niż całkowita masa PM10 wyemitowanego w tym czasie przez przemysł25	Zgodnie z ideą dokumentu Strategia Województwa do roku 2030, zapisane w Tabeli 12 (str. 73 – Środowisko i energetyka) działania oraz zadania mają być punktem wyjścia dla formułowania zapisów planów wykonawczych, Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 a w konsekwencji podstawą realizacji priorytetowych inwestycji i działań przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Ważne jest zatem właściwe zapisanie w Regionalnym Programie Operacyjnym... celów oraz zdefiniowanie związanych z tymi celami działań i zadań w zakresie dotyczącym obniżenia emisji PM10 i PM2,5. Istotne obniżenie poziomu tej emisji z indywidualnych palenisk i lokalnych kotłowni możliwe będzie poprzez nadanie odpowiedniej rangi priorytetom inwestycyjnym mającym wpływ na ograniczenie tej formy zaopatrzenia w ciepło.	niewzględniona	Działanie zostało usunięte zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, z uwagi na fakt, iż wsparcie w tym zakresie będzie kierowane z poziomu krajowego.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
239	13-gru	Rozdział 1	Liczne pozostałości poindustrialne, zidentyfikowane na obszarze Mazowsza, zaowocowały blisko 2 287,4126 ha powierzchni obszarów zdegradowanych, co stanowi 0,065% obszaru regionu. Na ogromną potrzebę działań w zakresie rewitalizacji wskazuje również liczba wszystkich projektów ujętych w LPR stolic powiatów województwa, równa 1568 mln PLN, z czego w 7 miastach (Warszawa, 13 Siedlce, Płock, Otwock, Żyrardów, Piaseczno, Grodzisk Mazowiecki) zidentyfikowano 31 projektów o łącznej wartości przekraczającej 760 mln PLN.	Wnioskujemy o dopisanie Radomia w szeregu miast wyróżnionych w akapicie (po Warszawie)	uwzględniona	
240	16	Rozdział 1/ Podrozdział 1.1	PI 10.1. Wskaźnik przedwcześnie kończących naukę kształtuje się w Polsce na relatywnie niskim poziomie - 5,3% w 2009r i dot. osób w wieku 18-24 l. Średnia dla UE w 2009 r. wynosiła 14,4% , a w 2012 r. 12,8%. (...) W Strategii Europa 2020 wartość tego wskaźnika dla Polski wynosi 4,5%.	Nie jest to zatem jakiś bardzo poważny i znaczący problem, skoro wskaźnik jest tylko o 0,8 % wyższy niż docelowy w 2020 roku i znacznie niższy niż średni dla UE, a przeznaczają się na to działania aż 68,5 mln EURO (z EFS). Podczas, gdy np. na infrastrukturę społeczną i zdrowotną tylko 59,9 mln EURO (z EFRR).	niewzględniona	Uwaga nie jest zrozumiała. W projekcie RPO WM 2014-2020 nie wskazano alokacji na działania ukierunkowane na osoby przedwcześnie kończące naukę. W diagnozie natomiast wskazano, że problem ten w Polsce jest znacząco mniejszy niż w innych państwach.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
241	27	Rozdział 1.4/Sekcja 1.1	Priorytet inwestycyjny...: Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym. /Uzasadnienie wyboru... Budowa i przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji (Polityka energetyczna Polski do 2030 roku).	Żaden z priorytetów inwestycyjnych nie wspiera poprawy efektywności energetycznej poprzez działania ukierunkowane na rozbudowę miejskich systemów ciepłowniczych oraz wsparcie dla procesu podłączania się do miejskich sieci ciepłowniczych	nieuwzględniona	Wsparcie w tym zakresie będzie kierowane z poziomu krajowego.
242	29	Rozdział 1 / Podrozdział 1.4	1. Nadanie i wzmocnienie nowych funkcji społeczno-gospodarczych i kulturalnych na obszarach objętych Lokalnym Planem Rewitalizacji (Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Innowacyjne Mazowsze);	Wnioskujemy o wpisanie do dokumentu szczegółowych zasad i wytycznych sporządzenia Lokalnych Planów Rewitalizacji (wzorem poprzedniego okresu programowania) Np. w postaci odrębnego załącznika lub jednego z rozdziałów na końcu RPO	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
243	31	Rozdział 1.5 / Sekcja 1.2	<p>Z uwagi na największe różnicowania rozwojowe w województwie a jednocześnie znaczący potencjał rozwojowy i oddziaływanie stolicy na resztę kraju, zminimalizowano negatywne skutki zakwalifikowania tego regionu do regionów lepiej rozwiniętych poprzez zwiększenie jego alokacji o 3%, w formie mechanizmu elastyczności (art. 93 rozporządzenia (UE) 1303/2013). Uzasadnienie dla zastosowania tego instrumentu wynika ze szczególnej roli w rozwoju kraju i regionów zapisanej w dokumentach strategicznych oraz z analizy sytuacji i trendów rozwojowych województwa. Warszawa i jej obszar funkcjonalny, jako terytorium o największym potencjale innowacyjnym w kraju,</p>	<p>Wnioskujemy, by 3% środków w ramach mechanizmu elastyczności zostały przeznaczone na dofinansowanie projektów z dla dwóch najbiedniejszych subregionów: radomskiego i ostrołęcko-siedleckiego. OMW powinno być wyłączone z korzystania z tych środków. Skoro przez wskaźniki bogatej Warszawy Mazowsze straciło 40% środków, to teraz Warszawa nie powinna korzystać z puli 3% w ramach mechanizmu elastyczności. ME jest narzędziem rekompensującym straty biednych obszarów poniesionych wskutek wypadnięcia województwa z grupy regionów słabiej rozwiniętych. Najbiedniejsze są właśnie subregiony radomski i ostrołęcko-siedlecki.</p>	uwzględniona	
244	33	Rozdział 1.5/ Sekcja 1.2	Tabela 6.	Dopisanie do działań finansowanych z EFRR Edukacje dla rozwoju regionu	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna bez diagnozy i uzasadnienia

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
245	47	Rozdział 2.1 / PI 1.1/ Sekcja 2.A.2.2	<p>Potencjalne preferencje: (...)- - projekty realizowane w partnerstwie, w tym pozwalające na wykorzystanie przez ośrodki subregionalne potencjału Warszawy;</p> <p>Tryb wyboru projektów</p>	<p>Wnoskujemy o dodanie : „ priorytetowe powinny być projekty, realizacja których miałyby być przeniesiona do miast regionalnych (Radomia, Płocka)” Wnoskujemy o dopisanie: „konkursowy”.</p>	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
246	54	Rozdział 2.1/ PI 3.1/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje	Lokowanie projektów na terenach o wysokim wskaźnikach bezrobocia	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
247	57	Rozdział 2.1/ PI 3.2/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje	<p>Wnoskujemy o dopisanie: „projekty realizowane w miastach regionalnych”. (bez wykluczania podmiotów pochodzących z innych obszarów województwa). Ważne, by miejsce realizacji projektu dotyczyło miast regionalnych.</p>	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR,

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
248	61	Rozdział 2.1/ PI 3.4/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje niezbędne do realizacji usług proinnowacyjnych inwestycje w infrastrukturę i aparaturę badawczo – rozwojową, w szczególności w podmiotach takich jak: parki naukowo – technologiczne oraz inkubatory technologiczne.	Wnioskujemy o dodanie: „inwestycje (...) zlokalizowane poza OMW”	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
249	61	Rozdział 2.1/ PI 3.4/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje: (...) - - projekty realizowane w partnerstwie, w tym pozwalające na wykorzystanie przez ośrodki subregionalne potencjału Warszawy;	Wnioskujemy o dodanie : „ priorytetowe powinny być projekty, realizacja których miałyby być przeniesiona do miast regionalnych (Radomia, Płocka)” (bez wykluczania podmiotów pochodzących z innych obszarów województwa). Ważne, by miejsce realizacji projektu dotyczyło miast regionalnych.	nieuwzględniona	Brak stosownego uzasadnienia.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
250	69	Rozdział 2.2/ PI 2.3/ sekcja 2.A 2.1	Zwiększenie dostępności i jakości e-usług dla obywateli	Proponujemy dodać treść: Konieczność pilnej informatyzacji podmiotów funkcjonujących w systemie państwowe ratownictwo medyczne. Uzasadnienie: 1. Poziom cyfryzacji Państwowego Ratownictwa Medycznego jest niedostateczny do współpracy z Centrami Powiadomieni Ratunkowego, które dzięki dotacjom celowym uzyskały wysoki poziom informatyzacji. 2. Brak zintegrowanego systemu informatycznego uniemożliwia optymalne funkcjonowanie systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. 3. Dotychczasowe zasoby informatyczne nie pozwalają na sprostanie wymogom ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji o ochronie zdrowia oraz świadczenia usług on-line dla pacjentów. 4. Poziom finansowania udzielanych świadczeń nie pozwala na przeprowadzenie procesu informatyzacji ze środków własnych	niewzględniona	Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
251	69	Rozdział 2.2/ PI 2.3/ sekcja 2.A 2.2	Typy projektów : e-usługi, w tym: e-administracja, e-zdrowie, e-edukacja oraz geoinformacja.	Proponujemy dopisać „e-kultura”	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
252	69/70	Rozdział 2.2/ PI 2.3/ sekcja 2.A 2.1	<p>Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 2.3: W ramach celu szczegółowego 2: Zwiększenie dostępności i jakości e-usług publicznych dla obywateli planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatyzacja jednostek administracji publicznej, podmiotów leczniczych; - e-usługi, w tym: e-administracja, e-zdrowie, e-edukacja oraz geoinformacja. <p>Zestawienie głównych grup beneficjentów:</p>	<p>Proponujemy dodać nowy podpunkt o treści: Digitalizacja zasobów</p> <p>Proponujemy dopisać : Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych.</p>	niewzględniona	<p>Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz. Wówczas rozważone zostanie rozszerzenie listy beneficjentów</p>
253	70	Rozdział 2.2/ PI 2.3/sekcja 2.A 2.1	Zestawienie głównych grup beneficjentów	<p>Proponujemy dopisać: „instytucje kultury” „przedszkola”,</p>	częściowo uwzględniona	<p>Przedszkola będą mogły być beneficjentami PI 2.3. Natomiast dodanie w przypadku instytucji kultury - Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						analiz. Wówczas rozważone zostanie rozszerzenie listy beneficjentów
254	70	Rozdział 2.2/ PI 2.3/ Sekcja 2.A 2.1	Jednocześnie istnieje konieczność informatyzacji placówek ochrony zdrowia w zakresie świadczenia usług on-line, jak np. rejestracja wizyt, elektroniczne skierowanie, elektroniczna recepta czy elektroniczny dostęp do dokumentacji medycznej. Informatyzacja jednostek ochrony zdrowia dotyczy wszystkich podmiotów świadczących usługi, aczkolwiek szczególne zapotrzebowanie w tym zakresie zgłaszają podmioty lecznicze funkcjonujące w m.st. Warszawa ze względu na skalę świadczonych usług i ponadpowiatowy, a często regionalny zasięg ich udzielania.	Wnioskujemy o dopisanie po słowach m.st. Warszawy : „miast regionalnych (Radomia i Płocka) „pozakonkursowy, w tym wiodące w ramach RIT”	nieuwzględniona	Brak stosownego uzasadnienia.
	71	Sekcja 2.A.2.2	Tryb wyboru projektów			

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
255	71	Rozdział 2.2/ PI 2.3/sekcja 2.A 2.1	Tryb wyboru projektów	Wnioskujemy o dopisanie : w ramach RIT	uwzględniona	
256	75	Rozdział 2.3/PI 4.1/Sekcja 2.A.1]	Wskaźniki rezultatu strategicznego Długość wybudowanych oraz zmodernizowanych sieci energetycznych	Zgodnie z treścią uwagi jw. należy uzupełnić zestaw wskaźników o monitorowany corocznie wskaźnik długości sieci ciepłowniczych z rokiem bazowym 2013. Ewaluacja tego parametru jest elementem niezbędnym służącym ocenie rozwoju miejskich systemów ciepłowniczych a tym samym zwiększenia udziału gospodarki niskoemisyjnej.	nieuwzględniona	Wsparcie w tym zakresie kierowane będzie z poziomu krajowego
257	78	Rozdział 2.3 / PI 4.1/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje	Wnioskujemy o dopisanie: „projekty realizowane w miastach regionalnych”.	nieuwzględniona	projekty będą wybierane o kryteria przygotowane na etapie konkursów

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
258	79	Rozdział 2.3 / PI 4.3/ Sekcja 2.A.1	<p>Najwyższy potencjał możliwości oszczędności energii zidentyfikowano właśnie w sektorze budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, a także przedsiębiorstwach oraz lokalnych jednostkach produkcji ciepła (142,5 TWh/rok). Znaczące możliwości występują także w sektorze sprzętu gospodarstwa domowego oraz oświetlenia mieszkań (9,7 TWh/rok)⁵⁴, z tego względu działania na rzecz zwiększenia społecznej świadomości ekologicznej są istotne. Interwencje z zakresu zwiększania efektywności energetycznej mogą być realizowane zarówno na etapie produkcji, dystrybucji jak i końcowego jej zużycia, przynoszą one stosunkowo szybkie i widoczne efekty, co jest szczególnie istotne w obliczu prognozowanych zagrożeń związanych z niedoborem mocy. Wprowadzenie oszczędności zużycia energii, zwłaszcza wobec przewidywanego</p>	<p>Proponujemy dopisać : Należy uwzględnić dopuszczenie możliwości instalacji OZE i urządzeń efektywności energetycznej w budynkach jednorodzinnych.</p>	nieuwzględniona	<p>Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
259	79	Rozdział 2.3 / PI 4.3/ Sekcja 2.A.1	<p>Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2 planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowa modernizacja i renowacja budynków: <p>- wspieranie efektywności energetycznej MŚP;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej Kogeneracji. 	<p>Wnioskujemy o zniesienie wyróżnienia MŚP i zmianę zapisu: 'wspieranie efektywności energetycznej MŚP; Zapis ten nie zgadza się z katalogiem beneficjentów, opisem i wskaźnikami i dla PI 4.3</p>	uwzględniona	
260	80	Rozdział 2.3/PI 4.3/ Sekcja 2.A.2.1	<p>Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej Kogeneracji</p> <p>Zestawienie głównych grup beneficjentów</p>	<p>Zestawienie głównych grup beneficjentów (małe i średnie przedsiębiorstwa) należy uzupełnić o duże przedsiębiorstwa. Do takiej grupy zaliczają się koncesjonowane przedsiębiorstwa energetyczne, które mogą zaktywizować swoje działania w kierunku budowy lub przebudowy wysokosprawnych jednostek kogeneracyjnych przy właściwym systemie wsparcia. Przełoży się to m.in. na utrzymanie na akceptowalnym poziomie obciążeń finansowych j użytkowników energii elektrycznej i ciepła.</p>	niewzględniona	<p>Zapisy RPO WM 2014-2020 są zgodne z zapisami Linii Demarkacyjnej (ostatnia aktualizacja luty 2014) duże przedsiębiorstwa, wykluczone są z grona beneficjentów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
261	82	Rozdział 2.2/ PI 4.5/Sekcja 2.A.1	Cel szczegółowy 3: Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście	<p>Wnoskujemy o dodanie: Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu medycznego w Państwowym Ratownictwie Medycznym.</p> <p>Uzasadnienie: Tabor samochodowy w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne jest eksploatowany w warunkach ekstremalnych. Uruchamianie silników pojazdów w powyższych warunkach powoduje znaczne przekroczenie norm emisji spalin. Zastąpienie dotychczas eksploatowanego taboru nie spełniającego obecnie wprowadzonych norm pozwoli na znaczne zmniejszenie uciążliwości w poszczególnych rejonach operacyjnych.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>
262	83	Rozdział 2.3/PI 4.5/Sekcja 2.A.2.1	Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłej ... Dofinansowane będą działania mające na celu modernizację lokalnych źródeł ciepła tj. indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych	<p>Działania polegające na modernizacji kotłowni osiedlowych winny zostać uzupełnione o modernizację ciepłowni miejskich w zakresie kosztownego procesu dostosowawczego do zaostrzonych rygorów środowiskowych wynikających z przyjętego przez Polskę pakietu klimatycznego 3x20. Uwarunkowania te zawarte w Dyrektywach Unii Europejskiej: EU ETS (Dyrektywa dotycząca handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych) i dyrektywie IED (Dyrektywa o emisjach przemysłowych) pociągają za sobą konieczność budowy bardzo kosztownych instalacji obniżających poziom emisji do atmosfery SO₂, NO_x i pyłów. Ciężący na przedsiębiorcach obowiązek działań w tym zakresie wynika ze zobowiązań przyjętych na poziomie krajowym. Celowym wydaje się zatem umieszczenie wsparcia dla tego typu obowiązkowych działań pro-środowiskowych. Brak systemu wsparcia spowoduje znaczący wzrost kosztów zaopatrzenia w ciepło dostarczane przez ciepłownie miejskie.</p>	nieuwzględniona	<p>Działanie zostało usunięte zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, z uwagi na fakt, iż wsparcie w tym zakresie będzie kierowane z poziomu krajowego.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
263	90	Rozdział 2.4/ PI 5.2/Sekcja 2.A 2.1	<p>Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 5.2:</p> <p>W ramach celu szczegółowego 1: Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój kompleksowych systemów małej retencji zgodnie z Programem Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego oraz wspieranie melioracji wodnych oraz zabezpieczenie spływu wód wezbraniowych; 	<p>Wnioskujemy o dopisanie : „regulacja cieków wodnych”.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>
264	91	Rozdział 2.4/ PI 5.2/Sekcja 2.A 2.2	<p>Potencjalne preferencje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekty realizowane na terenach wiejskich; <p>Tryb wyboru projektów</p>	<p>Wnioskujemy o dopisanie „ i miejskich”. Wnioskujemy o dopisanie trybu konkursowego i zabezpieczenie alokacji dla tego trybu.</p>	nieuwzględniona	<p>Projekty mogą być realizowane na obszarach miejskich oraz wiejskich - nie ma ograniczenia w tym zakresie. Zapisy RPO WM 2014-2020 nie wykluczają możliwości wsparcia na obszarach innych niż wiejskie. Z zapisów wynika jedynie, iż projekty realizowane na obszarach wiejskich będą mogły być preferowane.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
265	91	Rozdział 2.4 / PI 5.2/Sekcja 2A.2.1	Zestawienie głównych grup beneficjentów	<p>Proponujemy dopisać :</p> <p>1) osoby fizyczne zorganizowane w „ grupę działania” na podstawie umowy cywilno-prawnej</p>	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
266	93	Rozdział 2.4 / PI 6.1/Sekcja 2A.2.1	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 6.1:	<p>Proponujemy dopisać :</p> <p>1) wdrożenie instalacji innowacyjnych/prototypowych w zakresie unieszkodliwiania odpadów pochodzących z działalności gospodarczej oraz odpadów niebezpiecznych</p>	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
267	94	Rozdział 2.4 / PI 6.1/ Sekcja 2.A.2.1	<p>Inwestycje w sektorze gospodarki odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektyw unijnych i WPGO, w tym: rozbudowa i modernizacja regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz instalacji zastępczych w celu spełnienia przez nie standardów RIPOK.....Przykłady projektów realizowanych w ramach RPO WM 2014-2020: -budowa, rozbudowa lub modernizacja zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych; - rozbudowa i modernizacja kompostowni odpadów zielonych selektywnie zebranych</p>	<p>W Priorytecie inwestycyjnym PI 6.1 nie przewidziano budowy, rozbudowy zakładów termicznego przekształcania odpadów, chociaż jak zaznaczono w RPO WM „Zgodnie z WPGO w województwie mazowieckim szczególnymi obszarami, w których występują znaczne braki w mocach przerobowych to: region płocki, warszawski, ostrołęcko - siedlecki oraz radomski.” (zapis dotyczy problemu jakim jest brak odpowiedniej liczby instalacji niezbędnych do przetworzenia całego strumienia zmieszanych odpadów komunalnych w ww. regionach)</p>	nieuwzględniona	<p>Budowa, rozbudowa zakładów termicznego przekształcania odpadów będzie realizowana na poziomie krajowym.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
268	94	Rozdział 2.4/ PI 6.1/Sekcja 2A.2.1	Zestawienie głównych grup beneficjentów	Proponujemy dopisać : 1) mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
269	95/ 98	Rozdział 2.4/ PI 6.1/ Sekcja 2.A.2.2 Rozdział 2.4/ PI 6.2/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje - pierwszeństwo udziału w projekcie przed osobami zagrożonymi zwolnieniem mają osoby przewidziane do zwolnienia.	Wnioskujemy o doprecyzowanie tej preferencji (jak się ma do projektów inwestycyjnych?)	uwzględniona	
270	94	Rozdział 2.4/ PI 6.1/ Sekcja 2A.2.1	Potencjalne preferencje	Wnioskujemy o dopisanie: Projekty w istniejących RIPOK-ach	nieuwzględniona	Uwaga jest niejasna.
271	99	Rozdział 2.4/ PI 6.2/ Sekcja 2.A.2.5	Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego	Wnioskujemy o dopisanie : Długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej sieci wodociągowej,	nieuwzględniona	W ramach RPO nie będzie wspierana budowa sieci wodociągowych

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
272	100	Rozdział 2.4/ PI 6.2/ Sekcja 2.A.2.1	W ramach celu szczegółowego 5: Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego planowane będą do realizacji następujące typy projektów: - ochrona, modernizacja i renowacja obiektów zabytkowych; - rozwój zasobów kultury.	Wnioskujemy o zmodyfikowanie treści: - ochrona, modernizacja i renowacja obiektów zabytkowych wraz z otoczeniem; - rozwój zasobów kultury, - tworzenie i rozwój parków kulturowych, - tworzenie i rozwój szlaków dziedzictwa kulturowego.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
273	101	Rozdział 2.4 / PI 6.3/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje	Proponujemy dopisać: (str.101) „projekty zwiększające dostępność do kultury” „projekty przyczyniające się do poprawy jakości usług w kulturze”	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
274	101	Rozdział 2.4 / PI 6.3/ Sekcja 2.A.2.1	Zestawienie głównych grup beneficjentów:	Wnioskujemy o dodanie ; - jednostki naukowe,	uwzględniona	
275	102	Rozdział 2.4 / PI 6.3/ Sekcja 2.A.2.1	Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego	Wnioskujemy o dopisanie : „Liczba instytucji/ obiektów kultury objętych wsparciem”.	nieuwzględniona	Wskaźnik powinien mierzyć cel interwencji jakim jest Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
276	102	Rozdział 2.4/ PI 6.3/ sekcja 2.A 2.4	Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne(CI)	Proponujemy dopisać: „a także miejscach przeznaczonych na działalność kulturalną”	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
277	102	Rozdział 2.4/ PI 6.3/ sekcja 2.A 2.4	Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego. Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI)	Wnioskujemy o wyjaśnienie i ewentualnie poprawę pojęcia „dziedzictwa kulturalnego”.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
278	104	Rozdział 2.4/ PI 9.1/ sekcja 2.A 2.1	Remontowaniu/modernizacji , doposażeniu w sprzęt istniejących i posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia oddziałów szpitalnych i innych jednostek organizacyjnych	<p>Proponujemy dodać treść: Remontowanie/modernizacja/budowa miejsc stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego</p> <p>Uzasadnienie: W ostatnich latach nastąpiła znaczna alokacja zespołów ratownictwa medycznego z dużych aglomeracji do małych miejscowości, gdzie nie było odpowiednio przystosowanych obiektów . Część tych obiektów jest w niezadawalającym stanie technicznym. Większość nie posiada warunków do bezpiecznego stacjonowania ambulansów.</p> <p>Proponujemy dodać treść: Modernizacja/doposażenie w sprzęt ambulansów funkcjonujących w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne</p> <p>Uzasadnienie: 1. Intensywna eksploatacja ambulansów w bardzo trudnych warunkach powoduje konieczność sukcesywnej modernizacji taboru samochodowego. Dla utrzymania bezpieczeństwa zdrowotnego istnieje konieczność wprowadzania nowych pojazdów w miejsce ambulansów wyeksploatowanych , realnie zagrożonych wysoka awaryjnością. 2. Aparatura i sprzęt medyczny intensywnie użytkowane w niekorzystnych warunkach ulegają szybkiemu wyeksploatowaniu i wymagają bezwarunkowej wymiany. 3. Aparatura oparta na przestarzałych technologiach medycznych nie pozwala na wykorzystanie nowych możliwości diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów pozaszpitalnych znajdujących się w stanie bezpośredniego zagrożenia życia. 4. Brak możliwości dalszego serwisowania niektórych wyrobów. 5. Brak środków własnych na realizację zadań</p> <p>Proponujemy dodać treść: Modernizacja/doposażenie infrastruktury dedykowanej dla Nocnej i Świątecznej Pomocy Lekarskiej</p> <p>Uzasadnienie: Obowiązujące od 2011 r. nowe zasady funkcjonowania Nocnej i Świątecznej Pomocy Lekarskiej wymagają stworzenia odpowiedniej jakości warunków do udzielania świadczeń w przedmiotowym zakresie poprzez: 1. Modernizację/remonty substancji budowlanej 2. Doposażenie w aparaturę diagnostyczną i terapeutyczną 3. Modernizację/wymianę ambulansów</p>	niewuzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (Linia demarkacyjna)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
279	103	Rozdział 2.4/ PI 9.1/ Sekcja 2.A.2.1	<p>Typy projektu:</p> <p>Inwestycje w infrastrukturę będą polegać na:</p>	<p>Wnioskujemy o dopisanie: „inwestycje w infrastrukturę społeczną”.</p> <p>Wnioskujemy o dopisanie: „- remontowaniu/ modernizacji / dostosowaniu i doposażeniu w sprzęt DPS-ów , hospicjów ośrodków/ placówek dziennych form wsparcia osób zależnych (seniorów, przewlekle chorych , niepełnosprawnych), asysta rodzinna, terapia dla rodzin, formy opieki nad dziećmi, itp.</p>	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
280	103/ 104/ 105	Rozdział 2.4/ PI 9.1/ Sekcja 2.A.2.1	<p>Zestawienie głównych grup beneficjentów</p> <p>Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego</p>	<p>Wnioskujemy o dopisanie: Typy projektu: „ - Inwestycje w szkolnictwo specjalne”.Wnioskujemy o dopisanie: „Liczba placówek infrastruktury edukacyjnej objętych wsparciem” „Oczekiwana liczba osób korzystających z ulepszonej infrastruktury edukacyjnej”.</p>	nieuwzględniona	PI 9.1 dotyczy zdrowia, uwaga - edukacji

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
281	104	Rozdział 2.4/ PI 9.1/ Sekcja 2.A.2.2	Tryb wyboru projektów	Wnioskujemy o dopisanie: - projekty w ramach RIT,	uwzględniona	
282	105	Rozdział 2.4/ PI 9.1/ Sekcja 2.A.2.5	Wskaźniki produktu rezultatu bezpośredniego	Wnioskujemy o dopisanie: „Liczba wspartych podmiotów społecznych” ‘ Oczekiwana liczba osób korzystających z ulepszonych usług społecznych’.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
283	106	Rozdział 2.4/ PI 9.2/ Sekcja 2.A.2.1	Typy projektów:	Wnioskujemy o dopisanie: „rozwój infrastruktury w celu świadczenia usług publicznych (zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych)	nieuwzględniona	Zakres działania jest zgodny z limniami demarkacyjną
284	106	Rozdział 2.4/ PI 9.2/ Sekcja 2.A.2.1	Podstawowym kryterium wskazania obszaru jako „kryzysowego” i wskazania go do działań z zakresu rewitalizacji powinien być fakt, iż sytuacja zastana jest tam gorsza/trudniejsza niż średnia dla danego miasta.	Wnioskujemy o doprecyzowanie kryteriów liczenia tego wskaźnika dla wsi .	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
285	107	Rozdział 2.4/ PI 9.2/ Sekcja 2.A.2.1	Rewitalizacja gospodarcza ukierunkowana zostanie na działania w obszarze wsparcia przedsiębiorczości i samozatrudnienia, wspierania gospodarki społecznej, podejmowania lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników . (...) Dzięki takiemu podejściu następuje poprawa jakości korzystania z przestrzeni, likwidacja izolacji obszarów problemowych oraz poprawa ich estetyki, w szczególności przyrodniczej.	Wnioskujemy o dopisanie: „Rewitalizacja powinna umożliwiać wykorzystanie zrewitalizowanych obiektów w celu pełnienia funkcji publicznych (np. edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych)	nieuwzględniona	Opis osi uwzględnia wskazane obszary
286	108	Rozdział 2.4/ PI 9.2/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje	Wnioskujemy o dopisanie : ‘Obszary OSI – problemowe wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 Innowacyjne Mazowsze w zakresie działań i programów rewitalizacyjnych w celu przywrócenia właściwych funkcji miast i ich dzielnic (...)’	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
287	108	Rozdział 2.4/ PI 9.2/ Sekcja 2.A.2.2	Tryb wyboru projektów	Wnioskujemy o dopisanie: „projekty w ramach RIT”	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
288	109	Rozdział 2.4/ PI 9.2/ Sekcja 2.A.2.5	Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego	Wnioskujemy o dopisanie: „ Liczba obiektów objętych rewitalizacją (szt.)”.	nieuwzględniona	ustalono wskaźnik liczba projektów z uwagi na dokładność oszacowania
289	109	Rozdział 2.4/ PI 9.2/Sekcja 2.A.3	Od akapitu „ Szczególne znaczenie w tym aspekcie będą miały następujące typy inwestycji : (...) do końca punktatorów.	Wnioskujemy o dopisanie: „działania zorientowane na przywrócenie i zachowanie funkcji publicznych (edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych) w procesie rewitalizacji”	nieuwzględniona	zakres interwencji uwzględnia przedmiotowe obszary

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
290	113	Rozdział 2.5/ PI 7.2/ Sekcja 2.A.2.1	<p>Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 7.2: W ramach celu szczegółowego 1: Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej planowane będą do realizacji następujące typy projektów: - Inwestycje w zakresie drogowej infrastruktury uzupełniającej główne sieci transportowe, w tym TEN-T oraz drogowej infrastruktury obwodnic i obejść ośrodków miejskich: - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich w ciągach stanowiących uzupełnienie głównych korytarzy transportowych sieci TEN-T, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach.</p>	<p>Wnioskujemy o uzupełnienie katalogu dróg kwalifikujących się do wsparcia o budowę i przebudowę dróg powiatowych i gminnych w ramach drugorzędnych i trzeciorzędnych połączeń z siecią TEN-T. Wnioskujemy o dodanie nowego typu projektu: „Budowa obwodnic, w tym obwodnic śródmiejskich, w miastach regionalnych (Radom, Płock).</p>	<p>częściowo uwzględniona</p>	<p>Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
291	114	Rozdział 2.5/ PI 7.2/ Sekcja 2.A.2.2.	Tryb wyboru projektów	Wnioskujemy o dopisanie: „ – konkursowy”	niewzględ niona	Z uwagi na specyfikę wsparcia w ramach V OP przewidziano jedynie tryb pozakonkursowy
292	114	Rozdział 2.5/ PI 7.2/ Sekcja 2.A.2.2.	Potencjalne preferencje - priorytetyzacja inwestycji drogowych wokół Warszawy, w związku z kierunkiem ruchu masy pasażerskiej	Wnioskujemy o dopisanie: „ oraz wokół miast regionalnych (Radom, Płock)	częściowo uwzględnio na	Dodano zapis "miast regionalnych i subregionalnych"

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
293	118	Rozdział 2.6 / PI 8.5/ Sekcja 2.A.2.1	<p>(...) następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy; - podnoszenie lub zmiana kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy; - pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego; - wspieranie samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy; - zwiększenie dostępności do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wspieranie powstawania nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 ; - wspieranie mobilności, w tym na poziomie międzynarodowym w ramach sieci EURES; - monitorowanie rynku pracy, m.in. ofert pracy funkcjonujących poza systemem publicznych służb zatrudnienia oraz procesów wpływających na ofertę szkolnictwa zawodowego; 	<p>Wnioskujemy o dopisanie:</p> <p>„- działania dostosowujące ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy (badania, analizy, zmiana profilu nauczania, kształcenie nauczycieli, przekwalifikowania, doposażenie szkół i warsztatów, tworzenie nowych kierunków kształcenia w tym opracowywanie nowych programów nauczania, praktyki u przedsiębiorców, itp.),</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie i analizowanie rynku pracy (...). <p>Komentarz:</p> <p>Samo monitorowanie nie jest skuteczne, potrzebna jest jeszcze ewaluacja i wnioski zmierzające do poprawy sytuacji niepokojących lub / i utrzymania pozytywnych zjawisk.</p>	nieuwzględniona	<p>Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Dodatkowo należy dodać, że działania te przewidziano w osi VIII.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
294	119	Rozdział 2.6 / PI 8.5/ Sekcja 2.A.2.1	Działania podejmowane w ramach niniejszego celu szczegółowego będą ukierunkowane przede wszystkim na doprowadzenie do zatrudnienia (w tym samozatrudnienia) osób należących w szczególności do grup defaworyzowanych tj. osób, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy (są to osoby młode – od 25 do 30 roku życia, osoby po 50 roku życia, osoby niepełnosprawne, osoby bez kwalifikacji zawodowych, osoby długotrwale bezrobotne i kobiety).	Wnioskujemy rozszerzenie wieku osób młodych także na tych poniżej 25 roku życia. Są to również osoby poszukujące aktywnie pracy. Nie każdy młody człowiek kończy studia. Wsparcie powinny otrzymać również osoby po ukończeniu szkoły w wieku poniżej 25 r.ż. Wnioskujemy o wyjaśnienie i ewentualną zmianę kategorii wiekowej 25 – 30 lat. (Zjawisko to występuje w wielu miejscach w dokumencie, np. wskaźnikach produktu na stronie 121, i na str. 122, 124).	nieuwzględniona	Osoby w wieku do 24 roku życia objęte są wsparciem na poziomie krajowym w ramach programu PO WER
295	120	Rozdział 2.6 / PI 8.5/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje	Wnioskujemy o wykreślenie akapitu projekty realizowane na obszarach wiejskich; lub dopisanie i miejskich	nieuwzględniona	Preferecja skierowana do obszarów deficytowych, nie ogranicza ona dostępu do alokacji terenom miejskim
296	123	Rozdział 2.6 / PI 8.7/ Sekcja 2.A.1	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego i długoterminowego	Wnioskujemy o dopisanie: „Liczba utworzonych miejsc pracy w istniejących MSP”	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Lista Wskaźników Kluczowych)
297	124	Rozdział 2.6 / PI 8.7/ Sekcja 2.A.2.3	Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych	Wnioskujemy o dopisanie: „Bezzwrotne formy wsparcia”.	częściowo uwzględniona	WE wstępnej analizie ustalono, że w priorytecie inwestycyjnym planowane jest wykorzystanie bezzwrotnych i zwrotnych form wsparcia. Zakres i wielkość instrumentów zwrotnych zostanie określona na podstawie badania ewaluacyjnego przeprowadzonego na podstawie art. 37 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego
298	124	Rozdział 2.6 / PI 8.7/ Sekcja 2.A.2.1	Zestawienie głównych grup docelowych: - osoby fizyczne nienależące do grup defaworyzowanych;	Komentarz: Co z grupami defaworyzowanymi?	nieuwzględniona	Wspieranie przedsiębiorczości dla grup defaworyzowanych przewidziano w PI. 8.5

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
299	129	Rozdział 2.7 / PI 9.4/ Sekcja 2.A.2.1	W ramach celu szczegółowego 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym planowane będą do realizacji następujące typy projektów	Wnioskujemy o uwzględnienie formy integracji społecznej i zawodowej poprzez wykonywanie pracy w domu. Jest to korzystne z punktu widzenia pracodawcy chociażby ze względu na obniżenie kosztów pracy osoby wykonującej pracę w domu. Jest natomiast dobrą formą aktywizacji osób, które z jakichś względów (np. opieka nad osobą zależną) nie może wychodzić z domu by regularnie pracować. Praca przez Internet.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków posz
300	129/ 130	Rozdział 2.7 / PI 9.4/ Sekcja 2.A.2.1 Rozdział 2.7 / PI 9.7/ Sekcja 2.A.2.1	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4: Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7:	Wnioskujemy o skorelowanie działań w ramach tych priorytetów finansowanych z EFS z działaniami inwestycyjnymi z EFRR np. w dziedzinie zdrowia i opieki społecznej w ramach PI 9.1	nieuwzględniona	W ramach PI 9.1 nie jest przewidziane wsparcie przewidziane jest wsparcie w dziedzinie opieki społecznej.
301	40 i 128	Rozdział 2.7 / Sekcja 2.A.1	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji zadań w ramach PI 9.4.	Wnioskujemy o dodanie projektu : Poprawa infrastruktury dla osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem i ubóstwem(np. możliwość realizacji obiektów edukacyjno - rehabilitacyjnych dla dzieci i dorosłych zagrożonych wykluczeniem społecznym) – projekty inwestycyjne Uzasadnienie: Zwiększona baza edukacyjno – rehabilitacyjna umożliwi większej liczbie dzieci i dorosłych przygotowanie do funkcjonowania w społeczeństwie i dostosowania do potrzeb rynku pracy. Proponujemy dodać: Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do zwiększonych wymogów ppoż, sanitarnych i dostosowania dla osób niepełnosprawnych – projekty inwestycyjne.	częściowo uwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. W PI 9.7 przewidziane jest wsparcie zarówno dla dzieci, jak też dorosłych. W PI będzie także realizowane wsparcie w zakresie rehabilitacji, przede wszystkim przez podmioty integracyjne takie jak kluby integracji społecznej,

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						warsztaty terapii zajęciowej, zakłady aktywności zawodowej.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
302	130	Rozdział 2.7 /PI 9.4/ Sekcja 2.A.2.1	Projekty te mają zapewnić poradnictwo i edukację społeczną dla grup zagrożonych wykluczeniem, upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie zapobiegania wykluczeniu, zapewnieniu informacji o możliwości korzystania z usług społecznych, m.in. przez ubogie rodziny z dziećmi, osoby niepełnosprawne, osoby starsze.	<p>W kontekście realizacji efektywnej polityki senioralnej niezbędne jest tworzenie i rozwijanie środowiskowych, dziennych form wsparcia (ośrodków, placówek itp.) dla osób starszych – seniorów, którzy z powodu wieku i stanu zdrowia pozostają w grupie osób zależnych. Tego rodzaju formy, wiązane z działaniami zawodowo aktywizującymi członków rodzin dotychczas sprawujących opiekę nad osobami starszymi, poprawią skuteczność polityki. Konieczność sprawowania całodobowej opieki nad seniorami - osobami zależnymi, wymusza organizowanie przez rodziny płatnej formy opieki lub sprawowania jej przez członków rodziny. W drugim przypadku powstaje więc (i wg wszelkich przewidywań będzie charakteryzowała się tendencją wzrastającą) grupa osób współzależnych, w tym osób z nieczynnych zawodowo.</p> <p style="text-align: right;">PROPOZYCJA</p> <p>ROZWIĄZAŃ: dzienne ośrodki wsparcia seniorów – osób zależnych</p> <p>Realizatorzy projektu: - samorządy gminne we współpracy z organizacjami pozarządowymi - poprzez zlecenie zadań Beneficjenci ośrodka: (w standardzie ośrodek dla max 10-ciu podopiecznych)</p> <p>1. osoby wymagające stałej opieki, w tym zwłaszcza osoby niepełnosprawne, z niektórymi schorzeniami psychicznymi, z diagnozą Alzheimera, Parkinsona ...</p> <p>2. osoby, których dotychczasowi opiekunowie, będący członkami wracają na rynek pracy, po raz pierwszy podejmują zatrudnienie lub rozpoczynają własną działalność gospodarczą.</p> <p>Warunki wsparcia finansowego opiekunów osób zależnych:</p> <p>1. wynagrodzenie nie wyższe niż najniższe wynagrodzenie (wg danych GUS);</p> <p>2. okres wsparcia finansowego – nie dłuższy niż 1,5 roku;</p> <p>3. forma wsparcia finansowego – tj. nieodpłatny pobyt osoby zależnej w ośrodku lub 10% renty/emerytury osoby zależnej (???)</p> <p>Dodatkowe /nieodpłatne/ wsparcie rodziny osoby zależnej (wg potrzeb):</p> <p>1. szkolenia zawodowe;</p> <p>2. porady prawne (1 rok);</p> <p>3. pomoc psychologiczna (0,5 roku);</p> <p>4. pomoc terapeutyczna (nie dłuższej niż 1 rok).</p> <p>Usługi wsparcia dodatkowego jako zadanie powierzone do realizacji organizacjom pozarządowym, realizowane poza ośrodkiem.</p> <p>Aktywizacja zawodowa / rynek pracy:</p> <p>1. kadra ośrodka :- opiekunki zatrudnione PCPR; - pielęgniarka i inne np. terapeuta zajęciowy;</p> <p>2. dotychczasowi opiekunowie osób zależnych (co najmniej 60% uczestników projektu);</p> <p>3. personel szkolenia</p> <p>4. personel doradczy</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
303	129/ 130	Rozdział 2.7 /PI 9.4/ Sekcja 2.A.2.1	<p>„Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:</p> <p>W ramach celu szczegółowego 1 planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - - - (...) 	<p>W w/w priorytecie zostały pominięte projekty mające na celu wspieranie/finansowanie tworzenia i rozwoju infrastruktury wsparcia - usług wsparcia społecznego - przyczyniające się do wzmacniania procesu aktywizacji zawodowej i przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społ., a polegające na wykorzystaniu potencjału sektora organizacji pozarządowych.</p> <p>Siła i skuteczność organizacji pozarządowych, zwłaszcza w obszarze rynku pracy, jest wprost zależna od wiedzy i kompetencji członków – realizatorów zadań publicznych. Usługi świadczone przez organizacje są usługami istotnie obniżającymi koszty w tym zakresie, są także dobrym i sprawdzonym narzędziem przeciwdziałania zjawisku wykluczenia i de faworyzacji grup społecznych, także narzędziem uruchamiającym tworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Wobec tego, w interesie w/w priorytetu i także części pozostałych, niezbędnym jest uwzględnienie:</p> <p>*** projektów służących wzmacnianiu infrastruktury wsparcia dla inicjatyw pozarządowych i lokalnych inicjatyw obywatelskich, projektów polegających na tworzeniu nowych i wspieraniu już istniejących gminnych placówek świadczących bezpłatne, profesjonalne, wysokiej jakości usługi doradcze i pomocowe dla sektora organizacji pozarządowych</p> <p>Krócej:</p> <p>projektów ukierunkowanych na rozbudowę gminnej infrastruktury wspierającej i obsługującej sektor NGO lub rozbudowę zaplecza dla NGO.</p> <p>- w Radomiu tę rolę pełni Centrum Organizacji Pozarządowych, które lokalnie jest profesjonalnym otoczeniem sektora NGO.</p> <p>W tym obszarze najpilniejsze potrzeby zidentyfikowano w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostępu do poradnictwa prawnego, księgowego, dot. korzystania z nowych technologii IT, oraz szkoleń dot. w szczególności podnoszenia umiejętności pozyskiwania środków publicznych i rozliczania dotacji i również zwiększania aktywności w pozyskiwaniu środków z UE, - terytorialnych różnic w dostępności do poradnictwa i szkoleń oraz w przyroście kapitału intelektualnego organizacji; - monitoringu rzeczywistych potrzeb beneficjentów działań NGO; 	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>- kontaktów z mediami i lokalną społecznością; - nadal niskiej aktywności w formule dialogu obywatelskiego i konsultacji społecznych.</p> <p>Ponadto: Typy projektów planowanych do realizacji w ramach PI 9.4 takie jak: działania profilaktyczne i informacyjne adresowane do osób i rodzin wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem (str. 129) w opisie działań pomijają kwestie tworzenia systemu bezpłatnych usług dla zagrożonych grup obywateli, tzw. poradnictwa obywatelskiego. Pauperyzacja społeczeństwa, faktyczne zagrożenia marginalizacją coraz większych grup społ., w tym zwłaszcza osób zależnych wymuszają organizowanie zróżnicowanych i profesjonalnych narzędzi wsparcia. Taką funkcję pełnić będą gminne zespoły/centra/punkty poradnictwa obywatelskiego, oferujące pomoc w zakresie poradnictwa: - prawnego - podatkowego - bankowego (bezpieczeństwo kredytowe) - ubezpieczeń zdrowotnych - ubezpieczeń emerytalnych i innych specjalizacji, wg zmieniających się potrzeb, np. poradnictwa komputerowego dot. korzystania obywateli z dostępu do usług online aplikowanych przez informatyczne systemy administracji publicznej. Z uwagi na zapewnienie wysokiej jakości usług realizatorem projektu powinny być gminy, które w partnerstwie z sektorem NGO istotnie ograniczą koszty funkcjonowania takiej struktury.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
304	134	Rozdział 2.7 /PI 9.7/ Sekcja 2.A.2.1	<p>Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7 W ramach celu szczegółowego 2: Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia planowane będą do realizacji następujące typy projektów: § rozwój dziennych form wsparcia, usług środowiskowych, usług społecznych dla osób niesamodzielnych; § pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, w tym wsparcie systemu pieczy zastępczej; § rozwój usług świadczonych w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka zagrożonego niepełnosprawnością i jego rodziny; § zwiększenie zakresu i jakości usług społecznych świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej i jednostki wsparcia rodziny;</p>	Wnioskujemy o dopisanie nowego typu projektu;- „rozwój szkolnictwa specjalnego”	niewzględniona	W RPO przewidziane jest wspieranie szkolnictwa włączającego

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
305	136	Rozdział 2.7 /PI 9.7/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje projekty, które będą kierowane do obszarów deficytowych w zakresie usług opieki zdrowotnej i usług społecznych (mapa potrzeb);	Pytanie: Mapa potrzeb – kto opracowuje, według jakich kryteriów, gdzie i kiedy będzie zamieszczona, czy będzie załącznikiem do przedmiotowego dokumentu?	częściowo uwzględniona	Zrezygnowano z zapisu mapa potrzeb. Chodzi w tej kategorii preferencji o dostępne statystyki - publiczne i sporządzane przez jednostki organizacyjne Samorządu Województwa.
306	142	Rozdział 2.8		Wnioskujemy o włączenie do RPO WM 2014 – 2020 Priorytetu Inwestycyjnego z Umowy Partnerstwa nr 10.4. Cel tematyczny 7 Umowy Partnerstwa – Infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu i zatrudnienia, Priorytet Inwestycyjny 10.4. Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej, ze szczególnym naciskiem na infrastrukturę szkolnictwa zawodowego. Potencjalną jedyną preferencją wyboru projektów w niniejszym PI 10.4 powinno być : „projekty wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 Innowacyjne Mazowsze - Obszary OSI – problemowe wskazane w Strategii w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego i zawodowego (...)”. (...)”	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturą edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
307	145	Rozdział 2.8 / PI 10.1/ Sekcja 2.A.2.2	<p>projekty realizowane w partnerstwie, pozwalające na wykorzystanie przez ośrodki subregionalne potencjału Warszawy;</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekty związane z promowaniem i wyrównywaniem szans kobiet i mężczyzn; - projekty związane z promowaniem i przeciwdziałające wykluczeniu osób niepełnosprawnych; - projekty realizowane na obszarach wiejskich; - projekty realizowane na obszarach z ograniczonym 	Projekty mają być realizowane na obszarach wiejskich i miejskich.	nieuwzględniona	Projekty mogą być realizowane na obszarach miejskich oraz wiejskich - nie ma ograniczenia w tym zakresie. Zapisy RPO WM 2014-2020 nie wykluczają możliwości wsparcia na obszarach innych niż wiejskie. Z zapisów wynika jedynie, iż projekty realizowane na obszarach wiejskich będą mogły być preferowane.
308	143	Rozdział 2.8	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Wnioskujemy o dopisanie :Poprawa bazy materialnej obiektów oświatowych i użyteczności publicznej w kontekście zwiększonych wymogów ppoż, sanitarnych i dostosowania dla osób niepełnosprawnych – projekty inwestycyjne Uzasadnienie: Zwiększanie wymogów bezpieczeństwa w tym ppoż powoduje konieczność ponoszenia dużych wydatków inwestycyjnych dostosowania obiektów użyteczności publicznej, szczególnie budynków żłobków, przedszkoli, internatów, szkół dla dzieci szczególnej troski do zaleceń organów w tym Straży i Sanepidu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturą edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.
309	148	Rozdział 2.8/ PI 10.3/ Sekcja 2.A.2.1	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Wnioskujemy o dopisanie: „- wsparcie rozwoju kompetencji kadry urzędniczej, w tym na terenach wiejskich	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych). W ramach PI 10.3 wsparcie powinno być ukierunkowane na osoby o najniższych kwalifikacjach/kompetencjach.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
310	148	Rozdział 2.8/ PI 10.3/ Sekcja 2.A.2.1	<p>W ramach tego priorytetu planowane będą do realizacji określone typy projektów, w tym:</p> <p>„- dostosowanie oferty szkół prowadzących kształcenie zawodowe do potrzeb rynku pracy, w tym m.in. prowadzenie doradztwa zawodowego, rozwój współpracy szkół zawodowych z otoczeniem;</p> <p>- rozwój kompetencji kluczowych potrzebnych na rynku pracy, w tym pobudzenie kreatywności, innowacyjności;</p> <p>- wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy, w tym w zakresie staży i praktyk zawodowych;</p> <p>- wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ustawiczne i zawodowe, w tym tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego;</p> <p>- dostosowanie oferty kształcenia i szkolenia osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym tworzenie programów uzyskania, podwyższania kwalifikacji ogólnych i zawodowych i/lub programów potwierdzania efektów uczenia się.”</p>	<p>Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku – Inteligentne Mazowsze - Załącznik do Uchwały nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r. Rozdział 6.1. Obszary Strategicznej Interwencji – problemowe (strona 75, 76)</p> <p>Wśród najważniejszych kierunków działań skierowanych do Radomskiego obszaru strategicznej interwencji wymienia się w Strategii m.in. 6.2.</p> <p>„- rozwój szkolnictwa wyższego i zawodowego, w tym głównie sprzężenie potencjału naukowego Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu ze szkołami zawodowymi oraz sektorem przedsiębiorstw branży przemysłowej obszaru,”</p> <p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 wersja z czerwca 2013 r.</p> <p>Rozdział 4 – Priorytety, podrozdział 4.8. Oś priorytetowa VIII – Edukacja dla rozwoju regionu wymienione jest m.in. działanie „Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży (w tym uczniów niepełnosprawnych), w tym w szczególności (...) inwestycje w infrastrukturę w obszarze kształcenia zawodowego”.</p> <p>Priorytet jest inwestycyjny tylko z nazwy, ponieważ inwestycje w tę branżę w nowej wersji RPO WM 2014 – 2010 zostały usunięty.</p>	niewzględniona	<p>Uwaga jest niezrozumiała. Wsparcie w zakresie kształcenia zawodowego (obecnie PI 10.3 bis, Cel szczegółowy 3 Wzmocnienie kształcenia zawodowego młodzieży) zakłada m.in. doposażenie szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt i materiały dydaktyczne do realizacji kształcenia zawodowego. Ponadto, w proj. PRO WM nadal jest zapis <i>Aby treści nauczania były zindywidualizowane, ze względu na profil szkoły oraz regionalny rynek pracy, przewiduje się również działania zapewniające pracodawcom partycypację w wyznaczaniu tendencji i kierunków zmian w kształceniu zawodowym. W ten typ działań przewiduje się włączenie, oprócz pracodawców, również technicznych uczelni wyższych funkcjonujących w regionie.</i></p> <p>Jednocześnie ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						<p>obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
311	148	Rozdział 2.8/ PI 10.3/ Sekcja 2.A.2.1	Wskaźnik nr 3 z tabeli Wskaźniki rezultatu bezpośredniego i długoterminowego Liczba osób świadczących usługi doradztwa edukacyjno-zawodowego po opuszczeniu programu	Wskaźnik nie ma pokrycia w planowanych działaniach i grupie docelowej.	nieuwzględniona	Zgodnie ze Wspólną Listą Wskaźników Kluczowych, wskaźnik ten dotyczy Liczby nauczycieli i specjalistów (wychowawcy grup wychowawczych, nauczyciele, psycholodzy, pedagodzy, doradcy zawodowi), którzy w wyniku udzielonego wsparcia bezpośrednio po zakończeniu udziału w projekcie świadczą usługi doradztwa edukacyjno-zawodowego.
312	151	Rozdział2.8/ PI 10.3/ Sekcja 2.A.2.2	Potencjalne preferencje:	Wnioskujemy o dopisanie: - projekty realizowane na obszarach wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 Innowacyjne Mazowsze - Obszary OSI – problemowe wskazane w Strategii w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego i zawodowego (...)	nieuwzględniona	Preferencje w projekcie RPO WM mają charakter horyzontalny, natomiast ewentualne preferencje branżowe zostaną uwzględnione na dalszym etapie, tj. m.in. w Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
313	177	Rozdział 5	<p>Przyjęto, że obszarami w najbardziej niekorzystnym położeniu jest 30% (13) powiatów w Osi Priorytetowej VI (CT8) RPO WM 2014-2020, 30% (94) gmin w Osi Priorytetowej VII (CT) oraz 30 % gmin w Osi Priorytetowej VIII (CT10). Zakłada się również ewaluację on going wyznaczonych obszarów, nie częściej jednak niż co rok, w całym okresie wdrażania RPO WM 2014-2020.</p>	<p>Wnioskujemy o określenie kryteriów wyznaczenia tych obszarów.</p> <p>Pytanie: Czy Radom znajduje się na obszarach w najbardziej niekorzystnym położeniu?</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>
314	187	Rozdział 7.2	<p>W skład komitetu monitorującego wejdą przedstawiciele instytucji zarządzającej, wszelkich instytucji pośredniczących i przedstawiciele partnerów.</p>	<p>Wnioskujemy o dopisanie: „obligatoryjnie przedstawiciel Warszawy i po 1 przedstawicielu miast regionalnych województwa mazowieckiego”. Wnioskujemy również o dodanie akapitu poświęconego trybowi wyboru członków Komitetu Monitorującego.</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga nie odnosi się do RPO, tylko do dokumentów wdrożeniowych.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
315	237	Rozdział 11/ Sekcja 10	<p>W perspektywie 2014-2020 Instytucja Zarządzająca RPO WM planuje ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> wdrożenie zmienionej strategii komunikacji opracowywanej na poziomie MIR, która wyznaczy nowe standardy działania punktów informacyjnych (tzw. PIFE), w tym zapewni spójny i jednorodny przekaz; stworzeniu nowego generatora wniosków, upraszczającego formularz wniosku oraz minimalizującego możliwości popełnienia błędów; <ul style="list-style-type: none"> zwiększenie wykorzystania narzędzi informatycznych w relacjach z beneficjentem, m.in.: umożliwienie w większym stopniu niż we wcześniejszych okresach programowania, przekazywania dokumentów w formie elektronicznej; dążenie do skrócenia czasu oczekiwania na decyzję dotyczącą oceny projektu i przyznania dofinansowania (od złożenia wniosku - do podpisania umowy); <p>I. dążenie do krótszych terminów rozliczania wniosków o płatności, w szczególności wniosków o płatności końcową, uzależnionych od przeprowadzenia kontroli na zakończenie realizacji projektu.</p>	<p>wnoskujemy o</p> <ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie zasady nieprzesyłania w formie elektronicznej i papierowej dokumentów zamieszczanych oficjalnie na stronie Beneficjenta lub innej instytucji a jedynie podania linku do konkretnego adresu, w tym np. programów strategicznych, budżetów, uchwał Beneficjenta, wprowadzenie zasady nie uruchamiania środków alokowanych na konkurs do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu / ów. Rzetelne dokonywanie oceny projektów przez ekspertów z wyeliminowaniem w najwyższym stopniu subiektywnego przyznawania punktów (rozbieżności między ocenami ekspertów są ogromne, a więc nie są wiarygodne). Rozszerzenie liczby znaków w Generatorze Wniosków. 	nieuwzględniona	Uwaga nie odnosi się do RPO, tylko do dokumentów wdrożeniowych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
316	247	Załączniki do programu . Załącznik 1 – Analiza SWOT	<p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> lotnisko Chopina w Warszawie oraz lotnisko w Modlinie 	<p>Wnioskujemy o zmianę zapisu na nowy o treści: „lotnisko Chopina w Warszawie, lotnisko Radom – Sadków oraz lotnisko w Modlinie</p>	nieuwzględniona	Nie można za mocną stroną uznać niefunkcjonujący port lotniczy
317				<p>1. Wnioskujemy, by 3% środków w ramach mechanizmu elastyczności, które zostało przesunięte do naszego województwa było przeznaczone tylko dla dwóch najbardziej potrzebujących subregionów: radomskiego i ostrołęcko-siedleckiego. Jest to jedna z form pomocy, jaka mogłaby zostać skierowana do subregionów radomskiego i ostrołęcko-siedleckiego, jako rekompensata utraconych środków pomocowych, spowodowanych koncentracją znacznej części środków w już i tak bogatej Warszawie i zawyżaniem przez stolicę wskaźników dla całego województwa. W ten sposób najbardziej zapóźnione w rozwoju obszary województwa mazowieckiego otrzymałyby wsparcie finansowe i szansę na budowanie spójności wewnątrzregionalnej. Jest to też rozwiązanie stanowiące alternatywę wobec zaproponowanego wcześniej wsparcia tych subregionów w ramach przyszłego Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.</p>	uwzględniona	
318				<p>2. Wnioskujemy o podział unijnych pieniędzy pomiędzy subregiony województwa mazowieckiego według algorytmu. Katalog wskaźników, według których należy obliczyć wsparcie dla regionu jest, otwarty, ale powinien uwzględniać m.in. liczbę ludności zamieszkującą dany obszar, PKB na mieszkańca, stopę bezrobocia, odsetek korzystających z pomocy społecznej, wskaźnik zatrudnienia, nakłady inwestycyjne na mieszkańca. Podział pieniędzy na Mazowszu na nową perspektywę finansową nie uwzględnia zapóźnień rozwojowych Radomia i subregionu radomskiego. Taki system będzie najbardziej sprawiedliwy, bo najwięcej pieniędzy trafi do miejsc najbardziej potrzebujących. Kolejne etapy przykładowego wyliczenia algorytmu:</p> <ol style="list-style-type: none"> wybór wskaźników sprowadzenie wskaźników szczegółowych do mianownika województwo=100, wyliczenie całościowego wskaźnika jako średniej z powyższych, 	nieuwzględniona	Przyjęte rozwiązania są wynikiem, szerokich konsultacji z przedstawicielami subregionów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				d. wyliczenie ilorazu liczby ludności i całościowego wskaźnika, e. sprowadzenie powyższych wyników do mianownika 100 (czyli wyliczenie stosunku procentowego podziału środków).		
319				Wnioskujemy o indywidualne podejście do każdego regionu Mazowsza w kontekście podziału środków z UE, biorąc pod uwagę jego specyficzne uwarunkowania i potrzeby.	uwzględniona	
320				Na PI 6.3 – ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego alokowane jest 41,3 mln EURO – jest to niewspółmierne do potrzeb.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
321				Wnioskujemy o przesunięcie z PI 8.5(136,6 mln EURO) środków na PI 8.7 (13,5 mln EURO) (dysproporcje w alokacji środków na te 2 PI), co przełoży się, naszym zdaniem, na zwiększenie zatrudnienia.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
322				Wnoskujemy o zwiększenie alokacji na CT 8, w szczególności na PI 9.2. 15, 2 mln EURO jest to kwota niewspółmierna do potrzeb.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
323				Dokument powinien być także zweryfikowany pod względem błędów i uchybień fleksyjnych, stylistycznych i interpunkcyjnych.	uwzględniona	
Gmina Miasto Płock						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
324	83	Oś priorytetowa III – Przejście na gospodarkę niskoemisyjną Sekcja 2.A.2.1. Cel szczegółowy 3: Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście	Promowane będą rozwiązania prowadzące do zrównoważonej mobilności miejskiej, w tym inwestycje w infrastrukturę i tabor „czystej” komunikacji publicznej w miastach, a także udogodnienia dla podróży multimodalnych (centra przesiadkowe i parkingi Parkuj i Jedź).	Zapis „czysta” komunikacja publiczna wskazuje, że w ramach projektów będzie można dokonywać zakupu taboru autobusowego, czy tylko dotyczy to rozwoju taboru tramwajowego, trolejbusowego zasilanego energią elektryczną, a nie olejem napędowym? Czy w ramach zadania będzie promowany zakup tylko pojazdów (autobusów) zasilanych alternatywnymi źródłami zasilania takimi jak energia elektryczna, gaz (LPG, CNG), czy będą również dopuszczone pojazdy zasilane klasycznymi silnikami diesla, ale spełniającymi najwyższe normy Euro emisji spalin, aktualnie Euro 6?	uwzględniona	
325	32	1.5 Rozkład środków finansowych	Najwyższa koncentracja interwencji środków dotyczy wsparcia konkurencyjności i innowacyjności, obejmuje cele tematyczne 1 i 3 (OP 1) (...)	Założenia programu nie odpowiadają potrzebom i poziomowi rozwoju województwa z wyłączeniem Warszawy. Sektor MŚP jest nie przystosowany do absorpcji innowacji na taką skalę, jaką założono w Programie, co niesie poważne ryzyko nie wykorzystania środków.	nieuwzględniona	W stosunku do Mazowsza, jako regionu lepiej rozwiniętego, zastosowane zostały odmienne zasady programowania przejawiające się w odmiennych poziomach koncentracji tematycznej, innym poziomie dofinansowania UE na poziomie osi priorytetowych oraz innych zasadach ustalania alokacji (tj. safety net równe 60% alokacji środkó1)2007-2013), zaostreniu zasad udzielania pomocy regionalnej. Dla zminimalizowania negatywnych skutków zakwalifikowania regionu zwiększono jego alokację o 3%, w formie mechanizmu

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						elastyczności.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
326	97	Oś priorytetowa IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu Sekcja 2.A.2.1 PI 6.2 Cel szczegółowy 3: Zmniejszenie dysproporcji w dostępie do usług komunalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	<p>Przykładowe projekty przewidziane do realizacji w tym obszarze polegać będą na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowie, rozbudowie, modernizacji oczyszczalni ścieków wraz z inwestycjami w zakresie przeróbki i zagospodarowania osadów ściekowych, celem spełnienia wymogów dyrektywy ściekowej dotyczącej jakości oczyszczonych ścieków dla aglomeracji z przedziału 2-9,999 tys. RLM; - Budowie kanalizacji ściekowej w aglomeracji przy spełnieniu wymogu dotyczącego współczynnika koncentracji na poziomie 120 osób na kilometr bieżącej sieci kanalizacyjnej, natomiast na obszarach chronionych na poziomie co najmniej 90 mieszkańców na 1 km sieci – w myśl zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, współczynnik; - Budowie i/lub rozbudowie sieci wodociągowej tylko w powiązaniu z budową zbiorczej sieci kanalizacyjnej. 	<p>Założenia Programu uniemożliwiają kontynuację inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w małych miejscowościach ze względu na przyjęte współczynniki. Brak możliwości kontynuacji i dofinansowania ze środków UE tego typu działań spowoduje zaniechanie przez gminy realizacji inwestycji w przedmiotowym obszarze co przyczyni się do pogłębienia dysproporcji rozwojowych na Mazowszu.</p>	częściowo uwzględniona	Wspierana będzie budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach na których nie wyznaczono aglomeracji

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
327	103-104	Oś priorytetowa IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu Seksja 2.A.2.1 Priorytet inwestycyjny 9.1 Cel szczegółowy: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	W ramach celu szczegółowego 6: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną planowany jest do realizacji następujący typ projektu: - inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia wynikające ze zdiagnozowanych potrzeb regionu oraz ze zidentyfikowanych obszarów deficytowych na poziomie krajowym.	Projekt RPO w przytoczonym celu inwestycyjnym uwzględnia tylko infrastrukturę zdrowia (pomimo iż cel dotyczy także infrastruktury społecznej). Wynika z tego, iż nie uwzględnia się możliwości wsparcia dla tworzenia i utrzymania domów pomocy społecznej czy innych ośrodków opieki niebędących zakładami opieki zdrowotnej. Niż demograficzny i proces starzenia się społeczeństwa warunkuje zapewnienie dostępności do usług opiekuńczych typu domy dziennego pobytu dla osób starszych, ośrodki pomocy społecznej, domy spokojnej starości itp.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
328	113	Oś priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego Sekcja 2.A.2.1 Priorytet inwestycyjny 7.2 Cel szczegółowy 1: Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej	W ramach Osi Priorytetowej interwencja zostanie skoncentrowana głównie na inwestycjach włączających regionalną sieć transportową do sieci TEN-T. Wsparcie w tym zakresie na poziomie regionalnym będzie stanowiło uzupełnienie działań realizowanych z poziomu krajowego, obejmujących w szczególności inwestycje w główne korytarze transportowe, w tym sieci TEN-T i niektóre inwestycje włączające tzw. węzły drugo- i trzeciorzędne do sieci TEN-T. Wspierane inwestycje będą komplementarne do opracowanego przez Ministerstwo Transportu dokumentu implementacyjnego do Strategii Rozwoju Transportu do roku 2020.	Założenia programu są niedostosowane do potrzeb w zakresie systemu transportu drogowego w regionie. Z zapisów wynika preferencja realizacji inwestycji drogowych stanowiących uzupełnienie sieci TEN-T, bez uwzględnienia połączeń o znaczeniu regionalnym, ale bezpośrednio niepołączone z siecią TEN-T. Takie podejście do programowania zdecydowanie pogłębi dysproporcje rozwojowe w regionie.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
329	114	Oś priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego Sekcja 2.A.2.1 Priorytet inwestycyjny 7.2 Cel szczegółowy 1: Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej	Tryb wyboru projektów: - pozakonkursowy. Zastosowanie pozakonkursowego trybu naboru jest uzasadnione z punktu widzenia jego skuteczności, gdyż daje możliwość wyłonienia projektów ściśle realizujących cele priorytetu inwestycyjnego tj. łączących brakujące odcinki dróg przyczyniając się do poprawy dostępności. Daje to możliwość wyłonienia tych projektów, które zagwarantują największą oszczędność czasu w dojazdach i będą projektami o stosunkowo dużej skali oddziaływania. Tryb pozakonkursowy zapewnia także większą efektywność (procedura uregulowana prawnie, możliwa do szybkiego i sprawnego sfinalizowania, co jest szczególnie istotne przy projektach transportowych, dla których okres inwestycyjny jest szczególnie długi – w porównaniu z projektami realizowanymi w innych priorytetach inwestycyjnych).	Brak trybu konkursowego zakłada wybór tzw. projektów o znaczeniu strategicznym z punktu widzenia regionu. Takie ogólne podejście będzie prowadziło do zamknięcia drogi dla współfinansowania inwestycji o istotnym znaczeniu dla obszarów kilku lub kilkunastu gmin. Realizacja tego typu projektów w perspektywie całego regionu może znacznie wpłynąć na udrożnienie całego systemu połączeń regionalnych. Takie podejście do programowania zdecydowanie pogłębi dysproporcje rozwojowe w regionie.	niewzględniona	Z uwagi na specyfikę wsparcia w ramach V OP przewidziano jedynie tryb pozakonkursowy

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
330	142-153	Oś priorytetowa VIII – Edukacja dla rozwoju regionu Sekcja 2.A.2. Priorytet inwestycyjny 10.1 Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego Priorytet inwestycyjny 10.3 Cel szczegółowy 1: Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych	Informacja dot. Źródeł finansowania projektów	Oś współfinansowania ze środków EFS. Brak zapisów w programie określających propozycje projektów i sposób ich finansowania w zakresie infrastruktury edukacyjnej. Finansowanie inwestycji w infrastrukturę edukacji wyłącznie w ramach cross-finansingu oznaczać będzie: brak środków na rozwój infrastruktury edukacji, brak możliwości wyrównywania szans edukacyjnych uczniów, brak możliwości kształcenia kadr zgodnie z potrzebami rynku pracy.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.
331	157-160	Oś priorytetowa IX – Pomoc Techniczna	Całość założeń dotyczących Pomocy Technicznej	Brak koncepcji i środków zarezerwowanych na współfinansowanie struktur wdrażających RIT (administracji obsługującej środki wydatkowane w ramach RIT w miastach: Płock, Ciechanów, Ostrołęka, Radom, Siedlce). Przedstawiona w projekcie RPO WM 2014-2020 koncepcja RIT wymaga zapewnienia odpowiednich struktur na poziomie miast – liderów RIT. W związku z tym niezbędne jest przeznaczenie części środków EFS zaplanowanych na realizację działań w ramach Pomocy Technicznej na finansowanie etatów pracowników bezpośrednio zaangażowanych we wdrożenie/realizację RIT w Urzędach Miast – Liderów RIT.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 i dokumentów wdrożeniowych

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
Gmina Miasto Żyrardów						
332				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
333				Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
334				Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
335				Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT .	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
336				Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
Gmina Miejska Legionowo						
337				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
338				Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”.	uwzględniona	
339				Z uwagi na planowany zakres ZIT WOF wnioskuje się	nieuwzględniona	Uwaga nie jasna. Nie przedstawiono żadnych proponowanych rozwiązań.
340				o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
341			Według obecnych zapisów wydatki przeznaczone na zarządzanie projektami nie są wydatkami kwalifikowanymi.	Proponuje się o dopuszczenie kwalifikowalności wydatków przeznaczonych na zarządzanie projektami (m.in. wydatki osobowe). Niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	niewuwzględniona	Uwaga nie odnosi się do RPO, tylko do dokumentów wdrożeniowych.
342				Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się	uwzględniona	
343				o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
344				Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnegoo wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą	uwzględniona	
345				.W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącegoo zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
Gmina Milanówek						
346	Str. 31	1.5 Rozdział środków finansowych	Przyjęcie preferencji dla pewnych typów obszarów	Obecny projekt dokumentu koncentruje się w zbyt dużym stopniu na preferencjach dla projektów zlokalizowanych na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych. Taki zapis może spowodować dekoncentrację środków w wyniku której zagrożone będzie osiągnięcie założonych celów strategii.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
347	Str. 91	2.4 OŚ PRIORYTETOWA 4	Tryb wyboru projektów	Proponuje się nie zawężanie trybu jedynie do pozakonkursowego, biorąc pod uwagę ważność inwestycji o znaczeniu lokalnym. Proponuje się w to miejsce wprowadzić punktową ocenę zgodności ze strategiami branżowymi np. Programem małej retencji (...).	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
348	Str. 99	Priorytet inwestycyjny 6.3	Opis przedsięwzięć	Opis przedsięwzięć całkowicie pomija aspekt wsparcia rozwoju dziedzictwa naturalnego jaki stanowią np. parki zabytkowe, a wskaźnik strategiczny błędnie zawężono do liczby osób odwiedzających instytucje muzealne. Te ograniczenia potencjalnie wykluczają realizację projektów z zabytkowych częściach miast, na które składają się także elementy otoczenia instytucji kultury. Dopiero kompleksowe wsparcie terenów może zapewnić rozwój gospodarczy obszaru, w tym poprzez rozwój turystyki miejskiej, zainteresowanie inwestorów a w konsekwencji wzrost zatrudnienia.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
349				Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
350				Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
351				Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
352				Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
353				Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
354				Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
355				Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
356				Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
357				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
358				Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
359				Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.		
360				Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
361				Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
362				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
363				Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
Gmina Nieporęt						
364				Projekt RPO nie odnosi się w żaden sposób do projektów mających na celu poprawę sytuacji w zakresie turystyki na obszarze województwa. Inwestycje z tego zakresu są szczególnie potrzebne w nowej perspektywie finansowej.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
365				Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
366		2/2.4		Wnioskujemy o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet IV Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu z uwagi na duże potrzeby inwestycyjne samorządów w zakresie celu szczegółowego 3, 6 i 7.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
367		2/2.4		W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu. Inwestycje z tego zakresu są szczególnie potrzebne w nowej perspektywie finansowej.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
368				Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
369				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	uwzględniona	
370				Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
371	84	Sekcja 2.A.2.1 Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5	Dofinansowane będą działania mające na celu modernizację lokalnych źródeł ciepła tj. indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych lub połączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej.	Dlaczego zapis [...] do miejskiej sieci ciepłowniczej? Zapis taki ogranicza samorządowi wiejskim realizowanie tego typu inwestycji a problem niskiej emisji jest pewni jeszcze większy w terenach wiejskich. Wg naszej opinii zapis „sieci ciepłowniczej” powinno zastąpić się innym bardziej ogólnym (dopuszczającym np. przyłączeniem do sieci gazowej)	nieuwzględniona	Działanie zostało usunięte zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju
372	83	Sekcja 2.A.2.1 opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5.	Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii planów działań dot. Zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich w tym publicznych systemów oświetleniowych	Dlaczego tylko dla obszarów miejskich? Wg naszej opinii powinno być zapisane dla obszarów miejskich i wiejskich. Zapis obecny ogranicza samorządowi wiejskim prowadzenie inwestycji w tym zakresie.	uwzględniona	
Gmina Ożarów Mazowiecki						
373		Uwaga odnosząca się do ZIT		Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
374		Uwaga odnosząca się do ZIT		W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
375		Uwaga ogólna dot. podziału alokacji – tereny inwestycyjne		Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.		
376		Uwaga ogólna dot. podziału alokacji – kryteria dostępności do środków		Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich. Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
Gmina Piaseczno						
377	33 - 43	Rozdział 11.5 Rozkład środków finansowych		Projekt RPO WM określa jedynie alokacje do poszczególnych Osi Priorytetowych, brak jest rozkładu środków finansowych na poszczególne Priorytety Inwestycyjne. Proponuje się określenie wysokości alokacji w odniesieniu do Priorytetów Inwestycyjnych. Umożliwi to oszacowanie potencjału działań w ramach konkretnego Priorytetu.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
378	169-171	Rozdział 4 Zintegrowane Podejście Terytorialne		Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
379				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MIIIR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
380				Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020
381				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
382	113 - 114	Rozdział 2 Oś Priorytetowa 2.5 Oś Priorytetowa V	<p>W ramach celu szczegółowego 1: Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TENT oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej planowane będą do realizacji następujące typy projektów:-</p> <p>Inwestycje w zakresie drogowej infrastruktury uzupełniającej główne sieci transportowe, w tym TENT oraz drogowej infrastruktury obwodnic i obejść ośrodków miejskich: budowa i przebudowa dróg wojewódzkich w ciągach stanowiących uzupełnienie głównych korytarzy transportowych sieci TENT, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach.</p>	<p>W opisie kierunkowych zasad wyboru projektów jako preferowane wskazane są projekty o dużej skali i sile oddziaływania oraz projekty w ciągu dróg wojewódzkich. W RPO WM 2007 -2013 na wsparcie mogły liczyć także drogi o charakterze lokalnym (powiatowe i gminne), zwłaszcza te przynoszące największą korzyść w zakresie rozwoju społeczno – gospodarczego i przyczyniające się do powstawania nowych miejsc pracy. W projekcie RPO WM 2014 – 2020 drogi lokalne nie są wymieniane wśród przedsięwzięć możliwych do realizacji.</p> <p>Wymienia się jedynie łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TENT. Wnioskujemy o wpisanie możliwości uzyskania w ramach Osi Priorytetowej V wsparcia na drogi lokalne, których powstanie wpłynie na rozwój społeczno – gospodarczy regionu, powstanie nowych miejsc pracy i które poprawią spójność komunikacyjną województwa.</p>	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
383	237	ROZDZIAŁ 11 –REDUKCJA OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH Z PUNKTU WIDZENIA BENEFICJENTA		<p>Proponujemy wprowadzić zapis, który zwróci uwagę na poprawę jakościową odpowiedzi na składane pytania poprzez Infolinię lub kontakt mailowy do MJWPU. ...wdrożenia działań poprawiających jakość odpowiedzi zgłaszanych przez Infolinię lub kontakt mailowy.</p>	nieuwzględniona	Tego typu uwagi zostaną uwzględnione na etapie dokumentów wdrożeniowych, m.in. strategii komunikacji RPO WM

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
384	199	ROZDZIAŁ 8 -DZIAŁANIA ANGAŻUJĄCE STOSOWNYCH PARTNERÓW W PROCES PRZYGOTOWANIA PROGRAMU ORAZ ROLA PARTNERÓW ZAANGAŻOWANYCH WE WDRAŻANIE, MONITOROWANIE, EWALUACJĘ PROGRAMU[SEKCJA 7.2] 8.1 ROLA PARTNERÓW W PROCESACH PRZYGOTOWANIA, WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU[SEKCJA 7.2.1	Następnie w oparciu o zasadę partnerstwa Zarząd WM w dniu 26 lutego br.	Następnie w oparciu o zasadę partnerstwa Zarząd WM w dniu 26 lutego 2013r. – pomyłka pisarska	uwzględniona	

Gmina Rzekuń

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
385	83	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III – przejście na gospodarkę niskoemisyjną(SEKCJA 2.A.2.1)Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5:	<p>W ramach celu szczegółowego 3:Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszanie uciążliwości transportu w mieście planowane będą do realizacji następujące typy projektów:ñ Wspieranie proekologiczne transportu miejskiego;ñ Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowychñ Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłej.</p>	<p>Brzmienie celu szczególnego 3:„Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście”oznaczać może, lub oznacza że ten cel szczegółowy nie będzie mógł być realizowany na terenach wiejskich. W związku z powyższym przedsięwzięcia takie jak:1 „ Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych”oraz2 „Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenia do sieci ciepłej”będą mogły być realizowane wyłącznie na terenach miejskich co jest niesprawiedliwie i krzywdzące dla znacznej ilości terenów wiejskich województwa mazowieckiego, oraz przyczyniać się będzie do dalszego rozwarstwienia i potęgowania różnic rozwojowych na Mazowszu.Wnioskujemy zatem o wyraźną sygnalizację i wprowadzanie zapisów, z których wynikać będzie możliwość realizacji wyżej wymienionych przedsięwzięć również na terenach wiejskich.</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
386	84	2.3 PRIORYTETOWA III – Przejście na gospodarkę niskoemisyjną (SEKCJA 2.A.2.1) Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5:	Poandto, istone znaczenie dla realizacji strategii niskoemisyjnych będą miały kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych	1. Ponadto, istone – literówki 2. „ Kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich” - ponownie wskazuje się wyłącznie obszary miejskie jako godne działań modernizacyjnych w zakresie modernizacji publicznych systemów oświetleniowych. Wspomniane wykluczenie wydaje się nieuzasadnione żadnymi obiektywnymi względami w tym w szczególności rezultatami związanymi z ograniczeniem emisji CO2. W związku z powyższym proponujemy zmianę zaznaczonego na szaro fragmentu zapisu na: „kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich i wiejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych.” lub: „kompleksowe działania w zakresie zrównoważenia energetycznego, w tym publicznych systemów oświetleniowych.”	uwzględniona	
Gmina Skórzec						
387	114	Sekcja 2.A.2.2	Priorytetyzacja inwestycji drogowych wokół Warszawy	Priorytet skierowany na drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne wschodniego Mazowsza z uwagi na nierównomierny rozwój regionu i gorszy stan szlaków komunikacyjnych na tym obszarze. Przykładowe projekty wsparcia przedstawiono w załączonych ankietach.	częściowo uwzględniona	Dodano zapis "miast regionalnych i subregionalnych"
Gmina Słupno						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
388	89	Rozdz. 2, podrozdział 2.4,	<p>Na obszarze oraz kompleksowych rozwiązań ochrony przeciwpowodziowej, a w obrębie obwałowań brak dróg zapewniających dojazd.</p> <p>Właściwe drogi w obrębie wałów umożliwią dojazd sprzętu ciężkiego na wypadek zagrożenia powodziowego, dowóz worków z piaskiem oraz bezpieczną ewakuację ludności i zwierząt.</p>	<p>Doświadczenia ubiegłych lat pokazały, że budowa dróg publicznych na obszarach zagrożonych powodzią jest konieczna dla poprawy bezpieczeństwa osób zamieszkujących obszary położone w dolinach rzek. Ochrona życia ludzi i zwierząt oraz mienia to nadrzędny cel szczególnie ważny gdy zagrożenie jest realne.</p> <p>Drogi techniczne wykonane po koronie wału muszą bezwzględnie posiadać połączenie z drogami publicznymi, które z uwagi na bardzo zły stan techniczny nie nadają się do prowadzenia działań ratowniczych.</p> <p>Istniejące drogi publiczne równoległe do wałów stanowią najlepszą drogę do transportu i ewakuacji</p>	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Gmina Stare Babice						
389				<p>Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”</p>	uwzględniona	
390				<p>Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”		
391				Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych , co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
392				Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym , co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuję się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
393				Wnioskuję się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji) . Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
394				Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
395				Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców . Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
396				Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
397				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa, adekwatnie do wysokości alokacji innych województw na rzecz ZIT przeznaczonych dla ich aglomeracji.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
398				Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT , w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
399				Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT , gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
400				Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków <u>możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami</u> (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 i dokumentów wdrożeniowych
401				Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, jednocześnie umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
402				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu. Jednocześnie prosimy o uwzględnienie rewitalizacji terenów nie tylko przemysłowych, lecz również zdegradowanych w wyniku innego typu dotychczasowej działalności, w szczególności terenów zamykanych wysypisk odpadów. Rewitalizacja tych terenów pozwoli doprowadzić je do stanu społecznie akceptowalnego, znacznej poprawy wizerunku i bezpieczeństwa miejscowości, a także umożliwi zmiany w sferze pozytywnego ukształtowania krajobrazu i ochrony środowiska.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
403				Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						w Polsce" z lipca 2013 r.
Gmina Wieliszew						
404			"Jednocześnie wsparcie dla wzmacniania konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewnić spójność terytorialną Mazowsza	Korekta cytowanego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: „Jednocześnie wsparcie dla wzmacniania konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewnić spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie	uwzględniona	
405			uwaga ogólna dot. WOF i ZIT	Złagodzenie zapisów dot. skonkretyzowanych typów działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Projektów Inwestycyjnych (które to ograniczają katalog możliwych do realizacji projektów), poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie . Może to być dokonane na etapie uszczegółowienia do programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany mógłby brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	uwzględniona	
406			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Brak określenia alokacji dla poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków (w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
407			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	częściowo uwzględniona	W EFRR dopuszczono realizację projektów ZIT w trybie pozakonkursowym, jednak podstawowym trybem wyboru jest tryb konkursowy. Możliwości stosowania trybu pozakonkursowego są b. ograniczone. Ponadto duże projekty w RPO WM, ze względu na niską alokację nie będą realizowane.
408			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o zniwelowanie w zapisach dokumentu dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
409			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT WOF. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT WOF”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
410			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o dopuszczenie możliwości prowadzenia przez samorządy lokalne wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej, a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM 2014-2020 ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład, wyłącznie do władz województwa.	uwzględniona	
411			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
412			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT;	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
413			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja usunięcia z projektu RPO WM 2014-2020 zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT WOF (szczegółowo określa je Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne).	uwzględniona	
414			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja uregulowania trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT WOF, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (rozwiązanie takie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
415			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja zawarcia w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT WO z uwagi na ich skomplikowanie oraz mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
416			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
417			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny w zakresie projektów rewitalizacyjnych.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						efektywnością wykorzystania środków.
418			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
Gmina Wołomin						
419			"Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewnić spójność terytorialną Mazowsza	Korekta cytowanego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewnić spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie	uwzględniona	
420			uwaga ogólna dot. WOF i ZIT	Złagodzenie zapisów dot. skonkretyzowanych typów działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Projektów Inwestycyjnych (które to ograniczają katalog możliwych do realizacji projektów), poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie . Może to być dokonane na etapie uszczegółowienia do programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany mógłby brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
421			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Brak określenia alokacji dla poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do nwykorzystania zaprogramowanych środków (w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT
422			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	wniosek o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowanie terenów inwestycyjnych. Uwzględnienie w większym stopniu możliwości realizacji projektów w trybie pozakonkursowym pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze strategii ZIT WOF.	częściowo uwzględniona	W EFRR dopuszczono realizację projektów ZIT w trybie pozakonkursowym, jednak podstawowym trybem wyboru jest tryb konkursowy. Możliwości stosowania trybu pozakonkursowego są b. ograniczone. Ponadto duże projekty w RPO WM, ze względu na niską alokację nie będą realizowane.
423			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o zniwelowanie w zapisach dokumentu dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
424			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT WOF. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT WOF”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
425			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o dopuszczenie możliwości prowadzenia przez samorządy lokalne wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej, a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM 204-2020 ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				regionu i obszarów wchodzących w jego skład, wyłączenie do władz województwa.		
426			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
427			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT WOF (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
428			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja uregulowania trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT WOF, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (rozwiązanie takie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
429			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja usunięcia z projektu RPO WM 2014-2020 zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT WOF (szczegółowo określa je Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne).	uwzględniona	
430			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja zawarcia w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT WO z uwagi na ich skomplikowanie oraz mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	niewzględniona	Uwaga nie odnosi się do RPO, tylko do dokumentów wdrożeniowych.
431			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	wniosek o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
432			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny w zakresie projektów rewitalizacyjnych.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
433			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
434			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	dot. konieczności uwzględnienia w RPO WM 2014-2020 instrumentów wspierających działania związane z rozwojem infrastruktury oświatowej gwarantującej lepszą jakość warunków edukacji dzieci i młodzieży.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Gmina Załuski						
435	117	2.6	Premie dla rozpoczynających działalność pozarolniczą	Zwiększenie premii dla beneficjentów z terenu gmin wiejskich do 200 tys. zł za tworzenie miejsc pracy. Zmniejszenie bezrobocia.	nieuwzględniona	Działania wspomagające uruchamianie działalności gospodarczej przez osoby odchodzące z rolnictwa przewidziano w PI 8.7. W Pi 8.5 bezzwrotny charakter wsparcia jest

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						maksymalną preferencją.
436	128	2.7	Restrukturyzacja małych gospodarstw rolnych	Zwiększenie wsparcia do 100 tys. zł na produkcję rolną ekologiczną Zmniejszenie liczby wykluczonych na wsiach.	nieuwzględniona	W ramach RPO WM 2014-2020 nie jest przewidywane wsparcie na restrukturyzację gospodarstw rolnych.
437	112	2.5	Rozwój podstawowych usług i odnowa miejscowości	Utrzymanie funduszu na dofinansowanie dróg gminnych (wiejskich) tworzących sieć z drogami krajowymi i innymi	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
438	146	2.8	Możliwość modernizacji istniejących obiektów przedszkolnych i szkolnych w ramach realizowanych projektów edukacyjnych ze środków z RPO	Gminy wiejskie mają jeszcze duże zapotrzebowanie w zakresie modernizacji obiektów szkolnych	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
439				1) Skrócenie procedury oceny wniosków oraz jasne określenie terminów poszczególnych etapów oceny. W perspektywie na lata 2007-2013 brakowało jasnych przepisów odnoszących się do ram czasowych procedur oceny wniosków, w odniesieniu chociażby do oceny merytorycznej wniosków. Niekiedy ocena merytoryczna wniosków trwała rok.2) Jasne i wyraźne określenie kryteriów wyboru i oceny wniosków. Często ocena wniosków oparta była o pewne niejasno określone, często umowne kryteria, które nie były odpowiednio precyzyjnie artykułowane w dokumentacji konkursowej.3) Uproszczenie wymagań w zakresie dokumentacji wymaganej do wniosku w charakterze załącznika. W poprzedniej perspektywie wymagania w zakresie dokumentacji niezbędnej do wniosku o dofinansowanie odznaczały się dużym stopniem skomplikowania co utrudniało jej zgromadzenie w wyznaczonych terminach złożenia wniosku i złożenia ewentualnych poprawek.	nieuwzględniona	Uwaga nie odnosi się do RPO, tylko do dokumentów wdrożeniowych.
440	44	2.1	Tworzenie i wspieranie ośrodków dla rolników dodatkowe punkty za obsługę terenów wiejskich	Wspieranie przedsiębiorczości na Edukacja techniczna wspieranie innowacyjności wsi	nieuwzględniona	Uwaga niejasna. Nie przedstawiono żadnych proponowanych rozwiązań.
Gmina Zielonka						
441	142-155	Rozdział 2 – Osie priorytetowe/ Podrozdział 2.8 Oś Priorytetowa VIII – Edukacja dla rozwoju regionu	Podrozdział 2.8 Oś priorytetowa VIII – Edukacja dla rozwoju regionu (s. 142-155)	Propozycja wprowadzenia do treści RPO WM 2014-2020 zapisów umożliwiających jednostkom samorządu terytorialnego (gminom) wnioskowanie o dofinansowanie dla inwestycji w zakresie edukacji publicznej m.in. na budowę przedszkoli, hal sportowych itp. Wsparcie infrastruktury służącej edukacji może poprawić jakość warunków edukacji dzieci i młodzieży oraz rozwiązać problem dot. przepełnionych szkół i przedszkoli oraz niewystarczającej bazy dydaktyczno-oświatowej.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
442	114	Rozdział 2 – Osie priorytetowe/Podrozdział 2.5 Oś Priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego	„Zastosowanie pozakonkursowego trybu naboru jest uzasadnione z punktu widzenia jego skuteczności, gdyż daje możliwość wyłonienia projektów ściśle realizujących cele priorytetu inwestycyjnego tj. łączących brakujące odcinki dróg przyczyniając się do poprawy dostępności. Daje to możliwość wyłonienia tych projektów, które zagwarantują największą oszczędność czasu w dojazdach i będą projektami o stosunkowo dużej skali oddziaływania. Tryb pozakonkursowy zapewnia także większą efektywność (procedura uregulowana prawnie, możliwa do szybkiego i sprawnego sfinalizowania, co jest szczególnie istotne przy projektach transportowych, dla których okres inwestycyjny jest szczególnie długi – w porównaniu z projektami realizowanymi w innych priorytetach inwestycyjnych)”.	Prośba o uszczegółowienie zapisów w rozdziale 2.5 Oś priorytetowa – Rozwój regionalnego systemu transportowego, tzn. wskazanie sposobu bądź procedury możliwości zgłaszania projektów do realizacji w trybie pozakonkursowym.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
443	112-116	Rozdział 2 – Osie priorytetowe/ Podrozdział 2.5 Oś Priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego	Podrozdział 2.5 Oś Priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego (s. 112- 116)	Prośba o rozszerzenie zapisów w rozdziale 2.5 Oś priorytetowa – Rozwój regionalnego systemu transportowego, celem umożliwienia zgłaszania do realizacji w ramach RPO WM 2014- 2020 projektów w zakresie budowy i rozbudowy dróg innych niż wojewódzkie (ważnych z punktu widzenia rozwoju regionalnej sieci transportowej, m.in. projektów realizowanych w partnerstwie lub na mocy porozumienia gmin)	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020
444	25	Rozdział 1 – Wkład programu w realizację strategii Europa 2020 oraz osiągnięcie spójności gospodarczo-społecznej i terytorialnej/Podrozdział 1.3 Cel główny i cele szczegółowe programu	„Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza”	Korekta cytowanego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	
445	44- 228	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Złagodzenie zapisów dot. skonkretyzowanych typów działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Projektów Inwestycyjnych (które to ograniczają katalog możliwych do realizacji projektów), poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie. Może to być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany mógłby brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
446	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Brak określenia alokacji dla poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków (w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT).	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
447	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Prośba o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych Uwzględnienie w większym stopniu możliwości realizacji projektów w trybie pozakonkursowym pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT WOF. Przykładowy zapis: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”	niewzględniona	Na obecnym etapie programowania nie zostały zidentyfikowane duże projekty w rozumieniu Art. 100 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013.
448	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Wniosek o zniwelowanie w zapisach dokumentu dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
449	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Wniosek o szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT WOF. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT WOF”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
450	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Wniosek o dopuszczenie możliwości prowadzenia przez samorządy lokalne wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej, a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM 2014-2020 ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład, wyłącznie do władz województwa.	uwzględniona	
451	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Wniosek o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
452	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Wniosek o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT WOF (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MIiR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
453	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Propozycja uregulowania trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT WOF, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (rozwiązanie takie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
454	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Propozycja usunięcia z projektu RPO WM 2014-2020 zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT WOF (szczegółowo określa je Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne).	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
455	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Propozycja zawarcia w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT WOF w okresie lat 2014-2020, z uwagi na ich skomplikowanie oraz mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 i dokumentów wdrożeniowych
456	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Wniosek o określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	niewzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
457	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Wniosek o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny w zakresie projektów rewitalizacyjnych.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
458	1-250	uwaga ogólna	propozycja uściśleń wynikająca ze wspólnego stanowiska gmin Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), wypracowanego w ramach dotychczasowej współpracy w zakresie przygotowania i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	Wniosek o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
GRANTRIM Mariola Józwiak - Węcłewska						
459	45	Sekcja 2.A.2.1 Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 1.1.	wsparcie infrastruktury badawczo - rozwojowej w jednostkach naukowych, w tym realizacja projektów przy współpracy z przedsiębiorcami celem komercjalizacji prac B+R	Konieczne wydaje się precyzyjne zdefiniowanie pojęcia "komercjalizacji prac B+R". Nie ma jednej definicji komercjalizacji wyników prac B+R w polskim ustawodawstwie. Definicja komercjalizacji bezpośredniej i pośredniej z UstawyPrawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572) i Ustawy o PAN (Dz. U. Nr 96, poz. 619) różnią się od siebie. Do właściwego określenia kategorii kosztów kwalifikowanych w ramach projektów, których celem ma być komercjalizacja wyników prac B+R, konieczne jest: po pierwsze zdefiniowanie pojęcia komercjalizacji wyników prac B+R, a po drugie określenie zakresu prac (rodzajów kosztów) ponoszonych w procesie komercjalizacji wyników prac B+R, które mieściłyby się w kategorii kosztów kwalifikowanych, na pokrycie których może być przyznane dofinansowanie.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
460	51	Sekcja 2.A.2.3 Opis planowanego wykorzystania instrumentów finansowych	Pomoc bezzwrotna (dotacja)Instrument finansowy, np. finansowanie dłużne, instrumenty mieszane	Z racji priorytetowego traktowania współpracy B+R w uruchamianych programach pomocowych na lata 2014-2020, w przypadku projektów partnerskich realizowanych przez konsorcja jednostek naukowo - badawczych i przedsiębiorstw elementem, który byłby motywujący do realizacji wspólnych przedsięwzięć byłoby finansowanie przedsięwzięcia w całości w formie dotacji-pomocy bezzwrotnej.	niewzględniona	W obecnej wersji Programu przewiduje się zarówno wykorzystanie dotacji, jak i instrumentów zwrotnych. Natomiast zakres i wielkość instrumentów zwrotnych zostaną określone na podstawie badania ewaluacyjnego.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
461	117 i kolejne	Priorytet VI Rozwój rynku pracy	Instrument finansowy, np. finansowanie dłużne, instrumenty mieszane	Wskazano 2 kategorie wsparcia finansowego na zakładanie działalności gospodarcze - pomoc bezwrotną i finansowanie dłużne. Rodzaj wsparcia ma zależeć od przynależności Beneficjenta do grupy defaworyzowanej. Istnieją uzasadnione wątpliwości co do różnicowania form wsparcia finansowego na zakładanie firm z uwagi na posiadany status Beneficjenta pomocy, Nie status rynkowy, a potencjał Wnioskodawcy i racjonalność pomysłu na biznes powinny być w głównej mierze oceniane przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu dofinansowania. W przypadku udzielania pożyczek na zakładanie firmy, można by rozważyć opcję z możliwością umorzenia części zaciągniętego zobowiązania - np. pod warunkiem uzyskania przychodów na oczekiwanym, dookreślonym przez Instytucję Wdrażającą dany projekt.	częściowo uwzględniona	Na podstawie wstępnej analizy ustalono, że w priorytecie inwestycyjnym planowane jest wykorzystanie bezzwrotnych i zwrotnych form wsparcia. Zakres i wielkość instrumentów zwrotnych zostanie określona na podstawie badania ewaluacyjnego przeprowadzonego na podstawie art. 37 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013.
Grzegorz Bochenek / Uniwersytet Warszawski / KRASP						
462	10	1.1	"Natomiast tylko 6 na 53 badanych szkół wyższych większości umożliwia studiowania całkowicie przez Internet."	Uwaga Źle sformułowane zdanie.	uwzględniona	
463	45-46	2.1	Cel szczegółowy 1: Wsparcie regionalnej infrastruktury badawczej. Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 1.1.	Należy uzupełnić o realizację projektów mających na celu: - wsparcie w zakresie rozbudowy i wyposażenia infrastruktury edukacyjnej, badawczej jednostek naukowych, w tym uczelni. Wsparcie miało dotyczyć inwestycji wynikających z regionalnych inteligentnych specjalizacji i uzasadnionych potrzebami rynku pracy. W poprzednich wersjach RPO WM ten zapis był sformułowany i z jakiegoś powodu został usunięty.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 wynikające z linii demarkacyjnej, zgodnie z którą beneficjentami PI 1.1 będzie jednostka naukowa

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
464	46	2.1	W ramach PI 1.2 realizowane będą cele strategiczne SRWM poprzez rozwój nowych technologii głównie: biotechnologii, biomedycyny, nanotechnologii, fotoniki i optoelektroniki, technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) i kosmicznych.	Sugeruję nawiązanie do czterech obszarów inteligentnej specjalizacji Mazowsza (kierunki wynikające z inteligentnej specjalizacji) lub przynajmniej również do nich.	uwzględniona	
465	47	2.1	Zestawienie głównych grup beneficjentów dla Celu szczegółowego 1: Wsparcie regionalnej infrastruktury badawczej	Prośba o uzupełnienie. Na wcześniejszych etapach uzgodnień zapisów RPO wśród beneficjentów celu wymienione były uczelnie wyższe. Obecnie są jednostki naukowe. Należy dopisać szkoły wyższe wprost jako główną grupę beneficjentów Celu szczegółowego 1: Wsparcie regionalnej infrastruktury badawczej.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 wynikające z linii demarkacyjnej, zgodnie z którą beneficjentami PI 1.1 będzie jednostka naukowa
466	47	2.1	Opis kierunkowych zasad wyboru projektów: Tryb wyboru projektów: - pozakonkursowy.	Czy tryb pozakonkursowy będzie jedynym trybem przewidziany dla realizacji tego celu? W innych województwach (w ramach RPO) tryb konkursowy dla celu tematycznego 1 jest nadal podstawowym trybem wyboru projektów. Tryb pozakonkursowy stosowany do wyboru projektów strategicznych. W związku z pracami nad inteligentną specjalizacją dla Mazowsza wskazanie na wybór projektów w oparciu tylko o kryteria określone w Kontrakcie Terytorialnym jest niewłaściwy.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
467	49	2.1	W ramach PI 1.2 realizowane będą cele strategiczne SRWM poprzez rozwój nowych technologii głównie: biotechnologii, biomedycyny, nanotechnologii, fotoniki i optoelektroniki, technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) i kosmicznych.	Jak wyżej. Prosimy o uzupełnienie i nawiązanie do obszarów inteligentnej specjalizacji Mazowsza (kierunki wynikające z inteligentnej specjalizacji).	uwzględniona	
468	49	2.1	W ramach 2. celu szczegółowego finansowane będą projekty B+R począwszy od fazy badań, poprzez etap prac rozwojowych i badań przemysłowych. Efektem wdrożenia powinien być transfer opracowanego rozwiązania do działalności gospodarczej.	Prosimy o uwzględnienie roli usług i wypracowania rozwiązań innowacyjnych w tym zakresie. Cytowany opis jest skoncentrowany na ograniczonym aspekcie działalności gospodarczej - przemyśle, działalności produkcyjnej. Wysokospecjalizowane i potencjalnie innowacyjne usługi mogą być jedną z najważniejszych specjalizacji Mazowsza. Znajduje to wyraz w przygotowywanej obecnie RSI. Prosimy o uwzględnienie w zapisach roli usług i wypracowania w ich ramach innowacyjnych rozwiązań.	uwzględniona	
469	50	2.1	Cel szczegółowy 2: Wzrost wykorzystania innowacyjnej działalności badawczej i rozwojowej w przedsiębiorstwach. Zestawienie głównych grup beneficjentów.	Należy dopisać szkoły wyższe wprost jako główną grupę beneficjentów Celu. Cel ma preferować m.in. projekty promujące staże dla studentów i pracowników naukowych w przedsiębiorstwach stąd też prośba jw.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 wynikające z linii demarkacyjnej, zgodnie z którą beneficjentami PI 1.2 są tylko i wyłącznie przedsiębiorcy.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
470	53 - 54	2.1	Cel szczegółowy 3. Tworzenie przyjaznych warunków dla gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów- Zestawienie głównych grup beneficjentów.	Należy uzupełnić zestawienie beneficjentów o jednostki naukowe i uczelnie wyższe. Wśród projektów preferowanych (s. 54) przedsięwzięcia typu: projekty realizowane w partnerstwie, oparte na współpracy przedsiębiorstw oraz jednostek sfery B+R i /lub wzmacniające współpracę sieciową. lub projekty wprowadzające na rynek innowacyjne wyroby lub usługi i/lub nowe rozwiązania w tym wykorzystujące technologie cyfrowe, a więc przedsięwzięcia, które mogą być realizowane bezpośrednio przez uczelnie wyższe, z pewnością przez tworzone przez nie spółki celowe, uzupełnienie jest konieczne.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
471	56-57	2.1	W ramach celu szczegółowego 4. Wspieranie międzynarodowych powiązań gospodarczych Zestawienie głównych grup beneficjentów.	Planuje się realizację m.in. projektów: - promocja i wsparcie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw, IOB i jednostek B+R mającej na celu realizację wspólnych projektów innowacyjnych - promocja działalności i potencjału regionalnej sfery B+R. Proponuję wpisanie wprost uczelni wyższych jako beneficjentów. Obecnie wpisane są jednostki naukowe. Uczelnie wyższe posiadają bardzo istotną część infrastruktury i potencjału w zakresie B+R w województwie. Promocja tej działalności i współpracy jest niezbędna dla wykorzystania pełnego potencjału tych zasobów.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
472	57	2.1	<p>Realizowane będą projekty ukierunkowane na promocję obszarów o największym potencjale rozwoju tj. zgodnych z inteligentnymi specjalizacji regionu wynikającymi z RIS. [...].Promocja działalności i potencjału regionalnej sfery B+R, dotyczyć będzie w szczególności: - marketingu jednostek naukowych i instytutów badawczych; - promocji wyników prac oraz potencjału sfery B+R (badań, technologii) wśród przedsiębiorców; - promocja osiągnięć naukowych, technologicznych regionu. W poprzednich wersjach RPO został usunięty ważny dla Mazowsza i szkół wyższych cel dotyczący wzmocnienia kapitału ludzkiego sfery B+R+I ze wszystkimi ważnymi zapisami odnośnie zaproponowanych tutaj działań. Należy przywrócić przynajmniej niektóre z nich z uwagi na znaczenie dla kształcenia kadr dla GOW.Do rozważenia dopisanie do preferowanych typów projektów:- przedsięwzięć mających na celu umiędzynarodowienie działalności kadry naukowej realizującej badania i kształcenie w zakresie określonym w inteligentnej specjalizacji, RIS.W Celu 4 lub w ramach Celu 5 Wzmocnienie dostępu do wysokiej jakości usług IOB.</p> <p>60-61 2.1 Zestawienie głównych grup beneficjentów. Wśród potencjalnych preferencji wymienia się (s. 61):- projekty realizowane w partnerstwie, oparte na współpracy przedsiębiorstw oraz jednostek sfery B+R i/lub wzmacniające współpracę sieciową.Proszę o dopisanie wprost szkół wyższych jako beneficjentów. Obecnie są jednostki naukowe.</p> <p>61 2.1 Zestawienie głównych grup docelowych:- osoby, instytucje, w tym czelnie</p>	Literówka w zaznaczonym wyrazie.	częściowo uwzględniona	<p>W przypadku dopisania do preferencji typów projektów- Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
			wyższe z województwa mazowieckiego"			

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
473	61	2.1	[...] "-niezbędne do realizacji usług proinnowacyjnych inwestycje w infrastrukturę i aparaturę badawczo - rozwojową, w szczególności w podmiotach takich jak: parki naukowo - technologiczne oraz inkubatory technologiczne".	Uzupełnienie / uszczegółowienie zapisu do postaci: "-niezbędne do realizacji usług proinnowacyjnych inwestycje w infrastrukturę i aparaturę badawczo - rozwojową, w szczególności w podmiotach takich jak: parki naukowo - technologiczne oraz inkubatory technologiczne, uczelnie i jednostki naukowe".	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
474	69-72	2.2	Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności i jakości e - usług publicznych dla obywateli."Jednocześnie należy kontynuować działania w zakresie cyfryzacji zasobów informacyjnych w regionie oraz wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych do ich udostępniania..."	W tym kontekście należy przewidzieć możliwość realizacji w ramach osi projektów wspierających cyfryzację, digitalizację oraz otwarty dostęp do naukowych, edukacyjnych i kulturowych zasobów cyfrowych.	częściowo uwzględniona	Rozszerzenie w zakresie digitalizacji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz. Natomiast projekty w zakresie e-kultury będą możliwe do realizacji.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
475	79-80	2.3	<p>Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2."Przeprowadzone analizy jako priorytetową wskazują potrzebę modernizacji energetycznej wraz z wymianą wyposażenia obiektów na energooszczędne. W ramach projektu możliwe będzie ocieplenie budynku, wymiana okien i drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą, modernizacją i podłączeniem do źródła ciepła) oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii w tym ogrzewania i chłodzenia.[...]Wspierane będą zatem w szczególności działania przynoszące jak najwyższą efektywność energetyczną w ramach jednej inwestycji lub w inwestycji podzielonej na etapy w rezultacie prowadzącej do kompleksowej modernizacji energetycznej."</p>	<p>W ramach Celu należy również uwzględnić możliwość finansowania w podanym zakresie w odniesieniu do nowych inwestycji, tj. dofinansowanie rozwiązań mających na celu zapewnienie efektywności energetycznej w nowych obiektach użyteczności publicznej.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
476	102-104	2.4	<p>Do istotnych problemów zdrowotnych Mazowsza, obok wymienionych powyżej, należą także zaburzenia psychiczne [...]Ze względu na zdiagnozowane w województwie mazowieckim nierównomierne rozmieszczenie stacjonarnej opieki psychiatrycznej, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży, niezbędne jest wsparcie inwestycji pozwalających na zoptymalizowanie rozmieszczenia oddziałów psychiatrycznych, bądź innych form opieki, leczenia i rehabilitacji osób z zaburzeniami psychicznymi np. hosteli i zakładów opiekuńczo-leczniczych o profilu psychiatrycznym.Zgodnie z założeniami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia należy propagować model opieki środowiskowej, która w początkowej fazie będzie się rozwijała przeważnie wokół istniejących ośrodków leczenia zaburzeń psychicznych.[...]Inwestycje w infrastrukturę będą polegać na:[...]- tworzeniu pracowni diagnostycznych (roboty budowlane, doposażenie); - zakupie wysokospecjalistycznego sprzętu do przeprowadzania badań profilaktycznych</p> <p>Zestawienie głównych grup beneficjentów.- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia - posiadające kontrakt z NFZ; - jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.</p>	<p>W kontekście przytoczonego opisu należy wskazać na duże zapotrzebowanie społeczne w zakresie ogólnodostępnej terapii psychiatrycznej i psychologicznej. Sugeruję zapisy umożliwiające realizację projektów zmierzających do poprawy infrastruktury dla potrzeb psychologii stosowanej, tj. udzielania pomocy psychologicznej w szerokim zakresie, profilaktyki i prowadzenia terapii, uruchamiania ośrodków psychoterapeutycznych na potrzeby mieszkańców regionu, infrastruktury umożliwiającej szkolenie przyszłych specjalistów - psychoterapeutów.Nie należy więc ograniczać listy potencjalnych beneficjentów do wymienionych 2 grup beneficjentów, ale zapisać możliwość korzystania z programu także przez inne jednostki sektora finansów publicznych świadczących specjalistyczne usługi związanych z terapią i opieką w zakresie terapii psychiatrycznej, psychologii stosowanej.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. W zakresie możliwych grup Beneficjentów, zgodnie z informacją z Ministerstwa Zdrowia są to: podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
477	107	2.4	Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych. Zestawienie głównych grup beneficjentów: Wymienia się m.in. instytucje edukacyjne.	Czy grupa "instytucje edukacyjne" ta obejmuje szkoły wyższe? Proponuje się dopisanie wprost uczelni wyższych jako beneficjentów Celu.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
478	136 i nn.	2.7	<p>Cel szczegółowy 3: Poprawa jakości i zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej w obszarze integracji społecznej i zawodowej. Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.8: W ramach celu szczegółowego 3: Poprawa jakości i zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej w obszarze integracji społecznej i zawodowej planowane będą do realizacji następujące typy projektów: - ?tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ; -?świadczanie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej;- ?koordynowanie i monitorowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej.</p>	<p>W dokumentach KE postuluje się wzmocnienie inicjatyw dotyczących przedsiębiorczości społecznej, innowacji społecznych. Należy mocniej podkreślić konieczność wdrażania innowacji społecznych - działań pozwalających w sposób nowatorski, eksperymentalny rozwiązywać problemy społeczne i pozytywnie wpływać na kierunek rozwoju społecznego. Przejawem tego rodzaju działań może być rozwój przedsięwzięć z udziałem wolontariatu. Powinny one pozytywnie wpłynąć na zbieranie doświadczeń zawodowych, a także zapoznać młodych ludzi z aktualnymi problemami społecznymi regionu i nowoczesnymi sposobami ich rozwiązywania i wpływania na rzeczywistość. Proponuję dopisać rozwój wolontariatu w ramach Celu.</p>	niewzględniona	<p>Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. W PI 9.8 skoncentrowano się na 3 typach operacji.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
479	148; 150- 151	2.8	<p>Priorytet inwestycyjny 10.3 Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych[...]W ramach celu szczegółowego 2: Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych planowane będą do realizacji następujące typy projektów:- dostosowanie oferty szkół prowadzących kształcenie zawodowe do potrzeb rynku pracy, w tym m.in. prowadzenie doradztwa zawodowego, rozwój współpracy szkół zawodowych z otoczeniem; - rozwój kompetencji kluczowych potrzebnych na rynku pracy, w tym pobudzenie kreatywności, innowacyjności; - wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy, w tym w zakresie staży i praktyk zawodowych; - wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ustawiczne i zawodowe, w tym tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego; - dostosowanie oferty kształcenia i szkolenia osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym tworzenie programów uzyskania, podwyższania kwalifikacji ogólnych i zawodowych i/lub programów potwierdzania efektów uczenia się. Zestawienie głównych grup docelowych.</p>	<p>Należy wspierać w ramach celu otwarte nauczanie jako odpowiedź na wyzwania dynamicznego rynku pracy. Wykształcenie stricte akademickie zajmuje kilka lat. Często kierunek atrakcyjny na początku studiów, pod koniec jest już nasycony absolwentami wyedukowanymi w danej dziedzinie, którzy mają ogromne problemy w znalezieniu pracy. Z kolei reakcja uczelni wyższych na nowo pojawiające się potrzeby pracodawców jest powolna i trwa ok. 2-3 lat, co powoduje odczuwalne braki pracowników w sektorach aktualnie atrakcyjnych. Obecnie wiele uczelni i innych instytucji prowadzi jakieś formy kształcenia typu Open / Distance Learning, ale oferta ich jest głównie skupiona na zagadnieniach teoretycznych i bardzo podstawowych, a brak tego typu platform dla szkolenia w aspektach praktycznych / eksperymentalnych. Należy zatem wspierać w ramach celu organizację i funkcjonowanie platform otwartego nauczania w dziedzinach innowacyjnych, z udostępnieniem platform warsztatowych, umożliwiających prowadzenie eksperymentów / symulacji, umożliwieniem konsultacji z ekspertami on-line. Należy zapisać możliwość realizacji projektów z wykorzystaniem wspólnej infrastruktury ICT uczelni, instytucji naukowo-badawczych, a także instytucji otoczenia biznesu. Wykorzystanie nowoczesnej technologii (platformy on-line) i zdalnych form uczenia (e-learning) będzie komplementarne z osią priorytetową 2. Dzięki temu niwelowane będą bariery geograficzne / czasowe w dostępie do wiedzy akademickiej i specjalistów w dziedzinie. Należy zapisać możliwość realizacji projektów których celem są programy zaawansowanych kursów i szkoleń specjalistycznych dedykowanych konkretnym grupom zawodowym, odpowiadających na potrzeby pracowników przedsiębiorstw i sektora publicznego (kształcenie ustawiczne). Proponuję zapisać wprost wśród głównych grup docelowych w ramach celu 2 studentów szkół wyższych.</p>	nieuwzględniona	<p>W RPO w Celu Tematycznym 10, w Priorytecie Inwestycyjnym 10.3 wsparcie jest kierowane w szczególności do osób o najniższych kwalifikacjach, zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji/wykształcenia.</p> <p>Natomiast wsparcie ukierunkowane na kształcenie wyższe zostało ujęte w PI 10.2 w programie krajowym pn. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER).</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
480	206	9	Tab. 18: Układ poszczególnych elementów systemu koordynacji; Kol. Możliwe obszary komplementarności i synergii.	Czy zapis "modernizacja uniwersytetów, szkół wyższych i instytucji badawczych" ma być czytany jako wynikający / komplementarny do Horyzont 2020, POIR? Nie jest to czytelne.	uwzględniona	
Grzegorz Grabowski/Zielonkowskie Forum Samorządowe						
481	121	2.6 OŚ PRIORYTETOWA VI - Rozwój rynku pracy	preferowane będą obszary (według powiatów) o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, określone za pomocą wskaźników (począwszy od 2012 r.): ;ü stopa bezrobocia rejestrowanego (2012); ;ü efektywność zatrudnieniowa (2012); ;ü jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (2012); ;ü obciążenie demograficzne - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (2012); ;ü udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (2012); ;ü udział osób w wieku do 25-30 w ogólnej liczbie bezrobotnych (2012);	Czy nie można przedawać listy powiatów kwalifikujących się do interwencji. Wydaje się że powinny być przedstawione w RPO. Pozwoliłoby to wykazanym JST lepiej przygotować się do nowego okresu programowania.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
482	143	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu	<p>[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1</p> <p>W ramach celu szczegółowego 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <p>§ upowszechnianie i wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej;</p> <p>§ wsparcie wysokiej jakości kształcenia ogólnego (w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów)zwłaszcza przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ü wspieranie szkół w zakresie pracy z uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia; ü wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym wspieranie edukacji włączającej; ü rozwój zainteresowań uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych; ü rozwój kompetencji uczniów w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej i postaw przedsiębiorczych; <p>§ wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli w tym w szczególności rozwijanie przez nich umiejętności korzystania z nowych technologii i nowoczesnych pomocy dydaktycznych.</p>	<p>Uzupełnić o program: Wspieranie rozwoju placówek oświatowych jako centrum rozwoju lokalnego (angażowanie do współpracy w zarządzaniu szkołami rodziców, współpraca z organizacjami pozarządowymi). Uzasadnienie: Placówki oświatowe, szczególnie na terenach wiejskim mogą stać się instytucjami otwartymi na społeczeństwo lokalnemu, działającymi na rozwój kapitału obywatelskiego. Obecnie szkoły bardzo często są „zamykane” po zakończeniu zajęć lekcyjnych.</p>	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
483	156	2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.1] Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.3]	<p>Cel szczegółowy 1: Zapewnienie wsparcia dla działań na rzecz instytucji wdrażających RPO WM 2014-2020.</p> <p>Oczekiwane rezultaty: § § zapewnienie udziału właściwych partnerów na każdym etapie programowania oraz w trakcie realizacji programu poprawiające jego jakość, np. organizacji ds. środowiska, ds. równości i społeczeństwa obywatelskiego, specjalizujących się w niedyskryminacji.</p>	Postulat o pełniejszy przedstawianie zasad wyboru przedstawicieli partnerów, wskazanie konkretny procentowy udział partnerów. Proponuje aby wpisać, że partnerzy społeczni będą stanowili 33 % zespołów powoływanych na każdym etapie programowania.	niewzględzona	<p>Udział partnerów społeczno-gospodarczych został zapewniony na każdym etapie realizacji Programu, np.. W formie udziału w pracach Komitetu Monitorującego.</p> <p>Ze środków PT instytucjonalnie wspierane mogą być wyłącznie instytucje zaangażowane w implementację FE na podstawie udzielonej desygncji.</p>
484		2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna	Nie występują	<p>Wniosek: Uzupełnić o zapisy dotyczące: - wspierania partnerstw projektowych, budowania sieci partnerstw oraz wsparcia partnerów w ramach realizacji partnerstw publiczno-prywatnych.</p> <p>Uzasadnienie: Efektywne wdrażanie wymaga zaangażowania partnerów społecznych na różnych etapach wdrażania RPO WM. Zgodnie z dokumentacją KE wskazane jest ich wzmocnienie.</p>	niewzględzona	<p>Udział partnerów społeczno-gospodarczych został zapewniony na każdym etapie realizacji Programu, np.. W formie udziału w pracach Komitetu Monitorującego.</p> <p>Ze środków PT instytucjonalnie wspierane mogą być wyłącznie instytucje zaangażowane w implementację FE na podstawie udzielonej desygncji.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
485		2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna	Nie występują	<p>Wniosek Uzupełnić o zapisy dotyczące:</p> <p>. wspierania instytucjonalnego partnerów(w tym NGO), będących uczestnikami, a nie jedynie beneficjentami, systemu zarządzania funduszami (np. jako operator grantu, w ramach instrumentu RLKS, uczestnika grupy sterującej do projektu systemowego i innych) w celu zwiększenia potencjału partnera w ramach współ-pracy z administracją.</p> <p>Uzasadnienie: Efektywne wdrażanie wymaga zaangażowania partnerów społecznych na różnych etapach wdrażania RPO WM. Zgodnie z dokumentacją KE wskazane jest ich wzmocnienie</p>	nieuwzględniona	<p>Udział partnerów społeczno-gospodarczych został zapewniony na każdym etapie realizacji Programu, np.. W formie udziału w pracach Komitetu Monitorującego.</p> <p>Ze środków PT instytucjonalnie wspierane mogą być wyłącznie instytucje zaangażowane w implementację FE na podstawie udzielonej desygnacji.</p>
486		2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna	Nie występują	<p>Wniosek Uzupełnić o zapisy dotyczące:</p> <p>wydzienienia środków na funkcjonowanie komitetów monitorujących a w tym: na refundację kosztów podróży, noclegów, przeprowadzenia szkoleń, zlecenia ekspertyz oraz przeprowadzania konsultacji społecznych, w ramach zapewniania udziału i efektywnego zaangażowania członków km reprezentujących stronę społeczną.</p> <p>Uzasadnienie: Efektywne wdrażanie wymaga efektywnego funkcjonowania komitetów monitorującego.</p>	nieuwzględniona	<p>Udział partnerów społeczno-gospodarczych został zapewniony na każdym etapie realizacji Programu, np.. W formie udziału w pracach Komitetu Monitorującego.</p> <p>Ze środków PT instytucjonalnie wspierane mogą być wyłącznie instytucje zaangażowane w implementację FE na podstawie udzielonej desygnacji.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
487	156	2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.1] Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.3]	<p>Cel szczegółowy 2: Zapewnienie wsparcia dla działań na rzecz podnoszenia kompetencji beneficjentów.</p> <p>Oczekiwane rezultaty: § podnoszenie potencjału kompetencyjnego beneficjentów, umożliwianie tworzenia sieci kontaktów oraz redukowanie barier administracyjnych; § identyfikacja i selekcja najbardziej adekwatnych projektów, w tym przede wszystkim system wsparcia projektów kluczowych lub innowacyjnych.</p>	<p>Dopisać rezultat: Wsparcie instytucjonalne organizacji pozarządowych.</p> <p>Uzasadnienie: Zgodnie art.17 pkt.4. Rozporządzenie Delegowanego Komisji z dnia 7.1.2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych</p> <p>W odniesieniu do programów EFS instytucje zarządzające w regionach słabiej rozwiniętych lub regionach w okresie przejściowym bądź w państwach członkowskich kwalifikujących się do wsparcia z Funduszu Spójności zapewniają, aby w zależności od potrzeby na działania na rzecz budowania potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych zaangażowanych w dane programy przydzielane były odpowiednie zasoby EFS. Mazowsze poza Warszawą i dużymi ośrodkami miejskimi charakteryzuje się słabymi instytucjonalnie organizacjami pozarządowymi. Dla właściwego rozwoju Mazowsza należy wzmocnić ich potencjał, tak aby mogły efektywnie wykorzystywać środki unijne z różnych programów operacyjnych.</p>	nieuwzględniona	<p>Udział partnerów społeczno-gospodarczych został zapewniony na każdym etapie realizacji Programu, np.. W formie udziału w pracach Komitetu Monitorującego.</p> <p>Ze środków PT instytucjonalnie wspierane mogą być wyłącznie instytucje zaangażowane w implementację FE na podstawie udzielonej desygnaacji.</p>
488	160	2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.1] Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.3]	utrzymanie punktów informacyjnych i wymiany doświadczeń o funduszach UE oraz możliwościach aplikowania w ramach RPO WM 2014-2020;	<p>Wniosek: uzupełnić o zapis: na poziomie NUTS 3.</p> <p>Uzasadnienie: Informowanie o funduszach UE powinno odbywać się w miejscach z jednej strony najbliższej położonych w stosunku do potencjalnego beneficjenta a z drugiej przedstawić swoją ofertę/usługę optymalnej liczbie osób. Ze względu na te uwarunkowania umieszczenie pkt informacji w oparciu o NUTS3 będzie optymalne. Wymaga to uruchomienie 6 punktów na terenie Mazowsza. Szczególnie to jest istotne dla obu obszarów NUTS 3 okalających Warszawę. W obecnej poprzedniej perspektywie wiele instytucji związanych z informacją czy też wsparciem dla zainteresowanych podmiotów z tych obszarów mieściło się w Warszawie (np., ROEWS). Niska dostępność komunikacyjna utrudniała możliwości korzystania z oferty tych instytucji.</p>	nieuwzględniona	<p>Funkcjonowanie PIFE określone zostanie szczegółowo w strategii komunikacji dla RPO WM 2014-2020</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
489	169	ROZDZIAŁ 4 - ZINTE-GROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE [SEKCJA 4]	<p>Realizację zintegrowanego podejścia terytorialnego w RPO WM 2014-2020 oparto na dwóch podstawowych formach tj.:</p> <p>§ Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych (ZIT) dla miasta stołecznego Warszawy i jej obszaru funkcjonalnego.</p> <p>§ Regionalnych Instrumentach Terytorialnych (RIT) dla miast regionalnych (Radomia i Płocka) i subregionalnych (Ciechanowa, Ostrołęki i Siedlec) oraz ich obszarów funkcjonalnych.</p>	<p>Postulat o wprowadzenie lokalnych inwestycji terytorialnych w oparciu o stolice powiatów, które obok przewidzianych już w RPO WM, ZIT-u i RIT-ów stworzą możliwość tworzenia lokalnych struktur jednostek samorządu terytorialnego (powiaty, gminy) w celu wypracowywania rozwiązań zdiagnozowanych problemów zainteresowanych społeczności lokalnych oraz wykorzystania narzędzie zintegrowanych inwestycji terytorialnych. Funkcjonowanie lokalnych inwestycji terytorialnych mogłoby być analogiczne do tych przewidzianych dla RIT.</p> <p>Uzasadnienie: Zgodnie z zapisami Umowy Partnerskiej Efektywność programowania i realizacji społeczno-gospodarczych działań rozwojowych jest uwarunkowana właściwym dostosowaniem interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów. Wymiar terytorialny jest traktowany jako jedna z głównych zasad programowania na lata 2014-2020, powinien znaleźć swoje praktyczne odzwierciedlenie w większej decentralizacji zarządzania środkami unijnymi. Zapisy Umowy Partnerskiej (str.157) decyzje o wdrażaniu mechanizmu ZIT na innych obszarach wymagających zintegrowanego podejścia uzależniają od decyzji IZ RPO. Wdrożenie lokalnych inwestycji terytorialnych pozwoli w pełni wpisać się w idee rozwoju terytorialnego.</p>	niewzględniona	W Programie przewidziano realizację Regionalnych Instrumentów Terytorialnych skierowanych do 5 subregionów (NTS 3): ciechanowskiego, płockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego. Komplementarnym instrumentem jest proponowanie projektów partnerskich poprzez ich preferowanie na etapie konkursów, baz ograniczenia terytorialnego, kwotowego lub tematycznego.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
490	169	ROZDZIAŁ 4 - ZINTE-GROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE[SEKCJA 4]	W ramach Programu przewidziano także Projekty Partnerskie. Wspieranie rozwoju lokalnego poprzez realizację Projektów Partnerskich odbywać się będzie w ramach wybranych Priorytetów Inwestycyjnych, nie zaś poprzez utworzenie odrębnej Osi Priorytetowej.	Postulujemy o wpisanie zastosowania mechanizmu „Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność” (RLKS) w formule bezpośredniej z zastosowaniem wielofunduszowych Lokalnych Strategii Rozwoju. Postulujemy o wydzielenie w RPO oddzielnego Priorytetu Inwestycyjnego na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju oraz przeznaczenie na ich realizację 10% alokacji EFS dla Mazowsza oraz 5% alokacji EFRR przewidzianej dla Mazowsza. Uzasadnienie: Komisja Europejska (KE) w okresie programowania 2014 – 2020, zwróciła szczególną uwagę na rozwój lokalny w polityce regionalnej. Za szczególnie ważny uznała instrument, jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Instrument ten zapisany jest w art. 28 – 31 projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) objętych zakresem Wspólnych Ram Strategicznych (WRS). Zgodnie z zapisami Umowy Partnerskiej Efektywność programowania i realizacji społeczno-gospodarczych działań rozwojowych jest uwarunkowana właściwym dostosowaniem interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów. Wymiar terytorialny jest traktowany jako jedna z głównych zasad programowania na lata 2014-2020, powinien znaleźć swoje praktyczne odzwierciedlenie w większej decentralizacji zarządzania środkami unijnymi. Jako jedną z barier ograniczającą rozwój Mazowsza. Wpisana w wiele dokumentów strategicznych, jest niski kapitał obywatelski. Formuła RLKS jest podstawą budowy społeczeństwa obywatelskiego i warunkuje rozwój społeczno-gospodarczy kraju, regionu jak i lokalnych społeczności	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego, i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
491	170	ROZDZIAŁ 4 - ZINTE-GROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE [SEKCJA 4	<p>RAMY REALIZACJI RLKS [Sekcja 4.1]</p> <p>W RPO WM 2014-2020 realizowany będzie mechanizm - Projekty Partnerskie, włączający lokalne społeczności w sposób elastyczny, wnoszący wkład w rozwiązania zidentyfikowanych problemów. W programie nie zaplanowano zastosowania mechanizmu RLKS czyli Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. Zaproponowane Projekty Partnerskie uznano za bardziej efektywne na Mazowszu, które w najbliższej perspektywie finansowej Unii Europejskiej jest traktowane jako region lepiej rozwinięty.</p> <p>Celem projektów partnerskich będzie rozwój społeczno-gospodarczy społeczności lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia inicjatyw oddolnych, głównie z udziałem Lokalnych Grup Działania. Poprzez promocję projektów realizowanych w formie partnerstwa osiągnięte zostanie włączenie przedstawicieli społeczności lokalnych w rozwiązywanie problemów i zaspakajanie potrzeb identyfikowanych na różnych szczeblach, w tym głównie lokalnym. Realizacja projektu w partnerstwie umożliwi partycypację społecznościom lokalnym w inicjowaniu i realizacji działań rozwojowych. Zapewnia on wykorzystanie potencjału społeczności lokalnych w kreowanie mechanizmów rozwojowych w sposób komplementarny z przyjętymi kierunkami rozwoju i co ważniejsze wzmacnia rolę i współodpowiedzialność obywateli reprezentowanych przez szeroko rozumiane środowisko organizacji społecznych i pozarządowych w procesach rozwoju. Zasadnicze jest włączenie w proces podejmowania inicjatywy stymulującej rozwój społeczno gospodarczy lokalnych społeczności skupionych wokół m.in. organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego</p>	<p>Wniosek: Jeśli nie zostanie uwzględniony postulat nr 8 treść w sekcji 4.1.zastąpić stwierdzeniem: W RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się zastosowania RLKS</p> <p>Uzasadnienie: Sekcja jest fragmentem dotyczącym nowego podejścia do zarządzania terytorialnego. Obejmuje ono dwa mechanizmy: zintegrowane inwestycje terytorialne oraz Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Obydwa mechanizmy są szczegółowo opisane w dokumentach PE, KE oraz na szczeblu krajowym. Zaproponowane w nich konkretne rozwiązania wynikają z dogłębnej analizy barier ograniczających rozwój całej UE. Trudno znaleźć argument potwierdzający wyjątkowość Mazowsza w tym obszarze. Istotą obu podejść jest opracowanie strategii rozwoju dla zdiagnozowanego obszaru funkcjonalnego, która jest wdrażana w sposób wielofunduszowy tj z wykorzystaniem środków EFS oraz EFRR a dla RLKS na terenach wiejskich dodatkowo ze środków PROW. Istota wdrażania jest możliwość realizacji projektów komplementarnych tzn. jeden projekt finansowany z różnych funduszy. W takim podejściu jednym oddzielnym projektem nie będzie budowa świetlicy a drugim funkcjonowanie świetlicy, a będziemy mieli jeden projekt na zbudowanie i funkcjonalne świetlicy. Na realizację strategii dostaje się środki raz na cały okres programowania. Obu tych rzeczy nie zapewniają projekty partnerskie które nie są komplementarne i będą realizowane w drodze konkursowej. Czyli będą lub nie realizowane (nawet jeżeli będzie się je jakoś promowało, za to że są składane przez partnerstwo lub LGD. Strategia dla ZIT; program rozwoju dla RIT ale też strategia dla RLKS, będą przyjmowane przez IZ, która będzie mogła dla niej narzucić wskaźniki monitorowania, kroki milowe. Ze strony przygotowujących projekt przy dyskusji na temat RLKS słyszy się argument że to jest trudne. Trochę dziwny bo co nie jest problemem dla strategii ZIT/RIT staje się problemem dla RLKS. Skoro trzy województwa wdrażają RLKS, to czy wyciągnąć wniosek, że tam pracują lepsi urzędnicy.</p> <p>Ważnym elementem obu podejść jest powołanie instytucji wdrażającej przygotowane strategii. W ramach ZIT jest to porozumienie o współpracy pomiędzy JST na obszarze których ma być realizowana strategia a ramach RLKS jest to partnerstwo</p>	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
			<p>poprzez zawiązywanie partnerstw na rzecz osiągnięcia zidentyfikowanych celów. Nie zakłada się formalnego wymogu udziału w partnerstwie jednostek sektora finansów publicznych. Jednak, uzgodnienie projektu z samorządem lokalnym, pozwoli na wypracowanie ścieżki porozumienia wśród podmiotów funkcjonujących na danym obszarze i zapewni mu zgodność z kierunkami rozwoju inicjowanego przez władze lokalne.</p> <p>Realizacja przedsięwzięć w formule partnerstwa jest adresowana zarówno do organizacji społecznych jak i samorządów lokalnych. Po-zwala na kontynuowanie i rozwijanie dobrych praktyk wypracowanych w poprzednich latach np. przez Lokalne Grupy Działania oraz pro-muje współpracę ponadgminną. Mechanizmy premiujące projekty partnerskie mogą zostać wprowadzone w poszczególnych osiach RPO WM 2014-2020, w szczególności w ramach rewitalizacji, włączenia społecznego, edukacji i rynku pracy.</p> <p>Promowanie projektów partnerskich poprzez dodatkowe punkty na etapie oceny lub ogłaszanie dedykowanych konkursów jest elementem podejścia terytorialnego do rozwoju regionu poprzez włączenie inicjatyw społeczności lokalnych, w tym Lokalnych Grup Działania i innych organizacji oraz stworzenie zachęt dla samorządów lokalnych do podejmowania wspólnych inicjatyw.</p>	<p>trójsektorowe łączące instytucje samorządowe/publiczne, gospodarcze i pozarządowe/spoteczne. Tylko tak skonstruowane partnerstwo jest w stanie zapewnić osiągnięcie jednego z głównych celów stawianych przez strategię Lizbońską, dokumenty krajowe i regionalne jakim jest zwiększenie zaangażowania obywateli w aktywne działania na rzecz rozwoju. Szczególnie dotyczy to Mazowsza, regionu bardzo podzielonego pod względem rozwojowym w jego różnych aspektach w tym kapitału obywatelskiego. To co jest zapisane z RPO nie ma nic wspólnego z „nawiązaniem do Rozwoju Lokalnego przez Społeczność”. Po pierwsze nie dotyczy partnerstwa trójsektorowego i nie jest związane z działaniami wynikającymi ze strategii rozwoju jakiegoś obszaru. A te dwa zagadnienia to istota RLKS, zgodnie z którym trzy sektory – samorządowy, gospodarczy i społeczny wspólnie analizują problemy/bariery w rozwoju społeczności lokalnej, wskazują na sposoby rozwiązywania tych problemów i kierunki rozwoju lokalnego a potem samodzielnie realizują zidentyfikowane działania. Propozycja ujęte w RPO. Dotyczy partnerstw projektowych, zawiązywanych jedynie do realizacji konkretnego projektu lub tworzonych na rzecz spełnienia wymagań konkursowych. Tak było w obecnym okresie programowania, gdzie za partnerskie projekty do-stawało się dodatkowe punkty. Przy czym po zakończeniu projektu partnerstwo przestawało funkcjonować. Takie podejście budowanie partnerstwa pod konkurs miało jeszcze jedną cechę. Bardzo często nie wynikało ono z systematycznej współpracy przy diagnozowaniu problemów lokalnych i tworzenia wspólnych działań zmierzających do ich rozwiązania. Były to działania ad hoc realizowane pod konkretny konkurs. Przy podejmowaniu decyzji dotyczącej wdrażania lub nie RLKS ważna powinna być refleksja co po 2013 roku, kiedy skończą się w zasadniczy sposób środki UE. Jedynie RLSK jest w stanie zapewnić trwałą zmianę w podejściu do rozwoju terytorialnego w której aktywnie będą ze sobą współpracowały trzy sektory. Proponowane Projekty Partnerskie takiej trwałej zmiany nie wprowadza.</p> <p>Bardzo ważnym elementem RLKS jest zaangażowanie w jego wdrażanie sektora gospodarczego, całkowicie pominiętego w podejściu zaproponowanym przez IZ RPO.</p> <p>Na samym początku dokumentu projektu RPO na stronie 9 w rozdziale "Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem w sekcji pod nazwą innowacje i</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>przedsiębiorczość znajduje się zapis: Na Mazowszu przedsiębiorstwa nie wykazują znaczącego zainteresowania klastrami ani inicjatywami klastrowymi, co wynika z bierności przedsiębiorców oraz niskiego poziomu zaufania społecznego. Zgadną się z tą diagnozą w 100 %. Zaufanie społeczne jest nie zbędne nie tylko w rozwiązywaniu problemów o charakterze społecznym związanych z włączeniem społecznym, walka z bezrobociem itp. Jest niezbędne dla rozwoju gospodarczego Mazowsza, dla innowacyjności i przedsiębiorczości. Ale zaufania społecznego nie buduje Marszałek i jego urzędnicy w Warszawie. Zaufanie społeczne trzeba budować na szczeblu lokalnym wśród ludzi. To codzienne spotkania, dyskusje, wspólne rozwiązywanie problemów. To gwarantuje Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. To to, czego IZ nie chce. To spowoduje, że cele RPOWM wyznaczone w gospodarczych priorytetach będą trudniej osiągalne.</p> <p>Nowe podejście terytorialne promuje interwencje na obszarach funkcjonalnych, przekraczających granice administracyjne. W propozycji IZ RPO wspomina się o „...rozwiązywanie problemów i zaspakajanie potrzeb identyfikowanych na różnych szczeblach, głównie lokalnym”. „... w sposób komplementarny z przyjętymi kierunkami rozwoju” Nasuwają się dwie wątpliwości. Co oznacza lokalność – czy to osiedle/ sołectwo czy to jedna gmina czy też zgodnie z podejściem terytorialnym kilka gmin czyli obszar funkcjonalny. Druga wątpliwość związana jest z pojęciem „identyfikacji”. Zdaje się że chodzi o to aby działania w partnerstwie były związane z już zidentyfikowanymi potrzebami. Nasuwa się pytanie: kto ma je zidentyfikować i w jakiej formule mają być prezentowane? Odpowiedź jest prosta, że powinny wynikać z jakiegoś dokumentu strategicznego. Tylko jeżeli weźmiemy pod uwagę charakter terytorialny to jaki obszar funkcjonalny składają-cy się z kilku gmin ma opracowaną strategię – żaden. A przystępując do konkursu w którym będzie promowane partnerstwo powinien mieć. Czy samorządy znajdą pieniądze na opracowanie wspólnej strategii – nie znajdują ze względu na biedę oraz ze względu na to, że im uwarunkowania prawne nie pozwalają na to. W podejściu przedstawionym w RPO będziemy mieli do czynienia z partnerstwami tworzonymi pod konkretny konkurs, co nie jest efektywnym i trwałym podejściem.</p> <p>Dalej w projekcie RPO znajduje się zapis: Nie zakłada się for-</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>malnego wymogu udziału w partnerstwie samorządu lokalnego. Jednak, uzgodnienie projektu z samorządem lokalnym, pozwoli na nawiązanie ścieżki porozumienia wśród podmiotów funkcjonujących na danym obszarze i zapewni mu zgodność z kierunkami rozwoju inicjowanego przez władze lokalne. W związku z tym kolejne pytania: na czym ma polegać uzgodnienie projektu? Co w sytuacji gdy JST nie ma dokumentu z kierunkami rozwoju, a nie musi takowego mieć?</p> <p>Kolejne zdanie z RPO Realizacja przedsięwzięć w formule partnerstwa jest dobrowolna i powinna być inicjowana przez niezależne organizacje społeczne i pozarządowe. W tym przypadku mówimy o partnerstwie jednosektorowym. Biorąc pod uwagę słabość instytucjonalną organizacji pozarządowych i brak możliwości pozyskania środków na wkład własny funkcjonowanie takich partnerstw w formule konkursowej będzie niemożliwe.</p> <p>Kolejny problem związany jest z pytaniem czy na jakimś obszarze terytorialnym znajdują się organizacje pozarządowe o podobnym profilu działania aby wspólnie stworzyć partnerski projekt. Wątpię.</p> <p>To co jest zapisane z RPO nie ma nic wspólnego z „nawiązaniem do Rozwoju Lokalnego przez Społeczność”.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
492	171	RAMY REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU ZRÓWNO-WAŻONEGO ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH (W TYM ZIT), SZACUNKOWA KWOTA WSPARCIA Z EFRR ORAZ SZACUNKOWA ALOKACJA EFS[Sekcja 4.2]	<p>Regionalne Instrumenty Terytorialne RIT to mechanizm stworzony w celu wzmocnienia na Mazowszu ośrodków regionalnych i subregionalnych, wspomagający rozwijanie ich funkcji społeczno-gospodarczych, uzupełniających metropolitalne funkcje Warszawy. Samorządy realizujące RIT są zobligowane do zawiązania dowolnej formy partnerstwa i opracowania Planu działań RIT, zawierającego: § diagnozę obszaru, w tym identyfikację potencjałów i problemów rozwojowych; § projekty wiodące (1-2); § projekty towarzyszące (1-3), powiązane tematycznie z inwestycją wiodącą; § plan finansowy i harmonogram czasowy. Projekty wiodące oraz towarzyszące mogą zostać zrealizowane w formule wiązki projektów. Na finansowanie RIT zostanie wydzielona kwota w wysokości 130 mln euro z EFRR na projekty wiodące oraz dodatkowe środki z EFS na projekty towarzyszące. Ostateczne kwoty przekazane na finansowanie projektów strategicznych RIT będą zależały od rodzaju i zakresu zaproponowanych w RIT działań i projektów.</p>	Uwaga: Proponowana metodologia powoływania i funkcjonowania RIT jest nie zgodna z tą zawartą w dokumencie Zasady prowadzenia Zintegrowanych Inwestycji w Polsce, opracowanego przez MRR w lipcu 2013 roku	niewzględniona	<p>RIT to mechanizm stworzony przez Samorząd Województwa Mazowieckiego skierowany do 5 subregionów (NTS 3): ciechanowskiego, płockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego. Mechanizm ten nie musi wykazywać zgodności z zapisami dokumentu "Zasady prowadzenia Zintegrowanych Inwestycji w Polsce". Umowa Partnerstwa dopuszcza możliwość prowadzenia interwencji w innym układzie terytorialnym zgodnie z decyzją IZ.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
493	171	RAMY REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU ZRÓWNO-WAŻONEGO ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH (W TYM ZIT), SZACUNKOWA KWOTA WSPARCIA Z EFRR ORAZ SZACUNKOWA ALOKACJA EFS [Sekcja 4.2]	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego. Funkcjonowanie ZIT na Mazowszu opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy gmin, położonych w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym,	Wniosek: Zmienić na: Funkcjonowanie ZIT na Mazowszu opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy Miasta Stołecznego Warszawy oraz władz miast i powiatów powiązanych z nią funkcjonalnie. Uzasadnienie: Aktualny zapis wyklucza udział w związku ZIT administracji szczebla powiatowego. Jest to nie zgodne z zapisami Umowy Partnerskiej, zgodnie z którą Jednym z warunków realizacji ZIT jest zawiązanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa – tzw. Związku ZIT. Związki ZIT będą pełniły funkcję wspólnej reprezentacji władz miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie wobec władz krajowych i regionalnych. W skład Związku ZIT mogą wejść samorządy gminne, powiaty.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
494	176	ROZDZIAŁ 5 - UKIE-RUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWI-SKA UBÓSTWA, DYS-KRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPO-ŁECZNEGO [SEKCJA 5] 5.1 WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DO-TKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH ZA-GROŻONYCH DYS-KRYMINACJĄ [SEKCJA 5.1]	Ze względu na kompetencje jednostek samo-rządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, a także na związaną z tym strukturę organizacyjną instytucji rynku pracy, obszary wymagające szczególnej uwagi i wsparcia w działaniach w CT 8 to powiaty. Punktem odniesienia dla koncentracji terytorialnej będą m.in. poniższe wskaźniki:	Wniosek: ustalenie zamkniętego katalogu wskaźników. Zapis wskazują że mogą być wykorzystane także inne wskaźniki niż podano w projekcie RPO. Oznacza to że w okresie realizacji programu może nastąpić dowolna modyfikacja tych wskaźników bez dokonania szczegółowego uzasadnienia. Taki zapis nie pozwala na efektywne planowanie pozyskiwania środków na poziomie lokalnym. Zmian wskaźników może natapiać w ramach planowanych ewaluacji RPO	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Modyfikowanie/uszczegóławianie wskaźników będzie mogło być dokonywane w takim zakresie, w jakim będzie służyć efektywniejszej realizacji celów RPO i lepszemu dostosowaniu wsparcia do potrzeb obszarów defaworyzowanych/grup docelowych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
495	176	ROZDZIAŁ 5 - UKIE-RUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWI-SKA UBÓSTWA, DYS-KRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPO-ŁECZNEGO[SEKCJA 5]5.1 WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DO-TKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH ZAGROŻONYCH DYS-KRYMINACJĄ[SEKCJA 5.1]	<p>Ze względu na kompetencje jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, a także na związaną z tym strukturę organizacyjną instytucji rynku pracy, obszary wymagające szczególnej uwagi i wsparcia w działaniach w CT 8 to powiaty.</p> <p>Punktem odniesienia dla koncentracji terytorialnej będą m.in. poniższe wskaźniki:Obszary wymagające szczególnej uwagi przy udzielaniu wsparcia w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem w CT 9, (gminy, ze względu na kompetencje samorządu gminnego w zakresie pomocy i integracji społecznej), wyznaczone zostały przy pomocy, m.in. następujących wskaźników:</p>	<p>Wniosek: ustalenie zamkniętego katalogu wskaźników. Zapis wskazują że mogą być wykorzystane także inne wskaźniki niż podano w projekcie RPO. Oznacza to że w okresie realizacji programu może nastąpić dowolna modyfikacja tych wskaźników bez dokonania szczegółowego uzasadnienie. Taki zapis nie pozwala na efektywne planowanie pozyskiwania środków na poziomie lokalnym. Zmian wskaźników może natapiać w ramach planowanych ewaluacji RPO</p>	niewuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych.</p> <p>Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p> <p>Modyfikowanie/uszczegóławianie wskaźników będzie mogło być dokonywane w takim zakresie, w jakim będzie służyć efektywniejszej realizacji celów RPO i lepszemu dostosowaniu wsparcia do potrzeb obszarów defaworyzowanych/grup docelowych.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
496	177	ROZDZIAŁ 5 - UKIE-RUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWI-SKA UBÓSTWA, DYS-KRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPO-ŁECZNEGO [SEKCJA 5] 5.1 WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DO-TKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH ZA-GROŻONYCH DYS-KRYMINACJĄ [SEKCJA 5.1]	W CT 10 zastosowane zostały m.in. następujące wskaźniki:	Wniosek: ustalenie zamkniętego katalogu wskaźników. Zapis wskazują że mogą być wykorzystane także inne wskaźniki niż podano w projekcie RPO. Oznacza to że w okresie realizacji programu może nastąpić dowolna modyfikacja tych wskaźników bez dokonania szczegółowego uzasadnienia. Taki zapis nie pozwala na efektywne planowanie pozyskiwania środków na poziomie lokalnym. Zmian wskaźników może natapiać w ramach planowanych ewaluacji RPO	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Modyfikowanie/uszczegóławianie wskaźników będzie mogło być dokonywane w takim zakresie, w jakim będzie służyć efektywniejszej realizacji celów RPO i lepszemu dostosowaniu wsparcia do potrzeb obszarów defaworyzowanych/grup docelowych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
497	177	ROZDZIAŁ 5 - UKIE-RUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWI-SKA UBÓSTWA, DYS-KRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPO-ŁECZNEGO [SEKCJA 5] 5.1 WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DO-TKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH ZA-GROŻONYCH DYS-KRYMINACJĄ [SEKCJA 5.1]	Przyjęto, że obszarami w najbardziej nieko-rzystnym położeniu jest 30% (13) powiatów w Osi Priorytetowej VI (CT8) RPO WM 2014-2020, 30% (94) gmin w Osi Priorytetowej VII (CT) oraz 30 % gmin w Osi Priorytetowej VIII (CT10). Zakłada się również ewaluację on going wyznaczonych obszarów, nie częściej jednak niż co rok, w całym okresie wdrażania RPO WM 2014-2020.	Wniosek o przedstawienie listy wskazanych JST	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Uwaga będzie rozpatrzona na etapie przygotowywania Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
498	187	7.2 SYSTEM MONITOROWANIA I SPRAWOZDAWCZOŚCI	Komitet MonitorującyW terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji dotyczącej przyjęcia Programu państwo członkowskie ustanowi komitet w celu monitorowania realizacji programu, w porozumieniu z instytucją zarządzającą. W skład komitetu monitorującego wejdą przedstawiciele instytucji zarządzającej, wszelkich instytucji pośredniczących i przedstawiciele partnerów.	Wniosek o uzupełnienie zapisów zawierających wymaganie: Regularnego spotkania komitetu monitorującego i procedowania w trybie obiegowym wyłącznie w uzasadnionych przypadkach?	niewzględzona	Zgodnie z Szablonem PO 2014 - 2020 MIR, rozdział ten został usunięty z RPO WM

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
499		7.2 SYSTEM MONITOROWANIA I SPRAWOZDAWCZOŚCI	<p>Komitet Monitorujący W terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji dotyczącej przyjęcia Programu państwo członkowskie ustanowi komitet w celu monitorowania realizacji programu, w porozumieniu z instytucją zarządzającą. W skład komitetu monitorującego wejdą przedstawiciele instytucji zarządzającej, wszelkich instytucji pośredniczących i przedstawiciele partnerów.</p>	<p>Wniosek o uzupełnienie zapisów zawierających wymagania transparentności i efektywności pracy m. in. przez dopuszczenie do udziału zewnętrznych ekspertów</p>	niewzględzona	<p>Zgodnie z Szablonem PO 2014 - 2020 MIR, rozdział ten został usunięty z RPO WM</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
500		7.2 SYSTEM MONITO-ROWANIA I SPRAWOZ-DAWCZOŚCI	<p>Komitet Monitorujący</p> <p>W terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji dotyczącej przyjęcia Programu państwo członkowskie ustanowi komitet w celu monitorowania realizacji programu, w porozumieniu z instytucją zarządzającą. W skład komitetu monitorującego wejdą przedstawiciele instytucji zarządzającej, wszelkich instytucji pośredniczących i przedstawiciele partnerów.</p>	<p>Wniosek o uzupełnienie zapisów zawierających wymagania związanych z tworzeniem tematycznych grup roboczych, do których będzie mógł zapraszać osoby związane z tematem, ale nie będące członkami KM?</p>	niewzględzona	Zgodnie z Szablonem PO 2014 - 2020 MIR, rozdział ten został usunięty z RPO WM

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
501		7.2 SYSTEM MONITO-ROWANIA I SPRAWOZ-DAWCZOŚCI	<p>Komitet Monitorujący</p> <p>W terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji dotyczącej przyjęcia Programu państwo członkowskie ustanowi komitet w celu monitorowania realizacji programu, w porozumieniu z instytucją zarządzającą. W skład komitetu monitorującego wejdą przedstawiciele instytucji zarządzającej, wszelkich instytucji pośredniczących i przedstawiciele partnerów.</p>	<p>Wniosek o uzupełnienie zapisów gwarantujących finansowanie z pomocy technicznej na refundację kosztów podróży, noclegów, przeprowadzenia szkoleń, zlecenia ekspertyz oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych, w ramach zapewniania udziału i efektywnego zaangażowania członków km reprezentujących stronę społeczną.</p>	niewzględniona	Zgodnie z Szablonem PO 2014 - 2020 MIR, rozdział ten został usunięty z RPO WM

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
502	199	ROZDZIAŁ 8 - DZIAŁANIA ANGAŻUJĄCE STOSOWNYCH PARTNERÓW W PROCES PRZYGOTOWANIA PROGRAMU ORAZ ROLA PARTNERÓW ZAANGAŻOWANYCH WE WDRAŻANIE, MONITOROWANIE, EWALUACJĘ PROGRAMU[SEKCJA 7.2]8.1 ROLA PARTNERÓW W PROCESACH PRZYGOTOWANIA, WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU[SEKCJA 7.2.1]	Na mocy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013 oraz zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Zarząd WM pełni rolę Instytucji Zarządzającej, na którą sędowano opracowanie RPO WM 2014-2020. Zgodnie z przyjętym modelem programowania dla nowej perspektywy finansowej UE w województwie mazowieckim, zostały powołane trzy Zespoły zadaniowe(redakcyjno-programowy104, ds. Aktualizacji Strategii105 (...), ds. rekomendacji106), których zadaniem jest zaangażowanie/włączenie podmiotów społeczno-gospodarczych w działania na rzecz rozwoju regionu, powiązania Programu z dokumentami strategicznymi (m.in. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 Inteligentne Mazowsze) oraz wykorzystanie doświadczeń z realizacji projektów w perspektywie finansowej 2007-2013. I dalej.....	Zgłaszając uwagi do 8 rozdziału działania angażujące stosownych partnerów w proces przygotowania programu oraz rola partnerów zaangażowanych we wdrażanie, monitorowanie, ewaluację programu, projektu RPO WM, uwzględniono wymagania pre-zentowane w dokumentach odnoszących się do art. 5. ust. 3 WRS określających w sposób ogólny zasadę udziału partnerów w przygotowaniu programów.1.Zasada partnerstwa w procesie wdrażania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych - elementy europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa DOKU-MENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI Bruksela, dnia 24.4.2012 r. SWD(2012) 106 final 2. Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: "Zasada partnerstwa we wdrażaniu wspólnych strategicznych funduszy ramowych - elementy europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa" SWD(2012) 106 final(opinia z inicjatywy własnej) (2013/C 44/04) (Dz.U.UE C z dnia 15 lutego 2013 r.)3. ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) nr .../... z dnia 7.1.2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych .Uwagi dotyczą procedowania przy opracowaniu RPO WM oraz wyboru partnerów.Uwaga 1. Zgodnie z art. 8 w ramach przygotowanie programów Państwa członkowskie angażują właściwych partnerów, zgodnie z ich ramami instytucjonalnymi i prawnymi, w przygotowanie programów, a w szczególności w:a) analizę i określenie potrzeb;b) określenie lub wybór priorytetów i stosownych celów szczegółowych;c) przydział funduszy;d) określenie wskaźników dla poszczególnych programów;e) wdrażanie zasad horyzontalnych, o których mowa w art. 7 i 8 rozporządzenia (UE)nr 1303/2013;f) skład komitetów monitorujących. Przedstawiona w projekcie RPO WM, realizowana przy jego opracowaniu jest niezgodna z wyżej wymienionymi przepisami. Zgodnie z nią organizacje pozarządowe powinny brać czynny udział już na etapie analizy i określenia potrzeb. W województwie mazowieckim, zostały powołane trzy Zespoły zadaniowe(redakcyjno-programowy, ds. Aktualizacji Strategii (...), ds. rekomendacji. Te zespoły przygotowały założenie do RPO WM na lata 2014 – 2020 przyjęte przez Zarząd WM w dniu 27 listopada 2012 r. W pracy zespołów nie uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych. Również opracowany wstępny projekt RPO (przyjęty przez Zarząd	niewuzględniona	Konsultacje społeczne opracowanych Założeń do RPO WM 2014-2020 przeprowadzono już w grudniu 2012 r., a Wstępny Projekt RPO WM został opracowany na bazie zgłoszonych uwag. Zgłoszone wątpliwości są nieuzasadnione.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>WM w dniu 8 stycznia 2013 r.) został opracowany pod koniec grudnia 2012 przez wspomniane zespoły zadaniowe bez udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych. Dopiero w dniu 28 lutego zarząd 26 lutego br., przyjął Metodkę włączania partnerów społeczno-gospodarczych w prace nad RPO WM 2014-2020, która zawierała wytyczne do angażowania partnerów. Warto podkreślić że było to już po opracowaniu wstępnego projektu RPO w którym zawarto a) analizę i określenie potrzeb;b) określenie lub wybór priorytetów i stosownych celów szczegółowych;c) przydział funduszy;d) określenie wskaźników dla poszczególnych programów;l jeszcze raz trzeba podkreślić, że organizacje nie brały aktywnego udziału przy ich opracowaniu.Zgodnie z przyjętą przez zarząd Metodką włączania partnerów społecznych do prac nad RPO WM powołano 4 podzespoły. Do prac w tych zespołach zaproszona Mazowiecka Rada Pożytku Publicznego. W związku z tym że byłem członkiem podzespołu 4 moje uwagi dotyczą prac tego zespołu. W całym okresie prac nad RPO WM odbyły się dwa spotkania podzespołu trwające w sumie z 5 godzin. Miały one jedynie charakter informacyjny tzn. informowano nas co przygotowały zespoły zadaniowe. Nie było mowy o dyskusji, wymianie poglądów, jakiegokolwiek narzędzia współtworzenia dokumentu. Uważam, że procedury przyjęte przy przygotowaniu RPO WM nie spełniają wymagań wynikających z wymagań Komisji Europejskiej. Uwaga 2. Zgodnie z Artykuł 4 ROZPORZĄDZENIE DELEGO-WANE KOMISJI 1. W odniesieniu do każdego programu państwa członkowskie określają właściwych partnerów spośród co najmniej następujących podmiotów: c) podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, takich jak partnerzy zajmujący się zagadnieniami z zakresu środowiska, organizacje pozarządowe, a także organów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, w tym: (i) podmiotów działających w obszarach związanych z planowanym wykorzystaniem EFSI, z których współfinansowany jest dany program, oraz ze stosowaniem zasad horyzontalnych, o których mowa w art. 4–8 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, w oparciu o ich reprezentatywność, a także uwzględniając zasięg geograficzny i tematyczny, zdolności w zakresie zarządzania, wiedzę specjalistyczną i podejścia innowacyjne; (ii) podmiotów reprezentujących lokalne grupy działania, o których mowa w art.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>34 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013; (iii) innych organizacji lub grup, na które w znaczący sposób wpływa lub może wpływać wdrażanie EFSI, w szczególności grup uznawanych za zagrożone dyskryminacją i wykluczeniem społecznym. Zgodnie z Metodologią włączania partnerów społeczno-gospodarczych w prace nad RPO WM 2014-2020, do prac przy RPO WM zaproszono jedynie Mazowiecką Radę Pożytku Publicznego. Mazowiecka Rada nie jest podmiotem spełniającym wymagania wyżej wymienionego artykułu. Tak więc przy pracach nad RPO WM nie zastawano się do wymagań art. 4. To jest istotne że organizacje pozarządowe zgłaszały chęć uczestniczenia w pracach nad RPOWM. UWAGA PODSUMOWUJĄCA DO ROZDZIAŁU 8. Nie jest zasadne ujęcie w dokumencie stwierdzenie że „Samorząd Województwa Mazowieckiego dokłada wszelkich starań, aby aktywne uczestnictwo partnerów społeczno-gospodarczych w przedmiotowym procesie było rzeczywiste na wszystkich etapach prac nad RPO WM 2014-2020. Realizacja”. Samorząd Województwa Mazowieckiego przy opracowaniu RPO nie stosował się do wymagań KE w zakresie wyboru partnerów ani udziału ich w procesie przygotowania programu.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
503	202	ROZDZIAŁ 8 - DZIAŁANIA ANGAŻUJĄCE STOSOWNYCH PARTNERÓW W PROCES PRZYGOTOWANIA PROGRAMU ORAZ ROLA PARTNERÓW ZA-ANGAŻOWANYCH WE WDRAŻANIE, MONITOROWANIE, EWALUACJĘ PROGRAMU [SEKCJA 7.2] 8.1 ROLA PARTNERÓW W PROCESACH PRZYGOTOWANIA, WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU [SEKCJA 7.2.1]	Na etapie monitorowania i ewaluacji zasada partnerstwa będzie realizowana poprzez przekazywanie partnerom informacji o postępie realizacji Programu w systemie sprawozdawczości	Wniosek: uwzględnić uwagi 18, 19, 20, 21	niewzględzona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
504	29	1.4	<p>Priorytet 9.7 . Uwzględnienie rosnących potrzeb na usługi społeczne, zwiększenia dostępności usług społecznych przez ich deinstytucjonalizację (Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu...).</p> <p>2. Zapobieganie wykluczeniu przez działania na rzecz dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją i wczesne wspomaganie dziecka</p>	<p>Zarówno w przytoczonym obok fragmencie jak i innych miejscach dokumentu pojawia się słowo 'deinstytucjonalizacja' co w rozumieniu dokumentów unijnych oznacza 'minimalizacja opieki instytucjonalnej na rzecz wsparcia w środowisku lokalnym'. Deinstytucjonalizacja, podobnie jak zapobieganie wykluczeniu dzieci i rodzin nie jest możliwe bez stworzenia godnych i właściwych warunków mieszkaniowych w postaci mieszkań wspomaganych, chronionych czy społecznych/socjalnych na wynajem. Program Operacyjny województwa Mazowieckiego nie oferuje możliwości tworzenia takich miejsc, pomimo że dyrektywy unijne środków na 2014-2020 wskazują na możliwość przeznaczenia 3% na inwestycje mieszkaniowe. Domagamy się aby Program Operacyjny uwzględnił tworzenie mieszkalnictwa wspomagane oraz powiększanie zasobu mieszkań dostępnych na wynajem, dla najuboższej części społeczeństwa.</p>	częściowo uwzględniona	<p>Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Należy jednak zwrócić uwagę, że w ramach PI 9.7 przewidziano mechanizm finansowania krzyżowego, co daje możliwość pokrywania kosztów o charakterze infrastrukturalnym.</p>
Jacek Jagiełło - dyr. IV lo w Siedlcach						
505	99	Rozdział 2 sek. 2.A.1 Priorytet inwestycyjny 6.3 cel szczegółowy 3	Zabytki ze względu na unikalne wartości i historyczne i kulturowe potrzebują niustannych prac zabezpieczających i konserwatorskich	Rewitalizacja i rozbudowa budynku IV LO im. Hetmana Stanisława Żółkiewskiego w Siedlcach ul. Konarskiego 1. Rejestr zabytków woj. mazowieckiego poz. A-65. Budynek z roku 1844 projektu Antonio Corazziego. Ze względu na zły stan techniczny w chwili obecnej budynek jest nieużytkowany. Istnieje gotowy projekt rewitalizacji i rozbudowy IV LO w Siedlcach.	nieuwzględniona	zgłoszenie projektu
Jacek Kozłowski, Wojewoda Mazowiecki						
506	81	2.3 Oś priorytetowa III, PI 4.3 Cel szczegółowy 2: <i>Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2</i>	Potencjalne preferencje:- (...);- projekty z zakresu termomodernizacja budynków w zabudowie zwartej;"	Propozycja usunięcia zapisu: „w zabudowie zwartej”. W przedstawionym brzmieniu potencjalne preferencje zawężają zakres przedmiotowy ewentualnych projektów..	nieuwzględniona	Preferencja nie ma na celu zawężenia wsparcia

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
507	83-84	2.3 Oś priorytetowa III, PI 4.5	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5	W opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5 należy zamienić SO ₂ na benzo(a)piren. Normy dla SO ₂ na Mazowszu od wielu lat nie są przekraczane, natomiast normy dla benzo(a)pirenu są przekroczone kilkukrotnie.	uwzględniona	
508	89-111	2.4 Oś priorytetowa IV – wszystkie Priorytety Inwestycyjne	Zestawienie głównych grup beneficjentów	Konieczność rozszerzenia listy potencjalnych beneficjentów o administrację rządową w każdym Priorytecie Inwestycyjnym	częściowo uwzględniona	Listę potencjalnych beneficjentów o administrację rządową rozszerzono w ramach PI 9.2 w Osi IV
509	90	2.4 Oś priorytetowa IV, PI 5.2	„W ramach celu szczegółowego 1: <i>Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków</i> planowane będą do realizacji następujące typy projektów:- rozwój kompleksowych systemów małej retencji...”	Konieczność rozszerzenia listy typów projektów o:- planowanie budowy i utrzymanie dużych zbiorników retencyjnych i infrastruktury hydrotechnicznej oraz- rozwój inwestycji i systemu prognozowania i wczesnego ostrzegania ludności o zagrożeniu powodzią oraz zapewnienie poprawy stanu urządzeń hydrotechnicznych. Planowanie zadań ukierunkowanych na zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego nie powinno ograniczać się jedynie do budowy zbiorników małej retencji. Konieczne jest poszerzenie zakresu m.in. o planowanie budowy i utrzymanie dużych zbiorników retencyjnych i związanej z nimi infrastruktury hydrotechnicznej. Kluczowym elementem tych działań jest usuwanie zgromadzonych osadów dzięki makroniwelacji i pracom pogłębiarskim. Przykładem są planowane przedsięwzięcia, mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w rejonie Zbiornika Włocławskiego wraz ze strefą pośredniego oddziaływania zbiornika na Wisłę, oraz Zbiornika Zegrzyńskiego wraz ze strefą ujściową Bugu oraz strefą pośredniego oddziaływania zbiornika na Narew. Bezpieczeństwo powodziowe to także rozwój inwestycji i systemu prognozowania i wczesnego ostrzegania ludności o zagrożeniu powodzią oraz zapewnienie poprawy stanu urządzeń hydrotechnicznych, ich konserwacja, osłona hydrometeorologiczna kraju. Realizacja powyższych działań jest związana z koniecznością dofinansowania gospodarki wodnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludności. Powyższe działania są zadaniami z zakresu administracji rządowej. Zachodzi zatem konieczność uwzględnienia administracji rządowej w zestawieniu głównych grup beneficjentów	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
510	90	2.4 Oś priorytetowa IV, PI 5.2	„W ramach celu szczegółowego 1: <i>Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków</i> planowane będą do realizacji następujące typy projektów:- rozwój kompleksowych systemów małej retencji...”	Konieczność przywrócenia zapisu usuniętego z listy typów projektów (zapis ujęty w poprzedniej wersji RPO WM 2014-2020):- Modernizacja i wyposażenie służb ratowniczych lub zastąpienie go zapisem:„- wzmocnienie potencjału służb ratunkowych;” Rozszerzenie zapisu pozwoli na wzmocnienie potencjału jednostek straży pożarnej, zajmującej się nie tylko prewencją i walką z pożarami, ale również pozostałymi zagrożeniami dla życia i zdrowia ludzkiego, składników majątku oraz środowiska naturalnego. Do zadań straży pożarnej należy też usuwanie skutków klęsk żywiołowych i katastrof, ratownictwo biologiczne, chemiczne, medyczne do czasu przybycia służb medycznych, poszukiwawcze, wodne, techniczne, radiologiczne i wysokościowe. W celu efektywnego, skutecznego i szybkiego realizowania tych zadań niezbędne są inwestycje w wysoko specjalistyczny sprzęt dedykowany jednostkom straży pożarnej (m.in. sprzęt do zapobiegania zagrożeniom chemicznym i ekologicznym). Dotychczasowy poziom wyposażenia jednostek straży pożarnej jest niewystarczający. Rozszerzenie zapisu przyczyni się do pełniejszego osiągnięcia celu szczegółowego Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków , ale wymaga jeszcze zdefiniowania kolejnego typu projektów: Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych oraz uwzględnienia jednostek straży pożarnej w zestawieniu głównych grup beneficjentów.	uwzględniona	
511	92	2.4 Oś priorytetowa IV, PI 5.2	Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego	Propozycja rozszerzenia listy wskaźników, adekwatnie do zmian wskazanych w pkt 4 niniejszego zestawienia: Wskaźnik: Liczba jednostek organów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa obywateli i/lub usuwanie skutków zdarzeń o charakterze klęskowym. Jednostka miary: szt. Fundusz: EFRR Kategoria regionu: n/d Wartość docelowa: ewaluacja Źródło danych: beneficjent Częstotliwość raportowania: rocznie	niewuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
512	91	2.4 Oś priorytetowa IV, PI 5.2	Potencjalne preferencje	Propozycja rozszerzenia listy potencjalnych preferencji o projekty zapobiegające występowaniu sytuacji kryzysowych	niewuzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
513	93	2.4 Oś priorytetowa IV, PI 6.1		W ramach celu szczegółowego 2 jednym z obszarów do realizacji powinno być zagospodarowanie niebezpiecznych odpadów medycznych. Na zaniedbania w tej dziedzinie, braki inwestycyjne wskazywały wyniki z prowadzonych przez WIOŚ kontroli. Jedyna pracująca obecnie spalarnia odpadów medycznych w województwie mazowieckim ma niewielkie moce przerobowe, pozwalające unieszkodliwić tylko ok. 5 % ilości wytworzonych odpadów medycznych w województwie	niewuzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
514	92-95	2.4 Oś priorytetowa IV, PI 6.1		W omówieniu zagadnień związanych z priorytetem 6.1 nie odniesiono się do zadań w zakresie gospodarki odpadami województwa mazowieckiego zawartych w harmonogramie rzeczowo – finansowym WPGO 2012-2017. Szczególnie dotyczy to zadania nr 10 (<i>Budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów w regionie warszawskim, płockim i radomskim</i>) założonego na lata 2012-2017.	niewuzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
515	105	2.4 Oś priorytetowa IV, PI 9.2	Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych	Propozycja rozszerzenia zakresu przedmiotowego projektu o grupę zabytków (budynków) o dużym walorze historycznym, biorących udział w projektach społeczno-kulturowych (np. Noc Muzeów).	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
516	99	2.4 Oś priorytetowa IV, PI 6.3	Cel szczegółowy 3: Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego	Brakuje uwzględnienia w programie (w szerszym zakresie) roli dziedzictwa kulturowego oraz zabytków jako czynnika i elementu rozwojowego Mazowsza. Dziedzictwo kulturowe i zabytki powinno być uwzględnione jako kapitał rozwojowy województwa mazowieckiego, które jest na trzecim miejscu w kraju pod względem ilości obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.	uwzględniona	
517	78-82	2.3 Oś priorytetowa III, PI 4.3	Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2.	Ochrona zabytków winna być uwzględniona także w PI 4.3 Konieczne jest opracowanie innowacyjnych technologii mających na celu poprawę własności energetycznych zabytków przy jednoczesnym zachowaniu ich walorów zabytkowych – czyli np. wykluczenie ocieplania obiektów z zewnątrz.	nieuwzględniona	Institucje kultury zostały wskazane w katalogu beneficjentów.
518		2.4 Oś priorytetowa IV, PI 9.2	Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie problemów społecznych.	Z zachowaniem zabytków i ich adaptacją do nowych funkcji wiążą się działania określone np. w PI 9.2 – Oprócz aktywizacji społecznej należy wziąć pod uwagę wskaźniki związane z właściwym rozpoznaniem obszarów problemowych, obszarów zdegradowanych, terenów powojennych, przemysłowych, terenów wiejskich wymagających interwencji (np. wsie popegeerowskie). Beneficjentem w tym priorytecie powinna być także administracja rządowa szczebla regionalnego w celu przygotowania odpowiednich materiałów i studiów koniecznych do podjęcia działań rewitalizacyjnych.	nieuwzględniona	Zakres interwencji zgodny z Linią Demarkacyjną.
519		Cały dokument	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku .Inteligentne Mazowsze.	Podtytuł przyjętej Strategii brzmi: „Innowacyjne Mazowsze”	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
520	156	2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX - Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.1] Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.3]	Cel szczegółowy 2: Zapewnienie wsparcia dla działań na rzecz podnoszenia kompetencji beneficjentów. Oczekiwane rezultaty: podnoszenie potencjału kompetencyjnego beneficjentów, umożliwianie tworzenia sieci kontaktów oraz redukowanie barier administracyjnych;? identyfikacja i selekcja najbardziej adekwatnych projektów, w tym przede wszystkim system wsparcia projektów kluczowych lub innowacyjnych.	Dopisać rezultat: Wsparcie instytucjonalne organizacji pozarządowych. Mazowsze poza Warszawą i dużymi ośrodkami miejskimi charakteryzuje się słabymi instytucjonalnie organizacjami pozarządowymi. Dla właściwego rozwoju Mazowsza należy wzmocnić ich potencjał, tak aby mogły efektywnie wykorzystywać środki unijne z różnych programów operacyjnych.	niewzględniona	Udział partnerów społeczno-gospodarczych został zapewniony na każdym etapie realizacji Programu, np.. W formie udziału w pracach Komitetu Monitorującego. Ze środków PT instytucjonalnie wspierane mogą być wyłącznie instytucje zaangażowane w implementację FE na podstawie udzielonej desygnacji.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
521	169	ROZDZIAŁ 4 - ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE[SEKCJA 4]	W ramach Programu przewidziano także Projekty Partnerskie. Wspieranie rozwoju lokalnego poprzez realizację Projektów Partnerskich odbywać się będzie w ramach wybranych Priorytetów Inwestycyjnych, nie zaś poprzez utworzenie odrębnej Osi Priorytetowej.	Postulujemy o wpisanie zastosowania mechanizmu "Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność" (RLKS) w formule bezpośredniej z zastosowaniem wielofunduszowych Lokalnych Strategii Rozwoju. Postulujemy o wydzielenie w RPO oddzielnego Priorytetu Inwestycyjnego na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju oraz przeznaczenie na ich realizację 10% alokacji EFS dla Mazowsza oraz 5% alokacji EFRR przewidzianej dla Mazowsza. Uzasadnienie: Komisja Europejska (KE) w okresie programowania 2014 - 2020, zwróciła szczególną uwagę na rozwój lokalny w polityce regionalnej. Za szczególnie ważny uznała instrument, jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Instrument ten zapisany jest w art. 28 - 31 projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) objętych zakresem Wspólnych Ram Strategicznych (WRS). Zgodnie z zapisami Umowy Partnerskiej Efektywność programowania i realizacji społeczno-gospodarczych działań rozwojowych jest uwarunkowana właściwym dostosowaniem interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów. Wymiar terytorialny jest traktowany jako jedna z głównych zasad programowania na lata 2014-2020, powinien znaleźć swoje praktyczne odzwierciedlenie w większej decentralizacji zarządzania środkami unijnymi. Jako jedną z barier ograniczającą rozwój Mazowsza. Wpisana w wiele dokumentów strategicznych, jest niski kapitał obywatelski. Formuła RLKS jest podstawą budowy społeczeństwa obywatelskiego i warunkuje rozwój społeczno-gospodarczy kraju, regionu jak i lokalnych społeczności	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
522	170	ROZDZIAŁ 4 - ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE[SEKCJA 4]	<p>RAMY REALIZACJI RLKS[Sekcja 4.1]W RPO WM 2014-2020 realizowany będzie mechanizm - Projekty Partnerskie, włączający lokalne społeczności w sposób elastyczny, wnoszący wkład w rozwiązania zidentyfikowanych problemów. W programie nie zaplanowano zastosowania mechanizmu RLKS czyli Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. Zaproponowane Projekty Partnerskie uznano za bardziej efektywne na Mazowszu, które w najbliższej perspektywie finansowej Unii Europejskiej jest traktowane jako region lepiej rozwinięty. Celem projektów partnerskich będzie rozwój społeczno-gospodarczy społeczności lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia inicjatyw oddolnych, głównie z udziałem Lokalnych Grup Działania. Poprzez promocję projektów realizowanych w formie partnerstwa osiągnięte zostanie włączenie przedstawicieli społeczności lokalnych w rozwiązywanie problemów i zaspakajanie potrzeb identyfikowanych na różnych szczeblach, w tym głównie lokalnym. Realizacja projektu w partnerstwie umożliwi partycypację społecznościom lokalnym w inicjowaniu i realizacji działań rozwojowych. Zapewnia on wykorzystanie potencjału społeczności lokalnych w kreowanie mechanizmów rozwojowych w sposób komplementarny z przyjętymi kierunkami rozwoju i co ważniejsze wzmacnia rolę i współodpowiedzialność obywateli reprezentowanych przez szeroko rozumiane środowisko organizacji społecznych i pozarządowych w procesach rozwoju. Zasadnicze jest włączenie w proces podejmowania inicjatywy stymulującej rozwój społeczno gospodarczy lokalnych społeczności skupionych wokół m.in. organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego poprzez zawiązywanie</p>	<p>Wniosek: Zamienić tekst w projekcie RPO WM na następujący: "Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność" (RLKS) będzie realizowany w formule bezpośredniej z zastosowaniem wielofunduszowych Lokalnych Strategii Rozwoju. Na jego realizację zostanie wydzielony oddzielny Priorytet Inwestycyjnego. Szczegóły wdrażania RLKS zostaną opracowane w dalszych pracach nad RPO WM 2014-2020. Uzasadnieni: tak jak w pkt 1. Jednocześnie apelujemy o jak najszybsze rozpoczęcie prac nad wdrożeniem RLKS w RPO WM</p>	<p>częściowo uwzględniono</p>	<p>Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego, i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
			<p>partnerstw na rzecz osiągnięcia zidentyfikowanych celów. Nie zakłada się formalnego wymogu udziału w partnerstwie jednostek sektora finansów publicznych. Jednak, uzgodnienie projektu z samorządem lokalnym, pozwoli na wypracowanie ścieżki porozumienia wśród podmiotów funkcjonujących na danym obszarze i zapewni mu zgodność z kierunkami rozwoju inicjowanego przez władze lokalne. Realizacja przedsięwzięć w formule partnerstwa jest adresowana zarówno do organizacji społecznych jak i samorządów lokalnych. Pozwala na kontynuowanie i rozwijanie dobrych praktyk wypracowanych w poprzednich latach np. przez Lokalne Grupy Działania oraz promuje współpracę ponadgminną. Mechanizmy premiujące projekty partnerskie mogą zostać wprowadzone w poszczególnych osiach RPO WM 2014-2020, w szczególności w ramach rewitalizacji, włączenia społecznego, edukacji i rynku pracy. Promowanie projektów partnerskich poprzez dodatkowe punkty na etapie oceny lub ogłaszanie dedykowanych konkursów jest elementem podejścia terytorialnego do rozwoju regionu poprzez włączenie inicjatyw społeczności lokalnych, w tym Lokalnych Grup Działania i innych organizacji oraz stworzenie zachęt dla samorządów lokalnych do podejmowania wspólnych inicjatyw.</p>			
Jan Twardowski z Fundacji - FEWE						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
523	5	WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW/SYMBOLI	Tabela- brak skrótu	Dodać skrót EE efektywność energetyczna <i>Uniwersalny skrót, ekonomika zapisu, podstawowe koncepcja CT4</i>	uwzględniona	
524	11- paź	Rozdz.1. Przejście ...	W ciągu ostatnich 10 lat Polska(...) do obniżenia emisji CO2	Krajowa gospodarka jest trzykrotnie bardziej energochłonna niż najbardziej rozwinięte państwa UE 2 W strategicznych dokumentach na poziomie kraju m.in. „ <i>Polityce energetycznej Polski do 2030</i> ”, zwiększanie efektywności energetycznej zostało uznane jako priorytetowe działanie (najbardziej efektywne kosztowo) w drodze do obniżenia emisji CO2 W ciągu ostatnich 10 lat Polska dokonała już ogromnego postępu w zakresie ZWIĘKSZENIA efektywności energetycznej. Dwa najbardziej regiony województwo mazowieckie wraz z województwem śląskim zużywają w sumie aż 33% energii elektrycznej. Od 2009 r., na obszarze samego Mazowsza występuje spadek zużycia energii w przemyśle, natomiast wyraźny wzrost notowany jest w gospodarstwach domowych . //// ZMIANY głównie redakcyjne, doprecyzowanie przy EE	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
525	11	Rozdz.1. Przejście ... ostatni akapit	Duże (...) związanych z wymianą oświetlenia ulicznego	Wykorzystanie potencjału tkwiącego w poprawie efektywności energetycznej ma duże znaczenie dla redukcji zanieczyszczeń powietrza. Inwestycje związane z wymianą oświetlenia ulicznego generując znaczne oszczędności należą do najbardziej efektywnych kosztowo. // Uporządkowanie wypowiedzi, zmiana szyku wskazanie na znaczenie oszczędności i rachunku ekonomicznego , UWAGA - Dla przedsiębiorstw pożyczki, i instrumenty finansowe, stworzenie szansy przejęcia infrastruktury oświetleniowej przez JST	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
526	10/1 1	Rozdz.1. Przejście	Cały zapis	Ad4 niżej preredagowany: UZASADNIENIE W PROJEKCIE rpo wm pomimo istotnej roli EE (CT4)w brak jest kompleksowego podejścia do Zasady zarządzania energią poprzez popyt (DSM) i zrozumienia potencjału jakie niesie poprawa EE, zwana w wielu dokumentach Pierwszym Paliwem. (IEA) , brak jest odniesień do planowania energetycznego oraz programowania rozwoju »gospodarki Niskoemisyjnej, Za: Projektem Umowy Partnerstwa z 8.01.2014, ustawą o EE z 15.04.2011, Dyrektywami DOT . ee 2006/32/WE, 2012/27/UE oraz za 1 CoM(2006) 545 final z dnia19 października 2006 r. – Plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii: sposoby wykorzystania potencjału a	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				także za: bip.mg.gov.pl/node/16479 , Strategia ma kluczową rolę wg Umowy Partnerstwa (X2013, s 62, i 17 przypis 14) dla Celów tematycznych 4, 5, 6		poszczególnych konkursów.
527	77	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.1 Zestawienie głównych grup beneficjentów:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	dostawcy usług energetycznych (art.2.u24 dyrektywy 2012/27/UE) // (ogólna koncepcja opisana DYREKTYWAMI DOT . EE 2006/32/WE, 2012/27/UE, POLSKA JEST ZOBOWIĄZANA "WSPIERAĆ RYNEK USŁUG ENERGETYCZNYCH" ART.18,	uwzględniona	
528	79	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3 Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3:	Wprowadzić nowy akapit przed Głównym celem działania(...)"	Wszelkie dofinansowywane działania winne wynikać z lokalnych gminnych strategii rozwoju powiązanych z systemowym planowaniem energetycznym obecnie. Niestety w większości gmin jest brak właściwej strategii oraz konsekwentnego planowania energetycznego, którego obowiązek wynika z art18-19 ustawy Prawo Energetyczne. Choć niemal połowa gmin Mazowsza zgłasza wiedzę w tym zakresie to zaledwie kilka – kilkanaście procent mazowieckich gmin posiada aktualne Plany lub chociażby Założenia do planów zaopatrzenia w ciepło energią elektryczną oraz paliwa gazowe. // Uzasadnienie" za USTAWA PRAWO ENERGETYCZNE ORAZ ZA » Gmina planuje i zarządza energią, stan obecny i perspektywy, w świetle wyników badań« Sławomir Pasierb, Szymon Liszka, Jakub Czajkowski, Małgorzata Kocoń, Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, Katowice www.fewe.pl	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
529	80/ 81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3 Zestawienie głównych grup beneficjentów:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	dostawcy usług energetycznych (art.2.u24 dyrektywy 2012/27/UE) // (ogólna koncepcja opisana Dyrektywami DOT . ee 2006/32/WE, 2012/27/UE, Polska jest zobowiązana "Wspierać rynek usług energetycznych" Art.18,	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
530	81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3 Zestawienie głównych grup beneficjentów:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	<u>--Partnerzy publiczni oraz Prywatni realizujący „operacje PPP” //// Za Umową Partnerstwa '2014 i rozp. Ogólnym 1303/2013/UE oraz za www.combines-ce.eu najlepsze przedsięwzięcia działania na rzecz trwałej poprawy EE zidentyfikowano w formule ppp /EPC z gwarancją wyniku, umowy o efekt energetyczny art.2.u27 dyrektywy 2012/27/UE) wsparcia na szerszą PPP skalę nie wyklucza PO liś</u>	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
531	81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3 Potencjalne preferencje:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	projekty pilotażowe i demonstracyjne, mające potencjał do powielania //// brak znajomości np. usług energetycznych . PPP , postępowań w dialogu konkurencyjnym wymaga stworzenia "kół zamachowych"	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
532	81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III Priorytet 4.3 Potencjalne preferencje:	uzupełnić wykaz o zapis o nową kategorię	projekty realizowane jako "operacje ppp" /// Za Umową Partnerstwa '2014 i rozp. Ogólnym 1303/2013/UE oraz za www.combines-ce.eu najlepsze przedsięwzięcia działania na rzecz trwałej poprawy EE zidentyfikowano w formule ppp /EPC z gwarancją wyniku, umowy o efekt energetyczny art.2.u27 dyrektywy 2012/27/UE) wsparcia na szerszą PPP skalę nie wyklucza PO liś	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
Jarosław Głowacki, Z-ca Prezydenta Miasta Siedlce						
533		Oś priorytetowa V. Rozwój regionalnego systemu transportowego	Dotyczy trybu pozakonkursowego kreowania projektów drogowych - z prośbą o uwzględnienie w dalszych pracach	W ramach spotkań konsultacyjnych subregionu siedleckiego zgłoszono propozycję porozumienia partnerskiego w celu realizacji budowy/remontu drogi wojewódzkiej nr 803 (potencjalni partnerzy to obok samorządu Województwa Mazowieckiego odpowiedni powiat i samorządy gminne). Droga nie ma właściwych parametrów, a posiada duże znaczenie komunikacyjne (łączy z siecią dróg TEN-T)	nieuwzględniona	Uwaga nie zawiera propozycji zmiany w Programie.
534		Oś priorytetowa V. Rozwój regionalnego systemu transportowego	Dotyczy trybu pozakonkursowego kreowania projektów drogowych - z prośbą o uwzględnienie w dalszych pracach	W ramach spotkań konsultacyjnych subregionu siedleckiego zgłoszono propozycję porozumienia partnerskiego w celu realizacji budowy/remontu drogi wojewódzkiej nr 627 odcinek Kosów Lacki - Małkinia Górna (potencjalni partnerzy to obok samorządu Województwa Mazowieckiego odpowiedni powiat i samorządy gminne). Droga nie ma właściwych parametrów, a posiada duże znaczenie komunikacyjne (łączy z siecią dróg TEN-T)	nieuwzględniona	Uwaga nie zawiera propozycji zmiany w Programie.
535		Oś priorytetowa V. Rozwój regionalnego systemu transportowego	Dotyczy trybu pozakonkursowego kreowania projektów drogowych - z prośbą o uwzględnienie w dalszych pracach	W ramach spotkań konsultacyjnych subregionu siedleckiego zgłoszono propozycję porozumienia partnerskiego w celu realizacji budowy/remontu drogi wojewódzkiej nr 697 Węgrów-Kałużyn (potencjalni partnerzy to obok samorządu Województwa Mazowieckiego odpowiedni powiat i samorządy gminne). Droga nie ma właściwych parametrów, a posiada duże znaczenie komunikacyjne (łączy z siecią dróg TEN-T)	nieuwzględniona	Uwaga nie zawiera propozycji zmiany w Programie.
536		Oś priorytetowa V. Rozwój regionalnego systemu transportowego	Dotyczy trybu pozakonkursowego kreowania projektów drogowych - z prośbą o uwzględnienie w dalszych pracach	W ramach spotkań konsultacyjnych subregionu siedleckiego zgłoszono propozycję porozumienia partnerskiego w celu realizacji budowy/remontu drogi wojewódzkiej nr 698 w okolicach Wojnowa (potencjalni partnerzy to obok samorządu Województwa Mazowieckiego odpowiedni powiat i samorządy gminne). Droga nie ma właściwych parametrów, a posiada duże znaczenie komunikacyjne (łączy z siecią dróg TEN-T)	nieuwzględniona	Uwaga nie zawiera propozycji zmiany w Programie.
537		Oś priorytetowa V. Rozwój regionalnego systemu transportowego	Dotyczy trybu pozakonkursowego kreowania projektów drogowych - z prośbą o uwzględnienie w dalszych pracach	W ramach spotkań konsultacyjnych subregionu siedleckiego zgłoszono propozycję porozumienia partnerskiego w celu realizacji budowy/remontu drogi wojewódzkiej nr 627 - obwodnica Sokołowa Podlaskiego (potencjalni partnerzy to obok samorządu Województwa Mazowieckiego odpowiedni powiat i samorządy gminne). Droga nie ma właściwych parametrów, a posiada duże znaczenie komunikacyjne (łączy z siecią dróg TEN-T)	nieuwzględniona	Uwaga nie zawiera propozycji zmiany w Programie.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
538		Rozdział 13. Elementy dodatkowe	Przedstawiciele Instytucji Rządowych i Samorządowych	„Proponuje się aby zwiększać udział przedstawicieli jst odpowiedzialnych za RIT (miasta regionalne i subregionalne) przy przygotowywaniu i realizacji dokumentu poprzez np. udział przedstawicieli w Komitecie Monitorującym (lub jego odpowiedniku) RPO WM 2014-2020	niewzględniona	RIT to mechanizm stworzony przez Samorząd Województwa Mazowieckiego skierowany do 5 subregionów (NTS 3): ciechanowskiego, plockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego. Mechanizm ten ma na celu wsparcie OSI ostrołęcko-siedleckiego, plocko-ciechanowskiego oraz radomskiego, które zostały określonych w SRWM jako problemowe. Liderami prowadzonych prac są miasta regionalne (Płock i Radom) i subregionalne (Ciechanów, Ostrołęka i Siedlce), które koordynują przygotowanie Planów Działań RIT. Natomiast umowy na realizację projektów wynikających z RIT mogą być podpisywane przez partnerów RIT.
539		Oś priorytetowa V. Rozwój regionalnego systemu transportowego	Brak informacji, dodać fragment tekstu	„Powiązać inwestycje drogowe z planowaną budową autostrady A-2 na odcinku Warszawa - obwodnica Mińska Mazowieckiego – Siedlce”	uwzględniona	
Jerzy Gorgol Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
540	91	PRIORYTET INWESTYCYJNY 5.2 Cel szczegółowy 1: Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków.	W zestawieniu głównych grup beneficjentów brak PGL Lasy Państwowe	Jednostki organizacyjne Lasów Państwowych realizują i będą realizowały projekty Małej retencji (6 jednostek leży na terenie Woj. Mazowieckiego)	uwzględniona	
Jerzy Wojciechowski/ Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu						
541	45	SEKCJA 2.A.1.PRIORYTET INWESTYCYJNY 1.1	Jednakże problemem sektora B+R na Mazowszu jest bardzo wysoki stopień zużycia aparatury badawczej (78,3% w 2011 r.), znacznie przekraczający wartość tego wskaźnika dla większości polskich województw.	Problemem jest także stopień wykorzystania posiadanej już nowoczesnej aparatury badawczej. Celowe wydaje się być wprowadzenie na określonych zasadach możliwości korzystania z niej przez inne jednostki niż tylko macierzyste.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
542	46	SEKCJA 2.A.2.1.Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 1.1	W ramach PI 1.2 realizowane będą cele strategiczne SRWM poprzez rozwój nowych technologii głównie: biotechnologii, biomedycyny, nanotechnologii, fotoniki i optoelektroniki, technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) i kosmicznych.	Zdecydowanie właściwa tematyka. Należy jednak podkreślić konieczność konfrontacji w tych dziedzinach z ośrodkami światowymi i to nie na zasadzie konkurencji lecz strategicznej współpracy.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
543	76	SEKCJA 2.A.2.1Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.1:	Z tego względu w ramach działania wspierane będą przedsięwzięcia z zakresu budowy lub modernizacji jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł niekonwencjonalnych.	Oprócz tych oczywistych rozwiązań należy zwrócić uwagę na inteligentne powiązania pomiędzy poszczególnymi źródłami wytwórczymi energii. Zastosowanie właściwie wykonanej Kogeneracji energii wraz z rekuperacją energii znacznie zwiększy efektywność wytwórczą. Do tego potrzebne są jednak projekty wykonawcze oparte o specjalistyczną wiedzę i doświadczenie, a nie tylko oparte na połączeniu elementów.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
544	112	SEKCJA 2.A.1PRIORYTET INWESTYCYJNY 7.2	Z uwagi na trwające oraz planowane inwestycje na głównych korytarzach transportowych, w tym sieci TEN-T na terenie Mazowsza, niezbędna jest realizacja komplementarnych inwestycji w zakresie dróg stanowiących uzupełnienie głównych sieci transportowych.	Konieczny wydaje się także rozwój zintegrowanego transportu, czyli dołączenie do transportu samochodowego transportu opartego na szynowych środkach transportu. Obsługa ludności w układzie transportu zintegrowanego rozwiąże wiele problemów komunikacyjnych. Jednocześnie wykorzystać można w tej dziedzinie rozwiązania badawcze związane z rekuperacją energii oraz OZE.	nieuwzględniona	Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym Zarządu Województwa inwestycje dotyczące regionalnej infrastruktury i taboru kolejowego wraz z budową i modernizacją zapleczy technicznych do obsługi i serwisowania pojazdów szynowych jako kategoria działań, powinny być finansowana przede wszystkim na poziomie krajowym ze środków Funduszu Spójności. W przypadku niezyskania zgody strony rządowej, zapisy umożliwiające wsparcie ww. zadań z poziomu regionalnego w ramach RPO zostaną przywrócone.

Jolanta Grzegorzczak / Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Płocku

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
545	123	Rozdział 5 – Priorytety/5.3. Oś Priorytetowa III – Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Priorytet Inwestycyjny 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym. Zestawienie głównych grup beneficjentów	Oddział ZUS w Płocku proponuje doprecyzować i rozszerzyć Zestawienie głównych grup beneficjentów Priorytetu Inwestycyjnego 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym. Na liście głównych beneficjentów znajduje się grupa „administracja rządowa”. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest jednostką podległą Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej – organowi administracji rządowej, a jej status prawny to „państwowa jednostka organizacyjna sektora finansów publicznych”. W obecnym Projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, państwowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, nie zostały uwzględnione na liście głównych typów beneficjentów Priorytetu Inwestycyjnego 4.3 „Wspieranie efektywności energetyczne...”, co może uniemożliwić ubieganie się o dofinansowanie ze środków europejskich dla Oddziału w Płocku i podległych terenowych jednostek organizacyjnych czy też innych TJO Zakładu, świadczących usługi dla ludności i przedsiębiorców z terenu województwa mazowieckiego. Przy czym sam Oddział w Płocku ma rozproszoną strukturę organizacyjną i świadczy usługi w 13 miastach na terenie województwa. W związku z powyższym Oddział ZUS w Płocku wnioskuje o dodanie jako beneficjentów państwowe jednostki organizacyjnej sektora finansów publicznych, do głównych grup beneficjentów Priorytetu Inwestycyjnego 4.3, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
KAMILIAŃSKA MISJA POMOCY SPOŁECZNEJ						
546	12	ROZDZIAŁ 1; 1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM [SEKCJA 1.1], Środowisko	Brak konkretnego fragmentu	Brak odniesienia do stopnia dostępu mieszkańców województwa posiadających zaburzenia psychiczne do środowiskowej/ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej. Podano jedynie liczby osób objętych tego rodzaju wsparciem, co nie niesie ze sobą żadnej informacji o stopniu zaspokojenia potrzeb ani osiągnięcia wskaźników określonych np. w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego. Adekwatne porównanie uczyniono w przypadku opieki stacjonarnej w następnym akapicie. Ze względu na nacisk na deinstytucjonalizację kładziony obecnie w Unii Europejskiej, jak również w dalszych częściach konsultowanego dokumentu,	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				należałoby uzupełnić ten fragment o dane dotyczące dostępności do pomocy środowiskowej, która jest podstawą deinstytucjonalizacji usług społecznych.		
547	14,15	(1.1) Podrozdział WSPIERANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO I WALKA Z UBÓSTWEM	„Niezbędny jest rozwój systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. (...) Konieczne jest, m.in.: wspieranie gmin w tworzeniu lokalnych systemów wsparcia, zatrudnianie asystentów rodzin, tworzenie placówek wsparcia dziennego (2012 r. - 225 placówek w 33 gminach.” Dodać przed ostatnią kropką:	„oraz zapewnianie dostępu do mieszkań wspieranych i docelowych dla młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą.”Uzasadnienie: Ograniczony dostęp do lokali po opuszczeniu pieczy zastępczej jest przyczyną marginalizacji wychowanków pieczy oraz niepowodzeń w budowaniu samodzielnego życia. Ze względu na ich sytuację życiową, której cechą definicyjną jest brak bądź bardzo ograniczone wsparcie ze strony rodziny pochodzenia oraz konieczność wcześniejszego niż rówieśnicy usamodzielnienia, muszą oni liczyć jedynie na mieszkania z zasobów gmin i wsparcie z systemu pomocy państwa. Brak odpowiedniej polityki mieszkaniowej wobec wychowanków pieczy zastępczej jest jednym z powodów niepowodzenia procesu usamodzielnienia, a w skrajnych przypadkach bezdomności, co potwierdza istotny udział wychowanków pieczy wśród użytkowników usług z tytułu bezdomności.	częściowo uwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Należy jednak zwrócić uwagę, że w ramach PI 9.7 przewidziano mechanizm finansowania krzyżowego, co daje możliwość pokrywanie kosztów o charakterze infrastrukturalnym.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
548	15	(1.1) Podrozdział WSPIERANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO I WALKA Z UBÓSTWEM	Brak fragmentu. Dodać przed akapitem rozpoczynającym się od „Na wykluczenie wpływa także zły stan zdrowia ...”	„Skrajnemu wykluczeniu podlegają osoby bezdomne. Sytuacje mieszkaniowe w jakich się znajdują obejmują continuum od przebywania na ulicy, miejskich skwerach, pustostanach, altankach działkowych, placówkach dla osób bezdomnych, u krewnych i znajomych „kątem” oraz w przeludnionych i substandardowych lokalach. System diagnozy zjawiska dociera jedynie do osób korzystających stale z pomocy instytucjonalnej schronisk i noclegowni, (ogólnopolskie liczenie MPiPS 2011, 2013, Spis powszechny wśród osób bezdomnych 2011) oraz pomocy społecznej, co jest przyczyną fragmentarycznego charakteru mazowieckich danych o skali i podstawowych cechach populacji dotkniętej i zagrożonej bezdomnością. Nie są rozwijane systemy gromadzenia danych towarzyszące udzielaniu wsparcia, choć istnieje potencjał. W systemie pomocy dominuje interwencja kryzysowa skoncentrowana na zabezpieczeniu podstawowych potrzeb w postaci dachu nad głową, posiłku i ubrania realizowana w obiektach zbiorowego zakwaterowania, które posiadają niski standard fizyczny. Do rzadkości należą programy rozproszonych mieszkań treningowych/wspieranych oraz inne formy pomocy oparte o mieszkalnictwo (<i>housing led</i>). Wspieranie wychodzenia z bezdomności wciąż bazuje na integracji zawodowej (<i>employment led</i>). Prewencja cierpi z powodu braku koordynacji działań z zakresu pomocy społecznej z polityką mieszkaniową. Skuteczność oraz efektywność kosztowa istniejącego systemu pomocy nie jest znana.”	częściowo uwzględniona	Uzupełniono diagnozę fragmentem dotyczącym osób bezdomnych. W zakresie wspierania mieszkań - wyjaśnienie j.w.
549	22	(1.2.) Podrozdział WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I WALKA Z UBÓSTWEM	Pierwszy akapit	„Jest to projekt, który ma zapewnić spójność społeczną i terytorialną, umożliwiając jednocześnie dostęp do korzyści ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia także osobom ubogim i wykluczonym społecznie poprzez promowanie inwestycji społecznych.” Uzasadnienie: koncept inwestycji społecznych (ang. <i>social investment</i>) wypiera standardowe myślenie o pomaganiu ludziom w potrzebie, wedle którego nakłady związane z rozwiązywaniem problemów społecznych traktuje się jako wydatki i koszty państwa. W retoryce inwestycji społecznych podkreśla się, iż wspieranie ludzi w kryzysie to inwestycja w przyszłość, która dobrze zrealizowana teraz, zaowocuje później np. w postaci ustabilizowania sytuacji osób i grup, które wychodząc z kryzysu będą w stanie samodzielnie o siebie zadbać bez pomocy państwa. Koncept inwestycji społecznych wymaga prowadzenia rzetelnej analizy efektywności programów pomocowych oraz analizy ekonomicznej obejmującej wszystkie	niewzględniona	W przedstawionej propozycji są treści, które są także przedstawiane w dokumentach KE i w dokumentach krajowych (np. Krajowy Program Reform). Z dokumentów tych wynika konieczność działań na rzecz wspierania włączenia społecznego i walki z ubóstwem. W RPO WM 2014-2020 jest powołanie się na wszystkie istotne dla Programu dokumenty programowe. Powtarzanie

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				koszty i korzyści zarówno bieżące jak i przyszłe, finansowe jak i społeczne.		takich zapisów nie jest uzasadnione.
550	23	(1.2.) Podrozdział WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I WALKA Z UBÓSTWEM	„Działania na rzecz włączenia społecznego i walki z ubóstwem będą wpisywać się również w następujące dokumenty:” - dodać w dowolnym miejscu:	„Pakiet Inwestycji Społecznych opisany w Komunikacie Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów pt. „Inwestycje społeczne na rzecz wzrostu i spójności - implementacja Europejskiego Funduszu Społecznego 2014-2020 wraz z dokumentami towarzyszącymi min. „Commission Staff Working Document - Confronting Homelessness in the European Union (Brussels, 20.2.2013 SWD(2013) 42 final)”. Uzasadnienie: Przewodnie projekty UE tworzone w celu realizacji priorytetu wspierania włączenia i walki z ubóstwem mają charakter długookresowy w związku z czym nie odpowiadają na pojawiające się nagle w trakcie ich realizacji wyzwania np. problemy społeczne wywołane kryzysem finansowym i ekonomicznym. Dlatego podlegają one aktualizacjom dokonywanym w formie bieżących dokumentów np. Komunikatów KE. Pakiet Inwestycji Społecznych to odpowiedź na wyzwania wywołane kryzysem oraz obserwację nieosiągnięcia przez UE wskaźników redukcji ubóstwa określonych w Strategii Europa 2020. W pakiecie kładzie się nacisk na rozwiązania skuteczne czyli przynoszące trwałe rozwiązania problemów społecznych oraz jednocześnie efektywne kosztowo czyli np. tańsze niż pozostawienie problemu bez rozwiązania lub wieloletnie „rozwiązywanie” skoncentrowane na procesie i nie owocujące skutkiem. Pakiet obejmuje również wskazówki dotyczące budowania systemu pomocy wobec bezdomności i	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				wykluczenia mieszkaniowego, szczególnie istotne dla Mazowsza, na terenie którego – tak jak i w całej Polsce – dominuje starodawne podejście do bezdomności i jej likwidowania (opisane w poprawce nr 3). Kierując się szczegółowymi wskazówkami dot. Bezdomności oraz opierając przeciwdziałanie wykluczeniu i przełamaniu ubóstwa o koncept inwestycji społecznych, Mazowsze ma szansę stać się liderem w Polsce w budowaniu nowoczesnego systemu wsparcia opartego o najnowsze rekomendacje europejskie poparte solidnymi badaniami naukowymi.		
551	29	1.4. UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH [SEKCJA 1.1]	Tabela 2. Dodać do PI 9.1 drugi punkt w ostatniej kolumnie	„2.Poprawa dostępu mieszkań na potrzeby realizacji programów zapobiegania oraz rozwiązywania problemów społecznych min. na rzecz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, uchodźców, osób opuszczających instytucje penitencjarne i opieki zdrowotnej a także zapobiegania oraz wychodzenia z bezdomności w ramach podejścia opartego o mieszkalnictwo (<i>housing led</i>). (<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu...</i>)Uzasadnienie: Mała dostępność mieszkań w Polsce jest od wielu lat nieprzekraczalną barierą w skutecznym i trwałym rozwiązywaniu wielu problemów społecznych dotyczących osób o niskich dochodach. Polityka mieszkaniowa państwa koncentruje się wokół ludzi średnio zamożnych, stale maleją gminne zasoby lokalowe (są wykupywane, spada wskaźnik mieszkań nowobudowanych przez gminy). Programy kierowane do osób dotkniętych ubóstwem koncentrują się na wspieraniu zatrudnienia, tak jakby stabilność mieszkaniowa była jego naturalną konsekwencją. W inną stronę idą europejskie rekomendacje wyrażone min. w Rekomendacjach Jury Europejskiej Konferencji Konsensusu w Bezdomności w 2010 roku czy Rezolucji PE w sprawie Strategii UE Wobec Bezdomności 2014. Dostępne finansowo mieszkania są niezbędne dla trwałego rozwiązywania problemów związanych z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	niewuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
552	29	1.4. UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH [SEKCJA 1.1]	Tabela 2.IX CT: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, PI 9.7. ostatnia kolumna	Dodać punkt 2 (zmienić numerację kolejnych punktów). „2.Promowanie instrumentów zapewniających dostęp do mieszkań na potrzeby rozwijania poza instytucjonalizowanych usług społecznych. (<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu...</i>)” Uzasadnienie: warunkiem rozwoju niedrogich, trwałych i wysokiej jakości poza-instytucjonalnych usług społecznych jest dostępność mieszkań, w których z odpowiednim wsparciem – właśnie w postaci usług społecznych – mogą przebywać osoby obecnie skoszarowane w dużych instytucjach np. domach pomocy społecznej, szpitalach psychiatrycznych, schroniskach dla bezdomnych, dużych domach dziecka i innych. Zwiększenie dostępności mieszkań dla wymagających wsparcia klientów rekrutujących się z wyżej wskazanych grup, wiąże się zarówno z działaniami o charakterze inwestycyjnym (patrz uwaga do PI 9.1.) jak i działaniami miękkimi popularyzującymi różnego rodzaju instrumenty pośredniczonego najmu (usługi społeczne), w którym między właścicielem lokalu np. gminą, spółdzielnią, osobą prywatną a klientem staje instytucja wspierająca np. organizacja pozarządowa, ośrodek pomocy społecznej. Przykładem są agencje najmu społecznego funkcjonujące w Belgii oraz Program Mieszkań Treningowych realizowany przez Kamiliańską Misję Pomocy Społecznej. Szczególnym instrumentem są programy oparte o ideę „Najpierw Mieszkanie”, rekomendowane min. w Pakiecie Inwestycji Społecznych jako efektywne kosztowo i trwale rozwiązujące problem bezdomności chronicznej osób dotkniętych wielokrotnym wykluczeniem.	częściowo uwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Należy jednak zwrócić uwagę, że w ramach PI 9.7 przewidziano mechanizm finansowania krzyżowego, co daje możliwość pokrywania kosztów o charakterze infrastrukturalnym.
553	69	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 2.3	Dodać przed „W wyniku zaprogramowanej...”	„Zwiększenie wykorzystania TIK nastąpi również wśród instytucji trzeciego sektora świadczących usługi społeczne w ramach realizacji zadań publicznych w szczególności z tytułu bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego, np. prowadzących noclegownie, schroniska i domy. Badanie prowadzone na Mazowszu w 2011 roku wykazało, iż jedynie dwie spośród ok. 50 placówek tego rodzaju posiadało elektroniczne rejestry pozwalające na gromadzenie podstawowych informacji niezbędnych do udzielania pomocy podopiecznym. Wprowadzenie elektronicznych rejestrów danych uzyskiwanych w procesie udzielania wsparcia pozwoli na zwiększenie efektywności wsparcia oraz istotnie przyczyni się do diagnozowania skali i cech populacji ludzi dotkniętych bezdomnością i wykluczeniem mieszkaniowym na Mazowszu. Do tej pory wsparciem z zakresu TIK objęte były wyłącznie instytucje	niewzględniona	Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz. Proszę o przekazaniu stosownych źródeł statystycznych

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				administracji publicznej z pominięciem organizacji pozarządowych, które w wielu obszarach są dominującym dostarczycielem usług.”		
554	69	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 2.3	Fragment: „informatyzacja jednostek administracji publicznej, podmiotów leczniczych;” zamienić na:	„informatyzacja jednostek administracji publicznej, organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne w ramach realizacji zadań publicznych, podmiotów leczniczych” Uzasadnienie: w treści uwagi powyżej – nie ma powodów, dla których informatyzacji mają podlegać wyłącznie instytucje administracji publicznej, jeśli równolegle do nich funkcjonują podmioty pozarządowe realizujące zadania publiczne zlecone przez administrację publiczną. Informatyzacja w organizacjach pozarządowych jest szczególnie ważna w zdominowanych przez nie obszarach świadczenia usług, np. bezdomności. To organizacje pozarządowe posiadają dostęp do danych i wiedzy niezbędnej do efektywnego planowania polityki społecznej wobec tego zjawiska, dlatego objęcie ich tym procesem jest szczególnie ważne. (Uzupełnić „Zestawienie głównych grup beneficjentów” str. 70), „Organizacje pozarządowe świadczące usługi społeczne w ramach realizacji zadań publicznych”	nieuwzględniona	Rozszerzenie katalogu beneficjentów będzie możliwe po przedstawieniu diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz. Proszę o przekazaniu stosownych źródeł statystycznych.
555	102	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.1 Cel szczegółowy 6: <i>Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną.</i>	Uwaga ogólna do całego priorytetu	W części diagnostycznej konsultowanego dokumentu podkreślono – jak uważamy bardzo słusznie – fakt niewystarczającego dostępu i potrzeby rozwijania środowiskowych usług psychiatrycznych, co jest istotne min. dla procesu deinstytucjonalizacji. Diagnoza ta nie znajduje odzwierciedlenia w opisie celu szczegółowego 6 dla P.I. 9.1. Opisane na stronie 103 i 104 inwestycje w infrastrukturę w sposób bardzo niejasny odnoszą się do celu, jakim jest zwiększenie dostępu do środowiskowej opieki psychiatrycznej.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
556	102	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.1 Cel szczegółowy 6: <i>Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną.</i>	Dodać przed „W wyniku zaprogramowanej interwencji (...)”	Istotną barierą w charakteryzującą mazowiecką infrastrukturę zdrowotną i społeczną jest brak dostępnych finansowo i objętych wsparciem mieszkań dla osób przebywających w instytucjach z powodu doświadczania następujących problemów społecznych: wychowywanie w pieczy zastępczej w fazie usamodzielnienia, uchodźstwo, zbliżający się koniec przebywania w instytucji penitencjarnej lub opieki zdrowotnej, bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego. Wielu mieszkańców instytucji przebywa w nich z powodu braku możliwości zapewnienia wsparcia w mieszkaniach na zewnątrz lub braku mieszkań (np. mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi). Dlatego konieczne jest wsparcie inwestycji zwiększających dostęp do mieszkań na potrzeby realizacji programów wspierających na rzecz wspomnianych grup.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
557	103	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.1 Cel szczegółowy 6: <i>Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną.</i>	W ramach celu szczegółowego 6 dodać drugi planowany do realizacji typ projektu w brzmieniu zaproponowanym obok, oraz stosownie do możliwości i wymogów konsultowanego dokumentu uzupełnić szczegółowy opis realizacji (min. opis kierunkowych zasad wyboru projektów)	„Inwestycje w infrastrukturę mieszkaniową na rzecz poprawy dostępu do mieszkań na potrzeby realizacji programów rozwiązujących zdiagnozowane na Mazowszu problemy społeczne. Inwestycje w infrastrukturę będą polegać na: - remontowaniu/modernizacji/doposażaniu mieszkań wykorzystywanych w programach wspieranego/treningowego/przejściowego/chronionego mieszkalnictwa(Uzupełnić:)Zestawienie głównych grup beneficjentów:- organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące programy wspieranego mieszkalnictwa” Zestawienie głównych grup docelowych- osoby doświadczające problemów społecznych, dla których rozwiązania niezbędny jest dostęp do mieszkań: usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, uchodźcy, opuszczający instytucje penitencjarne i medyczne, zagrożeni i wychodzący z bezdomności.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
558	132	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7 Cel szczegółowy 2: <i>Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia</i>	„Na Mazowszu brakuje placówek dziennej opieki nad osobami starszymi i innymi osobami zależnymi. (wstawić fragment obok) Wśród osób zależnych, w szczególności niekorzystnej sytuacji są osoby niepełnosprawne i ich rodziny, a także osoby z zaburzeniami i chorobami psychicznymi, w tym z zaburzeniami rozwoju.”	„W placówkach dla osób bezdomnych istotną grupę mieszkańców stanowią samotne osoby starsze wymagające pomocy i jednocześnie pozbawione wsparcia ze strony rodziny.”	nieuwzględniona	Nie podano uzasadnienia do propozycji. Osoby bezdomne są wśród osób wykluczonych, którym będzie mogło być udzielane wsparcie w ramach Programu.
559	133	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7 Cel szczegółowy 2: <i>Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia</i>	Dodać przed akapitem zaczynającym się od: „W związku z powyższym ... „	„Na Mazowszu system pomocy z tytułu bezdomności opiera się o różnego rodzaju ośrodki, domy, schroniska, noclegownie i inne obiekty zbiorowego zakwaterowania, w których przez krótszy lub dłuższy czas przebywają osoby pozbawione dachu nad głową. Do rzadkości należą programy mieszkań wspieranych/treningowych/przejściowych prowadzone w naturalnych warunkach mieszkaniowych (np. mieszkania rozproszone w sąsiedztwie), w ramach których osoby wychodzące z bezdomności uczą się funkcjonowania warunkach zbliżonych do docelowego rozwiązania otrzymując jednocześnie wsparcie specjalistów dopasowane do ich indywidualnej sytuacji. Zwiększenie dostępu to takich programów zwiększy efektywność i trwałość programów wychodzenia z bezdomności realizowanych w województwie.”	częściowo uwzględniona	Proponowany zapis nie będzie uwzględniony. Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Należy jednak zwrócić uwagę, że w ramach PI 9.7 przewidziano mechanizm finansowania krzyżowego, co daje możliwość pokrywania kosztów o charakterze infrastrukturalnym.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
560	134	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7 Cel szczegółowy 2: <i>Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia</i>	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7 Dodać proponowany do realizacji typ projektu w brzmieniu jak obok, dodając uzupełniający opis.	<i>rozwój programów wspieranego mieszkalnictwa realizowanych w naturalnym środowisku mieszkaniowym (mieszkania rozproszone) zapewniających zindywidualizowane i specjalistyczne wsparcie dla osób objętych programem.”(...)W ramach programów rozwoju wspieranego mieszkalnictwa w naturalnym środowisku mieszkaniowym czyli poza placówką o charakterze obiektu zbiorowego zakwaterowania wsparcie będzie kierowane do osób zarówno zagrożonych bezdomnością posiadając wymiar prewencyjny jak i objętych programami jej przewyższania realizując cele integracyjne. Fakt zagrożenia bądź bycia dotkniętym bezdomnością będzie definiowany szeroko zgodnie z Europejską Typologią Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS, w świetle której to sytuacja mieszkaniowa a nie cechy osoby decydują o jej statusie w bezdomności i potrzebnie objęcia wsparciem. Programy będą kierowane zarówno do uchodźców jak i osób opuszczających instytucje penitencjarne i zdrowotne, pieczę zastępczą, placówki dla bezdomnych, przebywające w lokalach substandardowych i przeludnionych. (...)Zestawienie głównych grup docelowych (str. 135); „w przypadku rozwoju programów wspieranego mieszkalnictwa osoby znajdujące się w sytuacji bezdomności lub wykluczenia mieszkaniowego według Europejskiej Typologii Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego ETHOS 2008 PL”</i>	niewuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Należy jednak zwrócić uwagę, że w ramach PI 9.7 przewidziano mechanizm finansowania krzyżowego, co daje możliwość pokrywania kosztów o charakterze infrastrukturalnym.
561	176	ROZDZIAŁ 5 - [SEKCJA 5] 5.1 WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ [SEKCJA 5.1]	Fragment „Poza brakiem zatrudnienia na zjawisko ubóstwa mają wpływ, m.in.: brak infrastruktury usług opieki zdrowotnej (wstawić fragment obok), usług społecznych, brak możliwości przekwalifikowania się oraz brak dostępu do edukacji.” Zamienić na:	„Poza brakiem zatrudnienia na zjawisko ubóstwa mają wpływ, m.in.: brak infrastruktury usług opieki zdrowotnej, problemy z dostępem do wsparcia mieszkaniowego i mieszkań, brak usług społecznych, brak możliwości przekwalifikowania się oraz brak dostępu do edukacji.”	niewuwzględniona	Ze względu na możliwość ograniczonego wspierania mieszkań dla osób wykluczonych, dotychczasowe zapisy Programu w tej części powinny zostać bez zmian.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
562	178	5.2 WKŁAD STRATEGII OKREŚLONEJ W PROGRAMIE (...) [SEKCJA 5.2]	Fragment „działania o charakterze profilaktycznym, zapobiegające powstawaniu ubóstwa (profilaktyka zdrowotna, (wstawić uwagę obok) wspieranie rodzin, edukacja, kształcenie dorosłych);” zamienić na:	„działania o charakterze profilaktycznym, zapobiegające powstawaniu ubóstwa (profilaktyka zdrowotna, prewencja bezdomności, wspieranie rodzin, edukacja, kształcenie dorosłych);”	nieuwzględniona	Ze względu na możliwość ograniczonego wspierania mieszkań dla osób wykluczonych, dotychczasowe zapisy Programu w tej części powinny zostać bez zmian.
Katarzyna Trębicka / Gmina Lesznowola						
563	25	Rozdział 1 / Podrozdział 1.3	Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza.	Uzasadnienie dla celu głównego i celów szczegółowych programu RPO WM 2014-2020 powinno odnosić się do roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego, dlatego proponowana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	
564		Cały dokument	Cały dokument	Projekt dokumentu określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Proponowane jest złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
565	33	Rozdział 1 / Podrozdział 1.5	Tabela 6.Podział alokacji RPO WM 2014-2020	Projekt dokumentu nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
566				Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych (w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 3.1.). Są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
567		Cały dokument	Cały dokument	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.	uwzględniona	
568		Cały dokument	Cały dokument	Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
569		Cały dokument	Cały dokument	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
570	56	Rozdział 2 / Podrozdział 2.1	Przewiduje się również zaangażowanie władz regionalnych w celu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład w celu wzmocnienia wizerunku regionu i mazowieckiej gospodarki. Promowane będą projekty realizowane przez przedstawicieli samorządu regionalnego realizowane we współpracy z przedsiębiorstwami.	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia samodzielnych działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
571	60	Rozdział 2 / Podrozdział 2.1	Wspierane będą projekty oferujące usługi poza obszarem OMW lub siecujące IOB oferujące usługi w subregionach oraz w obszarze metropolitalnym jak i również w samym subregionie oraz OMW. Ich celem będzie niwelowanie różnic w dostępie do wsparcia na terenie województwa. Spośród 137 zidentyfikowanych instytucji otoczenia biznesu działających na Mazowszu w 2012 roku, 95 podmiotów posiadało siedzibę w Warszawie. Poza miastem stołecznym instytucje wsparcia skupione były w ośrodkach subregionalnych.	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia samodzielnych działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
572	171	Rozdział 4	Funkcjonowanie ZIT na Mazowszu opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy gmin, położonych w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym, wyznaczonym zgodnie z metodologią Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.	Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
573		Rozdział 4	Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierająca m.in.:- cele i priorytety rozwojowe ZIT;- listę przedsięwzięć strategicznych w ramach ZIT;- plan finansowy;- system wdrażania;- raport z przygotowania Strategia ZIT.	Proponuje się usunięcie z projektu RPO WM 2014-2020 zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
574		Rozdział 4	Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota w wysokości 165 mln EURO (8 % środków RPO WM 2014-2020).	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO WM 2014-2020 na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
575		Rozdział 4	<p>Projekty w ramach ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej.</p> <p>Projekty strategiczne wstępnie wybrane w ramach ZIT do sfinansowania ze środków RPO WM 2014-2020, zostaną ocenione pod względem formalnym i merytorycznym przez podmioty reprezentujące ZIT oraz IZ, a następnie zatwierdzone i przyjęte do realizacji.</p> <p>W przypadku ram konkursów opracowany projekt ZIT będzie akceptowane przez IZ/IP.</p>	<p>Obecne zapisy RPO WM 2014-2020 mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).</p>	uwzględniona	
576		Rozdział 4		<p>Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM 2014-2020, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.</p>	nieuwzględniona	<p>Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.</p>
577				<p>Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych.</p> <p>Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
Katolickie Stowarzyszenie Wychowawców oddział w Siedlcach						
578				przy piśmie ESOD 41230 pismo z dnia 2.03.2014, dot. Zwiększenia środków na RIT o kwotę co najmniej dwukrotnie większą	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min. 164,8 mln euro, Na finansowanie RIT zostanie wydzielona kwota min. 130 mln euro z EFRR na projekty wiodące oraz mogą zostać zaangażowane dodatkowe środki z EFS na realizację projektów towarzyszących. Ostateczne kwoty przekazane na finansowanie projektów strategicznych RIT będą zależeć od rodzaju i jakości zaproponowanych w Planach działań RIT inwestycji, w tym przede wszystkim od zasięgu oddziaływania oraz od wpływu na wskaźniki realizacji celów Programu"
Katolickie Zrzeszenie Wychowawców o/ Siedlce						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
579			wniosek o zwiększenie środków przeznaczonych na RIT ze 130 mln EURO co najmniej dwukrotnie	przystane przy piśmie nr ESOD 41230	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min. 164,8 mln euro, Na finansowanie RIT zostanie wydzielona kwota min. 130 mln euro z EFRR na projekty wiodące oraz mogą zostać zaangażowane dodatkowe środki z EFS na realizację projektów towarzyszących. Ostateczne kwoty przekazane na finansowanie projektów strategicznych RIT będą zależeć od rodzaju i jakości zaproponowanych w Planach działań RIT inwestycji, w tym przede wszystkim od zasięgu oddziaływania oraz od wpływu na wskaźniki realizacji celów Programu"
KOMENDA STOŁECZNA POLICJI						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
580	113	Rozdział 2. Oś priorytetowa V Rozwój regionalnego systemu transportowego	Zestawienie głównych grup beneficjentów Zestawienie głównych grup docelowych	W ramach osi priorytetowej brak wsparcia przewidzianego dla administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, w tym Policji. W obszarze transportu w/w priorytet nie przewidział możliwości sfinansowania zakupu sprzętu transportowego na rzecz jednostek Policji. Kwestia ta została całkowicie pominięta. Policja stanowi podstawową jednostkę odpowiedzialną za nadzór i zapewnienie bezpieczeństwa ruchu na polskich drogach. Proponowane mechanizmy wsparcia koncentrują się wyłącznie na przebudowie/budowie dróg (w kontekście wzrostu ruchu kołowego na głównych szlakach komunikacyjnych). Zapewnienie bezpieczeństwa nie może ograniczać się do rozwiązań technicznych na samej drodze - pominięcie wsparcia infrastrukturalnego i sprzętowego Policji, dedykowanego zabezpieczeniu, kluczowych dróg tworzących transportowe sieci europejskie, może prowadzić do sytuacji w której mimo inwestycji w nową infrastrukturę drogową liczba ofiar wypadków i kolizji będzie znacząco rosła, ponieważ Komenda Stołeczna Policji nie będzie przygotowana infrastrukturalnie i sprzętowo do karania i wyłączenia z ruchu kierowców powodujących zagrożenie na nowych drogach.	niewzględniona	Działania realizowane z poziomu krajowego w ramach POiŚ
KW PSP W WARSZAWIE						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
581	89	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu Cel Tematyczny 5 Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, poprzez następujące Priorytety Inwestycyjne:	5.2 Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniające odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi;	5.2 Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka oraz zwiększające poziom bezpieczeństwa społecznego, zapewniające odporność na klęski żywiołowe, stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi oraz wzmocnienie potencjału służb ratunkowych; Uzasadnienie: Rozszerzenie zapisu Priorytetu inwestycyjnego 5.2 o działania zapewniające zwiększenie poziomu bezpieczeństwa społecznego oraz uwzględnienie tego aspektu w planowanych konkursach pozwoli na wzmocnienie potencjału jednostek straży pożarnej, zajmującej się nie tylko prewencją i walką z pożarami, ale również pozostałymi zagrożeniami dla życia i zdrowia ludzkiego, składników majątku oraz środowiska naturalnego. Do zadań straży pożarnej należy też usuwanie skutków klęsk żywiołowych i katastrof, ratownictwo biologiczne, chemiczne, medyczne do czasu przybycia służb medycznych, poszukiwawcze, wodne, techniczne, radiologiczne i wysokościowe. W celu efektywnego, skutecznego i szybkiego realizowania tych zadań niezbędne są inwestycje w wysoko specjalistyczny sprzęt dedykowany jednostkom straży pożarnej. Dotychczasowy poziom wyposażenia jednostek straży pożarnej jest niewystarczający. Rozszerzenie zapisu priorytetu 5.2 przyczyni się do pełniejszego osiągnięcia celu szczegółowego Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków. , ale wymaga jeszcze zdefiniowania kolejnego typu projektów, np. Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych oraz uwzględnienia jednostek straży pożarnej w zestawieniu głównych grup beneficjentów.	uwzględniona	
582	89	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu, PI 5.2	Dodanie do celów szczegółowych zadań związanych z zakupem sprzętu do zapobiegania zagrożeniom chemicznym, ekologicznym itp. oraz usuwania ich ewentualnych skutków.	Stworzenie możliwości realizacji projektów związanych z zakupem pojazdów pożarniczych, sprzętu przeciwpożarowego oraz sprzętu do usuwania skutków powodzi, a także zakupu sprzętu specjalistycznego do innych rodzajów ratownictwa.	uwzględniona	
583	112		2.5 OŚ PRIORYTETOWA V - Rozwój regionalnego systemu transportowego, PI 7.2	Dodanie do celów szczegółowych budowy infrastruktury służb ratowniczych oraz wyposażenia w specjalistyczny sprzęt ratownictwa drogowego poprawiający bezpieczeństwo na drogach	niewzględniona	Działania realizowane z poziomu krajowego w ramach POiŚ

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
584	147	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu, PI 10.3	Dodanie do celów szczegółowych zadania związanego z doskonaleniem, podnoszeniem i zdobywaniem nowych umiejętności i kwalifikacji przez pracowników/funkcjonariuszy podmiotów ratowniczych i służb zapewniających bezpieczeństwo publiczne	Wprowadzenie zadania pozwoli na podniesienie poziomu wyszkolenia poszczególnych służb ratowniczych i podążanie za rozwijającymi się technologiami poprzez rozwijanie nabytych umiejętności i zdobywanie nowych co przełoży się na wzrost poziomu bezpieczeństwa obywateli.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Należy zauważyć, że wsparcie w obszarze kształcenia dorosłych w szczególności powinno być kierowane do osób o niskich kwalifikacjach.
Łukasz Wachowski/ Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
585	128	OŚ PRIORYTETOWA VII - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem [SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	<i>„Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym”</i>	Proponujemy poszerzenie celu szczegółowego, typów projektów oraz grup docelowych o zapis odnoszący się także do grup i społeczności zmarginalizowanych i wieloprotymowych, co jest zgodne z rozumieniem aktywnej integracji opisanej w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (http://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/-/krajowy-program-przeciwdzialania-wykluczeniu-spolicznemu-2020), na spójność z którym powołuje się Projekt RPO WM 2014-2020. Zapis celu brzmiałby wtedy: „Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym osób, grup i społeczności.” lub „Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wdrożenie działań o charakterze środowiskowym, organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej.” Uzasadnieniem dla proponowanych zmian są zapisy zwarte w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (str. 62, http://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/-/krajowy-program-przeciwdzialania-wykluczeniu-spolicznemu-2020), które wskazują na wagę działań środowiskowych adresowanych do społeczności lokalnych w różnych wymiarach obejmujących zarówno mikrospołeczności w ramach gmin (społeczności sąsiedzkie), całe gminy lub obszary o szerszym charakterze. Obok działań o charakterze systemowym istotne jest wsparcie samorządów lokalnych i społeczności lokalnych zarówno w wymiarze metodyczno-animacyjnym i edukacyjnym jak również infrastrukturalnym na rzecz rewitalizacji społecznej: Z Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (str. 62): „Działanie III.2 Budowa aktywnych, zdolnych do rozwoju społeczności - podnoszenie społecznego i ekonomicznego potencjału zmarginalizowanych, wieloprotymowych społeczności poprzez rozwój podejmowanych w nich zróżnicowanych form działań aktywizujących i pracy środowiskowej. W ramach działań aktywnej integracji istotną rolę będą miały działania środowiskowe adresowane do społeczności lokalnych w różnych wymiarach obejmujących zarówno mikrospołeczności w ramach gmin (społeczności sąsiedzkie), całe gminy lub obszary o	częściowo uwzględniono	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Uwagi bardzo szczegółowe, a przez to w dużej mierze nieczytelne. W znacznym zakresie propozycje zawarte w tej uwadze są uwzględnione.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>szerzym charakterze. Obok działań o charakterze systemowym istotne jest wsparcie samorządów lokalnych i społeczności lokalnych zarówno w wymiarze metodyczno-animacyjnym i edukacyjnym jak również infrastrukturalnym na rzecz rewitalizacji społecznej;Zasadniczym elementem będą działania wspierające rozwiązania systemowe w zakresie aktywnej integracji, w zakresie wdrożenia działań o charakterze środowiskowym, organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej, w szczególności działania promujące rozwój świadomości i kompetencji społeczności lokalnych: tworzenie diagnoz i profilów społeczności trudnych i wieloprotblemowych uruchamiających proces partycypacyjnego planowania lokalnej pomocy i integracji społecznej poprzez wykorzystywanie corocznych ocen zasobów pomocy społecznej a także wspólnego opracowywania rekomendacji dla rad gmin i powiatów”.wdrażanie programów organizowania społeczności lokalnej z wykorzystaniem lokalnego potencjału społeczności - ludzi, zasobów materialnych, instytucjonalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, określanych na podstawie rekomendacji i wskaźników z corocznych ocen zasobów pomocy społecznej,. tworzenie programów edukacji pozaformalnej i nieformalnej w społecznościach lokalnych rozwijających kompetencje i umiejętności społeczne oraz kształtujące postawy przedsiębiorcze i obywatelskie. wspieranie grup i inicjatyw społecznych (formalnych i nieformalnych) oraz mobilizowanie ludzi do samopomocy społecznej i sąsiedzkiej (zasada empowerment), z wykorzystaniem form wsparcia środowiskowego takich jak: kluby samopomocy, świetlice, domy sąsiedzkie pomocy społecznej, placówki wsparcia dziennego;animowanie lokalnych sieci współpracy/partnerstw nakierowanych na rozwiązywanie lokalnych problemów; ze szczególnym uwzględnieniem współpracy międzysektorowej.wspieranie rozwoju wolontariatu wzmacniającego postawy prospołeczne, aktywność i solidarność obywatelską; w tym tworzenie różnych form wsparcia instytucjonalnego np. centra lub kluby wolontariuszy.upowszechnianie usług lokalnych animatorów pracy pracujących z rodzinami z problemem dziedziczonego wykluczenia w oparciu o metodologię animatora pracy wypracowaną w ramach modelu IW EQUAL „Praca w Posagu”.”Powyższy fragment wskazuje konkretne typy działań,</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				które wpisują się w aktywną integrację. Uwzględnienie pracy nie tylko z jednostką i rodziną, ale również z grupą i społecznością, umożliwia kompleksowe podejście do realizacji celu Osi Priorytetowej VII Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
586	129	OŚ PRIORYTETOWA VII - Wsparcie włączenia społecznego i walka z ubóstwem[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:	„W ramach celu szczegółowego 1: <i>Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</i> planowane będą do realizacji następujące typy projektów:”	Proponujemy poszerzenie celu szczegółowego, typów projektów oraz grup docelowych o zapis odnoszący się także do grup i społeczności zmarginalizowanych i wieloprotymowych, co jest zgodne z rozumieniem aktywnej integracji opisanej w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (http://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/-/krajowy-program-przeciwdzialania-wykluczeniu-spolicznemu-2020), na spójność z którym powołuje się Projekt RPO WM 2014-2020.Zapis celu brzmiałby wtedy:„Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym osób, grup i społeczności.”lub„Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wdrożenie działań o charakterze środowiskowym, organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej.”Uzasadnieniem dla proponowanych zmian są zapisy zwarte w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (str. 62, http://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/-/krajowy-program-przeciwdzialania-wykluczeniu-spolicznemu-2020), które wskazują na wagę działań środowiskowych adresowanych do społeczności lokalnych w różnych wymiarach obejmujących zarówno mikrospołeczności w ramach gmin (społeczności sąsiedzkie), całe gminy lub obszary o szerszym charakterze. Obok działań o charakterze systemowym istotne jest wsparcie samorządów lokalnych i społeczności lokalnych zarówno w wymiarze metodyczno-animacyjnym i edukacyjnym jak również infrastrukturalnym na rzecz rewitalizacji społecznej:Z Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (str. 62):„Działanie III.2 Budowa aktywnych, zdolnych do rozwoju społeczności - podnoszenie społecznego i ekonomicznego potencjału zmarginalizowanych, wieloprotymowych społeczności poprzez rozwój podejmowanych w nich zróżnicowanych form działań aktywizujących i pracy środowiskowej. W ramach działań aktywnej integracji istotną rolę będą miały działania środowiskowe adresowane do społeczności lokalnych w różnych wymiarach obejmujących zarówno mikrospołeczności w ramach gmin (społeczności sąsiedzkie), całe gminy lub obszary o	częściowo uwzględniono	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Uwagi bardzo szczegółowe, a przez to w dużej mierze nieczytelna. W znacznym zakresie propozycje zawarte w tej uwadze sa uwzględnione.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>szerzym charakterze. Obok działań o charakterze systemowym istotne jest wsparcie samorządów lokalnych i społeczności lokalnych zarówno w wymiarze metodyczno-animacyjnym i edukacyjnym jak również infrastrukturalnym na rzecz rewitalizacji społecznej;Zasadniczym elementem będą działania wspierające rozwiązania systemowe w zakresie aktywnej integracji, w zakresie wdrożenia działań o charakterze środowiskowym, organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej, w szczególności działania promujące rozwój świadomości i kompetencji społeczności lokalnych: tworzenie diagnoz i profilów społeczności trudnych i wieloproblemowych uruchamiających proces partycypacyjnego planowania lokalnej pomocy i integracji społecznej poprzez wykorzystywanie corocznych ocen zasobów pomocy społecznej a także wspólnego opracowywania rekomendacji dla rad gmin i powiatów”.wdrażanie programów organizowania społeczności lokalnej z wykorzystaniem lokalnego potencjału społeczności - ludzi, zasobów materialnych, instytucjonalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, określanych na podstawie rekomendacji i wskaźników z corocznych ocen zasobów pomocy społecznej,. tworzenie programów edukacji pozaformalnej i nieformalnej w społecznościach lokalnych rozwijających kompetencje i umiejętności społeczne oraz kształtujące postawy przedsiębiorcze i obywatelskie. wspieranie grup i inicjatyw społecznych (formalnych i nieformalnych) oraz mobilizowanie ludzi do samopomocy społecznej i sąsiedzkiej (zasada empowerment), z wykorzystaniem form wsparcia środowiskowego takich jak: kluby samopomocy, świetlice, domy sąsiedzkie pomocy społecznej, placówki wsparcia dziennego;animowanie lokalnych sieci współpracy/partnerstw nakierowanych na rozwiązywanie lokalnych problemów; ze szczególnym uwzględnieniem współpracy międzysektorowej.wspieranie rozwoju wolontariatu wzmacniającego postawy prospołeczne, aktywność i solidarność obywatelską; w tym tworzenie różnych form wsparcia instytucjonalnego np. centra lub kluby wolontariuszy.upowszechnianie usług lokalnych animatorów pracy pracujących z rodzinami z problemem dziedziczonego wykluczenia w oparciu o metodologię animatora pracy wypracowaną w ramach modelu IW EQUAL „Praca w Posagu”.”Powyższy fragment wskazuje konkretne typy działań,</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				które wpisują się w aktywną integrację. Uwzględnienie pracy nie tylko z jednostką i rodziną, ale również z grupą i społecznością, umożliwia kompleksowe podejście do realizacji celu Osi Priorytetowej VII Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
587	130	OŚ PRIORYTETOWA VII - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:	„Zestawienie głównych grup docelowych:”	Proponujemy poszerzenie celu szczegółowego, typów projektów oraz grup docelowych o zapis odnoszący się także do grup i społeczności zmarginalizowanych i wieloprotymowych, co jest zgodne z rozumieniem aktywnej integracji opisanej w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (http://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/-/krajowy-program-przeciwdzialania-wykluczeniu-spolicznemu-2020), na spójność z którym powołuje się Projekt RPO WM 2014-2020.Zapis celu brzmiałby wtedy:„Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym osób, grup i społeczności.”lub„Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wdrożenie działań o charakterze środowiskowym, organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej.”Uzasadnieniem dla proponowanych zmian są zapisy zwarte w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (str. 62, http://empatia.mpips.gov.pl/web/piu/-/krajowy-program-przeciwdzialania-wykluczeniu-spolicznemu-2020), które wskazują na wagę działań środowiskowych adresowanych do społeczności lokalnych w różnych wymiarach obejmujących zarówno mikrospołeczności w ramach gmin (społeczności sąsiedzkie), całe gminy lub obszary o szerszym charakterze. Obok działań o charakterze systemowym istotne jest wsparcie samorządów lokalnych i społeczności lokalnych zarówno w wymiarze metodyczno-animacyjnym i edukacyjnym jak również infrastrukturalnym na rzecz rewitalizacji społecznej:Z Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (str. 62):„Działanie III.2 Budowa aktywnych, zdolnych do rozwoju społeczności - podnoszenie społecznego i ekonomicznego potencjału zmarginalizowanych, wieloprotymowych społeczności poprzez rozwój podejmowanych w nich zróżnicowanych form działań aktywizujących i pracy środowiskowej. W ramach działań aktywnej integracji istotną rolę będą miały działania środowiskowe adresowane do społeczności lokalnych w różnych wymiarach obejmujących zarówno mikrospołeczności w ramach gmin (społeczności sąsiedzkie), całe gminy lub obszary o	częściowo uwzględniono	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Uwagi bardzo szczegółowe, a przez to w dużej mierze nieczytelna. W znacznym zakresie propozycje zawarte w tej uwadze sa uwzględnione.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>szerszym charakterze. Obok działań o charakterze systemowym istotne jest wsparcie samorządów lokalnych i społeczności lokalnych zarówno w wymiarze metodyczno-animacyjnym i edukacyjnym jak również infrastrukturalnym na rzecz rewitalizacji społecznej;Zasadniczym elementem będą działania wspierające rozwiązania systemowe w zakresie aktywnej integracji, w zakresie wdrożenia działań o charakterze środowiskowym, organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej, w szczególności działania promujące rozwój świadomości i kompetencji społeczności lokalnych: tworzenie diagnoz i profilów społeczności trudnych i wieloprotblemowych uruchamiających proces partycypacyjnego planowania lokalnej pomocy i integracji społecznej poprzez wykorzystywanie corocznych ocen zasobów pomocy społecznej a także wspólnego opracowywania rekomendacji dla rad gmin i powiatów”.wdrażanie programów organizowania społeczności lokalnej z wykorzystaniem lokalnego potencjału społeczności - ludzi, zasobów materialnych, instytucjonalnych do rozwiązywania lokalnych problemów, określanych na podstawie rekomendacji i wskaźników z corocznych ocen zasobów pomocy społecznej,. tworzenie programów edukacji pozaformalnej i nieformalnej w społecznościach lokalnych rozwijających kompetencje i umiejętności społeczne oraz kształtujące postawy przedsiębiorcze i obywatelskie. wspieranie grup i inicjatyw społecznych (formalnych i nieformalnych) oraz mobilizowanie ludzi do samopomocy społecznej i sąsiedzkiej (zasada empowerment), z wykorzystaniem form wsparcia środowiskowego takich jak: kluby samopomocy, świetlice, domy sąsiedzkie pomocy społecznej, placówki wsparcia dziennego;animowanie lokalnych sieci współpracy/partnerstw nakierowanych na rozwiązywanie lokalnych problemów; ze szczególnym uwzględnieniem współpracy międzysektorowej.wspieranie rozwoju wolontariatu wzmacniającego postawy prospołeczne, aktywność i solidarność obywatelską; w tym tworzenie różnych form wsparcia instytucjonalnego np. centra lub kluby wolontariuszy.upowszechnianie usług lokalnych animatorów pracy pracujących z rodzinami z problemem dziedzicznego wykluczenia w oparciu o metodologię animatora pracy wypracowaną w ramach modelu IW EQUAL „Praca w Posagu”.”Powyższy fragment wskazuje konkretne typy działań,</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				które wpisują się w aktywną integrację. Uwzględnienie pracy nie tylko z jednostką i rodziną, ale również z grupą i społecznością, umożliwia kompleksowe podejście do realizacji celu Osi Priorytetowej VII Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.		

Marlena Dessoulavy-Kornacka, Magdalena Lechman
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
588	44,58-63	Rozdział II, pkt. 2.1	OŚ PRIORYTETOWA I:Innowacyjność i przedsiębiorczość Cel Tematyczny 3:Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw Priorytet inwestycyjny 3.4:Wspieranie zdolności MŚP do udziału w procesach wzrostu i innowacji Cel szczegółowy 5: Wzmocnienie dostępu do wysokiej jakości usług IOB	W nawiązaniu do Państwa odpowiedzi z dn. 21.01.14, pragniemy podziękować za akceptację działań proponowanych przez UOKiK. Zgodnie z Państwa sugestią, wnioskujemy o przesunięcie działań z Priorytetu Inwestycyjnego 3.2 do Priorytetu Inwestycyjnego 3.4: Wspieranie zdolności MŚP do udziału w procesach wzrostu i innowacji (w ramach tego samego Celu tematycznego 3) oraz uwzględnienie ich w zapisach Dokumentu. Poniżej wykaz proponowanych działań wraz z uzasadnieniem: Zapewnienie edukacji w zakresie zagadnień takich jak: zmowy cenowe oraz zmowy przetargowe; program łagodzenia kar (leniency), nadużywanie pozycji dominującej na rynku; kontrola koncentracji, udzielanie pomocy publicznej, ochrona praw konsumentów. Organizacja szkoleń i działań doradczych m.in. w obszarze e-commerce, usług transgranicznych, nowych regulacji prawnych. Internacjonalizacja działań polskich MŚP poprzez zapewnienie przedsiębiorcom szkoleń nt. innych przepisów prawa konkurencji i konsumentów, a tym samym zwiększenie ich świadomości prawnej. Uzasadnienie: Istotnym działaniem jest podniesienie wiedzy uczestników rynku na temat przepisów prawa konkurencji i konsumentów. W znacznej mierze naruszenia prawa są rezultatem braku znajomości przepisów przez podmioty gospodarcze. Wsparciem będą objęci przedsiębiorcy MŚP, którzy nie mają rozbudowanych działów prawnych i niejednokrotnie świadomości wymagań stawianych przez prawo konkurencji oraz zrzeszenia i organizacje branżowe przedsiębiorców. Kompleksowa strategia skierowana na umiędzynarodowienie polskiej gospodarki musi brać pod uwagę fakt, że w obecnej rzeczywistości przedsiębiorcy mierzą się z nowymi zagadnieniami takimi jakimi e-commerce czy usługi transgraniczne. Umożliwi to utworzenie wspólnej oferty z partnerami zagranicznymi, przygotowanie przedsiębiorstw do eksportu. (Województwo mazowieckie zajmuje wysoką pozycję w wymianie handlowej z zagranicą, jednak przewaga importu nad eksportem jest nadal dwukrotna. Podjęcie działań w tym zakresie jest więc uzasadnione). Ponadto przedsiębiorcy muszą uwzględniać w działalności zmieniające się przepisy prawa. Nieznajomość prawa może nie tylko rodzić poważne skutki finansowe, ale także wpływać negatywnie na wizerunek polskich przedsiębiorstw za granicą. Współzawodnictwo w oferowaniu dóbr lub usług, czyli w zaspokajaniu potrzeb konsumentów prowadzi także do wzrostu efektywności i innowacyjności	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>przedsiębiorstw, a co za tym idzie do zwiększenia dobrobytu konsumentów oraz do podniesienia konkurencyjności gospodarki krajowej na szczeblu międzynarodowym. Niezaprzeczalnie środkiem prowadzącym do rozwoju konkurencji jest zwiększenie świadomości społecznej przedsiębiorców. Znajomość i przestrzeganie przepisów, w tym prawa UE, znacząco wpłynie na atrakcyjność i pozytywne postrzeganie polskich przedsiębiorców przez unijnych konsumentów, a tym samym poprawi ich pozycję konkurencyjną na rynku wewnętrznym.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
589		Rozdział 2, pkt 2.8	OŚ PRIORYTETOWA VIII: Edukacja dla rozwoju regionu	<p>W nawiązaniu do Państwa odpowiedzi z dn. 20.12.13, zwracam się z prośbą o ponowne rozpatrzenie działań proponowanych przez UOKiK w ramach Osi priorytetowej VIII i możliwości uwzględnienia ich we właściwej sekcji Dokumentu. Proponowany przez Państwa zakres ogranicza się do przeprowadzenia działań w ramach modułu przewidzianego dla przedsiębiorczości. Może to istotnie ograniczyć grupy docelowe szkolenych osób i oznacza duże zawężenie proponowanego zakresu. W związku z powyższym, proszę o rozważenie realizacji części działań proponowanych przez Urząd w zakresie dotyczącym przedsiębiorczości oraz uwzględnienie różnych form działań edukacyjnych i promocyjnych dedykowanych młodym konsumentom, nauczycielom i rodzicom oraz seniorom. Doświadczenia Urzędu wskazują, iż te grupy konsumentów często padają ofiarą nieuczciwych praktyk rynkowych, zasadne jest więc wyedukowanie ich w zakresie m.in.: praw przysługujących konsumentom dokonującym zakupów metodą tradycyjną i online, poza siedzibą przedsiębiorstwa, transgranicznych oraz na rynku usług finansowych, ubezpieczeniowych i turystycznych. Konsumentom powinni być w stanie samodzielnie zidentyfikować nieuczciwe praktyki rynkowe przedsiębiorców, klauzule abuzywne oraz znać polubowne metody rozstrzygania sporów (także online, tzw. ODR) oraz instytucje udzielające pomocy słabszym uczestnikom rynku w przypadku sporu z przedsiębiorcą. Poniżej możliwe formy realizacji działań: -szkolenia (także tzw. e-learning), wykłady, warsztaty, -publikacje (drukowane oraz w formie e-publicacji), -konferencje, -działania edukacyjne w internecie, kampanie edukacyjne w radio, tv, Internecie oraz na urządzeniach mobilnych, -aplikacje komputerowe i mobilne, -świadczanie porad prawnych przez ekspertów, -scenariusze lekcji. Beneficjentami środków na realizację działań mogą być organizacje pozarządowe (NGOs), samorządy, administracja rządowa, przedsiębiorcy oraz instytucje świadczące pomoc konsumencką.</p>	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych). Jak wskazano, działania "prokonsumenckie" mogłyby być realizowane w ramach interwencji dot. przedsiębiorczości.

Marzanna Czarny Naczelnik Wydziału Programów Rozwojowych Urząd Miasta Siedlce

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
590		Oś Priorytetowa V PI 7.2		Interwencja jest skierowana głównie na inwestycje łączące sieć regionalną z siecią TEN-T. Brak środków na drogi lokalne	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
591	164,1 70- 171	ROZDZIAŁ 3 - PLAN FINANSOWY PROGRAMU	W RPO na ZIT dla Warszawskiego Obszaru Metropolitalnego jest przeznaczony 165 mln euro, natomiast na RIT dla 5 subregionów 130 mln euro.	proponuję zwiększenie środków na RIT	niewzględniona	W stosunku do Mazowsza, jako regionu lepiej rozwiniętego, zastosowane zostały odmienne zasady programowania przejawiające się w innym poziomie dofinansowania UE na poziomie osi priorytetowych oraz innych zasadach ustalania alokacji (tj. safety net równe 60% alokacji środków 2007-2013), zastrzeżeniu zasad udzielania pomocy regionalnej i odmiennych poziomach koncentracji tematycznej. Dla zminimalizowania negatywnych skutków zakwalifikowania regionu zwiększono jego alokację o 3%, w formie mechanizmu elastyczności.
592	Zapis w RPO WM 2014 – 2020	RPO WM	Nieczytelna struktura RPO WM	Bardzo skomplikowany i mało przejrzysty układ osi priorytetowych, priorytetów inwestycyjnych, celów tematycznych oraz celów szczegółowych.	niewzględniona	Przyjęta struktura Programu wynika z Template Komisji Europejskiej.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
593	112-116	Oś Priorytetowa V	Ogólna uwaga	brak środków finansowych na drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
594	Zapis w RPO WM 2014 – 2020	Oś V PI 7.2 cel szczegółowy 1	„Budowa i przebudowa pozostałych dróg zgodnie z kontraktem terytorialnym, w tym powiatowych i gminnych leżących w ciągach komunikacyjnych stanowiących połączenie z siecią TEN-T oraz obwodnic w ciągach tych dróg”Tryb wyboru projektów – pozakonkursowy	„Budowa i przebudowa pozostałych dróg, w tym powiatowych i gminnych leżących w ciągach komunikacyjnych stanowiących połączenie z siecią TEN-T oraz obwodnic w ciągach tych dróg”Tryb wyboru projektów – konkursowy i pozakonkursowy	niewzględniona	Z uwagi na specyfikę wsparcia w ramach V OP przewidziano jedynie tryb pozakonkursowy
595	Zapis w RPO WM 2014 – 2020	Oś VIII PI 10.3 cel szczegółowy 2	„Potencjalne preferencje:- projekty pozwalające na wykorzystanie przez ośrodki subregionalne potencjału Warszawy”	Powyższy zapis stwarza możliwości dla rozwoju Warszawy w tym zakresie nie stwarzając jednocześnie możliwości na budowanie przez ośrodki subregionalne uzupełnienia dla potencjału Warszawy.Brak możliwości doposażenia szkół zawodowych w sprzęt umożliwiający naukę z wykorzystaniem nowoczesnych urządzeń lub możliwości tworzenia centrów, z których będą korzystać uczniowie różnych szkół zawodowych w trakcie procesu kształcenia zawodowego.	częściowo uwzględniona	Ad.1 zrezygnowano z zapisu. Ad.2 możliwość doposażenia szkół prowadzących kształcenie zawodowe w sprzęt i materiały dydaktyczne dydaktyczne była i jest ujęta w projekcie RPO WM 2014-2020. W projekcie RPO wskazano również na możliwość doposażenia podmiotów realizujących zadania jak centra kształcenia zawodowego i ustawicznego .

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
596	RPO WM	RPO WM	RPO WM	brak wskaźników produktu i rezultatu,- proponuję uwzględnienie w PI 7.2 wskaźnika produktu - liczba wybudowanych lub przebudowanych tuneli (szt.)	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
597	RPO WM	RPO WM	RPO WM	brak środków na infrastrukturę sportową.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Mazowiecka Rada Pożytku Publicznego						
598				pismo z dnia 05.03.2014 esod 41880	częściowo uwzględniona	Wsparcie OSP będzie polegać na doposażeniu w sprzęt specjalistyczny oraz samochody ratowniczo-gaśnicze

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
599				pismo z dnia 05.03.2014 esod 41880	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.
Mazowiecki Szpital Wojewódzki Drewnic						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
600	89-105	Rozdział 2 - osie priorytetowe 2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu [SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.1	„Inwestycje w infrastrukturę będą polegać na: § remontowaniu/modernizacji/doposażaniu w sprzęt istniejących i posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia oddziałów szpitalnych i innych jednostek organizacyjnych podmiotów leczniczych; § tworzeniu pracowni diagnostycznych (roboty budowlane, doposażanie); § zakupie wysokospecjalistycznego sprzętu do przeprowadzania badań profilaktycznych.”	Proponuje się poszerzenie zakresu przedsięwzięć o inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia polegające na budowie nowych obiektów tylko w wyjątkowych przypadkach (w szczególności wynikających z rachunku ekonomicznego, przeszkód o charakterze technicznym itp.) - gdy będzie nieoptymalna bądź niemożliwa do realizacji modernizacja istniejącej infrastruktury w celu dostosowania jej do obowiązujących przepisów prawa (aktualnie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. Nr 739). Uwaga dotyczy także wyposażenia w/w nowych pomieszczeń w sprzęt i aparaturę medyczną. W ramach proponowanych zmian inwestycja nie może prowadzić do powiększenia sektora ochrony zdrowia. Uzasadnienie „Mazowiecki Szpital Wojewódzki Drewnica” Sp. z o.o. realizuje projekt budowy nowego obiektu szpitalnego w Żąbkach. Spółka została utworzona w celu wybudowania obiektu szpitalnego o profilu leczenia, opieka i rehabilitacja osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, a następnie prowadzenie działalności leczniczej w oparciu o zasoby Mazowieckiego Centrum Psychiatrii „Drewnica” Spółka z o.o., następcy prawnego Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych „Drewnica” SPZOZ. Konieczność budowy nowego obiektu szpitala na potrzeby prowadzenia działalności leczniczej wynika z faktu, iż obecne budynki szpitalne nie spełniają wymagań jakim powinny odpowiadać budynki szpitalne, określonych w obowiązujących przepisach i brak jest możliwości ich dostosowania do tych wymagań. Na chwilę obecną Szpital, działający od września ubiegłego roku w formie spółki pod nazwą „Mazowieckie Centrum Psychiatrii „Drewnica” Spółka z o.o., funkcjonuje w kilku obiektach, które wybudowano w latach 1885-1958. Zły stan budynków i konieczność podjęcia jak najszybszej interwencji został potwierdzony w toku licznych kontroli m. in. Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Wołominie, Najwyższej Izby Kontroli, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Wołominie. Z przeprowadzonej analizy niezbędnych remontów oraz	niewuzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>zakupów, które należałoby wykonać w najbliższym czasie w obecnych budynkach Szpitala, tak by uniknąć dalszych awarii oraz zapewnić minimum standardów leczenia i bezpieczeństwa pacjentów, a także zabezpieczyć budynki przed zniszczeniem - wynika, iż zachodziłaby konieczność zmodernizowania m.in.: instalacji centralnego ogrzewania, ocieplenia i naprawy tynków zewnętrznych i wewnętrznych budynków, wymiany stolarki oraz poszycia dachowego, wykonania podjazdu pod Izbę Przyjęć dla karetek, osuszenia fundamentów, zmodernizowania kanalizacji i sieci wodociągowej, zwiększenia liczby gabinetów w Poradni Zdrowia Psychicznego, wyremontowania pomieszczeń wewnątrz budynków, naprawy przewodów kominowych i wentylacyjnych we wszystkich obiektach oraz wymiana zużytego wyposażenia. Szacowane koszty w/w zakresu modernizacji i dostosowania do obowiązujących wymagań są zbliżone do kosztów budowy nowego obiektu szpitalnego</p> <p>Z uwagi na to, że obiekty Szpitala znajdują się w ewidencji konserwatora zabytków, realizacja wymienionych wyżej prac może nie zapewnić jednak spełnienia przepisów określających wymagania, jakie powinny spełniać obiekty szpitalne.</p> <p>Budowa nowego obiektu szpitalnego nie spowoduje powiększenia sektora ochrony zdrowia - zakres i rodzaj udzielanych świadczeń pozostanie na dotychczasowym poziomie ok. 300 łóżek w oddziałach ogólnopsychiatrycznych, rehabilitacji psychiatrycznej i psychogeriatryi. Przeniesienie działalności leczniczej do nowego obiektu nie wpłynie także na ciągłość kontraktu</p> <p>z płatnikiem - Narodowym Funduszem Zdrowia.</p> <p>Szczegółowy opis przedsięwzięcia i uzasadnienie stanowi załącznik.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
601	78-80	Rozdział 2 - osie priorytetowe 2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną [SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3 Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2	„Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3: W ramach celu szczegółowego 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2 planowane będą do realizacji następujące typy projektów: § Kompleksowa modernizacja i renowacja budynków: ü wspieranie efektywności energetycznej MŚP; § Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej Kogeneracji.”	Proponuje się poszerzenie zakresu przedsięwzięć zwiększających efektywność energetyczną poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii o inwestycje w nowo budowanych obiektach użyteczności publicznej. Uzasadnienie Nowo budowane objekty (w naszym przypadku Szpital), poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii, w tym ogrzewania i chłodzenia, zapewnią najwyższą efektywność energetyczną w ramach jednej inwestycji, co jest głównym celem Priorytetu inwestycyjnego 1.3. Zaprojektowany w Mazowieckim Szpitalu Wojewódzkim Drewnica system pomp ciepła zasilany sondami pionowymi w liczbie 156 o głębokości 100 m każda oraz instalacja solarna o pow. ok. 190 m2, w założeniach ma przynieść oszczędności ciepła na poziomie ok. 38% w stosunku do tradycyjnego źródła pozyskiwania ciepła (zasilanego gazem).	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Miasto Józefów						
602	25	1, 1.3. — CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż „(...) wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza”	Celem właściwego ujęcia roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz OMW wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
603	56	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.1. OŚ PRIORYTETOWA I — Innowacyjność i przedsiębiorczość	część opisowa	Wniosek o dopuszczenie możliwości prowadzenia przez samorządy lokalne wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej, a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM 204-2020 ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład, wyłącznie do władz województwa.	uwzględniona	
604	60	rozdz. 2 , podrozdz. 2.2 - oś priorytetowa I	część opisowa	Niezrozumiałe jest wykluczenie OMW z realizacji projektów oferujących usługi. Wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy. Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na jeden ośrodek innowacji i przedsiębiorczości w Warszawie jest znacznie wyższa niż w innych dużych miastach wojewódzkich, a jeszcze wyższa jest w pozostałych gminach OMW, w których generalnie dostępność IOB jest bardzo niska.	uwzględniona	
605		uwaga ogólna	uwaga ogólna dot. WOF i ZIT	Złagodzenie zapisów dot. skonkretyzowanych typów działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Projektów Inwestycyjnych (które to ograniczają katalog możliwych do realizacji projektów), poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie . Może to być dokonane na etapie uszczegółowienia do programu.Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany mógłby brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	uwzględniona	
606		uwaga ogólna	uwaga ogólna	proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT
607	163	rozdział 2 osie priorytetowe	uwaga ogólna	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: " Tryb wyboru projektu: pozakonkursowy(...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
608		rozdział 2 osie priorytetowe	uwaga ogólna	Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich. Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
609		rozdział 2 osie priorytetowe	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT WOF. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT WOF”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
610	171	ZIT	uwaga dot. alokacji na ZIT	Wniosek o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
611	171	ZIT	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	wniosek o zwiększenie alokacji na ZIT, zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
612	171	ZIT	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja uregulowania trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT WOF, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (rozwiązanie takie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
613	171	ZIT	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja usunięcia z projektu RPO WM 2014-2020 zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT WOF (szczegółowo określa je Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne).	uwzględniona	
614		uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja zawarcia w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT WO z uwagi na ich skomplikowanie oraz mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
615		uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	wniosek o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, umożliwiające realizację celów nowej strategii województwa	uwzględniona	
616		uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny w zakresie projektów rewitalizacyjnych.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
617		uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
Miasto Kobyłka						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
618	142-155	oś VIII	podrozdział 2.8 Oś priorytetowa VIII – Edukacja dla rozwoju regionu (s. 142-155)	uwaga dot. Propozycji wprowadzenia do treści RPO WM 2014-2020 zapisów umożliwiających jednostkom samorządu terytorialnego (gminom) wnioskowanie o dofinansowanie dla inwestycji w zakresie edukacji publicznej m.in. na budowę przedszkoli, hal sportowych itp.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturą edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.
619	114	oś V	rozdział 2 podrozdział 2.5 dot. rozwoju regionalnego systemu transportowego	brak wskazań i uregulowań w jaki sposób lub zgodnie z jaką procedurą będzie można zgłaszać projekty do realizacji w trybie pozakonkursowym. Wskazani jedynie potencjalne preferencje, co utrudnia ocenę jakie projekty będą mogły aplikować o środki w ramach priorytetu inwestycyjnego. Miasto Kobyłka planuje do realizacji projekty wpisane do planu zagospodarowania przestrzennego województwa i wnioskuje o uszczegółowienie cytowanych zapisów	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020
620	112-116	oś V	rozdział 2 podrozdział 2.5 oś V dot. rozwoju regionalnego systemu transportowego	wnioskuję o rozszerzenie zapisów w ww. rozdziale celem umożliwienia zgłaszania do realizacji projektów w zakresie budowy i rozbudowy dróg innych niż wojewódzkie ale również ważnych z punktu widzenia regionalnej sieci transportowej (m.in.. Projektów realizowanych w partnerstwie lub na mocy porozumienia gmin)	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
621	25	rozdz. 1 podrozdz. 1.3	"Jednocześnie wsparcie dla wzmacniania konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewnić spójność terytorialną Mazowsza	Korekta cytowanego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: „Jednocześnie wsparcie dla wzmacniania konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewnić spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie	uwzględniona	
622	44-228	uwaga ogólna	uwaga ogólna dot. WOF i ZIT	Złagodzenie zapisów dot. skonkretyzowanych typów działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Projektów Inwestycyjnych (które to ograniczają katalog możliwych do realizacji projektów), poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie . Może to być dokonane na etapie uszczegółowienia do programu.Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany mógłby brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	uwzględniona	
623	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Brak określenia alokacji dla poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków (w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT
624	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	wniosek o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowanie terenów inwestycyjnych. Uwzględnienie w większym stopniu możliwości realizacji projektów w trybie pozakonkursowym pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze strategii ZIT WOF.	częściowo uwzględniona	w zakresie V OP zmieniono zapisy dotyczące dużych projektów
625	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o zniwelowanie w zapisach dokumentu dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				publicznych, jako dominujących w całym Programie.		
626	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT WOF. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT WOF”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
627	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o dopuszczenie możliwości prowadzenia przez samorządy lokalne wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej, a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM 204-2020 ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład, wyłącznie do władz województwa.	uwzględniona	
628	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
629	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT WOF (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
630	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja uregulowania trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT WOF, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (rozwiązanie takie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
631	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja usunięcia z projektu RPO WM 2014-2020 zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT WOF (szczegółowo określa je Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne).	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
632	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja zawarcia w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT WO z uwagi na ich skomplikowanie oraz mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	nieuwzględniona	Uwaga nie odnosi się do RPO, tylko do dokumentów wdrożeniowych.
633	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	częściowo uwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
634	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny w zakresie projektów rewitalizacyjnych.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
635	1-250	uwaga ogólna	uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	wniosek o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, umożliwiające realizację celów nowej strategii województwa	uwzględniona	
MIASTO MIŃSK MAZOWIECKI						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
636	36	1/1.6	Produkcja energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł energii. Moc instalacji wytwarzających energię z OZE (cieplną i elektryczną)	Konieczne uszczegółowienie. Obecny zapis budzi wątpliwość czy dopuszczalne są ciepłownie bez kogeneracji i ciepłownie OZE. Zapisy powinny wyraźnie mówić, że dopuszcza się samodzielną ciepłownię (np. na biomasę)	nieuwzględniona	Ciepłownie bez kogeneracji nie będą realizowane na poziomie krajowym. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
637	76	2/2.3	Produkcja energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł energii	j.w.	nieuwzględniona	Ciepłownie bez kogeneracji nie będą realizowane na poziomie krajowym. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
638	79	2/2.3	Głównym celem działania jest wspieranie interwencji zwiększających efektywność energetyczną, także poprzez wykorzystanie udziału odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz wsparcie sektora MŚP w zakresie zmniejszenia strat energii, ciepła i wody.	Wsparcie sektora MŚP wyklucza możliwość ubiegania się o dofinansowanie spółek miejskich (100% udział miasta), gdyż uznawane są one jako duże przedsiębiorstwa. Wymienione są tylko odnawialne źródła energii, co znacznie ogranicza zakres planowanych projektów (inwestycji).	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
639	80	2/2.3	Preferowane będą projekty realizowane w koordynacji z modernizacją energetyczną budynków na danym obszarze, prowadzącą do zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło i/lub energię elektryczną.	Zakładana kompleksowość realizacji inwestycji, a co za tym idzie konieczność występowania kilku podmiotów w projekcie powoduje dwa zagrożenie: brak możliwości ubiegania się o środki finansowe przez spółki miejskie oraz konieczność wyboru koordynatora projektu (co wydaje się być trudne, a nawet niemożliwe do realizacji).	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
640	82	2/2.3	Moc zainstalowana energii elektrycznej i cieplnej (kogeneracja). Jednostka pomiaru - MW	Zapis nie określa wprost czy jednostką pomiaru będzie moc elektryczna, cieplna czy suma.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
641	85	2/2.3	Projekty o dużej skali i sile oddziaływania Projekty zapewniające kompleksowe/zintegrowane podejście.	Duża skala i siła oddziaływania wyklucza małe podmioty o ubieganie się o dofinansowanie (m.in. spółki miejskie).	nieuwzględniona	Zapisy RPO WM 2014-2020 są zgodne z zapisami Linii Demarkacyjnej (ostatnia aktualizacja luty 2014) duże przedsiębiorstwa, wykluczone są z grona beneficjentów.
642	86	2/2.3	Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego	Brakuje wskaźników produktu i rezultatu dla lokalnych źródeł i przyłączy (liczna przyłączy i ilość MW ciepłych).	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
643	101	2/2.4	Projekty przyczyniające się do poprawy jakości edukacji kulturalnej	Wniosek o rozszerzenie potencjalnych preferencji o projekty przyczyniające się do poszerzenia oferty kulturalnej.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
644	113	2/2.5	Budowa i przebudowa dróg wojewódzkich w ciągach stanowiących uzupełnienie głównych korytarzy transportowych sieci TEN-T, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach.	Wniosek o usunięcie zapisu związanego z przyporządkowaniem do zarządcy drogi (tylko drogi wojewódzkie) i zapisu dotyczącego „powiązania z”. Wniosek o uwzględnienie w projektach kluczowych dwóch inwestycji: - Budowa południowej obwodnicy Mińska Mazowieckiego - Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 802 na odcinku od drogi krajowej nr 2 do granicy miasta Mińsk Mazowiecki.	częściowo uwzględniona	Nie usunięto zapisów zgodnie z propozycją natomiast dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT.
645	114	2/2.5	Projekty w ciągu dróg wojewódzkich łączących się z siecią TEN-T	j.w	częściowo uwzględniona	Nie usunięto zapisów zgodnie z propozycją natomiast dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT.
646	237	11	Zapewnienie dostępu do informacji oraz wsparcia merytorycznego poprzez działalność punktów informacyjno-konsultacyjnych, organizację kampanii informacyjno-promocyjnych oraz funkcjonowanie infolinii.	Uszczegółowienie informacji dotyczących realizacji zadania polegającego na zapewnieniu dostępu do informacji, obecnie jest to nieczytelne. Dla wielu zainteresowanych uzyskanie aktualnych i bieżących informacji jest bardzo skomplikowane z powodu wielu źródeł informacji i braku bieżącej aktualizacji.	nieuwzględniona	Tego typu uwagi zostaną uwzględnione na etapie dokumentów wdrożeniowych, m.in. strategii komunikacji RPO WM
647			uwaga ogólna	Zwraca się uwagę na brak informacji dotyczących monitoringu powietrza w miastach	uwzględniona	
MIASTO MŁAWA						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
648	200	8/8.1	„W wyniku przedmiotowych prac opracowano projektu RPO WM 2014-2020 (wersja 1.1). Dokument został zaprezentowany w czerwcu 2013 r., w ramach zorganizowanego cyklu spotkań konsultacyjnych w 6 największych miastach subregionów)Ciechanów, Ostrołęka, Płock, Radom, Siedlce, Warszawa).	Na spotkaniach tych nie zaprezentowano projektu RPO WM 2014-2020, jedynie prezentację składającą się z kilkunastu slajdów, przybliżającą założenia tworzonego RPO.	nieuwzględniona	przedmiotem prezentacji było omówienie Programu
649		2/2.5	„Potencjalne preferencje”	Dodanie do: „Potencjalnych preferencji” następującego zapisu: „jako priorytetowe uwzględniane będą drogi wojewódzkie położone w granicach administracyjnych miast”. Konieczność dodania tego zapisu wynika z faktu, że przebiegające przez miasta drogi wojewódzkie, tak jak w przypadku Mławy wymagają podjęcia natychmiastowych działań mających na celu podniesienie bezpieczeństwa uczestników ruchu, w tym zwłaszcza przebudowy skrzyżowań, wykonania chodników, itp.	nieuwzględniona	priorytetem w ramach programu są drogi wojewódzkie w ciągach łączących się z siecią TEN-T

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
650	169-172	4	Całość zapisów dotyczących ZIT i RIT	<p>Wnioskujemy o przeanalizowanie wprowadzonych w RPO WM 2014-2020 mechanizmów ZIT (Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) oraz RIT (Regionalnych Instrumentów Terytorialnych). Mechanizmy te mogą spowodować wsparcie tylko Warszawskiego Obszaru Metropolitalnego oraz kilkunastu ośrodków miejskich tj. Płocka, Radomia, Ostrołęki, Ciechanowa i Siedlec. Miasta te zostały wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku oraz w projekcie Aktualizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego jako ośrodki regionalne i subregionalne. Przeznaczenie dla tych miast oraz dla Warszawy środków, będących do ich wyłącznej dyspozycji jest sprzeczne z jednym z celów strategicznych RPO WM tj.: „Przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym...”. Należy bowiem pamiętać, że w trybie konkursowym, w którym o dofinansowanie będą mogły się ubiegać podmioty, które będą beneficjentami środków z ZIT i RIT jak też podmioty, które nie będą miały możliwości skorzystać z tych środków. Co więcej z uwagi na fakt, że dokumenty strategiczne przewidują wspieranie rozwoju Warszawy oraz ośrodków regionalnych i subregionalnych, co będzie punktowane przy ocenie projektów spowoduje, że miasta wielkości Mławy, będą miały bardzo utrudniony dostęp do dofinansowania z RPO WM 2014-2020. Gminy wiejskie problem z dostępem do środków z RPO WM, będą mogły sobie zrekompensować dofinansowaniem w ramach PROW, natomiast gminy miejskie, które nie mogą być beneficjentami PROW, jak również nie zostały wskazane jako ośrodki regionalne czy subregionalne, będą miały bardzo ograniczony dostęp do dofinansowania, a składane przez nie wnioski o dofinansowanie w trybie konkursowym, będą niemal zawsze uzyskiwały mniej punktów niż te składane przez podmioty uprzywilejowane wskazaniem ich jako ośrodki regionalne lub subregionalne, w dokumentach strategicznych, nawet jeśli złożony wniosek będzie identyczny pod względem merytorycznym. Pozostawienie w obecnej postaci zapisów RPO WM pogłębi tylko dysproporcje rozwojowe pomiędzy Warszawą oraz ośrodkami regionalnymi i subregionalnymi, a pozostałymi miastami położonymi na terenie województwa mazowieckiego. Praktycznie pozbawione możliwości wsparcia ze środków UE miasta powiatowe województwa mazowieckiego w pewnym okresie czasu ulegną stopniowej degradacji, tracąc swoje dotychczasowe funkcje.</p>	niewzględ niona	<p>Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to narzędzie realizacji Polityki Spójności Unii Europejskiej. W Programie przewidziano poza ZIT, także realizację Regionalnych Instrumentów Terytorialnych skierowanych do 5 subregionów (NTS 3): ciechanowskiego, płockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego. Komplementarnym instrumentem jest proponowanie projektów partnerskich poprzez ich preferowanie na etapie konkursów, baz ograniczenia terytorialnego, kwotowego lub tematycznego. Regulacje dotyczące zastosowania ZIT znajdują się w Umowie Partnerstwa, 8 stycznia 2014 r. oraz Zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce, MRR, lipiec 2013 r. Zarówno mechanizm RIT jak i ZIT mają na celu zwiększenie dostępu do usług na terenie całego regionu.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>Należy dodać, że sam tryb prac nad projektem RPO WM 2014-2020 pozostawia wiele do życzenia. Projekt został przedstawiony opinii publicznej w zasadzie w chwili jego przedstawienia do konsultacji społecznych, co praktycznie uniemożliwiało jakąkolwiek formę zorganizowania protestu przez władze samorządowe miast, które praktycznie nie będą miały możliwości skorzystania z dofinansowania ze środków UE. W obecnej postaci RPO WM zakłada przeznaczenie niemal całych środków na dofinansowanie kilkunastu ośrodków, podczas, gdy środki te były przyznane na rozwój całego województwa. Warszawa, która swoją zamożnością nie odstaje od średniej unijnej nadal będzie głównym beneficjentem dofinansowania, które jest przyznane właśnie na likwidację dysproporcji rozwojowych pomiędzy Warszawą a pozostałym obszarem województwa a nie na jego pogłębianie. W związku z nie zakończonymi pracami nad projektem RPO WM, wnioskujemy o ponowne przeanalizowanie jego zapisów, i dokonanie ich zmiany, tak aby wszystkie samorzady z terenu województwa miały równy dostęp do dofinansowania ze środków UE a nie tylko wąska grupa wybranych podmiotów, dla której rezerwuje się odrębną pulę środków</p>		
Miasto Nowy Dwór Mazowiecki						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
651	54	2/2.1 [SEKCJA 2.A.2.2]	Tryb wyboru projektów:	Wprowadzić obok trybu konkursowego tryb pozakonkursowy poprzez wpisanie następującej treści: „pozakonkursowy - Tryb pozakonkursowy jest dopuszczalny w przypadku projektów wynikających ze Strategii ZIT”; (zgodnie z założeniami projektów wynikających ze Strategii ZIT)Jednocześnie wnioskuję się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
652	54	2/2.1 [SEKCJA 2.A.2.2]	Potencjalne preferencje:	Do preferencji dopisać: „projekty wynikające ze Strategii ZIT” (powiązanie zapisów Strategii ZIT z dokumentem RPO WM)	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
653	57	2/2.1 [SEKCJA 2.A.2.2]	Potencjalne preferencje:	Do preferencji dopisać: „projekty wynikające ze Strategii ZIT” (powiązanie zapisów Strategii ZIT z dokumentem RPO WM)	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
654	61	2/2.1 [SEKCJA 2.A.2.2]	Potencjalne preferencje:	Do preferencji dopisać: „projekty wynikające ze Strategii ZIT” (powiązanie zapisów Strategii ZIT z dokumentem RPO WM)	uwzględniona	
655	71	2/2.2 [SEKCJA 2.A.2.2]	Potencjalne preferencje:	Do preferencji dopisać: „projekty wynikające ze Strategii ZIT” (powiązanie zapisów Strategii ZIT z dokumentem RPO WM)	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
656	76	2/2.3 [SEKCJA 2.A.2.1]	<i>Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych (energia wiatrowa, wodna, słoneczna, geotermalna, organiczna/biomasa, inna), wraz z podłączeniem ich do sieci dystrybucyjnej;</i>	Zmienić zapis na: „Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej (do podgrzewania ciepłej wody użytkowej oraz c.o.) pochodzącej ze źródeł odnawialnych (energia wiatrowa, wodna, słoneczna, geotermalna, organiczna/biomasa, inna), wraz z podłączeniem ich do sieci dystrybucyjnej” (efektywne wykorzystanie OZE nie tylko jako ciepłej wody ale także jako źródło ciepła)	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						ustalania warunków poszczególnych konkursów.
657	77	2/2.3 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji regionu;	Zmienić zapis na: „projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji regionu” (dotychczasowy zapis ograniczał możliwość pozyskania dofinansowania dla ograniczonej liczby projektów);	nieuwzględniona	O wyborze projektu będą decydowały kryteria przygotowane w ramach konkursu
658	77	2/2.3 [SEKCJA 2.A.2.2]	Potencjalne preferencje:	Do preferencji dopisać: „projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów o dużym zanieczyszczeniu powietrza”	nieuwzględniona	O wyborze projektu będą decydowały kryteria przygotowane w ramach konkursu
659	81	2/2.3 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty z zakresu termomodernizacja budynków w zabudowie zwartej;	Zmienić zapis na: „projekty z zakresu termomodernizacja budynków” (dotychczasowy zapis zbyt szczegółowo określał zakres termomodernizacji)	nieuwzględniona	O wyborze projektu będą decydowały kryteria przygotowane w ramach konkursu
660	85	2/2.3 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty o dużej skali i sile oddziaływania;	Zmodyfikować treść tekstu na: „projekty o dużej sile oddziaływania” (zwiększenie możliwości dofinansowania projektów o mniejszej skali ale dużej sile oddziaływania)	nieuwzględniona	O wyborze projektu będą decydowały kryteria przygotowane w ramach konkursu
661	91	2/2.4 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty realizowane na terenach wiejskich;	Usunąć zapis (ogranicza możliwość pozyskania dofinansowania na terenach gmin miejskich np. gdzie występuje duże zagrożenie powodziowe przy jednoczesnym złym stanie wałów przeciwpowodziowych)	nieuwzględniona	Projekty mogą być realizowane na obszarach miejskich oraz wiejskich - nie ma ograniczenia w tym zakresie. Zapisy RPO WM 2014-2020 nie wykluczają możliwości wsparcia na obszarach innych niż wiejskie. Z zapisów wynika jedynie, iż projekty

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						realizowane na obszarach wiejskich będą mogły być preferowane.
662	101	2/2.4 [SEKCJA 2.A.2.1]	Z tego względu, głównym celem interwencji będzie zmniejszenie dysproporcji w dostępie do kultury oraz rozszerzenie oferty kulturalnej regionu poprzez działania modernizacyjne i renowacyjne w instytucjach i innych placówkach prowadzących działalność w obszarze upowszechniania dziedzictwa narodowego i animacji kultury, polegające na podniesieniu walorów estetycznych i użytkowych budynków będących ich siedzibami.	„Z tego względu, głównym celem interwencji będzie zmniejszenie dysproporcji w dostępie do kultury oraz rozszerzenie oferty kulturalnej regionu poprzez działania modernizacyjne i renowacyjne na terenie obiektów zabytkowych oraz w instytucjach i innych placówkach prowadzących działalność w obszarze upowszechniania dziedzictwa narodowego i animacji kultury, polegające na podniesieniu walorów estetycznych i użytkowych budynków będących ich siedzibami.” (nie można ograniczać dofinansowania jedynie na budynki będące siedzibami instytucji i placówek, gdyż na terenie obiektów zabytkowych, niekoniecznie budynków (jak park miejski), również można prowadzić działania z zakresu zmniejszenia dysproporcji w dostępie do kultury oraz rozszerzenia oferty kulturalnej regionu)	uwzględniona	
663	100	2/2.4 [SEKCJA 2.A.2.1]	cała treść celu szczegółowego 5: <i>Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego</i>	W związku z wglądem do projektu dokumentu RPO WM z 24 lutego 2014 r. i brakiem celu szczegółowego 5: <i>Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego</i> wskazujemy konieczność pozostawienia przedmiotowego celu szczegółowego jako istotnego dla rozwoju Mazowsza w nowym okresie programowania.	uwzględniona	
664	106	2/2.4 [SEKCJA 2.A.2.1]	cała treść celu szczegółowego 7: <i>Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych.</i>	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuję się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
665	106	2/2.4 [SEKCJA 2.A.2.1]	Działania rewitalizacyjne powinny być przeprowadzane w sposób kompleksowy, co oznacza, że realizowane będą projekty zintegrowane ⁷⁶ przynoszące korzyści środowiskowe, ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne.	Usunąć zapis (ogranicza możliwość pozyskania dofinansowania na projekty istotne a nie zintegrowane)	nieuwzględniona	Zapis zgodny z wytycznymi MIR oraz KE
666	107	2/2.4 [SEKCJA 2.A.2.1]	Wsparcie w zakresie tkanki mieszkaniowej jest przewidywane jedynie w wąskim zakresie (części wspólne budynków) ⁷⁹	Zmienić zapis na „Wsparcie w zakresie tkanki mieszkaniowej jest co do zasady przewidywane jedynie w wąskim zakresie (części wspólne budynków) ⁷⁹ ” (zapis szerszy dający pewne możliwości dostosowania do danej sytuacji, nie zamykający drogi do dofinansowania)	nieuwzględniona	Zapisy RPO WM 2014-2020 są zgodne z zapisami Linii Demarkacyjnej
667	108	2/2.4 [SEKCJA 2.A.2.2]	preferowane będą obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia;	Usunąć zapis (ogranicza możliwość pozyskania dofinansowania dla istotnych terenów zdegradowanych, które pomimo nieznacznie wyższego poziomu aktywności gospodarczej i niższej stopy bezrobocia nie zostaną zrewitalizowane z powodu braku środków przez jst)	nieuwzględniona	Zapis zgodny z wytycznymi MIR oraz KE
668	108	2/2.4 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty realizowane na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych	Usunąć zapis (dotychczasowy zapis ograniczał dofinansowanie dla innych projektów, które posiadają inną wyjątkową sytuację)	nieuwzględniona	Zapis zgodny z wytycznymi MIR oraz KE
669	108	2/2.4 [SEKCJA 2.A.2.2]	Potencjalne preferencje:	Dodać preferencję o następującej treści: „działania rewitalizacyjne obejmujące tereny powojenne oraz infrastrukturę mieszkaniową, w tym starą zabudowę oraz osiedla mieszkaniowe.” (preferencja określa istotny dla rewitalizacji charakter działań)	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
670	114	2/2.5 [SEKCJA 2.A.2.2]	Tryb wyboru projektów:	Wprowadzić obok trybu pozakonkursowego tryb konkursowy (duże zainteresowanie ze strony beneficjentów. Wybór projektów w trybie konkursowym, znajduje również uzasadnienie z punktu widzenia jego efektywności, skuteczności, jak również potencjału wnioskodawców)	nieuwzględniona	Z uwagi na specyfikę wsparcia w ramach V OP przewidziano jedynie tryb pozakonkursowy
671	114	2/2.5 [SEKCJA 2.A.2.2]	priorityzacja inwestycji drogowych wokół Warszawy, w związku z kierunkiem ruchu masy pasażerskiej	Uszczegółowić zapis: „priorityzacja inwestycji drogowych wokół Warszawy w granicach Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego, w związku z kierunkiem ruchu masy pasażerskiej” (zapis „wokół Warszawy” nie precyzuje dokładnie jakich obszarów dotyczy, uszczegółowienie pozwala wskazać obszary)	nieuwzględniona	Zapis wynika z rekomendacji z ewaluacji ex-ante. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi prioritytowych RPO WM 2014-2020
672	114	2/2.5 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty o dużej skali i sile oddziaływania;	Zmodyfikować treść tekstu na: „projekty o dużej sile oddziaływania” (zwiększenie możliwości dofinansowania projektów o mniejszej skali ale dużej sile oddziaływania)	nieuwzględniona	Zapisy RPO WM 2014-2020 są zgodne z zapisami Linii Demarkacyjnej (ostatnia aktualizacja lutego 2014) duże przedsięwzięcia, wykluczone są z grona beneficjentów.
673	114	2/2.5 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty w ciągu dróg wojewódzkich łączących się z siecią TEN-T;	Usunąć zapis (ze względu na znaczne zmniejszenie szans na realizację dróg o wysokim znaczeniu dla gmin)	nieuwzględniona	prioritytetem w ramach programu są drogi wojewódzkie w ciągach łączących się z siecią TEN-T
674	120	2/2.6 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty realizowane w partnerstwie, będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej w tym w formule LGD;	Zmodyfikować treść tekstu na: „preferowane projekty realizowane w partnerstwie, będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej” (zmodyfikowanie oznacza brak faworyzacji dla LGD i nieostrość zapisu, która powoduje większą ilość składanych wniosków, co za tym idzie pozwala wybrać do dofinansowania jedynie wysokiej jakości wnioski)	nieuwzględniona	Wskazanie w tym LGD jest wynikiem wypracowanego kompromisu w ramach projektów partnerskich.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
675	121	2/2.6 [SEKCJA 2.A.2.2]	preferowane będą obszary (według powiatów) o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, określone za pomocą wskaźników (począwszy od 2012 r.):	Usunąć zapis (znacznie ogranicza dostęp do dofinansowania dla pozostałych obszarów)	niewzględzona	Preferencja dedykowana jest obszarom deficytowym, co uzasadnia jej wdrożenie. Pozostałe obszary nie są wyeliminowane ze wsparcia.
676	121	2/2.6 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty realizowane na obszarach wiejskich;	Zmodyfikować treść tekstu na: „projekty realizowane na obszarach wiejskich i miejskich do 32 000 mieszkańców”(objęcie działaniami nie tylko obszarów wiejskich ale również miejskich)	niewzględzona	Preferencja dedykowana jest obszarom deficytowym, co uzasadnia jej wdrożenie. Pozostałe obszary nie są wyeliminowane ze wsparcia.
677	124	2/2.6 [SEKCJA 2.A.2.2]	: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	dodać preferencję (brak zapisu ogranicza działania w ramach ZIT)	niewzględzona	Preferencja dedykowana jest obszarom deficytowym
678	124	2/2.6 [SEKCJA 2.A.2.2]	preferowane będą obszary (według powiatów) o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, określone za pomocą wskaźników (począwszy od 2012 r.):	Usunąć zapis (znacznie ogranicza dostęp do dofinansowania dla pozostałych obszarów)	niewzględzona	Preferencja dedykowana jest obszarom deficytowym
679	135	2/2.7 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty realizowane w partnerstwie, będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej, w tym w formule LGD.	Zmodyfikować treść tekstu na: „projekty będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej” (zmodyfikowanie oznacza brak faworyzacji dla LGD i nieostrość zapisu, która powoduje większą ilość składanych wniosków, co za tym idzie pozwala wybrać do dofinansowania jedynie wysokiej jakości wnioski)	niewzględzona	Wskazanie w tym LGD jest wynikiem wypracowanego kompromisu w ramach projektów partnerskich.
680	135	2/2.7 [SEKCJA 2.A.2.2]	preferowane będą gminy o niskim poziomie aktywności gospodarczej określonej za pomocą wskaźników:	Usunąć zapis (znacznie ogranicza dostęp do dofinansowania dla pozostałych gmin)	niewzględzona	Jest to jedna z kilku możliwych do zastosowania preferencji. Zaproponowane wskaźniki wskazują na skalę problemów na

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						określonych obszarach i są istotne w wyborze projektów, które mogą mieć istotny wkład w ich rozwiązywaniu
681	139	2/2.7 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej, w tym w formule LGD	Zmodyfikować treść tekstu na: „projekty będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej” (zmodyfikowanie oznacza brak faworyzacji dla LGD)	nieuwzględniona	Zapis 'w tym' nie oznacza faworyzowania LGD wśród podmiotów, których dotyczy ta preferencja.
682	139	2/2.7 [SEKCJA 2.A.2.2]	preferowane będą obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia.	Usunąć zapis (znacznie ogranicza dostęp do dofinansowania dla pozostałych obszarów)	nieuwzględniona	Preferencja dedykowana jest obszarom deficytowym, co uzasadnia jej wdrożenie. Pozostałe obszary nie są wyeliminowane ze wsparcia.
683	146	2/2.8 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty realizowane na obszarach wiejskich;	Usunąć zapis (znacznie ogranicza dostęp do dofinansowania dla pozostałych obszarów)	nieuwzględniona	Projekty mogą być realizowane na obszarach miejskich oraz wiejskich - nie ma ograniczenia w tym zakresie. Zapisy RPO WM 2014-2020 nie wykluczają możliwości wsparcia na obszarach innych niż wiejskie. Z zapisów wynika jedynie, iż projekty realizowane na obszarach wiejskich będą mogły być preferowane
684	146	2/2.8 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty realizowane na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych;	Usunąć zapis (znacznie ogranicza dostęp do dofinansowania dla pozostałych obszarów)	nieuwzględniona	Projekty mogą być realizowane także na innych obszarach - nie ma ograniczenia w tym zakresie. Z zapisów wynika jedynie, iż projekty realizowane na tych obszarach będą mogły być preferowane.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
685	151	2/2.8 [SEKCJA 2.A.2.2]	projekty realizowane na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych;	Usunąć zapis (znacznie ogranicza dostęp do dofinansowania dla pozostałych obszarów)	niewzględniona	Projekty mogą być realizowane także na innych obszarach - nie ma ograniczenia w tym zakresie. Z zapisów wynika jedynie, iż projekty realizowane na tych obszarach będą mogły być preferowane.
686	25	1/1.3	Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza.	Zmienić zapis na: „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie” (w celu właściwego ujęcia roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego)	uwzględniona	
687	164	3 [SEKCJA 3]	295,0 mln EUR przeznaczone zostanie na wsparcie działań zintegrowanych w obszarze zrównoważonego rozwoju miejskiego oraz obszarach defaworyzowanych (ZIT – 165,00 mln EURO oraz RIT – 130,00 mln EURO);	Wnioskuje się o przeznaczenie większej kwoty środków na wsparcie działań zintegrowanych w obszarze zrównoważonego rozwoju miejskiego oraz obszarach defaworyzowanych - w kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MIIR i zapisami Umowy Partnerstwa. W szczególności wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
688	171	4 [Sekcja 4.2]	cała treść „Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego.”	Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MIIR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
Miasto Ostrołęka						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
689				<p>W odniesieniu do zapisów projektu RPO WM 2014-2020 Miasto Ostrołęka zwraca się z prośbą o rozszerzenie celów tematycznych strategii inwestycyjnej programu dla województwa mazowieckiego, które umożliwią wnioskowanie o fundusze unijne w nw. obszarach inwestycyjnych:</p> <p>1) budowa, przebudowa lub rozbudowa infrastruktury drogowej na terenach nie kwalifikujących się w założenia priorytetu inwestycyjnego dotyczącego poprawy spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T (dot. dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych zlokalizowanych na terenach gmin, a jednocześnie będących w ich trwałym zarządzie),</p> <p>2) budowa i modernizacja małej infrastruktury wzdłuż wodnych szlaków turystycznych służących zabezpieczeniu obszarów Natura 2000 przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów,</p> <p>3) budowa, przebudowa lub rozbudowa obiektów użyteczności publicznej, m.in. obiektów kulturalno-oświatowych i sportowych,</p> <p>4) budowa, przebudowa lub rozbudowa infrastruktury technicznej /hydrotechnicznej służącej zabezpieczeniu terenów zalewowych.</p>	nieuwzględniona	Uwaga nie odnosi się do RPO, tylko do dokumentów wdrożeniowych.
Miasto Piastów						
690		Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Miasto Piastów wnioskuje o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
691		Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania – LGD. np. str. 170	Brak powyższego skutkuje niejasnością w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko – wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
692	Od str. 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
693	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
694	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
695	31-33 44-154	Podrozdział 1.5 – Rozkład Środków Finansowych Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
696	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Tryb wyboru projektów” „ Opis planowanego zastosowania dużych projektów”	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”.	uwzględniona	
697	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota”	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
698	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota”	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ (Instytucja Zarządzająca – Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
699	44-64	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe 2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.		
Miasto Pruszków						
700			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	zawarcie przepisów które zniosłyby dyskryminowanie obszarów miejskich i bogatych gmin	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
701			uwaga ogólna	usprawnienie oceny merytorycznej i staranniejszy dobór ekspertów, zniesienie politycznych preferencji w procesie przyznawania dotacji	niewzględniona	zapisy w RPO WM zakresie oceny wynikają z Rozporządzenia 1303/2013 i Umowy Partnerstwa
702			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	wniosek o uwzględnienie w większym stopniu możliwości realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów	częściowo uwzględniona	W EFRR dopuszczono realizację projektów ZIT w trybie pozakonkursowym, jednak podstawowym trybem wyboru jest tryb konkursowy. Możliwości stosowania trybu pozakonkursowego są b. ograniczone. Ponadto duże projekty w RPO WM, ze względu na niską alokację nie będą realizowane.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
703			"Jednocześnie wsparcie dla wzmacniania konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewnić spójność terytorialną Mazowsza	Korekta cytowanego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: „Jednocześnie wsparcie dla wzmacniania konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewnić spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie	uwzględniona	
704			uwaga ogólna dot. WOF i ZIT	Złagodzenie zapisów dot. skonkretyzowanych typów działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Projektów Inwestycyjnych (które to ograniczają katalog możliwych do realizacji projektów), poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie . Może to być dokonane na etapie uszczegółowienia do programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany mógłby brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	uwzględniona	
705			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Brak określenia alokacji dla poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków (w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT)	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT
706			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	wniosek o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji , ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji)	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
707			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	wniosek o szersze ujęcie preferencji dla projektów wynikających ze strategii ZIT	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
708			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o dopuszczenie możliwości prowadzenia przez samorządy lokalne wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej, a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM 204-2020 ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład, wyłącznie do władz województwa.	uwzględniona	
709			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
710			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT WOF (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
711			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja uregulowania trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT WOF, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (rozwiązanie takie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
712			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja usunięcia z projektu RPO WM 2014-2020 zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT WOF (szczegółowo określa je Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne).	uwzględniona	
713			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Propozycja zawarcia w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT WO z uwagi na ich skomplikowanie oraz mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
714			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
715			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny w zakresie projektów rewitalizacyjnych.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
716			uwaga ogólna/ propozycja uściśleń	Wniosek o określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
Miasto Stołeczne Warszawa (Biuro Funduszy Europejskich i Rozwoju Gospodarczego Urzędu m.st. Warszawy)						
717	79	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.3. OŚ PRIORYTETOWA III – Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Dyskusyjne zakwalifikowanie projektów dot. wspierania efektywności energetycznej MŚP do PI 4.3.	Według linii demarkacyjnej funduszy wsparcie efektywności energetycznej MŚP jest jednoznacznie ujęte w PI 4.2., w związku z czym należałoby uwzględnić realizację tego PI w ramach Osi Priorytetowej III.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						wykorzystania środków.
718	91	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.4. OŚ PRIORYTETOWA IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	W obecnej wersji istnieje preferencja dla projektów realizowanych na terenach wiejskich w zakresie małej retencji. Postuluje się wykreślenie tej preferencji.	W przypadku dostępności odpowiednich terenów dla wykonania inwestycji w zakresie małej retencji na terenach miejskich nie powinny one być defaworyzowane, a nawet powinny być preferowane ze względu na swój wpływ na większą liczbę mieszkańców (wyższa gęstość zaludnienia na terenach miejskich). W związku z tym należałoby wykreślić preferencję dla projektów realizowanych na terenach wiejskich w zakresie małej retencji.	nieuwzględniona	Projekty mogą być realizowane na obszarach miejskich oraz wiejskich - nie ma ograniczenia w tym zakresie. Zapisy RPO WM 2014-2020 nie wykluczają możliwości wsparcia na obszarach innych niż wiejskie. Z zapisów wynika jedynie, iż projekty realizowane na obszarach wiejskich będą mogły być preferowane.
719	104	2 - OSIE PRIORYTETOWE 2.4. OŚ PRIORYTETOWA IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	Obecnie jako główne grupy docelowe wskazane są podmioty lecznicze wielospecjalistyczne jedynie o charakterze subregionalnym. Postuluje się wykreślenie charakteru subregionalnego preferowanych podmiotów leczniczych.	W przypadku podmiotów specjalistycznych najwyższe obciążenie i największe problemy z przepustowością występują nie w ośrodkach subregionalnych, ale w Warszawie. W związku z tym preferencje dla ośrodków subregionalnych nie mają merytorycznego uzasadnienia.	uwzględniona	
720	164	3 – PLAN FINANSOWY PROGRAMU	Wybór obszarów wsparcia dla ZIT oraz Kontraktu Terytorialnego nastąpi w wyniku negocjacji Zarządu Województwa Mazowieckiego i Ministra Infrastruktury i Rozwoju.	Zgodnie z zapisem Umowy Partnerstwa to Związki ZIT mają możliwość wyboru zakresu tematycznego ZIT, decydując się na co najmniej dwa ze wskazanych kierunków interwencji. W Umowie Partnerstwa w części dotyczącej ZIT nie ma mowy o negocjacji obszarów wsparcia dla ZIT pomiędzy IZ RPO a MIR.	nieuwzględniona	Zakres obszarów interwencji Strategii ZIT musi być zgodny z zapisami RPO. W Umowie Partnerstwa z 8 stycznia 2014 r. zapisano m.in. "Strategia ZIT stanowi podstawę do uczestniczenia Związku ZIT

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						w procesie zarządzania i realizacji RPO, w uzgodnionym z IZ RPO zakresie".
721	113, 220	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.5. OŚ PRIORYTETOWA V – Rozwój regionalnego systemu transportowego 9 – SYSTEM KOORDYNACJI	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 7.2.) Tabeli 18. Układ poszczególnych elementów systemu koordynacji, Oś Priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego cel tematyczny 7, Priorytet inwestycyjny 7.2.	Wnioskuje się o wprowadzenie w RPO WM 2014-2020 możliwości dofinansowania dróg lokalnych tj. powiatowych. W Tabeli 18. Układ poszczególnych elementów systemu koordynacji, Oś Priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego cel tematyczny 7, Priorytet inwestycyjny 7.2. wprowadzono zapis o ..."wspieraniu dróg wojewódzkich i w wyjątkowych przypadkach dróg lokalnych..."	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
722	114, 244	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.5. OŚ PRIORYTETOWA V – Rozwój regionalnego systemu transportowego 13 – ELEMENTY DODATKOWE, 13.1. WYKAZ DUŻYCH PROJEKTÓW ZAPLANOWANYCH DO REALIZACJI W OKRESIE 2014-2020	Opis planowanego zastosowania dużych projektów oraz Rozdział 13. Elementy dodatkowe, 13.1. Wykaz dużych projektów zaplanowanych do realizacji w okresie 2014-2020).	Wnioskuje się o zmianę zapisu dot. dużych projektów w OP V (PI 7.2.). Obecny zapis nie przewiduje realizacji dużych projektów. M.st. Warszawa planuje do realizacji w RPO WM 2014-2020 projekt <i>Modernizacja ciągu ulic Marsa - Żołnierska odc. węzeł Marsa - granica miasta – etap II</i> , który jest „projektem dużym” (wartość całkowita ok. 373 mln PLN) i obejmuje przebudowę 4,8 km odcinka drogi wojewódzkiej nr 637 (Nadnieprzańska - skrzyżowanie Marsa-Żołnierska-Rekrucka) i nr 631 (skrzyżowanie Marsa-Żołnierska-Rekrucka - granica miasta). W ramach obecnie realizowanego projektu POIiŚ 2007-2013 uzyskano dofinansowanie m.in. na aktualizację dokumentacji projektowej i studium wykonalności dla ww. inwestycji. Obecnie koszt budowy odcinka 1 km dwujezdniowej drogi (2x2 pasy ruchu) z pełnym uzbrojeniem i urządzeniami ochrony przeciwhałasowej wynosi średnio 50 - 55 mln zł bez kosztów wykupu gruntów. Ww. projekt stanowi kontynuację i jest komplementarny do projektu realizowanego przez Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich pn. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 631.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
723	-	uwaga ogólna	Wnioskuje się o włączenie do RPO Priorytetu Inwestycyjnego 10.4., w ramach którego realizowane byłyby zadania infrastrukturalne dot. rozwoju placówek edukacyjnych, komplementarne do działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.	Skuteczne i efektywne wsparcie edukacji, umiejętności i uczenia się przez całe życie w ramach osi priorytetowej VIII w zakresie PI 10.1 i PI 10.3 wymaga podejmowania działań inwestycyjnych (z EFRR), które przypisane są do PI 10.4, jak choćby wskazanego w Linii demarkacyjnej rozwoju usług dydaktycznych świadczonych przez instytucje popularyzujących naukę i innowacje dla osób uczących się. Brak PI 10.4 w projekcie RPO znacznie ogranicza możliwości realizacji celów edukacyjnych.	niewzględ niona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.
724	100	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.4. OŚ PRIORYTETOWA IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	Wskaźniki rezultatu strategicznego dla PI 6.3.	Dyskusyjne ujęcie w OP IV, PI 6.3. jako wskaźnika rezultatu strategicznego wyłącznie wskaźnika dot. muzeów.	niewzględ niona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
725	69, 70	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.2. OŚ PRIORYTETOWA II – Wzrost e-potencjału Mazowsza	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 2.3. Zestawienie głównych grup beneficjentów.	W PI 2.3. (OP II) brak wskazania możliwości realizacji działań dot. e-turystyki, wśród potencjalnych beneficjentów pominięto przedszkola.	nieuwzględniona	Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
726	86	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.3. OŚ PRIORYTETOWA III – Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego w PI 4.5.	We wskaźnikach produktu i rezultatu bezpośredniego PI 4.5. nie ujęto wskaźników dot. projektów w zakresie wymiany czynników grzewczych na bardziej przyjazne środowisku i modernizację lokalnych źródeł ciepła lub podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej.	uwzględniona	
727	31	1, 1.5. – ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Środki z mechanizmu elastyczności (...) Preferencje te mają zastosowanie w większości obszarów wsparcia dofinansowanych w ramach RPO WM 2014-2020.	Wnioskuje się o zmianę zapisu dot. preferencji dla: - projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia; - projektów realizowanych na obszarach wiejskich; - projektów realizowanych na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych lub też wskazanie równoważnych zapisów dot. ZIT.	nieuwzględniona	Projekty mogą być realizowane na obszarach miejskich oraz wiejskich - nie ma ograniczenia w tym zakresie. Zapisy RPO WM 2014-2020 nie wykluczają możliwości wsparcia na obszarach innych niż wiejskie, o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych. Z zapisów wynika jedynie, iż projekty realizowane na ww. obszarach będą mogły być preferowane Poszerzenie zapisu

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						przekracza limit ilości dozwolonych znaków
728	4	Wstęp	1. akapit.	Informacje zawarte we wstępie do RPO powinny zostać skorygowane, zważywszy, że pakiet legislacyjny dotyczący Nowej Perspektywy Finansowej został przyjęty rozporządzeniem z dnia 17 grudnia 2013 r. Należy zatem zaktualizować treść wstępu do RPO, aby zapewnić spójność zapisów dokumentu z ramami prawnymi na poziomie Parlamentu i Rady UE.	uwzględniona	
729	108	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.4. OŚ PRIORYTETOWA IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	Potencjalne preferencje	Ustalone w priorytecie inwestycyjnym 9.2. – rewitalizacja przestrzeni miejskiej preferencje dla projektów rewitalizacyjnych z obszarów o wysokiej stopie bezrobocia i niskim poziomie aktywności gospodarczej, spowodują ewidentne zablokowanie możliwości aplikowania w tym zakresie przez m.st. Warszawa. Przy czym należy pamiętać, że potrzeby rewitalizacyjne metropolii są ogromne, zważywszy, że 11,7% powierzchni miasta to obszary kryzysowe wymagające działań rewitalizacyjnych, które zamieszkuje ponad 1/3 mieszkańców.	nieuwzględniona	preferencje nie oznaczają zawężenia. Szczegółowe kryteria wyboru projektów zostaną określone na etapie konkursów
730	70	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.2. OŚ PRIORYTETOWA II – Wzrost e-potencjału Mazowsza	Część opisowa	Nieuprawniony jest wniosek zawarty w części opisowej priorytetu 2.3., zwiększenie dostępności i jakości e-usług, mówiący o dobrze wyposażonych w sprzęt komputerowy szkołach i uczelniach w województwie mazowieckim. W samej Warszawie pracownie komputerowe zostały wyposażone w latach 2006-2008, co świadczy o przestarzałym już technologicznie sprzęcie użytkowanym przez uczniów i nauczycieli.	nieuwzględniona	Uwzględnienie uwagi będzie możliwe dopiero po przekazaniu wiarygodnych analiz/statystyk, które potwierdzą konieczność zmian w Programie. Jednocześnie statystyki powinny przedstawiać sytuację nie tylko w Warszawie, ale również w całym Mazowszu

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
731	56	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.1. OŚ PRIORYTETOWA I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	Część opisowa	Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Tym samym wykluczono możliwość prowadzenia samodzielnych działań przez samorządy lokalne reprezentujące owe obszary wchodzące w skład województwa. Stanowi to odejście od kanonu zasad zarządzania rozwojem, ale także przyczynia się do nie wykorzystania potencjału lokalnego, szczególnie OMW i ośrodków subregionalnych. Konieczna jest zmiana zapisów, prowadząca do dopuszczenia samorządów lokalnych prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej. Jest to jeden ze strategicznych projektów planowanych do ZIT.	uwzględniona	
732	60	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.1. OŚ PRIORYTETOWA I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	Część opisowa	Niezrozumiałe jest wykluczenie OMW z realizacji projektów oferujących usługi. Wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy. Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na jeden ośrodek innowacji i przedsiębiorczości w Warszawie jest znacznie wyższa niż w innych dużych miastach wojewódzkich, a jeszcze wyższa jest w pozostałych gminach OMW, w których generalnie dostępność IOB jest bardzo niska.	uwzględniona	
733	8	1.1.	W 2010 r. na Mazowszu nakłady ogółem poniesione w sferze B+R kształtowały się na poziomie 4,2 mld zł, co stanowiło blisko 41% nakładów poniesionych w Polsce (10,4 mld zł). W przeliczeniu na 1 mieszkańca wielkość nakładów B+R na Mazowszu wynosiła w 2011 r. - 886,5 zł, a średnia krajowa wyniosła – 303,3 zł.	Przytoczony fragment nie oddaje słabej pozycji regionu w Unii Europejskiej. Relatywnie duże nakłady w kraju w porównaniu do UE są niskie, co uzasadnia konieczność podejmowania interwencji w pozornie dobrze radzącym sobie Mazowszu.	nieuwzględniona	W kolejnym akapicie pokazany kontekst unijny: Nakłady na badania i rozwój na Mazowszu stanowiły w 2012 r. 1,05% regionalnego produktu brutto (relacja GERD do PKB), co plasuje województwo na pierwszym miejscu krajowego rankingu (wobec średniej ogólnokrajowej 0,9%) i przybliża do założonego na 2020 r

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
734	8	1.1.	Niewątpliwym problemem jest jednak nierównomierne rozłożenie ponoszonych nakładów, gdyż 98% nakładów na działalność badawczo-rozwojową zostało poniesionych w Obszarze Metropolitalnym Warszawy (OMW).	Problemem nie jest nierównomierne rozłożenie ponoszonych nakładów na działalność badawczo-rozwojową, lecz słabość ośrodków subregionalnych oraz ogólnie niskie nakłady na działalność B+R. Warszawa (czy szerzej OMW) w porównaniu do innych miast UE cechuje się słabymi wskaźnikami pod tym względem, co wskazuje na konieczność podejmowania działań wspierających również na rzecz tego ośrodka.	niewuwzględniona	Departament RF nie zgadza się z postulatami Urzędu i nadal utrzymuje obecne zapisy w Programie
735	45	2.1.	Pod względem nakładów na B+R w relacji do PKB per capita w 2010 r. dominowało województwo mazowieckie (1,35% regionalnego PKB), co plasuje region na pierwszym miejscu krajowego rankingu (wobec średniej ogólnokrajowej 0,74%).	Ponownie w opisie sytuacji pominięto kwestię słabości Polski, w tym również województwa mazowieckiego (także samej Warszawy), pod względem nakładów na B+R na tle UE.	częściowo uwzględniona	Dodano kontekst europejski.
736	46	2.1	W celu podniesienia jakości nauki niezbędne jest inwestowanie w nowoczesną infrastrukturę badawczą, bez której często nie jest możliwe zastosowanie nowych metod badawczych oraz pełne wykorzystanie potencjału kadr naukowych. Inwestycje te umożliwią zapewnienie rozwoju polskiego sektora nauki oraz pozwolą na stałe podnoszenie jakości badań naukowych.	Wskazywanie na niski poziom polskiej nauki jest niefortunne. Czy wiedza i sposoby jej gromadzenia faktycznie cechują się niską jakością? Raczej chodzi o małą efektywność prowadzonych badań czy też dostosowanie ich do potrzeb społeczno-gospodarczych.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
737	47	2.1.	§ projekty realizowane w partnerstwie, w tym pozwalające na wykorzystanie przez ośrodki subregionalne potencjału Warszawy; projekty realizowane w partnerstwie z przedsiębiorcami;	W ramach potencjalnych preferencji zastosowano powtórzenie. Najpierw wskazano ogólnie na projekty realizowane w partnerstwie, a w kolejnym punkcie odniesiono się do projektów realizowanych w partnerstwie z przedsiębiorcami. Zapisy te powinny być połączone i ograniczać się do partnerstwa z przedsiębiorcami lub wyraźnie wskazywać, że w szczególności w partnerstwie z przedsiębiorcami. Z uwagi na logikę i kontekst zdanie nieuzasadnione jest dodatkowe wskazywanie jednego przykładu (wykorzystanie przez ośrodki subregionalne potencjału Warszawy) w przypadku zapisu o projektach realizowanych w partnerstwie (ogólnie).	uwzględniona	
738	48	2.1.	W 2012 r. z województwa mazowieckiego pochodziło najwięcej zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych dokonanych w Polsce przez podmioty krajowe - 975 wynalazki, co stanowi 22,1% wszystkich zgłoszeń w kraju oraz 164 wzory użytkowe (17,4% w kraju).	W przytoczonym akapicie nie odniesiono się do danych porównawczych dla UE, przez co nie ukazano w rzeczywistości niskiej pozycji województwa mazowieckiego w UE. Tym samym nie ukazano faktycznego problemu.	niewzględniona	Zapisy zostaną uzupełnione po otrzymaniu od Urzędu m.st. Warszawa stosownych statystyk.
739	54	a. ; Sekcja 2.A.2.2.	Tryb wyboru projektów	W zapisach trybu wyboru projektów brakuje zapisu wskazującego na tryb pozakonkursowy dla projektów wynikających ze Strategii ZIT.	uwzględniona	
740	56	2.1.; Sekcja 2.A.2.1	§ <i>wsparcie międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw, nastawionych na wzrost eksportu;</i>	Obecne zapisy odnośnie typów projektów nie uwzględniają wsparcia dla podmiotów chcących rozpocząć działalność eksportową, ograniczają się jedynie do tych, które już prowadzą taką działalność. Ogranicza to w znacznym stopniu możliwość realizacji wskaźnika rezultatu strategicznego. Należy jednocześnie zauważyć, że w opisie znajduje się odniesienie do działań przygotowujących do przedsiębiorstwa do eksportu, co świadczy o niespójności zapisów.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
741	56	2.1.; Sekcja 2.A.2.1	<p><i>promocja i wsparcie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw, IOB i jednostek B+R mającej na celu realizację wspólnych projektów innowacyjnych;</i></p> <p>Przewiduje się więc wsparcie dla działań związanych z sieciowaniem przedsiębiorców, klastrów i jednostek naukowych z partnerami zagranicznymi, nawiązywaniem międzynarodowych relacji i promowaniem współpracy międzynarodowej, w szczególności przejawiającej się we wspólnym realizowaniu projektów innowacyjnych.</p>	Brak spójności między zapisami poszczególnych części projektu RPO WM. Wymienione typy projektów są węższe w stosunku do ich opisu zamieszczonego poniżej.	częściowo uwzględniona	Typy projektów zostały zaktualizowane w oparciu o najnowsze zapisy linii demarkacyjnej.
742	56	2.1.; Sekcja 2.A.2.1	Wspierane będą również inne działania przygotowujące przedsiębiorstwa do eksportu np. usługi doradcze.	Proponujemy dodanie do przykładów działań usług informacyjnych, które stanowią podstawę rozpoczęcia czy też rozwijania działalności eksportowej na nowe rynki.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
743	56	2.1.; Sekcja 2.A.2.1	Przewiduje się również zaangażowanie władz regionalnych w celu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład w celu wzmocnienia wizerunku regionu i mazowieckiej gospodarki. Promowane będą projekty realizowane przez przedstawicieli samorządu regionalnego realizowane we współpracy z przedsiębiorstwami.	Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Tym samym wykluczono możliwość prowadzenia samodzielnych działań przez samorządy lokalne reprezentujące owe obszary wchodzące w skład województwa. Stanowi to odejście od kanonu zasad zarządzania rozwojem, ale także przyczynia się do nie wykorzystania potencjału lokalnego, szczególnie OMW i ośrodków subregionalnych.	uwzględniona	
744	56-57	2.1.; Sekcja 2.A.2.1	Dzięki temu prowadzone działania pozwolą skoncentrować środki na najważniejszych dla regionu obszarach i stworzą szansę wejścia Mazowsza na rynki eksportowe wysoko zaawansowanych technologicznie produktów.	Proponujemy uzupełnić zapis o pozyskanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych, które również przyczynią się do realizacji celu szczegółowego, tj. wpłyną na rozwój międzynarodowych powiązań gospodarczych.	uwzględniona	
745	57	2.1.; Sekcja 2.A.2.1	Promocja działalności i potencjału regionalnej sfery B+R, dotyczyć będzie w szczególności: § marketingu jednostek naukowych i instytutów badawczych; § promocji wyników prac oraz potencjału sfery B+R (badań, technologii) wśród przedsiębiorców; § promocja osiągnięć naukowych, technologicznych regionu.	Z uwagi na stosowany w projekcie RPO WM układ treści oraz formatowanie sugerujemy zmianę formatowania poprzez usunięcie wypunktowań. Pozwoli to zachować spójność i czytelność tekstu.	niewzględniona	Zastosowane w przytoczonym fragmencie formatowanie dotyczy całego dokumentu pozwalając zachować spójność i czytelność dokumentu. W związku z powyższym sekcja 2.A.2.1 pozostaje bez zmian.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
746	57	2.1.; Sekcja 2.A.2.2	Tryb wyboru projektów	W zapisach trybu wyboru projektów brakuje zapisu wskazującego na tryb pozakonkursowy dla projektów wynikających ze Strategii ZIT.	uwzględniona	
747	58	2.1.; Sekcja 2.A.1	Województwo mazowieckie zajmuje drugie miejsce w Polsce pod względem liczby ośrodków innowacji i przedsiębiorczości, są jednak one skoncentrowane na terenie Warszawy.	Koncentracja mazowieckich ośrodków innowacji i przedsiębiorczości w Warszawie nie oznacza, że dostępność tych instytucji jest dobra. W porównaniu do innych dużych miast wojewódzkich obciążenie tych IOB (liczba podmiotów gospodarczych przypadających na jeden ośrodek innowacji i przedsiębiorczości) w Warszawie jest bardzo duże, co wskazuje na niekorzystną sytuację również w stolicy. Niekorzystną sytuację podmiotów w stolicy w porównaniu do innych ośrodków wojewódzkich wzmacnia fakt, że część IOB ma zasięg ogólnopolski, tym samym liczba obsługiwanych podmiotów jest większa. Przytoczone zdanie wprowadza czytelnika w błąd, nie oddaje istoty problemu.	uwzględniona	
748	59	2.1.; Sekcja 2.A.1	Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług IOB	Wątpliwości budzi wartość bazowa wskaźnika. Próba badawcza 400 podmiotów z uwagi na liczebność populacji jest zbyt mała do rzetelnego oszacowania wskaźnika. Mając na uwadze poprawność metodyczną wskaźnik powinien mieć charakter względny i wskazywać jaki odsetek przedsiębiorstw korzysta z usług IOB. Liczba przedsiębiorstw jest uzależniona od próby badawczej.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
749	60	2.1.; Sekcja 2.A.2.1	<p>Analiza podaży usług świadczonych przez regionalne instytucje otoczenia biznesu, wskazuje na znaczną przewagę działalności informacyjno-doradczo-szkoleniowej (ponad 80% przebadanych instytucji). Na kolejnych pozycjach znalazło się wsparcie finansowe (ponad 35% instytucji) oraz udostępnianie infrastruktury i przestrzeni dla działalności gospodarczej (ok. 25% instytucji). Najmniejsza grupa (około 20% podmiotów) oferowała realizację prac badawczo-rozwojowych. W związku z powyższym realizowane będą projekty ukierunkowane na nawiązywanie współpracy pomiędzy firmami a instytucjami sfery B+R oraz wspierane będą usługi wspomagające ukierunkowanie prac badawczych zgodnie z potrzebami gospodarki oraz proces transferu technologii.</p>	<p>Wątpliwości budzi logika planowania interwencji. Oferta usług IOB powinna być dostosowana do popytu przedsiębiorców na usługi. Tym czasem ten aspekt nie jest brany pod uwagę. Można odnieść wrażenie wsparcie usług będzie realizowane w oderwaniu od zdiagnozowanych potrzeb.</p>	<p>częściowo uwzględniona</p>	<p>Typy projektów zostały zaktualizowane w oparciu o najnowsze zapisy linii demarkacyjnej .</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
750	60	2.1.; Sekcja 2.A.2.1	Wspierane będą projekty oferujące usługi poza obszarem OMW lub siecujące IOB oferujące usługi w subregionach oraz w obszarze metropolitalnym jak i również w samym subregionie oraz OMW. Ich celem będzie niwelowanie różnic w dostępie do wsparcia na terenie województwa. Spośród 137 zidentyfikowanych instytucji otoczenia biznesu działających na Mazowszu w 2012 roku, 95 podmiotów posiadało siedzibę w Warszawie.	Niezrozumiałe jest wykluczenie OMW z realizacji projektów oferujących usługi. Wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy. Jak już wskazano we wcześniejszych uwagach liczba podmiotów gospodarczych przypadających na jeden ośrodek innowacji i przedsiębiorczości w Warszawie jest znacznie wyższa niż w innych dużych miastach wojewódzkich. Ponadto wykluczanie gmin OMW otaczających Warszawę z możliwości realizacji projektów wpływających na zwiększenie podaży na ich terenie usług dla podmiotów gospodarczych, z uwagi na rzeczywista małą ich dostępność, jest krzywdzące. Niwelowanie różnic w dostępie do usług nie może odbywać się kosztem terenów stanowiących o sile gospodarczej regionu. Szczególnie, że zakres usług świadczonych w OMW nie jest pełny.	uwzględniona	
751	61	2.1.; Sekcja 2.A.2.2	Tryb wyboru projektów	W zapisach trybu wyboru projektów brakuje zapisu wskazującego na tryb pozakonkursowy dla projektów wynikających ze Strategii ZIT.	uwzględniona	
752	61	2.1.; Sekcja 2.A.2.2	§ projekty realizowane w partnerstwie, pozwalające na wykorzystanie przez ośrodki subregionalne potencjału Warszawy;	W kontekście wskazania preferencji odnoszącej projektów realizowanych w partnerstwie, opartych na współpracy przedsiębiorstw oraz jednostek sfery B+R i/lub wzmacniających współpracę sieciową, zastosowanie tej preferencji jest bezzasadne. Szczególnie, że nie uwzględnia ona wykorzystywania potencjału w innych układach, jak Warszawa – pozostałe gminy OMW, ośrodki subregionalne – ich obszary funkcjonalne. Co więcej marginalizowane są pozostałe obszary województwa mazowieckiego. Wpłynie to na ograniczenie możliwości realizacji wskaźnika rezultatu bezpośredniego – tereny o najmniejszej dostępności IOB, wręcz ich braku, nadal pozostaną poza zasięgiem usług.	częściowo uwzględniona	Typy projektów zostały zaktualizowane w oparciu o najnowsze zapisy linii demarkacyjnej.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
753	142	2.8; Sekcja 2.A.1	W województwie mazowieckim widoczne jest bardzo duże zróżnicowanie w dostępie do edukacji przedszkolnej oraz niewystarczające jej upowszechnienie – w edukacji przedszkolnej uczestniczy 79,6% dzieci w wieku 3-5 lat, w tym w miastach – 93,1%, na wsi – 55,2% ⁹⁰ .	Pominięto zupełnie kwestię różnic między przedszkolami publicznymi a prywatnymi. Dla przykładu w przypadku Warszawy udział przedszkoli prowadzonych przez samorząd gminny jest mniejszy niż w przypadku województwa mazowieckiego ogółem, co pozwala stwierdzić, że relatywnie większe znaczenie mają tu podmioty prywatne. W związku z tym ocena dostępności przedszkoli w Warszawie powinna uwzględniać również ten wymiar dostępności.	nieuwzględniona	M.in.. W opinii MEN główna interwencja w obszarze edukacji przedszkolnej powinna prowadzić do zmniejszenia dysproporcji w upowszechnieniu edukacji przedszkolnej pomiędzy miastem a wsią. W woj. Mazowieckim, jak wskazano w diagnozie te dysproporcje są znaczące.
754	142	2.8; Sekcja 2.A.1	Dzieci z więcej niż jedną niepełnosprawnością posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego stanowią 0,24% wszystkich uczestniczących w edukacji przedszkolnej, a o orzeczonej jednej niepełnosprawności 1,39%.	Przytoczony fragment nie odnosi się do problemu dostępności edukacji przedszkolnej. Dane powinny obrazować jaki odsetek dzieci z niepełnosprawnością objętych jest edukacją przedszkolną, a nie jaki odsetek stanowią dzieci z niepełnosprawnością objęte edukacją przedszkolną w ogóle dzieci objętych edukacją przedszkolną.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna (nie wskazano danych, statystyk). Jednocześnie należy zauważyć, że m.in Kuratorium dysponuje danymi dot. dzieci niepełnosprawnych uczestniczących w edukacji, natomiast brakuje danych dot. ogółu dzieci niepełnosprawnych. W tej sytuacji przyjęto, że należy zasygnalizować problem przez zawarcie informacji dot. dzieci niepełnosprawnych uczestniczących w edukacji.
755	143	2.8; Sekcja 2.A.2.1	Zwiększenie wskaźnika uprzedzskolnienia w regionie jest jednym z najważniejszych wyzwań społecznych, związanym z rozwojem kapitału społecznego regionu w długiej perspektywie.	Wskazywanie na wpływ objęcia edukacją przedszkolną na rozwój kapitału społecznego wymaga rozwinięcia, bowiem nie jest to zależność oczywista. Inaczej jest w przypadku wpływu na rozwój kapitału ludzkiego, do którego w tym fragmencie się nie odniesiono.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
756	143 i 144	2.8; Sekcja 2.A.2.1	Równolegle konieczne są działania podnoszące jakość edukacji przedszkolnej, w tym inwestycje w środki trwałe w przedszkolach, zwłaszcza na obszarach o słabym dostępie do tego typu usług, zajęcia dodatkowe, wspierające organizowane w placówkach wychowania przedszkolnego, w szczególności służące wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym niepełnosprawnych.	Przytoczone zdanie nie jest jednoznaczne i wymaga redakcji: <i>zajęcia dodatkowe, wspierające organizowane w placówkach wychowania przedszkolnego.</i>	uwzględniona	
757	145	2.8; Sekcja 2.A.2.2	§ projekty realizowane w partnerstwie, pozwalające na wykorzystanie przez ośrodki subregionalne potencjału Warszawy;	Przytoczona potencjalna preferencja ogranicza znacznie możliwości realizacyjne wysokiej jakości projektów, ponadto nie premiuje ogólnej zasady partnerstwa (między różnego rodzaju aktorami). Pomija także możliwość wykorzystania potencjału Warszawy przez pozostałe gminy OMW, co powinno być realizowane w pierwszej kolejności w celu zintegrowania obszaru. Co więcej pomijana jest tu współpraca obszarów peryferyjnych województwa z Warszawą i ośrodkami subregionalnymi. Dlatego wydaje się, że najlepszym rozwiązaniem, jest premiowanie projektów realizowanych w partnerstwie (ogólnie).	uwzględniona	
758	117 i dalsze	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.6. OŚ PRIORYTETOWA VI – Rozwój rynku pracy	Uwaga ogólna	Brak ujęcia cross-financingu w osi VI – wnioskuje się o jego dopuszczenie w ramach projektów realizowanych w tej Osi.	niewzględniona	Program odwołuje się do zasad zawartych w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013r. Nr 0, poz. 674 z późn. zm.), która

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						dopuszcza finansowanie twardych elementów.
759	124	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.6. OŚ PRIORYTETOWA VI – Rozwój rynku pracy	Potencjalne preferencje w PI 8.7.	Wnioskuję się o zmianę zapisów programu w sposób wskazujący na potrzebę interwencji nie tylko na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia.	nieuwzględniona	Program nie wyklucza z interwencji obszarów wskazanych w uwadze.
760	124	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.6. OŚ PRIORYTETOWA VI – Rozwój rynku pracy	Tryb wyboru projektów w PI 8.7.	Wnioskuję się o uwzględnienie dodatkowo pozakonkursowego trybu wyboru projektów wraz ze wskazaniem jego zastosowania w przypadku projektów wynikających ze Strategii ZIT	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
761	131, 135, 139	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.7. OŚ PRIORYTETOWA VII – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	Potencjalne preferencje w PI 9.4., 9.7., 9.8.	Wnioskuję się o zmianę zapisów programu w sposób wskazujący na potrzebę interwencji nie tylko na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia.	nieuwzględniona	Nie ma w RPO WM 2014-2020 zapisów wskazujących na potrzebę interwencji tylko na obszarach o niskim poziomie aktywności zawodowej i wysokiej stopie bezrobocia.
762	145-146	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII – Edukacja dla rozwoju regionu	Potencjalne preferencje w PI 10.1.	Wnioskuję się o usunięcie zapisów dot. preferencji dla obszarów wiejskich. Taki zapis jest dyskusyjny w korelacji ze wskazanym, pozakonkursowym trybem wyboru projektów, wynikających ze Strategii ZIT.	nieuwzględniona	Projekty mogą być realizowane na obszarach miejskich oraz wiejskich - nie ma ograniczenia w tym zakresie. Zapisy RPO WM 2014-2020 nie wykluczają możliwości wsparcia na obszarach innych niż wiejskie. Z zapisów wynika jedynie, iż projekty realizowane na obszarach wiejskich będą mogły być

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						preferowane. Preferencja ma na celu wyrównywanie dysproporcji m.in. w dostępie do edukacji wysokiej jakości między obszarami wiejskimi i miejskimi.
763	Od str. 8	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
764	9	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	Pierwszy akapit na str. 9	Należałoby rozwinąć i uzupełnić zapisy w zakresie funkcjonowania inicjatyw klastrowych. W diagnozie bardzo ogólnie i pobieżnie przedstawiono ten problem. Brakuje informacji, które klastry współpracują np. z uczelniami wyższymi i jakie projekty badawczo – rozwojowe realizują.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
765	9	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	Drugi akapit na str. 9	W diagnozie bardzo pobieżnie wskazano na problemy dot. jakości wsparcia firm MŚP ze strony publicznych instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne w regionie. Badania PARP z 2012 roku pokazują, że zdecydowana większość dochodów IOB (w tym parków technologicznych) pochodzi z wynajmu powierzchni biurowych i unijnych dotacji, a nie z komercjalizacji wyników prac typu B + R. Ponadto, widoczna jest ograniczona współpraca z partnerami zagranicznymi (np. udział w międzynarodowych konsorcjach B+R, programach międzynarodowych finansowanych bezpośrednio przez KE). Należałoby zwrócić uwagę na problemy i trudności publicznych IOB tj. świadczenia usług dla podmiotów z sektora MŚP (niska mobilność doradców ds. innowacji) czy mało zróżnicowana oferta.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
766	9	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	Trzeci akapit na str. 9	Zbyt ogólnie opisano wymianę handlową, mimo iż podkreślono fakt, że zajmuje ona wysoką pozycję. Należałoby uzupełnić diagnozę o informacje (trendy) dot. wzrostu lub spadku liczby firm MŚP działających na rynkach zagranicznych, oprzeć się o dane statystyczne, porównaniach do lat poprzednich lub innych województw przodujących w tej branży.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
767	11-paź	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM PRZEJŚCIE NA GOSPODARKĘ NISKOEMISYJNĄ	„...Od 2009 r., na obszarze regionu występuje spadek zużycia energii w przemyśle, natomiast wyraźny wzrost notowany jest w gospodarstwach domowych....”	Niektóre problemy wymienione w diagnozie wynikają m.in. z niewystarczającej świadomości ekologicznej i braku wiedzy. Należy rozważyć zawarcie w treści programu odniesienia do konieczności prowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych, prezentowania dobrych praktyk wdrażanych w innych państwach członkowskich UE.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
768	11	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM ŚRODOWISKO	Drugi akapit na str. 11	Stosunkowo obszernie przedstawiono tematykę wód w regionie, natomiast nie odniesiono się do oceny jakości powietrza. Brak danych w tym zakresie. Ponadto, należałoby wspomnieć o występujących przekroczeniach norm hałasu w środowisku w obszarze województwa (głównie aglomeracjach).	nieuwzględniona	Informacje nt. oceny jakości powietrza znajdują się w diagnozie w zakresie gospodarki niskoemisyjnej
769	12	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM ŚRODOWISKO	Pierwszy akapit na str. 12	W akapicie dot. systemu gospodarki odpadami brakuje statystyk na temat ilości wytworzonych odpadów domowych/przemysłowych.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
770	14	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM RYNEK PRACY	Uwagi ogólne	Zdiagnozowane problemy rynku pracy powinny zawierać krótki opis ich przyczyn oraz rozwiązania jakie proponuje m.in. Powiatowy Urząd Pracy jako jednostka aktywizacji zawodowej. Należałoby przedstawić metody prowadzące do wzrostu zatrudniania osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach.	nieuwzględniona	Przedmiotowe zapisy zostały zawarte w sekcji 2.A.6.1. Dodatkowo zapisy te zostaną doprecyzowane w szczegółowym opisie priorytetów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
771	14/15	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I WALKA Z UBÓSTWEM	Pierwszy akapit na str.14	W opisie brakuje statystyk dot. poziomu ubóstwa w kontekście różnic miasto-wieś. Ponadto, należałoby zwrócić większą uwagę na problem starzejącego się społeczeństwa i rosnący odsetek osób w podeszłym wieku. Wyzwaniem jest dofinansowanie istniejących i tworzenie nowych dziennych domów opieki dla osób starszych oraz dostosowanie lokali leczniczych do opieki nad seniorami.	częściowo uwzględniona	Uzupełniono diagnozę fragmentem na temat starzejącego się społeczeństwa. W uwadze nie podano uzasadnienia do propozycji uzupełnienia opisu statystyka na temat ubóstwa.
772	15/16	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM EDUKACJA		Należałoby zawrzeć w treści programu odniesienia do edukacji dla zrównoważonego rozwoju. Jednym z celów Strategii „Europa 2020” jest inteligentny, zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. W zakresie edukacji dzieci i młodzieży ogromne znaczenia ma wiedza i umiejętności nabywane w szkole. Przedszkola i szkoły powinny mieć możliwość nauczania praktycznych umiejętności segregowania odpadów, oszczędzania energii, oszczędzania zasobów naturalnych środowiska oraz ekologicznych wzorów konsumpcji.	częściowo uwzględniona	W programie odniesiono się do Strategii Europa 2020. Natomiast nie przewiduje się działań jak wskazane przez Zgłaszającego.
773	28 i 89-91	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH tabela str. 28 PRIORYTET INWESTYCYJNY 5.2 – str. 89	PI 5.2. Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniające odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi	Brak działań związanych z minimalizacją skutków ekstremalnych zjawisk klimatycznych, projektów z zakresu organizacji systemów wczesnego reagowania i ratownictwa w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych i usuwania skutków katastrof. Należałoby uzupełnić priorytet o ww. rodzaje przedsięwzięć.	częściowo uwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
774	47	2.1 OŚ PRIORYTETOWA I - Innowacyjność i przedsiębiorczość Priorytet 1.1.	Zestawienie głównych grup beneficjentów	Wnioskujemy o dodanie: - jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną; - instytucje otoczenia biznesu, w tym jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki; - konsorcjów naukowo-przemysłowych Efektywne wykorzystanie środków możliwe się dzięki m.in. zwiększeniu grupy beneficjentów.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 Umowa

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Partnerstwa, Linia demarkacyjna)
775	69	OŚ PRIORYTETOWA II - Wzrost e-potencjału MazowszaPRIORYTET INWESTYCYJNY 2.3	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 2.3	Oprócz inwestycji w zakresie elektronicznego obiegu dokumentów i obsługi interesantów z wykorzystaniem nowoczesnych, interaktywnych technologii informatycznych, niezbędne jest doposażenie jednostek samorządowych w nowoczesny sprzęt informatyczny (stacje robocze, serwery, itd.). W związku z powyższym, wnioskujemy o wprowadzenie do grupy przykładowych inwestycji ww. przedsięwzięć.	nieuwzględniona	W obecnej wersji Programu, w ramach PI 2.3 jednym z rodzajów projektów jest informatyzacja jednostek administracji publicznej, która zawiera w sobie postulowane rodzaje projektów. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 20
776	69	OŚ PRIORYTETOWA II - Wzrost e-potencjału MazowszaPRIORYTET INWESTYCYJNY 2.3	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 2.3	Brak przedsięwzięć mających na celu archiwizację pozostałej dokumentacji urzędowej. Ponadto, należałoby rozszerzyć ofertę e-usług o nowe technologie wspierające świadczenie usług socjalnych i społecznych, które pozwolą na efektywniejszą pomoc osobom starsym i niepełnosprawnym.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
777		OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Brakuje uwzględnienia działań edukacyjno – informacyjnych skierowanych do mieszkańców/gospodarstw domowych, które służyłyby poprawie jakości powietrza (nt. szkodliwości spalania paliw niskiej jakości i odpadów).	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
778	90	OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 5.2	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Nie uwzględniono działań poprawiających bezpieczeństwo mieszkańców. Sugerujemy projekty z zakresu organizacji systemów wczesnego reagowania i ratownictwa w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych i usuwania skutków katastrof oraz doposażenia jednostek ratowniczych. Ponadto, należałoby zawrzeć inwestycje mające na celu remonty, rozbudowę budynków podmiotów ratowniczych działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego i ochrony środowiska.	częściowo uwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
779	-	OŚ PRIORYTETOWA VII - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Brakuje uwzględnienia działań medialnych (informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych) wspierających profilaktykę chorób cywilizacyjnych oraz przeciwdziałających niekorzystnym trendom demograficznym. Tego typu działania przynoszą długookresowe korzyści społeczne z punktu widzenia bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców regionu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
780	148	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.3	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.3	Należy uwzględnić możliwość rozwoju i kształcenia zawodowego w obszarze starzejącego się społeczeństwa. Z perspektywy starzejącego się społeczeństwa za ważne uznaje się podwyższenia standardów świadczonej opieki. W związku z tym, istotne jest aby na rynku pracy znalazły się osoby wysoko wykwalifikowane. Z kolei do tego niezbędne jest oferowanie lekarzom i pielęgniarkom kursów zawodowych oraz szkoleń z zakresu medycyny geriatrycznej.	nieuwzględniona	W projekcie RPO WM wprowadzono zapisy <i>Istotny wpływ na kształcenie osób dorosłych będą miały zmiany demograficzne (starzenie się społeczeństwa). Szacuje się, że do 2020 r. najliczniejszą grupę uczących się stanowią będą osoby w przedziale wiekowym 30-45/50 lat (a mniej będzie osób w wieku 20/24 -30 lat).</i> W RPO w Celu Tematycznym 10, w Priorytecie Inwestycyjnym

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						10.3 wsparcie jest kierowane w szczególności do osób o najniższych kwalifikacjach, zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji/wykszałcenia. Natomiast kształcenie w zawodach medycznych nie jest możliwe w ramach regionalnych programów operacyjnych.
781	142-156	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu	Uwagi ogólne	Zgodnie z zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18.12.2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) wsparciem objętych powinno być 8 kompetencji kluczowych tj.: porozumiewanie się w języku ojczystym; porozumiewanie się w językach obcych; kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne; kompetencje informatyczne; umiejętność uczenia się; kompetencje społeczne i obywatelskie; inicjatywność i przedsiębiorczość; świadomość i ekspresja kulturalna. W związku z powyższym, wnioskujemy o uwzględnienie wszystkich 8 kompetencji w ramach VIII osi priorytetowej.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
782	17	Innowacyjność i przedsiębiorczość	doskonalący się kapitał intelektualny	Czy są to ludzie biorący udział w kształceniu? Sformułowanie pozbawione podmiotowości.	nieuwzględniona	Chodzi o ludzi podnoszących swoje kwalifikacje
783	75	Priorytet inwestycyjny 4.1	Zwiększenie udziału niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii	Jakie źródła „niekonwencjonalne”, a nie odnawialne, zasługiwałyby na wsparcie? Nie jest to wyjaśnione. Dalej (s. 78) jest mowa o kogeneracji (co niekoniecznie wiąże się z OZE), ale to nie źródło energii, tylko metoda jej wytwarzania, więc chodzi o coś innego.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
784	76	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.1	Budowa oraz modernizacja sieci...	Czy temat ten obejmuje też magazynowanie energii z OZE? Powinien, stąd propozycja odniesienia się do tego aspektu w tekście.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
785	79	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3	Kompleksowa modernizacja i renowacja budynków	Dlaczego jako podtemat tego punktu wydzielono „wspieranie efektywności energetycznej MŚP”, tj. na poziomie ogólnego opisu zagadnienia zupełnie różne i przedmiotowo, i podmiotowo? Takie wyodrębnienie jest niezrozumiałe z punktu widzenia logiki interwencji i sugeruje ograniczenie działań dot. modernizacji i renowacji budynków tylko do MŚP, co nie znajduje potwierdzenia w wykazie potencjalnych beneficjentów.	uwzględniona	
786	83	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5	„W ramach celu szczegółowego 3: Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście planowane będą do realizacji następujące typy projektów:	Wnioskuje się aby dodać:• Działania promocyjne, edukacyjne i informacyjne w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa.	uwzględniona	
787	83 i nast.	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5	Cały fragment	Jest mowa tylko o transporcie stricte publicznym, pieszym i rowerowym. Co ze wspieraniem proekologicznego (wykorzystującego przyjazne dla środowiska napędy i paliwa) transportu indywidualnego oraz transportu pośredniego między publicznym a prywatnym (rozwiązania typu car-sharing)?	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
788	86	Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego	Pkt. 4 i 5	Dlaczego wymieniona jest tylko liczba „wymienionych” punktów oświetlenia ulicznego? W praktyce mamy do czynienia najczęściej z różnorodnymi modernizacjami (nawet przy głębokiej modernizacji z reguły zostaje np. słup). Również spadek emisji GHG przy modernizacji oświetlenia nie zachodzi tylko dzięki energooszczędnym żarówkom (np. też dzięki systemom sterowania). Stąd propozycja 2 wskaźników: 4. Liczba wymienionych lub zmodernizowanych punktów oświetlenia ulicznego/5. Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych w wyniku modernizacji oświetlenia ulicznego.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
789	-	Uwaga ogólna (cały dokument)	Np. „SEKCJA 2.A.2.4”	Powtarzające się numery sekcji w wielu miejscach. Sugeruje się usunięcie zapisów w celu przejrzystości treści Programu.	nieuwzględniona	Program tworzony jest na odgórnie ustalonym schemacie - nie ma możliwości usunięcia powtarzających się numerów sekcji
790	143	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1	<i>rozwój zainteresowań uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych;</i>	Wydaje się zasadnym aby do tego opisu przedsięwzięć dodać również rozwój uczniów w zakresie języków obcych i wszelkich form wspierania takich umiejętności jako podstawa uczestnictwa w życiu UE.	nieuwzględniona	W treści projektu Programu wskazano, że w szczególności będą to wskazane typy projektów. Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
791	5	WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW/SYMBOLI		W wykazie nie ma skrótu OP chociaż znajduje się np.: PI.	uwzględniona	
792	220		Oś priorytetowa 6. Rozwój rynku pracy	Numerowanie osi priorytetowych do piątej odbywało się przy pomocy notacji rzymskiej od szóstej osi zaczyna się po arabsku.	nieuwzględniona	Uwaga niejasna. Numeracja Osi w Programie dokonywana jest przy pomocy cyfr rzymskich.
793	89	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE[SEKCJA 2] / 2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu [SEKCJA 2.A.1]	Na obszarze województwa mazowieckiego istotne problemy dotyczą złego stanu infrastruktury przeciwpowodziowej, infrastruktury służącej retencjonowaniu wody, a także postępującej degradacji systemów melioracyjnych oraz braku kompleksowych rozwiązań ochrony przeciwpowodziowej.	a. Wydaje się zasadnym uzupełnienie tekstu o dopisanie po pierwszym zdaniu informacji o działalności człowieka, która stale zwiększa ryzyko wystąpienia powodzi oraz potencjalnych strat, m.in. poprzez: wkraczanie zabudowy na tereny zagrożone zalaniem w przypadku przerwania wałów przeciwpowodziowych; zwiększanie powierzchni zabudowanej, z których wody opadowe i roztopowe spływają do kanalizacji; zabudowę terenów o wysokim poziomie wód gruntowych co powoduje konieczność odwodnienia terenu;likwidację (często nielegalną) glinianek, małych zbiorników wodnych na terenach miejskich i podmiejskich;przebudowę koryt cieków naturalnych skutkującą zwiększeniem prędkości odpływu wody i zalewaniem terenów położonych poniżej	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
794	90	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE[SEKCJA 2] / 2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu [SEKCJA 2.A.1]	W związku z tym, podjęte zostaną wszelkie działania związane z rozwojem form małej retencji w celu ograniczenia zjawiska powodzi jak i suszy, poprawy warunków hydrologicznych, zwiększenia retencji gruntowej terenów przyległych.	<u>a. Planowane do podjęcia działania można uszczegółowić poprzez wskazanie:wykorzystania nietechnicznych metod retencionowania wód (zalesianie, odtwarzanie mokradeł i obszarów bagiennych),renaturyzacji koryt cieków naturalnych tj. przywracaniu naturalnego, meandrującego koryta,zagospodarowania wód opadowych w miejscu ich powstawania - na obszarach gdzie nie istnieje nakaz odprowadzania wód opadowych i roztopowych do gruntu (wynikający z przepisów odrębnych np. mpzp) a jednocześnie teren ten jest objęty kanalizacją deszczową lub ogólnospławną</u>	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
795	15	1 / 1.1.	Część Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	Wśród katalogu problemów ujętych na str. 15 projektu RPO WM, rozdział 1, podrozdział: <i>Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/sektorów objętych programem</i> , w m.st. Warszawa należy w szczególności wyróżnić problematykę starzejącego się społeczeństwa tj. problemy zdrowotne osób starszych. W m.st. Warszawa obserwuje się rosnące zapotrzebowanie na świadczenia (w szczególności szpitalne) z zakresu interny i geriatry. W celu zwiększenia dostępności do tych usług konieczne jest modernizowanie istniejących i tworzenie nowych oddziałów szpitalnych oraz rozwój zakładów opiekuńczo–leczniczych, a także tworzenie zakładów opieki długoterminowej. Wskazany byłoby również rozwój lecznictwa otwartego w zakresie opieki rehabilitacyjnej, psychologicznej i psychiatrycznej sprzyjających aktywizacji osób starszych. Poprawa dostępności i standardu usług zdrowotnych w tym zakresie wpłynie na jakość życia osób starszych w wymiarze materialnym i społecznym.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
796	102-104	2 / 2.4	Opis Priorytetu Inwestycyjnego 9.1.	Wnioskuje się o ujęcie w Priorytecie Inwestycyjnym 9.1, celu szczegółowym 6 możliwość realizacji projektów inwestycyjnych również w zakresie stacjonarnej interny i geriatry oraz o rozszerzenie zestawienia głównych grup docelowych o podmioty lecznicze o znaczeniu regionalnym i lokalnym, tak by o dofinansowanie mogły ubiegać się również te podmioty lecznicze m.st. Warszawy, których zasięg oddziaływania obejmuje np. m.st. Warszawa i jego otoczenie lub kilka dzielnic m.st. Warszawy (np. w zakresie lecznictwa otwartego).	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
797	134	2 / 2.7	Opis Priorytetu Inwestycyjnego 9.7.	Wnioskuje się o ujęcie w Priorytecie Inwestycyjnym 9.7, celu szczegółowym 2: możliwość realizacji zakupów inwestycyjnych przez podmioty lecznicze, mające na celu poprawę dostępności do usług zdrowotnych i społecznych, w tym w szczególności sprzętu diagnostycznego, leczniczego, rehabilitacyjnego dla potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób starszych.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
798	120, 131, 135, 138, 145, 151	Opis kierunkowych zasad wyboru projektów / Tryb wyboru projektów	Tryb pozakonkursowy (oś priorytetowa VI, PI 8.5; oś priorytetowa VII, PI 9.4; PI 9.7; oś priorytetowa VIII, PI 10.1, PI 10.3)	W trybie pozakonkursowym Osi VI, VII i VIII pominięto możliwość realizacji projektów systemowych. Realizacja projektów systemowych umożliwi podmiotom działającym na podstawie odrębnych przepisów realizację zadań publicznych, określonych we właściwych ustawach dla poszczególnych jednostek administracji samorządowej, na szerszą skalę i w ujęciu strategicznym. Realizacja projektów systemowych zapewni również większą skuteczność i efektywność wdrażanych działań. Realizacja projektów systemowych jest pożądana zwłaszcza w obszarze asysty rodzinnej, tak aby zapewnić kontynuację wsparcia systemowego w tym obszarze.	nieuwzględniona	w zakresie Osi VI i VII. W osi VI program przewiduje realizację projektu systemowego. W Osi VII, w każdym priorytecie inwestycyjnym/celu szczegółowym przewidziano realizację projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
799	117	Oś Priorytetowa VI	Wykaz Priorytetów Inwestycyjnych realizowanych w ramach Osi Priorytetowej VI	Ze względu na zmiany demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa i zagrożenie przedwczesnym opuszczaniem rynku przez osoby po 50 r.ż., a więc w wieku aktywności zawodowej - bez możliwości zapewnienia świadczeń pomostowych do czasu uzyskania emerytury, wnioskuję się o przywrócenie zapisów RPO WM (wersja z dnia 31.10.2013 r.) dotyczących działań w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8.9. Działania z zakresu zarządzania wiekiem w działalności zarządczej firm (należące do obszaru PI 8.9) wpisują się w aktualną politykę społeczno-ekonomiczną kraju i mogłyby być adresowane do najmłodszej wiekowo grupy seniorów, pracodawców zatrudniających osoby starsze czy przedsiębiorstw, w których konieczne jest przeprowadzenie zmian w ich działalności i tym samym przygotowanie pracowników na zmiany. Celem tych działań byłoby podniesienie motywacji osób starszych do podejmowania lub kontynuowania pracy zawodowej oraz motywacji pracodawców do zawierania umów z tą grupą pracowników, a także zapobieżenie zwolnieniom pracowników czy pogorszeniu sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Wobec danych GUS, które wielokrotnie UM przedstawiał w tabeli uwag do RPO WM, należy stwierdzić, że potencjał zawodowy najmłodszych seniorów nie jest odpowiednio wykorzystywany. Problem ten potęgują zwolnienia grupowe i konieczność godzenia przez kobiety pracy zawodowej z opieką nad wnukami i osobami zależnymi, a także dyskryminacją pracowników ze względu na wiek. Wspieranie przedsiębiorców w odpowiednim zarządzaniu wiekiem swoich starszych pracowników i efektywnym wykorzystaniu ich umiejętności może wpłynąć na zwiększenie konkurencyjności firm i osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na odpowiednio wysokim poziomie, zgodnie z celami Strategii Europa 2020. Zarówno w związku z pogarszającą się sytuacją demograficzną w kraju, jak i koniecznością dostosowania przedsiębiorstw do zmian gospodarczych, niezbędne wydaje się podejmowanie wszelkich działań wspierających adaptację pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, w tym np. stosowanie instrumentów, narzędzi diagnozujących kompetencje zawodowe, pomagających wspierać zarówno politykę zarządzania wiekiem w firmach, jak i rozwój zawodowy pracowników w obliczu zmian niezbędnych do przeprowadzenia w działalności danego przedsiębiorstwa czy pomagających efektywnie wykorzystywać potencjał i atuty pracowników	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				starszych bądź dostosowywać stanowiska pracy do możliwości pracowników bądź wyposażyć pracowników w umiejętności aktualnie poszukiwane na rynku. Działania z obszaru zarządzania wiekiem przyczyniają się do wzrostu wydajności pracy i spadku kosztów zarządzania zasobami ludzkimi, a tym samym do wzrostu zysku i poprawy pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa.		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
800	134	Sekcja 2.A.2.1; opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7	Typ projektu: pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, w tym wsparcie systemu pieczy zastępczej.	Brzmienie przytoczonego typu projektu różni się w porównaniu z zapisami znajdującymi się w projekcie RPO WM (wersja z dnia 31.10.2013 r.). W projekcie RPO WM podlegającym konsultacjom społecznym pominięto zapisy uszczegółowiające na czym będzie polegała pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, tj. zwiększenie dostępu do różnych form opieki nad dziećmi, terapii dla rodzin, asysty rodzinnej, asystenta osoby niepełnosprawnej. Ponadto, również w opisie zakresu interwencji w ramach PI 9.7 oraz w opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7 nie wskazano, że będzie możliwa realizacja działań z zakresu terapii dla rodzin, asysty rodzinnej oraz asystenta osoby niepełnosprawnej. Brak jednoznacznych zapisów utrudnia interpretację zakresu wsparcia przewidzianego w ramach ww. typu projektu. Sugeruje się zatem przywrócenie zapisów zaproponowanych w wersji RPO WM z 31.10.2013 r. albo przeformułowanie obecnych zapisów w taki sposób, aby nie budziły wątpliwości odnośnie działań możliwych do realizacji w ramach typu projektu: pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, w tym wsparcie systemu pieczy zastępczej.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
801	129	[SEKCJA 2.A.1]PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4Cel szczegółowy 1: <i>Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</i> [SEKCJA 2.A.2.1]Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:	„wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami niepełnosprawnymi oraz rodzin z innymi osobami zależnymi;”	Proponujemy zmianę szyku – „wsparcie ubogich rodzin z dziećmi, w tym wielodzietnych...” lub dodanie „rodzin wielodzietnych wymagających wsparcia”.Z obecnego zapisu wynika, że to przede wszystkim rodziny wielodzietne wymagają wsparcia, a jest to stereotyp, dlatego proponujemy zmianę zapisu.	niewzględzona	Planowane wsparcie ma na celu zapobieganie wykluczeniu także przez wspieranie rodziny w realizowaniu przez nią funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
802	131	Zestawienie głównych grup docelowych:	„członkowie rodzin wielodzietnych (powyżej trojga dzieci do 24 roku życia), członkowie rodzin samotnie wychowujących dzieci, członkowie ubogich rodzin z dziećmi, z osobami niepełnosprawnymi; § osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi”	Proponujemy zmianę zapisu w przypadku członków rodzin wielodzietnych i samotnych. W naszej ocenie obecny zapis jest naznaczający i stereotypowy, sugeruje, że każda rodzina wielodzietna lub członkowie rodzin samotnie wychowujący dzieci wymagają wsparcia. Proponujemy zmianę na „członkowie ubogich rodzin z dziećmi, w tym wielodzietnych i samotnie wychowujących”	niewzględniona	Planowane wsparcie ma na celu zapobieganie wykluczeniu także przez wspieranie rodziny w realizowaniu przez nią funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
803	132	[SEKCJA 2.A.1]PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7Cel szczegółowy 2: <i>Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia</i>	„Ważny jest system wspierania rodziny, organizowanie systemu pieczy zastępczej, w tym adopcji oraz aktywizacja jej wychowanków.”	Proponujemy rozdzielenie wspierania rodziny od systemu pieczy zastępczej. Z obecnego zapisu może wynikać, że wsparcie rodziny polega na adopcji dzieci.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
804	134	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7 Cel szczegółowy 2: <i>Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia</i>	„Realizacja projektów umożliwi rozwój wsparcia dziennego przez zwiększenie dziennych domów pomocy, a także zapewni transport do tych placówek dla osób z sąsiednich miejscowości. Interwencje te realizowane będą w szczególności w mniejszych gminach oraz na terenach wiejskich”	Czy są badania, wskazujące, że jest potrzebny rozwój placówek dziennych na terenach wiejskich? Wnioskuje się o weryfikację i usunięcie zapisu dot. tej preferencji.	uwzględniona	
805	146	[SEKCJA 2.A.2.2] Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	„Potencjalne preferencje: projekty ukierunkowane na szkoły podstawowe z najniższym udziałem uczniów dodatkowo uczących się języka obcego.”	Wydaje się trudne do zrealizowania określenie liczby uczniów dodatkowo uczących się języka obcego – szkoły mogą nie mieć takich danych.	nieuwzględniona	Jeśli proj. będzie obejmował m.in. wsparcie w zakresie dodatkowego nauczania języka obcego Projektodawca w diagnozie powinien przedstawić sytuację w tym zakresie.
806	90	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.4. OŚ PRIORYTETOWA IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	PI 5.2.: Wskaźniki	Proponuje się uzupełnienie wskaźników rezultatu strategicznego w odniesieniu do części projektów związanych z budową/rozbudową wałów p. powodziowych, regulacją rzek oraz budową nowych lub przebudową istniejących systemów melioracyjnych.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
807	19	1.2 SPÓJNOŚĆ Z EUROPEJSKIMI, KRAJOWYMI ORAZ REGIONALNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	PRZEJŚCIE NA GOSPODARKĘ NISKOEMISYJNĄ - > Podejmowanie działań w kierunku przejścia na gospodarkę niskoemisyjną wpisywać się będzie również w poniższe dokumenty:	Dopisać kluczowy dla rozwoju OZE dokument: Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.	uwzględniona	
808	27	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH	Tabela 2 - Przegląd uzasadnienia wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych.IV CT: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach poprzez następujące	Postulujemy dopisanie do „PI 4.1. Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii” „w tym wsparcie dla producentów urządzeń OZE”. Prosimy o uzupełnienie Uzasadnienia wyboru w oparciu o diagnozę społeczno - gospodarczą oraz uwzględniając stosowne unijne, krajowe i/lub regionalne dokumenty strategiczne – po uzupełnieniu powinno ono brzmieć „Zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii (energia wiatrowa, wodna, słoneczna, geotermalna, organiczna/biomasa, inna) w ogólnej produkcji energii oraz zwiększanie liczby zakładów do produkcji urządzeń OZE”Umożliwi to wsparcie dla rozwoju przemysłu urządzeń OZE na Mazowszu, co przełoży się nie tylko na wzmocnienie rozwoju energetyki odnawialnej w oparciu o krajowe urządzenia, ale da również korzyści gospodarcze dla całego regionu.	niewzględniona	Wsparcie dla przemysłu jest w zakresie działań I Osi Priorytetowej
809	36	1.6 MATRYCA LOGICZNA STRATEGII INWESTYCYJNEJ PROGRAMU[SEKCJA 1.2] Tabela 7. Matryca logiczna Strategii Inwestycyjnej Programu	III. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Zmiana PI na „Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii w tym wsparcie dla producentów urządzeń OZE” oraz uzupełnienie wskaźników o „liczba zakładów do produkcji urządzeń OZE”	niewzględniona	Wsparcie dla przemysłu jest w zakresie działań I Osi Priorytetowej

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
810	75	[SEKCJA 2.A.1]PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.1	Cel szczegółowy 1	Prosimy o zmianę „Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii” na „Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii”. Celem interwencji jest zmniejszenie emisyjności gospodarki poprzez wzrost udziału OZE. Polska zobowiązana jest do osiągnięcia 15% poziomu odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii do roku 2020. Brak jest celów krajowych dotyczących osiągnięcia określonego udziału „niekonwencjonalnych źródeł energii”, a w legislacji (Prawo energetyczne), nie występuje takie pojęcie. Pozostawienie terminu „niekonwencjonalne źródło energii” spowoduje ryzyko wydatkowania funduszy na technologie nie związane z OZE, w tym technologie emisyjne. Trudno również będzie ocenić osiągnięcie celu, gdyż brak jest wskaźnika który oceniałby osiągnięcie udziału niekonwencjonalnych źródeł energii.	uwzględni na	
811	76	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Wskaźniki rezultatu strategicznego	Prosimy o uzupełnienie wartości bazowej dla mocy instalacji wytwarzających energię z OZE (cieplną i elektryczną) i długości wybudowanych oraz zmodernizowanych sieci energetycznych, tak aby było możliwe zmierzenie postępu w tych obszarach. Prosimy o dopisanie wskaźnika „liczba zakładów do produkcji urządzeń OZE” oraz „liczba nowych miejsc pracy w zakładach produkcji urządzeń OZE”.	uwzględni na	
812	76	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.1:	Zastąpić zdanie „Z tego względu w ramach działania wspierane będą przedsięwzięcia z zakresu budowy lub modernizacji jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł niekonwencjonalnych” zdaniem „Z tego względu w ramach działania wspierane będą przedsięwzięcia z zakresu budowy lub modernizacji jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych”. Celem interwencji jest zmniejszenie emisyjności gospodarki poprzez wzrost udziału OZE. Polska zobowiązana jest do osiągnięcia 15% poziomu odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii do roku 2020. Brak jest celów krajowych dotyczących osiągnięcia określonego udziału „niekonwencjonalnych źródeł energii”, a w legislacji (Prawo energetyczne), nie występuje takie pojęcie. Pozostawienie terminu „niekonwencjonalne źródło energii” spowoduje ryzyko wydatkowania funduszy na technologie nie związane z OZE, w tym technologie emisyjne. Trudno również będzie ocenić osiągnięcie celu, gdyż brak jest wskaźnika który oceniałby osiągnięcie udziału niekonwencjonalnych źródeł	uwzględni na	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				energii.		
813	76		[SEKCJA 2.A.2.1]Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.1:W ramach celu szczegółowego 1 Zwiększenie udziału niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii planowane będą do realizacji następujące typy projektów:	Prosimy o zastąpienie typu projektu „Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych (energia wiatrowa, wodna, słoneczna, geotermalna, organiczna/biomasa, inna), wraz z podłączeniem ich do sieci dystrybucyjnej” sformułowaniem „Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych (energia wiatrowa, wodna, słoneczna, geotermalna, organiczna/biomasa, inna), wraz z podłączeniem ich do sieci dystrybucyjnej oraz zwiększanie liczby zakładów do produkcji urządzeń OZE”.	nieuwzględniona	Wsparcie przedsiębiorców będzie możliwe w ramach osi priorytetowej I
814	76	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.1:	Zdanie „Ponadto, w celu uzyskania efektu synergii przewiduje się budowę oraz modernizację sieci umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego”, zastąpić „Ponadto, w celu uzyskania efektu synergii przewiduje się budowę zakładów do produkcji urządzeń OZE oraz budowę i modernizację sieci umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego	nieuwzględniona	Wsparcie przedsiębiorców będzie możliwe w ramach osi priorytetowej I

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
815	79	OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3:	Zastąpić „Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej Kogeneracji” zdaniem „Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji, w tym z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii”. Dzięki temu doprecyzowaniu możliwa będzie realizacja projektów z wykorzystaniem OZE, brak doprecyzowania może wykluczyć projekty w których będą zastosowane OZE.	uwzględniona	
816	79	OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3	<i>Wskaźniki rezultatu strategicznego</i>	Proponujemy dodanie nowego wskaźnika rezultatu: „ilość zaoszczędzonej w wyniku realizacji projektów energii (Mtoe)”. Na ten cel szczegółowy składają się dwa elementy: poprawa efektywności energetycznej (czyli w praktyce zwiększenie oszczędności energii) oraz zmniejszenie emisji CO2. Elementy te są ze sobą powiązane ale nie są tożsame. Potwierdzają to także postanowienia strategii „Europa 2020”, która wyznacza osobne cele w odniesieniu do emisji CO2, efektywności energetycznej i udziału energii z OZE. Dodanie wskaźnika mierzącego ilość zaoszczędzonej energii umożliwi monitorowanie przyczynienia się do wypełnienia celu w zakresie oszczędności energii, określonego na poziomie krajowym oraz w dokumencie „Europa 2020”.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
817	80	OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3:	Zastąpić „Przeprowadzone analizy jako priorytetową wskazują potrzebę modernizacji energetycznej wraz z wymianą wyposażenia obiektów na energooszczędne. W ramach projektu możliwe będzie ocieplenie budynku, wymiana okien i drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą, modernizacją i podłączeniem do źródła ciepła) oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii w tym ogrzewania i chłodzenia” zdaniem „Przeprowadzone analizy jako priorytetową wskazują potrzebę modernizacji energetycznej wraz z wymianą wyposażenia obiektów na energooszczędne. W ramach projektu możliwe będzie ocieplenie budynku, wymiana okien i drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne, przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą, modernizacją i podłączeniem do źródła ciepła) oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii w tym do ogrzewania i chłodzenia”.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
818	93	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.1 Cel szczegółowy 2: Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie na terenie województwa mazowieckiego; W ramach celu szczegółowego 2: Zmniejszenie ilości składowanych odpadów na Mazowszu, planowane będą do realizacji następujące typy projektów:	Po zdaniu „Inwestycje w sektorze gospodarki odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektyw unijnych i WPGO, w tym:” Proponujemy dodanie „inwestycje w instalacje do przetwarzania odpadów biodegradowalnych poprzez fermentację metanową z odzyskiem energii (biogazownie) oraz inwestycje umożliwiające wykorzystanie odpadów zielonych z pielęgnacji zieleni do produkcji paliwa (zrębki, pelety, brykiety)”. W Polsce w 2013 r. zaczął obowiązywać obowiązek zmniejszenia masy odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowiska, który został transponowany z Dyrektywy 1999/31/WE o składowaniu odpadów. Stąd, wynika potrzeba działań nakierowanych na racjonalne rozwiązania dotyczące przetwarzania tej frakcji odpadów. Przepisy prawa w zakresie gospodarki odpadami wprowadzają obowiązek ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
819	95	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.1 Cel szczegółowy 2: Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie na terenie województwa mazowieckiego; Wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego	Proponujemy uzupełnić wskaźniki o „Ilość bioodpadów poddawanych procesowi recyklingu organicznego z odzyskiem energii (fermentacja metanowa) oraz ilość bioodpadów (zdrewniałe odpady zielone) przeznaczonych do produkcji paliwa”	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
820	25	1, 1.3. – CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż „(...) wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza.”.	Z punktu widzenia roli Warszawy dla rozwoju konkurencyjności Mazowsza jest to zapis dyskusyjny. Celem właściwego ujęcia roli m.st. Warszawy, Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz OMW wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	
821	-	Uwaga ogólna	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów.	Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”.	uwzględniona	
822	163 i dalsze	Uwaga ogólna	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych.	Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
823	-	RODZIAŁ 2 – OSIE PRIORYTETOWE	Uwaga ogólna dot. trybu wyboru projektów.	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
824	-	RODZIAŁ 2 – OSIE PRIORYTETOWE	Uwaga ogólna dot. potencjalnych preferencji w ramach poszczególnych PI.	Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
825	-	RODZIAŁ 2 – OSIE PRIORYTETOWE	Uwaga ogólna dot. potencjalnych preferencji w ramach poszczególnych PI.	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
826	171	4 – ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE	1. akapit	Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą. Istniejący zapis jest błędny ze względu na niewłaściwy opis sposobu wyznaczania obszaru dla ZIT. Dlatego proponuje się następującą modyfikację jego brzmienia: „ZIT Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego opiera się na dobrowolnym uczestnictwie m.st. Warszawy oraz tych gmin, które według zastosowanej metodologii spełniły zarówno kryteria podstawowe Ministerstwa, jak i dodatkowe kryteria funkcjonalne, wskazujące na silne powiązania z m.st. Warszawa – miastem rdzeniowym Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego” (obecne zapisy w mylący sposób nie uwzględniają różnicy w faktycznie przeprowadzonej delimitacji WOF a delimitacji według wytycznych MIR).	uwzględniona	
827	171	4 – ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE	Alokacja finansowa ZIT w RPO WM 2014-2020	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa. Umowa Partnerstwa na s. 157 podaje koszty alokacji podstawowej przypadającej na każdy ZIT, zawierając jednocześnie zapis mówiący, że pula podstawowa ZIT powinna zostać zwiększona przez władze regionu. Dlatego ten zapis z Umowy Partnerstwa powinien zostać odzwierciedlony w	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				projekcie RPO.		
828	171	4 – ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE	Ocena projektów strategicznych w ramach ZIT.	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
829	171	4 – ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE	Zakres Strategii ZIT	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
830	-	Uwaga ogólna	Kwalifikowalność wydatków związanych z zarządzaniem projektami.	Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	niewzględniona	Uwaga nie odnosi się do RPO, tylko do dokumentów wdrożeniowych.
831	-	Uwaga ogólna	Alokacja na projekty dot. terenów inwestycyjnych.	Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa. Wnioskuje się także o uwzględnienie w programie zapisów dot. realizacji dużych projektów z tego zakresu.	częściowo uwzględniona	Alokacja dotycząca przygotowanych terenów inwestycyjnych została powiększona. Na obecnym etapie programowania nie zostały zidentyfikowane duże projekty w rozumieniu Art. 100 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
832	-	Uwaga ogólna	Alokacja na projekty rewitalizacyjne (PI 9.2.)	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuję się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	uwzględniona	
833	-	Uwaga ogólna	Realizacja projektów wielozadaniowych (w szczególności w ramach ZIT).	Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	niewzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
834	86, 87	2 - OSIE PRIORYTETOWE, 2.3. OŚ PRIORYTETOWA III – Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Wskaźniki produktu i rezultatu strategicznego; Ramy wykonania dla OP III	Z uwagi na planowany zakres przedsięwzięć w ramach ZIT WOF, który obejmuje m.in. istotne z punktu widzenia funkcjonalnego modernizacje (rozbudowy) istniejących obiektów typu P+R konieczna jest odpowiednia zmiana nazwy wskaźnika z „Liczba wybudowanych obiektów Park&Ride” na „Liczba wybudowanych/przebudowanych obiektów Park&Ride”. Taka zmiana pozwoli na właściwe odzwierciedlenie planowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach PI 4.5., w których rozbudowa istniejących obiektów ma niekiedy istotniejsze znaczenie niż budowa obiektów nowych.	niewzględniona	zmiana wskaźnika wymaga podania kosztu jednostkowego
835	-	Uwaga ogólna	wskaźniki Programu	Z uwagi na specyfikę realizacji projektów w ramach ZIT WOF, wskaźniki (rodzaje, wartości) dot. projektów planowanych do realizacji w ramach w/w instrumentu w określonych Priorytetach Inwestycyjnych muszą podlegać uzgodnieniu z podmiotem reprezentującym ZIT WOF przed przekazaniem projektu RPO WM 2014-2020 do KE.	niewzględniona	Wskaźniki na każdym etapie ustalania kosztów jednostkowych były konsultowane ze wszystkimi uczestnikami procesu programowania, w tym również podmiotu reprezentującego ZIT. Wartość wskaźników finansowych wyrażona zgodnie z przepisami KE została obliczona za pomocą algorytmu MiR.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
836	9	1, 1.1, część TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE	(...)Biorąc pod uwagę wykorzystanie TIK w edukacji, własną stroną internetową posiada 84,9% szkół w regionie. Na stronach tych dominują jednak statyczne treści (np. regulamin, czy plan zajęć).	Zgadza się z intencją tego zdania, ale powołuje się ono na nieprawdziwe przesłanki. Warszawskie szkoły stanowią około 1/3 szkół w regionie i co druga z nich oferuje co najmniej dostęp do dziennika elektronicznego, nie można więc mówić o dominacji treści statycznych. Z pewnością natomiast skala i zasięg oferowanych usług jest zbyt skromny i wymaga interwencji.	nieuwzględniona	Zapisy zostaną uzupełnione po otrzymaniu od Urzędu m.st. Warszawa stosownych statystyk w skali całego Mazowsza, a nie tylko w m.st. Warszawa.
837	10	1, 1.1, część TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE	(...) Ponadto tylko 5,7% szkół prowadzi rekrutację on-line	Zdanie to jest w oczywisty sposób nieprawdziwe, gdyż rekrutację on-line (wspólnie z kilkoma okolicznymi powiatami i gminami) prowadzą wszystkie szkoły m.st. Warszawy, które stanowią ok. 1/3 szkół w regionie. Ponadto niepoprawne jest podawanie danych procentowych z dokładnością do dziesiątych procenta, jeśli podstawą tych danych jest próbka 53 jednostek, a podawane są kilkakrotnie niższe od rzeczywistych..Proponuje się usunąć z tekstu RPO wszelkie odniesienia do tego amatorskiego sondażu („Wykluczenie Cyfrowe na Mazowszu”).	nieuwzględniona	Uwaga zostanie uwzględniona po przekazaniu danych statystycznych w przedmiotowej kwestii, pokazujących procent szkół prowadzących rekrutację on-line w skali całego Mazowsza, a nie tylko w m.st. Warszawa
838	15	1, 1.1, część EDUKACJA	Średni wynik egzaminów szóstoklasistów ⁴¹ w szkołach wiejskich - 22,02 pkt, w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców - 26,61 pkt.	Surowe wyniki egzaminów z 2012 roku nie niosą żadnej informacji, zwłaszcza że są już znane wyniki z roku 2013. Do porównań należałoby używać wskaźników wieloletnich opartych na skalach znormalizowanych.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Nie przedstawiono innych/dodatkových danych, statystyk, ilustrujących sytuację (np. zróżnicowane wyniki egzaminów między obszarami miejskimi i wiejskimi).
839	23-24	1, 1.2, część EDUKACJA	Dokumenty w które wpisywać się będzie wdrożenie rozwiązań dla obszaru EDUKACJA	W opisie kluczowych dokumentów w obszarze edukacji do których odwołuje się RPO powinno się uwzględnić dokument UE „Edukacja i szkolenia 2020”.	nieuwzględniona	Założenia dokumentu są zbieżne z innymi wymieionymi w Programie.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
840	42	MATRYCA LOGICZNA STRATEGII INWESTYCYJNEJ PROGRAMU	<p>Oś priorytetowa VIII. Edukacja dla rozwoju regionu Cel tematyczny 10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie Priorytet inwestycyjny 10.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego</p> <p>Wskaźniki: Liczba przedszkoli, w tym specjalnych i innych form wychowania przedszkolnego, które zainwestowały w środki trwałe</p>	<p>Liczba jednostek oświatowych nie jest dobrym wskaźnikiem, gdyż jednostki te mogą się bardzo różnić liczbą objętych opieką dzieci, zasięgiem oddziaływania oraz skalą inwestycji. Ponadto w wielu wypadkach potrzeby nakazują raczej koncentrować się na remontach i modernizacji istniejącej bazy, zamiast lub obok budowania nowej. Proponujemy wskaźnik „liczba nowo utworzonych lub zmodernizowanych miejsc przedszkolnych”, wspomagający może być wskaźnik „procentowy udział form wychowania przedszkolnego z dodatkową ofertą programową” (opłacana w ramach prawa oświatowego). Wskaźnik „Liczba szkół wdrażających programy wyrównujące ...” niewiele mówi, lepiej zastąpić go wskaźnikiem „Procentowy udział szkół wdrażających programy wyrównujące ...” lub zastosować formułę wprost ze wskaźnika UE o „odpadzie szkolnych” liczoną w procentach populacji uczniów, lub jeszcze inaczej poprzez podejmowanie nauki przez porzucających szkoły w CKU (chodzi o miejsca nauki „drugiej szansy”, tzn. jak ktoś wypada z technikum to ma szansę dokończyć naukę w zasadniczej szkole zawodowej, jak wypada ze szkoły zawodowej to ma szansę w CKP i CKU).</p>	niewuzględniona	<p>Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)</p>
841	43	MATRYCA LOGICZNA STRATEGII INWESTYCYJNEJ PROGRAMU	<p>Priorytet 10.3 Poprawa dostępności i uczenie się przez całe życie...</p>	<p>Wskaźnik „Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego dostosowujących ofertę do potrzeb rynku pracy...” jest niemożliwy do wykalibrowania, bo oparty na deklaracjach, nie ma tutaj wystandaryzowanej miary. Lepszym wskaźnikiem byłaby „Procentowy udział uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych objętych doradztwem zawodowym”. W zaproponowanym wskaźniku „Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu”. Pojęcie „opuszczenie programu” jest nieszczyśliwe, i nie wiadomo czy da się oddzielić efekt programu (rozumiemy że RPO) od innych działań. Ponadto wszystkie zaproponowane wskaźniki mówią o „liczbie ...” czyli mierze bezwzględnej, tak więc w kontekście niżej demograficznego może być tak, że do 2020 roku liczba osób uzyskujących kwalifikacje będzie malała (gdyż kolejne roczniki będą mniej liczne), natomiast „procentowy udział” osób z kwalifikacjami w danym roczniku będzie rósł. Ten właśnie wskaźnik względny jest ważniejszy, natomiast zaproponowany wskaźnik będzie rejestrował niewiele mówiącą spadającą liczbę</p>	niewuzględniona	<p>Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych).</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				osób z kwalifikacjami.		
842	69	2, 2.2	<p>Priorytet inwestycyjny 2.3, cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności i jakości usług publicznych dla obywateliWskaźnik rezultatu strategicznego: Liczba usług publicznych dostępnych on-line (administracja publiczna, służba zdrowia)Opis przedsięwzięć tego samego priorytetu 2.3, cel 2.Badania wykazują, że szkoły i uczelnie z województwa mazowieckiego są dobrze wyposażone w sprzęt komputerowy i łącza internetowe.</p>	<p>Wbrew treści opisu priorytetu wskaźnik nie uwzględnia e-usług w zakresie edukacji i kultury.Wskaźnik nie jest spójny z wpisanym w macierzy logicznej wskaźnikiem „odsetek obywateli korzystających z e-usług”, który wydaje się lepiej dopasowany do sformułowanego celu.</p>	nieuwzględniona	<p>Obszar edukacji i kultury będzie monitorowany poprzez wskaźnik: "Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 - dwustronna interakcja"</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
843	70	2, 2.2		Zdanie to nie odwołuje się do żadnych konkretnych badań, natomiast w odniesieniu do szkół jego treść jest w oczywisty sposób nieprawdziwa. Szkoły m.st. Warszawy stanowią ponad 1/3 szkół regionu i według żadnych kryteriów ich wyposażenia w sprzęt informatyczny i łącza internetowe nie można uznać za dobre. Być może mazowieckie szkoły wiejskie są lepiej wyposażone, ale w takim wypadku byłoby to sprzeczne z będącą podstawą RPO diagnozą o potrzebie wyrównywania szans i niwelowania różnic rozwojowych między stolicą i resztą województwa.	nieuwzględniona	Zapisy zostaną uzupełnione po otrzymaniu od Urzędu m.st. Warszawa stosownych statystyk w skali całego Mazowsza, a nie tylko w m.st. Warszawa.
844	70	2, 2.2	Opis przedsięwzięć tego samego priorytetu 2.3, cel 2. Zestawienie głównych grup beneficjentów (...) szkoły i placówki oświatowe (z wyłączeniem przedszkoli)	Jaka jest intencja wyłączenia przedszkoli, zwłaszcza w świetle celu szczegółowego 2 „zwiększenie dostępności i jakości usług publicznych dla obywateli” - Przedszkola są usługą publiczną, której jakość jest bardzo istotna dla znacznego odsetka obywateli, będących rodzicami i dziadkami. - Przedszkola są usługą publiczną, w której najmłodszy mieszkańcy regionu mogą po raz pierwszy spotkać się z e-usługami, nauczyć się z nich korzystać i zrozumieć korzyści wynikające z ich stosowania. - Przedszkola są wreszcie tym typem jednostek oświatowych, w których zakres obecnego i potencjalnego zastosowania technik multimedialnych w nauczaniu oraz usług dziennika elektronicznego do komunikacji i rozliczeń z rodzicami jest najszerszy/	uwzględniona	
845	72	2, 2.2	Wskaźniki tego samego priorytetu 2.3, cel 2 Wskaźnik 1 Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 – dwustronna komunikacja Wskaźnik 2 Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 4 - transakcja	Do pierwszych dwóch wymienionych tu wskaźników odnoszą się te same uwagi, co do wskaźnika ze str. 69. Liczba obywateli korzystających z e-usług jest lepszym wskaźnikiem niż liczba e-usług. Warto przy tym dodać do tej tabeli wyjaśnienie precyzujące, że w odniesieniu do usług edukacyjnych i kulturalnych określenie „transakcja” nie oznacza transakcji typu rynkowego (wymiana dóbr i środków pieniężnych), lecz działania inicjowane przez konkretnego użytkownika w kontekście jego statusu w ramach danej usługi, a więc na przykład działania samokształceniowe wraz z samooceną, obsługa wypożyczenia książek, udział w kursach zdalnego nauczania, udział w zespołowych projektach twórczych.	nieuwzględniona	Uzasadnienie jak w uwadze numer 842. Dodatkowo dla doszczegółowienia "transakcji" charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyty szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						poszczególnych konkursów
846	73	2, 2.2	<p>Ramy wykonania osi priorytetowej II</p> <p>Wskaźnik 1 Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 – dwustronna interakcja</p> <p>Wskaźnik 2 Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 4 – transakcja</p>	Do tych wskaźników stosują się uwagi analogiczne, jak do wskaźników 1 i 2 ze str. 72. Ponadto trudno zrozumieć, czym różni się „dwustronna komunikacja” z opisu wskaźnika 1 na str. 72 od „dwustronnej interakcji” ze strony 73.	niewzględniona	Uzasadnienie jak w uwagach numer 842 i 845. W zakresie "dwustronnej komunikacji" i "dwustronnej interakcji" Departament nie znalazł rozbieżności.
847	143	2, 2.8	<p>Priorytet inwestycyjny 10.1</p> <p>Cel szczegółowy 1 Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego</p> <p>Wskaźnik 1 Liczba przedszkoli (...), które zainwestowały w środki trwałe</p>	Do tego wskaźnika stosują się uwagi analogiczne, jak do wskaźnika z matrycy ze strony 42	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR,

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych).
848	143	2, 2.8	Wskaźnik 4 Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS	Niezrozumiałe jest ograniczenie zakresu wskaźnika wprowadzone przez słowa „dzięki EFS”. Na jakiej podstawie późniejszy audytor ustali, czemu dany nauczyciel zawdzięcza swoje umiejętności i metody pracy?	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych).
849	143	2, 2.8	Zapis „W obecnych warunkach (niż demograficzny) najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie istniejącej infrastruktury”.	W odniesieniu do Warszawy nie jest to twierdzenie prawdziwe bowiem mamy coroczny przyrost w roczniku 3-latków o ok. 1 tysięcy (wzrost w ostatnich latach z 12 tys. liczebności rodzącego się w Warszawie kolejnego rocznika dzieci do 20 tys.). Więc mamy w tym przypadku nie niż a wyż demograficzny i potrzebę budowania nowych 50 przedszkoli. To samo dotyczy WOF.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
850	144	2, 2.8	Zapis o „małych Kopernikach”.	Warto go rozszerzyć o zapis, że „rolę wspierającą i koordynującą rozwoju szkolnych pracowni w zakresie przedmiotów przyrodniczych i ścisłych może pełnić na terenie województwa mazowieckiego Centrum Nauki Kopernik” (obecnie na zlecenie MEN opracowuje ono standardy wyposażenia i funkcjonowania takich pracowni dla całego kraju, a położenie Centrum w województwie stwarza w tym przypadku korzystną okoliczność do szybszego rozwoju szkół mazowieckich w tym względzie).	nieuwzględniona	W związku z brakiem opracowania standardów dla tzw. małych Koperników i rezygnacją przez MIR z zapisów w tym zakresie (m.in. w Linii demarkacyjnej) także w projekcie RPO WM odstąpiono od nich.
851	146	2, 2.8	Wskaźnik „Liczba szkół organizujących zajęcia prowadzone w oparciu o indywidualne podejście do ucznia”.	Taki wskaźnik będzie prawie niemożliwy do zastosowania, gdyż trudno sobie wyobrazić jednolite podejście do pomiaru we wszystkich szkołach województwa. Każdy dyrektor szkoły może twierdzić, że tak pracuje, tutaj właściwsza byłaby liczba godzin realizowanych poza „przedmiotową siatką nauczania”.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
852	153	2, 2.8	Ramy wykonania dla osi priorytetowej VIII	Na liście 6 wskaźników brak liczby uczestników kursów prowadzonych z wykorzystaniem elementów kształcenia on-line.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
853	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	M.st. Warszawa wnioskuje o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
854	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania – LGD. np. str 170	Brak powyższego skutkuje niejasnościami w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko – wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
855	Od str. 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
856	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe „Jednocześnie wsparcie dla”	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
857	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
858	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT” .	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
859	31-33 44-154	Podrozdział 1.5 – Rozkład Środków Finansowych Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
860	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Tryb wyboru projektów” „Opis planowanego zastosowania dużych projektów”	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
861	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	M.st. Warszawa zgłasza także kilka propozycji do zapisów dot. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
862	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego, „ Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota”	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
863	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierające m.in.:”	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
864	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej”	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IŻ (Instytucja Zarządzająca – Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
865	44-64	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe 2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
Miasto Węgrów						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
866	52	Rozdział 2 / 2.1 Oś Priorytetowa I/Priorytet Inwestycyjny 3.1	<p>· Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 3.1W ramach celu szczegółowego 3 Tworzenie przyjaznych warunków dla gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów planowane będą do realizacji następujące typy projektów: wsparcie rozwoju działalności MŚP w regionie w tym szczególnie rozwój innowacji tworzenie nowej i rozwój istniejącej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w tym budowa lub modernizacja układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego</p>	Konieczność uzupełnienia tekstu o następujący zapis: tworzenie nowej i rozwój istniejącej infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego w tym <i>uzbrojenie terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod działalność gospodarczą</i> , budowa lub modernizacja układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego	niewzględzona	W sekcji 2.A.6.1 jest już zapis dotyczący możliwości uzbrojenia terenów inwestycyjnych przeznaczonych na działalność gospodarczą, budowa lub modernizacja komunikacyjnego układu inwestycyjnego.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
867	113	Rozdział 2 / 2.5 Oś Priorytetowa V/Priorytet Inwestycyjny 7.2	W ramach celu szczegółowego 1 Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej planowane będą do realizacji następujące typy projektów : - Inwestycje w zakresie drogowej infrastruktury uzupełniającej główne sieci transportowe w tym TEN-T oraz drogowej infrastruktury obwodnic i obejść ośrodków miejskichv budowa przebudowa dróg wojewódzkich w ciągach stanowiących uzupełnieni głównych korytarzy transportowych sieci TEN-T, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach	Konieczność uzupełnienia tekstu o następujący zapis: <i>budowa przebudowa dróg powiatowych i gminnych w ciach stanowiących uzupełnienie głównych dróg wojewódzkich prowadzących do korytarzy transportowych sieci TEN-T, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach</i>	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
868	108	Rozdział 2 / 2.4 Oś Priorytetowa IV/Priorytet Inwestycyjny 9.2	Potencjalne preferencje- projekty zapewniające kompleksowe/zintegrowane podejście	Konieczność uzupełnienia tekstu o następujący zapis: - projekty o istotnym znaczeniu i wpływie na społeczność lokalną i regionalną	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						konkursów
Miasto Ząbki						
869	25	Rozdział I/ Podrozdział 1.3	„Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza”	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
870	45, 49, 52, 56, 59, 66, 69, 76, 79, 83, 90, 93, 96, 100, 103, 106, 113, 118, 123, 129, 134, 137, 143, 148	Rozdział II/ Podrozdziały: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8	W ramach celu szczegółowego (...) planowane będą do realizacji następujące typy projektów”	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
871	26, 34-43	Rozdział I/ Podrozdziały 1.4, 1.6	„Zgodnie z przedstawioną diagnozą oraz założonymi celami, Program będzie podejmował interwencje w ramach następujących celów tematycznych oraz priorytetów inwestycyjnych”, Tabela 2 - Przegląd uzasadnienia wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych, Tabela 7. Matryca logiczna Strategii Inwestycyjnej Programu	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	niewzględzona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
872	91, 98, 103, 108, 145, 146, 151	Rozdział II/ Podrozdziały 2.4, 2.8	„Potencjalne preferencje: - projekty realizowane na terenach wiejskich;” „projekty realizowane na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych” "inwestycje związane z podnoszeniem jakości i dostępności do świadczeń specjalistycznych udzielanych przez podmioty wielospecjalistyczne na poziomie subregionalnym""preferowane będą obszary o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia; projekty realizowane na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych;"	Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
873	67, 71, 77, 81, 85, 94, 98, 104, 108,1 14, 120, 145, 151	Rozdział II/ Podrozdziały 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8	„Potencjalne preferencje” „projekty zgodne z celami RIS;” „projekty zapewniające kompleksowe/zintegrowane podejście;” „priorytetyzacja inwestycji drogowych wokół Warszawy, w związku z kierunkiem ruchu masy pasażerskiej”	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
874	60	Rozdział II/ Podrozdział 2.1	<p>„Wspierane będą projekty oferujące usługi poza obszarem OMW lub siecujące IOB oferujące usługi w subregionach oraz w obszarze metropolitalnym jak i również w samym subregionie oraz OMW. Ich celem będzie niwelowanie różnic w dostępie do wsparcia na terenie województwa. Spośród 137 zidentyfikowanych instytucji otoczenia biznesu działających na Mazowszu w 2012 roku, 95 podmiotów posiadało siedzibę w Warszawie. Poza miastem stołecznym instytucje wsparcia skupione były w ośrodkach subregionalnych. Samorząd lokalny w skali województwa nie stanowi silnego elementu triady biznes – nauka – administracja, o czym świadczy zarówno niski poziom podejmowanych działań innowacyjnych, jak i słaba świadomość w zakresie konieczności angażowania się władz lokalnych w tworzenie lokalnego środowiska innowacyjnego. W związku z tym działania będą ukierunkowane na wspieranie działalności osób i podmiotów których celem będzie animowanie, koordynacja współpracy na styku administracja – nauka – biznes.”</p>	<p>Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
875	171	Rozdział IV	„Funkcjonowanie ZIT na Mazowszu opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy gmin, położonych w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym, wyznaczonym zgodnie z metodologią Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Nadrzędnym celem realizacji ZIT Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego jest wzmacnianie funkcji metropolitalnych.”	Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
876	171	Rozdział IV	„Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota w wysokości 165 mln EURO (8 % środków RPO WM 2014-2020)”	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
877	171	Rozdział IV	„Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierająca m.in.: -cele i priorytety rozwojowe ZIT; - listę przedsięwzięć strategicznych w ramach ZIT; - plan finansowy; - system wdrażania; - raport z przygotowania Strategia ZIT.”	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
878	32	Rozdział I/ Podrozdziały 1.5	„Założenia realizacji polityk UE 2014-2020 wskazują nacisk na zapewnienie efektywności i skuteczności osiągnięcia rezultatów, zorientowanie na rezultaty i priorytety oraz koncentrację środków na wskazanych celach tematycznych. Działania programu zaprojektowane zostały w taki sposób, aby łącznie skierowały największą pulę środków do obszarów najsukuteczniej realizujących cele określone w programie i planowane rezultaty.”	Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 i dokumentów wdrożeniowych
879	37-38	Rozdział I/ Podrozdziały 1.6	Tabela 7. Matryca logiczna Strategii Inwestycyjnej Programu	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty (określenie wartości pośrednich i docelowych wskaźników produktu i rezultatu). Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
880	169	Rozdział IV	„Zarówno ZIT jak i RIT będą miały charakter horyzontalny, czyli zostaną wdrożone za pośrednictwem kilku Priorytetów Inwestycyjnych. W ramach Programu przewidziano także Projekty Partnerskie. Wspieranie rozwoju lokalnego poprzez realizację Projektów Partnerskich odbywać się będzie w ramach wybranych Priorytetów Inwestycyjnych, nie zaś poprzez utworzenie odrębnej Osi Priorytetowej.”	Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
881	142	Rozdział II/ Podrozdział 2.8	<p>W ramach Osi Priorytetowej VIII realizowany będzie Cel Tematyczny 10 Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez następujące Priorytety Inwestycyjne: - 10.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego; - 10.3 Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie, podniesienie umiejętności i kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy, zwiększenie dopasowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy m.in. przez poprawę jakości kształcenia i szkolenia zawodowego oraz utworzenia i rozwijanie systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.</p>	<p>Wnioskuje się o wprowadzenie zapisów do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 uwzględniających zaspokojenie potrzeb inwestycyjnych w zakresie edukacji publicznej. Samorządy są zobligowane ustawowo do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty poprzez realizowanie zadań własnych, które to obejmują sprawy m.in. z zakresu edukacji publicznej. Brak uwzględnienia ww. dokumencie instrumentów wspierających działania związane z rozwojem infrastruktury oświatowej gwarantującej lepszą jakość warunków edukacji dzieci i młodzieży znacznie utrudnia wykonywanie tych zadań. Będąc organem prowadzącym placówki oświatowe obowiązkiem jest zapewnienia miejsca w szkołach i przedszkolach wszystkim dzieciom z terenu JST. Częstym zjawiskiem jest zamieszkiwanie na terenie Miasta Ząbek znacznej liczby osób nieujętych w rejestrze meldunkowym i danych Głównego Urzędu Statystycznego. Niekiedy liczba mieszkańców jest dwukrotnie większa niż wynikałoby to z oficjalnych statystyk. Dochody z subwencji oświatowej nie pokrywają wszystkich wydatków na oświatę, a zwykle stanowią w naszym przypadku jedynie 44 % tych wydatków ogółem. Różnicę gmina musi pokrywać ze środków własnych, co skutkuje brakiem środków na rozbudowę bazy dydaktyczno-oświatowej wynikającej ze zgłaszanych przez szkoły potrzeb.</p>	nieuwzględniona	<p>Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
882	112-113	Rozdział II/ Podrozdział 2.5	<p>„W ramach Osi Priorytetowej V realizowany będzie Cel Tematyczny 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych poprzez następujący Priorytet Inwestycyjny: § 7.2. Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T.” (...)„W ramach celu szczegółowego 1: Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej planowane będą do realizacji następujące typy projektów: - Inwestycje w zakresie drogowej infrastruktury uzupełniającej główne sieci transportowe, w tym TEN-T oraz drogowej infrastruktury obwodnic i obejść ośrodków miejskich: - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich w ciągach stanowiących uzupełnienie głównych korytarzy transportowych sieci TEN-T, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa przepustowości ruchu na tych drogach.W ramach Osi Priorytetowej interwencja zostanie skoncentrowana głównie na inwestycjach włączających regionalną sieć transportową do sieci TEN-T. Wsparcie w tym zakresie na poziomie regionalnym będzie stanowiło uzupełnienie działań realizowanych z poziomu krajowego, obejmujących w szczególności inwestycje w główne korytarze transportowe, w tym sieci TEN-T i niektóre inwestycje włączające tzw. węzły drugo- i trzeciorzędne do sieci TEN-T. Wspierane inwestycje będą komplementarne do opracowanego przez Ministerstwo Transportu dokumentu implementacyjnego do Strategii Rozwoju Transportu do roku 2020.”</p>	<p>Wnioskuje się o wprowadzenie zapisów umożliwiających budowę i przebudowę dróg gminnych oraz powiatowych, a co za tym idzie zwiększenie przez władze alokacji dla tych typów przedsięwzięć. Drogi gminne jak i drogi powiatowe są bardzo ważnym punktu widzenia wyprowadzania ruchu drogowego z osiedli mieszkaniowych, które tworzone są wraz z zwiększającą się liczbą mieszkańców na terenach miejskich. Budowa dróg powiatowych oraz gminnych dróg zbiorczych jest istotna z punktu widzenia wprowadzenia komunikacji publicznej w szerszym zakresie. Jest to ważny element realizacji gospodarki niskoemisyjnej. Inwestowanie w rozbudowę i modernizację sieci drogowej daje większe możliwości rozszerzenia publicznego transportu miejskiego, a co za tym idzie jest przeciwwagą dla rosnącego ruchu indywidualnego. Istniejące drogi na terenach zurbanizowanych w niewystarczającym stopniu wypełniają funkcję obsługi komunikacyjnej, co w znacznym stopniu podnosi koszty zewnętrzne generowane przez transport (m.in. koszty naprawy dróg, koszty wypadków i zdarzeń drogowych oraz koszty pośrednie, takie jak: wzrost zanieczyszczenia środowiska, spadek jakości powietrza).</p>	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
883	33	1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Tabela 6.Podział alokacji RPO WM 2014-2020 w ramach osi priorytetowych	<p>Wskazane byłoby rozważenie zwiększenia alokacji w ramach Osii Priorytetowej VI i VII. Proponowane w RPO środki finansowe na sferę rynku pracy i włączenia społecznego są najniższe w przedstawianych CT w zakresie wsparcia EFS i mogą nie zapewnić adekwatnych efektów wsparcia w tych zakresach. Jak wynika z dokumentów strategicznych, zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i krajowych, działania w obszarze polityki społecznej powinny być głównymi w zakresie wdrażania funduszy w nowej perspektywie. Na Mazowszu wykluczeniem zagrożona jest ok. 1/5 ludności, 14% należy uznać za faktycznie wykluczoną a główne problemy to ubóstwo i bezrobocie. Postulowana w RPO konieczność wspierania m.in. osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, rozwoju systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, niewystarczającą dostępność do usług społecznych, rozwój placówek dziennego pobytu, wyrównywanie dysproporcji pomiędzy poszczególnymi subregionami (np. duże zróżnicowanie bezrobocia), potwierdza dość duże potrzeby w tej przestrzeni. W tym kontekście, podział środków w przedstawionym kształcie wydaje się być nieuzasadniony.</p>	niewzględniona	W stosunku do Mazowsza, jako regionu lepiej rozwiniętego, zastosowane zostały odmienne zasady programowania przejawiające się w innym poziomie dofinansowania UE na poziomie osi priorytetowych oraz innych zasadach ustalania alokacji (tj. safety net równe 60% alokacji środków 2007-2013), zaostreniu zasad udzielania pomocy regionalnej i odmiennych poziomach koncentracji tematycznej. Dla zminimalizowania negatywnych skutków zakwalifikowania regionu zwiększono jego alokację o 3%, w formie mechanizmu elastyczności.
884	120	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	osoby z grup defaworyzowanych	Wskazane byłoby dookreślenie pojęcia grup defaworyzowanych. Można się jedynie domyślać, że dotyczy ono osób dotychczas określanych jako "znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy".	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
885	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	Przewiduje się, że dzięki planowanej interwencji, przede wszystkim w postaci wszechstronnego, zintegrowanego działania kierowanego do indywidualnych osób osiągnięty będzie efekt w postaci zwiększenia zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenia kompetencji niezbędnych do uzyskania pracy i do samodzielnego poruszania się na rynku pracy. Ponadto planowana interwencja służyć będzie zapobieganiu zjawisku ubóstwa, a także zwiększeniu skuteczności działań, dzięki monitorowaniu problemów społecznych i dotychczas realizowanej pomocy.	Wskazane byłoby rozważenie realizacji wieloletnich programów, zindywidualizowanych i kompleksowych, skierowanych do tej samej grupy osób i ich otoczenia. W 60 - 70 % przypadków osób i rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej, mamy do czynienia z wieloma dysfunkcjami w sferze życia rodzinnego, ze zjawiskiem dziedziczenia biedy i niezaradności oraz uzależnienia od systemu pomocy społecznej. Zatrzymanie tego procesu jest działaniem długotrwałym, wymagającym kompleksowego oddziaływania na różne aspekty (zdrowotne, społeczne, edukacyjne) życia osoby/rodziny. Przeprowadzona w województwie mazowieckim ewaluacja wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie (osób niepełnosprawnych) bazując na analizie efektywności zatrudnieniowej wskazała: "Skuteczność projektów ukierunkowanych na wsparcie ON uzależniona jest od podejmowanych działań związanych z integracją społeczną i zdrowotną, która stanowi przygotowanie do integracji ON z rynkiem pracy. Konieczne jest promowanie szerszego wykorzystania instrumentów tj. trening kompetencji społecznych/trening umiejętności społecznych, wsparcie trenera pracy czy wsparcie psychologiczne. Jednocześnie należy podejmować działania ukierunkowane na zwiększenie skuteczności instrumentów tj.: kluby integracji społecznej, centra integracji społecznej, staże i praktyki zawodowe oraz zastosowanie na szerszą skalę instrumentów, które pozwolą na zdobywanie wiedzy praktycznej i doświadczenia zawodowego, tj. subsydiowane zatrudnienie i dotacje na funkcjonowanie przedsiębiorstw (w tym także społecznych)." Sugeruje się aby potencjalne wsparcie skierowane było w pierwszej kolejności na reintegrację społeczną, w drugiej dopiero na aktywizację zawodową i doprowadzenie do zatrudnienia. Wsparciem w zakresie rynku pracy powinny zajmować się przede wszystkim PSZ, natomiast instrumenty aktywnej integracji społecznej (przygotowujące osoby do podejmowania aktywności związanej z rynkiem pracy) powinny być stosowane przez IPS.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. W realizacji zadań wynikających z PI 9.4 przewiduje się kompleksowe, indywidualne wsparcie, uwzględniające przedstawione propozycje. Szczegółowsze zapisy zostaną wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. w Szczegółowym opisie
Ministerstwo Środowiska						
886			PI 6.4	Działania realizowane w ramach PI 6.4 powinny zostać skierowane przede wszystkim na ochronę przyrody regionu w tym działania edukacyjno-informacyjne, uzupełniająca rolę mogą pełnić działania nakierowane na wsparcie infrastruktury	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				turystycznej		
887			PI 6.5	proponuje się uwzględnienie działania 6.5 w projekcie RPO WM 2014-2020	nieuwzględniona	W osi III przewiduje się działania z zakresu ocgromy powietrza, w tym miast.
888			adaptacja do zmian klimatu	działania związane z klimatem powinny mieć charakter horyzontalny i dotyczyć wszystkich sektorów w RPO.	uwzględniona	
Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Mazowieckiego						
889	28	Rozdział 1, pkt 1.4 Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych, tabela Nr 2 , V CT: promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	5.2. Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniające odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi	Dodanie pkt 3 o brzmieniu: „3. Poprawa wyposażenia służb ratowniczych w sprzęt specjalistyczny i samochody ratowniczo-gaśnicze (strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030. Innowacyjne Mazowsze).”	uwzględniona	
890	90	Rozdział 2, Pkt 2.4 Oś Priorytetowa IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu, [Sekcja 2.A.1.], Priorytet Inwestycyjny 5.2	brak	Dodanie celu szczegółowego 2 na str. 90 o następującej treści i uzasadnieniu: „Cel szczegółowy 2 : Poprawa stanu bezpieczeństwa w regionie, w tym zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego, poprzez stałe podnoszenie poziomu wyposażenia służb ratowniczych w sprzęt i samochody do likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń”. Doposażenie służb ratowniczych, w tym przede wszystkim Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt specjalistyczny oraz pomoc w zakupie dla tych Straży nowych samochodów ratowniczo-gaśniczych o nowoczesnych parametrach technicznych zwiększy skuteczność reagowania na nadzwyczajne zagrożenia, w tym powodziowe, a tym samym spowoduje ograniczenie ich skutków dla mieszkańców.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
891	91	Rozdział 2, Pkt 2.4 Oś Priorytetowa IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu, [Sekcja 2.A.2.1.] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 5.2	brak	<p>W ramach nowego celu szczegółowego 2, będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup specjalistycznego sprzętu i nowych samochodów ratowniczo-gaśniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych, • zwiększenie potencjału ratowniczych organizacji pozarządowych przez szkolenia dla ich członków biorących udział w działaniach ratowniczych. 	częściowo uwzględniona	Dodano: zakup specjalistycznego sprzętu i nowych samochodów ratowniczo-gaśniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych
892	91	Rozdział 2, Pkt 2.4 Oś Priorytetowa IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu, [Sekcja 2.A.2.1.], Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 5.2	Zestawienie głównych grup beneficjentów: Zestawienie głównych grup docelowych:	<p>Dodanie : „Ochotnicze Straże Pożarne i ich związki”. Dla przedsięwzięcia: zakup specjalistycznego sprzętu i nowych samochodów ratowniczo-gaśniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych oraz dla zwiększenia potencjału ratowniczego organizacji pozarządowych przez szkolenia dla ich członków biorących udział w działaniach ratowniczych nie określono grup docelowych</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
893	91	Rozdział 2, Pkt 2.4 Oś Priorytetowa IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu, [Sekcja 2.A.2.2.] Opis Kierunkowych zasad wyboru projektów	Tryb wyboru projektów: Potencjalne preferencje:	<p>Dodanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkursowy – projekty odnoszące się do zakupu specjalistycznego sprzętu i nowych samochodów ratowniczo – gaśniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych oraz odnoszących się do szkolenia ich członków biorących udział w działaniach ratowniczych”. <p>Dodanie:</p> <p>Wybór projektów do dofinansowania odbywać się będzie w oparciu o kryteria wyboru przyjęte przez Komitet Monitorujący, opracowane przy uwzględnieniu takich aspektów jak: obiektywność, precyzyjność, mierzalność, spójność, rozłączność. Kryteria wyboru będą służyły zapewnieniu efektywnej i prawidłowej realizacji priorytetu inwestycyjnego.</p> <p>Z uwagi na horyzontalny wymiar polityk zrównoważonego rozwoju, równości szans i zapobiegania dyskryminacji oraz promowania równouprawnienia kobiet i mężczyzn, będą one przestrzegane na każdym etapie realizacji Programu.</p>	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych.</p> <p>Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>
Ogólnopolska Izba Gospodarcza Wyrobów Medycznych POLMED						
894	33	1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Tabela 6. Podział alokacji RPO WM 2014-2020 w ramach osi priorytetowych	<p>Alokacja na oś priorytetową 4 „Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu” powinna zostać znacząco powiększona.</p> <p>Obecnie przewiduje się przeznaczyć na jej realizację zaledwie 11% całkowitej alokacji RPO WM. Proponujemy zwiększenie tej alokacji co najmniej do 15%. Zakres interwencji w ramach tej osi priorytetowej jest wyjątkowo szeroki w porównaniu z pozostałymi OP, a przy tym obejmuje ona inwestycje, które mają kluczowe znaczenie dla realizacji strategii rozwojowych, a jednocześnie są kapitałochłonne, takie jak: infrastruktura przeciwpowodziowa, instalacje przetwarzania odpadów, sieci kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków, infrastruktura kulturalna, renowacja obiektów zabytkowych, rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę zdrowotną. Dla porównania: na OP 2, obejmującą wyłącznie inwestycje w TIK przewidziano 7% alokacji, a na OP 5, obejmującą wyłącznie infrastrukturę transportową – aż 21% alokacji.</p>	niewzględniona	<p>Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
895	50	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE [SEKCJA 2.A.1] - PRIORYTET INWESTYCYJNY 1.2	Potencjalne preferencje: - projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji regionu	<p>Jedną z inteligentnych specjalizacji regionu powinna być produkcja aparatury medycznej. Przemysł medyczny, oferujący ponad 500 000 wyrobów stosowanych m.in. w diagnostyce, prewencji i leczeniu chorób oraz niepełnosprawności wciąż dąży do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań i udoskonalania produktów. Jest on jednym z najbardziej innowacyjnych gałęzi gospodarki. Średnio w ciągu 18 -24 miesięcy pojawia się kolejna generacja produktów w danej klasie. Niestety, nie oznacza to, że polscy pacjenci mogą zawsze i w miarę szybko skorzystać z tych osiągnięć i cieszyć się z leczenia na możliwie najlepszym i najnowocześniejszym poziomie.</p> <p>Nowoczesne technologie medyczne niosą ze sobą wiele wymiernych korzyści. Przede wszystkim wiążą się ze skróceniem czasu rekonwalescencji i hospitalizacji pacjenta, zmniejszeniem liczby powikłań i zużycia leków, pozwalają na zdecydowanie szybszy powrót do społecznie i ekonomicznie produktywnego życia osoby wymagającej leczenia. Te czynniki natomiast bezpośrednio przekładają się na wymierne korzyści finansowe dla całego systemu ochrony zdrowia, a co za tym idzie na ich lepsze działanie i większą wydajność.</p> <p>W wielu przypadkach najnowsze metody leczenia przy wykorzystaniu innowacyjnych wyrobów medycznych, które są standardem w innych krajach europejskich, w Polsce są nadal mało dostępne.</p> <p>Należy podkreślić, że zastosowanie innowacyjnych technologii medycznych oznacza dla pacjenta m.in. krótszy czas rekonwalescencji, zmniejszenie bólu pooperacyjnego oraz szybszy powrót do normalnego życia. Dla systemu ochrony zdrowia skrócenie czasu hospitalizacji przynosi wymierne korzyści finansowe.</p>	uwzględniona	
896	54	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE [SEKCJA 2.A.1] - PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1	Potencjalne preferencje: - projekty ukierunkowane na wspieranie obszarów gospodarczych o największym potencjale rozwoju/inteligentnych specjalizacji regionu	j.w.	częściowo uwzględniona	W ramach realizacji PI 3.1 w sekcji 2.A.6.1 wskazano iż, poprawa dostępności dobrze skomunikowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych, możliwość lokowania inwestycji w obszarach o największym potencjale rozwoju tj. w obszarach inteligentnych specjalizacji

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						regionu przyciągnie inwestorów zewnętrznych i przełoży się na powstawanie miejsc pracy oraz podniesienie innowacyjności województwa.
897	103-104	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.1	Inwestycje w infrastrukturę będą polegać na: remontowaniu/modernizacji/doposażaniu w sprzęt istniejących i posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia oddziałów szpitalnych i innych jednostek organizacyjnych podmiotów leczniczych; - tworzeniu pracowni diagnostycznych (roboty budowlane, doposażanie); - zakupie wysokospecjalistycznego sprzętu do przeprowadzania badań profilaktycznych.	Ze względu na ograniczoną alokację środków PI 9.1 powinien być skoncentrowany na inwestycjach najbardziej efektywnych, tj. inwestycjach w zakup sprzętu i aparatury medycznej. Inwestycje o charakterze budowlanym powinny zostać ograniczone jedynie do takich, które są niezbędne do zainstalowania nabywanego sprzętu. Ponadto w opisie powinno być jednoznacznie zaznaczone, że w ramach PI 9.1. będzie finansowany nie tylko zakup sprzętu diagnostycznego, ale także zakup sprzętu rehabilitacyjnego – co koresponduje z diagnozą zamieszczoną w rozdz. 1.1. (str. 15), gdzie wskazuje się, że: W celu zmniejszenia negatywnych skutków niepełnosprawności dzieci, bezrobocia ich opiekunów oraz czynników wynikających z procesu starzenia się, zasadnym jest przeciwdziałanie tym zjawiskom, poprzez zwiększenie profilaktyki i dostępności do rehabilitacji. Dodatkowo, w ramach PI 9.1. należy dopuścić stosowanie finansowania krzyżowego, co powinno być zaznaczone w opisie tego priorytetu. W ramach jednego, kompleksowego projektu nabycie nowoczesnego sprzętu medycznego powinno być powiązane z komponentem szkoleniowym, pozwalającym kadrom medycznym na nabycie umiejętności efektywnego wykorzystywania tego sprzętu. Nieefektywne wykorzystywanie posiadanego sprzętu medycznego jest bowiem jedną z głównych bolączek sektora ochrony zdrowia w Polsce.	niewzględniona	Z diagnozy wynika, że w województwie mazowieckim istnieje również potrzeba modernizacji podmiotów leczniczych, w szczególności dostosowania do wymogów prawa i do warunków stawianych przez płatnika publicznego. W ramach PI 9.1 ze względu na ograniczoną wysokość alokacji, nie jest przewidziany cross financing

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
898	134-135	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE [SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7	<p>W ramach celu szczegółowego 2: Poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej i usług społecznych, tworzących szansę włączenia społecznego i/lub zatrudnienia planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój dziennych form wsparcia, usług środowiskowych, usług społecznych dla osób niesamodzielnych; - pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, w tym wsparcie systemu pieczy zastępczej; - rozwój usług świadczonych w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka zagrożonego niepełnosprawnością i jego rodziny; - zwiększenie zakresu i jakości usług społecznych świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej i jednostki wsparcia rodziny; 	<p>Proponujemy uwzględnienie w ramach PI 9.7. kolejnego typu projektów, ukierunkowanego na podnoszenie kompetencji kadr medycznych regionu.</p> <p>Dotychczasowy opis PI 9.7. uniemożliwia finansowanie samodzielnych projektów dotyczących podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr medycznych. Z punktu widzenia celów Programu konieczne jest zapewnienie możliwości kompleksowego podnoszenia kwalifikacji kadr medycznych regionu, w szczególności w zakresie efektywnego wykorzystywania nowych technologii medycznych oraz nowoczesnych metod zarządzania działalnością medyczną. Takie samodzielne projekty z zakresu podnoszenia kwalifikacji kadr medycznych powinny być uwzględnione właśnie w PI 9.7, który jest finansowany z EFS. Natomiast w przypadku PI 9.1, finansowanego z EFRR, komponenty szkoleniowe powinny uzupełniać komponenty inwestycyjne w ramach finansowania krzyżowego.</p>	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
899	166	ROZDZIAŁ 3 - PLAN FINANSOWY PROGRAMU	Tabela 9 - Plan finansowy programu	Alokacja na OP 4 powinna zostać zwiększona (patrz uwaga nr 1)	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Osoba fizyczna						
900	89	Oś priorytetowa IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	Proponuje się dodanie czwartego Celu Tematycznego "Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie"	Cel Tematyczny 10: "Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie" poprzez następujące Priorytety Inwestycyjne: 10.1. Inwestycje w infrastrukturę oświatową, w celu poprawy dostępności i jakości edukacji na funkcjonalnych obszarach miejskich, w których liczba placówek edukacyjnych nie jest wystarczająca.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
901	109	j.w	j.w	Priorytet inwestycyjny 10.1 - proponowany opis Priorytetu Inwestycyjnego oraz jego zakres wraz z uzasadnieniem znajduje się poniżej. Uzasadnienie szczegółowe dla wprowadzenia poprawki znajduje się w załączniku 2.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
902	142	Sekcja 2.A.1 Priorytet inwestycyjny 10.1 Cel szczegółowy 1: "Poprawa dostępności i jakości edukacji"	Jak wskazano w diagnozie, zapewnienie wysokiej jakości kształcenia ogólnego w województwie mazowieckim natrafia na problemy: np. wyniki uczniów różnicują się w zależności od wielkości miejscowości. [...]	[...] Szkoły w województwie mazowieckim różnią się także pod względem ilości uczęszczających do nich uczniów - od bardzo małych liczących poniżej 70 uczniów w rejonach wiejskich, poprzez szkoły średniej wielkości, do szkół pełnych, liczących ponad 1000 uczniów, położonych głównie w otoczeniu funkcjonalnym Warszawy. Zróżnicowanie to wpływa na jakość edukacji, dostępność opieki świetlicowej oraz zajęć dodatkowych. Wszystkie te zjawiska zagrażają spójności społecznej. Uzupelnienie to ma na celu precyzyjne zdefiniowanie problemów, występujących w dziedzinie edukacji w Województwie Mazowieckim.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wynikami badań i analiz.
903	143	Sekcja 2.A.2.1 Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1	W obecnych warunkach (niż demograficzny) najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, dotychczas nie w pełni wykorzystanej (np. wolnych pomieszczeń w szkołach podstawowych).	W niniejszym rozdziale brak jest przewidzianych rozwiązań w sytuacji, gdy na jakimś terenie wskaźnik uprzedzskolnienia jest niewystarczający, a istniejąca infrastruktura nie może być wykorzystana na adaptację przedszkoli (np. szkoły podstawowe i tak są przeciążone).	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Osoba fizyczna						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
904	240	12.2 [Sekcja 11.2]	Jako cele na wszystkich etapach wdrażania funduszy strukturalnych Unia Europejska wskazuje zniesienie nierówności oraz zwalczanie wszelkich przejawów dyskryminacji, w tym m.in. ze względu na wiek, płeć, rasę i niepełnosprawność	Ponieważ mowa jest o wszelkich rodzajach dyskryminacji bez wymieniania kompletnej listy może zatem chodzić także o dyskryminację ze względu na orientację seksualną, płeć kulturową i itp. prowadzi to na przykład do zmuszania organizacji katolickich do zatrudnienia wojującego homoseksualisty jako wychowawcy młodzieży a zatem do postępowania niezgodnego z naszym systemem wartości. Stanowi to dyskryminację katolików ale tym UE raczej się nie przejmie.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
905	240	12.2 [Sekcja 11.2]	Równość szans jest w Programie pojmowana nie tylko jako równość szans mężczyzn i kobiet, ale również jako jednakowy dostęp wszystkich osób do edukacji, informacji i zatrudnienia.	Ten fragment także nakazuje zatrudniać wszystkie osoby nawet o odmiennym światopoglądzie w organizacjach katolickich. Jest to zmiana definicji pojęcia równości szans mężczyzn i kobiet niezgodna ze znaczeniem tego pojęcia.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
906	240-241	12.2 [Sekcja 11.2]	<p>Obowiązek poszanowania zasady równości szans oraz przeciwdziałania wszelkiej dyskryminacji w programach realizowanych z udziałem funduszy strukturalnych, w dotychczasowej perspektywie finansowej, nakładało na państwa członkowskie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013. 112w Art. 7. Państwa członkowskie i Komisja podejmują działania w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania i realizacji programów.</p>	<p>Ten fragment pod pozorem zapobiegania dyskryminacji szczególnie ze względu na orientację seksualną, religię i światopogląd prowadzi do faktycznej dyskryminacji organizacji katolickich które w szkole nie będą mogły odmówić zatrudnienia jako katechecie wyznawcy islamu czy buddyzmu lub osobie aktywnie walczącej z Kościołem Katolickim (światopogląd). Tak naprawdę te wszystkie zasady mają na celu narzucenie beneficjentom ideologii gender jest to sprzeczne z zasadami jakie zagwarantowano przy wstępowaniu do UE że UE nie będzie narzucać Polsce zasad w kwestiach moralności. Stanowi to naruszenie traktatów UE.</p>	niewzględniona	<p>Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspóln</p>
Osoba fizyczna						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
907	89	Oś priorytetowa IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	Proponuje się dodanie czwartego Celu Tematycznego "Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie"	Cel Tematyczny 10: "Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie" poprzez następujące Priorytety Inwestycyjne: 10.1. Inwestycje w infrastrukturę oświatową, w celu poprawy dostępności i jakości edukacji na funkcjonalnych obszarach miejskich, w których liczba placówek edukacyjnych nie jest wystarczająca.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
908	109	j.w	j.w	Priorytet inwestycyjny 10.1 - proponowany opis Priorytetu Inwestycyjnego oraz jego zakres wraz z uzasadnieniem znajduje się poniżej. Uzasadnienie szczegółowe dla wprowadzenia poprawki znajduje się w załączniku 2.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
909	142	Sekcja 2.A.1 Priorytet inwestycyjny 10.1 Cel szczegółowy 1: "Poprawa dostępności i jakości edukacji"	Jak wskazano w diagnozie, zapewnienie wysokiej jakości kształcenia ogólnego w województwie mazowieckim natrafia na problemy: np. wyniki uczniów różnicują się w zależności od wielkości miejscowości. [...]	[...] Szkoły w województwie mazowieckim różnią się także pod względem ilości uczęszczających do nich uczniów - od bardzo małych liczących poniżej 70 uczniów w rejonach wiejskich, poprzez szkoły średniej wielkości, do szkół przepelnionych, liczących ponad 1000 uczniów, położonych głównie w otoczeniu funkcjonalnym Warszawy. Zróżnicowanie to wpływa na jakość edukacji, dostępność opieki świetlicowej oraz zajęć dodatkowych. Wszystkie te zjawiska zagrażają spójności społecznej. Uzupełnienie to ma na celu precyzyjne zdefiniowanie problemów, występujących w dziedzinie edukacji w Województwie Mazowieckim.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
910	143	Sekcja 2.A.2.1 Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1	W obecnych warunkach (niż demograficzny) najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, dotychczas nie w pełni wykorzystanej (np. wolnych pomieszczeń w szkołach podstawowych) .	W niniejszym rozdziale brak jest przewidzianych rozwiązań w sytuacji, gdy na jakimś terenie wskaźnik uprzedzkolnienia jest niewystarczający, a istniejąca infrastruktura nie może być wykorzystana na adaptację przedszkoli (np. szkoły podstawowe i tak są przeciążone).	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Osoba fizyczna						
911	44-65	uwaga złożona w siedzibie urzędu	2.1 Oś Priorytetowa Innowacyjność i Przedsiębiorczość	Oczekuje prawa dla indywidualnego wynalazcy z dorobkiem twórczym bym mógł dostać pomoc finansową na założenie Firmy zajmującej się wynalazkami oraz badania naukowe i podjęcie produkcji swoich wynalazków zgłoszonych w Urzędzie Patentowym. Są obecnie z działania 6.2 na założenie firmy 40 0000 tys. zł a dla wynalazcy potrzeba 40 miliony wraz z pobudowaniem parku naukowo technologicznego. Ja indywidualny wynalazca jestem ponizajaco traktowany przez Władze Polskie i zamierzam pisac skargę do Komisji Europejskiej bo przewidywałbym do zaprezentowania wiele wynalazków bo mam talęt wrodzony.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Osoba fizyczna						
912			OZE - wiatraki	Pismo z dnia 1 marca 2014 r. ESOD - 44063	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Osoba fizyczna						
913			OZE - wiatraki	Pismo z dnia 27 lutego ESOD - 39487	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Osoba fizyczna						
914			uwaga dot. gender	pismo nr esod 44974	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Osoba fizyczna						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
915			uwaga dot. gender	pismo nr esod 44972	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Osoba fizyczna						
			uwaga dot. gender	pismo nr esod 44996	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Osoba fizyczna						
917			osoba fizyczna wnioskuję o budowę konkretnych inwestycji drogowych i kolejowych w subregionie siedleckim	przysłane przy piśmie nr ESOD 41230 dwa wnioski: KZW w Siedlcach i osoba fizyczna (pismo w folderze 'uwagi')	nieuwzględniona	propozycja konkretnego projektu nie jaet przyjmowana na tym etapie prac
Przedsiębiorczość i Finansowanie (Anna Maria Dukat)						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
918				brak informacji w wielu opisach projektów o dostosowaniu budynków do poruszania się po ich terenie przez niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich	uwzględniona	
919			uwaga ogólna	zbyt mała liczba projektów kieruje się wzrostem liczby miejsc pracy	nieuwzględniona	Ustanowienie preferencji dla projektów kreujących miejsca pracy ma zwiększyć zainteresowanie wnioskodawców przedmiotowymi projektami.
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ DZIELNICY WAWER						
920	brak	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	M.st. Warszawa wnioskuje o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
921	brak	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania – LGD. np. str 170	Brak powyższego skutkuje niejasnością w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko – wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
922	Od str. 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
923	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe „Jednocześnie wsparcie dla”	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	
924	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
925	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
926	31-33 44-154	Podrozdział 1.5 – Rozkład Środków Finansowych Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
927	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
928	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	M.st. Warszawa zgłasza także kilka propozycji do zapisów dot. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
929	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierające m.in.:”	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
930	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej”	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IŻ (Instytucja Zarządzająca – Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
931	44-64	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe 2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
Piotr Czyżyk/Urząd Gminy w Opinogórze Górnej						
932	84	Sekcja 2.A.2.1 Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5	Dofinansowane będą działania mające na celu modernizację lokalnych źródeł ciepła tj. indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych lub połączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej.	Dlaczego zapis [...] do miejskiej sieci ciepłowniczej? Zapis taki ogranicza samorządom wiejskim realizowanie tego typu inwestycji a problem niskiej emisji jest pewni jeszcze większy w terenach wiejskich. Wg naszej opinii zapis „sieci ciepłowniczej” powinno zastąpić się innym bardziej ogólnym (dopuszczającym np. przyłączeniem do sieci gazowej)	niewzględniona	Działanie zostało usunięte zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
933	83	Sekcja 2.A.2.1 opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5.	Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii planów działań dot. Zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich w tym publicznych systemów oświetleniowych	Dlaczego tylko dla obszarów <u>miejskich</u> ? Wg naszej opinii powinno być zapisane dla obszarów miejskich i wiejskich. Zapis obecny ogranicza samorządom wiejskim prowadzenie inwestycji w tym zakresie.	uwzględniona	
Piotr Mańkiewicz, Telewizja Polska S.A., Biuro Kontrolingu i Restrukturyzacji						
934	47	1.1 Wzmacnianie infrastruktury badań i innowacji oraz podnoszenie zdolności do tworzenia doskonałości w zakresie badań o i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności leżących w interesie Europy;	Rozszerzenie zestawienia głównych grup beneficjentów o klastry	Rozszerzenie zestawienia głównych grup beneficjentów o klastry wpłynie pozytywnie na wzmocnienie infrastruktury badawczo - rozwojowej (B+R) m.in. w ramach inteligentnej specjalizacji regionu.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
935	50	1.2 Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, budowanie sieci współpracy pomiędzy firmami, ośrodkami naukowo-badawczymi, ośrodkami akademickimi w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych i aplikacji z dziedziny usług publicznych, tworzenie sieci, pobudzenie popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów i zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii (...);	Rozszerzenie zestawienia głównych grup beneficjentów o podmioty działające w branży ICT (TIK) i nadawców telewizyjnych.	Rozszerzenie zestawienia głównych grup beneficjentów o podmioty działające w branży ICT (TIK) i nadawców telewizyjnych wpłynie wieloaspektowo na promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, <i>rozwój technologii i transfer technologii</i> . Podmioty działające w branży ICT (TIK) oraz nadawcy telewizyjni dysponują zasobami materialnymi i niematerialnymi umożliwiającymi opracowanie i rozwój produktów oraz usług opartych na nowoczesnych technologiach informacyjno-komunikacyjnych. Dysponują również infrastrukturą i technologiami przeznaczonymi do gromadzenia, przetwarzania, przesyłania i udostępniania danych, których rozwój i upowszechnienie może przełożyć się na rozwój regionu.	niewuwzględniona	Zgodnie z linią demarkacyjną, beneficjentami są tylko i wyłącznie przedsiębiorstwa. Nie jest możliwe dalsze rozszerzenie/uszczegóławianie listy beneficjentów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
936	52	<i>Tworzenie przyjaznych warunków dla gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów.</i>	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o podmioty świadczące <i>usługi publiczne</i> oraz podmioty działające w branży ICT (TIK).Uzupełnienie typu wsparcia o <i>budowę i wyposażenie siedziby tych podmiotów w ramach „tworzenia nowej i rozwoju istniejącej infrastruktury”</i> .	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o podmioty świadczące <i>usługi publiczne</i> oraz podmioty działające w branży ICT (TIK) oraz uzupełnienie typu wsparcia o <i>budowę i wyposażenie siedziby tych podmiotów przyczyni się wprost do ich wzmocnienia</i> poprzez podniesienie ich efektywności, wprowadzenie nowych ulepszonych usług, co pozytywnie przełoży się na rozwój technologii w regionie. (zgodnie z zapisami RPO)	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
937	57	3.2 <i>Wspieranie międzynarodowych powiązań o gospodarczych.</i>	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o media.	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o media umożliwi przeprowadzenie zróżnicowanych i efektywnych przedsięwzięć promocyjnych, w tym <i>promocji gospodarczej regionu, współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw, IOB i jednostek B+R czy promocji działalności i potencjału regionalnej sfery B+R.</i>	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
938	69	2.3. <i>Wzmacnianie zastosowania rozwiązań cyfrowych w ramach e-gov, e-edukacji, włączenia cyfrowego, e-kultury i e-zdrowia.</i>	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o podmioty działające w sektorze nadawców telewizyjnych. Rozszerzenie typu wsparcia o działania związane z digitalizacją audiowizualnych zasobów programowych, działania medialne prowadzone m.in. z wykorzystaniem telewizji hybrydowej.	Podmioty działające w sektorze nadawców telewizyjnych, w szczególności nadawcy regionalni dysponują rozwiązaniami i zasobami, które umożliwiają digitalizację zasobów informacyjnych w regionie oraz wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych do ich udostępniania. Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) na przykład prowadzone w oparciu o telewizję hybrydową korzystnie wpłyną m.in. na przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w zakresie m.in. e edukacji, e kultury.	nieuwzględniona	Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
939	79 i 80-81	4.3. <i>Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym.</i>	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o podmioty działające w sektorze nadawców telewizyjnych. Rozszerzenie typu wsparcia o działania medialne w zakresie edukacji.	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o podmioty działające w sektorze nadawców telewizyjnych oraz rozszerzenie typu wsparcia o działania medialne w zakresie edukacji koresponduje z założeniami RPO, które podkreślają m.in. znaczenie edukacji w zakresie optymalizacji zużycia energii.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
940	90-91	5.2 Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniające odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi;	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o podmioty działające w sektorze nadawców telewizyjnych. Rozszerzenie typu wsparcia o działania polegające na wdrożeniu i utrzymaniu systemów wczesnego ostrzegania ludności przed klęskami naturalnymi i zagrożeniami cywilizacyjnymi.	Podmioty działające w sektorze nadawców telewizyjnych dysponują rozwiązaniami i zasobami, które umożliwiają wdrożenie i utrzymywanie w ciągłej gotowości systemów wczesnego ostrzegania ludności przed klęskami naturalnymi i zagrożeniami cywilizacyjnymi. Systemy te mogą być wzbogacone o dodatkowe treści medialne (informacyjne i edukacyjne), m.in. instrukcje postępowania w przypadku wystąpienia tego rodzaju zdarzeń oraz sposoby zapobiegania im. Systemy wczesnego ostrzegania ludności pełnią rolę prewencyjną. Ze względu na niski jednostkowy koszt dotarcia do odbiorcy cechują się wysoką efektywnością ekonomiczną. Wobec innych form prewencji dysponują przewagą pod względem skuteczności i zasięgu oddziaływania (powszechny dostęp).	niewuzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
941	100-101	6.3 Ochrona promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego.	Rozszerzenie typu wsparcia o działania medialne w zakresie edukacji kulturalnej.	Rozszerzenie typu wsparcia o działania medialne koresponduje z założeniami RPO, które podkreślają m.in. znaczenie edukacji kulturalnej w procesie rozwoju dziedzictwa kulturowego regionu.	niewuzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
942	106-107	9.2 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o podmioty świadczące usługi publiczne. Rozszerzenie typu wsparcia o działania polegające na budowie i wyposażeniu siedziby podmiotu świadczącego usługi publiczne.	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o podmioty świadczące usługi publiczne i uzupełnienie typu wsparcia o działania polegające na budowie i wyposażeniu siedziby podmiotu świadczącego usługi publiczne, w ramach rewitalizacji gospodarczej w obszarze wsparcia rozwoju przedsiębiorczości w regionie (zgodnie z zapisami RPO)Pozwoli to na przeprowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych tj. działań, które przyniosą korzyści zarówno ekonomiczne, społeczne i będą zgodne z Załoženiami Krajowej Polityki Miejskiej do roku 2020.	niewuzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
943	118	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE Podrozdział 2.6. OŚ PRIORYTETOWA VI – Rozwój rynku pracy	„Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 8.5: W ramach celu szczegółowego 1: Zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy, w szczególności osób z grup defaworyzowanych planowane będą do realizacji następujące typy projektów:”	<p>Wykaz planowanych do realizacji typów projektów uzupełnić o następujące zapisy: 1. „Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) na rzecz aktywizacji zawodowej bezrobotnych (w tym w wyniku samozatrudnienia), w szczególności grup defaworyzowanych, tj. osób, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy (osoby od 25 do 30 roku życia, po 50 roku życia, niepełnosprawne, bez kwalifikacji zawodowych, długotrwale bezrobotne i kobiety)”, 2. „Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) wspierające powrót na rynek pracy osób wychowujących dzieci do lat 3”, 3. „Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) polegające na informowaniu o warunkach życia i pracy w państwach UE/EOG i Szwajcarii oraz sytuacji na rynkach pracy tych państw, które stanowią atrakcyjną alternatywę dla rynku pracy w regionie”.</p> <p>UZASADNIENIE: Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) na rzecz aktywizacji zawodowej bezrobotnych, pobudzania przedsiębiorczości oraz promocji alternatywnych, zagranicznych rynków pracy mogą stanowić istotny element systemowych i kompleksowych działań w celu podniesienia zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i poszukujących pracy w regionie, w szczególności w odniesieniu do grup defaworyzowanych. W powiatach o ponadprzeciętnej stopie bezrobocia niezbędne jest podjęcie wszelkich działań propagujących nowe formy zatrudnienia, aktywizujących zawodowo i pobudzających przedsiębiorczość, w tym działań medialnych. Dotarcie za pośrednictwem mediów do mieszkańców regionu, wpłynie na skuteczność realizacji głównego celu priorytetu inwestycyjnego, jakim jest aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia. Działania medialne polegające na informowaniu o atrakcyjnych warunkach życia i pracy w państwach UE/EOG i Szwajcarii są szczególnie uzasadnione, ze względu na niski poziom mobilności zawodowej polskiego społeczeństwa.</p>	niewuzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
944	137	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE Podrozdział 2.7. OŚ PRIORYTETOWA VII – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	„Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.8: W ramach celu szczegółowego 3: <i>Poprawa jakości i zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej w obszarze integracji społecznej i zawodowej</i> planowane będą do realizacji następujące typy projektów:”	Wykaz planowanych do realizacji typów projektów uzupełnić o następujący zapis: „Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) wspierające budowanie sektora ekonomii społecznej, w szczególności jego samoorganizację, i służące wzmocnieniu tego sektora”. UZASADNIENIE: Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) mogą skutecznie wspierać rozwój sektora przedsiębiorczości społecznej, służyć upowszechnianiu stosowania narzędzi ekonomii społecznej w działaniach na rzecz włączenia społecznego i walki z ubóstwem w regionie. Proponowane działania powinny stanowić komponent kompleksowych programów wsparcia ekonomii społecznej, ze względu na zidentyfikowaną w Polsce niską rozpoznawalność ekonomii społecznej i jej podmiotów oraz oferowanych przez nie produktów.	uwzględniona	
945	143	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE Podrozdział 2.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII – Edukacja dla rozwoju regionu	„Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1 W ramach celu szczegółowego 1: <i>Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego</i> planowane będą do realizacji następujące typy projektów:”	Wykaz planowanych do realizacji typów projektów uzupełnić o następujące zapisy: „Poprawa jakości edukacji w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie na poziomie elementarnym, podstawowym i ponadpodstawowym oraz przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu w edukacji przez zastosowanie przekazu medialnego o charakterze edukacyjnym” „Rozwijanie kompetencji nauczycieli w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych (TIK) przy wykorzystaniu przekazu medialnego”. UZASADNIENIE: Przekaz medialny o charakterze edukacyjnym ze względu na powszechną dostępność za pośrednictwem naziemnej telewizji cyfrowej i Internetu, przyczynia się do zmniejszenia rozwarstwienia społecznego w procesie edukacji oraz sprzyja podnoszeniu jej jakości. Ponadto może odegrać istotną rolę w nabywaniu przez uczniów kompetencji cyfrowych, w szczególności ukierunkowanych na budowanie w regionie gospodarki opartej na wiedzy. Przekaz medialny znajduje także zastosowanie w procesie rozwijania kompetencji nauczycieli w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych (TIK). Przekaz medialny może służyć do uatrakcyjnienia i podniesienia jakości procesu edukacji na poziomach elementarnym, podstawowym i ponadpodstawowym.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
946	148	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE Podrozdział 2.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII – Edukacja dla rozwoju regionu	„Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.3 W ramach celu szczegółowego 2: <i>Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych</i> planowane będą do realizacji następujące typy projektów:”	Wykaz planowanych do realizacji typów projektów uzupełnić o następujące zapisy: „Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) wspierające współpracę szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, w celu podniesienia jakości i atrakcyjności kształcenia oraz zwiększenia stopnia dostosowania oferty edukacyjnej szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy”. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) ukierunkowane na podnoszenie aktywności edukacyjnej osób dorosłych w ramach edukacji w trybie formalnym i pozaformalnym”. UZASADNIENIE: Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) powinny stanowić komponent kompleksowych programów współpracy szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, w celu podniesienia jakości i atrakcyjności kształcenia oraz zwiększenia stopnia dostosowania ich oferty do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) mogą być skutecznym narzędziem wspierającym proces mobilizowania aktywności edukacyjnej osób dorosłych w kierunku edukacji formalnej i pozaformalnej, co służy nabyciu lub dostosowaniu posiadanych przez te osoby kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy i upowszechnianiu modelu uczenia się przez całe życie.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
947	27	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH [SEKCJA 1.1] - Tabela 2 Przegląd uzasadnienia wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych	IV CT: "Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach poprzez następujące"...	Niedokończone zdanie - wymaga uzupełnienia	uwzględnio na	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
948	28	VII CT: Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych	W ramach tego Celu Tematycznego wybrany został do realizacji jedynie priorytet inwestycyjny (PI) 7.2 - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T i powiązany z tym PI cel szczegółowy - Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej. Cel ten powinien także objąć PI 7.4 - Rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego.	W uzasadnieniu do wyboru wyłącznie tego jednego priorytetu podano informację, że rekomendowano go w oparciu o diagnozę społeczno - gospodarczą oraz uwzględniając stosowne unijne, krajowe i/lub regionalne dokumenty strategiczne. Uzasadnienie to nie jest zgodne ze stanem faktycznym ani z wytycznymi UE. Polityka Województwa Mazowieckiego zmierzająca do wykluczenia infrastrukturalnych projektów kolejowych z RPO WM nie realizuje celów Białej Księgi – dokumentu UE p.n. „Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu” (wersja ostateczna wydana w Brukseli 28.03.2011 r.) Również w projekcie Umowy Partnerstwa wskazuje się, że komplementarnie do inwestycji służących promowaniu zrównoważonego transportu i usuwaniu niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych, na poziomie regionalnym powinny być podejmowane również inwestycje zapewniających połączenie regionalnej sieci transportowej z siecią TEN-T. Zaznaczyć tu należy, że Transeuropejska Sieć Transportowa obejmuje wszystkie rodzaje transportu, dlatego nie można ograniczać przedsięwzięć dotyczących jej rozwoju wyłącznie do transportu drogowego. Transport kolejowy stanowi istotną część sektora transportu, a jego rozwój zmierza w kierunku mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju. Promowanie wyłącznie transportu drogowego nie zapewni utworzenia zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego w regionie. Brak tu szerszego spojrzenia na transport, jako systemu integrującego różne jego rodzaje, a w konsekwencji brak wskazań dotyczących inwestycji w infrastrukturę kolejową. Takie podejście nie zapewni spójności i integracji systemu transportowego na obszarze regionu, ani też nie wpłynie na poprawę powiązań sieciowych transportu na styku region – kraj. Wykluczenie infrastrukturalnych projektów kolejowych z RPO WM nie jest też zgodne z dokumentem regionalnym, jakim jest STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU Innowacyjne Mazowsze. Zapisano tam m.in., że cyt.: „Infrastruktura kolejowa w województwie mazowieckim ma kluczowe znaczenie nie tylko w skali regionu... W celu zapewnienia spójnej sieci połączeń konieczna jest również poprawa stanu technicznego odcinków linii o znaczeniu regionalnym (np. Radom – Drzewica, Tłuszcz –	nieuwzględniona	Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym Zarządu Województwa inwestycje dotyczące regionalnej infrastruktury i taboru kolejowego wraz z budową i modernizacją zapleczy technicznych do obsługi i serwisowania pojazdów szynowych jako kategoria działań, powinny być finansowana przede wszystkim na poziomie krajowym ze środków Funduszu Spójności. W przypadku nieuzyskania zgody strony rządowej, zapisy umożliwiające wsparcie ww. zadań z poziomu regionalnego w ramach RPO zostaną przywrócone.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>Ostrołęka, Płock – Sierpc), tym bardziej, że trwająca modernizacja linii głównych spotęguje pozytywne skutki poprawy stanu technicznego linii regionalnych”. Inwestycje w te linie regionalne z powodu ograniczonych środków finansowych nie będą mogły być realizowane z budżetu centralnego. Jedynym prawdopodobnym źródłem ich finansowania będzie mógł być Regionalny Program Operacyjny. W licznej korespondencji z Urzędem Marszałkowskim w tym m.in. w piśmie nr ISR5c-0702-16/13 PKP PLK S.A. przedstawiła potencjalne projekty, które mogłyby być finansowane z RPO. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wnosi o uwzględnienie w projektowanym RPO WM także Priorytetu inwestycyjnego 7.4 - Rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
949	32	1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH [SEKCJA 1.2]	Wybór PI został dokonany w celu osiągnięcia widocznych efektów, mając świadomość, iż konieczna była rezygnacja z pewnych celów tematycznych (sieci gazowe, środowisko) możliwych do zrealizowania ze środków Funduszu Spójności na poziomie krajowym.	Zapewne chodzi tu o rezygnację z pewnych działań i priorytetów inwestycyjnych, a nie celów tematycznych. Wszystkie cele tematyczne (CT) zostały uwzględnione w projekcie niniejszego RPO, zgodnie z dokumentami dot. Programowania perspektywy finansowej 2014-2020 (w tym Umowa Partnerstwa) i z żadnego z nich nie zrezygnowano. Zrezygnowano natomiast z Priorytetu Inwestycyjnego 7.4 - Rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego. Należy zamienić termin "celów tematycznych" na np. "działań" lub priorytetów inwestycyjnych.	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty (określenie wartości pośrednich i docelowych wskaźników produktu i rezultatu). Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
950	33	Oś priorytetowa 5. - Rozwój regionalnego systemu transportowego	Tabela 6. Podział alokacji RPO WM 2014-2020 w ramach osi priorytetowych. Całkowite alokacje środków EU [w mln EUR] dla poszczególnych Osi priorytetowych w RPO WM 2014-2020 nie odpowiadają wskaźnikom procentowym ich udziału w ogólnej wartości funduszy UE, dostępnych w tym Programie. Proponuje się procentowy wskaźnik rozwinąć przynajmniej do jednego miejsca po przecinku.	Przy zastosowaniu wskaźnika procentowego udziału alokacji dla poszczególnych Osi priorytetowych w RPO WM, ograniczonego do wartości całkowitych (bez rozwinięcia dziesiętnego, przynajmniej do jednego miejsca po przecinku), pojawia się zbyt duża różnica kwot tych alokacji w stosunku do rzeczywistych, np.: dla Osi priorytetowej 1 – różnica ta wyniosła 6,3 mln EUR	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
951	39	Tabelą 7. - Matryca logiczna Strategii Inwestycyjnej Programu	W kolumnie 6 - Priorytet Inwestycyjny - należałoby dodać PI 7.4 Rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego.	Dodanie PI 7.4 umożliwi realizację projektów polegające na zakupie i modernizacji taboru kolejowego oraz rewitalizacji/modernizacji regionalnych linii kolejowych.	niewzględniona	Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym Zarządu Województwa inwestycje dotyczące regionalnej infrastruktury i taboru kolejowego wraz z budową i modernizacją zapleczy technicznych do obsługi i serwisowania pojazdów szynowych jako kategoria działań, powinny być finansowana przede wszystkim na poziomie krajowym ze środków Funduszu Spójności. W przypadku niezyskania zgody strony rządowej, zapisy umożliwiające wsparcie ww. zadań z poziomu regionalnego w ramach RPO zostaną przywrócone.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
952	163/ 164	ROZDZIAŁ 3 - PLAN FINANSOWY PROGRAMU [SEKCJA 3]	<p>Na podstawie zasad szczegółowego podziału przyznanych środków dla Programu oraz uwzględniając przyjętą koncentrację tematyczną środków w poszczególnych celach, szczegółowy podział kwotowy alokacji głównej dla RPO WM 2014-2020 kształtuje się następująco: 2 086,9 mln EUR alokacja dla RPO, w tym: 295,0 mln EUR przeznaczone zostanie na wsparcie działań zintegrowanych w obszarze zrównoważonego rozwoju miejskiego oraz obszarach defaworyzowanych (ZIT - 165,00 mln EURO oraz RIT - 130,00 mln EURO); 73,0 mln EUR przeznaczone zostało na pomoc techniczną, finansowaną z EFS; 408,6 mln EUR alokacji środków EFS przeznaczono na wybrane priorytety inwestycyjne".</p>	<p>Kwota alokacji 2 086,9 mln EUR jest niespójna z innymi częściami dokumentu RPO WM. Powinna wynosić 2 087,9 mln EUR. Suma trzech składowych kwot, na które została podzielona alokacja (2 087,9 mln EUR) nie wyczerpuje całej wartości alokacji - powinno się zatem uściślić informację wprowadzając wtrącenie: "w tym między innymi:"</p>	uwzględni na	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
953	220	ROZDZIAŁ 9 – SYSTEM KOORDYNACJI [SEKCJA 8]	<p>Tabela 18. Układ poszczególnych elementów systemu koordynacji</p> <p>Priorytet inwestycyjny 7.4 - Rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego. W kolumnie piątej - Praktyczne przykłady komplementarności – zawarta jest informacja, że: „W ramach POIŚ wspierane będą projekty z zakresu modernizacji i rewitalizacji linii kolejowych natomiast w ramach RPO WM projekty polegające na zakupie i modernizacji taboru kolejowego”.</p>	<p>Wprowadzony zapis jest niespójny z innymi rozdziałami projektu RPO, chociażby np. z Tabelą 7. - Matryca logiczna Strategii Inwestycyjnej Programu – gdzie na stronie 39 w ramach Osi priorytetowej V, CT 7 zrezygnowano z Priorytetu inwestycyjnego 7.4 i co zatem idzie, nie użyczono wsparcia dla projektów polegających na zakupie i modernizacji taboru kolejowego, a jedynie przeznaczając całość alokacji w ramach w/w Osi i CT na priorytet 7.2. - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T. W projekcie niniejszego RPO, projekty polegające na zakupie i modernizacji taboru kolejowego nie wskazano w żadnym PI ani CT, także w CT4 4 - Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach. Z jakich zatem interwencji RPO realizowane byłyby te projekty?</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
954	250	ZAŁĄCZNIKI DO PROGRAMU ZAŁĄCZNIK 1 - Analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> • ZAGROŻENIA (między innymi): spadek popytu na zbiorowy przewóz osób i przewóz towarów transportem kolejowym oraz wzrost natężenia ruchu samochodowego z powodu niskiej jakości połączeń transportem zbiorowym (częstotliwość, wygoda, szybkość); degradacja niemodernizowanych linii kolejowych i starzenie się taboru; 	Ze zdiagnozowanych w Analizie SWOT, w gruncie rzeczy słusznych zagrożeń odnoszących się do transportu kolejowego, powinno wynikać wskazanie potrzeby podjęcia konkretnych działań dla ich likwidacji. W przypadku infrastruktury kolejowej – powinno to być wsparcie dla projektów modernizacji/rewitalizacji regionalnych linii kolejowych w ramach RPO WM.	niewwzględ niona	Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym Zarządu Województwa inwestycje dotyczące regionalnej infrastruktury i taboru kolejowego wraz z budową i modernizacją zapleczy technicznych do obsługi i serwisowania pojazdów szynowych jako kategoria działań, powinny być finansowana przede wszystkim na poziomie krajowym ze środków Funduszu Spójności. W przypadku niezyskania zgody strony rządowej, zapisy umożliwiające wsparcie ww. zadań z poziomu regionalnego w ramach RPO zostaną przywrócone.
Policja						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
955	79	Sekcji 2.A. 2.1. Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3:	po wyrażeniu "W ramach celu szczegółowego 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2 planowane będą do realizacji następujące typy projektów: §Kompleksowa modernizacja i renowacja budynków: wspieranie efektywności energetycznej MŚP "	dodać wyrażenie "wspieranie kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, administracji rządowej oraz budynków mieszkalnych"	nieuwzględniona	Administracja rządowa znajduje się na liście głównych beneficjentów
Powiat Płoński						
956	13	1.1	Transport	Autorzy dokumentu, pisząc o problemach transportowych zapominają o drogach powiatowych, koncentrując uwagę tylko na drogach wojewódzkich. Problem braku obwodnic nie dotyczy tylko Warszawy i miast subregionalnych i regionalnych, ale również innych ośrodków. Wnioskujemy o uzupełnienie tych danych w analizie.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
957	39	1.6	7.2 Zwiększenie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T	Wnioskujemy o uwzględnienie dróg powiatowych, które w wielu przypadkach mają znaczenie co najmniej porównywalne z drogami wojewódzkimi nr droga powiatowa 3040 W Szpondowo – Strachowo – Poczernin łączącą drogę krajową nr 50, nr 7 oraz wojewódzką nr 632	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
958	113	2.5	Tryb wyboru projektów - pozakonkursowyBudowa i przebudowa dróg wojewódzkich w ciągach stanowiących uzupełnienie głównych korytarzy transportowych sieci TEN-T	Wnioskujemy o uwzględnienie dróg powiatowych, które w wielu przypadkach mają znaczenie co najmniej porównywalne z drogami wojewódzkimi nr droga powiatowa 3040 W Szpondowo – Strachowo – Poczernin łączącą drogę krajową nr 50, nr 7 oraz wojewódzką nr 632.Wnioskujemy również o zmianę trybu wyboru projektów na konkursowy	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT.Z uwagi na specyfikę wsparcia w ramach V OP przewidziano jedynie tryb pozakonkursowy
959	114	2.5	Priorytetyzacja inwestycji drogowych wokół Warszawy	Wnosimy by podział środków był równomierny dla całego województwa. Priorytetyzacja Warszawy prowadzi do marginalizacji reszty województwa, gdzie potrzeby są równie wysokie.	uwzględniona	
960	103/ 104	2.4	„... Będą to przede wszystkim inwestycje związane z podnoszeniem jakości i dostępności do świadczeń specjalistycznych udzielanych przez podmioty wielospecjalistyczne na poziomie subregionalnym ...„...zestawienie głównych grup docelowych ...Podmioty lecznicze wielospecjalistyczne o charakterze subregionalnym ...”	Wskazane zapisy naszym zdaniem wskazują na szpitale wojewódzkie. Wnioskujemy o uwzględnienie szpitali powiatowych.	uwzględniona	
961	169	4	„... Regionalnych Instrumentach Terytorialnych (RIT) dla miast regionalnych (Radomia i Płocka) i subregionalnych (Ciechanowa, Ostrołęki i Siedlec) oraz ich obszarów funkcjonalnych ...”	Obecny zapis ogranicza obszar RIT dla miast i ich obszarów funkcjonalnych. Proponujemy zastosowanie terminu „subregionu”, by cały subregion mógł być objęty RIT	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
962	171	4	„ ... RIT to mechanizm stworzony w celu wzmocnienia na Mazowszu ośrodków regionalnych i subregionalnych ... „	Proponujemy poniższy zapis „ RIT to mechanizm stworzony w celu wzmocnienia na Mazowszu subregionów ...”	uwzględniona	
963	brak	brak	uwaga ogólna	W RPO WM brak możliwości sfinansowania rozbudowy infrastruktury oświatowej. Wnioskujemy stworzenie priorytetów obejmujących takie projekty	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.
Powiat Sokołowski						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
964	113	OŚ PRIORYTETOWA V- Rozwój regionalnego systemu transportowego	Inwestycje w zakresie drogowej infrastruktury uzupełniającej główne sieci transportowe, w tym TEN-T oraz drogowej infrastruktury obwodnic i obejść ośrodków miejskich: "budowa i przebudowa dróg wojewódzkich w ciągach stanowiących uzupełnienie głównych korytarzy transportowych sieci TEN-T, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach.	Wprowadzenie do PRIORYTET INWESTYCYJNY 7.2 poza drogami wojewódzkimi, dróg kategorii powiatowej o znaczeniu gospodarczym lub ekonomicznym dla regionu. Na terenie powiatu sokołowskiego znajdują się drogi o bardzo dużym znaczeniu gospodarczym, które bez wsparcia programu nie będą mogły zostać przebudowane bądź zmodernizowane.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
965	83	PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.5	<p>W ramach celu szczegółowego 3: Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <p>" Wspieranie proekologicznego transportu miejskiego; " Realizacja zintegrowanych niskoemisyjnych strategii i planów działań dotyczących zrównoważenia energetycznego dla obszarów miejskich, w tym publicznych systemów oświetleniowych; " Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłej.</p>	<p>Tworzenie transportu miejskiego oraz podmiejskiego celem zmniejszenia natężenia ruchu samochodowego na terenie miasta.</p>	nieuwzględniona	<p>Zakres interwencji ograniczony do miast i ich obszarów funkcjonalnych czyli podmiejskich.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
966		OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	W ramach celu szczegółowego 1: Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków planowane będą do realizacji następujące typy projektów: " rozwój kompleksowych systemów małej retencji zgodnie z Programem Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego oraz wspieranie melioracji wodnych oraz zabezpieczenie spływu wód wezbraniowych;	Dodanie możliwości zakupu sprzętu usuwającego skutki klęsk żywiołowych (doposażenie Straży Pożarnej) w trybie konkursów. Na terenie Powiatu Sokołowskiego znajduje się nieuregulowana rzeka Bug, niestety wiosną duża część terenów zostaje zalana i powstaje zapotrzebowanie na specjalistyczny sprzęt pożarniczy.	uwzględniona	
967	103	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.1	W ramach celu szczegółowego 6: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną planowany jest do realizacji następujący typ projektu: " inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia wynikające ze zdiagnozowanych potrzeb regionu oraz ze zidentyfikowanych obszarów deficytowych na poziomie krajowym.	inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia wynikające ze zdiagnozowanych potrzeb regionu oraz ze zidentyfikowanych obszarów deficytowych na poziomie regionalnym.	nieuwzględniona	Zapis dotyczy głównych grup chorobowych zdiagnozowanych zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym.
Powiat wołomiński						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
968	121	2.6 OŚ PRIORYTETOWA VI - Rozwój rynku pracy	<p>§ preferowane będą obszary (według powiatów) o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, określone za pomocą wskaźników (począwszy od 2012 r.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • stopa bezrobocia rejestrowanego (2012); • efektywność zatrudnieniowa (2012); • jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (2012); • obciążenie demograficzne - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (2012); • udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (2012); • udział osób w wieku do 25-30 w ogólnej liczbie bezrobotnych (2012); 	<p>Czy nie można przedawać listy powiatów kwalifikujących się do interwencji. Wydaje się; że powinny być przedstawione w RPO. Pozwoliłoby to wykazanym JST lepiej przygotować się do nowego okresu programowania.</p>	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
969	169	ROZDZIAŁ 4 - ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE [SEKCJA 4]	<p>Realizację zintegrowanego podejścia terytorialnego w RPO WM 2014-2020 oparto na dwóch podstawowych formach tj.:</p> <p>§ Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych (ZIT) dla miasta stołecznego Warszawy i jej obszaru funkcjonalnego.</p> <p>§ Regionalnych Instrumentach Terytorialnych (RIT) dla miast regionalnych (Radomia i Płocka) i subregionalnych (Ciechanowa, Ostrołęki i Siedlec) oraz ich obszarów funkcjonalnych.</p>	<p>Postulat o wprowadzenie lokalnych inwestycji terytorialnych w oparciu o stolice powiatów, które obok przewidzianych już w RPO WM, ZIT-u i RIT-ów stworzą możliwość tworzenia lokalnych struktur jednostek samorządu terytorialnego (powiaty, gminy) w celu wypracowywania rozwiązań zdiagnozowanych problemów zainteresowanych społeczności lokalnych oraz wykorzystania narzędzie zintegrowanych inwestycji terytorialnych.</p> <p>Funkcjonowanie lokalnych inwestycji terytorialnych mogłoby być analogiczne do tych przewidzianych dla RIT.</p> <p>Uzasadnienie: Zgodnie z zapisami Umowy Partnerskiej Efektywność programowania i realizacji społeczno-gospodarczych działań rozwojowych jest uwarunkowana właściwym dostosowaniem interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów. Wymiar terytorialny jest traktowany jako jedna z głównych zasad programowania na lata 2014-2020, powinien znaleźć swoje praktyczne odzwierciedlenie w większej decentralizacji zarządzania środkami unijnymi. Zapisy Umowy Partnerskiej (str.157) decyzje o wdrażaniu mechanizmu ZIT na innych obszarach wymagających zintegrowanego podejścia uzależniają od decyzji IZ RPO. Wdrożenie lokalnych inwestycji terytorialnych pozwoli w pełni wpisać się w idee rozwoju terytorialnego.</p>	niewzględ niona	<p>W Programie przewidziano realizację Regionalnych Instrumentów Terytorialnych skierowanych do 5 subregionów (NTS 3): ciechanowskiego, płockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego. Komplementarnym instrumentem jest proponowanie projektów partnerskich poprzez ich preferowanie na etapie konkursów, baz ograniczenia terytorialnego, kwotowego lub tematycznego.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
970	169	ROZDZIAŁ 4 - ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE [SEKCJA 4]	W ramach Programu przewidziano także Projekty Partnerskie. Wspieranie rozwoju lokalnego poprzez realizację Projektów Partnerskich odbywać się będzie w ramach wybranych Priorytetów Inwestycyjnych, nie zaś poprzez utworzenie odrębnej Osi Priorytetowej.	<p>Postulujemy o wpisanie zastosowania mechanizmu „Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność” (RLKS) w formule bezpośredniej z zastosowaniem wielofunduszowych Lokalnych Strategii Rozwoju. Postulujemy o wydzielenie w RPO oddzielnego Priorytetu Inwestycyjnego na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju oraz przeznaczenie na ich realizację 10% alokacji EFS dla Mazowsza oraz 5% alokacji EFRR przewidzianej dla Mazowsza.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Komisja Europejska (KE) w okresie programowania 2014 – 2020, zwróciła szczególną uwagę na rozwój lokalny w polityce regionalnej. Za szczególnie ważny uznała instrument, jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Instrument ten zapisany jest w art. 28 – 31 projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) objętych zakresem Wspólnych Ram Strategicznych (WRS). Zgodnie z zapisami Umowy Partnerskiej Efektywność programowania i realizacji społeczno-gospodarczych działań rozwojowych jest uwarunkowana właściwym dostosowaniem interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów. Wymiar terytorialny jest traktowany jako jedna z głównych zasad programowania na lata 2014-2020, powinien znaleźć swoje praktyczne odzwierciedlenie w większej decentralizacji zarządzania środkami unijnymi.</p> <p>Jako jedną z barier ograniczającą rozwój Mazowsza. Wpisana w wiele dokumentów strategicznych, jest niski kapitał obywatelski. Formuła RLKS jest podstawą budowy społeczeństwa obywatelskiego i warunkuje rozwój społeczno-gospodarczy kraju, regionu jak i lokalnych społeczności</p>	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
971	171	RAMY REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH (W TYM ZIT), SZACUNKOWA KWOTA WSPARCIA Z EFRR ORAZ SZACUNKOWA ALOKACJA EFS [Sekcja 4.2]	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego. Funkcjonowanie ZIT na Mazowszu opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy gmin, położonych w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym,	Wniosek: Zmienić na: Funkcjonowanie ZIT na Mazowszu opiera się na zinstytucjonalizowanej partnerskiej współpracy Miasta Stołecznego Warszawy oraz władz miast i powiatów powiązanych z nią funkcjonalnie. Uzasadnienie: Aktualny zapis wyklucza udział w związku ZIT administracji szczebla powiatowego. Jest to nie zgodne z zapisami Umowy Partnerskiej, zgodnie z którą Jednym z warunków realizacji ZIT jest zawiązanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa – tzw. Związku ZIT. Związki ZIT będą pełniły funkcję wspólnej reprezentacji władz miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie wobec władz krajowych i regionalnych. W skład Związku ZIT mogą wejść samorządy gminne, powiaty	uwzględniona	
972	176	ROZDZIAŁ 5 - UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLU-CZENIA SPOŁECZNEGO[SEKCJA 5]5.1 WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DO-TKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELO-WYCH ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ [SEKCJA 5.1]	Ze względu na kompetencje jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, a także na związaną z tym strukturę organizacyjną instytucji rynku pracy, obszary wymagające szczególnej uwagi i wsparcia w działaniach w CT 8 to powiaty. Punktem odniesienia dla koncentracji terytorialnej będą m.in. poniższe wskaźniki:	Wniosek: ustalenie zamkniętego katalogu wskaźników. Zapis wskazują że mogą być wykorzystane także inne wskaźniki niż podano w projekcie RPO. Oznacza to że w okresie realizacji programu może nastąpić dowolna modyfikacja tych wskaźników bez dokonania szczegółowego uzasadnienia. Taki zapis nie pozwala na efektywne planowanie pozyskiwania środków na poziomie lokalnym. Zmian wskaźników może natapiać w ramach planowanych ewaluacji RPO	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Modyfikowanie/uszczegóławianie wskaźników będzie mogło być dokonywane w takim zakresie, w jakim będzie służyć efektywniejszej realizacji celów RPO i lepszemu dostosowaniu wsparcia do potrzeb obszarów defaworyzowanych/grup docelowych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
973	176	ROZDZIAŁ 5 - UKIE-RUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLU-CZENIA SPOŁECZNEGO [SEKCJA 5] 5.1 WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ [SEKCJA 5.1]	Obszary wymagające szczególnej uwagi przy udzielaniu wsparcia w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem w CT 9, (gminy, ze względu na kompetencje samorządu gminnego w zakresie pomocy i integracji społecznej), wyznaczone zostały przy pomocy, m.in. następujących wskaźników:	Wniosek: ustalenie zamkniętego katalogu wskaźników. Zapis wskazują że mogą być wykorzystane także inne wskaźniki niż podano w projekcie RPO. Oznacza to że w okresie realizacji programu może nastąpić dowolna modyfikacja tych wskaźników bez dokonania szczegółowego uzasadnienia. Taki zapis nie pozwala na efektywne planowanie pozyskiwania środków na poziomie lokalnym. Zmian wskaźników może natapiać w ramach planowanych ewaluacji RPO	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Modyfikowanie/uszczegóławianie wskaźników będzie mogło być dokonywane w takim zakresie, w jakim będzie służyć efektywniejszej realizacji celów RPO i lepszemu dostosowaniu wsparcia do potrzeb obszarów defaworyzowanych/grup docelowych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
974	177	ROZDZIAŁ 5 - UKIE-RUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO [SEKCJA 5] 5.1 WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ [SEKCJA 5.1]	W CT 10 zastosowane zostały m.in. następujące wskaźniki:	Wniosek: ustalenie zamkniętego katalogu wskaźników. Zapis wskazują że mogą być wykorzystane także inne wskaźniki niż podano w projekcie RPO. Oznacza to że w okresie realizacji programu może nastąpić dowolna modyfikacja tych wskaźników bez dokonania szczegółowego uzasadnienia. Taki zapis nie pozwala na efektywne planowanie pozyskiwania środków na poziomie lokalnym. Zmian wskaźników może natapiać w ramach planowanych ewaluacji RPO	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Modyfikowanie/uszczegóławianie wskaźników będzie mogło być dokonywane w takim zakresie, w jakim będzie służyć efektywniejszej realizacji celów RPO i lepszemu dostosowaniu wsparcia do potrzeb obszarów defaworyzowanych/grup docelowych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
975	177	ROZDZIAŁ 5 - UKIE-RUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLU-CZENIA SPOŁECZNEGO [SEKCJA 5] 5.1 WYKAZ OBSZARÓW NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELO-WYCH ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ [SEKCJA 5.1]	Przyjęto, że obszarami w najbardziej niekorzystnym położeniu jest 30% (13) powiatów w Osi Priorytetowej VI (CT8) RPO WM 2014-2020, 30% (94) gmin w Osi Priorytetowej VII (CT) oraz 30 % gmin w Osi Priorytetowej VIII (CT10). Zakłada się również ewaluację on going wyznaczonych obszarów, nie częściej jednak niż co rok, w całym okresie wdrażania RPO WM 2014-2020.	Wniosek o przedstawienie listy wskazanych JST	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Uwaga będzie rozpatrzona na etapie przygotowywania Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020.
POWIAT WYSZKOWSKI						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
976	79	Rozdział 2 Osie Priorytetowe /2.3 Oś Priorytetowa III –przejęcie na gospodarkę niskoemisyjną /Priorytet inwestycyjny 4.3	„Największy potencjał możliwości oszczędności energii zidentyfikowano właśnie w sektorze budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej”	Powyższy zapis eliminuje z możliwości dofinansowania projektów z sektora budynków zamieszkania zbiorowego .Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r .w sprawie warunków technicznych ,jakim powinny odpowiadać budynki i ich użytkowanie (Dz. U 2002.75.690) przez „budynek zamieszkania zbiorowego — rozumie się przez to budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi poza stałym miejscem zamieszkania, taki jak hotel, motel, pensjonat, dom wycieczkowy, schronisko turystyczne, schronisko socjalne, internat, dom studencki, budynek koszarowy, budynek zakwaterowania na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, a także budynek do stałego pobytu ludzi, taki jak dom rencistów, dom zakonny i dom dziecka”, W perspektywie 2007-2013 zawężenie zapisu do budynków użyteczności publicznej wyeliminowało z możliwości dofinansowania budynków internatu, domu pomocy społecznej i domu dziecka (oszczędności energii >50%)	niewzględniona	Definicje obu rodzajów obiektów zostały wprowadzone w treści rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.) – dalej r.w.t. Zgodnie definicją zawartą w § 3 pkt 6 r.w.t. budynkiem użyteczności publicznej jest budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny. Z

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						<p>kolei budynkiem zamieszkania zbiorowego jest – zgodnie z definicją tego pojęcia zawartą w § 3 pkt 5 r.w.t. - budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi, w szczególności hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, dom studencki, budynek koszarowy, budynek zakwaterowania na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, a także budynek do stałego pobytu ludzi, w szczególności dom dziecka, dom rencistów i dom zakonny. Jak widać z przytoczonych definicji zakresy pojęć przecinają się np. budynkiem użyteczności publicznej jest budynek przeznaczony na potrzeby oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, zaś schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, czy zakład poprawczy lub schronisko dla nieletnich jest kwalifikowane jako budynek zamieszkania zbiorowego. W wielu przypadkach może więc</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						się zdarzyć, że budynek zamieszkania zbiorowego będzie jednocześnie ze swej istoty budynkiem użyteczności publicznej i odwrotnie.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
977	89-90	Rozdział 2 Osie Priorytetowe /2.4 Oś Priorytetowa IV –Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu /Priorytet inwestycyjny 5.2	<p>„W ramach Osi Priorytetowej IV realizowane będą trzy Cele Tematyczne: § Cel Tematyczny 5 Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, poprzez następujące Priorytety Inwestycyjne: ü 5.2 Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniające odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi;”</p> <p>„Na obszarze województwa mazowieckiego istotne problemy dotyczą złego stanu infrastruktury przeciwpowodziowej, infrastruktury służącej retencjonowaniu wody, a także postępującej degradacji systemów melioracyjnych oraz braku kompleksowych rozwiązań ochrony przeciwpowodziowej”</p>	<p>Brak wskaźników rezultatu strategicznego dla: 1)Poprawy systemów melioracyjnych 2) Kompleksowych rozwiązań ochrony przeciwpowodziowej</p>	niewzględzona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
978	102-103	Rozdział 2 Osie Priorytetowe /2.4 Oś Priorytetowa IV –Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu /Priorytet inwestycyjny 9.1	<p>„Cel szczegółowy 6: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną. Wsparcie infrastruktury zdrowotnej ma na celu zwiększenie dostępności i zmniejszenie dysproporcji terytorialnych w dostępie do specjalistycznych świadczeń opieki zdrowotnej. Ponadto, wzmocni działania profilaktyczne służące wcześniej diagnozie oraz powstrzymaniu rozwoju choroby, a tym samym zmniejszeniu absencji chorobowej i orzeczeń rentowych. Dzięki temu wydłuży się aktywność zawodowa mieszkańców województwa i ograniczy się wpływ stanu zdrowia na wykluczenie społeczne. Podjęcie skutecznej interwencji terapeutycznej w przypadku najważniejszych problemów zdrowotnych: chorób: układu krążenia, nowotworowych, układu kostno – stawowo – mięśniowego, układu oddechowego, jest uzależnione w dużym stopniu od nowoczesnej bazy diagnostycznej oraz dostępności do nowoczesnej aparatury medycznej. Liczba osób korzystających z pomocy podmiotów leczniczych, które uzyskały wsparcie, realizujących deficytowe usługi opieki zdrowotnej (zdiagnozowane na poziomie kraju i regionu) „Zestawienie głównych grup docelowych: § osoby wymagające opieki zdrowotnej, które są objęte wsparciem w RPO, w PI 9.7 Ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym; § pozostali mieszkańcy województwa wymagający opieki zdrowotnej; § podmioty lecznicze wielospecjalistyczne o charakterze subregionalnym; § podmioty lecznicze mono specjalistyczne o profilu psychiatrycznym”</p>	<p>1) Wskaźnik rezultatu strategicznego odnosi się do kraju i regionu a nie do poziomu powiatu, tj. Liczba osób korzystających z pomocy podmiotów leczniczych, które uzyskały wsparcie, realizujących deficytowe usługi opieki zdrowotnej – wartość bazowa liczba hospitalizowanych (zdiagnozowane na poziomie kraju i regionu) 2) Wskaźnik rezultatu strategicznego odnosi się do kraju i regionu i osób hospitalizowanych a nie i do liczby osób objętych działaniami profilaktycznymi tj. Liczba osób korzystających z pomocy podmiotów leczniczych, które uzyskały wsparcie, realizujących deficytowe usługi opieki zdrowotnej – wartość bazowa liczba hospitalizowanych (zdiagnozowane na poziomie kraju i regionu). Ww. wskaźnik powinien dotyczyć także liczby osób objętych działaniami profilaktycznymi Wg badań przeprowadzonych przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny 156 powiatów w Polsce w tym 22 powiaty województwa mazowieckiego charakteryzuje się najgorszą sytuacją w zakresie umieralności ogółem oraz umieralności z powodu głównych pięciu grup przyczyn zgonów. (w analizie pod uwagę wzięte zostały następujące standaryzowane wskaźniki umieralności (SMR) 1 w trzyletnim okresie 2009-2011: Standaryzowany wskaźnik umieralności (względem wieku) z powodu danej przyczyny zgonu dla danego powiatu jest to wartość, która pokazuje, ilokrotnie obserwowany poziom umieralności w powiecie jest wyższy od tego, który miałby miejsce, gdyby natężenie zgonów mieszkańców powiatu w 5-letnich grupach wieku było takie same jak w całej Polsce.. standaryzowany wskaźnik umieralności ogółem, 1. standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu nowotworów złośliwych ogółem, 2. standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu chorób układu krążenia (ChUK), 3. standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu chorób układu oddechowego, 4. standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu chorób układu trawiennego, 5. standaryzowany wskaźnik umieralności z powodu przyczyn zewnętrznych. Oparcie analizy przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny na wskaźnikach umieralności wynika z faktu dostępności takich danych na poziomie wszystkich powiatów. Źródłem danych o zgonach w Polsce jest formularz Pu-M67 „Karta statystyczna do karty zgonu”. Zatem wsparcie powinno być skierowane priorytetowo do w/w powiatów a wskaźnik rezultatu strategicznego powinien obejmować również liczbę osób objętych działaniami</p>	niewzględniona	Propozycje nie są spójne z zapisami PI 9.1 RPO WM

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>profilaktycznymi zdiagnozowane na poziomie powiatu. Dodatkowo należy uwzględnić: Podmioty lecznicze świadczące usługi opieki zdrowotnej na obszarach województwa mazowieckiego charakteryzujących się najgorszą sytuacją w zakresie umieralności ogółem oraz umieralności z powodu głównych pięciu grup przyczyn zgonów.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
979	135	2.7 OŚ PRIORYTETOWA VII - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	<p>Tryb wyboru projektów: § konkursowy § pozakonkursowy</p> <p>Podstawowym trybem naboru wniosków jest tryb konkursowy. Tryb pozakonkursowy jest dopuszczalny w przypadku projektów: § realizowanych przez podmiot określony w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tzn. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, realizujące politykę państwa w danym zakresie i będące jednostką podległą Samorządowi Województwa (ewentualnie w partnerstwie z innymi podmiotami realizującymi zadania z zakresu pomocy i integracji społecznej). Obszar objęty wsparciem systemowym to zwiększenie zakresu i jakości usług społecznych świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej i jednostki wsparcia rodziny. Działania w tym zakresie będą służyły poprawie jakości i zwiększeniu zakresu usług społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem de instytucjonalizacji usług na rzecz osób niesamodzielných i ich rodzin; § dotyczących realizacji zadań wynikających z Programu przeciwdziałania wybranym problemom zdrowotnym w województwie mazowieckim na lata 2012-2012 oraz Mazowieckiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego 2011-2015 § wynikających ze Strategii ZIT.</p>	<p>Należy poprawić daty zaznaczone wytłuszczonym drukiem Ponadto należy uwzględnić: wynikających z Planów RIT . RIT-y obejmują obszary funkcjonalne Mazowsza a problemy wykluczenia społecznego skumulowane są na obszarach problemowych Mazowsza.</p>	częściowo uwzględniona	Uwaga wprowadzona w zakresie dat. Uwaga niewprowadzona w zakresie RIT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
980	136	2.7 OŚ PRIORYTETOWA VII - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	Cross-financing: będzie występował w projektach uwzględniających inwestycje w infrastrukturę wyłączonej ze wsparcia w ramach EFS.	Proponuje się ustalenie cross finansingu na poziomie 40% a nie jak w perspektywie 2007-2013 15%. Uzasadnienie na stronie 134, tj. „Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, to także poprawa jakości pomocy kierowanej do dzieci i rodzin wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem oraz rodzin z dysfunkcjami i zagrożonych dysfunkcją. W odniesieniu do pieczy zastępczej przewiduje się działania na rzecz jej deinstytucjonalizacji. W ramach działań na rzecz rodziny rozwijane będą m.in. placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w tym świetlice środowiskowe, kluby, ogniska wychowawcze, placówki specjalistyczne. W przypadku rodzin, wśród których rodziny z dziećmi (w szczególności rodziny wielodzietne), są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne, celem jest włączenie społeczne, a także zapobieganie dziedziczeniu wykluczenia i ubóstwa”	niewzięta	Poziom cross - finansingu regulują przepisy Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 17 grudnia 2013 r., poziom cross finansingu jest ograniczony do wysokości 10 % unijnego finansowania w odniesieniu do każdej osi priorytetowej programu operacyjnego.
981	151	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.3 Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych	Cross-financing: będzie występował w projektach uwzględniających inwestycje w infrastrukturę wyłączonej ze wsparcia w ramach EFS.	Aby osiągnąć wskaźnik produktu Liczba placówek i ponadgimnazjalnych szkół zawodowych wyposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego 599. Proponuje się ustalenie cross finansingu na poziomie 40% a nie jak w perspektywie 2007-2013 10%.	częściowo uwzględniona	W perspektywie 2014-2020 planowane jest wykorzystanie EFS m.in. także na doposażanie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
982	33	1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Tabela 6.Podział alokacji RPO WM 2014-2020 w ramach osi priorytetowych	W związku z tym, że działania z zakresu polityki społecznej stanowić powinny główny obszar wdrażania funduszy strukturalnych w okresie programowania 2014 – 2020, co wynika z dokumentów strategicznych na poziomie Unii Europejskiej (Strategia Europa 2020) oraz krajowych (Krajowy Program Reform/Umowa Partnerstwa) postuluje się zwiększenie alokacji w ramach Osi Priorytetowej VII. W obecnej propozycji RPO środki finansowe na cele społeczne są na najniższym poziomie spośród wszystkich obszarów wsparcia EFS, co w żaden sposób nie jest uzasadnione. Odnieść można wrażenie, że wśród priorytetów władz regionalnych, walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, ma mniejsze znaczenie. Jest to nieuzasadnione wskaźnikami ekonomicznymi i znacznym stopniem wewnątrzregionalnych dysproporcji, które z resztą w RPO zostały podkreślone. Tym bardziej taka alokacja środków wydaje się być niezrozumiała. Proponowane zmiany w alokacji środków powinny zostać poddane konsultacjom społecznym.	uwzględniona	
983	34 - 43	1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	1.6 MATRYCA LOGICZNA STRATEGII INWESTYCYJNEJ PROGRAMU	Proponujemy zamieszczenie w RPO informacji o podziale środków finansowych na poszczególne priorytety inwestycyjne. Pozwoli to na określenie skali interwencji w poszczególnych obszarach. Podział środków na poszczególne PI powinien podlegać konsultacjom społecznym.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
984	102	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE 1.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu 1.5 [SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.1	Podjęcie skutecznej interwencji terapeutycznej w przypadku najważniejszych problemów zdrowotnych: chorób: układu krążenia, nowotworowych, układu kostno – stawowo – mięśniowego, układu oddechowego, jest uzależnione w dużym stopniu od nowoczesnej bazy diagnostycznej oraz dostępności do nowoczesnej aparatury medycznej.	Wyraz „problemów” zastąpić „problemy” Dopisać choroby układu nerwowego, ponieważ mają one wpływ na kondycję społeczną, wymagają długotrwałego leczenia, rehabilitacji oraz uzależnione są w dużym stopniu od nowoczesnej bazy diagnostycznej i rehabilitacyjnej. Wczesna diagnostyka, specjalistyczne leczenie i dostęp do nowoczesnych placówek rehabilitacji w miejscu zamieszkania znacznie przyczyniłoby się do usprawnienia osób z tego typu schorzeniami, a szczególnie ludzi młodych i dzieci, co w perspektywie wpłynie na zmniejszenie kosztu społecznego i korzystania z systemu zasiłkowego.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
985	104	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.1:	<p>Inwestycje w infrastrukturę będą polegać na:</p> <p>§ remontowaniu/modernizacji/doposażaniu w sprzęt istniejących i posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia oddziałów szpitalnych i innych jednostek organizacyjnych podmiotów leczniczych;</p> <p>§ tworzeniu pracowni diagnostycznych (roboty budowlane, doposażanie);</p> <p>§ zakupie wysokospecjalistycznego sprzętu do przeprowadzania badań profilaktycznych.</p>	<p>Dopisać:</p> <p>Tworzeniu poradni specjalistycznych, w szczególności poradni zdrowia psychicznego (roboty budowlane, doposażenie);</p> <p>Tworzeniu/remontowaniu/modernizacji/doposażaniu w sprzęt nowych i istniejących zakładów/placówek rehabilitacyjnych;</p> <p>Na terenie Mazowsza, szczególnie rejonach wiejskich brakuje nadal dostępu do specjalistycznych usług zdrowotnych, w tym diagnostyki i rehabilitacji oraz poradnictwa w zakresie zdrowia psychicznego.</p>	niewzględ niona	<p>Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. W dokumencie napisano: "w szczególności" Nie wyklucza to więc wsparcia w innych obszarach. Dalsze uszczegółowienie w tym zakresie może mieć miejsce w SZOP lub w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
986	107	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2	Zestawienie głównych grup beneficjentów: • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną; • podmioty działające w oparciu o zapisy Ustawy o partnerstwie publiczno – prywatnym; • podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; • podmioty wybrane w drodze ustawy Prawo zamówień publicznych wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny; • organizacje pozarządowe; • instytucje pomocy i integracji społecznej; • instytucje kultury; • spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; • przedsiębiorcy; • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • instytucje edukacyjne; • instytucje rynku pracy.	Dopisać: Podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-społeczne zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie W tym kontekście, niezbędne jest nadanie odpowiedniego znaczenia inicjatywom obywatelskim, z udziałem sektora organizacji pozarządowych, poprzez tworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, dialogu obywatelskiego, postaw obywatelskich kształtujących różnorodne formy partycypacji społecznej, a tym samym przyczynienie się do dynamicznego rozwoju koncepcji uspołecznionej formuły usług społecznych.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
987	117	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	Zwiększenie aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy, w szczególności osób z grup defaworyzowanych.	Cel główny PI 8.5 został określony w sposób bardzo ostrożnie w stosunku do planowanych efektów, które mają być osiągnięte. Wielokrotnie wskazuje się na „doprowadzenia do zatrudnienia”, czyli zatrudnieniowy efekt podejmowanych działań. Cel natomiast odnosi się jedynie do aktywności zawodowej osób bezrobotnych, której poziom nie został rozpoznany, a dodatkowo realizacja celu nie musi skutkować zatrudnieniem osób objętych wsparciem. W tym kontekście należy stwierdzić, że cel został sformułowany bardzo ogólnie i niekonkretnie.	niewzględniona	Nazwa celu szczegółowego jest wprost związana ze wskaźnikiem zatrudnienia. Efekty interwencji określono w sekcji 2.A.5
988	117	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	Niniejsze cele przeciwdziałają będą negatywnym zjawiskom zdiagnozowanym na mazowieckim rynku pracy, do których należy m.in. najwyższa w Polsce liczba zarejestrowanych bezrobotnych (271 927 osób) oraz duże zróżnicowanie poziomu bezrobocia w poszczególnych subregionach województwa.	Uzasadnia się podejmowanie interwencji liczbą całkowitą osób bezrobotnych, które są zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w województwie. Dane te nie obrazują w sposób adekwatny sytuacji na rynku pracy, gdyż fakt najwyższej liczby osób zarejestrowanych należy połączyć z chłonnością rynku pracy, liczbą miejsc pracy i liczbą ludności zamieszkującą region. Umożliwia to chociażby stopa bezrobocia, która została w dalszej części scharakteryzowana. Proponuje się jednak, by zweryfikować argumentację opartą o najwyższą w Polsce liczbą osób bezrobotnych.	niewzględniona	Liczba bezwzględna osób bezrobotnych stanowi o problemie bezrobocia na Mazowszu, co ósma osoba bezrobotna w Polsce mieszka na Mazowszu co jest uzasadnieniem dla niniejszego odwołania.
989	119	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	wspieranie samozatrudnienia i powstawania nowych miejsc pracy;	W opisie założeń PI 8.5 nie podano informacji o komplementarności tego typu operacji w stosunku do PI 8.7, który ukierunkowany jest bezpośrednio na tworzenie samodzielnej działalności gospodarczej.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
990	119	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	Działania te obejmowały będą m.in. pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (jako element towarzyszący zaplanowanemu wsparciu), która polegała będzie m.in. na przeprowadzeniu analizy sytuacji zawodowej uczestnika projektu oraz zaplanowanie jego ścieżki kariery w formie Indywidualnego Planu Aktywizacji Zawodowej. Planowane jest także zastosowanie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz wsparcia psychologicznego dla osób wykazujących brak motywacji do zmiany swojej sytuacji na rynku pracy. (...) Będą one polegały na przeszkoleniu osób pozostających bez zatrudnienia i przyznaniu im nowych kwalifikacji zapewniających zwiększenie szans na reaktywację zawodową. Osiągnięte to zostanie poprzez szkolenia zawodowe dla osób dorosłych.	Dostępne badania ewaluacyjne wskazują na konieczność organizacji kursów łączących szkolenie teoretyczne z praktyczną nauką z danego zakresu, np. poprzez schematy szkolenie plus praktyka/staż zawodowy. Postuluje się wprowadzenia tego typu mechanizmów poprzez zaakcentowanie łączenia form wsparcia w kompleksowe programy aktywizacji zawodowej, które będą opracowywane w ramach projektu lub projektów, jeżeli zakres wsparcia ma bardziej skomplikowaną naturę. Takie podejście może być realizowane z założeniem podanym w Programie, wg którego wsparcie powinno zakończyć się zatrudnieniem lub zdefiniowaniem kolejnych kroków, które nazwać można ścieżką do zatrudnienia.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
991	120	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	osoby z grup defaworyzowanych	Pojęcie grup defaworyzowanych nie jest ostre i nie wskazuje bezpośrednio o jakie grupy osób chodzi. W treści uzasadnienia i opisu podejmowanych działań podano katalog osób, które mają być objęte wsparciem w ramach RPO. Sugeruje się, by informacje to zostały zamieszczone w punkcie „Zestawienie głównych grup docelowych”	częściowo uwzględniona	Pojęcie zostało doprecyzowane w sekcji 2.A.6.1

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
992	120	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	wynikających z monopolu PSZ na rynku pracy.	<p>Pojęcie monopolu może być nacechowane negatywnymi konotacjami. W związku z tym postuluje się zastąpieniem tego typu stwierdzenia innym, bardziej odpowiadającym charakterystyce prowadzonej w Polsce aktywnej polityki rynku pracy, dla której PSZ są głównym narzędziem, jako wyspecjalizowana w działaniach na rzecz osób bezrobotnych struktura instytucji. W kontekście aktywizacji osób niepełnosprawnych, które stanowią grupę priorytetową ważne jest podejmowanie międzyinstytucjonalnego dialogu z podmiotami wyspecjalizowanymi w realizacji zadań na rzecz tej grupy. Wynika tak z przeprowadzonej w województwie mazowieckim ewaluacji, w której wskazano:</p> <p>Wsparciem w zakresie rynku pracy powinny zajmować się przede wszystkim instytucje rynku pracy. Rozwiązaniem pożądanym w tym zakresie jest organizowanie współpracy międzyinstytucjonalnej (np. PCPR – PUP, OPS – PUP), w ramach której instrumenty aktywnej integracji społecznej stosowane będą przez instytucje pomocy społecznej, natomiast instrumenty integracji zawodowej przez instytucje rynku pracy.</p>	uwzględniona	
993	121	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	projekty przyczyniające się do powstawania miejsc pracy;	<p>Zapis ten wymaga wyjaśnienia. Wskazano preferencję dot. tego typu projektów, podczas gdy w zasadzie z dostępnych form wsparcia możliwe jest to jedynie w ramach udzielania środków na podjęcie działalności gospodarczej lub praktyk/staży (możliwość oddziaływania jedynie w ograniczonym zakresie). Wsparcie ukierunkowane na podniesienie lub zmianę kwalifikacji osób bezrobotnych w celu ich dostosowania do potrzeb pracodawców, raczej już takiego charakteru nie będą miały. Dotyczy to również pozostałych typów operacji. Przede wszystkim związane jest to z tym, że w ramach tego PI nie przewiduje się wsparcia ukierunkowanego na pracodawców – przedsiębiorców, a odbiorcami wsparcia są osoby bezrobotne. Działania w obszarze dopasowania zasobów pracy do potrzeb pracodawców (skutkujące uzyskaniem zatrudnienia, ale na istniejących miejscach pracy) są równie cenne z punktu widzenia osoby bezrobotnej oraz efektu dla całego rynku pracy, jak te związane z powstawaniem nowych miejsc pracy, uzyskujące preferencje programowe.</p>	nieuwzględniona	Powstawanie miejsc pracy jest kluczowe dla wzrostu wskaźnika zatrudnienia w regionie.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
994	121	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.5	efektywność zatrudnieniowa (2012);	Wskazano szereg miar i wskaźników, które posłużyć mają do określania obszarów interwencji – oprócz stopy bezrobocia rejestrowanego wskazano na „efektywność zatrudnieniową”, przy czym nie podano informacji czego konkretnie ten wskaźnik dotyczy i jak jest wyliczany. Jeżeli odnosi się do działań podejmowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy, to jego rozszerzenie na realizowane projekty konkursowe jest nieuzasadnione. Ponadto, nawet w przypadku działań podejmowanych przez PUP wskaźnik ten nie jest adekwatny ze względu na ograniczone możliwości lokalnych/powiatowych rynków pracy, które nie są w stanie zaabsorbować siły roboczej skupionej w rejestrach osób bezrobotnych. Jest to także ważne ze względu na sposób wydawania środków publicznych w ramach Funduszu Pracy. Dodatkowo postuluje się wprowadzanie do algorytmów wyznaczających obszary terytorialnej interwencji danych i wskaźników z dłuższego okresu czasu, uśrednionych, gdyż pojedynczy pomiar (np. wg stanu na dzień 31 grudnia) może zakłócać realną ocenę sytuacji na lokalnym rynku pracy poprzez jednorazowe wahania koniunktury i inne czynniki oddziałujące na rynek pracy (choćby dostępność środków na aktywizację osób bezrobotnych, które tym samym wyłączane są z ewidencji osób bezrobotnych).	częściowo uwzględniona	Podane wskaźniki są powołane jako przykładowe. Doprecyzowanie ich nastąpi w szczegółowych. na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będzie uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
995	122	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.7	Będą one określone za pomocą wskaźników (on going w cyklach co najmniej rocznych, z okresem początkowym wg stanu na koniec 2012 roku lub roku dla którego podano statystyki GUS) takich jak: stopa bezrobocia rejestrowanego, efektywności zatrudnieniowa, jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności, obciążenie demograficzne - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych, udział osób w wieku do 25-30 w ogólnej liczbie bezrobotnych.	Należy zweryfikować listę wskaźników związanych z obszarami preferowanymi interwencji. Ponieważ wsparcie związane z realizacją PI 8.7 nie jest bezpośrednio ukierunkowane na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych (nie stanowią one grupy docelowej) niezasadne wydaje się posługiwanie stopą bezrobocia oraz danymi dotyczącymi efektywności zatrudnieniowej (komentarz, jak powyżej). Sugeruje się wykorzystanie danych dotyczących potencjału zatrudnieniowego MSP postrzeganego jako wskaźnik udziału tego sektora w odniesieniu do zatrudnienia, stopa kreacji podmiotów oraz nasycenie na 10 tys. ludności (dane ogółem).	częściowo uwzględniona	Podane wskaźniki są powołane jako przykładowe. Doprecyzowanie ich nastąpi w szczegółowych. na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będzie uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
996	124	PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.7	projekty związane z promowaniem i przeciwdziałające wykluczeniu osób niepełnosprawnych;	Należy zweryfikować tę preferencję. Osoby niepełnosprawne zostały zaliczone do grup defaworyzowanych, które wspierane są w ramach PI 8.5. Z drugiej strony osoby te powinny uzyskiwać wsparcie w ramach instrumentów bezzwrotnych ze względu na ich gorsze położenia na rynku pracy oraz występujące stereotypy społeczne. Występuje realne zagrożenie, że zastosowanie instrumentów zwrotnych do tej grupy praktycznie wykluczy ją z możliwości uzyskania wsparcia.	niewzględniona	Osoby niepełnosprawne niebędące w zatrudnieniu są jedną z grup osób o największych trudnościach na rynku pracy. Dlatego założono wspieranie ich w formie dotacji w PI 8.5. W PI 8.7 przewidziano preferencje dla zwiększenia ich szans.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
997	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	Przewiduje się, że dzięki planowanej interwencji, przede wszystkim w postaci wszechstronnego, zintegrowanego działania kierowanego do indywidualnych osób osiągnięty będzie efekt w postaci zwiększenia zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenia kompetencji niezbędnych do uzyskania pracy i do samodzielnego poruszania się na rynku pracy. Ponadto planowana interwencja służyć będzie zapobieganiu zjawisku ubóstwa, a także zwiększeniu skuteczności działań, dzięki monitorowaniu problemów społecznych i dotychczas realizowanej pomocy.	Inkluzja społeczna jest procesem. Nie może być traktowana jako działania doraźne. Obecnie tak została potraktowana – skutkiem tego jest wiele mało efektywnych projektów - zakładających, że proces społecznej zmiany odbędzie się np. poprzez 2miesięczny cykl doradztwa i kursów zawodowych. W przypadku osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 60 – 70 % przypadków mamy do czynienia ze środowiskami, w których dysfunkcje są sprzężone, a uzależnienie jest dziedziczne w 2 lub 3 pokoleniu tworząc swoisty model funkcjonowania społecznego oparty o bezpieczeństwo socjalne uzyskane kosztem minimalizacji potrzeb. W takim przypadku konieczne jest odwrócenie tego negatywnego procesu - ma to jednak charakter długotrwałego procesu. Wymaga to kompleksowego i zindywidualizowanego podejścia opartego o ścieżki integracji (opisane poniżej). Przy czym należy umożliwić realizację wieloletnich projektów skierowanych do tej samej grupy osób (i ich środowiska). W ramach przeprowadzonej w województwie mazowieckim ewaluacji wsparcia na rzecz osób wykluczonych społecznie (osób niepełnosprawnych) bazując na analizie efektywności zatrudnieniowej wskazano, że: Skuteczność projektów ukierunkowanych na wsparcie ON uzależniona jest od podejmowanych działań związanych z integracją społeczną i zdrowotną, która stanowi przygotowanie do integracji ON z rynkiem pracy. Konieczne jest promowanie szerszego wykorzystania instrumentów tj. trening kompetencji społecznych/trening umiejętności społecznych, wsparcie trenera pracy czy wsparcie psychologiczne. Jednocześnie należy podejmować działania ukierunkowane na zwiększenie skuteczności instrumentów tj.: kluby integracji społecznej, centra integracji społecznej, staże i praktyki zawodowe oraz zastosowanie na szerszą skalę instrumentów, które pozwolą na zdobywanie wiedzy praktycznej i doświadczenia zawodowego, tj. subsydiowane zatrudnienie i dotacje na funkcjonowanie przedsiębiorstw (w tym także społecznych). Dlatego postuluje się, by wsparcie realizowane w ramach RPO przede wszystkim ukierunkowane było na reintegrację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych, a dopiero w dalszej konsekwencji zorientowane było na aktywizację zawodową, której skutkiem będzie podjęcie pracy. Należy podkreślić, że dla aktywizacji zawodowej kluczowe znaczenie ma uprzednia aktywizacja zdrowotna, społeczna i edukacyjna, a więc JOPS powinny	częściowo uwzględniona	Uwaga jest mało czytelna, nie ma charakteru konkretnej propozycji. Można jednak ocenić, że w dotychczasowym RPO WM 2014-2020 propozycje wynikające z uwagi są już uwzględnione.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>zajmować się przygotowaniem osób do podejmowania aktywności związanej z rynkiem pracy, usług i instrumentów rynku pracy dostępnych w publicznych i niepublicznych instytucjach rynku pracy. Należy więc tworzyć odpowiednie warunki do współpracy JOPS z instytucjami rynku pracy w zakresie realizacji zadań na włączenie społeczne i integrację z rynkiem pracy wspólnych klientów. Wskazują na to także ustalenia metaewaluacji działań OPS i PCPR przeprowadzonej przez MRR (str. 26 i 29). Takie podejście jest zgodne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (Nowy wymiar aktywnej integracji).</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
998	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	O wykluczeniu społecznym w dużej mierze decyduje posiadanie pracy oraz wzorce pracy, jakie są przekazywane w najbliższym otoczeniu, o czym świadczą przytaczane wcześniej dane o przyczynach ubiegania się o pomoc społeczną – ubóstwo i bezrobocie. Dlatego realizacja zadań wynikających PI 9.4 będzie skierowana na zwiększenie możliwości uzyskania zatrudnienia, w tym wśród osób niepełnosprawnych.	Jw. tym bardziej w odniesieniu do osób niepełnosprawnych. Nie uwzględniono przy tym aspektu „pracujących biednych” – zjawiska coraz bardziej powszechnego.	częściowo uwzględniona	Uwaga jest mało czytelna, nie ma charakteru konkretnej propozycji. Można jednak ocenić, że w dotychczasowym RPO WM 2014-2020 propozycje wynikające z uwagi są już uwzględnione. Grupy docelowe nie są z założenia wymieniane zbyt szczegółowo, aby nie wykluczać ze wsparcia żadnej z grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
999	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:	<p>Proponujemy w szerszym zakresie wykorzystanie ścieżki reintegracji – jako modelu pracy socjalnej. Przy czym bazując na doświadczeniach instytucji rynku pracy realizujących podobne instrumenty (Indywidualne Plany Działania) konieczne jest opracowanie standardów realizacji ścieżki reintegracji. Realizacja indywidualnych ścieżek w polityce rynku pracy nie zawsze przynosi pożądane efekty ze względu na różny wymiar wsparcia oraz jego zakres. Stąd postuluje się wprowadzenie zestandaryzowanego narzędzia diagnozowania (w oparciu o pracę socjalną oraz specjalistyczne usługi np. psychologiczne, zdrowotne) i realizacji ścieżki wsparcia ukierunkowanej na włączenie społeczne. Przy czym ścieżka ta nie powinna być narzędziem jednorazowym (w jednym projekcie), ale powinna należeć do dokumentacji klienta OPS/IPS (całej rodziny) i niejako za nim podążać za nim, jeżeli uczestniczy w kilku projektach bądź w działaniach rozciągniętych w dłuższym okresie trwania. Przy czym ścieżka może być weryfikowana i zmieniana wg opracowanego standardu. Ścieżka ma na celu ustalenie takiej kombinacji form wsparcia (instrumentów aktywnej integracji oraz wsparcia towarzyszącego), które powinny być ułożone w logiczny ciąg prowadzący do uzyskania samodzielności na otwartym rynku pracy. Nie wystarczy tu indywidualna diagnoza potrzeb - bowiem często w obecnych projektach zamieniała się ona w listę życzeń, ponadto potrzeby BO wymagają weryfikacji z wiedzą o jego środowisku i rynku pracy. Tą wiedzą dysponują właśnie OPS. Stosowane obecnie diagnozy psychologiczne i psychospołeczne nie powinny występować jako jedyne instrumenty służące rozwiązaniu sytuacji, gdyż istotna jest wiedza o środowisku, która skumulowana jest w OPS (np. poprzez ciągłą pracę z klientem przez dłuższy okres czasu).</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1000		PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:	<p>Proponujemy wykorzystanie w ramach dostępnych metod „systemową aktywizacją rodzin” . Instrument ten powstał z dążenia do wsparcia rodziny w jej naturalnym środowisku i oparty jest na systemowej koncepcji rodziny jako całości, realizującej szereg kompleksowych i komplementarnych wobec siebie funkcji związanych z niemal wszystkim aspektami życia oraz funkcjonowania w społeczeństwie. Odwołuje się do koncepcji argentyńskiego psychologa, twórcy szkoły terapii strukturalnej - Salvatora Minuchina „rodzinny system ma integralną strukturę, która nie jest prostą sumą elementów składowych, jest to całość, która może być porównywana z żywym organizmem”. Ten cytat obrazuje podejście SAR, które zakłada, że każdy element tego organizmu może mieć wpływ na jego ogólne i szczególne funkcjonowanie (w tym także innych elementów). Stąd osoba zagrożona i wykluczona społecznie nie działa w oderwaniu od najbliższego otoczenia, a całe to otoczenie wymaga wsparcia, gdyż niejednokrotnie kumuluje w sobie, inicjuje bądź przyjmuje skutki związane z oderwaniem od społeczeństwa jej członka. Odbiorcami SAR są całe rodziny – rodzice i opiekunowie oraz ich dzieci, a w rodzinach wielopokoleniowych również pozostali członkowie. Dodatkowo SAR jest skierowany do osób wspierających rodzinę. SAR zakłada współwystępowanie różnego rodzaju instrumentów, które oddziałują na integrację emocjonalną, relacje międzyludzkie, kompetencje rodzicielskie, rozwój psychospołeczny i rozwiązywanie bieżących problemów. Tak sporządzone narzędzie może być wykorzystywane w stosunku do rodzin z dysfunkcjami, z niezaradnością w kwestiach opiekuńczo wychowawczych, ale także i rodzin, których członkowie doświadczeni zostali niepełnosprawnością. W obliczu założeń celów integracji społecznej na następny okres programowania instrument Systemowej Aktywizacji Rodzin będący efektem wieloletniej pracy z osobami i rodzinami zagrożonymi wykluczeniem i wykluczonymi społecznie może stać się jednym z najistotniejszych i najskuteczniejszych narzędzi realizacji polityki społecznej. Działania ukierunkowane na rodziny, zgodnie z rekomendacjami z ewaluacji służą też zapobieganiu pojawiających się licznych problemów związanych z przerywaniem uczestnictwa w projekcie (metaewaluacja str. 38).</p>	niewuzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1001	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	<p>Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:</p> <p>Proponujemy dodanie typu operacji: Wspólne inicjatywy partnerskie jednostek pomocy społecznej w zakresie wsparcia rodziny, zwiększające efektywność i kompleksowość udzielanego wsparcia.</p>	<p>Realizacja zadań projektowych przez jednostki sektora pomocy i integracji społecznej są ściśle powiązane z zapisami zawartymi w ustawie o pomocy społecznej. Zadaniem państwa w sferze integracji społecznej jest: (art. 1 ust. 1 uops) umożliwienie osobom i rodzinom przewyższanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Art. 3 ust. 2 uops stanowi zaś, że kluczowym zadaniem jednostek sektora jest: podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Tym samym od jednostek sektora pomocy społecznej wymagać należy przede wszystkim realizacji projektów skoncentrowanych na procesie usamodzielniania osób i rodzin i ich integracji ze środowiskiem (integracja społeczna). Stawianie OPS wymagań ściśle wiążących ich działania z rynkiem pracy (praktyki, staże itd.) wykracza daleko poza zakres zadań JOPS i skutkuje realizacją działań, do których pracownicy OPS nie są profesjonalnie przygotowani. Ponadto proces usamodzielnienia osób i rodzin jest kluczowym (bazowym) procesem społecznym, który powinien być skoncentrowany na wywołaniu trwałej, a nie pozornej zmiany społecznej. Często działania z tego zakresu (aktywizacji zdrowotnej, społecznej) mają długotrwały charakter i wykraczają poza okres roku budżetowego. Tylko w przypadku gdy OPS realizują zadania zgodne z ustawą - projekt zgodnie z metodologią projektową - stanowi narzędzie wykonania zadań. Z ustaleń raportu metaewaluacyjnego MRR wynika, że „warto, by OPSy i PCPRy koncentrowały się bardziej na integracji społecznej sowych beneficjentów, wspierały osoby wykluczone społecznie i 1wzmacniały ich potencjał – natomiast aktywizacja zawodowa powinna następować przez wyspecjalizowane do tego instytucje rynku pracy” (str. 60). Jednocześnie wskazuje się na dobre efekty stosowania instrumentów aktywnej integracji społecznej, które powinny być szerzej stosowane i promowane wśród jednostek pomocy społecznej.</p>	niewuzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1002	128	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.4	<p>Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.4:</p> <p>W ramach celu szczegółowego 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu oraz działania na rzecz zwiększenia szans na zatrudnienie przez aktywizowanie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • integracja osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na aktywizację społeczno-zawodową; <p>§ wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami niepełnosprawnymi oraz rodzin z innymi osobami zależnymi;</p> <p>§ działania profilaktyczne i informacyjne adresowane do osób i rodzin wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem;</p>	<p>Nawiązując do zagadnień związanych z funkcjonowaniem rodzin, proponujemy również uwzględnienie na szerszą skalę zagadnień funkcjonowania rodzin zastępczych i ich relacji z rodzinami biologicznymi, które, co wynika z doświadczeń, wymagają wsparcia, szczególnie skierowanego do dzieci korzystających z pieczy zastępczej, które niejednokrotnie w naturalny sposób dążą do kontaktu z rodzinami biologicznymi, a co ze z różnych względów, natury prawnej, psychologicznej jest niesamowicie trudne i problemowe. Rodziny zastępcze zostały wskazane w „Zestawieniu głównych grup docelowych”, natomiast w odniesieniu do tej specyficznej grupy odbiorców wsparcia nie przewidziano odpowiadającego im typu operacji.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1003	132	1.4 OŚ PRIORYTETOWA VII - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem [SEKCJA 2.A.1] 1.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7	Ważny jest system wspierania rodziny, organizowanie systemu pieczy zastępczej, w tym adopcji oraz aktywizacja jej wychowanków. Nie wszystkie gminy przygotowały programy wspierania rodziny, brakuje asystentów rodzin i placówek wsparcia dziennego dla dzieci.	Ważne jest również organizowanie systemu wsparcia rodzin biologicznych zarówno w zakresie edukacji do pełnienia roli rodzica jak również budowania relacji i więzi partnerskich i rodzicielskich jak również edukacji ekonomicznej w gospodarstwie domowym. Wsparcie powinno opierać się o wyspecjalizowaną kadrę w poszczególnych dziedzinach w aktywnej roli asystentów rodziny, którzy będą odgrywać rolę w usprawnieniu komunikacji pomiędzy poszczególnymi uczestnikami wsparcia. Rolą asystentów będzie dbałość o utrzymanie rodziny w aktywnym uczestnictwie w systemie wsparcia. System ten powinien posiadać również instrumenty finansowe, podobne jak w systemie pieczy, które pozwoliłyby rodzinom ubogim, bezrobotnym w określonym/założonym przedziale czasu utrzymać stabilizację rodziny.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów. Przedstawione w uwadze propozycje będą szczegółowo przeanalizowane i brane pod uwagę przy opracowywaniu wymienionych dokumentów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1004	135	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7	<p>Opis kierunkowych zasad wyboru projektów</p> <p>Tryb wyboru projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konkursowy. • pozakonkursowy 	<p>Analizując zakres przewidzianego w ramach PI 9.7 wsparcia niezbędnym w ramach trybu systemowego wyboru projektów jest uwzględnienie instytucji pomocy społecznej (OPS/PCPR), które świadczą usługi na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie, a ich potencjał w dalszym ciągu jest niewystarczający do niwelowania w znacznym zakresie problemów na poziomie lokalnym. Samo założenie zwiększenia dostępu do usług społecznych powinno uwzględniać te instytucje, które w środowisku lokalnym bezpośrednio kojarzone są z realizacją zadań z obszaru polityki społecznej i identyfikowane są jak pierwsze, a często także na poziomie lokalnym – jedyne – źródło wsparcia dla osób potrzebujących. W treści uzasadnieni wskazano na istotny problem obsługi pieczy zastępczej, której organizacja pozostaje, w oparciu o obecnie funkcjonujące regulacje w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego („Ważny jest system wspierania rodziny, organizowanie systemu pieczy zastępczej, w tym adopcji oraz aktywizacja jej wychowanków. Nie wszystkie gminy przygotowały programy wspierania rodziny, brakuje asystentów rodzin i placówek wsparcia dziennego dla dzieci”). W dalszej części podano również, że „prowadzone działania będą miały na celu wsparcie procesu deinstytucjonalizacji w regionie oraz zwiększenie jakości usług społecznych świadczonych przez kadre systemu pieczy zastępczej i wspierania rodziny, pracowników socjalnych, opiekunów, pracowników instytucji sprawujących opiekę nad osobami niesamodzielnymi. W tym celu prowadzone będą działania doradcze oraz rozwijające współpracę podmiotów i instytucji na rzecz świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych”.</p> <p>Systemowy charakter wsparcia pozwoli na równomierny rozwój usług, bez względu na poziom rozwoju i zaangażowania innych (w tym pozarządowych) organizacji zajmujących się problematyką wykluczenia społecznego i walki z biedą. W tym kontekście położenie nacisku, przede wszystkim, na deinstytucjonalizację usług społecznych nie ma racjonalnego uzasadnienia. Tym bardziej, że rozwiązania w tym zakresie będą dopiero opracowywane (w tym standardy) w ramach Programu Krajowego (PO WER).</p> <p>O zasadności zwiększania potencjału w zakresie świadczenia usług publicznych i społecznych wskazanych wyżej podmiotów</p>	uwzględni na	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>świadczą także dotychczasowe doświadczenia zaangażowania publicznych instytucji pomocy społecznej w realizację projektów EFS, co z perspektywy czasu uznać trzeba za rozwiązanie o charakterze pozytywnym, tym bardziej, że dzięki temu procesowi następuje zmiana z podejścia biernego opartego tylko i wyłącznie o instrumenty finansowe do aktywnych działań zorientowanych na integrację klientów pomocy społecznej z rynkiem pracy. Ten kierunek zmian powinien być podtrzymany, a zebrane doświadczenia wykorzystane w następnym okresie programowania. O pozytywnym wpływie zaangażowania OPS w realizację projektów PO KL świadczą także dane pochodzące z ewaluacji (np. województwa pomorskiego, podkarpackiego, czy ostatniego raportu dot. ewaluacji wsparcia osób niepełnosprawnych w województwie mazowieckim), a problemy napotykane przez beneficjentów systemowych są zbliżone do problemów beneficjentów konkursowych (dotyczą np. informacji o możliwości dofinansowania przedsięwzięcia, procedur ubiegania się o środki i rozliczania projektów oraz komunikacji i nadzoru ze strony IP). Zgodnie z wynikami metaewaluacji projektów systemowych OPS i PCPR w ramach Priorytetu VII PO KL (MRR, maj 2011) potencjał OPS jest zróżnicowany i w znacznej mierze uzależniony od wielkości jednostki. Jednak wnioski wskazują na to, że potencjał jest „zapewniony”. Działania aktywne wymagają natomiast wzmocnienia kadrowego OPS. Tego typu postulaty mogą być zrealizowane właśnie dzięki Priorytetowi Inwestycyjnemu 9.7, który ukierunkowany jest na zwiększanie zakresu i dostępności usług publicznych.</p> <p>Rezygnacja z systemowego sposobu wdrażania projektów pozbawi te podmioty istotnego źródła finansowania działalności, a także będzie podstawą dowolności realizowanych działań i ich zakresu. W schematach systemowych występuje znacznie większa możliwość standaryzacji usług świadczonych przez OPS i realizacja spójnej polityki włączenia społecznego na poziomie regionalnym, dla której Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej jest inicjatorem i koordynatorem. Projekty są więc narzędziem realizacji polityki regionalnej. Z naszych doświadczeń wynika, że przy rezygnacji z systemowych schematów maksymalnie 30% najbardziej zaangażowanych ośrodków przystąpi do konkursów. Argumentem za realizacją projektów w sposób systemowy są również aktualne doświadczenia inicjowania projektów partnerskich na styku OPS – PCPR. Formuła partnerskiego</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>podejścia do rozwiązywania problemów społecznych jest wartością ważną i należy tego typu działania podtrzymywać i upowszechniać. Istnieje zagrożenie, że doświadczenia tego typu zostaną zaprzepaszczone.</p> <p>Kolejnym argumentem jest działanie OPS na najniższym poziomie samorządu terytorialnego w oparciu o społeczność lokalną. Umożliwia to z jednej strony najbardziej adekwatne rozpoznanie potrzeb, a z drugiej dostosowanie wsparcia do ich zaspokojenia. W chwili obecnej nawet beneficjenci realizujący projekty w trybie konkursowym skierowane do osób wykluczonych społecznie bardzo często korzystają z tego powodu ze wsparcia właśnie JOPS (dane w oparciu o bieżącą ewaluację wsparcia dla osób niepełnosprawnych).</p> <p>Systemowy sposób wdrażania projektów to wreszcie większe prawdopodobieństwo realizacji budżetu państwa z poszanowaniem zasad zawartych w ustawie o finansach publicznych. Służyć temu mają przede wszystkim zamówienia publiczne, których standardy są stale podnoszone.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1005	137	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.8 Cel szczegółowy 3: Poprawa jakości i zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej w obszarze integracji społecznej i zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ; • świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej; • koordynowanie i monitorowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej. 	<p>Dodać:</p> <p>Budowanie więzi społecznych w lokalnych środowiskach w oparciu o pokazanie znaczenia ekonomii społecznej dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.</p> <p>Sprawą kluczową dla sukcesu PES jest doprowadzenie do zakorzenienia lokalnego i nawiązanie współpracy z lokalnymi władzami. Umożliwi to zlecenia na wykonywanie usług publicznych. Konieczne są do tego rzetelne działania promocyjne, które uzmysłwią władzom samorządowym, że działalność PES to nie koszt, a pożytek, że jest to pomoc w wypełnianiu ich zadań i obowiązków. Cele społeczne PES, to przede wszystkim przeciwdziałanie defaworyzacji osób lub/ i środowisk marginalizowanych, a także wzmocnienie spójności społecznej, budowa zaufania, zwiększanie bezpieczeństwa ekonomicznego i zatrudnienia, wzmocnienie lokalnej i grupowej tożsamości, urzeczywistnianie demokracji uczestniczącej.</p>	częściowo uwzględniona	Wykorzystano proponowane zapisy do uzupełnienia sekcji 2.A.5 dotyczącej PI 9.8.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1006	137	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.8	<p>Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.8: W ramach celu szczegółowego 3: Poprawa jakości i zwiększenie zakresu zadań realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej w obszarze integracji społecznej i zawodowej planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ; • świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej; • koordynowanie i monitorowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej. 	<p>PES, w tym przedsiębiorstwa społeczne, w działalności bieżącej muszą konkurować na otwartym rynku dóbr i usług, i w związku z tym powinny korzystać z dostępnego i rozwijanego pod tym kątem systemu wsparcia skupionego w różnego rodzaju instytucjach otoczenia biznesu. Nie jest uzasadnione tworzenie odrębnego, wyspecjalizowanego tylko w tym obszarze systemu wsparcia działań o charakterze społecznym. Nie jest uzasadnione kierowanie wsparcia do wybranego / jednego typu podmiotów działający na rzecz i skupiających aktywność osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Tym bardziej, że brakuje potwierdzenia wpływu podmiotów ekonomii społecznej na efektywności prowadzenia ogółu zadań państwa w obszarze polityki społecznej. Większość argumentów związanych z rozwijaniem tego sektora opiera się na pewnych „możliwościach”, które rozwinięty sektor ekonomii społecznej będzie generował, a nie pewnych pozytywnych rezultatach działań w tym obszarze. Wsparcie sektora ekonomii społecznej nie powinno być celem „samym w sobie”, a o wartości działań w tym obszarze powinna świadczyć skala pozytywnych rezultatów, które ten sektor wniesie w ograniczaniu obszarów ubóstwa i wykluczenia społecznego. Obecne zapisy RPO nie uwzględniają tego aspektu, a rozwijanie sektora ekonomii społecznej traktują jako cel i dobro, do którego osiągnięcia należy zmierzać.</p>	niewzględ niona	Uwaga niezrozumiała, nieudokumentowana.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1007	143	PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1	<p>wsparcie wysokiej jakości kształcenia ogólnego (w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów)zwłaszcza przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie szkół w zakresie pracy z uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia; • wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym wspieranie edukacji włączającej; • rozwój zainteresowań uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych; • rozwój kompetencji uczniów w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej i postaw przedsiębiorczych; 	<p>Dotadnie typu operacji ukierunkowanego na upowszechnianie doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach prowadzących kształcenie ogólne, przede wszystkim na poziomie gimnazjalnym</p> <p>Działania związane z tego typu wsparciem mają kluczowe znaczenie dla poprawnego kształtowania podaży pracy w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku pracy i trendy rozwojowe. Decyzje te podejmowane są już (i powinny być) podejmowane na ostatnim szczeblu kształcenia ogólnego, który dla wielu uczniów związany jest z edukacją na poziomie gimnazjum. Dotyczy to również osób, które chcą kontynuować naukę w liceum ogólnokształcącym, przy czym odpowiednie rozeznanie predyspozycji ma znaczenie również przy wyborze tego typu szkół, choć w większości nie określają one konkretnego profilu edukacyjno-zawodowego.</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1008	143	PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1	wsparcie wysokiej jakości kształcenia ogólnego (w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów)zwłaszcza przez: ù wspieranie szkół w zakresie pracy z uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia; ù wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym wspieranie edukacji włączającej; ù rozwój zainteresowania uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych; ù rozwój kompetencji uczniów w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej i postaw przedsiębiorczych;	<p>Dodanie typu operacji: międzyszkolne (gminne/powiatowe) platform edukacyjnych (e-edukacja)Projekty międzyszkolne umożliwią wspólną realizację przedsięwzięć szkołom mniej doświadczonym, posiadającym mniejszy lub inny potencjał infrastrukturalny. Dzięki temu zasoby bazy dydaktycznej w różnych szkołach będą dostępne dla szerszej rzeszy uczniów, którzy nie uczęszczają (np. ze względu na dojazd) do tych szkół. Szkoły będą się mogły jednocześnie wymieniać doświadczeniami i korzystać z procesu wzajemnego uczenia się. Tego typu rozwiązania pozwolą na wykorzystywanie efektów Programu związanych z upowszechnianiem TIK oraz pozostają w zgodności z ideą e-szkoły i e-nauczyciela, o których wspomniano w RPO.</p> <p>Działanie zorientowane na współpracę szkół są również uzasadnione w kontekście informacji przedstawionych na str. 9 – 10 RPO.</p>	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych.</p> <p>Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1009	143	PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1	<p>wsparcie wysokiej jakości kształcenia ogólnego (w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów)zwłaszcza przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie szkół w zakresie pracy z uczniem młodszym przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia; • wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym wspieranie edukacji włączającej; • rozwój zainteresowań uczniów ukierunkowanych przede wszystkim na budowanie kompetencji w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych; • rozwój kompetencji uczniów w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej i postaw przedsiębiorczych; 	<p>Dodanie typu operacji: równy start dla dzieci z rodzin wieloproblemowych i dysfunkcyjnych w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej</p> <p>Działanie tego typu będzie komplementarne z podejmowanymi w Osi Priorytetowej VII inicjatywami ukierunkowanymi na rodziny z dziećmi, które napotykają różnego rodzaju problemy. Deficyty w prawidłowym rozwoju rodziny i dziecka ujawniają się już na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, stąd realizacja programów profilaktycznych i programów wsparcia dzieci na tym etapie mogą zapobiegać pogłębianiu się barier i problemów związanych z edukacją szkolną (w tym mentalnych, psychicznych). Działania te mogą być ukierunkowane np. na funkcjonowanie asystentów nauczycieli, których bezpośrednim zadaniem będzie wspieranie dzieci napotykających szczególne trudności w pierwszym etapie edukacji.</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1010	156	2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.1] Pomoc Techniczna [SEKCJA 2.B.3]	<p>Cel szczegółowy 2: Zapewnienie wsparcia dla działań na rzecz podnoszenia kompetencji beneficjentów.</p> <p>Oczekiwane rezultaty: § podnoszenie potencjału kompetencyjnego beneficjentów, umożliwianie tworzenia sieci kontaktów oraz redukowanie barier administracyjnych; § identyfikacja i selekcja najbardziej adekwatnych projektów, w tym przede wszystkim system wsparcia projektów kluczowych lub innowacyjnych.</p>	<p>Dopisać rezultat: Wsparcie instytucjonalne organizacji pozarządowych.</p> <p>Mazowsze poza Warszawą i dużymi ośrodkami miejskimi charakteryzuje się słabymi instytucjonalnie organizacjami pozarządowymi. Dla właściwego rozwoju Mazowsza należy wzmocnić ich potencjał, tak aby mogły efektywnie wykorzystywać środki unijne z różnych programów operacyjnych.</p>	niewzględniona	<p>Udział partnerów społeczno-gospodarczych został zapewniony na każdym etapie realizacji Programu, np. W formie udziału w pracach Komitetu Monitorującego.</p> <p>Ze środków PT instytucjonalnie wspierane mogą być wyłącznie instytucje zaangażowane w implementację FE na podstawie udzielonej desygnacji.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1011	169	ROZDZIAŁ 4 - ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE[SEKCJA 4]	W ramach Programu przewidziano także Projekty Partnerskie. Wspieranie rozwoju lokalnego poprzez realizację Projektów Partnerskich odbywać się będzie w ramach wybranych Priorytetów Inwestycyjnych, nie zaś poprzez utworzenie odrębnej Osi Priorytetowej.	Postulujemy o wpisanie zastosowania mechanizmu „Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność” (RLKS) w formule bezpośredniej z zastosowaniem wielofundusowych Lokalnych Strategii Rozwoju. Postulujemy o wydzielenie w RPO oddzielnego Priorytetu Inwestycyjnego na realizację Lokalnych Strategii Rozwoju oraz przeznaczenie na ich realizację 10% alokacji EFS dla Mazowsza oraz 5% alokacji EFRR przewidzianej dla Mazowsza. Uzasadnienie: Komisja Europejska (KE) w okresie programowania 2014 – 2020, zwróciła szczególną uwagę na rozwój lokalny w polityce regionalnej. Za szczególnie ważny uznała instrument, jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Instrument ten zapisany jest w art. 28 – 31 projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) objętych zakresem Wspólnych Ram Strategicznych (WRS). Zgodnie z zapisami Umowy Partnerskiej Efektywność programowania i realizacji społeczno-gospodarczych działań rozwojowych jest uwarunkowana właściwym dostosowaniem interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów. Wymiar terytorialny jest traktowany jako jedna z głównych zasad programowania na lata 2014-2020, powinien znaleźć swoje praktyczne odzwierciedlenie w większej decentralizacji zarządzania środkami unijnymi. Jako jedną z barier ograniczającą rozwój Mazowsza. Wpisana w wiele dokumentów strategicznych, jest niski kapitał obywatelski. Formuła RLKS jest podstawą budowy społeczeństwa obywatelskiego i warunkuje rozwój społeczno-gospodarczy kraju, regionu jak i lokalnych społeczności	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1012	170	ROZDZIAŁ 4 - ZINTEGROWANE PODEJŚCIE TERYTORIALNE [SEKCJA 4]	<p>RAMY REALIZACJI RLKS [Sekcja 4.1]</p> <p>W RPO WM 2014-2020 realizowany będzie mechanizm - Projekty Partnerskie, włączający lokalne społeczności w sposób elastyczny, wnoszący wkład w rozwiązania zidentyfikowanych problemów. W programie nie zaplanowano zastosowania mechanizmu RLKS czyli Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. Zaproponowane Projekty Partnerskie uznano za bardziej efektywne na Mazowszu, które w najbliższej perspektywie finansowej Unii Europejskiej jest traktowane jako region lepiej rozwinięty.</p> <p>Celem projektów partnerskich będzie rozwój społeczno-gospodarczy społeczności lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia inicjatyw oddolnych, głównie z udziałem Lokalnych Grup Działania. Poprzez promocję projektów realizowanych w formie partnerstwa osiągnięte zostanie włączenie przedstawicieli społeczności lokalnych w rozwiązywanie problemów i zaspakajanie potrzeb identyfikowanych na różnych szczeblach, w tym głównie lokalnym. Realizacja projektu w partnerstwie umożliwi partycypację społecznościom lokalnym w inicjowaniu i realizacji działań rozwojowych. Zapewnia on wykorzystanie potencjału społeczności lokalnych w kreowanie mechanizmów rozwojowych w sposób komplementarny z przyjętymi kierunkami rozwoju i co ważniejsze wzmacnia rolę i współodpowiedzialność obywateli reprezentowanych przez szeroko rozumiane środowisko organizacji społecznych i pozarządowych w procesach rozwoju.</p> <p>Zasadnicze jest włączenie w proces podejmowania inicjatywy stymulującej rozwój społeczno gospodarczy lokalnych społeczności skupionych wokół m.in. organizacji pozarządowych i jednostek samorządu</p>	<p>Wniosek:</p> <p>Zamienić tekst w projekcie RPO WM na następujący: <i>Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność</i> (RLKS) będzie realizowany w formule bezpośredniej z zastosowaniem wielofundusowych Lokalnych Strategii Rozwoju. Na jego realizację zostanie wydzielony oddzielny Priorytet Inwestycyjnego. Szczegóły wdrażania RLKS zostaną opracowane w dalszych pracach nad RPO WM 2014-2020.</p> <p>Uzasadnieni: tak jak w pkt 1. Jednocześnie apelujemy o jak najszybsze rozpoczęcie prac nad wdrożeniem RLKS w RPO WM</p>	częściowo uwzględniono	<p>Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
			<p>terytorialnego poprzez zawiązywanie partnerstw na rzecz osiągnięcia zidentyfikowanych celów. Nie zakłada się formalnego wymogu udziału w partnerstwie jednostek sektora finansów publicznych. Jednak, uzgodnienie projektu z samorządem lokalnym, pozwoli na wypracowanie ścieżki porozumienia wśród podmiotów funkcjonujących na danym obszarze i zapewni mu zgodność z kierunkami rozwoju inicjowanego przez władze lokalne. Realizacja przedsięwzięć w formule partnerstwa jest adresowana zarówno do organizacji społecznych jak i samorządów lokalnych. Pozwala na kontynuowanie i rozwijanie dobrych praktyk wypracowanych w poprzednich latach np. przez Lokalne Grupy Działania oraz promuje współpracę ponadgminną. Mechanizmy premiujące projekty partnerskie mogą zostać wprowadzone w poszczególnych osiach RPO WM 2014-2020, w szczególności w ramach rewitalizacji, włączenia społecznego, edukacji i rynku pracy.</p> <p>Promowanie projektów partnerskich poprzez dodatkowe punkty na etapie oceny lub ogłaszanie dedykowanych konkursów jest elementem podejścia terytorialnego do rozwoju regionu poprzez włączenie inicjatyw społeczności lokalnych, w tym Lokalnych Grup Działania i innych organizacji oraz stworzenie zachęt dla samorządów lokalnych do podejmowania wspólnych inicjatyw.</p>			

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1013	176	ROZDZIAŁ 5 - UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	<p>Ze względu na kompetencje jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, a także na związaną z tym strukturę organizacyjną instytucji rynku pracy, obszary wymagające szczególnej uwagi i wsparcia w działaniach w CT 8 to powiaty.</p> <p>Punktem odniesienia dla koncentracji terytorialnej będą m.in. poniższe wskaźniki: § stopa bezrobocia rejestrowanego (dane BDL GUS, MPiPS); § efektywność zatrudnieniowa (MPiPS); § jednostki nowo zarejestrowane wg REGON na 10 tys. ludności (BDL GUS); § obciążenie demograficzne - osoby w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (BDL GUS); § udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (BDL GUS, MPiPS); § udział osób w wieku od 25 do 34 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (MPiPS).</p>	<p>Jak już to wcześniej zaznaczono, przy określaniu obszarów terytorialnych, na których koncentrować ma się wsparcie nie powinno się odnosić do wskaźnika oceny skuteczności działań jednostki samorządu terytorialnego (jej jednostki organizacyjnej jaką jest PUP). Zastrzeżenie to jest poparte przede wszystkim sposobem wydatkowania środków publicznych pochodzących z Funduszu Pracy, a także możliwościami lokalnego rynku pracy (liczba wygenerowanych przez przedsiębiorstwa i innych pracodawców, miejsc pracy). Postuluje się również podanie wszystkich wskaźników, które posłużą do wyboru powiatów, w których wdrażany będzie Program (treść RPO sugeruje, że oprócz wskazanych będą również inne, w tej chwili nieokreślone wskaźniki – „m.in.”). Należy również wskazać założenia metodologiczne związane z okresem, za który analizowane będą dane oraz częstotliwością przeprowadzania analiz dla określania obszarów koncentracji terytorialnej. Wskaźniki te powinny być poddane konsultacjom społecznym oraz zaprezentowane z użyciem symulacji ewentualnego wsparcia, co pozwoli na wyobrażenie zasięgu oddziaływania RPO.</p>	nieuwzględniona	<p>W pierwszej części uwaga niezrozumiała. Dodatkowe wskaźniki będą miały na celu dokładniejsze dostosowanie wsparcia do potrzeb na określonych obszarach/określonych grup docelowych.</p> <p>Wskaźniki zostały przedstawione w Rozdziale 5 RPO WM, który podlegał konsultacjom.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1014	176 i 177	ROZDZIAŁ 5 - UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	<p>Obszary wymagające szczególnej uwagi przy udzielaniu wsparcia w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem w CT 9, (gminy, ze względu na kompetencje samorządu gminnego w zakresie pomocy i integracji społecznej), wyznaczone zostały przy pomocy, m.in. następujących wskaźników:</p> <p>§ udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (BDL GUS); 177</p> <p>§ udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (BDL GUS).</p>	<p>Sugeruje się prezentację wszystkich wskaźników, które posłużą do określania koncentracji terytorialnej wsparcia w obszarze włączenia społecznego i walki z ubóstwem, a nie tylko przykładowych (podano, że są to m.in. dwa podane obok wskaźniki). Na uwagę zasługuje fakt nieuwzględnienia typowych wskaźników służących do opisu poziomu ubóstwa na danym obszarze. Należy również wskazać założenia metodologiczne związane z okresem, za który analizowane będą dane oraz częstotliwością przeprowadzania analiz dla określania obszarów koncentracji terytorialnej. Wskaźniki te powinny być poddane konsultacjom społecznym oraz zaprezentowane z użyciem symulacji ewentualnego wsparcia, co pozwoli na wyobrażenie zasięgu oddziaływania RPO.</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi (w tym podanie pełnej listy wskaźników) mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1015	177	ROZDZIAŁ 5 - UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	<p>W CT 10 zastosowane zostały m.in. następujące wskaźniki: § w zakresie edukacji przedszkolnej: ÷ odsetek dzieci w wieku 3-4 lat objętych edukacją przedszkolną; § w zakresie edukacji na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum: ÷ udział uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ogólnej liczbie uczniów w podziale na szkoły podstawowe i gimnazja; ÷ udział uczniów dodatkowo uczących się języka obcego w ogólnej liczbie uczniów w szkołach podstawowych; ÷ odsetek uczniów powtarzających klasę w ogólnej liczbie uczniów w podziale na szkoły podstawowe i gimnazja.</p>	Uwagi j.w.	nieuwzględniona	uwaga jest niezrozumiała.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1016	177	ROZDZIAŁ 5 - UKIERUNKOWANIE WSPARCIA NA ZJAWISKA UBÓSTWA, DYSKRYMINACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	Przyjęto, że obszarami w najbardziej niekorzystnym położeniu jest 30% (13) powiatów w Osi Priorytetowej VI (CT8) RPO WM 2014-2020, 30% (94) gmin w Osi Priorytetowej VII (CT) oraz 30 % gmin w Osi Priorytetowej VIII (CT10). Zakłada się również ewaluację on going wyznaczonych obszarów, nie częściej jednak niż co rok, w całym okresie wdrażania RPO WM 2014-2020.	O terytorialnym zasięgu oddziaływania RPO nie powinien świadczyć odgórny limit jednostek terytorialnych (gmin lub powiatów), a skala występowania problemów mierzona syntetycznymi wskaźnikami. Należy zatem określić koncentrację na obszarach za pomocą wartości wskaźnika syntetycznego.	nieuwzględniona	Brak konkretnej propozycji wskaźnika syntetycznego. Wskaźniki, o których mowa (pochodzące ze statystyki publicznej) pokazują skalę problemu i są jednym z wielu kryteriów, które będą mogły być brane pod uwagę przy wyborze projektów. Nie określamy przy ich pomocy koncentracji, a jedynie pewne preferencje przy wyborze projektów.

Powiatowy Zarząd Dróg w Sochaczewie

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1017	113	Rozdział 2 Podrozdział 2.5 Oś priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje w zakresie drogowej infrastruktury uzupełniającej główne sieci transportowe, w tym TEN-T oraz drogowej infrastruktury obwodnic i obejść ośrodków miejskich: <p>ü budowa i przebudowa dróg wojewódzkich w ciągach stanowiących uzupełnienie głównych korytarzy transportowych sieci TEN-T, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach.</p>	<p>PROPONOWANY ZAPIS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje w zakresie drogowej infrastruktury uzupełniającej główne sieci transportowe, w tym TEN-T oraz drogowej infrastruktury obwodnic i obejść ośrodków miejskich: ü budowa i przebudowa dróg wojewódzkich oraz lokalnych w ciągach stanowiących uzupełnienie głównych korytarzy transportowych sieci TEN-T, w tym elementy na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przepustowości ruchu na tych drogach. <p>UZASADNIENIE:</p> <p>1. Powiat Sochaczewski wspólnie z Gminą Teresin planuje realizację inwestycji polegającej na wykonaniu likwidacji przejazdu kolejowego w km 41,740 linii kolejowej nr 3 Warszawa– Kunowice poprzez budowę wiaduktu kolejowego / tunelu drogowego o nie pełnych parametrach skrajni pionowej oraz skrajni poziomej dla zapewnienia ruchu samochodowego jezdnią dwukierunkową z jednostronnym chodnikiem dla pieszych wraz ze ścieżką rowerową. Linia kolejowa nr 3 relacji Warszawa – Poznań Kunowice jest elementem linii kolejowej E-20, będącej częścią II Paneuropejskiego Korytarza Transportowego Zachód – Wschód łączącego Berlin z Moskwą (sieć TEN-T).</p> <p>Nowy obiekt skrzyżowania bezkolizyjnego linii kolejowej nr 3 w km 41,470 z drogą kołową nr 3837W poprawi płynność jazdy pociągów kolejowych w tym rejonie, a także usprawni poruszanie się samochodów osobowych. Ponadto z tytułu fizycznej likwidacji przejazdu kolejowego uzyskane będą efekty ekonomiczne w związku ze zmniejszeniem eksploatowanych urządzeń oraz ograniczeniem kosztów zatrudnienia. Obiekt inżynierski przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa i likwidacji zagrożeń dla podróżujących zarówno na drodze żelaznej jak i po drodze kołowej oraz znacząco wpłynie na poprawę warunków ochrony środowiska.</p> <p>Przejazd kolejowy w km 41,740 kat. „A” zlokalizowany jest w ciągu drogi powiatowej, stanowiącej główną drogę w centrum gminy, łączącą dwie drogi krajowe, tj. drogę krajową nr 92 Warszawa - Poznań oraz drogę krajową nr 50 Ciechanów – Grójec - Ostrów Mazowiecka oraz węzeł Wiskitki Autostrady A-2.</p> <p>2. Powiat Sochaczewski wspólnie z Powiatem Żyrardowskim, Gminą Teresin oraz Gminą Wiskitki planuje wspólną realizację</p>	niewuzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>przebudowy odcinka o długości ok. 3,4 km drogi powiatowej nr 3837W przebiegającej przez teren Powiatu Sochaczewskiego - Gminy Teresin (ok. 1,25 km) oraz Powiatu Żyrardowskiego - Gminy Wiskitki (ok. 2,15 km). Aktualnie droga ta spełnia ważną rolę w układzie komunikacyjnym powiatów, stanowiąc połączenie dwóch dróg krajowych, tj. DK 92 z drogą DK 50 – tranzyt TIR. Wymieniony odcinek drogi nabierze jeszcze większego znaczenia z chwilą oddania do użytkowania nowo wybudowanej drogi gminnej Gminy Teresin. Obecnie Gmina Teresin przystępuje do realizacji ostatniego etapu projektu pn. „Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność inwestycyjną w gminie Teresin”. Wykonano już pierwszy etap w roku 2010 w ramach Priorytetu I - Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu, Działania 1.3 - Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013. Zakończenie zadania przewidziano na rok 2014/15. W ramach przedmiotowego zadania wykonana zostanie droga, która połączy drogę powiatową nr 3848W (Aleję XX-Lecia w Teresinie przy magazynach logistycznych) ze skrzyżowaniem z wyżej wymienionym odcinkiem drogi nr 3837W w miejscowości Szymanów. Po wybudowaniu drogi gminnej ruch ciężki pomiędzy drogą krajową nr 92, magazynami logistycznymi, terenami inwestycyjnymi i drogą krajową nr 50 oraz węzłem Wiskitki autostrady A2, będzie generowany przez odcinek drogi nr 3837W przebiegający przez oba powiaty.</p> <p>Odcinek drogi w istniejącym stanie wymaga przebudowy, jezdnia jest w złym stanie technicznym, występują koleiny, deformacje i zadolenia w nawierzchni. Natężenie ruchu na drodze powiatowej wynosi 6374 pojazdów na dobę (dane z 2012 r.). Wygenerowany nowy ruch powstały w wyniku oddania do użytku nowej drogi gminnej spowoduje dalsze pogorszenie stanu technicznego drogi powiatowej.</p> <p>Realizacja inwestycji umożliwi rozszerzenie działalności dużych firm logistycznych oraz sprawniejszą komunikację. Odcinek drogi połączy tereny inwestycyjne z drogą krajową nr 92 i bocznicą kolejową trasy Warszawa – Poznań oraz Berlin – Moskwa. Stanowić będzie także najkrótszą możliwość dojazdu do węzła Wiskitki autostrady A2, będącej w sieci</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				TEN-T.		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1018	219-220	Rozdział 9- System koordynacji	Kolumna „Praktyczne przykłady komplementarności” w tabeli „Oś Priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego”:W ramach POIS wspierane będą drogi krajowe, natomiast w ramach RPO WM 2014-2020 wspierane będą drogi wojewódzkie i w wyjątkowych przypadkach drogi lokalne uzupełniające sieć dróg krajowych, w tym TEN-T.	<p>PROPONOWANY ZAPIS:W ramach POIS wspierane będą drogi krajowe, natomiast w ramach RPO WM 2014-2020 wspierane będą drogi wojewódzkie i w wyjątkowych przypadkach drogi lokalne uzupełniające sieć dróg krajowych, w tym TEN-T.</p> <p>UZASADNIENIE:1. Powiat Sochaczewski wspólnie z Gminą Teresin planuje realizację inwestycji polegającej na wykonaniu likwidacji przejazdu kolejowego w km 41,740 linii kolejowej nr 3 Warszawa– Kunowice poprzez budowę wiaduktu kolejowego / tunelu drogowego o nie pełnych parametrach skrajni pionowej oraz skrajni poziomej dla zapewnienia ruchu samochodowego jezdnią dwukierunkową z jednostronnym chodnikiem dla pieszych wraz ze ścieżką rowerową. Linia kolejowa nr 3 relacji Warszawa – Poznań Kunowice jest elementem linii kolejowej E-20, będącej częścią II Paneuropejskiego Korytarza Transportowego Zachód – Wschód łączącego Berlin z Moskwą (sieć TEN-T).Nowy obiekt skrzyżowania bezkolizyjnego linii kolejowej nr 3 w km 41,470 z drogą kołową nr 3837W poprawi płynność jazdy pociągów kolejowych w tym rejonie, a także usprawni poruszanie się samochodów osobowych. Ponadto z tytułu fizycznej likwidacji przejazdu kolejowego uzyskane będą efekty ekonomiczne w związku ze zmniejszeniem eksploatowanych urządzeń oraz ograniczeniem kosztów zatrudnienia. Obiekt inżynierski przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa i likwidacji zagrożeń dla podróżujących zarówno na drodze żelaznej jak i po drodze kołowej oraz znacząco wpłynie na poprawę warunków ochrony środowiska.Przejazd kolejowy w km 41,740 kat. „A” zlokalizowany jest w ciągu drogi powiatowej, stanowiącej główną drogę w centrum gminy, łączącą dwie drogi krajowe, tj. drogę krajową nr 92 Warszawa - Poznań oraz drogę krajową nr 50 Ciechanów – Grójec - Ostrów Mazowiecka oraz węzeł Wiskitki Autostrady A-2..2. Powiat Sochaczewski wspólnie z Powiatem Żyrardowskim, Gminą Teresin oraz Gminą Wiskitki planuje wspólną realizację przebudowy odcinka o długości ok. 3,4 km drogi powiatowej nr 3837W przebiegającej przez teren Powiatu Sochaczewskiego - Gminy Teresin (ok. 1,25 km) oraz Powiatu Żyrardowskiego - Gminy Wiskitki (ok. 2,15 km).</p> <p>Aktualnie droga ta spełnia ważną rolę w układzie komunikacyjnym powiatów, stanowiąc połączenie dwóch dróg krajowych, tj. DK 92 z drogą DK 50 – tranzyt TIR. Wymieniony odcinek drogi nabierze jeszcze większego znaczenia z chwilą oddania do użytkowania nowo wybudowanej drogi gminnej</p>	niewuzględniona	Uwaga jest niejasna. Proponowany zapis nie różni się od istniejącego zapisu w Programie.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>Gminy Teresin. Obecnie Gmina Teresin przystępuje do realizacji ostatniego etapu projektu pn. „Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność inwestycyjną w gminie Teresin”. Wykonano już pierwszy etap w roku 2010 w ramach Priorytetu I - Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu, Działania 1.3 - Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2013. Zakończenie zadania przewidziano na rok 2014/15. W ramach przedmiotowego zadania wykonana zostanie droga, która połączy drogę powiatową nr 3848W (Aleję XX-Lecia w Teresinie przy magazynach logistycznych) ze skrzyżowaniem z wyżej wymienionym odcinkiem drogi nr 3837W w miejscowości Szymanów. Po wybudowaniu drogi gminnej ruch ciężki pomiędzy drogą krajową nr 92, magazynami logistycznymi, terenami inwestycyjnymi i drogą krajową nr 50 oraz węzłem Wiskitki autostrady A2, będzie generowany przez odcinek drogi nr 3837W przebiegający przez oba powiaty. Odcinek drogi w istniejącym stanie wymaga przebudowy, jezdnia jest w złym stanie technicznym, występują koleiny, deformacje i zadolenia w nawierzchni. Natężenie ruchu na drodze powiatowej wynosi 6374 pojazdów na dobę (dane z 2012 r.). Wygenerowany nowy ruch powstały w wyniku oddania do użytku nowej drogi gminnej spowoduje dalsze pogorszenie stanu technicznego drogi powiatowej. Realizacja inwestycji umożliwi rozszerzenie działalności dużych firm logistycznych oraz sprawniejszą komunikację. Odcinek drogi połączy tereny inwestycyjne z drogą krajową nr 92 i boczną koleją trasy Warszawa – Poznań oraz Berlin – Moskwa. Stanowić będzie także najkrótszą możliwość dojazdu do węzła Wiskitki autostrady A2, będącej w sieci TEN-T.</p>		
Pro-Development Sp. z o.o.						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1019	47	SEKCJA 2.A.2.2 Opis kierunkowych zasad wyboru projektów	Tryb wyboru projektów Pozakonkursowy	Tryb wyboru projektów Konkursowy	niewzględzona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna)
1020	46	OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 1.1., Sekcja 2.A.2.1	Wsparcie kierowane będzie do jednostek naukowych, jednak ze względu na konieczność (...) w partnerstwie z przedsiębiorcami	Treść akapitu adresowana jest wyłącznie do jednostek naukowych i trudno w nim zidentyfikować beneficjentów w postaci parków naukowo-technologicznych (str. 47). Proponujemy zapis: „Wsparcie będzie kierowane do beneficjentów prowadzących badania w obszarach zgodnych z zapotrzebowaniem regionalnej gospodarki i będzie przeznaczane na projekty realizowane w partnerstwie instytucji naukowych z przedsiębiorcami.”	niewzględzona	W najnowszej wersji Programu beneficjentami są tylko i wyłącznie jednostki naukowe (oraz ich konsorcja), co jest zgodne z aktualną linią demarkacyjną.
1021	52	2.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., Sekcja 2.A.2.1.	Dodatkowo, dla stworzenia dogodnych warunków dla lokowania i rozwijania działalności gospodarczej, w szczególności o charakterze produkcyjnym, podejmowane będą działania dotyczące infrastrukturalnego otoczenia przedsiębiorstw.	W związku z brakiem działających na Mazowszu parków n-t i zjawiskiem likwidowania inkubatorów technologii przy czołowych uczelniach (UW, PW), proponujemy uzupełnić zdanie w sposób następujący:.... podejmowane będą działania dotyczące infrastrukturalnego otoczenia przedsiębiorstw również w postaci parków n-t i inkubatorów technologii.	częściowo uwzględniona	W sekcji 2.A.6.1 dla PI 3.1 dodano następujący zapis „Możliwe będzie również tworzenie i rozwój infrastruktury inkubatorów przedsiębiorczości oraz ośrodków wspierających przedsiębiorczość akademicką, jednak wyłącznie jako elementu szerszego projektu dotyczącego tworzenia lub rozbudowy stref aktywności gospodarczej oraz z uwzględnieniem warunków wskazanych w Umowie Partnerstwa.”

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1022	53	OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., Sekcja 2.A.2.1.	Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację kompleksowych działań obejmujących m.in. uzbrojenie terenu, uporządkowanie i przygotowanie pod inwestycję, promocję inwestycyjną regionu	Tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorczości nie polega jedynie na uzbrojeniu terenów, lecz także stworzeniu odpowiedniej infrastruktury wspierającej innowacyjną przedsiębiorczość. Do takiej infrastruktury należy zaliczyć parki n-t i inkubatory technologii. Jak dotychczas, mimo dużego potencjału innowacyjnego, na Mazowszu nie działa żaden park n-t, a aktualny zapis zamyka ścieżkę do finansowania takich inwestycji z RPO PW. Dlatego proponujemy zastąpienie zapisu następującym tekstem: „Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację kompleksowych działań obejmujących m.in. uzbrojenie, uporządkowanie i przygotowanie terenu pod inwestycję, budowę inkubatorów i parków technologicznych, promocję inwestycyjną regionu.”	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych). Uwaga odnosi się do innego programu „ <i>Jak dotychczas, mimo dużego potencjału innowacyjnego, na Mazowszu nie działa żaden park n-t, a aktualny zapis zamyka ścieżkę do finansowania takich inwestycji z RPO PW.</i> ”
1023	54	2.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., SEKCJA 2.A.2.4Opis planowanego zastosowania dużych projektów	Na obecnym etapie programowania nie jest planowana realizacja dużych projektów.	W związku z proponowanym wsparciem budowy infrastruktury w formie parków n-t i inkubatorów technologii, proponujemy zapis: „ <i>Na obecnym etapie programowania planowana jest realizacja kilku dużych projektów inwestycyjnych w postaci obiektów infrastruktury wsparcia dla innowacyjnych przedsiębiorców, z preferencją dla projektów z udziałem kapitału prywatnego.</i> ”	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych). Na obecnym etapie programowania nie zostały zidentyfikowane duże projekty w rozumieniu Art. 100

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013
1024	80 - 81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3 Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2	„Zestawienie głównych grup beneficjentów:”	Do zestawienia głównych grup beneficjentów proponowane jest dopisanie kolejnej grupy beneficjentów:- <i>parki naukowo-technologiczne</i>	niewzględzona	Uwaga zbyt szczegółowa. Przewidziano jednostki naukowe

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1025	107	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych	„Natomiast w zakresie rewitalizacji fizycznej realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów.”	Po zdaniu „Natomiast w zakresie rewitalizacji fizycznej realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów”, proponujemy dopisać: „..., w tym obiektów przemysłowych.”	niewzględniona	Jest to zakres działania I osi Priorytetowej
1026	107	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych	„Zestawienie głównych grup beneficjentów:”	Do pozycji - organizacje pozarządowe proponujemy dodać: w tym instytucje otoczenia biznesu	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1027	143	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1Cel szczegółowy 1: 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	„W obecnych warunkach (niż demograficzny) najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, dotychczas nie w pełni wykorzystanej (np. wolnych pomieszczeń w szkołach podstawowych).”	Po cytowanym obok zdaniu, proponujemy dopisanie zdania: <i>„Ze względu na potrzebę zapewnienia równych szans kobiet i mężczyźn wspierane będzie tworzenie przyzakładowych przedszkoli i punktów przedszkolnych”.</i>	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1028	145	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1Cel szczegółowy 1: 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	„Zestawienie głównych grup docelowych:”	Do zestawienia głównych grup docelowych proponowane jest dopisanie kolejnej grupy docelowej: <i>- przyzakładowe przedszkola i punkty przedszkolne</i>	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

Osoba fizyczna

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1029	169-170o raz 196	4 oraz 7/7.8	Zapisy dotyczące ZIT i RIT	<p>Wnioskuje o wprowadzenie regulacji, które zabezpieczyłyby przed próbami wykorzystania środków z ZIT i RIT na wyłączne potrzeby Warszawy oraz ośrodków regionalnych i subregionalnych. Wnioskuje również o ponowne przeanalizowanie zapisów dotyczących ZIT, RIT oraz kryteriów wyborów projektu. Obecnie projekt RPO faworyzuje Warszawę oraz miasta regionalne i subregionalne. Otrzymają one dofinansowanie w ramach ZIT i RIT, ponadto dzięki temu, że dokumenty strategiczne wskazały koncentrowanie się na wspieraniu ich rozwoju, projekty pochodzące z tych miast będą zawsze wyżej punktowane niż inne projekty, co będzie skutkowało otrzymywaniem przez te miasta dofinansowania. Wybrana koncepcja wspierania kilku ośrodków ma ogromną wadę, którą RPO w zasadzie pomija. Jest nią dokonanie podziału województwa jak i jego mieszkańców na dwie kategorie, których podstawą jest jedynie miejsce zamieszkania. Do pierwszej - lepszej kategorii należą mieszkańcy Obszaru Metropolitalnego Warszawy oraz miast regionalnych i subregionalnych. To dla nich RPO przewidziało wsparcie, które zapewni im dogodny dostęp do lepszego rynku pracy, wyższej jakości usług publicznych, lepszych dróg, itp. Druga kategoria - gorsza, to mieszkańcy miejscowości, którzy nie mają szczęścia mieszkać w obrębie aglomeracji warszawskiej lub w miastach regionalnych czy też subregionalnych. Dla nich to praktycznie przewidziana została funkcja służebna wobec mieszkańców pierwszej kategorii. Z uwagi na utrudniony dostęp do rynku pracy aglomeracji warszawskiej, będą oni niejako skazani na miejsca pracy, których nie chcieli podjąć mieszkańcy zaliczani do pierwszej kategorii. Ponadto będą oni musieli pogodzić się z faktem, że będą dla nich dostępne jedynie niskiej jakości usługi publiczne oraz słabej jakości drogi. Taka sytuacja jest paradoksem, ponieważ środki unijne miały i nadal mają służyć likwidowaniu dysproporcji rozwojowych pomiędzy lepiej a gorzej rozwiniętymi ośrodkami. Natomiast zgodnie z projektem RPO WM 2014-2020 środki UE posłużą pogłębieniu tych dysproporcji. Najbogatsze miasta na Mazowszu, których budżety przy racjonalnym gospodarowaniu powinny z powodzeniem posłużyć wybudowaniu lub odnowieniu niezbędnej infrastruktury technicznej, otrzymają do wykorzystania środki, które miały posłużyć niewielkim miejscowościom, które nie są w stanie przy nawet najlepszym gospodarowaniu własnymi środkami zlikwidować przepaści</p>	częściowo uwzględniona	<p>Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to narzędzie realizacji Polityki Spójności Unii Europejskiej. W Programie przewidziano poza ZIT, także realizację Regionalnych Instrumentów Terytorialnych skierowanych do 5 subregionów (NTS 3): ciechanowskiego, płockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego. Komplementarnym instrumentem jest proponowanie projektów partnerskich poprzez ich preferowanie na etapie konkursów, baz ograniczenia terytorialnego, kwotowego lub tematycznego. Regulacje dotyczące zastosowania ZIT znajdują się w Umowie Partnerstwa, 8 stycznia 2014 r. oraz Zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce, MRR, lipiec 2013 r. Zarówno mechanizm RIT jak i ZIT mają na celu zwiększenie dostępu do usług na terenie całego regionu.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				cywilizacyjnej dzielącej ich od lepiej rozwiniętych miast regionu. Wnioskuje o ponowne przeanalizowanie wybranych w ramach RPO mechanizmów wsparcia, zwracając szczególną uwagę na negatywne konsekwencje dla regionu jakie jego realizacja w obecnej postaci może wywołać.		
Przymierze dla Siedlec						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1030	158	Czwarty, Zintegrowane podejście	Założenia wymiaru terytorialnego w RPO	<i>Instrument RIT jest niewątpliwie potrzebny, podziękowanie !</i>	uwzględniona	
1031	161	Ramy realizacji... (sekcja 4.2)	Na finansowanie RIT zostanie wydzielona kwota w wysokości 130 mln EURO...	Proponuje się zwiększenie kwoty poprzez zapis: <i>Na finansowanie RIT zostanie wydzielona kwota w wysokości 430 mln EURO...W subregionach wykazuje się duże zainteresowanie tym instrumentem</i>	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min. 164,8 mln euro, Na finansowanie RIT zostanie wydzielona kwota min. 130 mln euro z EFRR na projekty wiodące oraz mogą zostać zaangażowane dodatkowe środki z EFS na realizację projektów towarzyszących. Ostateczne kwoty przekazane na finansowanie projektów strategicznych RIT będą zależeć od rodzaju i jakości zaproponowanych w Planach działań RIT inwestycji, w tym przede wszystkim od zasięgu oddziaływania oraz od wpływu na wskaźniki realizacji celów Programu"
1032	brak	Oś 2.5 Oś priorytetowa V Rozwój regionalnego systemu transportowego Sekcja 2.A.22 Opis zasad wyborów projektów	Tryb wyboru projektów -pozakonkursowy	Ważne drogi wojewódzkie są w zarządzie miast subregionalnych i regionalnych — powiązanych z siecią TEN-T. Proponuje się organizację konkursów albo wydzielenie środków dla takich miast jak Radom, Płock, Siedlce, Ostrołęka gdzie Prezydent Miasta zarządza drogami wojewódzkim	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
1033	brak	1.4 Uzasadnienie celów... Tabela 2	VI CT Ochrona środowiska naturalnego...	W zakresie inwestycji gospodarki odpadami: przewidzieć wsparcie dla Termicznego Przetwarzania Odpadów w subregionie siedleckim	niewzględniona	Wsparcie dla termicznego przetwarzania odpadów przewidziane jest na poziomie krajowym

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
Rada Główna Instytutów Badawczych						
1034	26	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH [SEKCJA 1.1]	I CT	<p>Brakuje nacisku na realizację celów ukierunkowanych na rozwój Kluczowych Technologii Pro-Rozwojowych (ang. KET – Key Enabling Technologies). Technologie te mają kluczowe znaczenie dla rozwoju innowacyjnych gałęzi gospodarki. W szczególności, biorąc pod uwagę przewidywany gwałtowny rozwój technologii „Internetu Obiektów” (ang. Internet of Things) a także rozwój zastosowań medycznych i in., technologie mikro/nanoelektroniczne, w tym zwłaszcza ważne z punktu widzenia gospodarki polskiej – technologie mikrosystemów oraz technologie fotoniczne powinny być wyraźnie wskazane jako te, na których rozwój powinien być położony szczególny nacisk. Rozwój nanoelektroniki w kierunku opracowywania technologii wytwarzania i projektowania układów i systemów mikro/nanoelektronicznych, w tym mikro/nano-systemów heterogenicznych powinien stać się jednym z priorytetowych programów badawczych na Mazowszu.</p> <p>Prace badawcze i w perspektywie produkcja mikrofalowych tranzystorów dużej mocy typu HEMT na podłożu GaN mogłyby stanowić osiągnięcie najwyższego, światowego poziomu technologii półprzewodników i w sposób istotny podnieść znaczenie regionu Mazowsza. Byłaby odpowiedzią na bezpośrednie zapotrzebowanie polskiego przemysłu działającego na potrzeby obronne i cywilne, w szczególności polskiego przemysłu radiolokacyjnego, opartego na ponad półwiecznej tradycji takich instytucji jak PIT i RADWAR (obecnie wchodzących w skład BUMARu).</p>	nieuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>
1035	26/27	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH [SEKCJA 1.1]	II CT	<p>W punkcie tabeli omawiającej II CT należy wziąć pod uwagę to, iż w rozumieniu dokumentów Komisji Europejskiej pojęcie TIK (ang. ICT – Information and Communication Technology) obejmuje nie tylko informatykę, internet i telekomunikację lecz również technologie mikro/nanoelektroniczne (w tym mikrosystemy i inne technologie określane mianem More-than-Moore) oraz technologie fotoniczne. Biorąc pod uwagę postępującą miniaturyzację systemów i nacisk na integrację funkcjonalną połączoną z ograniczaniem zużycia energii ukierunkowanym na wytwarzanie systemów autonomicznych (np. dla potrzeb systemów Internetu Obiektów) wyłączenie z obszaru TIK (ICT)</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				tych technologii byłoby zasadniczym błędem.		
1036	27	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH [SEKCJA 1.1]	III CT 3.2	Należy położyć nacisk również na wspieranie dostępu MŚP do nowoczesnych technologii opracowywanych i dostępnych w europejskich ośrodkach badawczych, wykorzystując w tym celu istniejącą, intensywną współpracę zespołów badawczych Mazowsza z działającymi w obszarze KET (Kluczowych Technologii Pro-Rozwojowych) zespołami badawczymi i przemysłem w zaawansowanych technologicznie krajach Unii. Współpraca taka – zapoczątkowana projektami np. programów H2020 oraz ECSEL JU, wsparta w ramach działań programu regionalnego pozwoliłaby na uzyskanie niejako efektu mnożnikowego, stwarzając efektywne kanały dostępu MŚP do najnowszych technologii Europejskich zamiast opierać ich rozwój na badaniach prowadzonych wyłącznie w kraju. ITE nie tylko jest gotowe do podjęcia działań w tym obszarze lecz również działania takie podjęło inicjując powstanie Polskiej Platformy Technologii Mikro/Nanoelektronicznej i uczestnicząc w utworzeniu Platformy Technologicznej Fotoniki. Obydwie te organizacje mają na celu ułatwienie dostępu przemysłu, zwłaszcza MŚP do wyników badań krajowych oraz, za pośrednictwem i przy krajowych partnerów naukowych - do technologii zagranicznych.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1037	34		Tab. 1.6.	Biorąc pod uwagę wysoki koszt nowoczesnych instalacji technologicznych, wymagających specjalistycznego środowiska technologicznego (np. pomieszczenia o wysokiej czystości – Clean Room), a także brak kadry technicznej o odpowiednim doświadczeniu i wiedzy, jest wysoce wskazane, aby działania w ramach programu umożliwiały tworzenie linii pilotowych w oparciu o potencjał technologiczny (badawczy) wybranych instytutów badawczych. Należy tworzyć techniczne, finansowe i prawne możliwości wykorzystywania takiego (istniejącego oraz dozbudowanego) potencjału dla industrializacji wyników badawczych, zwłaszcza dla potrzeb MŚP.	nieuwzględniona	Zgodnie z linią demarkacyjną w ramach PI 1.1. na poziomie regionalnym możliwy jest zakup tylko infrastruktury B+R.
1038	46	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 1.1: W ramach PI 1.2 realizowane będą cele strategiczne SRWM poprzez rozwój nowych technologii głównie: biotechnologii, biomedycyny, nanotechnologii, fotoniki i optoelektroniki, technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) i kosmicznych.....	Pominięcie mikro/nanoelektroniki, technologii będącej jedną z 6-ciu technologii KET jest poważnym błędem. Należy tu bardzo stanowczo podkreślić, że wbrew obiegowym poglądom nie jest prawdą, że mikroelektronika to wyłącznie technologia wytwarzania mikroprocesorów i podobnych układów scalonych, których produkcja wymaga wielomiliardowych inwestycji i jako taka będąca poza naszym zasięgiem. W Polsce należy rozwijać technologie projektowania układów i systemów i ich produkcję w oparciu o model biznesowy produkcji fab-less (bez fabryki). Należy natomiast rozwijać intensywnie technologie produkcyjne integracji zminiaturyzowanych systemów składających się z podzespołów dostępnych na rynkach światowych stwarzając w ten sposób krajowemu przemysłowi możliwości aplikacji nowoczesnych rozwiązań i wyposażania ich produktów w inteligencję (smart products). Ponadto, w zasięgu Polski, a nawet polską (Mazowiecką) specjalnością są półprzewodnikowe technologie detektorowe. Wreszcie możliwe i konieczne jest rozwijanie technologii mikrosystemów i czujników, w oparciu o opracowywane w kraju technologie oraz o dostęp do technologii europejskich (w modelu fab-less).	nieuwzględniona	RPO WM 2014-2020 jest instrumentem realizacji założeń Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego, stąd wskazane technologie.. Natomiast zapis ten nie wyklucza wspierania innych technologii.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1039	70	PRIORYTET INWESTYCYJNY 2.3 Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności i jakości e - usług publicznych dla obywateli.	Zestawienie głównych grup beneficjentów: (...) § uczelnie wyższe.	Powinno być: § jednostki naukowe Uczelnie wyższe są jednym z trzech pionów nauki w Polsce. Oprócz uczelni wyższych badania naukowe prowadzą instytuty badawcze i instytuty PAN.	nieuwzględniona	zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna)
1040	77	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.1 Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii	Zestawienie głównych grup beneficjentów: (...) § szkoły wyższe; (...)	Powinno być: § jednostki naukowe Szkoly wyższe są jednym z trzech pionów nauki w Polsce. Oprócz uczelni wyższych badania naukowe prowadzą instytuty badawcze i instytuty PAN. Nieprawidłowość zapisu jest tym poważniejsza, że osiągnięcie założonego w priorytecie celu może być zrealizowane nie poprzez działalność „szkoły”, ale dzięki wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań technicznych, które są tworzone w instytutach badawczych.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1041	80	PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3 Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji Co2	Zestawienie głównych grup beneficjentów: (...) § szkoły wyższe; (...)	<p>Powinno być: § jednostki naukowe</p> <p>Szkoły wyższe są jednym z trzech pionów nauki w Polsce. Oprócz uczelni wyższych badania naukowe prowadzą instytuty badawcze i instytuty PAN.</p> <p>Nieprawidłowość zapisu jest tym poważniejsza, że osiągnięcie założonego w priorytecie celu może być zrealizowane nie poprzez działalność „szkoły”, ale dzięki wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań technicznych, które są tworzone w instytutach badawczych.</p>	uwzględniona	
1042	84	PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.5 Cel szczegółowy 3: Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście	Zestawienie głównych grup beneficjentów: (...) § szkoły wyższe; (...)	<p>Powinno być: § jednostki naukowe</p> <p>Szkoły wyższe są jednym z trzech pionów nauki w Polsce. Oprócz uczelni wyższych badania naukowe prowadzą instytuty badawcze i instytuty PAN.</p> <p>Nieprawidłowość zapisu jest tym poważniejsza, że osiągnięcie założonego w priorytecie celu może być zrealizowane nie poprzez działalność „szkoły”, ale dzięki wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań technicznych, które są tworzone w instytutach badawczych.</p>	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1043	91	§ 2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu § PRIORYTET INWESTYCYJNY 5.2 § Cel szczegółowy 1: Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków. §	Zestawienie głównych grup beneficjentów: § jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; § jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną; § podmioty działające w oparciu o zapisy Ustawy o partnerstwie publiczno – prywatnym; § podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; § podmioty wybrane w drodze ustawy Prawo zamówień publicznych wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny; § jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną; § spółki wodne i ich związki.	Należy dopisać do zestawienia grup beneficjentów jednostki naukowe, ponieważ są one źródłem innowacyjnych rozwiązań pozwalających na realizację priorytetu.	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1044	94	PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.1 Cel szczegółowy 2: Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez składowanie na terenie województwa mazowieckiego	Zestawienie głównych grup beneficjentów: § jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; § jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną; § podmioty działające w oparciu o zapisy Ustawy o partnerstwie publiczno – prywatnym; § podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; § podmioty wybrane w drodze ustawy Prawo zamówień publicznych wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny; § podmioty gospodarcze wykonujące usługi w zakresie przetwarzania odpadów zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych.	Należy dopisać do zestawienia grup beneficjentów jednostki naukowe, ponieważ są one źródłem innowacyjnych rozwiązań pozwalających na realizację priorytetu.	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1045	101	PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.3 Cel szczegółowy 3: Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego.	Zestawienie głównych grup beneficjentów: (...)§ szkoły wyższe; (...)	Powinno być:§ jednostki naukoweSzkoly wyższe są jednym z trzech pionów nauki w Polsce. Oprócz uczelni wyższych badania naukowe prowadzą instytuty badawcze i instytuty PAN.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1046	107	PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2 Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych.	<p>Zestawienie głównych grup beneficjentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> § jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; § jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną; § podmioty działające w oparciu o zapisy Ustawy o partnerstwie publiczno – prywatnym; § podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd; § podmioty wybrane w drodze ustawy Prawo zamówień publicznych wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny; § organizacje pozarządowe; § instytucje pomocy i integracji społecznej; § instytucje kultury; § spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; § przedsiębiorcy; § kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; § instytucje edukacyjne; § instytucje rynku pracy. 	Należy dopisać do zestawienia grup beneficjentów jednostki naukowe, ponieważ są one źródłem innowacyjnych rozwiązań pozwalających na realizację priorytetu.	uwzględnić na	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1047	244	13.2. LISTA PARTNERÓW ZAANGAŻOWANYCH W PRZYGOTOWANIE PROGRAMU		W wymieniono listę partnerów zaangażowanych w opracowanie Programu. Jest wśród nich Mazowiecka Rada Innowacyjności, w skład której wchodzi również przedstawiciele środowiska naukowego. Wprawdzie nie jest wymieniona lista instytucji uczestniczących w tej Radzie, niemniej wiadomo nam, że nie uczestniczy w niej Instytut Technologii Elektronowej (ITE). Biorąc pod uwagę to, iż ITE jest jednym z najsilniejszych w kraju (a nawet wśród Nowych Krajów Członkowskich) Instytutem działającym w obszarze dwóch spośród 6-ciu Kluczowych Technologii Pro-Rozwojowych (KET – Key Enabling Technologies) a mianowicie – mikro/nanoelektroniki i fotoniki jak również to, iż ma on oddział zlokalizowany na terenie Województwa Mazowieckiego, a wreszcie biorąc pod uwagę fakt wyjątkowo w skali kraju intensywnej współpracy europejskiej ITE (co skutkuje m.in. doskonałą orientacją co do trendów rozwojowych oraz dostępem do europejskiego potencjału badawczego) byłoby wysoce wskazane, aby Instytut Technologii Elektronowej włączony był do prac Mazowieckiej Rady Innowacyjności.	niewzględniona	nie jest możliwe wskazanie instytutu Technologii Elektronowej, z uwagi na fakt, iż nie był on członkiem Zespołów ani Podzespołów jakie funkcjonowały w ramach prac nad RPO WM 2014-2020
Radni Gminy Nowa Sucha						
				Pismo 27 404 - sprzeciw przeciwko Gender		Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łosickiej						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1048				Sprzeciw przeciwko Gender	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Radni Klubu PIS Rady Miejskiej w Sochaczewie						
1049				Zastrzeżenie co, do przekazywania środków z RPO WM na programy promujące ideologie gender. [...] Środki przeznaczone na RPO powinny być przeznaczone na dobro mieszkańców regionów, a w żadnym razie nie na propagowanie podejrzanych koncepcji moralnych. To jak dzieci i obywatele będą wychowywani, zależy tylko i wyłącznie od nich samych od przyjętych w Polsce obyczajów i od polskiego prawa.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Radomskie Centrum Innowacji i Technologii (RCIT)						
1050	9	Punkt 1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb (...). Innowacje i przedsiębiorczość, akapit II.	„Na uwagę zasługuje Płock, na terenie którego działa jedyny w województwie park przemysłowo-technologiczny”	Po zdaniu „Na uwagę zasługuje...” proponuje się dopisanie zdania: W roku 2012 również w Radomiu podjęto inicjatywę powołania Radomskiego Parku Naukowo-Technologicznego. W dniu 11.07.2012 r. Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., Fabryka Broni ŁUCZNIK Radom Sp. z o.o. oraz Prezydent Miasta Radomia podpisali „Porozumienie intencyjne w sprawie utworzenia i zapewnienia warunków do działalności Parku Naukowo-	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				Technologicznego w Radomiu przy ul. 1905 r. na terenach zabudowy przemysłowej Fabryki Broni „ŁUCZNIK” – Radom Sp. z o.o.”.		2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1051	46	1.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 1.1., Sekcja 2.A.2.1	Wsparcie kierowane będzie do jednostek naukowych, jednak ze względu na konieczność (...) w partnerstwie z przedsiębiorcami	Treść tego akapitu nie jest spójna z „Zestawieniem głównych grup beneficjentów” wskazanym na stronie 47. Wnioskuje się o zastąpienie ww. zdania następującym:Wsparcie kierowane będzie do beneficjentów, prowadzących badania zgodnie z zapotrzebowaniem regionalnej gospodarki, na projekty realizowane w partnerstwie z przedsiębiorcami.	uwzględniona	
1052	52	2.1 OŚ PRIORYTETOWA Innowacyjność i przedsiębiorczość PRIORYTET INWESTYCYJNY 3.1., Sekcja 2.A.2.1.	Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację kompleksowych działań obejmujących m.in. uzbrojenie terenu, uporządkowanie i przygotowanie pod inwestycję, promocję inwestycyjną regionu	Ze względu na fakt, że tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorczości nie polegają jedynie na uzbrojeniu terenów w infrastrukturę, wnosi się o wpisanie po słowach „przygotowanie pod inwestycję” słów: „budowę, przebudowę lub adaptację obiektów”	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1053	80 - 81	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3 Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2	„Zestawienie głównych grup beneficjentów:”	Do zestawienia głównych grup beneficjentów proponowane jest dopisanie kolejnej grupy beneficjentów: „- parki naukowo-technologiczne”	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1054	107	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2 Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych	„Natomiast w zakresie rewitalizacji fizycznej realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów.”	W zdaniu „Natomiast w zakresie rewitalizacji fizycznej realizowane będą zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów i obszarów.” kropkę zamienić na przecinek, po przecinku proponowane jest dopisanie: „,„, w tym obiektów przemysłowych.”	nieuwzględniona	Obszary przemysłowe i powojenne wpisują się w zakres działania osi priorytetowej I

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1055	107	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2 Cel szczegółowy 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych	„Zestawienie głównych grup beneficjentów:”	Do zestawienia głównych grup beneficjentów proponuje się dopisanie kolejnej grupy beneficjentów: „- parki naukowo-technologiczne”	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1056	143	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1 Cel szczegółowy 1: 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	„W obecnych warunkach (niż demograficzny) najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, dotychczas nie w pełni wykorzystanej (np. wolnych pomieszczeń w szkołach podstawowych).”	Po zdaniu: „W obecnych warunkach (niż demograficzny) najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, dotychczas nie w pełni wykorzystanej (np. wolnych pomieszczeń w szkołach podstawowych).” Proponuje się dopisanie zdania: „Ponadto ze względu na potrzebę promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz wspierania godzenia życia zawodowego i rodzinnego, wspierane będzie tworzenie przykładowych przedszkoli oraz punktów przedszkolnych	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1057	145	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1 Cel szczegółowy 1: 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	„Zestawienie głównych grup docelowych:”	Do zestawienia głównych grup docelowych proponowane jest dopisanie kolejnej grupy docelowej: „- przykładowe przedszkola oraz punkty przedszkolne”	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Radomskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „RADPEC” S.A.						
1058	11	ROZDZIAŁ 1/Przejęcie na gospodarke niskoemisyjną	W 2011 r., zdecydowanie największy udział w całkowitej emisji PM10, PM2,5, metali ciężkich (As, Cd, Ni, Pb) oraz B(a)P miały emisje pochodzące z indywidualnych palenisk domowych i lokalnych kotłowni. Całkowita emisja PM10 z domów ogrzewanych indywidualnie na obszarze województwa mazowieckiego była w 2011r. 12,4 razy większa niż całkowita masa PM10 wyemitowanego w tym czasie przez przemysł	Zgodnie z ideą dokumentu Strategia Województwa do roku 2030, zapisane w Tabeli 12 (str. 73 – Środowisko i energetyka) działania oraz zadania mają być punktem wyjścia dla formułowania zapisów planów wykonawczych, Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 a w konsekwencji podstawą realizacji priorytetowych inwestycji i działań przez Samorząd Województwa Mazowieckiego. Ważne jest zatem właściwe zapisanie w Regionalnym Programie Operacyjnym... celów oraz zdefiniowanie związanych z tymi celami działań i zadań w zakresie dotyczącym obniżenia emisji PM10 i PM2,5. Istotne obniżenie poziomu tej emisji z indywidualnych palenisk i lokalnych kotłowni możliwe będzie poprzez nadanie odpowiedniej rangi priorytetom inwestycyjnym mającym wpływ na ograniczenie tej formy zaopatrzenia w ciepło.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1059	27	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH, [SEKCJA 1.1] Tabela 2 - PI 4.3.	Priorytet inwestycyjny...: Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym. /Uzasadnienie wyboru Budowa i przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji (Polityka energetyczna Polski do 2030 roku).	Żaden z priorytetów inwestycyjnych nie wspiera poprawy efektywności energetycznej poprzez działania ukierunkowane na rozbudowę miejskich systemów ciepłowniczych oraz wsparcie dla procesu podłączania się do miejskich sieci ciepłowniczych	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
1060	75	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, [SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.1 Wskaźniki rezultatu strategicznego	Wskaźnik rezultatu strategicznego Długość wybudowanych oraz zmodernizowanych sieci energetycznych	Zgodnie z treścią uwagi jw. należy uzupełnić zestaw wskaźników o monitorowany corocznie wskaźnik długości sieci ciepłowniczych z rokiem bazowym 2013. Ewaluacja tego parametru jest elementem niezbędnym służącym ocenie rozwoju miejskich systemów ciepłowniczych a tym samym zwiększenia udziału gospodarki niskoemisyjnej.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1061	80	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3.; Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO2	Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej KogeneracjiZestawienie głównych grup beneficjentów	Zestawienie głównych grup beneficjentów (małe i średnie przedsiębiorstwa) należy uzupełnić o duże przedsiębiorstwa. Do takiej grupy zaliczają się koncesjonowane przedsiębiorstwa energetyczne, które mogą zaktywizować swoje działania w kierunku budowy lub przebudowy wysokosprawnych jednostek kogeneracyjnych przy właściwym systemie wsparcia. Przełoży się to m.in. na utrzymanie na akceptowalnym poziomie obciążeń finansowych j użytkowników energii elektrycznej i ciepła.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
1062	83	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5: Wspieranie strategii niskoemisyjnych	Ograniczenie niskiej emisji z palenisk indywidualnych oraz indywidualnych kotłowni w celu poprawy jakości powietrza poprzez wymianę czynnika grzewczego lub przyłączenie do sieci ciepłejDofinansowane będą działania mające na celu modernizację lokalnych źródeł ciepła tj. indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych	Działania polegające na modernizacji kotłowni osiedlowych winny zostać uzupełnione o modernizację ciepłowni miejskich w zakresie kosztownego procesu dostosowawczego do zaostrożonych rygorów środowiskowych wynikających z przyjętego przez Polskę pakietu klimatycznego 3x20. Uwarunkowania te zawarte w Dyrektywach Unii Europejskiej: EU ETS (Dyrektywa dotycząca handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych) i dyrektywie IED (Dyrektywa o emisjach przemysłowych) pociągają za sobą konieczność budowy bardzo kosztownych instalacji obniżających poziom emisji do atmosfery SO2, NOx i pyłów. Ciążący na przedsiębiorcach obowiązek działań w tym zakresie wynika ze zobowiązań przyjętych na poziomie krajowym. Celowym wydaje się zatem umieszczenie wsparcia dla tego typu obligatoryjnych działań pro-środowiskowych. Brak systemu wsparcia spowoduje znaczący wzrost kosztów zaopatrzenia w ciepło dostarczane przez ciepłownie miejskie.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1063	94	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 6.1, Zmniejszenie ilości składowanych odpadów na Mazowszu	Inwestycje w sektorze gospodarki odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z dyrektyw unijnych i WPGO, w tym: rozbudowa i modernizacja regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) oraz instalacji zastępczych w celu spełnienia przez nie standardów RIPOK.....Przykłady projektów realizowanych w ramach RPO WM 2014-2020: -budowa, rozbudowa lub modernizacja zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych; - rozbudowa i modernizacja kompostowni odpadów zielonych selektywnie zebranych	W Priorycie inwestycyjnym PI 6.1 nie przewidziano budowy, rozbudowy zakładów termicznego przekształcania odpadów, chociaż jak zaznaczono w RPO WM „Zgodnie z WPGO w województwie mazowieckim szczególnymi obszarami, w których występują znaczne braki w mocach przerobowych to: region płocki, warszawski, ostrołęcki - siedlecki oraz radomski.” (zapis dotyczy problemu jakim jest brak odpowiedniej liczby instalacji niezbędnych do przetworzenia całego strumienia zmieszanych odpadów komunalnych w ww. regionach)	nieuwzględniona	Budowa, rozbudowa zakładów termicznego przekształcania odpadów będzie realizowana na poziomie krajowym.
Rafał Nadolny - Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków						
1064		Rozdział 2 – osie priorytetowe – 2.1 OŚ PROIRYTETOWA – Innowacyjność i przedsiębiorczość .		wprowadzić należy działanie polegające na wprowadzaniu nowych technologii mających na celu dokumentację stanu zachowania zabytków, ich bezinwazyjne badanie (np. skaning 3D), bezinwazyjne badania archeologiczne, tworzenie nowych baz danych o zabytkach i ich systemu identyfikacji przestrzennej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
1065		Rozdział 2 – osie priorytetowe – 2.2 OŚ PRIORYTETOWA – Wzrost e-potencjału Mazowsza		beneficjenci – administracja rządowa – jednym z priorytetów powinno być działanie polegające na digitalizacji zasobów związanych z dziedzictwem kulturowym, tworzenie nowoczesnych baz danych i elektronicznego systemu informacji o zabytkach na terenie województwa. Z tą osią priorytetową winna się łączyć oś 2.1. Innowacyjność i przedsiębiorczość .	częściowo uwzględniona	Rozszerzenie w zakresie digitalizacji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz. Natomiast projekty w zakresie e-kultury będą możliwe do realizacji.
1066		9.2 – cel szczegółowy : Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie problemów społecznych.		Z zachowaniem zabytków i ich adaptacją do nowych funkcji wiążą się działania określone np. w projekcie inwestycyjnym 9.2 . Oprócz aktywizacji społecznej należy wziąć pod uwagę wskaźniki związane z właściwym rozpoznaniem obszarów problemowych, obszarów zdegradowanych, terenów powojennych, przemysłowych, terenów wiejskich wymagających interwencji (np. wsie popegeerowskie). Beneficjentem powinna być także administracja rządowa szczebla regionalnego w celu przygotowania odpowiednich materiałów i studiów koniecznych do podjęcia działań rewitalizacyjnych.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1067		Rozdział 2 – priorytet inwestycyjny 6.3 – cel szczegółowy : Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego.		<p>Do grupy beneficjentów należy włączyć także administrację rządową (służby konserwatorskie), które powinna podejmować w ramach tego priorytetu działania mające na celu dokumentację i digitalizację zabytków ocenę, ich stanu zachowania, przygotowywanie programów zagospodarowania, studiów dostępności inwestycyjnej itp. Wspieranie działań mających na celu ochronę i zachowanie ginących zawodów także w zakresie zabytkowej architektury i budownictwa oraz sztuk plastycznych - sztukator, cieśla, stolarz, kowal, murarz (tradycyjne tynki i techniki murarskie), snycerz, kamieniarz itp. Tworzenie nowych form dokumentacji, warsztatów tematycznych związanych z tymi zagadnieniami, aktywizacja społeczna w tym zakresie. Może to być także element rozwoju gospodarczego - wykorzystanie starych technik i umiejętności w renowacji i rewitalizacji obiektów na innych obszarach, nawet tcy które nie zostaną uznane za problemowe. Uwagi natury ogólnej: Brak jest uwzględnienia w programie w szerszym zakresie roli dziedzictwa kulturowego oraz zabytków jako czynnika i elementu rozwojowego Mazowsza. Dziedzictwo kulturowe i zabytki powinno być uwzględnione jako kapitał rozwojowy województwa mazowieckiego, które jest na trzecim miejscu w kraju pod względem ilości obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.</p>	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>
Osoba fizyczna						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1068	112	2.5 OŚ PRIORYTETOWA V- Rozwój regionalnego systemu transportowego [SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 7.2 Cel szczegółowy 1: Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej.	Cały rozdział	Brakuje celu szczegółowego: Poprawa spójności regionalnej sieci kolejowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej. Do regionalnego systemu transportowego należy też sieć kolejowa. Wiele linii kolejowych w województwie mazowieckim należy też do sieci TEN-T. Należy więc zadbać, aby ze środków Operacyjnego Programu Regionalnego były finansowane prace na liniach kolejowych mające na celu poprawę połączeń z kolejową siecią TEN-T.	niewzględzona	Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym Zarządu Województwa inwestycje dotyczące regionalnej infrastruktury i taboru kolejowego wraz z budową i modernizacją zapleczy technicznych do obsługi i serwisowania pojazdów szynowych jako kategoria działań, powinny być finansowana przede wszystkim na poziomie krajowym ze środków Funduszu Spójności. W przypadku niez uzyskania zgody strony rządowej, zapisy umożliwiające wsparcie ww. zadań z poziomu regionalnego w ramach RPO zostaną przywrócone.
1069	112	2.5 OŚ PRIORYTETOWA V- Rozwój regionalnego systemu transportowego [SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 7.2 Cel szczegółowy 1: Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej.	Cały rozdział	Brakuje inwestycji w sieć kolejową. A zatem Projekt RPO WM 2014-2020 jest niezgodny z celami Białej Księgi Transportu, która stawia następujący cel: "Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu - dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu, dotyczącegustanowienia systemu stanowiącego podstawę postępu gospodarczego w Europie, wzmacniającego konkurencyjność i oferującego usługi w zakresie mobilności o wysokiej jakości przy oszczędnym gospodarowaniu zasobami w ramach jednolitego europejskiego obszaru transportu" Transport drogowy jest najmniej zasobooszczędny w przeciwieństwie do kolejowego. Tylko jeśli RPO będzie planował przede wszystkim inwestycje w kolejnictwie, ten cel Białej Księgi Transportu będzie realizowany.	niewzględzona	Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym Zarządu Województwa inwestycje dotyczące regionalnej infrastruktury i taboru kolejowego wraz z budową i modernizacją zapleczy technicznych do obsługi i serwisowania pojazdów szynowych jako kategoria działań, powinny być finansowana przede wszystkim na poziomie krajowym ze środków Funduszu Spójności. W przypadku niez uzyskania zgody strony rządowej, zapisy umożliwiające wsparcie ww. zadań z

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						poziomu regionalnego w ramach RPO zostaną przywrócone.
1070	112	2.5 OŚ PRIORYTETOWA V- Rozwój regionalnego systemu transportowego	Cały rozdział	Program nie przewiduje inwestycji w kolejnictwie, A zatem jest niezgodny z bardzo ważnym celem Białej Księgi Transportu, jakim jest: "Tworzenie warunków do przeniesienia drogowego transportu towarów na inne środki transportu, w tym na transport kolejowy" Jeśli przewiduje się tylko inwestycje w drogi, a nie w linie kolejowe, to w województwie mazowieckim jeszcze wzrośnie i tak nadmierny transport towarów za pomocą transportu drogowego.	nieuwzględniona	Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym Zarządu Województwa inwestycje dotyczące regionalnej infrastruktury i taboru kolejowego wraz z budową i modernizacją zapleczy technicznych do obsługi i serwisowania pojazdów szynowych jako kategoria działań, powinny być finansowana przede wszystkim na poziomie krajowym ze środków Funduszu Spójności. W przypadku niezyskania zgody strony rządowej, zapisy umożliwiające wsparcie ww. zadań z poziomu regionalnego w ramach RPO zostaną przywrócone.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1071	112	2.5 OŚ PRIORYTETOWA V- Rozwój regionalnego systemu transportowego	Cały rozdział	Brak celu operacyjnego: "Poprawa bezpieczeństwa na drogach województwa mazowieckiego". Jest to konieczne działanie ze względu na to, że w Krajowym Programie Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego jest podane, iż w w. mazowieckim występuje największa liczba zabitych w wypadkach drogowych w Polsce. Budowa nowych dróg i modernizacja starych owszem jakoś przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa, ale w niewielkim stopniu. Są to ponadto działania bardzo drogie i czasochłonne. Uważam, że najefektywniejszą metodą będzie inwestowanie w infrastrukturę wymuszającą bezpieczną jazdę u kierowców. Jest to przede wszystkim zwiększenie liczby fotoradarów i rozbudowa systemu odcinkowego pomiaru prędkości.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna)
Starostwo Powiatowe w Przasnyszu						
1072	44-64	2.1 Oś priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość		Wkładem własnym może być nieruchomość lub wieloletnia służebność nieruchomości np. powyżej 20 lat w sytuacji jeżeli w wyniku realizacji projektu zmieni się przeznaczenie nieruchomości	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1073	65-74	2.2 Oś priorytetowa II – Wzrost potencjału Mazowsza	e-	Wkładem własnym może być nieruchomość lub wieloletnia służebność nieruchomości np. powyżej 20 lat w sytuacji jeżeli w wyniku realizacji projektu zmieni się przeznaczenie nieruchomości	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1074	75-88	2.3 Oś priorytetowa III – Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Zwiększenie udziału niekonwencjonalnych, w tym odnawianych źródeł energii w ogólnej produkcji energii	1) Należy zwiększyć pulę środków co najmniej 10-krotnie na działania dotyczące energetyki odnawialnej. Wkładem własnym może być nieruchomości lub wieloletnia służebność nieruchomości np. powyżej 20 lat w sytuacji jeżeli w wyniku realizacji projektu zmieni się przeznaczenie nieruchomości	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
1075	89-111	2.4 Oś priorytetowa IV – Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	1) Zapobieganie katastrofom naturalnym i minimalizowanie ich skutków – rozwój kompleksowych systemów małej retencji zgodnie z Programem Małej Retencji dla Województwa Mazowieckiego oraz wspieranie melioracji wodnych oraz zabezpieczenie spływu wód wezbraniowych 2) Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki wodnej, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego	1) Wkładem własnym może być nieruchomości lub wieloletnia służebność nieruchomości np. powyżej 20 lat w sytuacji jeżeli w wyniku realizacji projektu zmieni się przeznaczenie nieruchomości 2) Zwiększenie puli środków finansowych ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, powiększający się niedostatek wód i osuszanie gleb, a także spadek poziomu wód gruntowych	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1076	112-116	2.5 Oś priorytetowa V – Rozwój regionalnego systemu transportowego		Wkładem własnym może być nieruchomości lub wieloletnia służebność nieruchomości np. powyżej 20 lat w sytuacji jeżeli w wyniku realizacji projektu zmieni się przeznaczenie nieruchomości	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1077	117-127	2.6 Oś priorytetowa VI – Rozwój rynku pracy		Wkładem własnym może być nieruchomość lub wieloletnia służebność nieruchomości np. powyżej 20 lat w sytuacji jeżeli w wyniku realizacji projektu zmieni się przeznaczenie nieruchomości	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1078	128-141	2.7 Oś priorytetowa VII – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem		Wkładem własnym może być nieruchomość lub wieloletnia służebność nieruchomości np. powyżej 20 lat w sytuacji jeżeli w wyniku realizacji projektu zmieni się przeznaczenie nieruchomości	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1079	142-155	2.8 Oś priorytetowa VIII – Edukacja dla rozwoju regionu		Wkładem własnym może być nieruchomości lub wieloletnia służebność nieruchomości np. powyżej 20 lat w sytuacji jeżeli w wyniku realizacji projektu zmieni się przeznaczenie nieruchomości	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1080	156-162	2.9 Oś priorytetowa IX – Pomoc techniczna		Wkładem własnym może być nieruchomości lub wieloletnia służebność nieruchomości np. powyżej 20 lat w sytuacji jeżeli w wyniku realizacji projektu zmieni się przeznaczenie nieruchomości	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
STOWARZYSZENIE WSPÓLNE DOBRO, STOWARZYSZENIE WSPÓLNE DOBRO GMINY JASTRZĄB, STOWARZYSZENIE JEDNOŚĆ NOWY DWÓR, STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU PRĘDOCINA I OKOLIC, Stowarzyszenie Rozwój i Ekologia Ochornicza Straż Pożarna w Prędocinie, Stowarzyszenie na rzecz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego na Terenie Powiatu Lipskiego, osoby fizyczne						
1081			OZE - wiatraki	Pismo z dnia 3 marca 2014 r. ESOD - 42041	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						poszczególnych konkursów.
Stowarzyszenie Czas Kobiety						
1082	205	Rozdział 9	CT Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	<p>Priorytety inwestycyjne w ramach osi priorytetowej I w ramach tej osi należy uwzględnić działania dotyczące sytuacji kobiet na rynku pracy oraz ich udziału w życiu publicznym czy publicznym poprzez:- stały monitoring sytuacji kobiet na rynku pracy woj. mazowieckiego</p> <p>-promowanie przedsiębiorczości MŚP zarządzanych przez kobiety</p> <p>- tworzenie otoczenia instytucjonalnego kreowania polityki regionalnej wsparcia kobiet na rynku pracy oraz ich udziału w życiu publicznym</p>	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Stowarzyszenie LEPSZE JUTRO						
1083			OZE - wiatraki	Pismo z dnia 3 marca 2014 r. ESOD - 44060	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla „Garwolińska” w Siedlcach						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1084		Rozwój regionalnego systemu transportowego	Dotyczy trybu pozakonkursowego wyłaniania projektów drogowych w zakresie dróg wojewódzkich.	Proponuje się przebudowę ul. 3 Maja w Siedlcach (droga wojewódzka w Siedlcach) posiada duże znaczenie komunikacyjne (łączy z siecią dróg TEN-T). Proponuje się wspólną inwestycję Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Miasta Siedlce	niewzględzona	Uwaga nie zawiera propozycji zmiany w Programie.
Stowarzyszenie na Rzecz Burkat						
1085			OZE - wiatraki	W związku z opublikowanym Programem wnosimy o umieszczenie w Programie zapisu dotyczącego wprowadzenia minimalnej 2 kilometrowej odległości lokalizowania turbin wiatrowych od budynków mieszkalnych	niewzględzona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Stowarzyszenie na Rzecz Młynarzy						
1086			OZE - wiatraki	Pismo z dnia 28 lutego 2014 r. ESOD - 41224	niewzględzona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Stowarzyszenie Serduszko dla Dzieci						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1087	brak	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	M.st. Warszawa wnioskuje o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1088	brak	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania – LGD. np. str 170	Brak powyższego skutkuje niejasnościami w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko – wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
1089	od 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
1090	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe „Jednocześnie wsparcie dla”	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1091	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
1092	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT” .	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1093	31-33; 44-154	Podrozdział 1.5 – Rozkład Środków Finansowych Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
1094	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Tryb wyboru projektów” „Opis planowanego zastosowania dużych projektów”	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1095	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	M.st. Warszawa zgłasza także kilka propozycji do zapisów dot. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
1096	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota”	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
1097	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierające m.in.:”	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1098	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej”	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IŻ (Instytucja Zarządzająca – Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
1099	44-64	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe 2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
Stowarzyszenie Zwykłe Kocham Mazowsze Rostkowiec 23						
1100			OZE - wiatraki	Pismo z dnia 27.02.2014, nr esod 39496	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
URZĄD DZIELNICY Białołęka m. st. Warszawy						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1101	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	M.st. Warszawa wnioskuje o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1102	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania – LGD. np. str. 170	Brak powyższego skutkuje niejasnościami w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko – wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
1103	Od str. 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
1104	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe „Jednocześnie wsparcie dla”	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1105	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
1106	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT” .	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1107	31-33 44-154	Podrozdział 1.5 – Rozkład Środków Finansowych Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
1108	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Tryb wyboru projektów” „Opis planowanego zastosowania dużych projektów”	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1109	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	M.st. Warszawa zgłasza także kilka propozycji do zapisów dot. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
1110	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota”	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
1111	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierające m.in.:”	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1112	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej”	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IŻ (Instytucja Zarządzająca – Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
1113	44-64	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe 2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
URZĄD DZIELNICY MOKOTÓW						
1114	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	M.st. Warszawa wnioskuje o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1115	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania - LGD.np. str 170	Brak powyższego skutkuje niejasnością w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko - wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
1116	Od str. 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
1117	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe "Jednocześnie wsparcie dla"	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) "Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie".	uwzględniona	
1118	44-154	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 "Potencjalne preferencje."	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1119	44-154	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety InwestycyjneOd 1.1 do 10.3"Potencjalne preferencje."	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: "(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT".	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1120	31-3344-154	Podrozdział 1.5 - Rozkład Środków FinansowychRozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety InwestycyjneOd 1.1 do 10.3	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
1121	44-154	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety InwestycyjneOd 1.1 do 10.3"Tryb wyboru projektów"" Opis planowanego zastosowania dużych projektów"	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: "Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)". W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.	uwzględniona	
1122	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	M.st. Warszawa zgłasza także kilka propozycji do zapisów dot. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
1123	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego" Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota"	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1124	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego" Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierające m.in.:"	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
1125	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego"Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej"	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IŻ (Instytucja Zarządzająca - Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IŻ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IŻ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
1126		Rozdział 2 - Osie Priorytetowe2.1 Oś Priorytetowa I - Innowacyjność i przedsiębiorczość ???	2.1 Oś Priorytetowa I - Innowacyjność i przedsiębiorczość	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1127		Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Wnioskuje się o zniesienie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich w szczególności w zakresie rewitalizacji.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
1128		OŚ PRIORYTETOWA V- Rozwój regionalnego systemu transportowego	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Proponujemy uwzględnić do realizacji inwestycje drogowe o statusie dróg gminnych/miejskich z dofinansowaniem także budowy ciągów pieszych, pieszo – rowerowych (ścieżek rowerowych) oraz modernizację sygnalizacji świetlnej.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
1129		Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga ogólna	Brak zapisu mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców poprzez remont i modernizację budynków mieszkalnych znajdujących się na obszarach kryzysowych a także rozszerzenia katalogu beneficjentów o wspólnoty mieszkaniowe	nieuwzględniona	termomodernizacja budynków znajduje się w obszarze działania OP III
1130		Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwagi ogólne	Należałoby poszerzyć zapisy RPO o działania wspierające rozwój sportu i rekreacji poprzez budowę/ rozbudowę lub modernizację infrastruktury sportowej.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1131		Oś Priorytetowa VII- Wsparcie włączenia społecznego i walka z ubóstwem PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7	Brak przedsięwzięć mających na celu utworzenie całodobowych domów opieki społecznej.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
1132		2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.3	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.3	Brakuje uwzględnienia działań polegających na doposażeniu sal lekcyjnych do nauczania zajęć techniki (nauka zawodów)	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wynikami badań i analiz.
1133		2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna	Uwagi ogólne	Sugeruje się zmniejszenie wydatków na pomoc techniczną na rzecz innych priorytetów Należy przeanalizować wysokość alokacji dla priorytetu Pomoc Techniczna, którego wartość jest niewiele mniejsza od osi priorytetowej 7 „Wsparcie włączenia społecznego i walki z ubóstwem”.	nieuwzględniona	Alokacja na OP IX jest wydzielona z ram wykonania i zgodna z zapisami UP.
URZĄD DZIELNICY URSUS m. st. Warszawy						
1134	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	M.st. Warszawa wnioskuje o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				dominujących w całym Programie.		
1135	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania - LGD.np. str 170	Brak powyższego skutkuje niejasnością w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko - wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
1136	Od str. 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
1137	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe"Jednocześnie wsparcie dla"	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) "Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie".	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1138	44-154	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 "Potencjalne preferencje."	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	uwzględniona	
1139	44-154	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 "Potencjalne preferencje."	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: "(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT".	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1140	31-3344-154	Podrozdział 1.5 - Rozkład Środków Finansowych Rozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
1141	44-154	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 "Tryb wyboru projektów" "Opis planowanego zastosowania dużych projektów"	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: "Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)". W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.	uwzględniona	
1142	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	M.st. Warszawa zgłasza także kilka propozycji do zapisów dot. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1143	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego" Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota"	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
1144	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego" Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierające m.in.:"	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
1145	171	Rozdział 4 - Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego" Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej"	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IŻ (Instytucja Zarządzająca - Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IŻ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IŻ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
1146	44-64	Rozdział 2 - Osie Priorytetowe 2.1 Oś Priorytetowa I - Innowacyjność i przedsiębiorczość	2.1 Oś Priorytetowa I - Innowacyjność i przedsiębiorczość	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.		
URZĄD DZIELNICY WESOŁA						
1147	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	M.st. Warszawa wnioskuje o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1148	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania – LGD. np. str. 170	Brak powyższego skutkuje niejasnością w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko – wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
1149	Od str. 8	1.1 Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/ sektorów objętych programem	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1150	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe „Jednocześnie wsparcie dla	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	
1151	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
1152	44-155	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1153	31-33 44-154	Podrozdział 1.5 – Rozkład Środków Finansowych Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3	Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	niewzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1154	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Tryb wyboru projektów” „Opis planowanego zastosowania dużych projektów”	Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych.	uwzględniona	
1155	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	M.st. Warszawa zgłasza także kilka propozycji do zapisów dot. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
1156	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota”	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1157	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierające m.in.:”	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
1158	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej”	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IŻ (Instytucja Zarządzająca – Zarząd WM) i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
1159		Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	2.1 Oś Priorytetowa I – Innowacyjność i przedsiębiorczość	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1160	Od str. 8	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Diagnoza RPO WM na lata 2014-2020 zawierać powinna, w miarę możliwości, aktualne dane liczbowe. W wielu miejscach podaje się informacje sprzed 3 lat np. wartość PKB. Należałoby podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dotyczące dynamiki gospodarczej.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna.
1161	9	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	Pierwszy akapit na str. 9	Należałoby rozwinąć i uzupełnić zapisy w zakresie funkcjonowania inicjatyw klastrowych. W diagnozie bardzo ogólnie i pobieżnie przedstawiono ten problem. Brakuje informacji, które klastry współpracują np. z uczelniami wyższymi i jakie projekty badawczo – rozwojowe realizują.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1162	9	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	Drugi akapit na str. 9	W diagnozie bardzo pobieżnie wskazano na problemy dot. jakości wsparcia firm MŚP ze strony publicznych instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne w regionie. Badania PARP z 2012 roku pokazują, że zdecydowana większość dochodów IOB (w tym parków technologicznych) pochodzi z wynajmu powierzchni biurowych i unijnych dotacji, a nie z komercjalizacji wyników prac typu B + R. Ponadto, widoczna jest ograniczona współpraca z partnerami zagranicznymi (np. udział w międzynarodowych konsorcjach B+R, programach międzynarodowych finansowanych bezpośrednio przez KE). Należałoby zwrócić uwagę na problemy i trudności publicznych IOB tj. świadczenia usług dla podmiotów z sektora MŚP (niska mobilność doradców ds. innowacji) czy mało zróżnicowana oferta.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1163	9	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM INNOWACJE I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	Trzeci akapit na str. 9	Zbyt ogólnie opisano wymianę handlową, mimo iż podkreślono fakt, że zajmuje ona wysoką pozycję. Należałoby uzupełnić diagnozę o informacje (trendy) dot. wzrostu lub spadku liczby firm MŚP działających na rynkach zagranicznych, oprzeć się o dane statystyczne, porównaniach do lat poprzednich lub innych województw przodujących w tej branży.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1164	10 i 11	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM PRZEJŚCIE NA GOSPODARKĘ NISKOEMISYJNĄ	„...Od 2009 r., na obszarze regionu występuje spadek zużycia energii w przemyśle, natomiast wyraźny wzrost notowany jest w gospodarstwach domowych.....”	Niektóre problemy wymienione w diagnozie wynikają m.in. z niewystarczającej świadomości ekologicznej i braku wiedzy. Należy rozważyć zawarcie w treści programu odniesienia do konieczności prowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych, prezentowania dobrych praktyk wdrażanych w innych państwach członkowskich UE.	uwzględniona	
1165	11	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM ŚRODOWISKO	Drugi akapit na str. 11	Stosunkowo obszernie przedstawiono tematykę wód w regionie, natomiast nie odniesiono się do oceny jakości powietrza. Brak danych w tym zakresie. Ponadto, należałoby wspomnieć o występujących przekroczeniach norm hałasu w środowisku w obszarze województwa (głównie aglomeracjach).	nieuwzględniona	Diagnoza odpowiada priorytetom inwestycyjnym zdefiniowanym przez KE. Informacje nt. oceny jakości powietrza znajdują się w diagnozie w zakresie gospodarki niskoemisyjnej

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1166	12	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM ŚRODOWISKO	Pierwszy akapit na str. 12	W akapicie dot. systemu gospodarki odpadami brakuje statystyk na temat ilości wytworzonych odpadów domowych/przemysłowych.	nieuwzględniona	Zapisy odpowiadają obszarom wsparcia wskazanym w RPO WM 2014-2020.
1167	14	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM RYNEK PRACY	Uwagi ogólne	Zdiagnozowane problemy rynku pracy powinny zawierać krótki opis ich przyczyn oraz rozwiązania jakie proponuje m.in. Powiatowy Urząd Pracy jako jednostka aktywizacji zawodowej. Należałoby przedstawić metody prowadzące do wzrostu zatrudniania osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach.	częściowo uwzględniona	Przedmiotowe zapisy zostały zawarte w sekcji 2.A.6.1. Dodatkowo zapisy te zostaną doprecyzowane w szczegółowym opisie priorytet
1168	14/15	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I WALKA Z UBÓSTWEM	Pierwszy akapit na str.14	W opisie brakuje statystyk dot. poziomu ubóstwa w kontekście różnic miasto-wieś. Ponadto, należałoby zwrócić większą uwagę na problem starzejącego się społeczeństwa i rosnący odsetek osób w podeszłym wieku. Wyzwaniem jest dofinansowanie istniejących i tworzenie nowych dziennych domów opieki dla osób starszych oraz dostosowanie lokali leczniczych do opieki nad seniorami.	częściowo uwzględniona	Uzupełniono diagnozę fragmentem na temat starzejącego się społeczeństwa. W uwadze nie podano uzasadnienia do propozycji uzupełnienia opisu statystyka na temat ubóstwa.
1169	15/16	1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM EDUKACJA		Należałoby zawrzeć w treści programu odniesienia do edukacji dla zrównoważonego rozwoju. Jednym z celów Strategii „Europa 2020” jest inteligentny, zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. W zakresie edukacji dzieci i młodzieży ogromne znaczenia ma wiedza i umiejętności nabywane w szkole. Przedszkola i szkoły powinny mieć możliwość nauczania praktycznych umiejętności segregowania odpadów, oszczędzania energii, oszczędzania zasobów naturalnych środowiska oraz ekologicznych wzorów konsumpcji.	częściowo uwzględniona	W programie odniesiono się do Strategii Europa 2020. Natomiast nie przewiduje się działań jak wskazane przez Zgłaszającego.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1170	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe	Cel główny i cele szczegółowe „Jednocześnie wsparcie dla	Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawy wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący: (...) „Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie”.	uwzględniona	
1171	27 i 82-84	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH tabela str.27 PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.5 – str. 82	PI 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich typów obszarów, w szczególności na obszarach miejskich, wspieranie zrównoważonego transportu miejskiego oraz podejmowania odpowiednich działań adaptacyjnych i mitygacyjnych.	Plan gospodarki niskoemisyjnej dotyczy m.in. ograniczeń bądź likwidacji ruchu samochodowego w centrach miast. Brak możliwości dofinansowania parkingów np. podziemnych, wielopoziomowych.	nieuwzględniona	Zapisy RPO WM 2014-2020 są zgodne z zapisami Linii Demarkacyjnej
1172	28 i 89-91	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH tabela str. 28 PRIORYTET INWESTYCYJNY 5.2 – str. 89	PI 5.2. Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniające odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi	Brak działań związanych z minimalizacją skutków ekstremalnych zjawisk klimatycznych, projektów z zakresu organizacji systemów wczesnego reagowania i ratownictwa w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych i usuwania skutków katastrof. Należałoby uzupełnić priorytet o ww. rodzaje przedsięwzięć.	częściowo uwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1173	28 i 112-114	1.4 UZASADNIENIE WYBORU CELÓW TEMATYCZNYCH I PRIORYTETÓW INWESTYCYJNYCH tabela str. 28 PRIORYTET INWESTYCYJNY 5.2 – str. 89	PI 7.2. Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T	Brak zapisów dotyczących dofinansowania budowy/przebudowy dróg lokalnych, które są istotnym elementem rozwoju miasta. Istnieje obawa, że wsparciem objęte zostaną tylko duże inwestycje drogowe (np. obwodnice, autostrady), co zamknie możliwość aplikowania o realizację przedsięwzięć o niższym statusie dróg.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
1174	33	1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Tabela 6	Wnioskujemy o zwiększenie alokacji w RPO WM w Osiach priorytetowych: Rynek pracy i Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem o minimum 1%. Zbyt mała alokacja środków na ww. osie.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
1175	47	2.1 OŚ PRIORYTETOWA I - Innowacyjność i przedsiębiorczość Priorytet 1.1.	Zestawienie głównych grup beneficjentów	Wnioskujemy o dodanie: - jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną; - instytucje otoczenia biznesu, w tym jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki; - konsorcjów naukowo-przemysłowych Efektywne wykorzystanie środków możliwe się dzięki m.in. zwiększeniu grupy beneficjentów.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna)
1176	45	2.1 OŚ PRIORYTETOWA I - Innowacyjność i przedsiębiorczość Priorytet 1.1.	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI	Brak przedsięwzięć w zakresie możliwości uzbrajania terenów gminnych przeznaczonych pod działalność gospodarczą. Tereny są przeznaczone w planie zagospodarowania przestrzennego na działalność gospodarczą wymagając kompleksowego uzbrojenia w podstawowe media m.in. wodociągi, kanalizację, energię elektryczną, drogi dojazdowe. Odpowiednio przygotowane	nieuwzględniona	Zapisy RPO WM 2014-2020 są zgodne z zapisami Linii Demarkacyjnej

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				tereny, uzbrojone działki, to jedne z najważniejszych elementów zachęcających przedsiębiorców do zainwestowania na danym obszarze.		
1177		2.1 OŚ PRIORYTETOWA I - Innowacyjność i przedsiębiorczość	Uwagi ogólne	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców. Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
1178	68-72	OŚ PRIORYTETOWA II - Wzrost e-potencjału Mazowsza PRIORYTET INWESTYCYJNY 2.3		Niska alokacja środków na inwestycje w tzw. e-usługi publiczne. Szybki postęp technologiczny oraz stale podnoszone wymagania w stosunku do instytucji publicznych (elektroniczna dokumentacja, dodatkowe świadczenia oferowane za pośrednictwem Internetu, poczta elektroniczna) wymagają dużych nakładów finansowych. Nowoczesne technologie są stosunkowo często modyfikowane i ulepszone, co dla instytucji publicznych jest bardzo kosztowne. Technologie wdrożone w pierwszych latach siedmioletniego okresu programowania mogą wymagać uaktualnienia oraz dodatkowych nakładów inwestycyjnych, jeszcze w tym samym okresie programowania. W związku, z powyższym zaplanowana alokacja środków na oś priorytetową II jest za niska.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
1179	69	OŚ PRIORYTETOWA II - Wzrost e-potencjału Mazowsza PRIORYTET INWESTYCYJNY 2.3	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 2.3	Oprócz inwestycji w zakresie elektronicznego obiegu dokumentów i obsługi interesantów z wykorzystaniem nowoczesnych, interaktywnych technologii informatycznych, niezbędne jest doposażenie jednostek samorządowych w nowoczesny sprzęt informatyczny (stacje robocze, serwery, itd.). W związku z powyższym, wnioskujemy o wprowadzenie do grupy przykładowych inwestycji ww. przedsięwzięć.	niewzględniona	W obecnej wersji Programu, w ramach PI 2.3 jednym z rodzajów projektów jest informatyzacja jednostek administracji publicznej, która zawiera w sobie postulowane rodzaje projektów. Tego typu uwagi mogą zostać

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 20
1180	69	OŚ PRIORYTETOWA II - Wzrost e-potencjału Mazowsza PRIORYTET INWESTYCYJNY 2.3	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 2.3	Brak przedsięwzięć mających na celu ucyfrowienie (digitalizację) zasobów geodezyjno - kartograficznych i ich archiwizację oraz archiwizację pozostałej dokumentacji urzędowej. Ponadto, należałoby rozszerzyć ofertę e-usług o nowe technologie wspierające świadczenie usług socjalnych i społecznych, które pozwolą na efektywniejszą pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.	nieuwzględniona	Zapisy w obecnej wersji Programu dopuszczają realizację przytoczonych rodzajów projektów. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1181	79	OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3	Proponowane przedsięwzięcia uniemożliwiają realizację zadań związanych z energooszczędnym oświetleniem miejskim, jako odrębnych zadań inwestycyjnych. Wnioskujemy o wprowadzenie inwestycji mających na celu wymianę oświetlenia na energooszczędne.	nieuwzględniona	Przedmiotowe ziałanie będzie realizowane w ramach PI 4.5
1182	-	OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.3	Uwagi ogólne	Brakuje informacji nt. audytów. Audyt energetyczny jest obowiązkowym elementem projektów z zakresu modernizacji energetycznej. Wykonywanie audytów zwiększa efektywność kosztowo-środowiskową inwestycji i jest niezbędne dla ich sensownej realizacji. W związku z powyższym, koszt wykonania audytu powinien być kosztem kwalifikowanym.	nieuwzględniona	informacja o audytach została zamieszczona w opisie interwencji
1183		OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Brakuje uwzględnienia działań edukacyjno – informacyjnych skierowanych do mieszkańców/gospodarstw domowych, które służyłyby poprawie jakości powietrza (nt. szkodliwości spalania paliw niskiej jakości i odpadów).	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1184	90	OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu PRIORYTET INWESTYCYJNY 5.2	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Nie uwzględniono działań poprawiających bezpieczeństwo mieszkańców. Sugerujemy projekty z zakresu organizacji systemów wczesnego reagowania i ratownictwa w sytuacjach nagłego wystąpienia zjawisk katastrofalnych i usuwania skutków katastrof oraz doposażenia jednostek ratowniczych. Ponadto, należałoby zawrzeć inwestycje mające na celu remonty, rozbudowę budynków podmiotów ratowniczych działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego i ochrony środowiska.	częściowo uwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
1185	-	OŚ PRIORYTETOWA V- Rozwój regionalnego systemu transportowego	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Proponujemy uwzględnić do realizacji inwestycje drogowe o statusie dróg gminnych/miejskich bez ograniczania się tylko do dróg wojewódzkich. Poza tym, sieć dróg lokalnych często stanowi główne połączenie z korytarzami transportowymi województwa. Uwzględnienie tej grupy inwestycji korzystnie wpłynie na poprawę bezpieczeństwa na drogach publicznych. Ponadto, warto dofinansować budowę ciągów pieszych, pieszo – rowerowych oraz budowę/modernizację sygnalizacji świetlnej, rond. itp.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
1186	-	OŚ PRIORYTETOWA VI - Rozwój rynku pracy	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Sugeruje się wyraźniej zaakcentować działania związane z aktywizacją zawodową osób starszych. Jednostki samorządu terytorialnego (dzielnice Warszawy) chętnie wypracują metody i wdrożą dobre praktyki mające na celu aktywizację społeczną i zawodową osób 50+.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1187	-	OŚ PRIORYTETOWA VII - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	Brakuje uwzględnienia działań medialnych (informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych) wspierających profilaktykę chorób cywilizacyjnych oraz przeciwdziałających niekorzystnym trendom demograficznym. Tego typu działania przynoszą długookresowe korzyści społeczne z punktu widzenia bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców regionu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
1188	134	OŚ PRIORYTETOWA VII - Wsparcie włączenia społecznego i walka z ubóstwem PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.7	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.7	Brak przedsięwzięć mających na celu tworzenie domów pomocy społecznej. Ze względu na całodobową opiekę lub brak środków i fachowej wiedzy specjalistycznej rodziny nie są w stanie samodzielnie pomóc swoim bliskim. W dobie starzejącego się społeczeństwa niezbędne są inwestycje w miejsca, w których osoby starsze mogłyby godnie spędzić resztę swojego życia.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
1189	143	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.1	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1	Brakuje uwzględnienia działań polegających na wyposażeniu sal lekcyjnych do nauczania zajęć techniki. W szkołach podstawowych i gimnazjach brakuje pomieszczeń z odpowiednimi pomocami naukowymi służącymi prawidłowej realizacji podstawy programowej. Wyposażenie takich gabinetów dałoby szansę rozwijania umiejętności manualnych i przygotowania młodego człowieka do nauki zawodu w szkołach ponadgimnazjalnych.	nieuwzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.
1190	148	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu PRIORYTET INWESTYCYJNY 10.3	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.3	Należy uwzględnić możliwość rozwoju i kształcenia zawodowego w obszarze starzejącego się społeczeństwa. Z perspektywy starzejącego się społeczeństwa za ważne uznaje się podwyższenia standardów świadczonej opieki. W związku z tym, istotne jest aby na rynku pracy znalazły się osoby wysoko wykwalifikowane. Z kolei do tego niezbędne jest oferowanie lekarzom i pielęgniarkom kursów zawodowych oraz szkoleń z zakresu medycyny geriatrycznej.	nieuwzględniona	Wsparcie personelu medycznego (lekarzy, pielęgniarek) nie jest możliwe w Regionalnych Programach Operacyjnych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1191	142-156	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu	Uwagi ogólne	Zgodnie z zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18.12.2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) wsparciem objętych powinno być 8 kompetencji kluczowych tj.: porozumiewanie się w języku ojczystym; porozumiewanie się w językach obcych; kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne; kompetencje informatyczne; umiejętność uczenia się; kompetencje społeczne i obywatelskie; inicjatywność i przedsiębiorczość; świadomość i ekspresja kulturalna. W związku z powyższym, wnioskujemy o uwzględnienie wszystkich 8 kompetencji w ramach VIII osi priorytetowej.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1192	142-156	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII - Edukacja dla rozwoju regionu	Uwagi ogólne	Sugeruje się zwrócić uwagę na kwestie organizacyjne przy realizacji szkoleń/kursów. Ważnym elementem kończącym proces kształcenia jest otrzymanie odpowiednich dokumentów formalnie potwierdzających uzyskane przez uczestnika kwalifikacje.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1193	156	2.9 OŚ PRIORYTETOWA IX – Pomoc Techniczna	Uwagi ogólne	Sugeruje się zmniejszenie wydatków na pomoc techniczną na rzecz innych priorytetów. Należy przeanalizować wysokość alokacji dla priorytetu Pomoc Techniczna, którego wartość jest niewiele mniejsza od osi priorytetowej 7 „Wspieranie włączenia społecznego i walki z ubóstwem”. W praktyce oznacza to, że obciążenia administracyjne związane z realizacją RPO WM będą porównywalne do wydatków przeznaczonych na zmniejszenie liczby osób wykluczonych społecznie i zwiększeniem szans na zatrudnienie.	częściowo uwzględniona	Alokacja na CT 09 została podwyższona, zaś wysokość środków PT określa UP

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1194	44-154	Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Uwagi ogólne Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3 „Potencjalne preferencje.”	Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	
1195	31-33 44-154	Podrozdział 1.5 – Rozkład Środków Finansowych Rozdział 2 – Osie Priorytetowe	Priorytety Inwestycyjne Od 1.1 do 10.3	Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego RPO i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
1196	163	ROZDZIAŁ 3 - PLAN FINANSOWY PROGRAMU	Uwagi ogólne	Należałoby uwzględnić możliwość prefinansowania w projektach realizowanych przez jst. W chwili obecnej, jednostka samorządu terytorialnego realizująca projekt współfinansowany ze środków UE musi dysponować środkami na sfinansowanie całości zadania. Dotacje na zasadach refundacji środków powodują konieczność zaciągania zobowiązań kredytów, których koszty (np. oprocentowanie, prowizja i inne) nie stanowią wydatku kwalifikowalnego. Tym samym, zwiększa się wysokość wkładu własnego poniesionego przez jednostkę na realizację zadania. Dodatkowym argumentem przemawiającym za wprowadzeniem prefinansowania jest uproszczona procedura i preferencyjny charakter, który nie podlega procedurze przetargowej a wysokość oprocentowania jest niższa niż stawki rynkowe (nie ponosi się dodatkowych kosztów w formie np. prowizji). Ponadto, wprowadzenie możliwości prefinansowania działań dla jednostek sektora finansów publicznych przyczyniłoby się do zwiększenia podmiotów aplikujących o środki UE oraz efektywniejszego ich wykorzystania.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 i dokumentów wdrożeniowych
1197	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego	Wnioskuje się o doprecyzowanie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego. Należałoby wskazać, iż w metodologii zaproponowanej przez MliR uwzględniono dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1198	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota”	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
1199	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „ Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierające m.in.:”	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a proponowane obecnie zapisy nie są z nią spójne.	uwzględniona	
1200	171	Rozdział 4 – Zintegrowane Podejście Terytorialne	Sekcja 4.2 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego „Projekty w formule ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej”	Obecne zapisy RPO WM mówią o dwutorowo prowadzonej ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. Proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1201	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji). Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym RPO.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1202	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Należałoby poszerzyć zapisy RPO o działania wspierające rozwój sportu i rekreacji poprzez budowę/ rozbudowę lub modernizację infrastruktury sportowej.	W przedłożonym do konsultacji społecznych projekcie RPO WM nie widnieją zapisy dotyczące możliwości wspierania infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Działania wspierające rozwój sportu i rekreacji, poprzez budowę/rozbudowę infrastruktury sportowej, przyczyniają się do aktywnego spędzania czasu wolnego na terenie obszaru miejskiego, a przede wszystkim wpływają na poprawę zdrowia i profilaktykę zdrowotną.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
1203	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Postuluje się, aby nowa perspektywa finansowa 2014-2020 zawierała zapisy o dostosowaniu inwestycji infrastrukturalnych, społecznych i edukacyjnych do osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami.	W Rozporządzeniu ogólnym Komisji Europejskiej w sprawie programowania pięciu funduszy polityki spójności 2014-2020 z 01.09.2012 zawarty został zapis: "Instytucje zarządzające gwarantują, że wszystkie produkty, towary, usługi i infrastruktury, które są publicznie dostępne lub zapewniane ogółowi społeczeństwa i które są współfinansowane z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, są dostępne dla wszystkich obywateli, łącznie z osobami niepełnosprawnymi. W szczególności należy zapewnić dostępność środowiska fizycznego, transportu oraz technologii informacyjnych i komunikacyjnych, aby włączyć grupy w niekorzystnej sytuacji, łącznie z osobami niepełnosprawnymi. Instytucje zarządzające podejmują w trakcie trwania programu działania mające na celu identyfikację i wyeliminowanie istniejących barier dostępności lub uniknięcia ich w przyszłości". W związku z powyższym, należy zwrócić szczególną uwagę na temat niepełnosprawności w województwie	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1204	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	Brak wielkości wskaźników w roku 2023 tj. na koniec wdrażania programu w większości osi priorytetowych	Nie oszacowano docelowych i pośrednich wartości wskaźników produktu/rezultatu – przy opisach osi priorytetowych - co ma duże znaczenie przy zapoznawaniu się z opisem priorytetów (np. porównanie docelowych wskaźników rezultatu z planem finansowym programu).	uwzględniona	
1205	-	Uwaga odnosi się do całego projektu RPO WM	W dokumencie brak definicji i informacji nt. Lokalnej Grupy Działania – LGD.	Brak powyższego skutkuje niejasnością w kwestii tworzenia LGD na obszarach miejskich i/lub miejsko – wiejskich, możliwościami aplikowania o środki RPO itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów
URZĄD GMINY GOWOROWO						
1206				<p>1. Poprawę dostępności mieszkańców Mazowsza do żłobków i przedszkoli poprzez budowę nowych obiektów, adaptację istniejących budynków. Realizacja tych przedsięwzięć poprawi dostępność i jakość edukacji przedszkolnej i zmniejszy bezrobocie. Wyjdzie naprzeciw wprowadzonym przez rząd reform oświatowych.</p> <p>2. Budowę lub rozbudowę obiektów sportowych i kulturalnych. Realizacja tych celów ułatwi dostęp do wysokiej jakości usług w zakresie kultury, sportu i rekreacji. Wpłynie pozytywnie na zdrowie społeczeństwa. Pozwoli na rozwój terenów wiejskich oraz ograniczy migrację do dużych aglomeracji.</p>	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						finansowania krzyżowego umożliwiające pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS. (powyższe nie dot. opieki żłobkowej).
Urząd Gminy Jabłonna						
1207	93	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.2:	<p>W ramach celu szczegółowego 7: Rewitalizacja przestrzeni miejskiej i wiejskiej ukierunkowana na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych planowane będą do realizacji następujące typy projektów:</p> <p>§ rewitalizacja i odnowa tkanki miejskiej w celu aktywizacji społecznej ubogich społeczności lokalnych;</p> <p>§ rewitalizacja i odnowa tkanki miejskiej w celu aktywizacji gospodarczej ubogich społeczności lokalnych</p>	Cel szczegółowy odnosi się do przestrzeni miejskiej i wiejskiej, a planowane typy projektów pomijają te kwestie	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1208	85	PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.2 Cel szczegółowy 3: Zmniejszenie dysproporcji w dostępie do usług komunalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	<p>Przykładowe projekty przewidziane do realizacji w tym obszarze polegać będą na: § § Budowie kanalizacji ściekowej w aglomeracji przy spełnieniu wymogu dotyczącego współczynnika koncentracji na poziomie 120 osób na kilometr bieżącej sieci kanalizacyjnej, natomiast na obszarach chronionych na poziomie co najmniej 90 mieszkańców na 1 km sieci – w myśl zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji, współczynnik; § Budowie i/lub rozbudowie sieci wodociągowej tylko w powiązaniu z budową zbiorczej sieci kanalizacyjnej. Potencjalne preferencje: § w celu wypełnienia dyrektywy ściekowej powinny być wspierane przede wszystkim inwestycje na obszarach aglomeracji od 2 – 9,99 tys. RLM ujętych w KPOŚK. § wspieranie budowy sieci wodociągowych tylko w przypadku zintegrowania ich budowy z budową zbiorczej sieci kanalizacyjnej.</p>	<p>Budowa kanalizacji ściekowej w aglomeracji przy spełnieniu wymogu dotyczącego współczynnika koncentracji na poziomie 120 osób na kilometr wyklucza realizację wielu odcinków sieci, na których wskaźnik jest niższy i jednocześnie uniemożliwia realizację sieci wodociągowej w tym obszarze. W przypadku naszej gminy (Jabłonna), pomimo wysokiego wskaźnika gęstości zaludnienia, liczba odbiorców na kilometr sieci jest na wielu odcinkach dużo niższa od oczekiwanej. Jednocześnie wiele gospodarstw korzysta z własnych ujęć wody, do których przenikają zanieczyszczenia w związku z brakiem sieci kanalizacyjnej. Ograniczenie wsparcia finansowego dostępnego dotychczas z PROW 2007-2013, w ramach którego nie był analizowany wskaźnik koncentracji, uniemożliwi wyposażenie w sieci kanalizacyjne obszarów ujętych w aglomeracji – dla których wskaźnik koncentracji nie jest spełniony. Wykluczenie realizacji samodzielnych sieci wodociągowych, gdy nie jest wskazana wg. wskaźników budowa kanalizacji może doprowadzić do dalszych dysproporcji rozwojowych.</p>	niewzględniona	<p>Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. W ramach RPO WM 2014-2020 przewidziane jest wsp</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1209	134	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1 W ramach celu szczegółowego 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego planowane będą do realizacji następujące typy projektów	„Najlepszym rozwiązaniem przy tworzeniu przedszkoli jest wykorzystanie już istniejącej infrastruktury, dotychczas nie w pełni wykorzystanej (np. wolnych pomieszczeń w szkołach podstawowych..” Potencjalne preferencje: § preferowane będą obszary według gmin, sytuujące się w grupie o najniższym wskaźniku uczestnictwa dzieci 3-4 letnich w edukacji przedszkolnej;	Sytuacja wielu samorządów, szczególnie położonych wokół dużych ośrodków miejskich – generujących miejsca pracy, jest odwrotna – duża liczba dzieci wymusza organizowanie zajęć w szkołach przy maksymalnym wykorzystaniu istniejącej bazy lokalowej. Rozwiązaniem zasadnym byłoby przeznaczenie środków na budowę/tworzenie i wyposażenie nowych placówek przedszkolnych jak również oświatowych. Preferowanie projektów, które będą realizowane w gminach o najniższym wskaźniku uczestnictwa dzieci w edukacji przedszkolnej - nie jest zasadne. W wielu gminach wskaźnik uczestnictwa wykazywany w danych GUS jest wysoki, ale obejmuje on zarówno dzieci uczęszczające do placówek publicznych jak i niepublicznych. Rodzice dzieci uczęszczających do placówek niepublicznych, oczekują miejsc dla swojego dziecka w placówce publicznej, co jest zdecydowanie tańszym rozwiązaniem. Preferowanie projektów wg. przyjętych w projekcie kryteriów nie pomoże w rozwiązaniu tego problemu. W związku z trudną sytuacją finansową w oświacie i jednoczesnym wzroście liczby dzieci w obszarach o dużym wskaźniku wzrostu liczby ludności (migracje) zasadne byłoby przeznaczenie w ramach programu środków na budowę i wyposażenie placówek oświatowych, co wpłynie na poprawę jakości nauczania i warunków.	niewzględ- niona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Jak wskazują dane statystyczne, w woj. mazowieckim na obszarach wiejskich jest znacznie niższy poziom dostępu do edukacji przedszkolnej. Zatem, dążąc do wyrównywania szans edukacyjnych od najwcześniejszych etapów edukacji przyjęto, że w szczególności wsparcie powinno być kierowane na obszary/do środowisk o niskim wskaźniku uczestnictwa w edukacji przedszkolnej. Jednocześnie zgodnie ze wskazówkami MEN wsparcie powinno być ukierunkowane na zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, w tym głównie na obszarach i w środowiskach defaworyzowanych.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
Urząd Gminy Jadów						
1210				Wobec wykluczenia gm. Jadów z możliwości ubiegania się o dofinansowanie na środki zagwarantowane dla ZIT oraz RIT prosimy o zaplanowanie w programie RPO 14-2020 mechanizmu wyrównującego szanse jednostek samorządu terytorialnego, które to nie mogą z przyczyn przez siebie niezawinionych uczestniczyć w dystrybucji środków gwarantowanych ww. instrumentach. Powyższe przyczyni się do zrównoważonego i harmonijnego rozwoju nie tylko gminy ale i całego regionu wyrównując szanse w dostępie do środków publicznych	niewuzględniona	W Programie przewidziano realizację Regionalnych Instrumentów Terytorialnych skierowanych do 5 subregionów (NTS 3): ciechanowskiego, płockiego, ostrołęckiego, siedleckiego i radomskiego. Komplementarnym instrumentem jest proponowanie projektów partnerskich poprzez ich preferowanie na etapie konkursów, baz ograniczenia terytorialnego, kwotowego lub tematycznego.
Urząd Gminy w Bodzanowie						
1211	94	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 6.1	Przykłady projektów realizowanych w ramach RPO WM 2014-2020	Dodać rozbudowę/budowę baz transportowo-magazynowych w celu spójności i lepszej sprawności funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	niewuzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
1212	94	Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 6.1	Przykłady projektów realizowanych w ramach RPO WM 2014-2020	Dodać działania medialne(informacyjne, promocyjne i edukacyjne) promujące właściwe postępowanie z odpadami zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju i oparte na hierarchii sposobu postępowania z odpadami.	niewuzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Urząd Miasta i Gminy Radzymin						
1213				Dokument określa ściśle określone typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczając tym samym katalog możliwych do realizacji projektów. Zgłaszamy propozycję weryfikacji takiego zapisu, polegającej na sformułowaniu: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”.	uwzględniona	
1214				Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
1215				Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuję się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów, w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
1216				Wnioskujemy o szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT .	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1217				Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin znajdujących się w strefie obszaru metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców	uwzględniona	
1218				Wnioskuje się bardziej szczegółowa i szerszą formę zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego i o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliiR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą	uwzględniona	
1219				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliiR i zapisami Umowy Partnerstwa	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
1220				Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne	uwzględniona	
1221				Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT, gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne	uwzględniona	
1222				Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1223				Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
1224				Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
1225				Wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny z zakresu rewitalizacji, gdyż są duże potrzeby inwestycyjne w tym zakresie dot. tego zakresu	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Urząd Miasta Marki						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1226		<p>Projekt RPO WM 2014-2020 wskazuje w uzasadnieniu dla celu głównego i celów szczegółowych programu, iż wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza. Celem właściwego ujęcia roli Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wskazana jest korekta tego zapisu (analogicznie do zapisów strategii rozwoju województwa, a także zgodnie z zapisami KSRR) na następujący:</p>	<p>(...) "Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza.</p>	<p>(...) "Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie".</p>	<p>uwzględniona</p>	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1227		Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów.	Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: "(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)"	Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu.	uwzględniona	
1228		Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych.	Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych,	Pozwoli to na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT oraz pozostałych .	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.
1229		Tryb wyboru projektów konkursowych i pozakonkursowych.	Proponuje się uwzględnić typy projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT oraz przypisanie odpowiednich trybów konkursowych i pozakonkursowych.	Określenie zakresu i typów projektów w trybie pozakonkursowym, co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów.	uwzględniona	
1230		.Dot. PI 5.2, PI 6.3, PI 9.1, PI 9.2, PI 9.7, PI 10.1 PI 10.3	Wnioskuje się o zniwelowanie dominujących preferencji dla obszarów subregionalnych i wiejskich (w szczególności w zakresie rewitalizacji, ochrony zdrowia, retencji wodnej, edukacji).	Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia, projektów realizowanych na obszarach wiejskich oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych, jako dominujących w całym Programie	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1231		PI 6.3 i 9.2	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu. Brak odniesienia do obecnego projektu RPO zagadnień rewitalizacji połączonych z inwestycjami.	Uwzględnienie w RPO WM rewitalizacji budynków oraz przestrzeni miejskich np. skwerów, parków, rynków, w szczególności projektów rewitalizacyjnych gdzie powstaną centra kultury, sztuki itp.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1232		PI 3.1 Przygotowanie projektów dot. przygotowania projektów inwestycyjnych.	Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych	są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
1233		PI 3.2 Promocja gospodarcza	Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców.	Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1234		PI 7.2	Wnioskuje się o wprowadzenie do inwestycji włączających regionalną sieć transportową dróg komunikacji lokalnej stanowiących istotne połączenie z drogami krajowymi i wojewódzkimi wokół Warszawy. Ponadto wnioskuje się o włączenie trybu konkursowego dla projektów komunikacji lokalnej stanowiących istotne połączenie z drogami krajowymi i wojewódzkimi wokół Warszawy.	Projekty z zakresu infrastruktury drogowej o charakterze lokalnym, stanowiące połączenia z drogami krajowymi i wojewódzkimi są znaczącym elementem infrastruktury towarzyszącej głównym ciągom komunikacyjnym i gwarantują oszczędność czasu w dojazdach.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
1235		PI 10.1 PI 10.3	Wnioskuje się o wprowadzenie zapisów do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 uwzględniających zaspokojenie potrzeb inwestycyjnych w zakresie edukacji publicznej.	Samorządy są zobligowane ustawowo do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty poprzez realizowanie zadań własnych, które to obejmują sprawy m.in. z zakresu edukacji publicznej. Brak uwzględnienia ww. dokumencie instrumentów wspierających działania związane z rozwojem infrastruktury oświatowej gwarantującej lepszą jakość warunków edukacji dzieci i młodzieży znacznie utrudnia wykonywanie tych zadań. Będąc organem prowadzącym placówki oświatowe obowiązkiem jest zapewnienia miejsca w szkołach i przedszkolach wszystkim dzieciom z terenu JST. Częstym zjawiskiem jest zamieszkiwanie na terenie Miasta Marek znacznej liczby osób nieujętych w rejestrze meldunkowym i danych Głównego Urzędu Statystycznego. Niekiedy liczba mieszkańców jest dwukrotnie większa niż wynikałoby to z oficjalnych statystyk. Dochody z subwencji oświatowej nie pokrywają wszystkich wydatków na oświatę. W przypadku miasta Marki pokrywają ok 42% wydatków ogółem. Różnicę gmina musi pokrywać ze środków własnych, co skutkuje brakiem środków na rozbudowę bazy dydaktyczno-oświatowej wynikającej ze zgłaszanych przez szkoły potrzeb.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturą edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.
1236			Wysokość alokacji na ZIT WOF	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliiR i zapisami Umowy Partnerstwa.	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty (określenie wartości pośrednich i docelowych wskaźników produktu i rezultatu). Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1237		Ocena projektów ZIT	W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT, w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1238		Strategia ZIT	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT.	Elementy składowe strategii ZIT określa szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
1239		Katalog wydatków kwalifikowanych w RPO.	Katalog wydatków kwalifikowanych w projektach ZIT - koszty zarządzania projektami.	Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1240		Preferencje dla projektów ZIT	Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: "(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT".	Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT .	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1241			Delimitacja WOF	Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MliR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	
1242			Modele instytucjonalne	Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	niewzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
Urząd Miasta Płocka						
1243	6	WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW/SYMBOLI	LPR - Lokalny Plan Rewitalizacji	Zmiana zapisu na: LPR - Lokalny Program Rewitalizacji Uzasadnienie: Obecnie brak jest podstaw prawnych do stosowania nazwy Lokalny Plan Rewitalizacji. Większość miast województwa mazowieckiego, w tym m.in. Warszawa, Radom, Płock, Siedlce, Ostrołęka, Ciechanów dotychczas prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie Lokalnych Programów Rewitalizacji. Ponadto, zgodnie z projektem ustawy o rewitalizacji obszarów zdegradowanych oraz zmianie niektórych ustaw (przekazanym przez Związek Miast Polskich Ministerstwu Infrastruktury i Rozwoju) istnieje zapis, że rewitalizacja prowadzona jest na podstawie programów rewitalizacji.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1244	12	ROZDZIAŁ 1 - WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ 1.1 DIAGNOZA WYZWAŃ, POTRZEB I POTENCJAŁÓW OBSZARÓW/ SEKTORÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM ŚRODOWISKO	przypis 30 - Na podstawie przeglądu Lokalnych Planów Rewitalizacji w Województwie Mazowieckim, za: Studium możliwości wdrożenia inicjatywy Jessica w województwie Mazowieckim, Deloitte na zlecenie Europejskiego Banku Inwestycyjnego	Zmiana zapisu na: Na podstawie przeglądu Lokalnych Programów Rewitalizacji.... Uzasadnienie: Wskazane miasta: Warszawa, Siedlce, Płock, Otwock, Żyrardów, Piaseczno, Grodzisk Mazowiecki prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie uchwalonych Lokalnych Programów Rewitalizacji a nie Lokalnych Planów Rewitalizacji.	uwzględniona	
1245	105	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE 2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu [SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 9.2	przypis 71 - Na podstawie przeglądu Lokalnych Planów Rewitalizacji w Województwie Mazowieckim, za:	j.w.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1246	106	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE 2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu [SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.2	ostatni akapit: Aby sprostać wyzwaniom zidentyfikowanym w diagnozie, niezwykle istotnym jest przeprowadzenie działań pozwalających na realizację programów ożywienia gospodarczego, a w szczególności rzecz rozwiązania kwestii społecznych, występujących na obszarach miejskich i wiejskich w oparciu o Lokalne Programy Rewitalizacji.	Dodanie zapisu: Dopuszcza się inną nazwę dokumentu przy zachowaniu zasad wskazanych dla Lokalnych Programów Rewitalizacji. Uzasadnienie: Powinna istnieć możliwość prowadzenia działań rewitalizacyjnych w oparciu o dokumenty również o innej nazwie (np. Lokalny Plan Rewitalizacji, Miejski Program Rewitalizacji, Zintegrowany Program Rewitalizacji) pod warunkiem że dokumenty te będą opracowane zgodnie z wytycznymi wskazanymi w RPO. Obecnie brak jest podstaw prawnych do stosowania określonego nazewnictwa.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
1247	106	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE 2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu [SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.2	ostatnie zdanie: Podstawowym kryterium wskazania obszaru jako „kryzysowego” i wskazania go do działań z zakresu rewitalizacji powinien być fakt, iż sytuacja zastana jest tam gorsza/trudniejsza niż średnia dla danego miasta.	Dodanie zapisu: Przy wyznaczaniu obszarów powojkowych i przemysłowych nie stosuje się kryteriów wyznaczania obszarów. Tereny te stanowią obszar „kryzysowy” zgodnie z definicją. Uzasadnienie: Obszarem „kryzysowym” mogą być również obszary przemysłowe i powojkowe. Są to zdegradowane, nie użytkowane lub nie w pełni wykorzystane tereny przeznaczone pierwotnie pod działalność gospodarczą, która została zakończona (przemysłowe) lub pierwotnie przeznaczone na cele wojskowe i stacjonowania sił zbrojnych, na których działalność wojskowa została zakończona (powojkowe). W przypadku, gdy zidentyfikuje się obszary przemysłowe lub powojkowe na obszarze miasta, należy je w miarę możliwości włączyć do obszaru wsparcia oraz podjąć działania zmierzające do nadania im nowych funkcji gospodarczych lub społecznych.	nieuwzględniona	Zakres interwencji w zakresie obszarów przemysłowych i powojkowych został przesunięty do PI 3.1 - zgodnie z wytycznymi MIR

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1248	107	ROZDZIAŁ 2 - OSIE PRIORYTETOWE 2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu [SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 9.2	przypis 79 – co do zasady brak zgody na budowę nowych obiektów	Zmiana zapisu na: co do zasady brak zgody na budowę nowych budynków. Uzasadnienie: Pojęcie „obiektów” jest zbyt szerokie. Dąży się bowiem co do zasady do tego, by wsparciem nie została objęta budowa nowych budynków mieszkalnych, lecz remonty i adaptacja na ten cel istniejących zasobów.	niewzględniona	Zapis zgodny z linią demarkacyjną - dokumentem MIR
Urząd Miasta Podkowa Leśna						
1249	Str. 31	1.5 Rozdział środków finansowych	Przyjęcie preferencji dla pewnych typów obszarów	Obecny projekt dokumentu w zbyt dużym stopniu koncentruje się na preferencjach dla projektów na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej i wysokiej stopie bezrobocia oraz na obszarach z ograniczonym dostępem do infrastruktury podstawowej i usług publicznych. Takie podejście spowoduje dekoncentrację środków w wyniku której zagrożone będzie osiągnięcie założonych celów strategii.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1250	STR. 91	2.4 OŚ PRIORYTETOWA 4	Tryb wyboru projektów	Proponuje się nie zawężanie trybu do pozakonkursowego ze względu na ważność inwestycji o znaczeniu lokalnym a w to miejsce wprowadzić punktową ocenę zgodności ze strategiami branżowymi np. Programem małej retencji (...).	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						poszczególnych konkursów.
1251	Str. 99	Priorytet inwestycyjny 6.3	Opis przedsięwzięć	Określenie celu szczegółowego jaki i opis przedsięwzięć całkowicie pomija aspekt wsparcia rozwoju dziedzictwa naturalnego jaki stanowią np. parki zabytkowe, a wskaźnik strategiczny błędnie zawężono do liczby osób odwiedzających instytucje muzealne. Te ograniczenia potencjalnie wykluczają realizację projektów z zabytkowych częściach miast, na które składają się także elementy otoczenia, w tym otoczenia instytucji kultury. Dopiero kompleksowe wsparcie terenów zabytkowych może zapewnić rozwój gospodarczy obszaru, w tym poprzez rozwój turystyki miejskiej, zainteresowanie inwestorów a w konsekwencji wzrost zatrudnienia.	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
1252	Str. 169	Rozdział 4 Zintegrowane podejście terytorialne	Projekty partnerskie	Postuluje się, aby w kategorii projektów partnerskich dopuścić lub co najmniej dodatkowo preferować przygotowanie projektów przez partnerstwa 3 – sektorowe (samorząd, ngo, przedsiębiorca). Tylko takie partnerstwo zapewni rozwój i realizację zasad nowoczesnego skutecznego, zarządzania terytorialnego.	częściowo uwzględniona	Dopuszcza się preferencje dla LDG.
1253		inne uwagi		Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie.	uwzględniona	
1254		inne uwagi		Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	nieuwzględniona	Alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1255		inne uwagi		Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych do prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej.	uwzględniona	
1256		inne uwagi		Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS). Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych np. w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację.	nieuwzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.
Urząd Miasta Sulejówek						
1257	25	1.3	Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewnianiu spójności terytorialną Mazowsza.	„Jednocześnie wsparcie dla wzmocnienia konkurencyjności regionu powinno opierać się na zrównoważonym rozwoju subregionów oraz zapewniać spójność terytorialną Mazowsza i wzrost znaczenia Obszaru Metropolitalnego Warszawy w Europie ”.	uwzględniona	
1258				Dokument określa skonkretyzowane typy działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych, ograniczające katalog możliwych do realizacji projektów. Właściwe byłoby złagodzenie zapisów poprzez unikanie zamkniętego definiowania katalogu przedsięwzięć wspieranych w Programie, które może być dokonane na etapie Uszczegółowienia do Programu. Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) planowane do realizacji będą m.in. następujące typy projektów (...)”	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1259				Projekt RPO nie określa przypisania alokacji do poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych. Proponuje się określenie alokacji w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych , co pozwoli na dokładniejsze oszacowanie potencjału finansowego Programu i pozwoli na efektywne przygotowanie się Beneficjentów do wykorzystania zaprogramowanych środków, w tym określenie możliwej alokacji na poszczególne typy projektów w ramach ZIT.	niewzględzona	1. alokacja środków przedstawiona jest w tabelach wg. wzoru KE, uszczegółowienie do poziomu CT. 2. alokacja ZIT w załączniku nr 5
1260				Proponuje się uwzględnić w większym stopniu możliwość realizacji projektów w trybie pozakonkursowym , co pozwoli na identyfikację i dofinansowanie projektów o największym znaczeniu dla rozwoju Mazowsza, w tym wynikających ze Strategii ZIT. Przykładowe zapisy powinny brzmieć: „Tryb wyboru projektów: pozakonkursowy (...) w przypadku projektów (...) wynikających ze Strategii ZIT (...)”. W powiązaniu z powyższym wnioskuje się o wprowadzenie zapisów dot. przewidywanej realizacji dużych projektów , w szczególności w zakresie projektów transportu publicznego i projektów drogowych oraz przygotowania terenów inwestycyjnych	uwzględniona	
1261				Konieczne jest szersze ujęcie w Programie preferencji dla projektów wynikających ze Strategii ZIT . Przykładowy tekst po dokonaniu zmiany powinien brzmieć: „(...) Potencjalne preferencje: (...) projekty wynikające ze Strategii ZIT”.	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane
1262				Z uwagi na planowany zakres Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego wnioskuje się o dopuszczenie samorządów lokalnych prowadzenia w ramach wsparcia działań z zakresu promocji gospodarczej a także włączenie gmin Obszaru Metropolitalnego Warszawy do katalogu podmiotów oferujących usługi dla przedsiębiorców . Zapisy projektu RPO WM ograniczają możliwość prowadzenia działań z zakresu promocji gospodarczej regionu i obszarów wchodzących w jego skład wyłącznie do władz województwa. Jednocześnie wskazywana koncentracja IOB w Warszawie jest pozorna, bowiem nie odnosi się do potencjału ilościowego przedsiębiorstw skupionych w stolicy.	uwzględniona	
1263				Wnioskuje się o doszczegółowienie zapisów dot. metody delimitacji Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego o wskazanie, iż do metodologii zaproponowanej przez MIIR dodano dodatkowe kryteria podkreślające powiązania funkcjonalne okolicznych gmin z Warszawą.	uwzględniona	

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1264	171	4.2	Na finansowanie ZIT, zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, zostanie wydzielona kwota w wysokości 165 mln EURO (8 % środków RPO WM 2014-2020).	W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na ZIT WOF wnioskuje się także o zawarcie zapisu mówiącego o zwiększeniu przez władze regionu alokacji na ZIT (dodatkowe środki bezpośrednio z RPO), zgodnie z wytycznymi MliR i zapisami Umowy Partnerstwa.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min 164,8 mln euro"
1265	171	4.2	Projekty w ramach ZIT mogą być realizowane w formule konkursowej i pozakonkursowej. Projekty strategiczne wstępnie wybrane w ramach ZIT do sfinansowania ze środków RPO WM 2014-2020, zostaną ocenione pod względem formalnym i merytorycznym...	Obecne zapisy RPO WM mówią o prowadzonej dwutorowo przez IZ i ZIT ocenie formalnej i merytorycznej projektów strategicznych. Jest to rozwiązanie nieczytelne w sytuacji negatywnej oceny propozycji projektu strategicznego przez IZ RPO. W odniesieniu do realizacji projektów strategicznych ZIT proponuje się uregulowanie trybu negocjacyjnego pomiędzy IZ RPO a Związkiem ZIT , w którym byłyby zatwierdzane projekty strategiczne (takie rozwiązanie zostało zaproponowane w RPO województwa pomorskiego).	uwzględniona	
1266	171	4.2	Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, zawierająca m.in.:...	Proponuje się usunięcie z projektu RPO zapisów dot. wymogów formalnych dotyczących elementów składowych Strategii ZIT , gdyż określa je szczegółowo Umowa Partnerstwa, a jednocześnie proponowane obecnie zapisy nie są z nią jednoznacznie zgodne.	uwzględniona	
1267				Proponuje się zawarcie w wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków możliwości kwalifikowania wydatków związanych z zarządzaniem projektami (EFRR i EFS) - według zapisów w wytycznych w perspektywie finansowej 2007-2013 wydatki te nie są wydatkami kwalifikowanymi. Zapis taki jest niezbędny w odniesieniu do projektów zintegrowanych finansowanych w ramach ZIT, z uwagi na ich skomplikowanie i mnogość partnerów zaangażowanych w realizację	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1268				Wnioskuje się o zapewnienie znacznej alokacji na projekty dot. przygotowania terenów inwestycyjnych – są to ważne i kapitałochłonne zadania o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego województwa, a także danego obszaru/gminy, a także umożliwiające realizację celów nowej strategii rozwoju województwa.	uwzględniona	
1269				W kontekście alokacji przewidzianej w obecnym projekcie RPO na projekty rewitalizacyjne oraz zidentyfikowane potrzeby w tej dziedzinie, wnioskuje się o znaczące zwiększenie alokacji na Priorytet Inwestycyjny dot. tego zakresu.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
1270				Z uwagi na przewidywany, kompleksowy charakter części projektów realizowanych w RPO WM, w szczególności w ramach ZIT WOF, niezbędne jest określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych.	nieuwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim						
1271				pismo z dnia 4 marca 2014	częściowo uwzględniona	Preferencje zostały zweryfikowane

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów						
1272	44, 58-63	Rozdział II, pkt. 2.1	<p>OŚ PRIORYTETOWA I: Innowacyjność i przedsiębiorczość</p> <p>Cel Tematyczny 3: Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw</p> <p>Priorytet inwestycyjny 3.4: Wspieranie zdolności MŚP do udziału w procesach wzrostu i innowacji</p> <p>Cel szczegółowy 5: Wzmocnienie dostępu do wysokiej jakości usług IOB</p>	<p>W nawiązaniu do Państwa odpowiedzi z dn. 21.01.14, pragniemy podziękować za akceptację działań proponowanych przez UOKiK. Zgodnie z Państwa sugestią, wnioskujemy o przesunięcie działań z Priorytetu Inwestycyjnego 3.2 do Priorytetu Inwestycyjnego 3.4: Wspieranie zdolności MŚP do udziału w procesach wzrostu i innowacji (w ramach tego samego Celu tematycznego 3) oraz uwzględnienie ich w zapisach Dokumentu.</p> <p>Poniżej wykaz proponowanych działań wraz z uzasadnieniem: Zapewnienie edukacji w zakresie zagadnień takich jak: zmowy cenowe oraz zmowy przetargowe; program łagodzenia kar (leniency), nadużywanie pozycji dominującej na rynku; kontrola koncentracji, udzielanie pomocy publicznej, ochrona praw konsumentów.</p> <p>Organizacja szkoleń i działań doradczych m.in. w obszarze e-commerce, usług transgranicznych, nowych regulacji prawnych. Internacjonalizacja działań polskich MŚP poprzez zapewnienie przedsiębiorcom szkoleń nt. unijnych przepisów prawa konkurencji i konsumentów, a tym samym zwiększenie ich świadomości prawnej.</p> <p>Uzasadnienie: Istotnym działaniem jest podniesienie wiedzy uczestników rynku na temat przepisów prawa konkurencji i konsumentów. W znacznej mierze naruszenia prawa są rezultatem braku znajomości przepisów przez podmioty gospodarcze. Wsparciem będą objęci przedsiębiorcy MŚP, którzy nie mają rozbudowanych działów prawnych i niejednokrotnie świadomości wymagań stawianych przez prawo konkurencji oraz zrzeszenia i organizacje branżowe przedsiębiorców.</p> <p>Kompleksowa strategia skierowana na umiędzynarodowienie polskiej gospodarki musi brać pod uwagę fakt, że w obecnej rzeczywistości przedsiębiorcy mierzą się z nowymi zagadnieniami takimi jak e-commerce czy usługi transgraniczne. Umożliwi to utworzenie wspólnej oferty z partnerami zagranicznymi, przygotowanie przedsiębiorstw do eksportu. (Województwo mazowieckie zajmuje wysoką pozycję w wymianie handlowej z zagranicą, jednak przewaga importu nad eksportem jest nadal dwukrotna. Podjęcie działań w tym zakresie jest więc uzasadnione). Ponadto przedsiębiorcy muszą uwzględniać w działalności zmieniające się przepisy prawa. Nieznajomość prawa</p>	niewuzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>może nie tylko rodzić poważne skutki finansowe, ale także wpływać negatywnie na wizerunek polskich przedsiębiorstw za granicą. Współzawodnictwo w oferowaniu dóbr lub usług, czyli w zaspokajaniu potrzeb konsumentów prowadzi także do wzrostu efektywności i innowacyjności przedsiębiorstw, a co za tym idzie do zwiększenia dobrobytu konsumentów oraz do podniesienia konkurencyjności gospodarki krajowej na szczeblu międzynarodowym. Niezaprzeczalnie środkiem prowadzącym do rozwoju konkurencji jest zwiększanie świadomości społecznej przedsiębiorców. Znajomość i przestrzeganie przepisów, w tym prawa UE, znacząco wpłynie na atrakcyjność i pozytywne postrzeganie polskich przedsiębiorców przez unijnych konsumentów, a tym samym poprawi ich pozycję konkurencyjną na rynku wewnętrznym.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1273		Rozdział 2, pkt 2.8	OŚ PRIORYTETOWA VIII: Edukacja dla rozwoju regionu	<p>W nawiązaniu do Państwa odpowiedzi z dn. 20.12.13, zwracam się z prośbą o ponowne rozpatrzenie działań proponowanych przez UOKiK w ramach Osi priorytetowej VIII i możliwości uwzględnienia ich we właściwej sekcji Dokumentu.</p> <p>Proponowany przez Państwa zakres ogranicza się do przeprowadzenia działań w ramach modułu przewidzianego dla przedsiębiorczości. Może to istotnie ograniczyć grupy docelowe szkolonych osób i oznacza duże zawężenie proponowanego zakresu.</p> <p>W związku z powyższym, proszę o rozważenie realizacji części działań proponowanych przez Urząd w zakresie dotyczącym przedsiębiorczości oraz uwzględnienie różnych form działań edukacyjnych i promocyjnych dedykowanych młodym konsumentom, nauczycielom i rodzicom oraz seniorom. Doświadczenia Urzędu wskazują, iż te grupy konsumentów często padają ofiarą nieuczciwych praktyk rynkowych, zasadne jest więc wyedukowanie ich w zakresie m.in.: praw przysługujących konsumentom dokonującym zakupów metodą tradycyjną i online, poza siedzibą przedsiębiorstwa, transgranicznych oraz na rynku usług finansowych, ubezpieczeniowych i turystycznych. Konsumentom powinni być w stanie samodzielnie zidentyfikować nieuczciwe praktyki rynkowe przedsiębiorców, klauzule abuzywne oraz znać polubowne metody rozstrzygania sporów (także online, tzw. ODR) oraz instytucje udzielające pomocy słabszym uczestnikom rynku w przypadku sporu z przedsiębiorcą.</p> <p>Poniżej możliwe formy realizacji działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> -szkolenia (także tzw. e-learning), wykłady, warsztaty, -publikacje (drukowane oraz w formie e-publikacji), - konferencje, -działania edukacyjne w internecie, kampanie edukacyjne w radio, tv, Internecie oraz na urządzeniach mobilnych, - aplikacje komputerowe i mobilne, -świadczanie porad prawnych przez ekspertów, -scenariusze lekcji. <p>Beneficjentami środków na realizację działań mogą być organizacje pozarządowe (NGOs), samorządy, administracja rządowa, przedsiębiorcy oraz instytucje świadczące pomoc konsumencką.</p>	niewuzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych). Jak wskazano, działania "prokonsumenckie" mogłyby być realizowane w ramach interwencji dot. przedsiębiorczości.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1274	134	Rozdział 22.7 OŚ PRIORYTETOWA VII – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem	<p>„W ramach poprawy dostępu do niedrogich i wysokiej jakości usług społecznych przewidziane są działania na rzecz procesu deinstytucjonalizacji i rozwoju środowiskowych form wsparcia, które przyczynią się do zwiększenia i wyrównywania dostępu do usług oraz zwiększą samodzielność osób zależnych. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, to także poprawa jakości pomocy kierowanej do dzieci i rodzin wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem oraz rodzin z dysfunkcjami i zagrożonych dysfunkcją. W odniesieniu do pieczy zastępczej przewiduje się działania na rzecz jej deinstytucjonalizacji. W ramach działań na rzecz rodziny rozwijane będą m.in. placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w tym świetlice środowiskowe, kluby, ogniska wychowawcze, placówki specjalistyczne. W przypadku rodzin, wśród których rodziny z dziećmi (w szczególności rodziny wielodzietne), są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne, celem jest włączenie społeczne, a także zapobieganie dziedziczeniu wykluczenia i ubóstwa.”</p>	<p>W nawiązaniu do ustaleń w czasie konsultacji społecznych Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 w Ostrołęce składam pisemny wniosek dot. pozyskania środków na inwestycje z zakresu pieczy zastępczej. W powyższym „Projekcie” w OSI PRIORYTETOWEJ VII mówi się o działaniach na rzecz procesu deinstytucjonalizacji i rozwoju środowiskowych form wsparcia. Jak należy rozumieć pojęcie „deinstytucjonalizacji”? Tworząc powiatowy system wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej niezbędne jest zorganizowanie placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie naszego powiatu, aby wychowankom placówek przebywających w różnych miejscach Polski stworzyć warunki pobytu jak najbliższe miejsca ich dotychczasowego zamieszkania, dotyczy to wychowanków w wieku 16-18 lat, którzy nie mają szans na umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. Czy planowane nasze zadanie inwestycyjne mieściłoby się w Projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, i w ramach którego priorytetu?</p>	częściowo uwzględniono	<p>w ramach Osi VII Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem. Jednym z typów operacji w 2. celu szczegółowym, odpowiadającym Priorytetowi Inwestycyjnemu 9. 7 Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym przewidziano typ operacji pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją, w tym wsparcie systemu pieczy zastępczej. W ramach tego typu operacji będzie mogło być dofinansowywane świadczenie usług przez placówki opiekuńczo-wychowawcze. Jeżeli chodzi o wydatki inwestycyjne - na przystosowanie obiektów (prace budowlane) do pełnienia funkcji takiej placówki, zgodnie z zapisami RPO WM 2014-2020 będą one mogły być finansowane tylko w ramach cross-financingu. Zgodnie z art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						dnia 17 grudnia 2013 r. cross financing (EFRR) w osiach finansowanych z EFS może wynieść do 10% unijnego finansowania.

Wojciech Cylwik Naczelnik Wydziału Dróg, Urząd Miasta Siedlce

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1275			Oś priorytetowa 5 PI 7.2	Brak środków wojewódzkie, powiatowe i gminne. Brak środków na wspomniane drogi, przy znacznym zwiększeniu ruchu kołowego powoduje ich postępującą degradację	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
Osoba fizyczna						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1276	Całość programu	Całość programu	Wszystkie fragmenty dotyczące transportu	<p>PI 4.5 Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście.</p> <p>Pozytywnym aspektami obecnych zapisów są: procedura konkursowa oraz kryteria oceny w postaci największego potencjału redukcji emisji CO2 w stosunku do nakładów, preferowanie projektów o dużej skali i sile oddziaływania oraz dopuszczenie finansowania projektów z zakresu infrastruktury rowerowej. Zapisy wymagają jednak pewnych modyfikacji. Infrastruktura rowerowa. Niezbędne jest przyjęcie standardów jakościowych. Prawo powszechnie obowiązujące oraz praktyka projektowa nie zapobiega bowiem obecnie powstawaniu infrastruktury, która w istocie służy jedynie usunięciu rowerzysty z pasa ruchu ogólnego, dając mu w zamian mniej bezpieczeństwa i mniej wygody i dłuższy czas przejazdu. Standardy takie są przyjmowane w wielu polskich miastach np. Wrocławiu, Trójmieście, Słupsku, Warszawie czy Łodzi. Dużym problemem jest również budowa dróg rowerowych tam, gdzie jest miejsce (często bez połączenia z innymi fragmentami sieci) a nie tam, gdzie jest ona najbardziej potrzebna. Kryteria powinny zabezpieczać przed takim wypadkami. W związku z tym sugerujemy, aby w ogóle zrezygnować z długości dróg rowerowych jako kryterium ewaluacji i zastąpić je wzrostem ilości rowerokilometrów. Jest to łatwe do mierzenia przy pomocy zintegrowaniu z detekcją rowerzystów na skrzyżowaniach np. przy zastosowaniu pętli indukcyjnych i wideodetektorów. Mierzenie liczby rowerokilometrów pozwoli oszacować efekt ekologiczny (poprzez wyliczenie liczby zaoszczędzonych km pojazdów spalinowych). ITS. ITS są systemami, których wpływ na emisje może być pozytywny lub negatywny. Jeżeli będą maksymalnie uprzywilejowywać transport zbiorowy, będą prowadzić do korzystnego efektu ekologicznego. Jeżeli natomiast będą działać na rzecz maksymalizacji przepustowości ciągu dla samochodów, mogą w konsekwencji zwiększyć wykorzystanie motoryzacji indywidualnej. Na przykład na trasie Łódzkiego Tramwaju Regionalnego (inwestycja współfinansowana ze środków unijnych, zakończona 2008) tak właśnie się stało. Doprowadziło to obniżenia napętnienia pojazdów transportu zbiorowego, które nie jeżdżą szybciej niż przed modernizacją, a następnie zredukowania częstotliwości połączeń, a więc podwyższenia czasu podróży (czasu od drzwi do drzwi, czyli z uwzględnieniem oczekiwania na przystanku). Dużym błędem</p>	niewuzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych.</p> <p>Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>inwestycji ostatnich inwestycji ITS jest uwzględnianie tylko czasu ruchu pojazdów, a nie czasu faktycznej podróży wraz z oczekiwaniem na przystanku czy też na zmianę sygnału na przejściu dla pieszych - a czas ten może być bardzo duży przy preferowaniu jednego z kierunków przez ITS. Błędem takim jest obarczony chociażby trójmiejski TRISTAR. Nie można więc zakładać, że każdy ITS prowadzi do spadku emisji i należy wymagać maksymalizacji takiego efektu od projektów biorących udział w konkursie. Wśród kryteriów należy umieścić spadek czasu podróży od drzwi do drzwi dla pieszych, rowerzystów i pasażerów transportu zbiorowego oraz zmniejszenie liczby podróży prywatnymi samochodami na ciągu/terenie objętym ITS. Warto nadmienić, że według Banku Światowego zastosowanie ITS w miastach jest trzykrotnie bardziej kosztowną metodą redukcji emisji niż np. rozwój transportu niemotoryzowanego czy utworzenie stref niskiej emisji.</p> <p>PI 7.2. Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej. Tutaj na początek chciałem przypomnieć główne rekomendacje stanowiska POE dot. sieci TEN-T wydanego na początku 2012 roku. Zwróciliśmy w nim uwagę, że inwestycje w sieć TEN-T powinny być:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. modelowe/demonstracyjne jeżeli chodzi o konsultacje społeczne i przezorność ekologiczną 4. w zakresie planowania - oparte o analizie multimodalnej, z wyznaczonymi celami dot. wzrostu udziału kolei 5. w zakresie pobierania opłat od użytkowników - nie dyskryminować kolei/transportu zbiorowego 6. z zapewnionymi budżetami utrzymaniowymi 7. zapewniać dobrą/porównywalną jakość dróg i kolei w korytarzu 8. obejmować też informację umożliwiającą planowanie przed rozpoczęciem podróży 9. uwzględniać bezpieczeństwo jako kryterium jakości 10. uwzględniać wygodne, wysokosprawne węzły 11. rozbudowanie przed wykorzystaniem min. 80% przepustowości powinno być zakazane 12. MOP powinny zapewniać obsługę pojazdów o nietradycyjnych napędach <p>Wiele z tych aspektów nie jest w projekcie poruszonych. Przede</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>wszystkim jednak, nieakceptowalne jest, że działanie to obejmuje wyłącznie drogi. Tymczasem sieć TEN-T nie jest siecią wyłącznie drogową, ale transportową. Stanowczo sprzeciwiamy się poleganiu na finansowaniu infrastruktury drogowej z POiŚ. Wojewódzkie mazowieckie jest tutaj niechlubnym wyjątkiem wśród polskich regionów, z których większość w RPO planuje intensywne inwestycje w kolej. Tymczasem wiele potencjalnie bardzo efektywnych projektów kolejowych ma właśnie regionalny charakter, a więc właściwe dla nich miejsce, zgodne z charakterem projektu, to właśnie RPO, a nie POiŚ. Stanowisko organizacji pozarządowych ws. RPO zawiera właśnie taką listę. Pozwolę sobie ją przypomnieć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Linie podstawowe: nr 29 (Tuszczy-Ostrołęka) i nr 33 (Kutno-Płock) 2. Linie drugorzędne: dr 22 (Drzewica-Radom Zachodni), nr 27 (Nasielsk-Sierpc) i nr 33 (Płock-Sierpc) 3. Linie trzeciorzędne: m.in. mazowieckie odcinki linii: Olsztyn-Szczytno-Ostrołęka- Małkinia-Siedlce-Lublin-Rzeszów 4. Inwestycje taborowe 5. Nowe przystanki na istniejących liniach, ewentualnie przesuwanie linii do zabudowy <p>Nie wydaje się nam możliwe, aby wszystkie te inwestycje mogły być sfinansowane z POiŚ.</p> <p>Opis tego działania jest na tyle ogólnikowy, że wydaje się wręcz ideologiczny. Bez listy projektów kluczowych trudno ocenić zgodność z jakimkolwiek bardziej konkretnym dokumentem. Brak takiej listy jest niezrozumiały, biorąc pod uwagę, że sieć TEN-T jest bardzo dobrze zdefiniowana, a więc można zdefiniować również, jakie konkretnie projektu komplementarne chcą Państwo sfinansować.</p> <p>Bardzo licznym spodziewanym efektem budowy nowych dróg nie towarzyszą równie liczne wskaźniki ewaluacji. Szereg wymienianych efektów interwencji może, ale nie musi wystąpić. Autorzy RPO piszą między innymi: "Rozwój sieci drogowej oraz duży przyrost liczby pojazdów samochodowych, szczególnie w ośrodkach miejskich, uwypukla w coraz większym stopniu problem braku obwodnic." Zdanie to [podkreślenie nasze] wydaje się wskazywać, że autorzy zdają sobie sprawę z istnienia dobrze już opisanego w literaturze prawa prawa Lewisa-Mogridga, mówiącym o generowaniu nowego ruchu poprzez powiększania przepustowości. Występowanie tego fenomenu</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>sprawia, że pozytywne efekty budowy nowych dróg nie są pewne i mogą doprowadzić do osiągnięcia takiego samego poziomu kongestii w ciągu kilku lat. W Warszawie efekt ten został zbadany dla następujących niedawnych inwestycji: poszerzenie ulicy Górczewskiej w latach 1999-2006, poszerzenie ulicy Wał Miedzeszyński w latach 2002-2004, poszerzenie ulicy Modlińskiej na granicy miasta w 2008 roku, poszerzenie ulicy Łukasza Drewny na granicy miasta w 2011 roku; budowę mostu Siekierkowskiego i trasy Siekierkowskiej w latach 2002-2007; budowę estakad nad Rondem Starzyńskiego w latach 2006 i 2007. Jeden z wiodących badaczy, Todd Litman stwierdza, że rozwój sieci drogowej zwykle przynajmniej krótkookresowo ogranicza INTENSYWNOŚĆ kongestii (tj. ograniczenie prędkości w godzinach szczytu), ale poprzez stymulowanie ruchu oraz rozlewania się zabudowy zwykle powoduje zwiększenie CAŁKOWITEGO czasu spędzanego w podróży i kosztów kongestii per capita. Są trzy rodzaje skutków, które należy wziąć pod uwagę przy planowaniu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój sieci na ogół prowadzą do mniejszych długookresowych redukcji kongestii niż szacowano - jeżeli zignoruje się zjawisko wzbudzania ruchu. 2. Dodatkowe kilometry podróży dają bezpośredniemu użytkownikowi zyski, ale są one zwykle niewielkie, bo składają się na nie przebiegi niższej wartości - takie, z których użytkownicy gotowi są zrezygnować, jeżeli koszty podróży wzrosną. 3. Dodatkowe przejeżdżane kilometry powiększają wielkość kosztów zewnętrznych, w tym kongestię bliżej celu podróży, koszty subsydiowania parkingów, ryzyko wypadku, zanieczyszczenia powietrza oraz koszty związane z rozlewaniem się zabudowy. <p>W rezultacie całościowa ewaluacja może doprowadzić do podkopania uzasadnienia dla rozwijania bezpłatnej infrastruktury drogowej. Należy rozważyć alternatywne metody redukcji kongestii, w tym spowodowanie zmian modalnych, pobór opłat oraz polityki inteligentnego wzrostu. Brak uwzględnienia zjawiska indukcji ruchu może doprowadzić do rozbieżności pomiędzy założeniami a efektami dofinansowywanych projektów. Powinien być też wnikliwie rozważony na poziomie oceny oddziaływania na środowisko zarówno projektu RPO, jak i każdej z inwestycji realizowanej potem na jej podstawie.</p> <p>W związku z tym proponuję zapisanie w RPO, że projekty drogowe nie będą prowadziły do wzrostu przepustowości dla</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>ruchu innego niż transport zbiorowy i rowerowy. Finansowane będą wyłącznie projekty, w których nowe pasy ruchu są dostępne wyłącznie dla transportu zbiorowego i/lub rowerów bądź też towarzyszy im jednoczesna zmiana charakteru dróg poprzednio niosących ruchu tranzytowy na ulice ruchu uspokojonego, zapewniające wyłącznie obsługę lokalnych firm i mieszkańców.</p> <p>Opis zdania zdaje się implikować, że samo wybudowanie dodatkowych dróg poprawi dobrostan mieszkańców. Tymczasem to nie wystarczy. Jest to myślenie, które wyklucza potrzeby i uwarunkowania wielu grup mieszkańców. Tych, którzy są za młodzi lub za starzy, aby kierować samochodem oraz tych, których nie stać na samochód (bądź też tych członków rodzin, którzy pozostają bez dostępu do auta, kiedy rodzina jest w stanie utrzymać tylko jeden pojazd). Dziecku chcącemu dojechać do lepszego gimnazjum nic po nowej drodze, jeżeli nie kursuje po niej PKS. Mobilność dla wszystkich (albo przynajmniej prawie wszystkich) to transport zbiorowy, a przy mniejszych odległościach także rower. Zbadanie czarnych dziur transportu zbiorowego, przyczyniających się do wykluczenia społecznego, powinno być punktem wyjścia do wyboru działań w ramach RPO.</p> <p>Izochrona dostępu transportem publicznym do regionalnych centrów wzrostu i usług publicznych powinna być podstawowym kryterium przy programowaniu i ewaluacji RPO. Proponuję tu przyjęcie izochrony 45-minut, gdyż to taki czas jest uznawany za akceptowalny w codziennych podróżach do pracy i do szkoły.</p> <p>Centrów tych musi być kilka. Mazowsze jest bowiem zbyt rozległe, aby zapewnić obszarom odległych powiatów znalezienie się w izochronie 60-minutowej w odniesieniu do Warszawy (obecnie stolice najodleglejszych z nich znajdują się daleko za izochroną 120-minutową).</p> <p>Jest to fundamentalna zmiana w założeniach transportowych części RPO, jednak niezbędna, aby rzeczywiście przyczynić się do spójności społecznej bardzo scentralizowanego regionu i postępu w wyrównywaniu szans.</p> <p>Przy utrzymaniu tak ogólnikowych jak obecnie kryteriów można żywić obawę, że PI 7.2. będzie po prostu 400-milionowa kieszenią na projekty wybierane na podstawie politycznych motywacji.</p> <p>W związku z tym proponujemy wybór jednego z dwóch rozwiązań:</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<ul style="list-style-type: none">- połączenie priorytetów inwestycyjnych 4.5. i 7.2 w jeden, wspierający obniżanie emisji w transporcie zarówno miejskim, jak i regionalnym- zachowanie osobnego priorytetu dla transportu miejskiego i regionalnego, z włączeniem finansowania projektów kolejowych do priorytetu regionalnego. <p>Wnoskujemy, aby finansowanie w priorytetach transportowych powinno mieć w całości konkursowy charakter. Kluczowe inwestycje nie powinny mieć problemów z pokonaniem sита konkursu, a uczestnictwo w nim przyczyni się do lepszego przygotowania.</p>		

Wojciech Makowski, Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1277	Całość programu	Całość programu	Wszystkie fragmenty dotyczące transportu	<p>PI 4.5 Wspieranie strategii niskoemisyjnych, w tym zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście. Pozytywnymi aspektami obecnych zapisów są: procedura konkursowa oraz kryteria oceny w postaci największego potencjału redukcji emisji CO2 w stosunku do nakładów, preferowanie projektów o dużej skali i sile oddziaływania oraz dopuszczenie finansowania projektów z zakresu infrastruktury rowerowej. Zapisy wymagają jednak pewnych modyfikacji. Infrastruktura rowerowa. Niezbędne jest przyjęcie standardów jakościowych. Prawo powszechnie obowiązujące oraz praktyka projektowa nie zapobiega bowiem obecnie powstawaniu infrastruktury, która w istocie służy jedynie usunięciu rowerzysty z pasa ruchu ogólnego, dając mu w zamian mniej bezpieczeństwa i mniej wygody i dłuższy czas przejazdu. Standardy takie są przyjmowane w wielu polskich miastach np. Wrocławiu, Trójmieście, Słupsku, Warszawie czy Łodzi. Dużym problemem jest również budowa dróg rowerowych tam, gdzie jest miejsce (często bez połączenia z innymi fragmentami sieci) a nie tam, gdzie jest ona najbardziej potrzebna. Kryteria powinny zabezpieczać przed takim wypadkami. W związku z tym sugerujemy, aby w ogóle zrezygnować z długości dróg rowerowych jako kryterium ewaluacji i zastąpić je wzrostem ilości rowerokilometrów. Jest to łatwe do mierzenia przy pomocy zintegrowaniu z detekcją rowerzystów na skrzyżowaniach np. przy zastosowaniu pętli indukcyjnych i wideodetektorów. Mierzenie liczby rowerokilometrów pozwoli oszacować efekt ekologiczny (poprzez wyliczenie liczby zaoszczędzonych km pojazdów spalinowych). ITS. ITS są systemami, których wpływ na emisję może być pozytywny lub negatywny. Jeżeli będą maksymalnie uprzywilejowywać transport zbiorowy, będą prowadzić do korzystnego efektu ekologicznego. Jeżeli natomiast będą działać na rzecz maksymalizacji przepustowości ciągu dla samochodów, mogą w konsekwencji zwiększyć wykorzystanie motoryzacji indywidualnej. Na przykład na trasie Łódzkiego Tramwaju Regionalnego (inwestycja współfinansowana ze środków unijnych, zakończona 2008) tak właśnie się stało. Doprowadziło to do obniżenia natężenia pojazdów transportu zbiorowego, które nie jeżdżą szybciej niż przed modernizacją, a następnie zredukowania częstotliwości połączeń, a więc podwyższenia czasu podróży (czasu od drzwi do drzwi, czyli z uwzględnieniem oczekiwania na przystanku). Dużym błędem inwestycji ostatnich</p>	niewzględni	Zaproponowane wskaźniki powinny być poparte wartością bazową oraz kosztem jednostkowym. Pozostałe kryteria zostaną wprowadzone na etapie konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>inwestycji ITS jest uwzględnianie tylko czasu ruchu pojazdów, a nie czasu faktycznej podróży wraz z oczekiwaniem na przystanku czy też na zmianę sygnału na przejściu dla pieszych - a czas ten może być bardzo duży przy preferowaniu jednego z kierunków przez ITS. Błędem takim jest obarczony chociażby trójmiejski TRISTAR. Nie można więc zakładać, że każdy ITS prowadzi do spadku emisji i należy wymagać maksymalizacji takiego efektu od projektów biorących udział w konkursie. Wśród kryteriów należy umieścić spadek czasu podróży od drzwi do drzwi dla pieszych, rowerzystów i pasażerów transportu zbiorowego oraz zmniejszenie liczby podróży prywatnymi samochodami na ciągu/terenie objętym ITS. Warto nadmienić, że według Banku Światowego zastosowanie ITS w miastach jest trzykrotnie bardziej kosztowną metodą redukcji emisji niż np. rozwój transportu niemotoryzowanego czy utworzenie stref niskiej emisji. PI 7.2. Poprawa spójności regionalnej sieci drogowej z siecią TEN-T oraz zwiększenie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej. Tutaj na początek chciałem przypomnieć główne rekomendacje stanowiska POE dot. sieci TEN-T wydanego na początku 2012 roku. Zwróciliśmy w nim uwagę, że inwestycje w sieć TEN-T powinny być: modelowe/demonstracyjne jeżeli chodzi o konsultacje społeczne i przezorność ekologiczną w zakresie planowania - oparte o analizie multimodalnej, z wyznaczonymi celami dot. wzrostu udziału kolei w zakresie pobierania opłat od użytkowników - nie dyskryminować kolei/transportu zbiorowego z zapewnionymi budżetami utrzymaniowymi zapewniać dobrą/porównywalną jakość dróg i kolei w korytarzu obejmować też informację umożliwiającą planowanie przed rozpoczęciem podróży uwzględniać bezpieczeństwo jako kryterium jakości uwzględniać wygodne, wysokosprawne węzły rozbudowanie przed wykorzystaniem min. 80% przepustowości powinno być zakazane MOP powinny zapewniać obsługę pojazdów o nietradycyjnych napędach Wiele z tych aspektów nie jest w projekcie poruszonych. Przede wszystkim jednak, nieakceptowalne jest, że działanie to obejmuje wyłącznie drogi. Tymczasem sieć TEN-T nie jest siecią wyłącznie drogową, ale transportową. Stanowczo sprzeciwiamy się poleganiu na finansowaniu infrastruktury drogowej z POIiŚ. Wojewódzkie mazowieckie jest tutaj niechlubnym wyjątkiem wśród polskich regionów, z których większość w RPO planuje intensywne inwestycje w kolej. Tymczasem wiele potencjalnie bardzo</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>efektywnych projektów kolejowych ma właśnie regionalny charakter, a więc właściwe dla nich miejsce, zgodne z charakterem projektu, to właśnie RPO, a nie POiŚ. Stanowisko organizacji pozarządowych ws. RPO zawiera właśnie taką listę. Pozwolę sobie ją przypomnieć: Linie podstawowe: nr 29 (Tłuszcz-Ostrołęka) i nr 33 (Kutno-Płock) Linie drugorzędne: dr 22 (Drzewica-Radom Zachodni), nr 27 (Nasielsk-Sierpc) i nr 33 (Płock-Sierpc) Linie trzeciorzędne: m.in. mazowieckie odcinki linii: Olsztyn-Szczytno-Ostrołęka- Małkinia-Siedlce-Lublin-Rzeszów</p> <p>Inwestycje taborowe Nowe przystanki na istniejących liniach, ewentualnie przesuwanie linii do zabudowy Nie wydaje się nam możliwe, aby wszystkie te inwestycje mogły być sfinansowane z POiŚ. Opis tego działania jest na tyle ogólnikowy, że wydaje się wręcz ideologiczny. Bez listy projektów kluczowych trudno ocenić zgodność z jakimkolwiek bardziej konkretnym dokumentem. Brak takiej listy jest niezrozumiały, biorąc pod uwagę, że sieć TEN-T jest bardzo dobrze zdefiniowana, a więc można zdefiniować również, jakie konkretnie projektu komplementarne chcą Państwo sfinansować. Bardzo licznym spodziewanym efektem budowy nowych dróg nie towarzyszą równie liczne wskaźniki ewaluacji. Szereg wymienianych efektów interwencji może, ale nie musi wystąpić. Autorzy RPO piszą między innymi: "Rozwój sieci drogowej oraz duży przyrost liczby pojazdów samochodowych, szczególnie w ośrodkach miejskich, wypukła w coraz większym stopniu problem braku obwodnic." Zdanie to [podkreślenie nasze] wydaje się wskazywać, że autorzy zdają sobie sprawę z istnienia dobrze już opisanego w literaturze prawa prawa Lewisa-Mogridga, mówiącym o generowaniu nowego ruchu poprzez powiększania przepustowości.</p> <p>Występowanie tego fenomenu sprawia, że pozytywne efekty budowy nowych dróg nie są pewne i mogą doprowadzić do osiągnięcia takiego samego poziomu kongestii w ciągu kilku lat.</p> <p>W Warszawie efekt ten został zbadany dla następujących niedawnych inwestycji: poszerzenie ulicy Górczewskiej w latach 1999-2006, poszerzenie ulicy Wał Miedzeszyński w latach 2002-2004, poszerzenie ulicy Modlińskiej na granicy miasta w 2008 roku, poszerzenie ulicy Łukasza Drewny na granicy miasta w 2011 roku; budowę mostu Siekierkowskiego i trasy Siekierkowskiej w latach 2002-2007; budowę estakad nad Rondem Starzyńskiego w latach 2006 i 2007. Jeden z wiodących badaczy, Todd Litman stwierdza, że rozwój sieci drogowej zwykle przynajmniej</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>krótkookresowo ogranicza INTENSYWNOŚĆ kongestii (tj. ograniczenie prędkości w godzinach szczytu), ale poprzez stymulowanie ruchu oraz rozlewania się zabudowy zwykle powoduje zwiększenie CAŁKOWITEGO czasu spędzanego w podróży i kosztów kongestii per capita. Są trzy rodzaje skutków, które należy wziąć pod uwagę przy planowaniu: 1. Rozwój sieci na ogół prowadzą do mniejszych długookresowych redukcji kongestii niż szacowano - jeżeli zignoruje się zjawisko wzbudzenia ruchu. 2. Dodatkowe kilometry podróży dają bezpośredniemu użytkownikowi zyski, ale są one zwykle niewielkie, bo składają się na nie przebiegi niższej wartości - takie, z których użytkownicy gotowi są zrezygnować, jeżeli koszty podróży wzrosną. 3. Dodatkowe przejeżdżane kilometry powiększają wielkość kosztów zewnętrznych, w tym kongestię bliżej celu podróży, koszty subsydiowania parkingów, ryzyko wypadku, zanieczyszczenia powietrza oraz koszty związane z rozlewaniem się zabudowy. W rezultacie całościowa ewaluacja może doprowadzić do podkopania uzasadnienia dla rozwijania bezpłatnej infrastruktury drogowej. Należy rozważyć alternatywne metody redukcji kongestii, w tym spowodowanie zmian modalnych, pobór opłat oraz polityki inteligentnego wzrostu. Brak uwzględnienia zjawiska indukcji ruchu może doprowadzić do rozbieżności pomiędzy założeniami a efektami dofinansowywanych projektów. Powinien być też wnikliwie rozważony na poziomie oceny oddziaływania na środowisko zarówno projektu RPO, jak i każdej z inwestycji realizowanej potem na jej podstawie. W związku z tym proponuję zapisanie w RPO, że projekty drogowe nie będą prowadziły do wzrostu przepustowości dla ruchu innego niż transport zbiorowy i rowerowy. Finansowane będą wyłącznie projekty, w których nowe pasy ruchu są dostępne wyłącznie dla transportu zbiorowego i/lub rowerów bądź też towarzyszy im jednoczesna zmiana charakteru dróg poprzednio niosących ruchu tranzytowy na ulice ruchu uspokojonego, zapewniające wyłącznie obsługę lokalnych firm i mieszkańców. Opis zdania zdaje się implikować, że samo wybudowanie dodatkowych dróg poprawi dobrostan mieszkańców. Tymczasem to nie wystarczy. Jest to myślenie, które wyklucza potrzeby i uwarunkowania wielu grup mieszkańców. Tych, którzy są za młodzi lub za starzy, aby kierować samochodem oraz tych, których nie stać na samochód (bądź też tych członków rodzin, którzy pozostają bez dostępu do</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>auta, kiedy rodzina jest w stanie utrzymać tylko jeden pojazd). Dziecku chcącemu dojechać do lepszego gimnazjum nic po nowej drodze, jeżeli nie kursuje po niej PKS. Mobilność dla wszystkich (albo przynajmniej prawie wszystkich) to transport zbiorowy, a przy mniejszych odległościach także rower. Zbadanie czarnych dziur transportu zbiorowego, przyczyniających się do wykluczenia społecznego, powinno być punktem wyjścia do wyboru działań w ramach RPO. Izochrona dostępu transportem publicznym do regionalnych centrów wzrostu i usług publicznych powinna być podstawowym kryterium przy programowaniu i ewaluacji RPO. Proponuję tu przyjęcie izochrony 45-minut, gdyż to taki czas jest uznawany za akceptowalny w codziennych podróżach do pracy i do szkoły. Centrów tych musi być kilka. Mazowsze jest bowiem zbyt rozległe, aby zapewnić obszarom odległych powiatów znalezienie się w izochronie 60-minutowej w odniesieniu do Warszawy (obecnie stolicy najodleglejszych z nich znajdują się daleko za izochroną 120-minutową). Jest to fundamentalna zmiana w założeniach transportowych części RPO, jednak niezbędna, aby rzeczywiście przyczynić się do spójności społecznej bardzo scentralizowanego regionu i postępu w wyrównywaniu szans. Przy utrzymaniu tak ogólnikowych jak obecnie kryteriów można żywić obawę, że PI 7.2. będzie po prostu 400-milionowa kieszenią na projekty wybierane na podstawie politycznych motywacji. W związku z tym proponujemy wybór jednego z dwóch rozwiązań:- połączenie priorytetów inwestycyjnych 4.5. i 7.2 w jeden, wspierający obniżanie emisji w transporcie zarówno miejskim, jak i regionalnym- zachowanie osobnego priorytetu dla transportu miejskiego i regionalnego, z włączeniem finansowania projektów kolejowych do priorytetu regionalnego. Wnioskujemy, aby finansowanie w priorytetach transportowych powinno mieć w całości konkursowy charakter. Kluczowe inwestycje nie powinny mieć problemów z pokonaniem sита konkursu, a uczestnictwo w nim przyczyni się do lepszego przygotowania.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1278	84	2.3 OŚ PRIORYTETOWA III - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną [SEKCJA 2.A.2.1]Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.5	Nadrzędnym celem interwencji jest ograniczanie emisji CO2, jednocześnie efektem dodatkowym będzie całkowita poprawa stanu jakości powietrza w skali lokalnej dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla jakości życia ludzi tj. SO2 czy PM 10.	Należy zamienić SO2 na benzo(a)piren. Normy dla SO2 na Mazowszu od wielu lat nie są przekraczane, natomiast normy dla benzo(a)pirenu są przekroczone kilkakrotnie.	uwzględniona	
1279	93	2.4 OŚ PRIORYTETOWA IV - Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.1		W ramach celu szczegółowego 2 jednym z obszarów do realizacji powinno być zagospodarowanie niebezpiecznych odpadów medycznych. Na zaniedbania w tej dziedzinie, braki inwestycyjne wskazywały wyniki z prowadzonych przez WIOŚ kontroli. Jedyna pracująca obecnie spalarnia odpadów medycznych w województwie mazowieckim ma niewielkie moce przerobowe, pozwalające unieszkodliwić tylko ok. 5 % ilości wytworzonych odpadów medycznych w województwie.	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Warszawie						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1280	142	2.8 Oś Priorytetowa VIII – Edukacja dla rozwoju regionu Priorytet inwestycyjny 10.1 Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego	Planowana interwencja ma na celu zminimalizowanie negatywnych zjawisk powiązanych z dostępnością i jakością edukacji, jej poziomem, (a tym samym powodujących zróżnicowanie osiągnięć uczniów.) Wpływać będzie na wyrównywanie szans edukacyjnych, zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zwiększanie ukierunkowania na pracę z uczniem młodszym, indywidualizację nauczania, kompetencje cyfrowe uczniów i nauczycieli, kompetencje matematyczno-przyrodnicze oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych i kreatywnych dzieci i młodzieży, rozwój zawodowy nauczycieli.	Proponujemy dodać zapis: kształtowanie postaw oraz podniesienie poziomu wiedzy wśród dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Uzasadnienie: przyjęte w Narodowym Programie Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2013 – 2020 założenia dot. poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, nakładają obowiązek na woj. mazowieckie, m.in. kształcenia w zakresie BRD. Stan bezpieczeństwa w woj. mazowieckim (jak i w całym kraju) jest niezadawalający, co odzwierciedlają statystyki europejskie, w którym Polska notowana jest na jednym z ostatnich miejsc (szczególnie w liczbie wypadków ze skutkiem śmiertelnym lub obrażeniami ciężkimi). Edukacja w tym zakresie (oprócz zmiany infrastruktury drogowej) jest nieodzownym elementem kształtowania właściwych postaw społecznych. Wsparcie w tym zakresie, będzie miało na celu zainteresowanie dzieci i młodzieży szkolnej tematyką BRD, kształtowanie postaw „właściwego zachowania na drodze”, kreatywności i odpowiedzialności za siebie, najbliższych oraz otoczenia w tematyce BRD. Istotne jest tworzenie warunków służących rozwojowi wiedzy nt BRD poprzez wsparcie ze środowiska nauczycieli jak i środowisk związanych z BRD, tj. policja, ratownictwo medyczne, word-y, itp.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych).
1281	143	Sekcja 2.A.2.1 Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 10.1	W ramach celu szczegółowego 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego planowane będą do realizacji następujące typy projektów: ...	W ramach tego celu dodać nowe typy projektów: § Edukacja na rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. § Kształtowanie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie BRD. § Promowanie pożądanych postaw oraz kształtowanie indywidualnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo w ruchu drogowym.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Lista Wskaźników Kluczowych).
1282	145	Sekcja 2.A.2.2. Opis kierunkowych zasad wyboru projektów Tryb wyboru projektów:		Podstawowym trybem naboru wniosków jest tryb konkursowy. Tryb pozakonkursowy jest dopuszczalny w przypadku projektów: po słowach: ù których wnioskodawca jest podmiotem realizującym politykę państwa w danym zakresie i jest jednostką organizacyjną lub jednostką podległą Samorządowi Województwa (np. w zakresie edukacji - Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli/Departament Edukacji Publicznej i Sportu, dodać: w zakresie BRD – Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego);	nieuwzględniona	Jak wskazano w proj. RPO WM 2014-2020 tryb konkursowy jest podstawowym trybem wyboru projektów.
1283	145	Sekcja 2.A.2.2 Potencjalne preferencje		Dodać zapis: § projekty związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego na Mazowszu	nieuwzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych).
Wójt Gminy Mochowo						
1284	97	Priorytet inwestycyjny 6.2 cel szczegółowy 3	..nadal istnieje potrzeba wsparcia inwestycji z zakresu gospodarki ściekowej oraz zaopatrzenia w wodę na obszarach do 9,999 tys.RLM.	Obszary wiejskie poniżej 2 tys. RLM są wykluczone ze wsparcia inwestycji wodno-kanalizacyjnych, również w ramach PROW.W subregionie płockim na 25 gmin 21 nie będzie uprawnionych do dofinansowania budowy sieci kanalizacyjnej z funduszy europejskich.	częściowo uwzględniona	Wspierane będą przydomowe oczyszczalnie ścieków w ramach RPO WM 2014-2020

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
Wójt Gminy Baruchowo						
1285				pismo z dnia 04.03.2014, nr esod 42621	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.
Wójt Gminy Boguty-Pianki						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1286	33	ROZDZIAŁ 1 - WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ /1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Tabela 6.Podział alokacji RPO WM 2014-2020 w ramach osi priorytetowych Oś priorytetowa: 1.Innowacyjność i przedsiębiorczość, 2. Wzrost e-potencjału Mazowsza. 3. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	Całkowita alokacja środków EU [mln EUR] zaplanowana dla tych trzech osi wynosi 885,1 [mln EUR] Proponuję zmniejszyć tę kwotę o 10%* tj. o kwotę 88,51 mln EUR i przeznaczyć na realizację osi 4 Gospodarka przyjazna środowisku i Społeczeństwu -priorytetu inwestycyjnego 5.2 Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniające odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi Europy w tym na „Wsparcie projektów z zakresu melioracji wodnych (Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko. Perspektywa do 2020 r.)”. *Uwaga brak danych finansowych dla priorytetu 4.1. Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii uniemożliwia mi policzenie 50% przeznaczanej na ten priorytet kwoty dlatego posługuję się wskaźnikiem 10%	niewzględ niona	Zapis zgodny z linią demarkacyjną - dokumentem MIR
1287	2	ROZDZIAŁ 1 - WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ /1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Tabela 6.Podział alokacji RPO WM 2014-2020 w ramach osi priorytetowych Oś priorytetowa: 4.Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu	Całkowita alokacja środków EU [mln EUR] zaplanowana dla tej osi wynosi 222,9 mln EUR Proponuję zwiększyć tę kwotę o 88,51 mln EUR i przeznaczyć na „Wsparcie projektów z zakresu melioracji wodnych (Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko. Perspektywa do 2020 r. Całkowita alokacja środków EU [mln EUR] dla tej osi wynosiłaby co najmniej 311,41 mln EUR W tym na realizację priorytetu 5.2.o nazwie zmienionej na: Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniające odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi a także inwestycji regulujących stosunki wodne przyjaznych środowisku innowacyjnych z mikroretencją rowów melioracji wodnych szczegółowych 115,11 mln EUR. W tym priorytecie przeznaczenie kwoty co najmniej 115,11 115,11 mln EUR. Na 5.2.2 Wsparcie projektów z zakresu melioracji wodnych	niewzględ niona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1288	37	ROZDZIAŁ 1 - WKŁAD PROGRAMU W REALIZACJĘ STRATEGII EUROPA 2020 ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZO-SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ/1.5 ROZKŁAD ŚRODKÓW FINANSOWYCH	1.6 MATRYCA LOGICZNA STRATEGII INWESTYCYJNEJ PROGRAMU [SEKCJA 1.2] Tabela 7. Matryca logiczna Strategii Inwestycyjnej Programu Oś priorytetowa IV. Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu.	Kolumna Priorytet inwestycyjny 5.2 zmiana nazwy priorytetu na - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniające odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi a także inwestycji regulujących stosunki wodne przyjaznych środowisku innowacyjnych z mikroretencją rowów melioracji wodnych szczegółowych. Kolumna: Cel szczegółowy powiązany z priorytetem Inwestycyjnym dodanie celu szczegółowego 5.2.2 Wsparcie projektów z zakresu melioracji wodnych. Kolumna: Wskaźniki wspólne i wskaźniki rezultatu specyficzne dla Programu dodanie wskaźnika rezultatu: Powierzchnia uregulowanych stosunków wodnych na gruntach użytkowanych rolniczo wyrażona w ha. Ponadto należy dalej w Programie Operacyjnym dokonać konsekwentnie korekcji zapisów wynikających z zaproponowanych zmian. W PROW na lata 2014-2020 nie przeznaczono żadnych środków finansowych na wsparcie regulacji stosunków wodnych. Dlatego nasz wniosek jest zasadny i celowy. Używam sformułowania nasz ponieważ wnoszę o zmianę zapisu w imieniu rolników będących właścicielami 1322,36 ha gruntów rolnych wymagających regulacji stosunków wodnych.	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
Wójt Gminy Nowa Sucha						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1289	97	Rozdział 2 2.4 Oś priorytetowa 4 Gospodarka przyjazna środowisku i społeczeństwu Priorytet inwestycyjny 6.2	Zatem w ramach Programu nadal istnieje potrzeba wsparcia inwestycji z zakresu gospodarki ściekowej oraz zaopatrzenia w wodę na obszarach aglomeracji o wielkości 2 – 9,999 tys. RLM, ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych ...	Wnioskuje, aby o dofinansowanie inwestycji z zakresu gospodarki wodno - ściekowej mogły ubiegać się również gminy poniżej 2 tys. RLM nie ujęte w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków. Małe gminy wiejskie podjęły w poprzednim okresie finansowania ogromny wysiłek budowy sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w oparciu o środki z PROW-u (4 mln zł). Wysokość dofinansowania wystarczyła na rozpoczęcie budowy systemów oczyszczania ścieków. Najczęściej zrealizowano I etap planowanych działań. Gminy zachęczone dofinansowaniami tych zadań wykonały projekty, mają pozwolenia na budowę. Zostały wyrzucone z PROW, nie mogą ubiegać się o środki z NFOŚ i GW, a teraz także z RPO WM. Gdzie mamy szukać możliwości dokończenia rozpoczętych inwestycji?	częściowo uwzględniona	Wspierana będzie budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach na których nie wyznaczono aglomeracji
Zakład Ubezpieczeń Społecznych						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1290	80-81	Rozdział II – osie priorytetowe	<p>Priorytet Inwestycyjny 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym.</p> <p>Zestawienie głównych grup beneficjentów</p>	<p>Prosimy o doprecyzowanie wykazu beneficjentów Priorytetu 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i rozszerzenie wykazu głównych beneficjentów. Na liście głównych typów beneficjentów znajduje się grupa „administracja rządowa”. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest jednostką podległą Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej – organowi administracji rządowej, a jej status prawny to „państwowa jednostka organizacyjna sektora finansów publicznych”. W przedstawionym w tym rozdziale zestawieniu grup beneficjentów nie wymieniono oddzielnie beneficjentów tego typu a więc istnieje zagrożenie, że ZUS nie mógłby się ubiegać o dofinansowanie ze środków europejskich w ramach Priorytetu 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, dla projektów mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków, będących siedzibami terenowych jednostek organizacyjnych - świadczących usługi dla ludności i przedsiębiorców z terenu całego województwa mazowieckiego.</p> <p>Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest największą w Polsce instytucją publiczną działającą na rzecz ubezpieczenia społecznego. Obecnie z usług ZUS korzysta około 24 mln klientów, co stawia Zakład w czołówce największych instytucji finansowych w Polsce. Warto podkreślić, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma rozproszoną strukturę organizacyjną - działa w poszczególnych województwach dzięki terenowym jednostkom organizacyjnym, które świadczą usługi dla lokalnych społeczności. Na terenie województwa mazowieckiego Zakład świadczy usługi dla obywateli i przedsiębiorców w około 40 lokalizacjach, w tym w 6 Oddziałach (Warszawa I, Warszawa II, Warszawa III, Płock, Radom, Siedlce) oraz 31 Inspektoratach.</p> <p>Kompleksowa modernizacja energetyczna części budynków publicznych będących siedzibami tych jednostek organizacyjnych w znaczący sposób wpłynie na zwiększenie efektywności energetycznej (w tym wykorzystania OZE) oraz redukcji emisji CO₂, w całym Województwie Mazowieckim.</p> <p>W obecnym projekcie Regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020, ZUS jako państwowa jednostka organizacyjna sektora finansów publicznych, nie jest uwzględniony na liście głównych typów beneficjentów w Priorytecie PI 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, co może uniemożliwić składanie projektów z tego zakresu i wykluczyć z udziału w konkursach.</p> <p>W większości opublikowanych projektów regionalnych</p>	niewuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych.</p> <p>Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>programów operacyjnych na lata 2014 -2020 innych województw, państwowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych zostały uwzględnione w wykazie typów beneficjentów w Priorytecie PI 4.3 Efektywność energetyczna.</p> <p>Ponadto beneficjenci typu „jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną” (status ZUS), były uwzględnione w wykazie beneficjentów Działania 4.3 Ochrona powietrza, energetyka w SZOP RPO Woj. Mazowieckiego 2007-2013 (str. 158).</p> <p>Wnioskujemy więc o dodanie tego typu beneficjentów tj. państwowa jednostka organizacyjna sektora finansów publicznych), do głównych grup beneficjentów w Rozdziale II, Priorytet Inwestycyjny 4.3, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1291	80-81	Rozdział II – osie priorytetowe	Priorytet Inwestycyjny 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym. Zestawienie głównych grup beneficjentów	Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie wnioskuje o rozszerzenie Zestawienia głównych grup beneficjentów o dodatkowy rodzaj beneficjenta – tj. o: „Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego jednostki organizacyjne” (Rozdział II, Priorytet Inwestycyjny 4.3., Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020; str. 80-81) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest „państwową jednostką organizacyjną sektora finansów publicznych” podległą Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej – organowi administracji rządowej. Ponieważ w wyżej wymienionym Zestawieniu nie wymieniono oddzielnie tego rodzaju beneficjenta, jakim jest Zakład, istnieje zatem ryzyko, że I Oddział ZUS w Warszawie może – z ww. przyczyny formalnej – zostać wykluczony z udziału w konkursach i w konsekwencji może zostać pozbawiony możliwości dofinansowania ze środków europejskich w ramach Priorytetu 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, dla projektów mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków, będących siedzibami terenowych jednostek organizacyjnych - świadczących usługi dla ludności i przedsiębiorców z terenu całego województwa mazowieckiego. I Oddział ZUS w Warszawie jest jedną z 43 jednostek organizacyjnych ZUS – największej w Polsce instytucji publicznej, działającej na rzecz ubezpieczenia społecznego, z której usług korzysta obecnie około 24 mln klientów. W 5 lokalizacjach, I Oddział ZUS w Warszawie obsługuje: - około 200 tysięcy świadczeniobiorców, - ponad 95 tysięcy płatników składek, - ponad 367 tysięcy ubezpieczonych, z terenu dzielnic m. st. Warszawy: Śródmieście, Żoliborz, Wola, Ochota. Kompleksowa modernizacja energetyczna części budynków publicznych, w których I Oddział ZUS w Warszawie świadczy usługi na rzecz społeczeństwa, w znaczący sposób wpłynie na zwiększenie efektywności energetycznej (w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii - OZE) oraz redukcji emisji CO2, w całym Województwie Mazowieckim. Na zakończenie podkreślić należy fakt, że w wykazie beneficjentów Działania 4.3 Ochrona powietrza, energetyka w Szczegółowym Opisie Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 (str. 153, 158) beneficjenci typu „jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną” (status ZUS) były uwzględnione.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Warszawie						
1292	80-81	Rozdział II – osie priorytetowe	<p>Priorytet Inwestycyjny 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym.</p> <p>Zestawienie głównych grup beneficjentów</p>	<p>Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Warszawie wnioskuje o rozszerzenie Zestawienia głównych grup beneficjentów o dodatkowy rodzaj beneficjenta – tj. o: „Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego jednostki organizacyjne” (Rozdział II, Priorytet Inwestycyjny 4.3, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020; str. 80-81).</p> <p>Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) jest „państwową jednostką organizacyjną sektora finansów publicznych” podległą Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej – organowi administracji rządowej.</p> <p>Ponieważ w wyżej wymienionym Zestawieniu nie wymieniono oddzielnie tego rodzaju beneficjenta, jakim jest Zakład, istnieje zatem ryzyko, że II Oddział ZUS w Warszawie może – z w/w przyczyny formalnej – zostać wykluczony z udziału w konkursach i w konsekwencji może zostać pozbawiony możliwości dofinansowania ze środków europejskich w ramach Priorytetu 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej, dla projektów mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków, będących siedzibami terenowych jednostek organizacyjnych - świadczących usługi dla ludności i przedsiębiorców z terenu całego województwa mazowieckiego.</p> <p>II Oddział ZUS w Warszawie jest jedną z 43 jednostek organizacyjnych ZUS – największej w Polsce instytucji publicznej, działającej na rzecz ubezpieczenia społecznego, z której usług ZUS korzysta obecnie około 24 mln klientów.</p> <p>W 8 lokalizacjach, II Oddział ZUS w Warszawie obsługuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ponad 212 tysięcy świadczeniobiorców, - ponad 93 tysięcy płatników składek, - ponad 536 tysięcy ubezpieczonych <p>z terenu dzielnic m.st. Warszawy: Praga-Południe, Rembertów, Wawer, Wesoła oraz powiatów: legionowskiego, wołomińskiego, otwockiego i nowodworskiego.</p> <p>Kompleksowa modernizacja energetyczna części budynków publicznych, w których II Oddział w Warszawie świadczy usługi na rzecz społeczeństwa, w znaczący sposób wpłynie na zwiększenie efektywności energetycznej (w</p>	niewzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych.</p> <p>Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
				<p>tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii – OZE) oraz redukcji emisji CO2 w całym Województwie Mazowieckim.</p> <p>Na zakończenie, podkreślić należy fakt, że w wykazie beneficjentów Działania 4.3 Ochrona powietrza, energetyka w Szczegółowym Opisie Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 (str. 153) beneficjenci typu „jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną” (status ZUS) były uwzględnione.</p>		

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1293	164	ROZDZIAŁ 3 - PLAN FINANSOWY PROGRAMU	295,0 mln EUR przeznaczone zostanie na wsparcie działań zintegrowanych w obszarze zrównoważonego rozwoju miejskiego oraz obszarach defaworyzowanych (ZIT – 165,00 mln EURO oraz RIT – 130,00 mln EURO);	Proponujemy zwiększenie kwoty przeznaczonej na RIT do 165 mln EURO. Zrównanie kwoty ZIT i RIT uzasadnione jest wyrównaniem szans rozwojowych Warszawskiego Obszaru Metropolitalnego i pozostałych obszarów województwa mazowieckiego.	częściowo uwzględniona	W Programie zapisano "Na finansowanie ZIT zostanie wydzielona kwota w wysokości min. 164,8 mln euro, Na finansowanie RIT zostanie wydzielona kwota min. 130 mln euro z EFRR na projekty wiodące oraz mogą zostać zaangażowane dodatkowe środki z EFS na realizację projektów towarzyszących. Ostateczne kwoty przekazane na finansowanie projektów strategicznych RIT będą zależeć od rodzaju i jakości zaproponowanych w Planach działań RIT inwestycji, w tym przede wszystkim od zasięgu oddziaływania oraz od wpływu na wskaźniki realizacji celów Programu"

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1294	196	ROZDZIAŁ 7 - SYSTEM INSTYTUCJONALNY 7.8 SYSTEM OCENY I WYBORU PROJEKTÓW [SEKCJA 2.A.2.2]	<p>Kryteria wyboru projektów Ocena i wybór projektów prowadzone są w oparciu o kryteria wyboru, przyjęte przez Komitet Monitorujący. Kryteria oceny powiązane są z planowanymi do osiągnięcia rezultatami danej osi priorytetowej. Promowane będą projekty przyczyniające się w jak największym stopniu do osiągnięcia założonych celów, tj.: § zgodne z dokumentami strategicznymi i z politykami horyzontalnymi; § zgodne z celami osi priorytetowej; § wpływające na wskaźniki realizacji celów poszczególnych osi priorytetowych; § efektywne, tj. zapewniające osiągnięcia wskaźnika rezultatu możliwie najniższym kosztem; § komplementarne oraz kompleksowe. W przypadku każdej osi priorytetowej dopuszczalne są dodatkowe kryteria, wynikające ze specyfiki danej osi.</p>	<p>Proponujemy dodanie zapisu: „Wybór projektów odbywał się będzie w oparciu o tzw. „koperty regionalne”. Dla każdego konkursu zostanie ustalona alokacja na konkurs w podziale na kwotę ogólną dla wszystkich i kwota na koperty regionalne z wyznaczoną alokacją na subregiony: płocko-ciechanowski, ostrołęcko-siedlecki i radomski. Przyczyni się do realizacji podejścia terytorialnego poprzez zagwarantowania udziału w rozstrzygnięciach konkursów projektom z obszarów defaworyzowanych.” Województwo mazowieckie jest bardzo zróżnicowane w rozwoju z jednej strony bogata Warszawa, z drugiej biedne regiony w szczególności radomski i ostrołęcko-siedlecki. Wprowadzenie takiego mechanizmu spowodują łatwiejszy dostęp do środków z RPO WM 2014-2020 podmiotów z poza Warszawskiego Obszaru Metropolitalnego.</p>	niewuwzględniona	<p>Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1295	112 - 116	2.5 OŚ PRIORYTETOWA V- Rozwój regionalnego systemu transportowego	Brak podpunktu w Priorytetach Inwestycyjnych i Celach szczegółowych, Wskaźnikach i Opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 7.2	Dodanie podpunktu dotyczącego wsparcia przebudowywanych dróg lokalnych – powiatowych, łączących się z planowanymi do przebudowy drogami wojewódzkimi - budowa oraz przebudowa dróg powiatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (elementy bezpieczeństwa ruchu, chodniki, kanalizacja deszczowa, ścieżki rowerowe, itp.)W ramach RPO WM 2014-2020 brak jest zapisu, dotyczącego wsparcia dla inwestycji drogowych (drogi powiatowe i gminne) – na zbliżonych zasadach jak w RPO WM 2007-2013 – Priorytet III, Działanie 3.1.Możliwość wsparcia przebudowy tych dróg stanowić będzie dla samorządów istotne źródło finansowania inwestycji. Ograniczenie działań tylko do dróg wojewódzkich i włączających do sieci TEN-T uniemożliwi wielu samorządom przebudowę dróg ze środków europejskich, gdyż stanowią one główny system rozwoju gospodarczego lokalnych społeczności.Ponadto, umiejscowienie przebudowy dróg powiatowych tylko w ramach RIT, nie daje żadnych gwarancji, iż w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 będzie możliwa realizacja zadań przebudowy dróg przez Powiaty, które nie znajdują się w obszarach funkcjonalnych RIT – byłoby to niesprawiedliwe społecznie i gospodarczo.	częściowo uwzględniona	Dodano zapisy dotyczące dróg lokalnych w ramach RIT i ZIT
1296	142- 154	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII- Rozwój edukacji dla regionu	Brak podpunktu w Priorytetach Inwestycyjnych, Celach szczegółowych i Opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PL 10.1, cel szczegółowy 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego (str. 143)	Dodanie podpunktu dotyczącego inwestycji w infrastrukturę oświatową w obszarze kształcenia ogólnego- budowa budynków obserwatoriów astronomicznych wraz z wyposażeniem w sprzęt i pomoce dydaktyczneW ramach RPO WM 2014-2020 brak jest zapisu dotyczącego możliwości pozyskania środków na budowę tzw. astro-baz przy szkołach lub zespołach szkół, które stworzą szansę na popularyzację astronomii, zwiększenie zainteresowania przedmiotami matematyczno-przyrodniczymi, a także realizację projektów naukowo-badawczych przez uczniów.W analizie opisu przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PL 10.1 (str. 144 zapisano), iż „w interwencjach dotyczących kształtowania zainteresowań zakłada się również możliwość doposażenia, jak w projektach typu „mały Kopernik”. Oznacza to, że samorzady mogą liczyć co najwyżej na doposażenie istniejących już astro - baz w ramach projektów łączących zajęcia dla uczniów i tzw. cross – financing (z naszych danych wynika, iż na terenie woj. mazowieckiego jest tylko jedna astro - baza w Ostrowi Mazowieckiej). Możliwość budowy astro-baz stanowić będzie dla samorządów jedyną szansę na wprowadzenie innowacyjnych metod nauczania w tym zakresie.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.
1297	142-154	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII- Rozwój edukacji dla regionu	Brak podpunktu w Priorytetach Inwestycyjnych, Celach szczegółowych i Opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PL 10.1, cel szczegółowy 1: Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego (str. 143)	Dodanie podpunktu dotyczącego inwestycji w infrastrukturę oświatową w obszarze kształcenia ogólnego- wyposażenie lub doposażenie szkół w nowoczesne pracownie przedmiotowe i sprzęt TIKW ramach RPO WM 2014 - 2020 w typach projektów (str. 143) brak jest jednoznacznego zapisu dotyczącego możliwości wyposażenia lub doposażenia szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne. Zapis dotyczący możliwości doposażania pojawia się dopiero w analizie opisu przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PL 10.1 (str. 144). Brak enumeratywnego wymienienia ww. podpunktu w typach projektów, przy dużym stopniu ogólności zapisów, może doprowadzić w przyszłości do różnorodnych rozwinięć w opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji, a tym samym zamknąć samorządowi szansę na pozyskanie środków.	niewzględniona	Charakter dokumentu nie pozwala na wprowadzanie treści zbyt szczegółowych. Tego typu uwagi mogą zostać wprowadzone na dalszym etapie, tj. m.in. do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WM 2014-2020 lub będą uwzględniane w trakcie ustalania warunków poszczególnych konkursów.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1298	142-154	h. OŚ PRIORYTETOWA VIII- Rozwój edukacji dla regionu	Brak podpunktu w Priorytetach Inwestycyjnych, Celach szczegółowych i Opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PL 10.3 cel szczegółowy 2: Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych (str. 148)	Dodanie podpunktu dotyczącego inwestycji w infrastrukturę oświatową w obszarze kształcenia zawodowego- budowa budynków dydaktycznych praktycznej nauki zawodu przy istniejących centrach kształcenia zawodowego i ustawicznego wraz z wyposażeniem w sprzęt i pomoce dydaktyczne. W ramach RPO WM 2014-2020 brak jest zapisu dotyczącego możliwości pozyskania środków na budowę nowych budynków dydaktycznych praktycznej nauki zawodu wraz z wyposażeniem w sprzęt i pomoce dydaktyczne. W planowanych do realizacji typach projektów (str. 148) wskazuje się „wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ustawiczne i zawodowe, w tym tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego”. W pozostałej części dokumentu nie precyzuje się jednak definicji pojęć „tworzenie i rozwój”. Analiza opisu przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PL 10.3 prowadzi do wniosku, iż zamysłem jest tworzenie i rozwój centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego na bazie już istniejących obiektów, na które będzie można pozyskać tylko wyposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne na najwyższym poziomie. Możliwość budowy budynków dydaktycznych praktycznej nauki zawodu w określonych branżach, przy istniejących już centrach kształcenia zawodowego i ustawicznego, stanowić będzie dla samorządów jedyną szansę na dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy poprzez wprowadzenie nowych kierunków kształcenia wymagających stworzenia bazy praktycznej nauki zawodu i osiągnięcia kwalifikacji zawodowych przez osoby bezrobotne.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków. Ponieważ w RPO WM 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w ramach PI 10.4 obejmującego inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową, wprowadzono mechanizm finansowania krzyżowego umożliwiający pokrycie ewentualnych kosztów niemożliwych do finansowania z EFS.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1299	142-154	2.8 OŚ PRIORYTETOWA VIII- Rozwój edukacji dla regionu	Brak podpunktu w Priorytetach Inwestycyjnych, Celach szczegółowych i Opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PL 10.3 cel szczegółowy 2: Poprawa jakości kształcenia zawodowego młodzieży oraz kształcenia i szkolenia osób dorosłych (str. 148)	Dodanie podpunktu dotyczącego inwestycji w infrastrukturę oświatową w obszarze kształcenia zawodowego- wyposażenie lub doposażenie bazy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w sprzęt i pomoce dydaktyczne W ramach RPO WM 2014 - 2020 w typach projektów (str. 148) brak jest jednoznacznego zapisu dotyczącego możliwości wyposażenia lub doposażenia bazy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w sprzęt i pomoce dydaktyczne. Zapis dotyczący możliwości doposażania pojawia się dopiero w analizie opisu przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PL 10.3 (str. 150). Brak enumeratywnego wymienienia ww. podpunktu w typach projektów, przy dużym stopniu ogólności zapisów, może doprowadzić w przyszłości do różnorodnych rozwinięć w opisie przedsięwzięć planowanych do realizacji, a tym samym zamknąć samorządom szansę na realizację spraw priorytetowych tj. doposażenie szkół i placówek w sprzęt i pomoce dydaktyczne najwyższej jakości.	uwzględniona	
Ziemia Siedlecka stowarzyszenie zwykłe			pismo z 3.3.2014, nr esod 39206			
1300				Błędne założenia dokumentu na poziomie NUTS-2. Brak pogłęb. analizy ex-ante, pomija się kwestie działań i efektów na poziomie NUTS-3, brak odpowiedzi jak będą wyglądały poszczególne subregiony po roku 2020, jakie efekty przyniesie w nich realizacja Programu, czy rozbieżności się pogłębią?	nieuwzględniona	uwaga zbyt ogólna
1301				Mechanizm ZIT obok OMW powinien być realizowany w pozostałych miastach regionalnych i subregionalnych. Administrowanie przez Zarząd Województwa mechanizmem RIT to zbędny wydatek	częściowo uwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1302				Interwencja-podział środków- powinien następowac na poziomie NUTS-3. Podział środków z poziomu regionalnego powinien uwzględnić m.in.. poziom PKB i poziom bezrobocia.	częściowo uwzględniona	Zasady realizacji ZIT, w tym określenie dopuszczalnych modeli instytucjonalnych wdrażania projektów złożonych, wielozadaniowych zostało uregulowane w "Umowie Partnerstwa" ze stycznia 2014 r. oraz "zasadach realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce" z lipca 2013 r.
1303				Dokument opisuje stan obecny Mazowsza i wylicza przewidziane przez UE mechanizmy, cele interwencji. Ukrywa albo nie pokazuje sposobu transferu środków.	nieuwzględniona	Architektura ptogramu jest zgodna z dokumentem KE - TEMPLATE - stanowiącym szblon programu. Alokacja dla Mazowsza określona jest w Umowie Partnerstwa zaś zakres interwencji w Linii demarkacyjnej
1304				Jednym z celów interwencji powinno być stworzenie warunków pozostawania mieszkańców w obszarach problemowych. Realizacja tego możliwa jest poprzez polepszenie warunków dostępu do usług społecznych, polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej, wzmocnienie roli ośrodków naukowych, kulturalnych, itd. dla terenów poza obszarem OMW. Obserwuje się, że założenia RPO WM 2014-2020 faktycznie dżdzą odwrotny efekt. Migracja do warszawy pogłębia różnego rodzaju problemy społeczne stolicy (np. w zakresie infrastruktury mieszkaniowej). Rozwój Warszawy nie nadąży za problemami jakimi niesie napływ mieszkańców.	uwzględniona	
1305		rozdział 3 (plan finansowy programu (sekcja 3)		Kwota proponowana na RIT dla defaworyzowanych obszarów 130 mln EURO jest zbyt niska, należy ją zwiększyć 4-krotnie	nieuwzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów. Rozproszenie interwencji, przy danej

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.
Związek Gmin Rzeczypospolitej Polskiej						
1306				pismo z dnia 01.03.2014, esod 41265	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.
Związek Gmin Wiejskich						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1307				mail z dnia 03.03.2014, nr esod 39916	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.
1308			dot. ideologii gender	e-mail w folderze "uwagi" na dysku wspólnym	niewzględniona	Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
Związek Miast Polskich						
1309				pismo z dnia 5.02.2014 esod nr 28843	częściowo uwzględniona	Włączenie społeczności lokalnych w procesy kreujące rozwój zostało uwzględnione w RPO WM w mechanizmie Projekty Partnerskie. Instrument realizowany będzie poprzez premiowanie projektów partnerskich dodatkowymi punktami na etapie konkursów, bez ograniczenia terytorialnego i bez wyznaczenia maksymalnego pułapu alokacji na przedmiotowy mechanizm. Zgodnie z wnioskiem mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego został również rozszerzony zakres tematyczny, w których przewiduje się zastosowanie przedmiotowego mechanizmu.
Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć						

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1310	75	[SEKCJA 2.A.1] PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.1	<p>Obecna treść:</p> <p>Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii</p> <p>Proponowana treść:</p> <p>Cel szczegółowy 1: Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w ogólnej produkcji energii</p>	<p>Hasło „niekonwencjonalne źródła energii” jest pojęciem obszerniejszym, niż energia ze źródeł odnawialnych i obejmuje m.in. energię jądrową oraz pochodzącą z gazu łupkowego, które to źródła nie będą wspierane w ramach niniejszego priorytetu.</p>	uwzględniona	
1311	4	[WSTĘP]	<p>Ze względu na stan zaawansowania prac nad programowaniem perspektywy finansowej 2014-2020, a w szczególności roboczy charakter projektów rozporządzeń i dokumentów strategicznych, na których opiera się RPO WM 2014-2020, zapisy będą ulegać modyfikacji na kolejnych etapach opracowania Programu.</p>	<p>Usunąć lub zmodyfikować, biorąc pod uwagę okoliczność, że rozporządzenia unijne zostały już przygotowane i opublikowane.</p>	uwzględniona	
1312	25	1.3 Cel główny i cele szczegółowe programu	<p>W RPO WM 2014 - 2020 nacisk na emisyjność nie jest tak duży jak na rozwój przedsiębiorczości i spójności gdyż cel ten Mazowsze w znacznym stopniu osiągnie poprzez zaangażowanie Funduszu Spójności.</p>	<p>Proponujemy usunięcie tego fragmentu i położenie nacisku także na zmniejszenie emisji CO2 oraz energochłonności gospodarki. Zaangażowanie środków finansowych na poziomie województwa spowoduje łatwiejszy dostęp do tych środków, co umożliwi skorzystanie z nich szerokiemu gronu podmiotów (w tym osobom fizycznym). Ponadto, niewystarczająca koncentracja na obniżeniu emisji CO2 i poprawie efektywności energetycznej może spowodować, że Polska nie zrealizuje unijnych celów w zakresie obniżenia emisji i poprawy efektywności energetycznej.</p>	niewzględniona	<p>Zmiana niemożliwa do wprowadzenia z uwagi na obowiązujące wytyczne i uwarunkowania prawne obowiązujące w nowym okresie programowania 2014-2020 (pakiet legislacyjny UE, Umowa Partnerstwa, Linia demarkacyjna, Szablon</p>

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
						Programu Operacyjnego 2014-2020 - MIR, Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych)
1313	33	1.5 Rozkład środków finansowych [SEKCJA 1.2], Tabela 6 Podział alokacji RPO WM 2014-2020 w ramach osi priorytetowych	Alokacja na cel 4 w wysokości 245 mln Eur, co stanowi 12% alokacji RPO WM 2014-2020	Zaangażowanie środków finansowych na poziomie województwa spowoduje łatwiejszy dostęp do tych środków, co umożliwi skorzystanie z nich szerokiemu gronu podmiotów (w tym osobom fizycznym). Ponadto, niewystarczająca koncentracja na obniżeniu emisji CO2 i poprawie efektywności energetycznej może spowodować, że Polska nie zrealizuje unijnych celów w zakresie obniżenia emisji i poprawy efektywności energetycznej.	niewzględ niona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1314	76	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.1:	Dopisać: Interwencje w regionie w realizację projektów inwestycyjnych dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii planuje się skierować do jednostek o mniejszej mocy wytwarzania. Realizacja założeń będzie opierała się na generowaniu energii w systemie rozproszonym, w oparciu o budowę lokalnych, małych źródeł energii elektrycznej i ciepłej na potrzeby lokalne, które nie będą wymagały przesyłania jej na duże odległości.	Produkcja energii w małych zdecentralizowanych wytwórniach będzie jednocześnie dodatkowym źródłem dochodów lokalnych społeczności (co byłoby możliwe w przypadku wytwórni zarządzanych przez osoby fizyczne lub podmioty prawne tworzone przez mieszkańców gminy i samorządy). Przy takich założeniach produkcja energii odnawialnej będzie przyczyniać się dodatkowo do wzrostu potencjału ekonomicznego słabych strukturalnie regionów wiejskich. Ponadto, produkcja energii bliżej odbiorcy końcowego, która występuje w systemie rozproszonym, skutkować będzie zmniejszeniem strat energii związanych z przesyłem.	uwzględniona	
1315	79	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3:	Usunąć: Budowa lub przebudowa jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej Kogeneracji.	Kogeneracja powinna być wspierana w ramach priorytetu 4.7.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1316	79	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3:	<p>Obecna treść: Głównym celem działania jest wspieranie interwencji zwiększających efektywność energetyczną, także poprzez wykorzystanie udziału odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz wsparcie sektora MŚP w zakresie zmniejszenia strat energii, ciepła i wody.</p> <p>Proponowana treść: Głównym celem działania jest wspieranie interwencji zwiększających efektywność energetyczną, także poprzez wykorzystanie udziału odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych w zakresie zmniejszenia strat energii, ciepła i wody.</p>	Działania związane ze zwiększaniem efektywności energetycznej sektora MŚP powinny być wspierane w ramach priorytetu 4.2.	niewzględniona	Ograniczona wysokość alokacji oraz nastawienie na rezultaty wymusza skoncentrowanie planowanych interwencji na ograniczonej liczbie obszarów.. Rozproszenie interwencji, przy danej wysokości alokacji skutkuje niższą efektywnością wykorzystania środków.

L.p	Str.	Rozdział/Podrozdział	Fragment tekstu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi (uzasadnienie)	Stanowisko	Uzasadnienie stanowiska
1317	80	[SEKCJA 2.A.2.1] Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PI 4.3	W szczególności podkreślana jest potrzeba wykonywania tzw. głębokiej/kompleksowej modernizacji energetycznej. Związana jest ona z wykorzystaniem technologii odzysku ciepła i wysokimi parametrami termoizolacyjności, co daje znaczne oszczędności energii (ok. 30%).	<p>Proponujemy zmianę na:</p> <p>„W szczególności podkreślana jest potrzeba wykonywania tzw. głębokiej/kompleksowej modernizacji energetycznej. Związana jest ona z wykorzystaniem technologii odzysku ciepła i wysokimi parametrami termoizolacyjności, co daje znaczne oszczędności energii (powyżej 30%).”</p> <p>Uzasadnienie: oszczędność energii do 30% jest osiągnięta za pomocą standardowej modernizacji energetycznej. Za głęboką modernizację energetyczną uważa się modernizację, która prowadzi do oszczędności energii znacznie przekraczających ten poziom.</p>	uwzględniona	
1318	85	[SEKCJA 2.A.2.4]Opis planowanego zastosowania dużych projektów:	<p>Obecna treść: Na obecnym etapie programowania nie jest planowana realizacja dużych projektów. Proponowana treść: W ramach priorytetu inwestycyjnego możliwa jest realizacja dużych projektów, których koszty kwalifikowalne przekraczają 50 mln EUR, przyczyniających się w znaczący sposób do osiągnięcia założonego celu szczegółowego PI 4.5.</p>	Zgodnie z treścią Projektu RPO (s.82-83), „2011 r. zdecydowanie największy udział w całkowitej gazów cieplarnianych miały emisje pochodzące z indywidualnych palenisk domowych i lokalnych kotłowni.” Dlatego też proponuje się, wzorem RPO dla Małopolski, wprowadzenie odrębnej procedury dla wymiany palenisk, która polegałoby na uwzględnieniu możliwości rozliczania wszelkich prac zrealizowanych bezpośrednio przez ww. indywidualnych końcowych odbiorców projektu w oparciu o wystawiane na nich, jako na osoby trzecie rachunki, przy założeniu, że beneficjentem przyznawanej pomocy byłoby jednostki samorządu terytorialnego. Oznacza to, iż rozliczenie projektu następowaloby na podstawie wydatków poniesionych przez osobę trzecią, a nie beneficjenta projektu. W takiej sytuacji własność zakupionych rzeczy (pieców, instalacji grzewczych) od początku przysługiwałaby odbiorcom końcowym projektu, a nie beneficjentowi projektu. W celu zachowania m.in. trwałości rezultatów projektu będą zawierane umowy pomiędzy beneficjentem projektu, a odbiorcami końcowymi.	niewzględniona	Uwaga zbyt ogólna. Rozszerzenie zakresu interwencji wymaga przedstawienia diagnoz uzasadniających potrzebę wsparcia i przewidywane efekty. Warunkiem wprowadzenia interwencji jest potwierdzenie jej zasadności m.in. statystyką publiczną, wyniki badań i analiz.